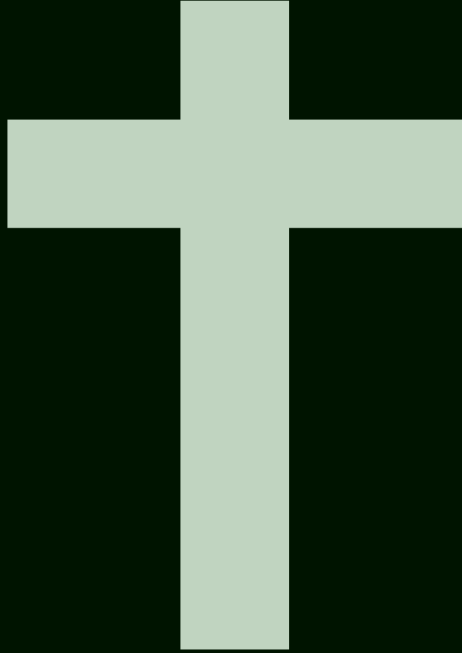

Mooꞑaani iijɿ

New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

Moocaani iij:
New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	57
SAN LUCAS	91
SAN JUAN	148
HECHOS	189
ROMANOS	238
1 CORINTIOS	261
2 CORINTIOS	283
GALATAS	298
EFESIOS	306
FILIPENSES	314
COLOSENSES	320
1 TESALONICENSES	326
2 TESALONICENSES	331
1 TIMOTEO	334
2 TIMOTEO	341
TITO	346
FILEMON	349
HEBREOS	351
SANTIAGO	369
1 SAN PEDRO AAME	375
2 SAN PEDRO AAME	381
1 SAN JUAN AAME	385
2 SAN JUAN AAME	391
3 SAN JUAN AAME	392
SAN JUDAS AAME	393
APOCALIPSIS	395

SAN MATEO

Jesucristo S#cijem#naa. (Lc 3.23-38)

¹ Jinoodimou Jesucristo eedeetemihaiu iicaumo. Jaabo Jesucristo David, Abraham, icamisi iyaachi iicaubo.

² Jaabo Abraham Isaac onooboco seemevauhi. Jaabo Isaac seemevauhi Jacob onooboco. Jaabo Jacob seemeneu Juda onoobo bu saatoho inahabomi.

³ Jaabo Juda seemevauhi Fares, Zara, onoomisico. Jaamisi seejiu Tama onoogo. Jaabo Fares seemevauhi Esrom onooboco. Jaabo Esrom seemevauhi Aram onooboco.

⁴ Jaabo Aram seemevauhi Aminadaco. Jaabo seemevauhi Naaso onooboco. Jaabo seemevauhi Salmon onooboco.

⁵ Jaabo seemevauhi Boos onooboco. Jaabo seejiu Rahab onoogo. Jaabo Boos seemevauhi Obed onooboco. Jaabo seejiu Rut onoogo. Jaabo Obed seemevauhi Isai onooboco.

⁶ Jaabo Isai seemevauhi aivoj#bo Davidco. Jaabo aivoj#bo David taabau Betsabe onoogo. Jaago Uria onoobo taabaco udumit#ciugo Salomon onooboco seemevauhi.

⁷ Jaabo Salomon Roboan onooboco seemevauhi. Jaabo seemevauhi Abia onooboco. Jaabo Abia seemevauhi Asa onooboco.

⁸ Jaabo Asa seemevauhi Josafat onooboco. Jaabo seemevauhi Joram onooboco. Jaabo seemevauhi Uzias onooboco.

⁹ Jaabo Uzias seemevauhi Jotan onooboco. Jaabo seemevauhi Acaz onooboco. Jaabo Acaz seemevauhi Ezequias onooboco.

¹⁰ Jaabo Ezequias seemevauhi Manase onooboco. Jaabo seemevauhi Amon onooboco. Jaabo seemevauhi Josia onooboco.

¹¹ Jaabo seemevauhi Jeconia onoobo, bu inahabomi icamoco Israel cuumim#naaco Babilonia jiin#jevi asatyuud#hivi.

¹² Jaanobuunati Jeconia seemevauhi Salatiel onooboco. Jaabo seemevauhi Zorobabelco.

¹³ Jaabo Zorobabel seemevauhi Abiud onooboco. Jaabo seemevauhi Eliaquim onooboco. Jaabo seemevauhi Azor onooboco.

¹⁴ Jaabo seemevauhi Sadoc onooboco. Jaabo seemevauhi Aquin onooboco. Jaabo seemevauhi Eliud onooboco.

¹⁵ Jaabo Eliud seemevauhi Eleazar onooboco. Jaabo seemevauhi Matan onooboco. Jaabo seemevauhi Jacob onooboco.

¹⁶ Jaabo Jacob seemevauhi Joseque Maria taje iicauboco. Jaago Maria Jesuco seemevauhi Cristo imomo iicaaboco.

¹⁷ Jaama#o Abraham iicaunoti David ifiivuunovi icamo fahuseeci siino igueenemeheje id#mobacajeva. Jaanoti bu siino tonood#bacajevaro, bu israelm#ico babiloniam# iguinion#umoro aamocasiunovi. Jaamo nanivam#naaco iican#icadi. Babilonia jiin#jevi satyuumo. Jaanoti bu siino tonood#bacajeva nigaciti jari Cristo fiivuuhi.

Jesucristo Ifiivuuono. (Lc 2.1-7)

¹⁸ Jilli Jesucristo fiivuuhi seeji Maria Joseque itajevaqui icacuui. Jaarugo diibomahi iicaut#naacaro seemene ijeeb#fa#o icacuui Moocaani Gaija mitya noojiri.

¹⁹ Jaanaa Jose aiji ijeeb# imino iicahicauma#o imuguuti#bo miyam#naaco diigo tolli iicaunoco uguubusunoco. Jilli ll#vi diigoti gaajaciratino idugaavequi omoon#jiruno,

²⁰ esamaajeri icahicaubovi fucu tīgafañodi Moocaani toomominaafi diibovi ajafeveuboro diiboco nuuhi: Jose David iyaachi, igototiboro Mariaco diitaabati gaayici oono diigofaño seemene ifiivosee Moocaani Gaija seemene.

²¹ Jaasee ifiivoseeque Jesuti momoni. Jilli diibo momo icaji diibo cuumiminaaco iimititi ataajasujiibo iicamaño, nooboro.

²² Jilli icauno johono Moocaani ihiimaaminaafi Isaia onoobofeenedi unuuno imiya-cafetequi:

²³ Bagocaja ohoovagoro seemevajigo. Jaabo momoji, Emanuel, nooboro. Jaano jino momo Emanuel onono: Moocaani mihaivi gasecui, eneejiruno.

²⁴ Jaabo Jose aaicuudi, Moocaani toomominaafi diiboco unuubadi mooniubo Mariaco mogaiti gaayiciubo.

²⁵ Jaarugoma icautiibo iseemeneque iciguro Jesuti omomoniutinohachuta.

2

Jiinijeo Maaimomi Jesuco Emeeciuauno.

¹ Jaabo Jesu fiivuuhi Belen onoocuumivi Judea jiinijevi. Jaasumi Herode onoobo toojiinije aivojibou.* Jaanaa Jerusale cuumivi gaseumo oriente aamijiti asaaumo maaimomi gaseuhi.

² Jaamo dilluui: ¿Cuuca iicaabo judiom iivojibo ifiivoobo? Miho mihai orienteti imeecirigaico maatyimemere jino masaahi diiboco mihimovamo, noomoro.

³ Diito jilli unuunoco ihaivojibo Herode uguubuuboro niji niji minifutuui, bu paryi Jerusale cuumi miyaminaa icano.

⁴ Jaaboro ihaivojibo paryicino sacerdotemi aivojitoco ucuuhuvauboro, bu Moise tajibaco miyaminaaco ihibeguefimoco icano ucuuhuvauboro diitoco dilluubo: ¿Naa, conoovi fiivejiibo Cristo? nooboro.

⁵ Jaanegui nuumo: Belen de Judeavi fiivejiibo tolli nooboro Moocaani iimaaminaafi caatiniuhi:

⁶ Hijo Belen Juda jiinije cuumi, aivo obocigotirucuumi, bu toojiinijeo aivojitoguiinov diicarahi. Jaarunaa Moocaani bocigusuhi. Miho difañoti aivojibo fiiveji taacuumiminaa israelminaaco etemejiibo, noono, noomoro.

⁷ Jaanoma iicaubo Herode diito maaimomico toovono ucuuhuvauboro imino dilluui diitoco imeecirigaico cofucu aatyimeunoco.

⁸ Jaaboro diitoco Belen cuumijaa agalluuboro nuubo: Tah mofoo. Jaamoro imino midillu toosee iicamañoco. Jaamo mahatyimedi uco mijibogo uujoho bu tolliro imetequi, nooboro.

⁹ Jilli nooboro diitoco maaimomico ihaivojibo ihibuguuneri fuumo. Jaanaaca diibo imeecirigaico aamijiti aatyimeubo diito imega feehicauhi. Jaanofeenevi jari imeecirigai samañoviro minifutuui toosee iicaunohallivi.

¹⁰ Jaagai imeecirigaico imaaimomi aatyimeumoro sihidimo imo minifutuumo.

¹¹ Jaadi toojafaño ajaaveveumo tooseeque atyimeuhi, bu seeji Mariaco icano. Jaamoro tooseguiino ememuvuumoro tooseeque imuumo. Jaadi isatyotaaco afaayumoro tooseeque aciumo oro, insienso, mirra icanoco.

¹² Jaadi tīgafañodi diitoco: Herode iicahigodi muhuumidino, noonoro afaguunegui, siijiriro uumiumo ijiinijejaago.

Jesuma Caanimisi Egipto Jiinijejaago Aгааuno.

¹³ Jaamo diito maaimomi ufuunobuunati tīgafaño Moocaani toomominaafi Josevi ajafeveuboro diiboco nuuhi: Gañiivo jaaboro seemeneque seejima dicitibo Egipto

* 2:1 Jaabo Herode Imityaabo onoobo.

jiinijevî digaa. Jaaboro tahi diica jari ico onoonohachuta Herode amîsi seemeneque guinejiibo igaicaauqui, nooboro.

¹⁴ Jaanegui Jose agañiivuboro tooseema seejico ñciuboro fucufeenevîro fuuhi Egipto jiinijevî.

¹⁵ Tahi icaumo Herode iguijeveutinohachuta. Jillî icauno Moocaani ihiimaaminaafifeenedî unuuno imiyacafetequi: Egipto jiinijetî Taseemeneque cuuhuvajî, unuuno.

Herode Seemeque Gaisiraicîsuhî.

¹⁶ Jaanaaca Herode maaimomî diibo iijico agañîunoco agaajaciuboro sihidi sîfiratuubo. Jaaboro seemeque paryîcîno gaisiraicîsuubo mîficabacîti guinovî iicaumoco paryî Belen cuumirî icaumo seemeque, bu paryî ihallîdî iicaucuumije miyamînaa seemeque icano, maaimomî diiboco unuusumî paryî ifiivusehejeque.

¹⁷ Jillî miyaavuuno, Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatinîuno:

¹⁸ Guubuvusuno ico Rama onoohîgovî ataacasino sihidi ijîjovoonîno; Jaago Raquel iseemeque ataago. Jaago imogotîhi diigoco ajacusunoco ochoomocînicuuneguiha, nooboro.

¹⁹ Jaanobuunatî Herode iguijeveunobuunatî siino Moocaani toomomînaafi Josevî siino jafeveuhi tîgafañodî Egipto jiinijevî. Jaabo diiboco nuuhi:

²⁰ Goova gañiivoobo seemeneque seejîma dîcîbo dojîcuvîro duhumi Israel jiinijevî guijevacuumo seemeneque agaicaauguehîcaumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Jose agañiivuboro tooseeque seejîma satyuuhi Israel jiinijējaago.

²² Jaarunaa Arquelao onoo bo caanibuuna Judeavî aivojîbotî iicaunoco Jose agaa-jaaboro tahi ufuunoco iguiubo. Jaaboco tîgafañodî ijîbuguunoma iicaubo Galilea jiinijējaagovîro fuubo.

²³ Jahîgo ñfutuudî Nazare cuumivî icatuubo. Jillî icauno Moocaani iimaaminaa unuuno imiyaavequi: Jesu Nazareoobo, noocînjî, unuuno.

3

Jua Nitîmînaafi Sîcaihîgovî Jîboguehî.

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tusumî Jua Nitîmînaafi saauhi Judeatî iicano sîcaihîgovî jîbogooboro jillî neehî-cauhi:

² Amîñhai imitîco mejeevesucu, jino Moocaani aivojî iicajîno fîitîvucuuhi, nooboro.

³ Jaabo jaanî Jua, johono diibotî Moocaani iimaaminaafi Isaia jillî nooboro acaatinîubo:

Saatoho ico guubuvusuhi sîcaihîgotî ocoovadiicînîno: Moocaani jîhaico mihimibachu; sano tîcovoro jîhaico meheetavo, onoono.

⁴ Jaabo Jua gaachehuu camellomî ijeene eetavotau. Jaabo machutahîcau chahacamî, bajîo iimî icanoro.

⁵ Jaaboco uguubunîcîvamo saahîcauhi Jerusale cuumitî. Paryî Judeao jiinîjemînaa, bu Jorda teehe fîitîno iicano jiinîjemînaa icamo diiboco uguubunîcîvamo.

⁶ Jaamo iimitîco ijîbogonobuunatî Jua diitoco Jorda onoo hîfaño nitîhîcauhi.

⁷ Jaanaaca bu diibojaago ajashutîmo fariseomîoto, saduceomîoto icamo diibojaa inîtîquimaaivamo asaahîcaunoco aatyîmeuboro diitoco nuuhi: Jîinîmomîbadî mîhîcano miyamînaa! ¿Mîjoho amîhaico ijîbogonotî mataajajî ñhîcuno Moocaani omoonîjîno ifîitîvonotî?

⁸ Jaanegui imîno mîhîca miyaano amîñhai eedehefîico mejeevesuno foovono ihîfuvusuqui.

⁹ Jaamoro mi#hai Abraham iyaachimihai, noomoro mihiimaadino. Mi#ro jino amihaico neehi: Jiba guisiba icarubati Abraham iyaachimihaiti Moocaani fiivusujirahi.

¹⁰ Mi#ro jigaa#e imibaicini#cuuhi imohonoco iquitiqui. Jaabadi paryi imohono iiminoco onoovatihehejeque miquitimoro c#jigaifa#o mijigasutahi.

¹¹ Miyaano naha uujoho nifaihuri nitihicahi ami#hai imitico mejeevesucuuno j#bogobadi iicano. Jaanoti naha taabuunati asaabo amihaico nitiji Moocaani Gajari, c#jigairi icano. Diibo tajanaanici#vi mityahi. Jaama#o uujoho aivo ifototihidi diibo tihai#paajeque asatyejirunovi.

¹² Jaabo usefa#o ipala icacuuhi. Jaaneri itrigoco iimibachuuboro ibeevaco aicujiibo. Jaaboro itrigo noovataco igranero#o ficujiibo. Jaaboro ibeevanoco jigasujiibo ufu-curo ajabaavejitino c#jigaifa#o.

Jesuco Initiuno.

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Jaanaaca Jesu saauhi Galileati Jorda onoohijaago Jua iicauhigo diiboco Jua initiqui.

¹⁴ Jaarunaaca Jua iticoni imuguutihidi. Jaaboro Jesuco nuubo: ¿Uco naha #joho nitijirahi milliti bu ico uujoho nitijirahi? nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Jaafa jisumihica tolli icano, tolli Moocaani ataj#banoco imino momooniqui, nooboro.

¹⁶ Jaadi Jesuco initiubo iteehifa#otidi iinovaubacaro niqueje faayacafutuuhi. Jaanofa#otidi Jesu atyimeuhi Moocaani Gaija nimihubadi jeevaabo diibohallivi inii#tovaunoco.

¹⁷ Jaanaaca guubuvusuuno niquejefa#otidi unuuno: Jaani Taseemene aivo agai#bo diiberi sihididi uujoho imo imo iicaabo, unuuno.

4

Jesuco #ji Inisuuno.

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Jaanaacaro Moocaani Gaija Jesuco satyuuhi sihi sicaihigovi, #ji diiboco inisuqui.

² Jaabo tahigo icaubo cuarentadi cuujeva, bu cuarentadi fucuva icano machut#bo. Jaanobuunati jari diibo ajeba aivuuhi.

³ Jaaneguiha ihiji Jesujaa asaaboro diiboco nisuvauhi jilli nooboro: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachiji jiba guisibaco taj#ba maahunoti iminifetequi, nooboro.

⁴ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Mi#ro Caatinihaame neehi: Idi#noro maahu sefari miyaminaafi icajitihidi, tolliro bu Moocaani iiji sefari icajiibo, noono, nooboro.

⁵ Jaadi ihiji Jesuco satyuuhi iimino Jerusale cuumihallivi. Jaaboro diiboco caamovono ficuubo Moocaani iija niibahucu nijequevi.

⁶ Jaaboro diiboco nuubo: Miyaano aivo Moocaani Seemene idiicahachiji juugati baavi casiniivo. Mi#ro Caatinihaamefa#o noono:

Moocaani itoomominaaco taj#bajidi ico iteemequi ihusenehallivi ico gaayicini#jimo. Jaabo guisiba sefavi ditihai#o aivovotino iicaqui, noono, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Mi#ro tolliro noono Caatinihaamefa#o: Moocaanico nisudino, noono, nooboro.

⁸ Jaanaaca bu siino ihiji diiboco satyuuhi caamovobai nijequevi. Jaaboro paryi diiboco #fusuubo fanoojiinijeneque paryi ihaivojinoma.

⁹ Jaaboro diiboco nuubo: Meeci, paryi jinooco ico uujoho aciji, taaguino ememu#vooboro uco idiimohachiji, nooboro.

¹⁰ Jaanoma iicaabo Jesu diiboco nuuhi: Satanas fuucu, mi#ro Caatinihaame neehi: Moocaani Dioscoro diimo. Jaaboro diibocoro decivo, noono, nooboro.

11 Jaadi jari ihiji Jesuditi buhigovi minifutuuhi. Jaadi Moocaani toomominaa asaau-moro diiboco jeecivovauhi.

Jesu Ticonihi Jibogoobo Galileavi.
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Jaanaa Jesu guubuuihua Jua civojafaño iicaunoco uguubuuboro fuuhi Galilea jiiñjevi.

13 Jaaruubo Nazare cuumivi icautiboro ufuubo icatuuhi Capernau cuumivi, Zabulon, Neftali icamisi jiiñje onooñigo muuaijiniri iicaucuumivi.

14 Tolli icauno, Moocaani iimaaminaafi Isaia acaatinuno imiyaacafetequi:

15 Zabulon jiiñje, Neftali jiiñje icano muuaijinidi iicano jiiñhairi, Jordanti aamijjaagovi, Galilea icahigo judiomi iicatimo icahigo.

16 Civoño jiiñjeguiino iicaumoco achicuno seseene. Jaabadiro bu guiñeve civo jiiñjeguiino iicaumoco sese achichi, nooboro.

17 Jaadi jari Jesu ticoniuihi miyaminaaco jibogoobo: Amiihai imitico mejeevesucu jino Moocaani aivoji fiitvucuuihi, nooboro.

Jesu Coovahi Igueenemehejedimo Fiiciminaaco.
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jaanaaca Jesu feehicauhi Galilea muuaijinidi. Jaabo atyimeuhi miimisiici inahaboma icamisico. Saafi momou Simon onooño bu samomou Pedro. Jaanoti saafi momou Andre onooño. Jaamisi fiiciminaatisi iicaumaño isinicuuhuneri muuaifaño fiichicaumisi.

19 Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa amisico miyaminaa fiiciminaatititi eetavequi, nooboro.

20 Jaasumiro isinicuuhunoco ejeevesuumisiro diibo dojicuti fuumisi.

21 Bu jaano janaanici Jesu siino sitisico atyimeuhi: Jacoobo onooño, bu Jua icano icamisi Zebedeo achimisico, imeenegafaño caanima iicaumisi isinicuuhunoco amaahunumisico.

22 Jaamisico Jesu ucuuhuvaunegui caanico imeenegafaño ejeevesuumisiro diiboma fuumisi.

Jesu Sihidi Miyaminaaco Jibeguehi.
(Lc 6.17-19)

23 Jaabo Jesu fahigovadi Galilea jiiñjeri feehicauhi faacuumiva sinagogajanofaño jibogoboro. Moocaani aivoji jibogo iimino jibogoco jibogoboro, bu fanoova guihuvaneri iguihuvamoco buheesuuboro.

24 Jaanoco Jesuditi guubucuumo paryicino Siria jiiñjeri. Jaamoro diibojaa sivaumo paryicino fanoova guihuvaneri iicaumehejeque fanoova aivoneri, bu emeimivatomehejeque, epilepsia guihuvani iicaumoco, bu idino isifañmehejeque icano. Jaamoco Jesu buheesuhicauhi.

25 Jaaboco bucasihicaumo sihidi miyaminaa Galileaoto, bu Decapoli jiiñje cuuminoto Jerusale cuumiotheje, bu Judea jiiñjeoteheje, bu Jordan aamijjaagoteheje icamo.

5

Ifabaihallivi Jesu Jibuguuno.
(Lc 6.20-23)

1 Jaanaa Jesu sihidi miyaminaa iicaumoco aatyimeuboro caamo ifabai nijequevi ufuuboro casivutuubo. Jaabo cojivi jibogominaa igaiuuuihi.

2 Jaadi Jesu ticovauhi diitoco jibogoobo jilli nooboro:

3 Imicani icamo Moocaanico iimogomo ijeebino #daasumaño. Jaamaño niquejefaño mihicaji.

4 Imicani icamo #daasuno iicamo. Diitoco Moocaani jacusuji.

⁵ Imicani icamo, ijeeb#ino is#cumo. Diito jii#jeque Moocaani aac#guujeque gaay#iji.

⁶ Imicani icamo iiminoco omoon#jirunoco aivo iimogomo. Diito imo imo minifeteji.

⁷ Imicani icamo sitaaco #daasugomo. Diitoco Moocaani #daasugueji.

⁸ Imicani icamo ijeeb# im#hinivat#mo. Diito Moocaanico aty#meji.

⁹ Imicani icamo sajeeb# icaco omoon#mo. Diitoco Moocaani: Taseeme, eneejimo.

¹⁰ Imicani icamo Moocaani iimogonoco omoon#nohall#ti diitoco ij#heveme. Di-
itononeji niqueje aivoji.

¹¹ Imicani am#hai tahall#ti am#haico miyam#naa aivonoono onoomoro #daasuno
omoon#mo, am#haihall#vi sicama#nehejeque ij#bocasimo.

¹² Jaasumi sihid#i imo imo mihica, toono jaada ufucu niquejefa#o sihid#i jeevano
ijaadaco magaay#iji. M#iro toll#ro am#hai imegav#i iicaumo Moocaani iimaam#naaco
#daasuno moon#mo.

Jiin#je Imuhu Ohoovic#no.

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Am#hai jii#je imuhu. Jaano imuhu ijeevetecuuruva, #jinejeri bu m#imuhun#jirahi;
jinejebaguiha imicujit#runo? Jaanoco buh#i magaa#n#noco miyam#naa quicujirahi.

Jiin#je Aach#cinita Ohoovic#no.

¹⁴ Am#hai jii#je aach#cinim#naa. M#iro ifabai#hall#ri iicacuumi toovono icatatihi.

¹⁵ Bu jaabadiro cuugahuco min#moro siinerihall#vi mafabaacutat#hi. Jill#ro ofoovo-
ma#ovi caamo mificutahi pary#i jaahe iicamoco ihach#cin#qui.

¹⁶ Jaabadi am#hai momoon#i am#hai foovo miyam#naa imefeenev#i foovono
ihifuvusuqui. Jaamoro am#hai imino momoon#noco aaty#memere, Moocaani
niquejefa#o iicaaboco imequi.

Jesu Taj#baco I#bogono.

¹⁷ Uco mehes#cin#dino, Moise taj#baco, bu Moocaani iimaam#naa j#bogoco icano
fin#suvaabo, noomoro. Jill#i toono unuuno imiyacafetequi saahi.

¹⁸ M#iro miyanot#ro am#haico neehi: Niqueje, jii#je icano iicanohachuta
taj#bahaame naavutusuti sanooba ga#n#cafetejit#hi, ufucu iicajino iicanohachuta.

¹⁹ Jaama#o taj#bati sanoogay#i ajashurunoco miyaano noot#bo toll#i omoon#bo, bu
jaaboro sitaaco toll#ro imit#no imoon#qui agaajasuuboco ufucu niquejefa#o toll#ro jill#i
im#h#foobot#i noocafeteji#bo. Jaanoti imityagooboro imino omoon#bobo sitaaco toll#ro
imoon#qui ij#bogoobo ufucu niquejefa#o aivo miyaaboti noocafeteji.

²⁰ M#iro jino am#haico neehi: Am#hai caatinim#naa, fariseom#i icamo icabadiro
mihicamoro Moocaani iimogonoco momoon#tihachii#i bu niquejefa#o mefeetit#hi.

Icaj#suditi Jesu I#bogono.

(Lc 12.57-59)

²¹ Am#hai muguubuhicacuui, am#hai eedeetem#haico jill#i unuunoco: Gaicaudino;
cajaan#hacho sitaaco agaicaaubo castigacafeteji, noomoro.

²² M#iro jino uujoho am#haico neehi: Cajaatyohacho inahabojaago is#f#ratomo cas-
tigacafeteji. Cajaatyohacho inahaboco imit#no onoomoco aivo isefa aivojito castigaji.
Jaanoti bu inahaboco: Miyaabo#vid#i, onoomo infierno c#j#gai #h#icuguiino guinov#i
minifeteji.

²³ Jaanegui Moocaanico imequi ofooboro dinahaboma imit#no idiicanoco edeesafo-
tooboro,

²⁴ siino uduumiiboro it#con#i dinahabojaagov#ihi difoo. Jaaboro diibo dimij#votoobo
sajeeb#i minifototo. Jaadi jari duhuumiibo Moocaanico diimoto.

²⁵ Jaanoti bu cajaatyohacho dihall#vi ij#bogomoro #co isis#suqui asatyohachii#i, di-
nahaboma j#hai#viro dimij#vo. #co dugaacum#naafico ac#tot#bo iicaqui. Jaabo diibo
sisim#naaco #co ac#jiruubo. Jaamo #co c#vo#jafa#o j#hacujirahi.

²⁶ Miyanotiro ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinojegayico adaadutinohachuta.

Jesu J#ibeguehi Sifigoma Mihicajirunohallivi.

²⁷ Am#ihairyo muguubuhicacuuhi s#icije unuucuunoco: Sifigoma diicadino.

²⁸ Mi#iro jino uujoho am#ihaico neehi: Cajaatyohacho gaigooco imogomoro emeecimo ijeeb#ifa#odi diigoma icacuuhi.

²⁹ Jaanegui dimiyanaagohaalli# ico imitifa#o aga##suhachiiji, toalli#co di#ci#bo tehesino ga##; imijirunaa difiiti sama#ogayiro #ti aga##cafotono. Jaanoti imijitiruno faabohoro difi c#ijigaifa#o aga##cafotono.

³⁰ Jaanoti bu dihuse dimiyahuse ico imitifa#o aga##suhachiiji quitic#bo tehesino ga##; imijiruno sama#ogayiro #ti aga##cafotono. Jaanoti aivo imijitiruno faabohoro c#ijigaifa#o aga##cafotono.*

Jesu J#ibeguehi Gaigooco Ejeevesufinohallivi.

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Tolliro bu s#icije nuumo: Cajaanihacho mogaico ejeevesumo, diigoco ejeevesucunoahaameque ihaciqui, noono.

³² Jaarunofa#o uujoho neehi: Cajaanihacho mogaico ajevahalliti icatino ejeevesuhachiiji diigoco ajeva imitico icisuubo. Jaama#o sifi ejeevesucugoco #ci#bo diigofa#odi ajeva imitico icih.

Jesu Moocaani Momofa#odi Monoon#cinohallivi J#ibogono.

³³ Tolliro bu muguubuhicacuuhi, s#icijem#naaco unuunoco: Moocaani momofa#odi unuucuunoco ba#idino diibo imefeenevi, noono.

³⁴ Jaarunaaca uujoho am#ihaico neehi: Moocaani momofa#odi mohoov#idino, niquejefa#odi oov#imoro mneedino, toono Moocaani aivoji icaga icahigo.

³⁵ Tolliro bu jiinjefa#odi mohoov#idino, toojehallivi Moocaani it#haico ificuun#ije iicama#o; bu Jerusale cuumifa#odi mohoov#idino, tuucuumi Aivoj#bo Jesu cuumi iicama#o.

³⁶ Tolliro bu oov#i#boro: Ta#igai seseeteji, needino. Toll# eneeneri sajabaco dinigaj#eque seseetesujirahi, nacu bu civutusujirahi jaanucuhu.

³⁷ Jilli ticovonoro: J#hi, Chahano, monoo. Jaanoti janaan#ivi mejeenesucuuno, toono ijiti asaacuuno.

M#no Minaafico Magaijino.

(Lc 6.29-30)

³⁸ Am#ihairyo muguubuhicacuuhi, s#icije jilli unuunoco: Saafi aalli#co ifnicaruhachiiji, bu diibo aalli#co finicarujirumo. Tolliro iigaico iga##suruva, bu diibo iigaico ga##jirumo.

³⁹ Jaarunofa#o uujoho am#ihaico neehi: Iimit#boma mi##bacasidino. Ivinaaca jilliro saatoho am#ihai imeti agabacuhachiiji, saanaagoh#meque bu mahaci tolliro bu igabacuqui.

⁴⁰ Tolliro bu cajaatyohacho ico ahaamimoro dicaamoojaco udumit#icigohachiiji, tolliro bu disacoco daaci.

⁴¹ Jaanoti bu tolliro saatoho, fiisetaco minoci kilometro ticovovi satyequi ataj#bahachiiji igueeneme kilometro ticovovi satyo.

⁴² Jaanoti bu cajaatyohacho ico siinoco idillumoco daaci, bu duvuduvedino sita ico: Uco tooneguiha presta, noomoro idillumediti.

Dim#naaco Gaiji

(Lc 6.27-28, 32-36)

* 5:30 Jino jilli iiminocoro mooni, imitico deetavedino, eneejiruno.

⁴³ Tolliro bu s̄icije unuunoco muguubucuuhi: Digataavominaafico gaiji. Jaaboro diminaafico dihegue, unuunoco.

⁴⁴ Jaarunofaño uujoho am̄ihaico neehi: Am̄ihai minaafico magaiji, Moocaanima mihiimaa am̄ihaico aivonoono onoomoro idaasuno omoonimohallivi.†

⁴⁵ Jaachiiji am̄ihai Caani niquejefaño iicaabo seemeti mihicaji. Mīro diibo inihibaco iinusuhicahi iimitimohallivi, bu iimimohallivi icano, bu tolliro niijabaco galluhicaabo iimihiiji mohallivi, bu iimiti iijim̄inaahallivi icano.

⁴⁶ Jaanoti bu am̄ihaico agaijimocoro magaijihachiiji, ¿milli bu ijaadaco magayicijirahi? Mīro bu impuesto jaadusuminaa imitimo iicarumo tolliro mooninichi.

⁴⁷ Jaabadiro bu dinahabocoro idilluhachiiji, ¿minoodi imico toono edeetavono? Mīro bu tolliro Moocaanico agaajatimeheje tolliro moonifhi.

⁴⁸ Jaanegui am̄ihaico neehi: Imimo mihica oono am̄ihai Caani niquejefaño iicaabo aivo imiibo iicabadi.

6

Jesu J̄ibeguehi Imihusene Mihicanohallivi.

¹ Am̄ihai imino momooninoco miyaminaa imega momoonidino; jilli am̄ihaico imityaguequiguiharo. Jaanoti tolli momoonihachiiji am̄ihai Caani niquejefaño iicaabo ijaadaco am̄ihaico acijitih.

² Jaaneguiiha siinoti ucuujivaachumoco siineri adaamususumi faacuumiminaacoro gaajasudino: Oono bañisuminaa sinagogajanofaño, callenefeenevi icano omoonifbadi. Jaamo jilli mooninichimo miyaminaa diitoti imino ihiimaaqui. Jaarunofaño uujoho miyanotiro am̄ihaico neehi: Jaamaño miyaminaa ico iimono toonorucu dijaada.

³ Jaanoti naha ijoho idaasumoco siinoco adaachachiiji, toovono daaci, dimiyahuse omooninoco dinanihuse gaajacitino iicaqui.

⁴ Jilli toovonoro deetavo, jaachiiji diicaani niquejefaño iicaabo toovono edeetavonoco aatyimeebere ico ijaadaco ihaciqui.

Jesu J̄ibeguehi Moocaanima Iimaaco.

(Lc 11.2-4)

⁵ Jaamo bu am̄ihai Moocaanima mihiimaasumi bañisuminaafi iicabadi mihicadino. Diibo imeguefhi julleeciniboro sinagogajanofaño ihiimaabo, bu callenejininovi jilli miyaminaa diiboco ihatyimequiguiharo. Miyanotiro am̄ihaico neehi: Toono miyaminaafi obocigoneriro jaaducafutucuuno.

⁶ Jaanoti naha ijoho Moocaanima idiimaajisumi, dimecufaño idicafotooboro cuhufono diguhugaco fabaacuubo diimaa Moocaanima iro idiicahigo. Jaachiiji diicaani niquejefaño iicaabo toovono omooninoco aatyimeebere ico ijaadaco acijiibo.

⁷ Jaabo Moocaanima idiimaasumi jilli mihifoneheje sicamañeheje samañocoro unuucumañocoro siino needino: Oono Moocaanico agaajatimo iicanicibadi: Fine jilli: sihidi ihiimaaneri Moocaani uco guubuhi, noomoro eesicinifimo.

⁸ Jaamobadi mejeevadino. Mīro Moocaani imegaviro am̄ihai midillutinaacaro gaa-jacuuhi am̄ihai mucuujivaachunoco.

⁹ Jaaneguiiha am̄ihai jilli noomoro Moocaanima mihiimaa: Moocaani niquejefaño idiicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi.

¹⁰ Jaafa dihaivoji saahi. Jaafa dijeeb̄i onoobadi eetavocafetehi jinijehallivi, oono niquejefaño iicabadi.

¹¹ Mīhaico daaci machutaati fafucuvaaciviro.

¹² Jaaboro m̄haico mohimitico buusu, oono bu m̄hai, m̄haico imitino omoonimoco toonoco mihimibachubadi.

† 5:44 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: imino monoo am̄ihaico imitino onoomoco, imino momooni am̄ihaico ijiheguemeque.

13 Jaaboro miihaico inisunofaño gañisudino. Miihaico imiti iji useti taajasu.* Fine.

14 Miiro amiihaico sita imitino omoonimoma toonoco mihimibachuhachijji, bu tolliro amiihai Caani niquejefaño iicaabo amiihai imitico imibachuji.

15 Jaanoti amiihai sitaama mihimibachucasitihachijji, bu amiihai Caani niquejefaño iicaabo amiihai imitico imibachujitihhi.

Jesu Jibeguehi Aigahallivi.

16 Jaabadiro bu amiihai safucuco mahaigasumi amiihai imeque idaasuno miminiyudino, oono bañisuminaa omooninicibadi. Diito tolli moonifhi amachutinoco miyaminaa ihatyimequi. Jaanogui amiihaico neehi: Toono ijaadaco mihicicuuhi miyaminaa obocigoneriro.

17 Jaanoti ijoho machutibo adaigasumi dihmeque nitibo imino feedamaje,

18 miyaminaa machutibo adaigaiñoco gaajacitimo iicaqui, idiboro niquejefaño iicaabo Moocaani ijeevadi samisi diiboma mihicaabo igaaajaqui. Jaabo ico toono jaadaco aciji.

Niquejefaño Mubusumijema Mihicano.

(Lc 12.33-34)

19 Jijehallivi sihidi busumijeeneque mititibaandino, deera ifinisufijehallivi, bu tolliro paryi busumijeene unucufijehallivi, bu tolliro nanivaminaa ananinicinehejehallivi icano.

20 Ivi idihigoro niquejefaño sihidi busumijeque mititibaani, deera ifinisutihigo, fanoova unucutatihigo, bu nanivaminaa ananifitihigo icano.

21 Miiro amiihai busumijeene iicahigovi, bu amiihai jeebii icajirahi.

Mofi Imitino, Bu Imino Icano.

(Lc 11.34-36)

22-23 Miiro saafi ihaalli iimitibo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi ijeebii iimitibo imihusetihhi. Jaabo iimitinoguiino icaji. Jaanoti Moocaani ijeebii co iimibachuhachijji imihusetijiibo. Moocaani iimogobadi icacujiibo. Jaanoti miiño imitico iminobadi mehesicinihachijji, janaanivivi aivo imitino.

Moocaani, Bu Nihibami Icano.

(Lc 16.13)

24 Miihaiñooba miimisiici ihaivojitisima icajitirahi. Miiro saafico ijihegueebere saafi-icoro gaijijiruubo. Jaabadiro bu sano nihibamico, Moocaanico icano magaijijitirahi.

Moocaani Iseemeque Teemefihi.

(Lc 12.22-31)

25 Amiihaico neehi: Niji niji amiihai jeebii noco momoonidino toono sefari mihicaqui, mamachujirunehejeri, bu mahadujirunehejeri icano, bu tolliro mijicinjino gaachehuri icano. ¿Nacu mofi gaachehu janaanivivi jaaducafototihhi?

26 Eneecau oono joomi caamodi agahafomoco mihifinici, basutirumo, bu abasuno noovaco icitirumo icano. Jaarumoco amiihai Caani niquejefaño iicaabo† diitoco machuco acifihhi. Jaamo diito joomi janaanivivi amiihai majaaducafetehi.

27 ¿Nacu amiihaiti cajaanii siino janaanici ticovovi macaamevetejirahi toono fanoovari niji niji mihicahicanoti?

28 ¿Jaamo collihi amiihai gaachehuri niji niji mihicahicahi? Eneecau oono deecanoco mihifinici, dudicamaaitiruno gaachehunoco eetavotiruno icano.

29 Jaarunaa amiihaico neehi: Salomon aivo sihidi jeevano iminoonoma icauruubo toono deecanobadi jeevautihhi.

* 6:13 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Miiro paryicinoro diino aivoji, mitya dihovosii ufucuro ifinjitino icano, onoonoco. † 6:26 Moocaani

³⁰ Jaabo Moocaani, buhicaga toono ñaavahu jaachiji bajifaño icano, civohogo iquiticafotonoro cijigaifaño jigasucafotono icarunoco Moocaani imino gaachehuco mijihacubadi moonihi. Jaanegui amiihaico gaachehunoco jicujiibo, ajashucani amiihai miyaavogo mihicano miyaminaaco.

³¹ Jaanegui niji niji mihicadino jilli noomoro: ¿Jinejeque jana mamachuji? ¿Jinejeque jana mahaduji? ¿Jinejeque jana mijicafeteji? noomoro.

³² Miïro jihomonehejequere imiyaavogotimo guinehicahi. Jaanoti naha amiihai, amiihai Caani niquejefaño iicaaboma mihicahi. Jaabo gaajacuuhi amiihai paryi tonehejeri mucuujiivaachunoco.

³³ Jaaneguiiha Moocaani aivojijaagoviïro dijeebico ficu, jaaboro diibo iimogonocoro deetavo icano. Jaadi jari paryi tonehejeque bu gaayiciji.

³⁴ Jaaneguiiha civohogo iicajinehejeri amiihai jeebico niji niji momoonidino. Toono amiihaiti civohogoro finijitih. Fafucuvaacivïro iïma ajashutino icahicacuuno toono niji niji idiicano.

7

Sifi Imitico Needino.

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Sitaaco iimiti meneedino, jaachiji amiihaico bu Moocaani amiihai imiti needino.

² Toono amiihai sitaaco meneehicabadiïro bu amiihaico moonijiibo, bu oono amiihai sitaaco mohoovicihicaneriro amiihaico oovicijiibo.

³ ¿Jaabo millï bu dinahabo aallifaño iicano beevagayico daatyimejirahi, dihaallifaño bu iicatuuci cutuucico atyimetiboro?

⁴ Jaabo ijoho dihaallifaño cutuucima idiicaabo, ¿millï bu dinahaboco neejirahi: Juugavi disaa oono dihaallifaño iicano beevagayico ico iciqui, nooboro?

⁵ ¡Bañisuminaafi idiicaabo! Iticoni toono dihaallifaño iicatuucico dïci. Jaadi jari imino adaatyimeebere dinahabo aallifaño iicano beevagayico dïciji.

⁶ Iiminoco imiyaavogotimo jicubadi iicamoco mahacidino, amiihaijaagovi emecafo-tomoro amiihaico dedaahenidimo. Bu amiihai iimogonoco diito iimitimo faafaimibadi iicamoco mahacidino, toono iiminoco quicudimo.

Midillu, Miguiino Icano.

(Lc 11.9-13)

⁷ Midillu amiihaico Moocaani ihaciqui. Miguiino, jaamo mahatyimehi. Tollïro bu guhugati mocoova amiihaidi ifaayiciqui.

⁸ Miïro idilluubo gaayicifih, bu iguiinoobo atyimefih; bu guhugati ocoovaaboco faayicifimo.

⁹ ¿Nacu icamo saatohoba amiihaiti amiihai seemeneque maahuco idillusumi guisibaco mahacijirumo?

¹⁰ ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi jïnimocoro mahacijirumo?

¹¹ Miïro amiihai mihimifitirumo iiminocoro amiihai seemeque mahacinoco magaa-jahi. ¡Jaanegui imi amiihai Caani niquejefaño iicaabo iiminoco aciji midillumoco!

¹² Jaaneguiiha amiihai sitaama imino mihica oono amiihaima diito imino iicanoco mihimogobadi; Miïro tollï Moise tajïba neehi, bu Moocaani iimaaminaa aamene neehi icano.

Ijene Jïhai Aamiji.

(Lc 13.24)

¹³ Ijene jïhai aamijiriro mijicamaaje. Jaanoti oono gujivefaño asatyono jïhai aamiji guiraahi, jïhai guiraahi icano. Jaano carecunoono jahigoviïro sihidï miyaminaa feehicahi.

¹⁴ Jaanoti naha fiivojaa asatyono jiihai aamiji, bu fiivojaa asatyono jiihai icano ijene, ajashuno icano. Jaamaño miidimoro atyimehicahi.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.

(Lc 6.43-44)

¹⁵ Amiihai ifiico magaihuini oono abañififimo uujoho Moocaanijaagodi iimaahi eneehicamoti. Diito amiihaijaago saaji ovejamibadi iminifotomoro. Jaarumo fañooto jicumi sifirafiimo.

¹⁶ Jaamoco magaajaci omooninehejeti; miiro miiijoho baacuco jaanoti icitatihi, bu añaajeque jarimohoti icitatihi icano.

¹⁷ Miiro paryi iimino imohono iiminocoro noovafihi. Jaabadiro bu iimitino imohono iimitinocoro noovafihi.

¹⁸ Iimiho imoho iimitinoco noovajitirahi, bu iimitiho iiminoco noovajitirahi icano.

¹⁹ Jaano paryicino iiminoco onoovatino imohonoco mihillumoro ciiigaifaño mijigasutahi.

²⁰ Jaaneguiiha diitoco magaajaci omooninotiro.

Famoovaro Niquejefaño Feejitih.

(Lc 13.25-27)

²¹ Famooro oono uco: Aivojiiho, Aivojiiho, eneehicamo niquejefaño feejitih. Idimoro Taacaani niquejefaño iicaabo iimogonoco omoonihicamo feeji.

²² Tufucu agasedi ajashutimo uco neeji: Aivojiiho, Aivojiiho, miihai dimemeri mihiimaahicahi, dimomofañodi miihai iimitino iimico buhi magañihicahi, bu dimomofañodi miihai guiraano sihidi ejeevanehejeque meheetavehicahi icano, noomoro.

²³ Jaarumoco uujoho neeji: Amiihaico uujoho gaajatih. Uuti buhigovi miminifoto amiihai iimitinoco momoonihicamo, nooboro.

Ucuhufono, Acahajino Icano.

(Lc 6.47-49; Mr 1.22)

²⁴ Jaamaño uujoho onoonoco uguubuuboro uujoho onobadi omooniiho, oono saafi agaajaabo guisibanohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

²⁵ Jaajahallivi aiguuruno, sihidi teehino machituurahi, bu sefano guibuhuba toojahallivi saaurahi icano. Jaarunofaño tooja acutuutih, tano cuhufono guisibanohallivi cuhufono tano inicucinumaño.

²⁶ Jaanoti uco guubucuuruubo uujoho onoonoco omoonitiiho agaajatiihoobadi jiiingaiibaahohallivi iijaco eheetavuubobadi jeevahi.

²⁷ Toojahallivi aiguno, teehino machituuhi, sefano quijeba saauhi icano. Jaaneri tooja sano acutuuhi. ¡Jaano sihidaasu! nooboro.

²⁸ Jesu iijibuguunoco iimivuudi sihidi miyaminaa jabafitehicauhi,

²⁹ fariseomibadi icatiiho, aivojiiho mityama iicaabo iicanicibadi iijibeguehicauneri.

8

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Jaabo Jesu tobai nijequeti iniituuboco sihidi miyaminaa bucasiuhi.

² Jaanaaca diibojaago saauho saafi foojohoma iicaabo. Jaaboro Jesuguiino ememuivuuuboro diiboco nuuhi: Aivojiiho idiimogohachiiji uco dimibachu taguihuvati, nooboro.

³ Jaanegui Jesu diiboco ihuseri dudiciuhi: Imeguehi, buheetecu, nooboro.

Jaasumiro diibo toono ifoojohoti buheetecuhi.

⁴ Jaaboro Jesu diiboco nuuhi: Jeedicahi miihaiñoobaco dibeguedino, jilliro foobo sacerdotique difiico dihiifusuto. Jaaboro asigayiti satyooho Moocanico deecivoto Moise atajibaubadi, toonoti famooro igajajqui toono diguihuvati idihimitucuunoco.

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasimínaa Aivoj#bo Cojimínaafico.
(Lc 7.1-10)

⁵ Jaabo Jesu Capernau cuumifaño jicafutuubaaca romanomi amocasimínaa aivoj#bo diibojaago asaaboro diiboco noovauhi:

⁶ Aivoj#bo, tacomínaafi jaahe idaasuno icahi aiveneri isifañ#bo acahi, nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Uujoho ofooboro buheesuteji, nooboro.

⁸ Jaarunaa ihaivoj#bo iimusuuhi: Aivoj#bo, sihidi jeevahi jaabo iijajaagou efeejiruno. Jilliro taj#ba dihijico jaaneri tacomínaafi ibuheetequi.

⁹ M#ro bu uujoho icaruubo aivojito iijiguiino icahi, bu jaaruubo amocasimínaa aivoj#boti icahi. Jaamoti saafico: Difo, unuusumi foonic#bo. Jaanoti bu sifico: Disaa, unuusumi bu saanic#bo. Tolliro bu tacomínaafico: Toonoco deetavo, unuusumi bu eetavonic#bo.

¹⁰ Jilli diibo unuunoco, Jesu uguubuuboro sihidi jabafiituuhi. Jaaboro diibo dojicuti ufuumoco nuubo: Miyanotiro am#haico neehi. Paryi Israel cuumimínaafeenevi aivo jaani miyaavogobadi iicamoco atyimetihí.

¹¹ Am#haico neehi, ajashutimo saaji nijequejaagoti, aamijijaagoti icano. Jaamoro niqueje aivojifaño Abraham, Isaac, Jacob, icamoma acasivomoro machujimo.

¹² Jaanotínaa niqueje aivojifaño efeejirumo jilliro jahisi icivohigoviro gañ#cafeteji tahigo ataacasimoro igaiñooco oojisujihigovi.

¹³ Jaaboro Jesu ihaivoj#boco nuuhi: Fuucu diijajaagovi jaafa dicojimínaafi buheecuji #joho imiyaavogobadi, nooboro.

Jaasumiro tolli diibo unuuno ticovovi diibo buheetecuhi.

Jesu Buheesuhi Pedro Baaboco.
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jaadi Jesu Pedro iijajaago ufuubo atyimeuhi Pedro baabo sinafeteri iguihuvaugo acaugoco.

¹⁵ Jaagoco ihuseti udud#ciuneriro iguihuva diigoco buuhi. Jaasumiro diigo aga#iivuugoro ticovaugo diitoco ejeecivuugo.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvamoco.
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Jaanaa mihijicuudi diibojaa sivaumo sihidi iimitino meimi ijeeb#faño iicaumehejeque. Jaamoco safooro unuuneriro paryi famoocoro buhi gavaracuubo, bu tolliro iguihuvaumoco paryi buheesuubo.

¹⁷ Jaano jilli icauno Moocaani iimaamínaafi Isaia unuuno imiyacafetequi. Jilli unuuno: Diibo icíhi moniinovahañooco, bu moguihuvahañooco icano.

Jesuma Ufuujirumo.
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jaanaa Jesu atyimeuhi diibohallidi sihidi miyamínaa emecuvuunoco. Jaanegui taj#baubo onogoomuuaivi ifatyequi.

¹⁹ Jaanaa Moise taj#ba gaajamínaafi Jesujaago asaaboro diiboco noovauhi: J#bogomínaafi, #ma uujoho feejirahi #joho ofoohigovi, nooboro.

²⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Bajihimi ihoj#noma icahi, bu joomi ihiicunoma icahi icano. Jaanoti uujoho Miyamínaafibadi Ifiivuubo iinigaico conoovi is#ucarujirumaño chahahi, nooboro.

²¹ Jaadi bu saafi i#bogomínaaototi diiboco nuuhi: Aivoj#bo, jaafahiica iticoni guhirubi iguijevedihivi ic#dihíica, nooboro.

²² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: #joho tadyojicuti disaa. Jaanoti jaafa tahi diito ifinijitino fiivoma iicatimo iguijevemeque cijí, nuuruubo.

*Jesu Sicutusuhi Guibuhuba, Tyuucai Icanoco.**(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Jaaboro Jesu imeenegafaño jicafutuuhi ijibogominaama.

²⁴ Jaanaaca sefano guibuhuba saauhi imuuaihaliivi. Jaano ityuucari imeenega niiturahahi. Jaanaa Jesu imeenegafaño cigahicauhi.

²⁵ Jaanegui ijibogominaa diiboco aaicusuumoro nuuhi: ¡Aivojibo, mihaico taajasu! Jino miniitucuuhi, noomoro.

²⁶ Jaanegui iimusuubo: ¿Collihi mihiguetehi? ¡Ajashucani amihai miyaavogo! nooboro.

Jaadi aganiivuuboro iguibuhubaco iibaubo, bu imuuaico iibaubo icano. Jaasumiro sano paryi sicutuuno.

²⁷ Jaaneri diito sihidí ajabafituumoro nuumo: ¿Coyomo miyaminaafi fine jaani jino guibuhuba, bu muuai icanomaryo diiboco imityagoobo? noomoro.

*Gadara Miyaminaa Emeimivatuumo.**(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Jaabo onogoomuuaivi Gadara jinijevi ifutuubaaca miimisiici gaifimisi cihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeebifaño iicaumisi. Jaamisi sihidí jeevano sifiramisi. Jaamaño mihaionooba toojiri feehicautihi.

²⁹ Jaamisi asaumisiro ticovauhi ocoovadiivomisi: ¿Collihi mojaago saahi, ijoho Jesu Moocaani achi idiicaabo? ¿Jaabo juu saahi mihaico imegaviro idaasunisiici gaifimisi cihojinojaa iicahicauhigoti diibojaagovi saauhi, iimitino ijima ijeeo mooniqui? noomisiro.

³⁰ Jaamañoti fiitino icaumo sihidí faafaimi machumoro iguumo;

³¹ Jaamoro diito iimitino ijimi Jesuco dilluuhi: Mihaico buhigovi aganijihachiji, jaatyo faafaimifañoro mihaico gallu, noomoro.

³² Jaanegui Jesu: Jii tahi diitofaño mofoo, nooboro iimusuhi.

Jaanegui diito iimitino ijimi diitisifañoti ihiinumoro ifaafaimifaño fuuhi. Jaasumiro diito paryi ifaafaimi ifagajiti muuaifaño aafuumoro paryi macanuhi imuuaifaño.

³³ Jaamo diito ifaafaimi toomominaa diito tolli iicaunoco aatyimeumoro jinoomoro cuumijaago ufuumoro jibugutuuhi tolli ifaafaimi iicaunoco, bu diitisi ijimima iicaumisi tolli iicaunoco icano.

³⁴ Jaanegui tuucuumioto paryi Jesujaagovi asaamoro diiboco galluumo, ijinijeti buhigovi ifeequi.

9*Jesu Buheesuhi Idino Isifañuboco.**(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Jaanegui Jesu meenegafaño jicafutuuboro ufuubo ifutuuhi onogoomuuaivi iicacumi iicauhigo.

² Jahi diibojaago sivaumo saafico idino isifañuboco icigaijefaño siucinuboco. Jaamo miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvauboco nuuhi: Guihi, quehecuto, dihimiti ico imibachucafutucuuhi, nooboro.

³ Jaanoco tajiba caatiniminaati saatoho uguubuumoro ijeebifañodi nuuhi: ¿Milli jaani Moocaanico imitino moonihi ihiimaari? noomoro.

⁴ Jaanoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihiica imiticani mehesamaahi?

⁵ ¿Tihicani jana amihaidi, dihimiti imibachucafutucuuhi onono, ganiivoobo diigo onono?

⁶ Eneecau bu mihaico ifusuqui uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo jinijehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro, idino isifañuboco nuubo: Ganiivoobo dicigaijeque dicitubo diijajaago fuucu, nooboro.

⁷ Jaasumiro idino isifañuboco icigaijeque icuboro iijajaago fuucuuhi.

⁸ Jaanoco miyaminaa aatyimeumoro sihidí iguiumo. Jaamoro Moocanico imuumo miyaminaafico tomityaco aaciunohallivi.

Jesu Mateoco Cuuhuvahi.

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jaamañoti Jesu ufuubo, atyimeuhi Mateo onooboco, impuestoco ajaadusuhicaumañeri giciniuboco. Jaaboro diiboco nuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

Jaanegui Mateo agañiivuuboro diibo dojicuti fuuhi.

¹⁰ Jaanaaca bu Jesu jaahe amachuubo giciniubo cojiri, bu sihidí saato ho impuesto jaadusuminaa, bu saato ho imitiminaa icamo asaumoro Jesu ijibogominaama icaubo cojivi casicamaaivauhi.

¹¹ Jaanoco fariseomi aatyimeumoro ijibogominaaco dilluuhi: ¿Milli jaabo oono amihai jibogominaafi machuhi impuesto jaadusuminaama, bu saato ho imitiminaama icano? noomoro.

¹² Jaanoco Jesu uguubuuboro nuuhi: Iimimo iguihuvatimo, taabuminaafico imogotahi, iguihuvamoro taabuminaafico imeguefihí, nooboro.

¹³ Eneecau mofoomoro jino Caatinihaamefaño jilli onoonoco magaajato: Uujoho imeguehi sitaaco mihidaasugonoco. Jaanoti imogotahi jeecivo asimico magaicuumoro mejeecivonoco. Miño: Uujoho imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saatihí. Iimitimeguiha saahi iimiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Jaanaaca Jua Nitiminaafi jibogominaa Jesujaago asaumoro diiboco dilluvauhi: ¿Jana milliti mihai, bu fariseomi jibogominaa icamo machutimo mahaiganicinaaca dita aigahicatihí? noomoro.

¹⁵ Jaanegui Jesu diitoco oovicuuboro iimusuuhi: ¿Nacuuhu taabava jibaimojaago ucuuhuvamo idaasuri machutimo icanicijirahi; diitofeeneri aiji iicanohachuta? Jaanoti naha icajinehiica uujoho udumiticicafotodihivi idaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

¹⁶ Miño mihaiñooba bobaryuri eedechehu gaachehuco maahunitatihí bobaryu fañoviro iguiyacafeteneri eedeene agallivejiruneguiha. Jaaneri toopaaje janaaniviro guiraatejirahi.

¹⁷ Jaabadiro bu mijoho bofaihu aivofaihuco eedejutafaño ficutatihí. Jaanoti tolli momooniruva tujutaje jerucamaajirahi. Jaaneri tujutaje, bu ihaivofaihu icano gañicafetejirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificutahi. Jaaneri fanoociro icafihí, nooboro. Jilli Jesu nuuhi eedejibogonoco mejeevesumoro bohono jibogoco meheetavequi.

Jairo Aicigai, Bu Jesu Gaachehuco Ududicigo Icano.

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jilli Jesu nuunaaca judiomi aivojibo agaseuboro diibo imegavi ajavuvuuboro diiboco nuuhi: Aicigai jaachijiro gujivecuuhi. Jaarunaaca jhoho ofooboro diigohallivi dihuseque ificuuneri siino dojicuviro buheetejirugo, nooboro.

¹⁹ Jaanegui Jesu agañiivuuboro diiboma fuubo ijibogominaama.

²⁰ Jaanaa saafigo gaigo fahuseeci motihaiti mificabaci idinohachuta tijeheri icaugo ibujinaagoti asaugoro Jesu gaachehujinibaco dudicivauhi.

²¹ Jilli igaachehujinibaco ududicineriro: Buheejí, noogoro eesamaaihicaumaño.

²² Jaarunaaca Jesu acajebeveuboro diigoco aatyimeuboro nuuhi: Quehecuto gaha; imiyaavogomaño buheesucafetehi, nooboro.

Jaasumiro diigo buheetecuuhi.

²³ Jaanaa Jesu ihaivojibo ijafaño ifutuubo atyimeuhi masiminaaco diigoco iciqui igaiyiciumoco, bu miyaminaa ataacasimo ocoovadiicininoco icano aatyimeuboro

²⁴ diitoco nuuhi: Jahisiví mihiino m̄iro guijevetigo bagocaja jilliro cigago, nooboro. Jaaneri diibediti miyamínaa jejebacasiuhi.

²⁵ Jaarunaa Jesu diitoco jahisiví ihiinusuuboro fañoojaví ufuuboro diigoco ihuseti agaayíciuboro gañiyíciuhi. Jaasumiro diigo gañiivuuhi.

²⁶ Jaano paryí toojiinijeri gaajacafutuuhi diibo tolli omooníuno.

Jesu Buheesuhi Aatyímetímisico.

²⁷ Jaabo toojati ihiinuuboro Jesu ufuuboco miimísiici aatyímeutímisi bucasíuhi coovadiicinímisiro: Misico didaasugo David Iyaachi, noomísiro.

²⁸ Jaanaa Jesu jaaheví jicafutuubojaago fuumisi. Jaamísico dilluubo: ¿Nacuhu amísi mimiyaaveguehi toonoco omooníjirunoco? nooboro.

Jaanegui diitisi: Jíhi Aivojíbo, noomísiro iimusuuhi.

²⁹ Jaanegui Jesu diitisi aallínoco ududíciuboro nuuhi: Jaafa amísi miyaavogobadi icano, nooboro.

³⁰ Jaasumiro diitísico ihaallíno iminutuuhi. Jaaboro Jesu diitísico faguuhi: Jeedícahi m̄íhaiñoobaco muguubusudino, nooboro.

³¹ Jaarunofaño ufuumísiro j̄buguumísi paryí toojiinijeri Jesu omooníunoco.

Jesu Buheesuhi Iimaatíbo.

³² Jaamo iinuumaacaro saatoho sívauhi Jesujaago ihiimaatíbo iimitíno íjima iicauboco.

³³ Jaaboco Jesu buhi agañíudi jari diibo ihiimaahicautíbo jari iimaauhi. Jaaneri miyamínaa síhidi ajabafituumoro nuuhi: Aivo Israelfaño atyímeratatíno jilli iicano, noomoro.

³⁴ Jaarunofaño fariseomí neehicauhi: Jaaní iimitíno íjímico buhi gañíhicahi, diito aivojíbo mityaríro, noomoro.

Jesu Miyamínaaco Idaasuguehi.

³⁵ Jaanaa Jesu fahígovadí feehicauhi faacuumivaríro, bu imídi cuumíneri icano ígooboro sinagogajanofaño j̄bogooboro. Moocani aivojí íjico j̄bogooboro, bu fanoova guihuvanoco buheesuuboro, bu fanoohaivoco buheesuuboro icano.

³⁶ Jaabo miyamínaaco aatyímeuboro diitoco ídaasuguubo, ídaasuno iicaunotí, niinovanó iicaunotí, bu oono ovejamí itoomomínaafima achahamo ícaníciyadi iicaumaño icano.

³⁷ Jaaboro itoomomínaaco nuubo: Miyanotíro, imiyaavogotímo ajashutíhi. Jaarunofaño ídudícamaajemínaa m̄ídihi diitoco ícijirumo.

³⁸ Jaaneguiíha íhabajaabo Moocanico midillu dudícamaajemínaatí ígalluuqui íhíciivaquí, nooboro.

10

Jesu Íchi Mísumínaatí Fahuseeci Motíhaití Miimísiici Ídínó. (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jaaboro Jesu fahuseeci motíhaití miimísiici ícamo íj̄ibogomínaaco ucuuhuvauboro ímityaco aciubo, iimitíno íjímico buhi ígañíhicaquí, bu fanoova guihuvanoco, bu fanoo aivonoco icano íbuusuhicaquí.

² Jaamo íj̄ibogomínaa momono jino. Itíconí Simon ícaruuboco Pedrotí omomóníubo. Jaabo nahabo Andre, bu Jacoobo onoo, ínahabo Jua icano Zebedeo seemenetísi.

³ Felipe, Bartolome, Tomas, Mateo ímpuesto jaadusumínaafi, bu Jacoobo onoo Alfeo achi, bu Lebeo ícaruuboco Tadeotí omomóníubo,

⁴ bu Simon onoo cananístamíoo, bu Juda Iscariote onoo Jesuco aacíujíibo icano.

Jesu Iminisuminaaco J#bogovi Galluui.
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesu iminisuminaaco jilli nooboro galluui: Judiomi iicatimo jinijejaago mefeedino, bu tolliro samaritanomi cuumico majaahavedino.

⁶ Israel cuumi miyaminaa ovejamibadi imitaumojaagoviro mofoo.

⁷ Jahigo j#bogomoro mofoo; Moocaani aivoji fiitivucuui, noomoro.

⁸ Iguihuvamoco buheesumoro mofoo, bu uchuumucuumoco buheetesumoro mofoo, foojohoma iicamoco imibachumoro mofoo, bu iimitino ijimico buhi ga#moro mofoo. Am#hai jilli ticovono jino mityaco magayichi; jaaneri momooninoco majaadusudino.

⁹ Jaamo oroco, bu nihibamico, bu cobrebaco icano masatyedino,

¹⁰ bu lleegucubaco j#haiguiha masatyedino icano ivi id#jacoro masatyosajaacoro caamoojaco. Bu t#haipaajebaco, queseibaco icano masatyedino. M#iro dudicamaajeminaafi imachutaama icafhi.

¹¹ Jaamo am#hai cuumivi mihifutusumi, bu allio cuumivi mihifutusumi icano, miguiino iimihusene miyaminaafico. Jaabo iijafa#oro mihica tuucuumiti mofootinohachuta.

¹² Jaajafa#o mijicafotomoro sajeeb#i icaco imogomoro midillu.

¹³ Jaano toojaminaadi iimihachij#i diitedi mejeevesu toono sajeeb#i ica dilluco. Jaanoti iimogotihachij#i toono sajeeb#i ica dilluco dojicuviro mihici.

¹⁴ Jaanoti bu am#haico agaayicigotihachij#i, bu uguubugotihachij#i icano, toojati mihiinomoro tuucuumiti mihiinomoro am#hai t#hai#oguiino jiniico diitojaagovi matatacu #babadi iicano.

¹⁵ Miyanotiro am#haico neehi. Jaadufucu icadi aivo tuucuumi sihidi jeevano aamicafeteji Sodoma, Gomorra icaucuumije miyaminaa janaaniv#i.

J#hevejineheje.

¹⁶ Memee#i, uujoho jino am#haico galluui oono ovejami jicumifeeneri iicanicibadi. Jaanegui mihimibaicin#i oono jiniimo iicanicibadi. Jaarumo imimoro mihica nimihumi iicanicibadi.

¹⁷ Esicinino mihica, am#haico miyaminaa aciji aivojito usenefa#o. Jaamoro am#haico aamijimo sinagogajanofa#ovi.

¹⁸ Jaamoro am#haico satyejimo taj#baminaa imegavi, bu imiya aivojito imegavi icano tahalliti. Jaamo uuditi mihiimaahi diito judiomi imefeenevi, bu judiomi iicatimo imefeenevi icano.

¹⁹ Jaamo am#haico aivojito imegavi aacisumi: #Milli neeji? noomoro gaihuiba mihicadino. Mihiimaacuujino iicacuujidi Moocaani am#hai jeeb#fa#o mihiimaajinoco ficuji.

²⁰ Jaamo am#hai mihiimaajino icatino jilli am#hai jeeb#fa#oti am#hai Caani niquejefa#o iicaabo Gaija iimaaji, nooboro. Jaadi nuubo mohimegavi iicajinehejediti

²¹ Miyaminaa inahabomicoro moonisuji, bu caanimi iseemequere moonisuji. Jaabadiro bu iseeme caanimijaagovi isifiiratomoro chuumusujimo.

²² Jaasumi faaboho miyaminaafi am#haico j#heveji tahalliti: Jaaruno tolli icarunofa#o ejenauboro allibavi afatyotoobo taajaji.

²³ Jaamo saacuumifa#o am#haico ubucasisumi siicumijaagovi magaa. Jino miyanotiro am#haico neehi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji am#hai paryi Israel jinije cuumineri mofoomo tuucuumijeque mihimivotinaacaro.

²⁴ M#iro cajaan#i ij#bogominaafi allinohocivi jeevatatihi, bu cojecivominaafi ihaivoj#bo janaaniv#i jeevatatihi.

²⁵ Jaanegui ejeevamaaisuubo ij#bogominaafi ticovovi iicacuuneriro imo imo iicaqui, bu ijecivominaafi ihaivoj#bobadi iicacuuneri icano. M#iro iijaminaa aivoj#bo icaruuboco ijimi aivoj#bo neehicamo, imi fi jaana, #milli iyotoco?

*Mico Fine Mihiguijirahi.**(Lc 12.2-9)*

²⁶ Jaanegui miyaminaaco mihiguidino mero chahano aivo otoovono agaajaciratino, bu chahano afatanicinino gaajaciratino icano.

²⁷ Jino civohigo uujoho amhaico onoonoco amhai cuuje esesehigovi monoo. Jaanoti bu toovono onoonoco amhai foovono mocoovadiivo iija niibahucuvi mofoomoro.

²⁸ Mihiguijirahana oono miyaminaa ifico agaicaaufimoco. Jaarumo ijeebico gaicaaujiturumo. Jaanoti naha idibocoro mihigui allio ifico agaicaauboro, bu tolliro ijeebico cijigaifaño iguijenijiruuboco.

²⁹ Mero miimisiici jooimisico sajehegayiro manaajenichi. Jaarumisiti saafiba gujvetatichi amhai Caani niquejefaño iicaabo onootimañohiica.

³⁰ Mero paryi amhai nigai ijeene paryi oovocinicuuhi sajehesari.

³¹ Jaanegui mihiguijirahana. Mero amhai janaanici majaaducafetehi ajashutirumo joomi allinohocivi.

*Jesucristoco Miyaminaafeenevi Miyaabo Onoomo.**(Lc 12.8-9)*

³² Paryi famooro miyaminaa imefeenevi uuditi imino ihiimaamoditi, bu uujoho ufucu imino iimaaji niquejefaño iicaabo Guihirubi imefeenevi.

³³ Jaanoti miyaminaa imefeenevi uco utuunamaaimoditi, bu ufucu uujoho tuuna-maaji Guihirubi niquejefaño iicaabo imefeenevi.

*Jesu Dugaacusuminaafi.**(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Uco jiinjehallivi sajeebii icaco sivaabo, noomoro mehesicinidino. Uujoho sajeebii icaco sivatichi moonicasicoro sivahi.

³⁵ Mero gaifico caanima moonicasisuvahi, bu gaigooco seejima moonicasisuvahi, bu iyaajaco ibaaboma moonicasisuvahi.

³⁶ Jaaneguiiha cuuhuva famoovaro iyotomaryo minaa taavacasiji.

³⁷ Jaanoti bu tajanaanicivi caanico, seejico icano agaijibo tatyaha icajitichi, bu illico, illeque icano tajanaanicivi agaijimo tatyha icajitino.

³⁸ Jaanoti bu ifico sefano eesicinibo tadyojicuti ofootibo tatyaha icajitichi.

³⁹ Jilli ificoro ataajasugoobo ifico mitasuji. Jaanoti tahalliti ifico imitasuubo ifico taajasuji.

*Ijaadaco Magaayicijino.**(Mr 9.41)*

⁴⁰ Moocaani iiji jibogominaaco agaayicimo, bu uco gaayiciji. Jaamo uco agaayicimo, bu uco agalluuboco gaayiciji.

⁴¹ Jaanoti bu Moocaani iimaaminaafico Moocaani galluminaafi iicaaboco imino agaayicibo, Moocaani iimaaminaafico ajaadufiyomonoco gaayiciji. Jaabadiro bu imihuseebe asaaboco diibo iimihuseneque agaajamaño imino agaayicibo, diibo imihuseebeque ajaadufiyomonoco gaayiciji.

⁴² Jaanoti bu cajaanotyohacho tatyati obocigotiruubo tadyojicuti ofooboco sicufaihuti iisumo miyanotiro ijaadama icaji.

11*Jua Nitiminaafi Agalluumo.**(Lc 7.18-35)*

¹ Jaabo Jesu motihaiti miimisiicidimo iicaumo iminisuminaaco ijibeguehicaudi toonoti fuubo toojiinjeko cuuminovi jibogoooro ifeequi.

² Jaanaaca Jua civojafaño iicaumañoti guubuuhi Cristo imino moon#boro efeehi-caunoco. Jaaboro saatohoti ij#bogominaati galluubo Jesuco imeecitequi.

³ Diiboco idillutequi: ¿Naa ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Naacu sifiquehiica meteemeji? noomoro.

⁴ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Mofoomoro Juaco mij#bogoto mahatyimeneque, muguubunoco icano.

⁵ Mij#bogo milli aatyimetimo aatyimeneque, #gotimo iguehi, ifoojohoma iicamo iguihuvati imibachucafetehi, bu inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti #daasumo j#bogocafetehi taajasuj#bogoco.

⁶ Imicani icajiibo uuvi ejeevet#bo.

⁷ Jaamo ufuunobuunati miyaminaaco Jesu Juaditi neehicauhi: ¿Jinejeque nacu am#hai memecituuhi sicaihigo iicahigo? ¿Saafi noofaijicuco guibuhuba iguibuhucin#icibadi iicaaboco?

⁸ ¿Nacu, miyaminaafi iminoonoco j#cin#uboco? M#ro am#hairyo magaaajahi iminoono ij#cinimo aivojito iijanofaño icafih.

⁹ Ji, ¿jinejeque nacu memecijeuhi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? Jihi, miyaano, Moocaani iimaaminaafi janaan#ivi iicaaboco.

¹⁰ Diibo Juaditi Caatinahaame jilli onoobo:

Uujoho taj#bogominaafico tahimegavi galluuhi, dihimega j#haico iimibachuqui.

¹¹ Miyanotiro neehi, pary#icino miyaminaa iicaumoti, bu iicamo Jua Nitim#naafi janaan#ivi aivo iicamo chahahi. Jaarunofaño jisumiti sihidi ejeevat#bo niqueje aivojifaño Jua janaan#i sihidi jeevahi.

¹² Jua Nitim#naafi asaunobuunati jisumihachuta niqueje aivoji iminootineheje icahi, bu imityariro gaay#ic#guehicamo icano.

¹³ M#ro pary#icino Moocaani iimaaminaa, bu Moise taj#ba icano aivojiti iimaauhi Jua agaseunohachuta.

¹⁴ Jaanoco mimiyaavogohachiji, m#ro diibo Jua, jaadi Moocaani iimaaminaafi Elia saajiibo unuubo.

¹⁵ Am#hai nohojima mihicamo uco muguubu.

¹⁶ ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco oov#iji? Ji, jilli fine oov#ihi oono seeme anaajen#ichasifaño acas#icamaaimoro aba#amaaimo igataavominaaco ocoovadi#in#ibadi:

¹⁷ Am#haidi siruuco miguis#cuurahi. Jaarunaa mij#baim#it#hi, bu #daasu masinoco am#haidi mamasivacuurahi. Jaarunofaño mataat#hi, noomoro iican#icibadi jeevamo.

¹⁸ M#ro Jua asaabo aagafiboro machuut#rahi, bu aivofaihuco adut#rahi icano. Jaaruuboco am#hai iimitino ij#ma iicaabo meneehicauhi.

¹⁹ Jaanobuunati bu uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo asaaboco machuubo, aduubo icano. Jaaboco am#hai uco: Machufi#bo, adufi#bo imit#minaa, bu impuesto jaadusuminaa gataavominaafi icano, meneehicahi. Jaarunofaño Moocaani gaaja ifusucafetehi omoon#nofa#odi.

Aivo Uguubutino Cuumininaa.

(Lc 10.13-15)

²⁰ Jilli nooboro Jesu ticovauhi ih#baabo tuucuumijevi aivo sihidi ejeevano aaty#merafitino mityaco omoon#hicaa cuuminoco, tuucuumije miyaminaa iimitico ejeevesuutinoma iicaubo.

²¹ #daasucaniji ijoho Corazin cuumi! #daasucaniji ijoho Betsaida cuumi! M#ro Tiro, Sidon icauno cuuminovi, am#haifeenevi eheetavocafetehinino mitya iheetavocafuturuva, s#ci#je imitico jeevesucuujirumo. Jaamoro #fusucuujirumo #daasu gaachehunoco ij#camaimoro, bu baiguijinoco ejeemere icano iimitico ejeevesucunoco #fusumo.

²² Jaarunofaño am#haico neehi: Ufucu jaadusufucu icadi am#hai aivo Tiro, Sidon icano miyaminaa janaan#ivi mahaamicafeteji.

²³ Jaanoti ñjoho Capernau cuumi; ¿fine uujoho niquejefaño gañiiyicicafeteji, noonoro deesicinihi? Jaarunofaño guinoviro niitusucafeteji guijeveminaa iicahigovi. Miiro Sodoma cuumivi ivi eheetavocafutuuno aatyimerafitino mitya iheetavocafuturuva, tuucuumi jisumihachutahiica icajirahi.

²⁴ Jino amiihaico neehi: Jaadusufucusumi aivo amiihai Sodoma jiiñjeo miyaminaa janaanici momoonicafeteji.

Jesu Neehi: Tajaa Masaa. Jaamoro Majaguisi.

(Lc 10.21-22)

²⁵ Tusumi Jesu Moocaanico nuuhi: Ico imehi, Moocaani niqueje Aivojiiibo, bu jiiñjeo Aivojiiibo icano idiicaaboco. Jaanaa jiijegaaajaminaaditi, bu jijeohesicinima iicamediti icano afataninoco, jilli ticovo jeebiiiba iicamocoro dihiifusuhi.

²⁶ Jiihi, Guihi, ñjoho tolli idiimogobadi.

²⁷ Guihirubi uco paryi fanoovaco tahusefaño ficuuhi. Miyanotiro aivo miihaiñooba Illico gaajatihii. Idiiboro Caani gaajahi. Jaabadiro Caanico miihaiñooba aivo gaajatihii. Idiiboro Illi gaajahi, bu jaanoco jaatyoco Illi imeguehi agaajasunoco.

²⁸ Tajaa masaa oono paryicino amiihai amiihai dudicamaajeneri, amiihai fiisetaneri icano miniinovatomo, amiihaico uujoho jaguisisiqui.

²⁹ Magaayici amiihaico uujoho atajiiibanoco. Jaamoro uuti magaaja, ajaabicifinoco, bu tajeebi isicunoco icano. Jaamo amiihai jeebico majaguisisujinoco mahatyimehi.

³⁰ Uujoho amiihaico atajiiibano, sihidi jeevatihii isaty, bu amiihaihallivi ificuuno aivo ijeevesutihii icano.

12

Ijiiibogominaa Jaguisifucusumi Arrozbadi Ejeevano Trigo Noovataco Ichi.

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Toodihivi Jesu jaguisifucu basutafeenedi igooboro feehicauhi. Jaanaaca ijiiibogominaa ajeba aivuunegui ticovaumo trigo noovataco ñcimoro ifayinoco amachumo.

² Jaanoco fariseomi aatyimeumoro Jesuco nuuhi: Meeci, diijiiibogominaa jaguisifucu eheetavusutatino dudicamaajeque eetavehi, noomoro.

³ Jaanogui diitoco nuubo: ¿Nacu amiihai aamefaño memeechicatihii safoono David inahaboniminaama aajebavausumi omoonunoco?

⁴ Miiro Moocaani iijafaño ufuuboro machuubo jeeçivo imimaahunoco, miiñjoho amachutatirunoco diibo, bu igataavominaa icamo amachujitirunoco idimoro sacerdotemi amachufinoco.

⁵ ¿Nacu bu Moise tajiiiba aamefaño onoonoco memeechicatihii, sacerdotemi Moocaani iijafaño jaguisifucu icarunaaca jaguisitimo iicanicunoco? Jaaruno imiti iicatinoco.

⁶ Miiro amiihaico neehi: Jineeri icano aivo toono Moocaani iija janaanivivi ejeevano.

⁷ Miiro amiihai magaajatihii Caatinihaame jino jilli eneejirunoco: Uujoho imeguehi miihidaasugonoco. Jaanoti asimico magaisiraicimoro mejeecivonoco imogotihii, onoonoco. Miiro toonoco magaajaruva oono milli imitico omoonitirunoco iimiti meneejitirahi.

⁸ Miiro uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo bu tolliro jaguisifucuhallivi mityama icahi.

Ihuse Ifigatyuubo.

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Jaadi Jesu toonoti ufuubo sinagogajafaño jicafutuuhii.

¹⁰ Jahigo icaubo saafi miyaminaafi ihuse ifigatyuubo. Jaanaa Jesuco siibadi iicanoco omooninoco aatyimemere ñfurumo toonohalliti diiboco imooniqui iimuguumoro diiboco dilluumo: ¿Naa, jaguisifucusumi iguihuvaabo buheesuco meheetavejirahi? noomoro.

11 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Nacu cajaanoty amihaiti saato ho amihai jooi oveja jaguisifucusumi jacohojifaño ihacuturuva mofoomoro mihicitejitirahi?

12 ¡Jaanoti miiro miyaminaafi oveja janaanici jaaducafetehi! Jaamaño jaguisifucusumi imino momooninoco meheetavejirahi,

13 nooboro ihuse ifiigatyuboco: Dihuseque fallirihicaru, nuubo. Jaanegui diibo ihuseque afalliricaruuneri tusumiro imituuhuse saanaagohuse iicabadi.

14 Jaasumiro ifariseomi ufuumoro iimaacasiuhi Jesuco iguijeniqui.

Jesuditi Onoono.

15 Jaanoco Jesu agaajaciuboro toonoti sihigovi fuubo. Jaabo sihidi miyaminaa bucasuhi. Jaamo paryi iguihuvamoco Jesu buheesuuboro feehicauhi.

16 Jaaboro diitoco: Uujoho diibo iicanoco mico mijibeguedino, nooboro diitoco faguehicauhi.

17 Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli unuuno imiyacafetequi:

18 Jaani tajeecivominaafi uujoho icibo. Jaaboco uujoho agaijiboro diiberi imo imo iicaabo. Diibohallivi tagaijaco ficuji. Jaabo uujoho miyaaneri udugaacunoco cuumino miyaminaaco jibegueji.

19 Jaaruubo ñaajitibo, coovadiinamaajitibo icano. Mihaiñooba ihiimaaco guubujitihicuumino jihaiñovi.

20 Aivo gañicafetejitino buiga mivi iquisivuruno, bu jaabadiro jabacarurajitino cuugahuba jari inifuturuno. Jarihiica iimi aivojico eheetavusunohachuta.

21 Jaadi naha jari paryi jinije miyaminaa diibocoro esicinicuuj, unuuno.

Jesuco Jji Mityama Icaabo Noomo.

(Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Jaanaaca Jesujaago sivaumo ihaallino aatyimetibo, ihiimaatibo icano, iimitino ijima iicauboco. Jaaboco Jesu buheesuuhi. Jaaneri atyimecuubo, bu iimaacuubo icano.

23 Jaaneri paryi miyaminaa ajabafituumoro nuuhi: ¿Nacu fine jaani David Iyaachi fine? noomoro.

24 Jaanoco fariseomi uguubuumoro nuuhi: Jilli jaani iimitino ijimico buhi gañihicaabo, diito aivojibo Beelzebu mityariro, noomoro.

25 Tolli noomoro eesamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: Sahaivoji minooi udugaavonoro sanomiro imoonicasiruva guenene icatinoro goovano finijirumo. Jaabadiro bu cuucuumihacho, bu sajaminaaro icano fahigovavi idugaavuruva guenene icajitirahi.

26 Jaabadi ¿milli bu Satanas ificoro buhigovi gañijirahi? Jaanoti jilli imooniruva, ¿milli bu imitya guenene icajirahi?

27 Miiro amihai uco meneehicahi uujoho iimitino ijimico Beelzebu mityari buhi agañino meneehicahi; ¿Jaano bu tolli iicahachiji, mijoho nacu oono amihai jibogominaaco mityaco acihicahi diitoco buhi igañihicaqui? Jaamaño bu diito tolliro omoonimaño imino gaajaveechuno amihai guiraano aivo mimitanoco.

28 Jaanoti naha uujoho imitino ijimico buhi gañihicahi Moocaani Gaija mityafeenedi. Jaamaño toono gaajasuhi Moocaani aivoji mitya amihavi agasecuunoco.

29 ¿Milli bu sifi esefaabo ijafaño ofooboro inehejeque dumiticijirahi iticoni diiboco sisitiboro? Jarihiica naha diiboco isitiboro inehejeque dumiticijiruubo.

30 Jaamaño tajaagodi iicatimo taminaa. Jaabadiro bu tajaagovi misivatimo buhigoviro magavaracusuhi.

31 Jaanegui amihaiico neehi: Miyaminaaco paryi fanoova imitico unuuno buusucafetejirahi. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitimo ihiimaano toono naha aivono ufucuro buusurajitihicuumino miyaminaaco jibegueji.

³² Jaabadiro bu cajaanoyohacho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti imitino ihi-imaaruno buusucafeteji. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitino ihiimaamoco toono aivo buusurajitihijijehallivi, bu ufucu siijehallivi icano.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.

(Lc 6.43-45)

³³ Miiro iimino imoho, iiminocoro noovaniciji. Jaabadiro bu iimitiho iimitinocoro noovahi. Jaamaño imohoco inoovatiro magaajatahi.

³⁴ Jiiinimomi cuumi mihicamo! ¿Milli bu iiminoco mihiimaajirahi, imitiminaa mihi-camo? Miiro iiji iimaanicihi ijeebifaño agahaficinoti.

³⁵ Miiro iimino miyaminaafi iiminocoro iimaanicihi iimino ijeebifaño iicanoti. Jaanoti bu iimitino miyaminaafi imitino iimaanicihi ijeebifaño iimitino iicamaño.

³⁶ Jaanegui amahaico neehi: Ufucu jaadusufucu iicadi, famooro magaajaji oono iminootino mihiimaahicanehejeque.

³⁷ Miiro dihiimaariro daaducafeteji, bu dihiimaariro imiibo, bu imitibo noocafeteji.

Imitino Miyaminaa Aatyimerafitino Mityaco Dilluhi.

(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Jaanegui Jesuco nuumo saatoho fariseomoto, bu Moise tajiba gaajaminaato icamo: Gaajaminaafi, mihai mihimeguehi aatyimerafitino mityaco gaajabadi iicanoco edeetavonoco, noomoro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Jeedi fine iimitino miyaminaa saaficoro imiyaavogotatimo dilluhi aatyimerafitino mityaco gaajatabadi iicanoco; Jaaruno gaajata acirajitihijidino Moocaani iimaaminaafi Jonas gaajata acicafeteji.

⁴⁰ Miiro oono Jonas iguiraano taavaabo jeebifaño mifucuci, safucu cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu fucuo fucuva icano iicaubadiro, bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jiiinije cidifaño icaji mifucuci, safucu icano cuujeo fucuva, bu mifucuci, safucu icano fucuo fucuva icano.

⁴¹ Jaadi Ninive cuumiri iicaumo jaadusufucusumi gañiveji. Jino jisumio miyaminaaco udugaacudi. Jaamoro diito idasuno iicajihidiitoco oovicijimo; Miiro Ninive miyaminaa iimitico ejeevesuumoro imino icauhi Moocaani jibogoco agalluunoco diitoco Jonas jibugusumi. Miiro Jonas janaanici uujoho iicaabo jino jimañeri icahi.

⁴² Tolliro bu ufucu tehesino jiiinije aivojigo gañiveji jaadusufucusumi jino jisumio miyaminaa imitico emeeci. Jaagoro diitoco idasuno iicajihigo oovicijigo; Miiro diigo aivo tehesino jiiinijeti saauhi, Salomon gaajaco uguubuvaugo. Miiro Salomon janaanivi uujoho iicaabo jino jimañeri icahi.

Iimitino Iji Siino Uhuuminicino.

(Lc 11.24-26)

⁴³ Miiro iimitino iji miyaminaafiti ihiinooboro foonicibo ifihigaimañehejedi ijaguisiqui guinooboro. Jaarunoco aatyimetiboro siino esamaaifibo:

⁴⁴ Siino dojicuviro tahigoti asaahinihigo taajajaagovi uumiji, nooboro. Jaabo dojicuviro agaseebe miyaminaafi jeebico atyimefihijija, iija sicaija, imibachucinija, iguijaacinijabadi iicaaboco.

⁴⁵ Jaanegui ofooboro siino icitefiibo sahuse juugahuseti miimisiici idino aivo diibo janaanivi iimitino jimico. Jaamoro paryi sahi diibofaño ofoomoro icatonicimo. Jaaneri diibo iticoni iicauno janaanici aivo imitino minifetefihijija. Jaabadi icajimo jito iimitino miyaminaa.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jaabo Jesu miyaminaamahiiica ihiimaunaacarehiica gaseumo seejima inahabomi. Jaamo diiboma ihiimaacui omoonumo jahisiro icauhi.

⁴⁷ Jaanaa saatoho diiboco jiiibuguuhi: Diiseeji, bu dinahabomi icamo oono jahisi icahi. Jaamo iima iimaajirahi, noomoro.

⁴⁸ Jaanegui diibo nuuhi diiboco tolli nooboro jiiibuguuboco: ¿Miiijoho taaseeji, miiijoho tañahabomi?

⁴⁹ nooboro jiiibogominaaco itiduuboro nuubo: Jito taaseeji, tañahabomi icano.

⁵⁰ Miiiro cajaatyohacho Taacaani niquejefañño iicaabo iimogonoco omoonimo, diito naha tañagomi, tañahabomi, taaseeji icano, nooboro.

13

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Tufucu Jesu iihati ihiinuuboro muuaijivivi casivutuuihi.

² Jaanaa diibo cojivi sihidi miyaminaa iigaivuumo iijeuneguiiha Jesu meene-gafaño ijicafutuuboro imuuaifaño casivutuuihi. Jaanaa imiyaminaa isiro fitafutuuihi, jiiingaibaahohallivi.

³ Jaaboro diitoco sihidi sinehejeque jiiibeguehicaubo siinovi ooviciboro jilli nooboro: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.

⁴ Jaabo basuuboro ufuuno samañoono jiihaifaño aifuuhi. Jaarunoco joomi asaaumoro faayisujenivi.

⁵ Jaanoti samañoono guisihallivi aifuuhi, miyaadi jiiini achahaumañovi. Jaanoro goovano iinucuuno miyaadi jiiinije afaicuvautimaño.

⁶ Jaaruno nihiba aachicineri chuumucuuno abacocoovautimaño figatyuuno.

⁷ Jaanoti samañoono aifuuhi jarimihoonofeenevi. Jaano ijarimihoono toonohallivi ujusiuneri toono macanivi.

⁸ Jaanoti samañoono iimino jiiinijehallivi aifuuhi. Jaano ujusiunoro imino noovauhi; Jaano sagahaisaro ifiivuuno noovauhi ciendigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi sesentadigaiva. Jaanoti sagahaisa noovauhi treintadigaiva icano.

⁹ Jinooco muguubu amihai nohojima mihicahachiji, nooboro.

Milliti Siinovi Oovicubo.

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Jaanegui jiiibogominaa diibojaagovi asaaumoro diiboco dilluvauhi: ¿Collihica miyaminaaco siinovi ooviciboro diibeguehica? noomoro.

¹¹ Jaanegui iimusuubo: Amihaico naha Moocaani niquejeo aivoji otoovonoco imino gaajasuhicahi. Jaanoti diito imino gaajajitirahi.

¹² Miiiro sihidi icanoma iicaabo siino janaanici acicafeteji, guiraanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboco ajashunogayi icaruno dumiticicafeteji.

¹³ Tooneguiiha diitoco siinovi ooviciboro jiiibeguehica, atyimecuurumo atyimetimobadi iicahicaneguiiha, bu guubucuurumo gaajahicatihini inohojima achahamobadi iicahicaneguiiha.

¹⁴ Jaamaño diitovi nijequevavano Moocaani iimaaminaafi Isaia unuuno: Amihai fine muguubu. Jaarumo magaaajajitihini; Fine mahatyimejirahi. Jaarunoco mehesicinijitihini.

¹⁵ Amihai jeebino ucuhufunuutucumaño, imitino muguubuhicahi, bu ihaallino manihicinihi, ihaallineri atyimetimo iicaqui, bu inohojineri guubutimo iicaqui, bu ijeebiri gaajatimo iicaqui. Jaamoro tajaagovi uumitimo uujoho ubuheesujiruneguiiha, unuuno.

¹⁶ Jaanoti naha imicani amihai mihicahi amihai aallineri mahatyimemaño, bu amihai nohojineri muguubumaño icano.

¹⁷ Miiiro jino miyanotiro jino amihaico nehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu ajashutimo iimino miyaminaa icamo jino amihai mahatyimeneque atyimegueuhi,

bu jino amihai muguubunoco guubuguuhi icano. Jaarumo guubuutimoro, bu aatyimetimoro guiivecuuhi.

Jesu Jibeguehi Basuminaafivi Ohoovicinoco.

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Muguubu taca jino basuminaafivi ohoovicino jilli eneejirunoco.

¹⁹ Jino niqueje aivoji iijico guubucuurumo agaajatimo johono abasuuno jiihaifaño aacotonobadi jeevahi. Miïro iji asaaboro ijeebifañoti icicuuhi ijeebifaño jibogoco abasucuurunoco.

²⁰ Jaanoti guiisihallivi aifuuno onono oono jibogoco uguubumoro toonoco imo imo agaayicimo.

²¹ Jaaruno miyaadi abacocoovatimaño guenenene icatino. Miïro diitovi nisu agas-esumi, bu tobogohalliti jiihevesumi icano toonoco jeeveyicifimo.

²² Jaanoti jarimihoonofeenevi abasuuno onono, oono jibogoco guubucuurumo sinehejejaagoviro ijeebino iicamoro jijeo nehejeriro niji niji iicamaño nihibami diitoco bañifih. Jaano paryi jinehejere tojibogoco amacanisumaño diitofaño toonoco noova-sutatino.

²³ Jaanoti naha iimino jiiñejhallivi abasucafutuuno, onono jibogoco uguubumoro agaajamo diito imino onoovasumo. Jaamo saato ho jeevahi oono ciendiyiva sayi ifivu-uno onoovabadi. Jaanoti saato ho oono sesentadino onoovaubadi jeevahi, bu saato ho treintadino onoovaubadi icano.*

Trigofeenevi Iimitino Ñaavahu Iicanovi Ohoovicino.

²⁴ Jaadi bu Jesu jino siino jibuguuhi siinov i ohoovicuboro: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi iimino toogaiñooco ifaguifaño abasuunobadi.

²⁵ Jaarunaaca paryi cigaumaaca diibo minaafi ijicafutuuboro iimitino ñaavahuco abasujeuboro fuuhi.

²⁶ Jaanaaca itrigo ifiivuunoro noovaunofeeneti, bu tolliro toono iimitino ñaavahu fiivuuhi.

²⁷ Jaanegui ijeeçivominaa ufuumororo abajaaboco nuutuui: Aivojibo miïro faguifaño imino toogaiñooco basuui. ¿Cuucati jana bu jino iimitino ñaavahu fiivehi? noomoro.

²⁸ Jaanegui abajaabo nuuhi: Cajaanihacho taminaafi tolli moonihi, nooboro. Jaanegui ijeeçivominaa nuuhi: ¿Diimeguehi mofoomoro toohibaijeque magaijucitonoco? noomoro.

²⁹ Jaarunaaca diibo nuuhi: Chahano, toohibaijeque magaijucihigo, bu itrigo hiibaima-ryo magaijucijirahi, nooboro.

³⁰ Jaafa sano fanoociro jusihi. Jaadi dudicamaajeminaaco tajibaji iticoni toono iimitino ñaavahuco ihiciqui, jaamoro faasihije isisiqui ciijigaifaño mijigasiqui. Jaadi itrigoco icimoro tamachuta iijafaño toonoco ificuuqui, nooboro.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Jaadi bu Jesu siino jilli ohoovicuboro nuuhi: Niqueje aivoji jeevahi oono miyaminaafi ifaguifaño mostaza tooico abasuno iicanicibadi.

³² Miïro jaagai paryi fanoova toonoguiinov i sihajashugayi. Jaarugai ujusidi fahoova janaanivi iminifotohoro imohodiho minifotonichi. Jaaho aivo aajashutimaño joomi agahafomo asaamoro ihaafenevi iicuvanichi, nooboro.

Levaduraguijivi Ohoovicino.

(Lc 13.20-21)

³³ Tolliro bu siino jilli ohoovicuboro nuubo: Niqueje aivoji jeevahi oono gaigo levaduraco minooci, sano icano oovodino harinaco icigoro toonoma acaisenino toosihima imino acaisecafotonicino iicabadi.

* **13:23** Jino miyaavogoditi jibogono.

Jesu Sano Ooviciriro Eneehicauno.

(Mr 4.33-34)

³⁴ Jesu jilli paryi miyaminaaco siinovi ooviciboro jibeguehicauhi, siinovi oovicitiboro jibeguehicautiibo.

³⁵ Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi unuuboro acaatinuno imiyacafetequi: Siinovi ohoovicinofenediro iimaaji; Sicijetiro Moocaani jiinjjeque ifiivusunotiro toovono iicanehejeque, nooboro.

Jesu Jibeguehi Iimitino Naavahuvi Ohoovicinoco.

³⁶ Jaadi Jesu miyaminaaco agalluuboro jaahevi fuubojaago jibogominaa ifitivuumoro diiboco dilluui: Mihaico dibogo oono iimitino naavahu faguifaño iicanediti, noomoro.

³⁷ Jaanogui Jesu diitoco nuuhi: Miho iimino toogaiñooco abasuubo oono uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo.

³⁸ Jaanoti fagui onono jiinije. Jaanoti oono iimino toogaiño, onono Moocaani aivoji seemeti onono. Jaanoti iimitino naavahu onono iji seemediti iicamediti onono.

³⁹ Jaanoti minaafi iicaabo diibo iji. Jaanoti ibasutaaco icijino onono ufucu jiinije ifinijinoti onono. Jaanoti toono ibasutaaco icijimo Moocaani toomominaa.

⁴⁰ Jaanoti oono iimitino naavahuco mihicimoro mijigasuniciradi, bu tolliro ufucu jiinije ifinidi icajino.

⁴¹ Jaasumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo itoomominaaco tajibaji ihaivojifañoti inaniqui oono sitaaco imitico icisuhicamoco, bu imitico omoonihicamoco icano.

⁴² Jaamoco cijigaifaño gañijimo tahi ataacasijihigo, idaasuno iicaneri igaiñonoco catiriri oojisujihigo.

⁴³ Jaanoti Moocaani iimogonoco omoonihicamo nihiba iicaniciradi achiciniji Moocaani aivojifaño. Amihai nohojima mihichachijiji muguubu.

Nihibami Jiinjefaño Toovono Iicanovi Ohoovicino.

⁴⁴ Niqueje aivoji oono nihibami toovono jiinjefaño afataniciniyadi jeevahi. Jaanoco saafi miyaminaafi aatyimeebere siino dojicuviro siino toonoviro fataninichi. Jaaboro imo imo ofooboro paryi inehejeque anaajeebere toono nihibamiri tomaño jiinjjeque naajenichi, fanooro tomañonihibami diibediro iicaqui.

Perla Guisiyi Sihidi Iaadama Iicanovi Ohoovicino.

⁴⁵ Bu tolliro niqueje aivoji jeevahi naajeminaafi oono perla guisiyi iimiyico guinooboro ofoonicibadi.

⁴⁶ Jaayico aatyimesumi ofooboro paryicino inehejeque anaajeebere tooneri tooyico naajenichi.

Sinicuuhuvi Ohoovicino.

⁴⁷ Jaabadi bu niqueje aivoji oono sinicuuhuco muuaifaño magañno faaboho taavaaboco icinicino icabadi jeevahi.

⁴⁸ Jaano isinicuuhu agahafucuudi ificiminaa jiinigaibaahohallivi isi guiyicinihi. Jaadi ututuuvomoro itaavaco naninimo. Jaamoro iimifimoco jiiibaifanoño ficunicimo. Jaamo iimitimoco buhi gañinimo.

⁴⁹ Jilli icajino ufucu jiinije ifinidi; Moocaani toomominaa asaamoro dugaacujimo iimitimoco iimifimofeeneti.

⁵⁰ Jaamoro iimitimoco cijigaifaño gañijimo, tahigo ataacasijihigo, bu igaiñooco catiriri oojisujihigo icano.

Bohono Busumije, Eedeene Icano.

⁵¹ Jaaboro Jesu diitoco dilluui: ¿Naa paryi jinooco magaaajahi? nooboro.

Jaanogui diito nuuhi: Jihhi, noomoro.

⁵² Jaanegui nuubo: Miiro Moise tajüba gaajaminaafi imino niqueje aivoji jübogoco gaajacuubo. Jaabo iija abajaabobadi jeevahi. Miiro toojaminaafi fanoocoro toojafaño iicanoco gaajahi. Jaabo icijiruubo eedeeneque, bu bohonoco icano. Jaabadiro diibo niqueje aivoji jübogoco agaajaabo jübeguejirahi Moise unuunoco, bu jisumi uujoho ihiimaanoco icano.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Jaadi Jesu siinovi oovicüboro ijübeguehicaudi toonoti fuucuubo.

⁵⁴ Jaabo ijiinijevi ifutuuhi. Jahigo paryi famaño sinagogajanofaño jübogooboro feehecaubo. Jaaneri miyaminaa ajabafitomoro neehicauhi: ¿Cuucati jaani gaajahinihi jino jityigaba gaajaco? ¿Milli jaabo jino sihidi ejeevanoonoco eetavehicahi?

⁵⁵ Miiro jaani imohobujene dudicamaajeminaafi achi, jaanoti seeji Maria icano. Jaanoti bu inahabomi Jacoobo onoobo, Jose, Simon, bu Juda icamo.

⁵⁶ Miiro bu inagomi mihaifeeneri icahicahi. ¿Cuucati jana gaajaabo paryi jityigabajeque? noomoro.

⁵⁷ Jaamaño diiboco miyaavuguutimo. Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Famoovaro Moocaani iimaaminaafico imino gaayicühicahi. Jaanoti idümoru iicumiminaa, bu iijaminaa icamo gaayicütihi, nooboro.

⁵⁸ Jaamaño sihidi toonovi sihidi ejeevanehejeque eetavuutübo diito diiboco imiyaavuguutineguiiha.

14

Jua Nitiminaafi Guijeveque Ijübogono.

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tusumi Herode onoobo Galilea aivojüboti icauhi. Jaabo guubuui Jesuditi.

² Jaaboro iicojiri iicaumoco nuubo: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubuuheteebe guijeveti. Jaamaño jino sihidi ejeevano mityama icaabo, nooboro.

³ Miiro diibo Herode Jua Nitiminaafico isisisuuboro civojafaño ficusuuhi. Herodia onoogo inahabo Felipe taabaco unuuneguiiha.

⁴ Jaabo Jua Nitiminaafi Herodeque nuuhi: Diigoco taabavadino, nooboro.

⁵ Jaanegui Herode Juaco guijenüjirahi. Jaaruubo miyaminaaco ñhicuguehicauhi; famoro miyaminaa: Juaco Moocaani iimaaminaafi, noomoro enehicaunoti.

⁶ Jaanaa ifivu ficabavi ifutusumi jübaimoco Herode eheetavuuhigo Herodia aicigai diibo ucuuhuvaumo imegavi gahaseguere fuuhi. Jaanoco aivo Iherode sihidi iimuguubo.

⁷ Jaaboro diigoco Moocanifañodi unuuboro aciguubo fanooco conoocohacho diigo idilluguunoco.

⁸ Jaanegui diigo seeji diigoco afajüniubadi, ufuugoro Herodeque nuutuui: Uco butajefaño Jua Nitiminaafi nigaico daaci, noogoro.

⁹ Jilli unuuno diibo aivojübo Herodeque sihidi idaasuvusuuhi. Jaarunofaño Moocaani momofañodi unuucumaño, bu diibo cojiri iicaumo jaanoco uguubucumaño icano, tajübaubo ihaciqui.

¹⁰ Jaanegui tajübaubo Jua nigaico iquiticiqui civojafaño icauboco.

¹¹ Jaayico isivaumoro tobagocajaco acivauhi. Jaanoco bu diigo seejico acituui.

¹² Jaanoco ijübogominaa uguubuumoro Jua Nitiminaafi ifico asatyumoro cüjeuhi. Jaadi ufuumoro Jesuco jübugutuumo.

Jesu Cinco Mildimoco Machusui.

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Jaanoco Jesu uguubuuboro iinoro sihigovi tehesino fuuhi meenegari. Jaarunoco miyaminaa agaajaciumoro cuuminoti diiboco bucasiuhi isidi.

14 Jaanaa Jesu imeenegati ihiinuuhigo atyimeuhi sihidi miyaminaa iicaunoco. Jaaboro diitoco idaasuguubo. Jaaboro iguihuvama iicamoco diibojaa isivamoco buheesuhicaubo.

15 Jaanaa iijicuunegui ijibogominaa diibojaa asaumoro diiboco noovauhi: Aivo mihiijicuuhi, bu mihihaiñooba jimañeri chahahi. Jaanegui miyaminaaco galluucu ofoomoro cuuminoti maahunoco anaajemere imachuqui, noomoro.

16 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Milli bu feejirumo amihai mahaci imachuqui, nooboro.

17 Jaanegui diito nuuhi: Mihiro mihaima chahano, idinoro jino sahusedibava mo-maahuno, bu miimisiciro taavaabomisi icano, noomoro.

18 Jaanegui Jesu nuuhi: Juu tajaa misiva, nooboro.

19 Jaaboro miyaminaaco tajibaubo ñaavahallivi icasicamaaiqui. Jaaboro ihusefaño iciubo toono sahusedibava imaahunoco, bu itaavaabomisiko icano. Jaaboro niquejeque emeciuboro Moocanico toonohallivi iimuuboro toonoco iquisicuuboro ijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi.

20 Jaanoco famoro amachuumoro tuvauhi. Jaano atyuuvoco ananimo gahafusuuhi jiiibaiñooco fahuseeci motihaiti siino miibaici idino.

21 Jaanoco amachuumo cinco mildimou sano gaifiimiro. Jaanoti gaigoomi, bu seme icano oovarautihi.

Jesu Nifaiuhallidi Iguehi.

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Jaaboro Jesu ijibogominaaco imeenegafaño ijicuuboro galluuhi ihimega oonogoomuuaivi ifeequi, diibo miyaminaaco ifitacuunohachuta.

23 Jaadi diitoco ifitacuuboro Jesu fuuhi ifabai nigacivi Moocanima ihiimaaqui. Jaadi mihijicuunaaca Jesu tahi iinoro icauhi.

24 Jaanaaca imeenegafeene muuairi icaunaaca sefano guibuhuba guibuhicauhi toghallivi.

25 Jaanaaca Jesu cuujetavi jari diitojaagovi saauhi, nifaiuhallidi igooboro.

26 Jaaboco ijibogominaa nifaiuhallidi igooboro asaanoco aatyimeumoro gaihivuumo iigutumoro: ¡Ajaani iji! noomoro.

27 Jaarunofaño Jesu diitoco nuuhi: Mequehecu mihiguetedino, uujoho, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, miyaano ijoho idiicahachijiji taca, tajiba bu uujoho dijaa saaqi nifaiuhallidi igooboro, nooboro.

29 Jii, disaa taca, nooboro. Jaanegui Pedro imeenegati iniituuboro ticovauhi nifaiuhallidi iguubo Jesujaagovi ifeequi.

30 Jaarunaaca guibuhuba sefano iguibuunoco aatyimeuboro igutuubo. Jaasumiro ticovaubo inifaihufafaño iniituubo. Jaanegui gaihivuubo: ¡Aivojibo, uco taajasu! nooboro.

31 Jaasumiro Jesu diiboco ihuseti iguiyicuuboro diiboco nuuhi: ¡Ajashucani dimiyaavogo! ¿Collihi miyaavogotih? nooboro.

32 Jaadi diitisi imeenegafaño ijicafutuusumiro iguibuhuba llivihu.

33 Jaanegui imeenegafaño iicaumo Jesuguiino ememuvuumoro nuuhi: Miyaano ijoho Moocani Achi, noomoro.

Jesu Iguihuvamoco Buheesuhi Genesarevi.

(Mr 6.53-56)

34 Jaamo imuaico afatyuudi ifutuumo Genesare jiiñjevi.

35 Jaanaa toojiñjeo miyaminaa Jesu iicaunoco agaajaciumoro paryi toojiñjeri jibohocasiumo. Jaamoro Jesujaagovi sivaumo paryi iguihuvamehejeque.

³⁶ Jaamoro diiboco dilluhicaumo jilli igaachehujiniba nijequgayico idudicitequi. Jaanoco paryi famooro ududicudimo buheehi.

15

Miyaminaaco Imihininisuno.

(Mr 7.1-23)

¹ Jaadi fariseomiti saatoho, bu caatiniminaa icamo Jerusale cuumiti asaaumoro Jesuco dilluvauhi:

² ¿Milliti dijibogominaa moheedetemihai jeevamaaje iicabadi moonitihii? Miiro mooninibadi moonitimoro ihusenene nitamaaitimoro machuhicahi, noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: ¿Milliti bu jana amihai Moocaani tajibaco mejeevesumoro amihai jeevamaajequere momoonihicahi?

⁴ Miiro Moocaani jilli nuuhi: Diicaani, diiseeji icamoco bocigo. Jaanoti caanico, seejico icano imitino onoomo iguijevequi, nooboro.

⁵ Jaaruno icanaaca amihai meneehicahi jilli, miino caanico, bu miino seejico icano meneejirahi: Ico acijitihii: Miiro paryi tañehejeque uujoho Moocaanico jibaicuuno, noomoro.

⁶ Jaamaño tolli onoomo caanimico, jinehejebaco acihicacuutihii. Jilli momoonimaño Moocaani tajibaco jihovonobadi momoonihicahi. Amihai jeevamaajequere moonimoro mihicamaño.

⁷ Amihai bañifiraminaa mihicamo. Miiro miyaanoco nuubo Moocaani iimaaminaafi Isaia jilli nooboro acaatinisumi:

⁸ Jiicuumi uco jilli ticovono iijiriro bociguehicahi. Jaarumo jeebino uuditihii tehesino icahi.

⁹ Jilli sicamañovi iigaivomoro uco imehicahi. Jilli amihai jibogono, ticovono miyaminaa jibogonoro iicamaño, nooboro.

¹⁰ Jaadi Jesu miyaminaaco ocoovauboro nuuhi: Jinooco muguubumoro imino magaja:

¹¹ Miiro miyaminaafi iijiri ijicafotono diiboco mihininithii. Jaanoti naha iijifañoti asaano diiboco mihininithii, nooboro.

¹² Jaanegui jibogominaa asaaumoro diiboco nuuhi: Mee, fariseomi ijoho tolli onoonoco uguubumoro aiveguehi, noomoro.

¹³ Jaaneguiiha diitoco iimusuubo: Guihirubi niquejefaño iicaabo abasutihoco paryi ibacoconomaryo agaijuyiciboro gañijiiibo.

¹⁴ Jaafa tahi iimaamo jilli ihaallinoma chahamo, bu sita ihaallinoma achahamoco siiguehicahi. Miiro ihaallinoma achahaabo sifico isiguruva faamisicro ifahojifaño aquetejirahi, nooboro.

¹⁵ Jaaneguiiha Pedro Jesuco nuuhi: Toono tolli odoovicinoco mihaico diibogo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu iimusuuhi: ¿Nacu buunaji amihai tolliro magaatihii?

¹⁷ Miiro paryi miyaminaa iijiri ijicafotono moobafaño feehi. Jaadi mofiti inoonicino.

¹⁸ Jaanoti naha miyaminaafi iijifañoti asaano diiboco mihininithii, ijeebifañoti asamaño.

¹⁹ Miiro ijeebifañoti iimitinoono esamaajene saanichi, bu gaicaauneheje, bu gaigoomico icimoro ejeevesuneheje, bu gaigoomima imitinoono iicaneheje, bu nanivaneheje, bu bañifiraneheje, bu sitaaditi sicamaño jibogoneheje icano.

²⁰ Jineheje naha miyaminaafico mihininithii. Jaanoti nitamaajehene moonico eetatvotimo amachuno miyaminaaco mihininithii.

Sijiinijeo Miyaminaago Jesuco Imiyaavuguumo.

(Mr 7.24-30)

²¹ Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro fuuhi Tiro, Sidon icano jiinijejaagovi.

22 Jaanaaca Canaan jiinije miyaminaago toojiinjeri iicaugo saauhi Jesujaago coovadiicinigoro: ¡Aivojiiibo, David Iyaachi, uco didaasugo! Aicigai iimitino ijima icago sihidi idaasuno icahicahi, noogoro.

23 Jaarunaa Jesu diigo ajashunoba iimusuutih. Jaanegui ijibogominaa asaaumoro diiboco nuuhi: Ajaamoco gallu gañuhusuno modojicuti coovadiicinigoro saago, noomoro.

24 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani uco Israel cuumiminaa ovejami imitamobadi icamojaagoviro galluui, nooboro.

25 Jaarunofaño diigo asaaugoro diiboguiino ememuivovaugoro diiboco nuuhi: ¡Aivojiiibo, uco daamusu, noogoro!

26 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Imijitiruno iseeme machutaaco udumititcimoro jicumico aacino, nooboro.

27 Jaarunofaño diigo nuuhi: Miyaano Aivojiiibo; Jaarunofaño jicumi machufihi iguinioti ihabajato amachuno suuvico, noogoro.

28 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaigo, guiraacani dimiyaavogo. Jaafa ijoho idimogobadi icano, nooboro. Jaanoco tolli diibo unuuno ticovoviro diigo aicigai buheetuhi.

Jesu Buheesuhi Ajashutimo Iguihuvanoma Iicamoco.

29 Jaadi Jesu toonoti ihiinuuboro ufuubo fatyuuhi Galilea muuaijinidi. Jaadi ifabaihallivi ufuuboro casivutuui.

30 Jaabojaago sihidi miyaminaa ufuumoro ifutuui diibo iicauhigo. Jaamoro diibojaago sihidi sivahicauhi igotimehejeque, bu ihaallino aatyimetimehejeque, bu ihiimaatimehejeque, bu imitino ihusene iicamehejeque icano, bu sihidi saatoho iguihuvamenejeque icano. Jaamoco buheesuhicaubo.

31 Jaaneri miyaminaa sihidi jabafitehicaui ihiimaahicautimeheje ihiimaauneri, bu imitino ihusene iicaumeheje imino ihusenema iicacuuneri, bu iguehicautimehejeque igucuuneri, bu ihaallino aatyimeutimeheje aatyimecuuneri icano. Jaamoro ticovaumo Moocaanico Israel cuumi Dios icaaboco, iimomo.

Jesu Machusuhi Cuatro Mildi Miyaminaaco.

(Mr 8.1-10)

32 Jaadi Jesu ijibogominaaco ucuuhuvauboro diitoco nuuhi: Jito miyaminaaco idaasuguehi. Miñro jino mifucuci, safucu icano icacuumo uuma jinoovi. Jaamo amachujirunobama chahacuui. Jaanegui imogotih machutimoco ijanojaago agalluunoco ofoomo jiihaivi nacatejirahi, nooboro.

33 Jaaneguiiha ijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Cuucati bu milli mihicijirahi jino miihaiñooba ijano achahahigo mihicamo jityigaba miyaminaa iicamoco mutuvasuqui? noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu minoodino amiihai machutaano icahi? nooboro. Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti minooci idinoro momaahugayino icahi, bu ajashuno motaavagayi iicanoro, noomoro.

35 Jaanegui tajiiibaubo imiyaminaa jiinijehallivi icasicamaaiqui.

36 Jaadi toono sahuse juugahuseti minooci, bu itaavagayi icanoco ihusefaño agaayicuboro toonohallivi Moocaanico graciaco aciui. Jaadi toonoco iquisicuuboro ijibogominaaco aciui. Jaanoco diito imiyaminaama ifuui.

37 Jaanoco paryi famooro amachuumoro imino tuvauhi. Jaadi ihatyuuvoco ananimo gahafusuui sahuse bu juugahuseti miibaici idino jiiibaiñooco.

38 Jaanoco amachuumo cuatro mildimo gaifimiu. Jaano gaigoomi, bu seeme icamo oovorautihi.

39 Jaadi Jesu diitoco ifitacuuboro meenegafaño ijicafutuuboro fuui Magdala onocuumi jiinijejaagovi.

16

Fariseomi, Bu Saduceomi Icamo fuuhi Jesuco emeeciituumo. Jaamoro diiboco #furumo iimitinofaño igañ#suqui dilluuhi: Mihaico niquejefañoono aatyimeratatinoco dihifusu, noomoro.

¹ Jahigo fariseomi, bu saduceomi icamo fuuhi Jesuco emeeciituumo. Jaamoro diiboco #furumo iimitinofaño igañ#suqui dilluuhi: Mihaico niquejefañoono aatyimeratatinoco dihifusu, noomoro.

² Jaanegui diibo diitoco iimusuuhi: Iijicuuvi niqueje tifaño iicasumi am#hai: Aiguejitino m#iro oono niqueje tifañi, meneefihi.

³ Jaabad#ro bu fucuro meneefihi: Jaachiji imijit#fucu, m#iro oono niqueje tifaño nijama icahi, noomoro. Bañ#firam#naa mihicamo, am#hai magaajahi niquejeque memeeci#moro aiguejino, bu aiguejitino icano monoonoco. Jaarunaa magaajatihi milli jisumio miyam#naa imiti eheetavoneheje ij#bugurunoco.

⁴ Jaamo jito iimitino miyam#naa sanofañooro imiyaavogonofaño iicatatimo, dilluhicahi aatyimeratatineheje eetavoco. Jaarumoco acirajitino #vi id#noro Jonas gaajataro #fusucafeteji, nooboro diitoco ejeevesuuboro fuubo.

Fariseomi Juurisutaguiji.

(Mr 8.14-21)

⁵ Jaanaa onogoobavi afatyumo ij#bogom#naa jabajeeveuhi pan a#m#naa maahuco asatyujirumo.

⁶ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Magaihu#ni fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutaguij#noti, nooboro.

⁷ Jaanegui ij#bogom#naa noocasiuhi: A#m#naa maahunoco misivat#neguiiha olli noobo, noomoro.

⁸ Jaanoco Jesu agaajaci#uboro diitoco nuuhi: #Coll#hi maahunoma machahanoco monoocasih#? Ajashucani am#hai miyaavogo.

⁹ #Nacu magaajatihi, mehesic#nicuutihi oono cinco mildimoco sahused#bavariro amachusunoco, bu ihatyuuvoco m#nood#baiva j#ibai#ooco magahafusuunoco icano?

¹⁰ #Bu mehesic#nitihi sahuse juugahuseti miibaaci id#neri cuatro mildimoco amachusunoco, bu ihatyuuvoco m#nood#baiva j#ibai#ooco magahafusuunoco icano?

¹¹ #Jaamo bu milliti am#hai magaajacitihi uujoho machutaati onootinoco oono fariseomi, bu saduceomi icamo juurisutaguij#iti onoonoco?

¹² Jaaneri jari gaajaumo Jesu diitoco a#m#naa maahunu juurisutaguij#iti unuut#noco, #vi jilli fariseomi, bu saduceomi icamo j#bogoti mihigui unuunoco.

Jesu, Diibo Cristo Asaaujiibo Iicanoco Unuuno.

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jaanaa Jesu Cesarea de Filipo onocuumi jini#jevi #futuudi ij#bogom#naaco dilluubo: #Uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubediti, #nacu milli miyam#naa uuditi neehicamo? nooboro.

¹⁴ Jaanegui diito nuuhi: Saatoho: Jua Nitim#naafi, neehicahi. Jaanoti saatoho: Elia, neehicahi. Jaanoti bu saatoho: Jeremia, neehicahi. Jaanoti saatoho: Cajaan#hacho siicijeototi Moocaani iimaam#naa#vi#oobo, neehicahi, noomoro.

¹⁵ Jaanegui diitoco nuubo: Jaanaa am#hai, #m#j#joho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

¹⁶ Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: #j#joho Cristo Moocaani iicaabo Seemene, nooboro.

¹⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuuhi: Imicani diicahi #j#joho Simon Jona achi idiicaabo. M#iro cajaan# miyam#naafi #co jinooco gaajasutihi id#b#oro Guihirubi niquejefaño iicaabo.

¹⁸ Jaaneguiiha uujoho #co jino Pedroti momon#hi, guisiyi eneejiruno. Jaaba jiba guisibahall#vi uujoho taajaco eetaveji. Jaajaco guijeve mitya icaruno guinon#jitihi.

¹⁹ Ico uujoho jino niqenje llaveneque aciji. Jaabo ijohojijehallivisi isisino, bu niqenjejaño sisicafetejino. Jaanotijijehallivisi sinaayuno, bu niqenjejaño sinaayucafetejino, nooboro.

²⁰ Jaadi Jesu ijibogominaaco faguuhi diibo Cristo iicanoco mihaiñoobaco jibogotimo iicaqui.

Jesu Igujevejinoco Jibeguehi.

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Tusumi Jesu ticoniuhijibogominaaco agaajasuubo Jerusalem ofooboco quillahuto, bu sacerdotemi aivojito, bu caatiniminaa icamo diiboco sihididaasuno omoonujinoco: Uco gaicaausujimo. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, nooboro.

²² Jaaneguiha Pedro sihi Jesuco asatyuuboro ibauhi: Jaanova Moocaani ico tolli moonisujitirahi, tolli icatibo diicaqui, nooboro.

²³ Jaarunaaca Jesu dojicuviro acajebeveuboro Pedroco nuuhi: Uuti buhigovi minifoto ijohoji idiicaabo. Fine, ijohojico acasivusuno. Dihesamaaje Moocaani esamaajebadi icatibi. Jilli miyaminaa esamaajebadiro jeevahi, nooboro.

²⁴ Saatoho ijibogominaaco nuubo: Cajaatyohacho tadyojicuti asaagomo ifico ajabajevemere tadyojicuti isaaqui ifico idaasuno omoonisujinoco iguitimo.*

²⁵ Mihiro ifico agaijimo ifico mitasuji. Jaanoti naha tahalliti ifico imitasumo ifico taajasuji.

²⁶ Mihiro saafi miyaminaafi paryi jiniije busumijeque gaayiciruubo. Jaaruubo ijeebico imitasuruva, ¿nacu milliti imijiruno? ¿Nacu minoodino fine miyaminaafi ijeebico itaajasuqui jaadujirahi?

²⁷ Mihiro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji Caani ovosima, bu itoomominaama icano. Jaasumi paryi famoovaaco iticovocivi jaadujibo omoonihicanehejeque.

²⁸ Miyantiro neehi: Jino iicamoti saatoho gujevejithi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo ihaivojiri asaaboco aatyimetimoro, nooboro.

17

Jesu Ihaivojiri Asaano.

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Toonobuunati sajaguisi njequeti Jesu icuhi Pedroco, bu Jacoboco, bu diibo Jacobo nahabo Jua icamoco. Jaaboro diitomaryo fuuhi aivo acaamovobai njequevi.

² Jaabai njequevi diito imefeenevi ifi siibadi minifutuuhi. Ihime aricuno minifutuuhi nihibaco memecibadi, bu igaachehu seseene minifutuuhi nihiba aachicibadi.

³ Jaanaa diibo uufocovi atymeumo Moise, Elia icamisi Jesuma iimaamisico.

⁴ Jaaneguiha Pedro Jesuco nuuhi: Aivojibo, imicani jimañovi mihicano. Idiimogohachiji masi nijeganoco migaaci, saga idino meheetavequi, idi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano.

⁵ Jaanaaca Pedro tolli nuunaaca diitoco aimuufai mibaacuui. Jaano ihaimuufafañoti guubuvusuuno: Jaani Taseemene agaijibo. Diibo onoonoco muguubunici, unuuno.

⁶ Jaanoco uguubuumoro ijibogominaa jinijehallivi javucamaaiumo sihidiguitumoro.

⁷ Jaanegui Jesu asaaboro diitoco ududicuboro nuuhi: Magañiivo mihiguetedino, nooboro.

⁸ Jaadi siino emeciurumo mihaiñoobaco atyimeciuthi idiboro Jesu icauhi.

⁹ Jaamoco tobatiniituhigo Jesu faguuhi: Jino mahatyimeneque mihaiñoobaco mijibeguedino jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo igujeveebe siino ubuheetedi, nooboro.

* **16:24** Sahaamefaño noon: digujeve imohobujeque dicibo tadyojicuti disaa.

¹⁰ Jaanegui diito diiboco dilluui: ¿Milliti jana bu caatiniminaa nuuhi: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jiihi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiibo.

¹² Jaarunofaño amiihaico uujoho jino neehi Elia saahiniciuhi. Jaaruuboco gaa-jacihinitimo. Jaamoro diiboco jilli iimogobadi moonihinimo. Jaabadiro bu uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo diito useti idaasuno icaji, nooboro.

¹³ Jaanoti ijibogominaa esafutuuhi Jua Nitiminaafiditi Jesu unuunoco.

Jesu Buheesuuhi Sicafefi Ijima Iicauboco.

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Jaadi miyaminaa iicauhigo ifutuumaaca saafi miyaminaafi asauboro Jesuguiino ememuivuuboro nuuhi:

¹⁵ Aivojiiho, taseemeneque didaasugo, idaasuno icahicaabo imimañobati ochoomoboro, fiiva foova cijigaifaño aquetehicaabo, bu teehifaño aquetehicaabo icano.

¹⁶ Jaaboco jino dijibogominaajaago sivarahi. Jaarumo diiboco buheesutahi, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Ii jeedi fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amiihaico jaabicuboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siva, nuuhi.

¹⁸ Jaaboro Jesu iimitino ijico ihibauboro diibediti iinusuuhi. Jaasumiro diibo isicafefi buheetecuuhi.

¹⁹ Jaadi ijibogominaa ijeevadi Jesuma ihiimaumoro diiboco dilluui: ¿Milliti jana miihai diibo imitino ijico buhi magañitahi? noomoro.

²⁰⁻²¹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: Amiihai miyaavogo aajashumaño. Miyanotiro amiihaico neehi, amiihai miyaavogo mostaza noovata tooigayidino iicaruva jigajico meneejirahi: Jinooti sihigovi deene, noomoro. Jaaneri sihigovi jeenejiruno. ¿Conooba amiihaidi sihidi jeevajitirahi miyaano miyaavogoma mihicaruva?*

Jesu Iguijevejinoco Siino Ijibogono.

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Jaanobuunati Galilea jiiijeri saamo igomoro efeehicauhigo Jesu diitoco nuuhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji.

²³ Jaamo uco gaicaauji. Jaaruubo mifucuci, safucu idinoti siino buheeteji, nooboro. Jaanoco uguubuumoro sihidi idaasuvuumo.

Templojaguiiha Impuestoco Ajaadusuno.

²⁴ Jaanaa Jesu ijibogominaama Capernau cuumivi ifutuunaaca templojaguiiha impuestoco ajaadusuhicaumo Pedrojaago ufuumoro diiboco dilluui: ¿Amiihai jibogominaafi templojaguiiha impuestoco jaadujitahi? noomoro.

²⁵ Jaaneguiiha Pedro: Jaadujiibo, nuuhi.

Jaadi Pedro jaahe ifutuuboco Jesu nuuhi: ¿Simon, idi milli jiiijinije aivojito mico impuestoco jaadusunicimo; iyotocoro nacu siicumiotoco? nooboro.

²⁶ Jaaneguiiha Pedro iimusuuhi: Siicumiotoco, nooboro.

Jaaneguiiha Jesu nuuhi: Jaaneguiihacuva icuumioto jaadutatahi.

²⁷ Jaarunofaño miihaiñooba miiiditi imitino eneejiruneguiiha johono caasifaño foobo difiicigaico gañito. Jaabo iticoni uduuboco diicubo iijifañoti nihibajeque duci. Jaajeri daaduto tahimpuestoco, bu diinoco icano, nooboro.

* **17:20-21** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanoti jiyoomo ijimico idineriro buhi magañitahi mahaigamoro Moocanima mihiimaaneri, onoonoco.

18

¿Cajaaní Fine Imiyaabo? (Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Jaasumi ijibogominaa asaumoro Jesuco dilluvauhi: ¿Cajaaní fine aivo imiyaabo icaji niqueje aivojifaño? noomoro.

²⁻³ Jaanegui Jesu seemeneque ocoovauboro diitofeenevi ificuuboro nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, amiihai jeebico bohonoti miminiyumoro seemenebadi miminifototihachijí niqueje aivojifaño mefeelijitíhi.

⁴ Miiro niqueje aivojifaño imiyaabo iicajiiibo oono guinoví ifico iminiyuuboro jiisee seemenebadi iminifotoobo.

⁵ Jaanoti bu cajaaníyohacho seemeneque tamomofañodi agaayícimo uco gaayícíhi.

Imitifaño Mahaquetejiruno Ñihicu. (Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Jaanoti seeme jino uco imiyaavogomoco imitico omoonisuvaaboco aivo imijiruno ajashutino guisibatyigabari icodaaheti uduujenimoro muuaifaño iniitusuno.

⁷ Jiinjeminaadi imiticaní icano miyaminaaco imitifaño agañisuno. Jaano jillí fahijívaro icajino. Jaarunofaño idaasucaní icajiiibo diibofeenedí imití asaabo.

⁸ Jaaneguiiha dihuse, ditíhai icano íco imitifaño agañisuhachijí quiticíbo síhi gañí. Imijiruno ñdi ditíhaima, dihusema chahaabo fiivofaño ídifotono. Jaanoti ñdi imitíno dihusenema, ditíhaiñoma icano diicaabo ifinijitíno cijigaifaño agañícafotono.

⁹ Jaanoti bu oono dihaallí íco imitifaño agañisuhachijí toohaallíco buhudaruubo tehesino gañí. Imijiruno ñdi sayímaryo diicaabo fiivofaño ofoono. Jaanoti imijitiruno fahaallícmároyo diicaabo cijigaifaño agañícafotono.*

Oveja Imitaaboví Ohoovicíno. (Lc 15.3-7)

¹⁰ Tollíro bu jito seemeti saatohobaco mitímejetasudino. Miiro jino amiihaico neehi: Miiro oono diitoco ootomomo Moocaaní toomominaa fahijívaro Guihirubi Moocaaní niquejefaño iicaabo ímefeeneri ícahicahí.

¹¹ Miiro uujohe Miyamínaafíbadí Ifiivuubo saahí ímitacumoco taajasuquí.†

¹² ¿Jinooco millí mehesicíníhi amiihai? Saafí joomí ciendímo ovejamí ícamotí saafí ímitaruva, ¿nacú fine saatoho noventa y nuevedímo aatyuvomoco tomañoví ejevesuhíníboró ímitaaboco guínetejítírahí?

¹³ Jaaboco aatyimeebere janaanící aivo imo imo minifetejiruubo oono noventa y nuevedímo ímitatímo janaanícíví.

¹⁴ Jaabadiro amiihai Caaní niquejefaño iicaabo‡ ímogotíhi jítotí saseba ímitanoco.

Jillí Míno Nahaboco Meperdonano. (Lc 12.3)

¹⁵ Jaanoti bu dinahabo íco imitíno omooníhachijí diiboma íro íjeevadí diimaabo diiboco gaajasu ímitíno omoonínoco. Jaabo íco uguubuhachijí diiboco dímiijícarucuuhí.

¹⁶ Jaanoti íco uguubutíhachijí sitatí cuuhuva miímísiicítí. Jaamo miímísiicí, saafí ídímo onoono ímino ígaajacafetequí.

¹⁷ Jaamoco: Jíi, onootíhachijí Moocaaní íjamínaaco díibogo. Jaamo onoonoco bu: Jíi, onootíhachijí oono Moocaanico ímiyaavogotí‡boco míhicanícíbadí mehesicíní, bu ímpuesto jaadusumínaafíco mehesicínícíbadí ícano.

¹⁸ Miyanotíro amiihaico neehi jino jiinjehallíví mafatyusutíno, bu tollíro niquejefaño fatyusurajítíhi. Jaanoti bu jiinjehallíví mafatyusuno niquejefaño fatyusucafetejí.

* 18:9 Jino jillí íiminocoro mooní, ímitíco deetavedíno, eneejiruno. † 18:11 Sahaamefaño toversiculoco ficuutímo.

‡ 18:14 Moocaaní

19 Tolliro bu jino amihaiico neehi: Jino jini Jehallivi amihaiti miimisiici mehesamaaimisiro mihimogonohallivi Moocanico midilluhachiji Guihirubi niquejefano iicaabo aciji.

20 Miiro miimisiici tamomofeenedi igaivomofeeneri bu uujoho icaji.

21 Jaaneguiha Pedro ufuuboro Jesuco dilluui: Aivojibo, tañahabo uco imitino omoonoco, ¿minoodifoova uujoho diiboco perdonahicaji, sahuse juugahuseti mifocci idino ticovovi? nooboro.

22 Jaaneguiha Jesu diiboco iimusuhi: Cha, toonoodifoova icatino. Janaanici setentadifoova sietedino.

Jeecivominaafi Imuguutih Sifico Eperdonaunoco.

23 Jaamaño niqueje aivoji jeevahi oono saafi aivojibo ijeecivominaama idudicamaaque iimibachubadi.

24 Jaabo iimibachunoco jari ticovaubaaca diibojaa sivaumo saafico ajashutino miliones ticovovi edebeuboco.

25 Jaabo diiboco ajaadujiruno achahauneguiha ihaivojibo tajibauhi diiboco inaque paryi mogaima iseemema, bu paryi inehejema icano toonoco ijaadui.

26 Jaaneguiha ijeecivominaafi ihaivojiboguiino ememu#vuuboro ihaivojiboco neehicauhi: Aivojibo, uco didaasugo ico paryi faneeri jaadui, nooboro.

27 Jaaneguiha ihaivojibo diiboco didaasuguuboro idebeque perdonauhi. Jaaboro diiboco sinaayuuhi.

28 Jaabo diibo ijeecivominaafi ihiinuuboro ufuubo atyimeteuhi saafi inahaboniminaafi diiboco midino edebeuboco. Jaaboco icodaaheti agaayicuboro sefano dusuucubo: Goova daadu uco edebeneque, nooboro.

29 Jaanegui inahaboniminaafi iguiino ememu#vuuboro diiboco nuuhi: Uco didaasugo ico paryi jaadui, nooboro.

30 Jaarunofano diibo: Jii, nootibo ufuuboro diiboco civojafano jihacuui paryi diiboco ajaadutinohachuta.

31 Jaanoco saatoho aatyimeuno diitoco aivono ufuuneguiha ufuumoro ihaivojiboco paryi jibugutuumo.

32 Jaaneguiha ihaivojibo diiboco ucuuhuvauboro nuuhi: Imiticani jeecivominaafi. Ico uujoho didebeque paryi perdonahinhi uco idilluuneguiha.

33 Jaabadiro bu jihoho dinahaboniminaafico didaasuguejirahi ico uujoho iicahinibadi, nooboro.

34 Ihaivojibo sihidi isifiratuuboro tajibauhi diiboco civojafano ificusuuboro ihaamisuiqui paryi idebeque ajaadutinohachuta.

35 Jilli nooboro Jesu imivusuui jibogoco: Jaabadi jilli Guihirubi niquejefano iicaabo amihaiico mooniji amihai nahaboco amihai jeeb#maryo meperdonatihachiji, nooboro.

19

Jesu Jibeguehi Gaigooco Mejeevesunoditi.

(Mr 10.1-12; Lc 12.18; tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

1 Jilli Jesu unuunobuunati fuubo Galilea jinijeti. Jaabo ifutuui Judea jinijevi, Jordan teehiti baagovi iicajinijevi.

2 Jaabo dojicuti sihidi miyaminaa fuuhi. Jahigo iguihuvaumoco buheesuubo.

3 Jaanaaca saatoho fariseomoto asaamoro diiboco dilluui #furumo iimitinofano diiboco iganisuiqui: ¿Nacu fine tajibabadi imijiruno mino taabaco jilli siinohalliti mejeevesuno? noomoro.

4 Jaaneguiiha diibo iimusuuhi: ¿Nacu ami#hai Caatinihaamefaño onoonoco memeechicatihí? Mi#ro iticoni miyaminaafico ifiivusuubo fiivusuuhi gaifico, bu gaigooco icano.

5 Jaaboro nuubo: Jilliti gaifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima iminifetequi. Jaamisi saafiibadi#ro minifutucuji, nooboro.

6 Jaamaño miimi#iici icacuutino saafi ifibadi#ro icacuumisi. Jilli iicamaño miyaminaa dugaacucuujitihí Moocaani agataacucuunoco, nooboro.

7 Jaaneguiiha diiboco dilluumo: ¿Milliti janabuu Moise taj#bauhi mi#no taabaco jeevesuhaameque mahacimoro diigoco mejeevesuqui? noomoro.

8 Jaaneguiiha Jesu nuuhi: Eti bu mucuhufojeeb#maño Moise taj#bauhi ami#hai taabami#jeevesuco. Jaanoti iticoni tolli icautino.

9 Jaanoti jino uujoho ami#haico neehi: Mogaico sifima icatigoco ejeevesuuboro sifigooco #ic#bo ajeva imitico icihí. Jaabadi#ro bu sifi ejeevesugoooco ataabavaabo ajeva imitico icihí, nooboro.

10 Jaaneguiiha ij#bogominaa diiboco nuuhi: Jaanegui tolli icamaño, ¿collihíca bu mataabavajirahi?

11 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Famooro jinooco gaajajitirahi. Idi#moro jaatyo Moocaani agaajasumo gaajajirahi.

12 Mi#ro saatoho ifiivuunotiro caanimi oovicicubadi taabavajit#bo unuubadi icanicihí. Jaanoti saatoho iguiraacuneguiiharo tolli oovicinícahí. Jaanoti saatoho jilli taabavati#mo icanicihí niqueje aivojiguiinodi. Jaamaño jinooco agaayicigomo jaafa gaayicihí, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Jaanaaca Jesujaa seemeque si#vaumo diitohallivi ihuseque ificuuboro Moocaanima iimaaqui. Jaarunofaño ij#bogominaa #bahicauhi iseemeque diibojaa isivamoco.

14 Jaarunofaño Jesu nuuhi: Jaafa seeme tajaa saahi fine mi#hibano. Mi#ro niqueje aivoji#seemebadi iicamono,

15 nooboro toseehejhallivi ihuseque ficuhicaubo. Jaadi toonoti sihigovi fuubo.

Sihidi Inihibamima Icaabo Jesuma Imaahi.

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Jaanaaca saafi s#cafefi Jesuco emee#tuuboro diiboco nuuhi: Idiimiibo J#bogominaafi, ¿cono iiminoco moonijirahi uujoho ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

17 Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: ¿Collihí uco idiimiibo neehi? Chahamo imimo id#b#ro Moocaani imiibo. Jaanoti ifinijitino fiivofaño ofoonoco idiimogohachijí taj#ba onobadi diica, nooboro.

18 Jaaneguiiha s#cafefi diiboco nuuhi: ¿Milli nacu noono? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Gaicaudino, ajevaco moonidino, nanivadino, sitaadi#s#camanooco di#beguedino,

19 diicaanico, diiseejico icano bocigo, sitaaco gaiji#difico agajijadi#ro, nooboro.

20 Jaaneguiiha is#cafefi nuuhi: Seemenetiro uujoho paryi#tonehejeque imino moonihicahi. ¿Cono fine siino tahime icahi? nooboro.

21 Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Aivo idiiminoco idiimogohachijí, foobo paryi#dinehejeque naajeebe #daasumoco daaci. Jaadi jari niquejefano sihidi nihibamivaji. Jaaboro sihidi inihibamima iicaumaño.

22 Jilli unuunoco is#cafefi uguubuuboro #daasuvuuboro fuuhi sihidi inihibamima iicaumaño.

23 Jaanehuiha Jesu ij#bogominaaco nuuhi: Miyanotiro ami#haico neehi, aivo sihidi jeevano sihidi inihibamima iicamo niqueje aivojifano ofoono.

²⁴ Siino bu jino neehi: Tihino aivo camello jaanutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sithi sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifaño ofoono, nooboro.

²⁵ Jaanoco ijibogominaa uguubuumoro sihidi eetyeuhi. Jaamoro noocasiuhi: ¿Jana cajaanoty fine taajajirahi? noomoro.

²⁶ Jaaneguiiha Jesu diitoco emeeciiboro nuuhi: Miyaminaa toonoco moonijitirahi. Iidiiboro naha Moocaani paryi fanoovaaco moonijirahi, nooboro.

²⁷ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, miiro paryi miikai monehejeque mejeevesuhinimoro didojicuti masaahi. ¿Jaano jaada nacu jinehejema mihicaji? nooboro.

²⁸ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro amihaiico neehi ufucu paryi fanoova bohonoti eheetavocafotoodi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tahimi aivoji icagahallivi acasivoodi, bu amikai tadyojicuti masaamo aivoji icaganohallivi macasi-camaaji, paryi Israel cuumiminaaco mudugaacuqui.

²⁹ Jaamo paryi tahalliti inehejeque ejeevesumo iijanoco, inahabomico, inagomico, caanimico, seejimico, mogaimico, iseemeque, bu iijinjenehejeque icano ejeevesumo toono jaada sihidi janaanici gaayicijimo, tolliro bu ifinjitino fiivoco gaayicijimo icano.

³⁰ Jaanoti jisumi oono ajashutino sihidi ejeevamo iicarumo ufucu guinovivi minifeteji. Jaanoti jisumi guinovivi iicarumo tusumi sihidi ejeevamoti minifeteji.*

20

Dudicamaajeminaavi Oovicino.

¹ Miiro niqueje aivoji jilli jeevahi oono fagui abajaabo omooninicibadi. Miiro ibasutaaco ihicisugui fucuro fuubo dudicamaajeminaaco icituubo.

² Jaaboro diitoco nuuhi: Safucuo jaadadino amihaiico jaaduji, nooboro diitoco ifaguifaño galluubo idudicamaaiqui.

³ Jaanobuunati siino fuubo baagotirehiica icaaberi. Jaabo atyimeuhi saatohoco ticovono goohasiri iicamoco.

⁴ Jaamoco nuubo: Amikai tolliro tafaguifaño tabasutaaco mihicito. Imino amihaiico jaaduji, nooboro. Jaaneguiiha diito fuuhi.

⁵ Jaanobuunati bu siino diibo fuuhi gadiciba. Jaadi bu siino fuubo imohonohalliti icacuuberi. Jaabo bu tolliro mooniuihi.

⁶ Jaanobuunati bu siino fuubo imohonofeenedi icacuuberi. Jaabo atyimeuhi saatoho ticovono iicamoco. Jaamoco nuubo: ¿Collhi amikai jinoovi ticovono dudicamaaitimo mihicahi? nooboro.

⁷ Jaaneguiiha diiboco nuumo: ¿Eti bu mijoho mihaico atajibatineguiiha? noomoro. Jaaneguiiha diitoco nuubo: Amikai bu tolliro tafaguifaño mududicamaaito, nooboro.*

⁸ Jaanaa mihijicuudi diibo nuuhi dudicamaajeminaa aivojiboco: Paryi famoocoro coova. Jaaboro diitoco daadu, oono dojicuti asaamoti ticoni. Jaaboro iticoni asaahinimovi dalli baani, nooboro.

⁹ Jaaneguiiha ticoniubo imohonofeeneti iicaaberi ufuumoti. Jaamo iticovoocivi gaayicuihi safucuo jaadadinoco.

¹⁰ Jaanobuunati jaaduubo imegavi ufuumoco. Jaamo esamaaiuhi: Miikai fine janaanici magaayiciji, noomoro. Jaarumo iticovoocivi gaayicuihi safucuo jaadadinoco.

¹¹ Jaanoco agaayiciumoro iimaafivumo toono abajaabediti:

¹² Jito dojicuti agaseme sano nihiba oovoro dudicamaaihi. Jaarumoco miikai ticovoviro daaduihi, miikai sihidi mududicamaaimoro sihidi aiguuicutaco majaabicimo ticovoviro, noomoro.

* **19:30** Griego iijiri noono: jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicuvivi minifeteji. Jaanoti jisumi dojicuvivi iicamo tusumi imegavi icaji. * **20:7** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Amihaiico imino jaaduji, onoonoco.

13 Jaarunaa abajaabo saafico iimusuhi: Fañi, ico uujoho imitino moonitih. Miro ijoho safucuo jaadadineri uuma dudicamaaihivahi.

14 Jaaneguiiha jino dijaadaco dicitibo fuucu. Jaanoti bu uujoho imeguehi jino dojicuti asaaboco bu tonoodinoro ajaadunoco.

15 ¿Nacu uujoho iimogobadi moonijitirahi tañihibamico? ¿Nacu ijoho diimogotih uujoho iimihuseneque? nooboro.

16 Jaabadireji jisumi oono guinov iicarumo ufucu sihidi ejeevamoti minifeteji. Jaanoti bu sihidi ejeevamo jisumi iicarumo ufucu guinov minifeteji.†

Siino Bu Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jaanaaca Jesu Jerusale jihairi ufuuhigo jibogominaa docedimo iicamoco ijeevadi asatyuboro nuuhi:

18 Amihairyo magajacuhi jino Jerusale cuumijaago mofoonoco. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo acicafeteji sacerdotemi aivojito usefano, bu caatiniminaa usefano icano. Jaamo uco guijevefano ficuji.

19 Jaamoro siicumiotoco acijimo uco idejecuqui, bu ihaamiqui icano. Jaamoro imohovi tetecujimo icano. Jaaruubo mifucuci, safucu idinoti guijevefanti siino buheeteji, nooboro.

Jacoobo, Jua Icamisi Seeji Idilluuno.

(Mr 10.35-45)

20 Jaanaaca Jesujaago saaugo Jacoobo, Jua icamisi Zebedeo seemenetisi seeji. Jaago illimisima asaugoro Jesuguiino memuvovauhi siinoco diiboco idilluqui.

21 Jaaneguiiha diibo nuuhi: ¿Jinejeque dimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha diigo nuuhi: Tajiba dihaivojifano jitasi taseemenetisi dihufocovi icasivequi, saafi dimiyanaagonovi, bu saafi dinaninaagonovi icano.

22 Jaarunaa Jesu diitico iimusuhi: Amisi magajatih midillunoco. ¿Nacu amisi uujoho idasuno icajibadi mihicajirahi? nooboro.‡

Jaaneguiiha diitisi: Jihhi, nuuhi.

23 Jaaneguiiha diibo nuuhi: Jihhi, miyaano amisi jino idasunofanodi mafatyegi.‡ Jaanoti naha oono tamiyanaagonovi, tañaninaagonovi icano macasivejinoco, ¿milli bu acijirahi? Jaatyo idimocoro Guihirubi aciji diiteguiiharo ificuhicanoco, nooboro.

24 Jaanoco sajibogominaa uguubumoro diitisi jaago sifiratuumo.

25 Jaaneguiiha Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Amihairyo magajacuhi jinijeminaa aivojito iyotoco sefano atajibanicinoco, bu tolliro saatoho obocifimo miyaminaaco idasugotimo moonifih.

26 Jaanoti amihai tolli mihicajitih. Jilliro ivi amihai miyaavogominaafeenevi sihidi ejeevaabobadi diicaqui, jilli saatoho diitoti jeecivominaafibadi miminifoto.

27 Jaanoti bu amihafeenevi imiyaabo iicagoo bo saatoho jijovonoti iicaqui.

28 Miro jino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uco ijeecivequi saautih. Jilli uujoho ejeecivooboro saauhi tafico aaciqui ajashutimohallivi diitoco taajasuqui, nooboro.

Jesu Buheesuhi Miimisiici Aatyimetimisiko.

(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Jaamo Jerico cuumiti iinuumaaca sihidi miyaminaa Jesu dojicuti fuuhi.

† 20:16 Sahaamefano janaanici jilli ficuumo: Miro guiramo cuuhvacafetehi. Jaarunofano midimoro nanicafetehi, onoonoco. ‡ 20:22 Sahaamefano janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho initicafetejifaihuri minitacafetejirahi, onoonoco. § 20:23 Sahaamefano janaanici jilli ficuumo: Bu tolliro uujoho initicafetejifaihuri minitacafetejirahi, onoonoco.

³⁰ Jaanaa j̄h̄haij̄niri miim̄isiici ihaall̄ino #fuvusuut̄im̄isi ḡic̄in̄iuihi. Jaam̄isi Jesu toonodi ufuunoco uguubuum̄isiro sefano coovadiivuum̄isi: Aivoj̄#bo, David Iyaachi, misico didaasugo, noom̄isiro.

³¹ Jaaneguiiha miyam̄inaa diit̄isico #bauhi ill̄i#vequi. Jaarunofañ̄o janaanic̄iv̄iro sefano coovadiivuum̄isi: Aivoj̄#bo, David Iyaachi, misico didaasugo, noom̄isiro.

³² Jaanegui Jesu ujulleeveuboro diit̄isico ucuuhuvauboro nuuhi: ¿Milli am̄isico omoon̄inoco mihimeguehi? nooboro.

³³ Jaaneguiiha nuum̄isi: Aivoj̄#bo mahatȳimeneque mihimeguehi, noom̄isiro.

³⁴ Jaaneguiiha Jesu diit̄isico idasuguuboro ihaall̄inoco dud̄ic̄iuihi. Jaasumiro aatȳimeum̄isiro Jesu doj̄icuti fuuhi.

21

Jesu Jerusale Cuumifañ̄o J̄icafetehi.

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jaamo ifuutuuihi Olivohono iicagaj̄guiino iicacuumi Betfaje cuumiv̄i Jerusale cuumi fiit̄ino. Jaamañ̄oti Jesu galluuihi miim̄isiici ij̄#bogom̄inaatisico jilli nooboro:

² Juucuumijaago mofoo. Jaacuumiv̄i mahatȳimeji burra duujecin̄igo iseemenema icagoco. Jaagoco misinaayum̄isiro uudi mis̄iva.

³ Jaanoti cajaatyohacho am̄isico: ¿Milli? onoochiiji, Mohaivoj̄#bo eneeneguiiha goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

⁴ Jilli icauno johono Moocaani iimaam̄inaafi acaat̄in̄iuno imiyaavequi:

⁵ Sion cuumico jilli monoo: Meeci oono dihaivoj̄#bo dijaa saahi, oono s̄icujeeb̄iba icaabo, burrahall̄iri ḡic̄in̄i#bo, burrogaȳihall̄iri fiiseta, burro seemehall̄iri, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha ij̄#bogom̄inaat̄isi ufuum̄isiro Jesu unuubadiipi moon̄iuihi.

⁷ Jaam̄isi iburraco sivauhi iseemenema. Jaagohall̄iv̄i igaachehunoco ificumoro Jesuco cas̄ihacuuihi.

⁸ Jaanaa sihid̄i miyam̄inaa iicaumo igaachehuneri j̄#haico jeebuuhi. Jaanoti saatoho jaaineri j̄#haico jeebuuhicauhi.

⁹ Jaanaa imegav̄i ufuumo, bu doj̄icuti asaumo icano ticovauhi asaagomo: ¡Aivoj̄#bo David Iyaachico mihimo! ¡Imicani Mohaivoj̄#bo memeri asaabo! ¡Moocaanico mihimo! noomoro.

¹⁰ Jaanaa Jesu Jerusale cuumifañ̄o #futuudi parȳi tuucuumi miyam̄inaa ñaaiv̄uuihi. Jaamoro dillucasihicaumo: ¿M̄ijoh̄o fine ajaani? noomoro.

¹¹ Jaaneguiiha neehicaumo: Jesu Moocaani iimaam̄inaafi Galilea jiin̄ije cuumi, Nazare cuumioobo, noomoro.

Jesu Templojaco Imibachuuihi.

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jaadi Jesu Moocaani templojafañ̄o j̄icafutuuihi. Jaabo parȳi toojafañ̄o naajeteque eheetavuumoco isiv̄i inuusubo. Miyam̄inaa nih̄ibamico ubuunan̄ihicaumo mesanoco gavaracuubo, bu nim̄ihum̄ico anaajehicaumo icaganoco gavaracuubo.

¹³ Jaaboro diitoco nuubo: M̄i#ro Caat̄in̄ihaamefañ̄o noono: Taaja Moocaanima iimaajareji, noonoro. Jaarujaco am̄ihai nanivam̄inaa iijat̄iro miminiyuihi.

¹⁴ Jaajafañ̄o diibojaa saumo aatȳimet̄imeheje, #got̄imeheje icano. Jaamoco buheesuubo.

¹⁵ Jaanoco sacerdotem̄i aivojito, caatin̄im̄inaa icamo sihid̄i ejeevanoco Jesu omoon̄ihicaunoco aatȳimeumoro, bu templojafañ̄o seeme coovadiinamaaiuihi: ¡Aivoj̄#bo David Iyaachico mihimo! noomoro asahaguehicaunoco icano aatȳimeumoro sihid̄i s̄ifiratuuihi.

¹⁶ Jaamoro Jesuco nuuhi: ¿Naa guubuuihi jito jilli onoonoco? noomoro.

Jaanegui Jesu iimusuuhi: Jiihi, guubuhi. ¿Nacu amiihai Caatinihaamefaño toonoti olli onoonoco memecitihii? Miiro jilli noonoo:

Ijoho deetavehi seeme, bu mifañoco aaduseheje imino cahacisu masico imasivaqui, noonoro.

17 Jilli nooboro diitoco ejeevesuuboro tuucuumiti fuubo Betania cuumijaago. Jaacuumivi cigaubo.

Jesu Higuera Onoohoco Faijahi Inoovatama Achahaneguiiha.

(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Jaano fucuro Jesu tuucuumijaago siino uhuumiuboco ajeba aivuuhi.

19 Jaabo atyimeuhi higuerahoco jiihaijiniri icahoco. Jaahoco meeciturubaaca inoovatama chahauho jilli boti aamenereu. Jaaneguiiha Jesu toohoco nuuhi: Ufucuro siino noovacuujitihii, nooboro.

Jaasumiro toho chuumucuuhi.

20 Jaanoco aatyimeumoro iijibogominaa sihidii jabafituuhi. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Milli jaaho toho goovacani cheemehi? noomoro.

21 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, miyaano miyaavogoma mihicamoro: ¿Nacaha miyaano? nootimo mihicahachiihi jino uujoho higuerahoco omoonibadi momooniji. Tolliro bu jiihaico meneejirahi: Jinooti eedeenenere muuaifaño difoo, munuuruva feejiruno.

22 Jaabadiro bu paryicino Moocaanico midillunoco mimiyaavogohachiihi magaayiciji.

Jesu Mitya Iiji.

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Jaadi Jesu templojafaño ufuuboro jiiibeguehicaunaaca diibojaago saaumoo sacerdotemi aivojito, judiomi quillahuto icano. Jaamoro diiboco dilluumo: ¿Jineje mityari ijoho jilli moonihicahi? ¿Miijoho ico tomityaco acihi? noomoro.

24 Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho bu amiihaico tolliro dilluji. Jaanoco uco miiimusuhachiihi amiihaico neehi comityari jilli omoonihicanoco.

25 ¿Miijoho nacu Juaco galluuhi initiqii? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.

Jaaneguiiha sanomiro iimaacasiumo: Moocaani galluuhi, munuuruva, miihaico: ¿Collihii janabuu mimiyaavogotihii? neejiruubo.

26 Jaanoti bu: Miyaminaa, munuuruva, miihaico miyaminaa moonijirahi. Miiro paryi miyaminaa miyaaveguehi Jua Moocaani iimaaminaafi iicaunoco, noomoro.

27 Jaamaño Jesuco: Magaajatihii, nuumo.

Jaaneguiiha diitoco nuubo: Jii, jaaneguiiha bu uujoho amiihaico neejitihii jineje mityari jilli omooninoco, nooboro.

Saafi Seemenemisi Miimisiici Icamisivi Ohoovicino.

28 Jaadi Jesu nuuhi: ¿Naa amiihaidi jino milli? Saafi seemenetisi miimisiici icauhi. Jaamisiti saafico caani nuuhi: Guihi, tabaacuco dicitoo, nooboro.

29 Jaarunaa illi iimusuuhi: Chahano, imogotihii, nooboro. Jaaruubo eesamaaiuboro fuuhi icituubo.

30 Jaaneguiiha bu caani saafi illijaago ufuuboro tolliro bu nuuhi. Jaanegui diibo iimusuuhi: Jii, feeji, nooboro. Jaaruubo fuutihii.

31 Jaaneguiiha amiihaidi, ¿cajaani fine caani iimogonoco eetavuuhii? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Iticoni unuubo, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi icamo Moocaani aivojifaño jicamaaiji amiihai imegaviro.

32 Miiro Jua Nitiminaafi: Jilli imino mihica, nooboro amiihaico iijibogovaubo. Jaaruuboco mimiyaavuguutihii. Jaanoti naha impuesto jaadusuminaa, bu ajeva gaigoomi

icamo diiboco miyaavuguuhi. Jaanoco amiihai mahatyimecuurumo amiihai imitico mejeevesumoro mimiyaavuguutih, nooboro.

Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Jino bu sibogoco muguubu: Fagui abajaabo sihidi baacuco abasuuborohallidi cuhufono meegueuhi, bu jaaboro imahamitahojico eetavuubo, bu torrehacico eetavuubo tohaciti toonoco iteemequi.

Jaaboro tofaguico dudicamaajeminaaco ificuuboro sihi fuubo.

³⁴ Jaadi toono onoovauno anaamucuudi iicojiminaaco diitojaa galluubo imañoco diibojaago igalluuqui.

³⁵ Jaarumoco tofagui dudicamaajeminaa diitoco agaayicumoro saafico aamiumo. Jaanoti saafico gaicaaumo, bu saafico guisiri aamiumo icano.

³⁶ Jaaneguiiha ihabajaabo siino galluuhi guiraano itoomominaaco. Jaarumoco idudicamaajeminaa diitoco iticoniomoco omoonubadiro moonuui.

³⁷ Jaanoma iicaubo illico galluubo: Fine achico bociguejimo, nooboro.

³⁸ Jaaruboco aatyimeumoro idudicamaajeminaa noocasiuhi: Jaani paryi ibusumijeque agaayicijiibo. Masii magaicaauqui. Jaamoro paryi jinoma mihicaqui, noomoro

³⁹ diiboco agaayicumoro tofaguiti buhigovi asatyumoro gaicaaumo,

⁴⁰ nooboro. Unuudi Jesu diitoco dilluui: Fine jaadi tofagui abajaabo asaadi, ¿milli fine diitoco moonijiibo? nooboro.

⁴¹ Jaaneguiiha nuumo: Eti bu diitoco agaisiraiciboro sitaaco tofaguifaño ficujiibo ibasuta noovaco onoovano ticovovi diiboco imañoco ihacihicaqui, noomoro.

⁴² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Nacu amiihai jilli Caatinihaamefaño onoonoco memeechicatih? Miiro jilli noon:

Guisiri iijanoco eetavonicimo imiguisibaco itihisumoro gañhi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icih toba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imaña ficuubo. Jinooco Aivojibo eetavehi. Jaano miihaidi aivo sihidi jeevahi, noono Caatinihaamefaño.

⁴³ Jaaneguiiha jino amiihaico neehi: Amiihaiditi Moocaani ihaivojico dumiticijiibo. Jaaboro sitaaco acijiibo diibedi imino iicamoco.

⁴⁴ Jaanoti bu oono guisiba onoobati neehi: Cajaatyohacho tobahallivi aacotomo gafaryunamaaji. Jaanoti toba cajaatyohallivihacho aacotomoco quicheyicijiiba, nooboro.* Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonijinoco.

⁴⁵ Jaanoco sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo Jesu oovicinoco uguubuumoro gaajaciumo diitediti tolli unuunoco.

⁴⁶ Jaamoro diiboco gaayicujirumo. Jaarumo miyaminaaco iguiuhi Jesu Moocaani iimaaminaafi iicaunoco imino agaajaumaño.

22

Taabava Jibaimovi Ohoovicino.

¹ Jaadi bu Jesu siino ticovauhi siinovi ooviciboro diitoco ijibogoobo jilli nooboro:

² Niqueje aivoji jeevahi oono aivojibo illi taabava jibaimoco eheetavuubobadi.

³ Jaabo ijeecivominaaco galluubo imogaibico aacicumoco ihicitequi. Jaarunofaño diito imuguutih asaunoco.

⁴ Jaaneguiiha bu siino saafico galluubo jilli nooboro: Nooto diitoco machuta paryi eetavocinicuui. Tañiivimico gaisiraicisucuui, bu saatoho idiribasuhicamehejeque icano. Jaano paryi imibaicinicuui ijibaiminivacuui, nooboro.

* 21:44 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

⁵ Jaarunoco diito ihmuhuminaa: Jii, nuutihi. Jilliro sihugeheje foocinumo, saafi ifaguinojaago. Jaanoti saafi inajetejaago fuuhi.

⁶ Jaanoti sanodimo ihaivojibo jeecevominaaco agaayicumoro ahaamumoro gaicaauihi.

⁷ Jaaneri ihaivojibo sihidiro isifiratuuboro isoldaomico galluuihi diito gaicaauminaaco agaisiraicumoro tuucuumije iijanoco ijigasuihi.

⁸ Jaadi ijeecevominaaco nuubo: Paryi jino imibaicinicuuno mijibaiminiqui. Jaarunofaño jaatyo ihmuhuminaa imitimaño saatihii.

⁹ Jaaneguiiha cuumifeenedi imiya jiihaiñeri mofoo mahatymemeque jibogomoro jibaimovi isaaqui, nooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ijeecevominaa miya jiihaiñeri ufuumo igaiyicuihi paryi aatymeudivomoco imihusemehejeque, imitimehejeque icano. Jaaneri tooja sihidii gahafuuihi.

¹¹ Jaadi ihaivojibo fuuhi ijibaimoco emeecituubo. Jaabo atymeuhi saafico, jaaruubo jibaimo gaachehuco iimogotiboro jicafututiboco.

¹² Jaaboro diiboco nuubo: Fañi, ¿milli jaabo juuga saahi jibaimo gaachehufañi jicafototiboro? nooboro. Jaarunaa diibo iimusuuhi.

¹³ Jaaneguiiha ihaivojibo jicavominaaco nuuhi: Ajaanico magaayicumoro misisi itihaiñoco, ihuseneque icano. Jaamoro buhigo icivohigo magañi. Tahigo ataajihigo, igaiñooco ojisujihigo icano.

¹⁴ Miiro sihidii cuuhuvacafetejimo. Jaarumoti midimoro icicafeteji, nooboro.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-25)

¹⁵ Jaanoma iicamo fariseomi ufuumoro iimaacasiuhi diibohallivi diiboco ifurumo imitino inuusuihi.

¹⁶ Jaamoro diitoototi saatohoco galluumo, sano Herodeotoma. Jaamo ufuumoro Jesuco nuuhi: Jibogominaafi, miihai magaajahi ijoho miyaanoco eneehifinoco, bu tolliro miyanotiro ijoho Moocanijaa ofoono jiihaico dibeguehicahi miyaminaa ihiimaanoco jeecevotiboro. Miyaminaaco jilli jeebibatiro, onootatimaño.

¹⁷ Jaaneguiiha jinooti miihaico dinoo: ¿Naa idi imino romanomi aivojiboco impuestoco majaaduno? ¿Nacu milli? noomoro.

¹⁸ Jaarunofaño Jesu diito imitino eesamaaiumoro unuunoco agaajacuuboro nuuhi: ¡Bañiifiraminaa mihicamo! ¿Collihi uco imitino faño magañisujirahi?

¹⁹ Eneecata toono impuestoco majaaduhicajeque uco mihifusu, nooboro.

Jaaneguiiha sivaumo safucuo jaada ticovovi ijaada iicajeque.

²⁰ Jaajeque emeeciuboro Jesu diitoco dilluuihi: ¿Miijoho ime nacu jihime, bu jino imomo icano? nooboro.

²¹ Jaanegui nuumo: Romanomi aivojibo ime, noomoro.

Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Diiboco mahaci diibono iicanoco. Jaanoti Moocanico mahaci Moocanino iicanoco, nooboro.

²² Jaanoco diito uguubuumoro sihidii eetyeuihi. Jaamoro diiboco ejeevesuumoro fuumo.

Siino Mubuheetejinoti Idilluno.

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Tufucuro bu saatoho saduceomito fuuhi Jesuco emeecituumo. Jaamo saduceomi uchuumucuumo siino mubuheetejino chahaji, noonicahi. Jaamaño Jesuco jilli nuumo:

²⁴ Jibogominaafi, Moise tajibauhi: Saafi ataabavaabo seemevatiboro ochoomo-hachiji, inahabo ifibaijigoco iciboro diigoma iseemevaqui inahabobuuna, nooboro.

²⁵ Jaabadi miihaifeenevi iicaumo sahinooto sahuse juugahuseti miimisiici idino iicaumo. Jaamoti iticonioobo ataabavaubo seemevatiboro guijeveuhi. Jaaneguiiha inahabo ifibaijigoco iciuhi.

²⁶ Jaabo bu tolliro icauhi. Jaano allivioobo bu diigoco icuboro tolliro icauhi. Jaabadiro paryi famooro saafigomaryo imivocafutuhi.

²⁷ Jaanobuunati bu diigo tolliro guijeveuhi.

²⁸ Jaamo guijevafañoti siino ubuheetedi, ¿cajaan taabaji? fine, paryi diito diigoco ataabavacumaño, noomoro.

²⁹ Jaaneguiiha Jesu diitoco iimusuhi: Amiihai aivo magaajatihi Caatinahaame onoonoco magaajatihi, bu Moocaani mityaco magaajatihi icano.

³⁰ Miiro iguijevécuumo siino ubuheetedi taabavacujitimo, bu iseemeque tajenicijitimo icano. Jilliro Moocaani toomominaa niquejefaño iicamobadiro jeevacujimo.

³¹ Jaanoti oono uchuumucuumo siino ubuheetejinoti neehi: ¿Nacu amiihai memecitihii Caatinahaamefaño Moocaani amiihaico onoonoco? Miiro jilli noobo:

³² Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojiiibo, nooboro. Jaabo Moocaani uchuumucuumo Aivojiiibo icatino, ubuheeme Aivojiiiboro, nooboro.

³³ Jilli unuunoco miyaminaa uguubuumoro sihidiro jabafituuhi ijibegueri.

Ibocima Iicano Tajiiiba.

(Mr 12.28-34)

³⁴ Jaabo Jesu saduceomico illinociunoco fariseomi uguubuumoro igaivuuhi.

³⁵ Jaamoti saafi Caatiniminaafi iicaubo Jesuco ifuruubo inisuubo dilluuhi:

³⁶ Jiiibogominaafi, ¿cono aivo tajiiibati aivo obocino? nooboro.

³⁷ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Dihaivojiiibo Moocaanico gaiji paryi dijeebii maryo, paryi difiimaryo, bu paryi dihesamaajemaryo icano, noonoro.

³⁸ Jino aivo ibocima iicano tajiiiba, aivo imiyaano.

³⁹ Jaano alliviono bu aivo tobadiro jeevahi. Jano jilli neehi: Sitaaco gaiji difico agaijibadiro, noonoro.

⁴⁰ Jinoocivi Moise tajiiiba tanoocinihi, bu Moocaani iimaaminaa jiiibogo tanoocinihi icano, nooboro.

¿Miijoho Iyaachi Fine Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Jaamo ifariseomi tooneriro iicaumoco

⁴² Jesu dilluuhi: ¿Milli amiihai mehesicinihi Cristoditi? ¿Miijoho iyaachi fine? nooboro.

Jaanegui nuumo: David iyaachi, noomoro.

⁴³ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaabo bu milli David icaruubo Moocaani Gaijafenedi iimaubo: Tahaiivojiiibo, nuuhi? Miiro bu nuubo:

⁴⁴ Mohaiivojiiibo Moocaani nuuhi Tahaiivojiiibo Cristoco: Tamiyanaagonovi casivo ditihaguino diminaaco uujoho ificuunohachuta, nooboro.

⁴⁵ ¿Jaabo bu milliti Cristo David iyaachi iicajirahi, David icaruubohacho diiboco: Aivojiiibo, unuuno? nooboro.

⁴⁶ Jaarunaa diiboco miihaiñooba ajashuno iimusuitihi. Toonotiro ivi miihaiñooba diiboco ajashuno dillucuitihi.

23

Jesu Fariseomi, Bu Caatiniminaa Icamo Imitico Neehi.

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Jaaboro Jesu ijiiibogominaaco, bu miyaminaaco icano nuuhi:

² Oono fariseomi, caatiniminaa icamo: Moise tajibaco magaaajasuhicano mityama mihicahi, noomoro esicinihicahi.

³ Jaaneguiiha amihai diito onoonoco: Jii, meneehica. Jaamoro diito onoonoco paryi momoonihica. Jaarumo iicabadi mihicadino. Diito: Imino mihica, nuurumo imitino icahicahi.

⁴ Miïro sihidi jeevanoco miyaminaahallivi ficuhicamo miyaminaa imooniqui. Jaarumo diitoco ajashunogayi amusuhicatimo.

⁵ Jilli miyaminaa ihatyimequiro fanoovaaco moonihicamo. Miïro imeguehicamo ihimecunohallidi, bu ihusequejenhallidi icano satyehicamo gaachehubaryunohallivi tajiba onoonoco acaatininehejeque, bu gaachehunoco jicamaahicamo fanoovano janaanivivi ifallahino acaamovonoonoco.

⁶ Jaamoro bu imeguehicamo jibaimonofaño aivo iimimañejeri iicanoco, bu sinagoga-janofaño imiya icaganofaño igicininoco icano.

⁷ Bu tolliro cuuminofaño diitoco miyaminaa aivo bocigomoro idillunoco imeguehicamo, bu diitoco: Gaajaminaa, onoonoco imeguehicamo icano.

⁸ Jaanoti ivi amihai mihimeguedino amihaiico miyaminaa: Gaajaminaa, onoonoco. Miïro saminaaro amihai idiboro amihai gaajaminaafi Cristo.

⁹ Bu jiiñehallivi mihaiñoobaco: Caani, menedino, idiboro amihai Caani niqueje-faño iicaabo.

¹⁰ Bu mihimeguedino amihaiico saato: Aivojibo, onoonoco. Miïro idiboro amihai Aivojibo Cristo.

¹¹ Sitaaco ejeecivoobo amihai feenevi diibo aivo sihidijeevaabo.

¹² Miïro: Uujoho sihidi jeevahi, onoobo guinoncafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevatihii, onoobo sihidi jeevano miniiyucafeteji.

¹³ Jaanoti idaasucani amihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji. Bañifiraminaa mihicamo. Miïro amihai niqueje guhugaco kuhufono mafabaacuhicahi sita tahi jicafototimo iicaqui. Bu amihai mijicafetehticatihii, bu ijicafetejirumoco mijicafutusuhicatihii icano.

¹⁴ Idaasucani amihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji. Bañifiraminaa mihicamo. Miïro gaigoomi fibaijito iicamo iijanooco mudumitichicahi. Jaamoro jilli ñfurumo Moocaanima gueenene mihiimaahicahi. Jaamaño amihai aivo guiraano mahaamicafeteji.*

¹⁵ Idaasucani amihai fariseomi, caatiniminaa icamo mihicaji, bañifiraminaa mihicamo. Amihai jiiñejeneri, muuaiñeri icano tehesino mihiguehicahi saato hoco mihicimoro amihai iijico mijibeguequi. Jaamoco mahatyimesumi aivo diitoco amihai imiti janaanivivi meheetavehicahi cijigaifaño ifeequi.

¹⁶ Idaasucani amihai mihicaji agaajatino jibogominaa, aatyimetimo sigominaabadi mihicamo meneehicahi: Saato hoco temploja momofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono sihidi jeevatihii. Jaanoti naha toojao orofañodi: Aivo miyaano, onoono, toono naha aivo sihidi jeevahi, meneehicahi.

¹⁷ Gaajaticanimo, amihai aallinoma machahamobadi mihicamo. ¿Cono nacu aivo imiyaano, oro, nacu itemploja ihoroco Moocaanidi iimibachuno?

¹⁸ Tolliro bu meneehicahi: Saato hoco jeecevojicifañodi: Aivo miyaano, onoono sihidi jeevatihii. Jaanoti naha tojicifaño iicano ijeecevojifañodi: Aivo miyaano, onoono toono naha sihidi jeevahi, meneehicahi.

¹⁹ Gaajaticanimo, amihai aatyimetimobadi mihicamo tolli meneehicahi. ¿Cono nacu aivo imiyaano ijeecevo, nacu ifajicici ijeecevo Moocaanidi iimibachuno?

²⁰ Miïro tojicifañodi: Miyaano, onoobo, bu tojicifaño iicanomaryo bu neehi.

* 23:14 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

21 Jaabadiro bu templojafañodi: Miyaano, onoobo, bu Moocaani toojafaño iicaabofañodi bu neehi.

22 Jaabadiro bu niquejefañodi: Miyaano, onoobo, bu toojefaño Moocaani aivoji icagafañodi neehi, bu togafaño igicinibo Moocanifañodi neehi.

23 Jaamaño idaasucani mihicaji amihai fariseomi, caatiniminaa icamo. Bañifiiraminaa mihicamo. Amihai Moocaani onoobadi diiboco paryi mahacihicahi mentahiibai aamenegayimaryo, bu anisiibai aamenegayimaryo, bu cominohiibai aamenegayimaryo icano. Jaarumo tajibati aivo imiyaano onoonobadi momoonihicahi. Jaano jino toono imi ica, idaasugo, miyaavogo icano. Jinooco aivo momoonijirahi sanoocoro momooninoguiinodi siino jeevesutimo.

24 Amihai aatyimetimobadi mihicamo saatohoco misiguehicamo jootobaco magañimoro guiraaruubo camelloma mafaayihicahi amihai jeebifaño.

25 Idaasucani mihicaji amihai fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiiraminaa mihicamo, guirihillunoco, butajeneque icano allcoro minitihicahi. Jaarumo amihai jeebifaño sano nanivariro magahaficinhi, fanoova imogori magahaficinhi, icano.

26 Fariseomi amihai aallinoma machahamobadi mihicamo amihai jeebinoco miniti iticoni oono guirihillunoco, butajeneque icano fañoco minitincibadi. Jaadi jari bu amihai alliomio imiteji.

27 Idaasucani amihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiiraminaa mihicamo, cihojihalli imino iimibachucinibadi mejeevamo. Miuro alliohoji imino imibachucinirahi. Jaaruno fañohoji idicuno uchuumucuumo bacinoma fanoo idicu gahaficinhi.

28 Jaabadi amihai mejeevahi. Jilli amihai alliotoro miyaminaa imefeenevi imimobadi mejeevahi. Jaarunofaño amihai jeebifaño sano bañifiraro gahaficinhi, bu sano imitiro gahaficinhi icano.

29 Idaasucani amihai mihicaji fariseomi, caatiniminaa icamo: Bañifiiraminaa mihicamo. Amihai Moocaani iimaaminaavi cihojinoco mihimibachumoro allico minicuhicahi. Jaamoro deecanoco mificuhicahi imihuseuno miyaminaa cihojinoco.

30 Jaamoro jilli meneehicahi: Mihai scije moheedetemihai iicausumi mihicauruva jino Moocaani iimaaminaaco agaicaaumobadi mihicaujitrhiri, noomoro.

31 Tolli monoomaño amihai Moocaani iimaaminaaco agaicaaumo iyaachimihai mihicanoco magajasuhi.

32 Jaaneguiiha suufenitimo momooni oono amihai eedeetemihai iticoniunoco.

33 Amihai jiinimomi, jiinimomi cuumiotobadi mihicamo. ¿Milli mataajaji cijigaifaño agañjinoti?

34 Tooneguiiha amihaijaago uujoho galluuji Moocaani iimaaminaaco, gaajaminaaco, jibogominaaco icano. Jaamoco amihai saatohoco magaisiraiciji, bu saatohoco imohovi metetecuji. Jaanoti bu saatohoco sinagogajanofaño mahaamiji. Jaamoro diitoco siicumiti, siicumiti icano mubucasiji.

35 Jaamaño amihaihallivi icajino paryi imifiuno miyaminaaco agaisiraicuno tijoho jaada, Abel guiveveti iticovano Zacariaco Berequia achico iguijenunovi. Miuro amihai diiboco magaicaauhi templojafaño iimimaño, jeevivomaño icanofeeneo situvi.

36 Miyanotiro jino amihaiico neehi, paryi diito jaada jisumio miyaminaahallivi minifeteji.

*Jesu Jerusale Cuumihallivi Taahi.
(Lc 13.34-35)*

37 Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, amihai Moocaani iimaaminaaco agaicaaificuumi, bu Moocaani amihaijaago jibogominaaco agalluumoco guisibaneri mahaamifihi. Jaanoti uujoho fahijivaro imeguehicahi tuucuumi seemeque tajaagovi igaiyicincoco

oono catava iseemeque ijijecuguiino iigaiy#cin#icibadi. Jaarunoco am#hai mihimegue-hicat#hi.

³⁸ Eneecau bu magaaaja am#hai iijano jihovoned# fiiveteji.

³⁹ Jino am#haico neehi: Uco siino mahaty#mecujit#hi jari johono uco: Imicani Aivoj#bo momofeened# asaabo, meneejifucu agased#.

24

Jesu Temploja Ifin#sucafetejinoco Neehi.

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jaanaa Jesu templojafa#not# ihiinuuboro ifeequi moon#ubojaago ij#bogom#naa asaamoro diiboco ifusuuhi temploja guisibanoco.

² Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Memeece pary# tonehejeque. Miyanotiro am#haico neehi: Jima#neri chahajino sababa guisiba sibahall#di, sibahall#di icano. Pary# faneeri fin#jino, nooboro.

Jiin#je Ifin#jino Gaajata.

(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 7.22-24)

³ Jaadi fuumo Olivohono iicagaj#vi. Jahigo Jesu g#cin#ubojaago ij#bogom#naa ufumoro toovono dillutuuhi: Mihimeguehi m#haico id#bogonoco #cusumi fine tolli ica-jino? #Milli magaaajaji #joho siino asaajinoco, bu jiin#je ifin#jinoco icano? noomoro.

⁴ Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Mehes#cin# m#hai#nooba am#haico ba#idino.

⁵ Ajashujit#mo tamomofa#od# asaano: Uujoho Cristo, noomoro. Jaamoro sihidi miyam#naaco ba#ijimo.

⁶ Bu m#naano icaji juuga, jahigo icano. Jaarunot# mihiguetedino, m#iro tolli icajino. Jaaruno toono jiin#je ifin#jino icat#no.

⁷ Tusumi siijiin#jeoto siijiin#jeotoma moon#casiji, bu siicum#ioto siicum#iotoma moon#casiji icano. Jaasumi ajebano icaji, sihidi guihuvano icaji. Jaabad#iro bu jiin#je mary#baji fah#govavi.

⁸ Jaano jino idaasuhiica it#covajino.

⁹ Jaasumi am#haico ac#jimo idaasuno momoon#cafetequi, bu am#haico gaicaaujimo. Pary# jiin#jem#naa am#haico j#heveji tahall#ti.

¹⁰ Jaasumi ajashut#mo saatoho imiyaavogoco jeevesuji. Jaamoro j#hevecasijimo, bu fah#govavi inahabom#ico idaasuno moon#sujimo.

¹¹ Bu sihidi ba#im#naa icaji: M#hai Moocaanifa#od# mihiimaahi, noomoro ajashut#no miyam#naaco ba#ijimo.

¹² Jaano sihidi imit# iicaneri fah#govavi gaij#casijit#mo.

¹³ Jaarunofa#no quehecuno imiyaavogofa#no icaaboro n#jequevi #fotoobo taajaji.

¹⁴ Jaanot# jino aivoj# j#bogo iimibogo fanoojiin#jeriro j#bogocafeteji. Jaadi jari jiin#je fin#ji.

¹⁵ M#iro Moocaani iimaam#naafi Daniel caat#nuhi: Jaadi id#icuno imit#no omoon#boro ifin#suj#bediti. Jaano iimima#novi #futucuunoco mahaty#medi jihaamefa#no onoonoco mih#fin#chicamo magaaaja.

¹⁶ Jaamoro Judeari mihicamo ifabajagov# magaa.

¹⁷ Jaanot# bu am#hai ijahall#ri mihicamo fa#noojavi mefeedino siinoco mih#ic#qui. Toonotiro magaaacu.

¹⁸ Jaanot# bu faguifa#no iicamo muhuumidino am#hai gaachehuco mih#ic#vamo.

¹⁹ Jaanot# idaasucani icajimo gaigoom# tusumi oovato iicamo, bu mifa#not#io seehejema iicamo icano. #Milli bu goovano gaajirumo?

²⁰ Jaaneguiiha Moocaanico midillu: Am#hai magaaajifucu j#nijafucu icadino, bu jaguisifucu icadino icano.

21 Miiro jino sihidi ejeevano idaasu icaji eedeevi jiniije ifivuunotiro achahanicino, bu siino ufucuro achahacujino icano.

22 Jaarunoco Moocaani gueenene icasujitihii gueenene iicaruva tusumi iicajimoti miihaiñooba ataajajitiruneguiha. Jaanoti diibo icicuumo gaijirari toono idaasuno gueenene icasujitiiho.

23 Jaasumi amiihaico saatoho neeji: Memeeeci jaani Cristo, memeeeci jaadi Cristo, onoodi: Miyaano, meneedino.

24 Miiro saajimo bañiminaa: Uujoho Cristo, noomoro, bu: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, noomoro. Jaamoro sihidi ejeevanehejeque ifusujimo miyaminaaco ibañiqui, bu tolliro Moocaani icimoco bañijirumo icano.

25 Tooneguiiha jino amiihaico imegaviro nuucuuihi.

26 Jaaneguiiha amiihaico: Memeeeci johono sicaihigoti saabo, onoodi memeeecitedino. Jaanoti bu: Juuga jino mecufaño icaabo, onoodi mimiyaaveguedino.

27 Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino jilli jeevaji; oono sisi anamebano aamijiti niquevevi aachicinicibadi icajino. Jaanoco faaboho miyaminaafi atyimeji.

28 Miiro chuumuhu iicahigo añimi igaivefihii. Jaabadi niinofucuuvi imiyaavogotimoco idaasuno ifeteji.

Jilli Siino Saajiibo Cristo Miyaminaafibadi Ifiivuubo.

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 21.26-30, 34-36)

29 Jaano toono idasuhicafucuje afatyonobuunatiro cuujeo nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicicujitihii, bu meeciri niquejefaño aifeji, bu niquejefaño iicano sefano maryibaji.

30 Jaadi naha jarihiica ifuvusujino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino. Jaaneri paryi bu jiniije cuuminominaa ataacasimoro atyimejimo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo niqueje aimuufairi sihidi mityano, ovosino asaanoco.

31 Jaaboro tatyoomominaaco galluuji paryicino fanoojinijetii tatyaa iicamoco miiicu sefano ojidi iigaiyiciqui.

32 Jaaneguiiha oono higuerahotiro magaaja; miiro ficaba ifiticusumi bohono aamevafiho. Jaanoti magaaanicihii ficaba ifiticunoco.

33 Jaabadiro bu paryi jineheje iicacuudi magaaajacu finifucu ifiticunoco.

34 Miyanotiro amiihaico neehi: Paryi jilli icajino tusumio miyaminaa gujjevetinaacaro.

35 Niqueje, bu jiniije icano finiji. Jaanoti taaji ufucu finijitihii.

36 Jaaruno jiniije ifinijifucuco miihaiñooba ajashuno gaajatihii Moocaani toomominaa icarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo icano, Idiihoro Moocaani tufucuco gaajahi.

37 Miiro johono Noe iicausumi iicaubadiro icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaano.

38 Miiro toodihivi johono nifaiba chahaunaacahiica miyaminaa machumoro, adumoro, bu taabavamoro, illemihaico tajenimoro icano icahicauhi. Jaanaaca Noemi imeenegafaño jicafutuuihi;

39 Jaamo gaajacutimoco nifaiba macanisuuhi famoocoro. Jaabadireji bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaadi icajino.

40 Jaasumi miimisiici gaifimisi bajifaño icajii. Jaamisiti saafi imiyaaveguehichatiiho satyocafeteji diiboco sihidi jeevano idaasuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogoo fitafeteji.

41 Jaabadiro bu miimifeeci icajii acaasumife. Jaamifeti saafigo imiyaaveguehichatigo satyocafeteji diigoco sihidi idaasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaavogogo fitafeteji.

42 Jaaneguiiha amiihai mehesicinimoro motoomo gaajaratino cusumihacho Aivojiiho saaji.

⁴³ Jaanegui jinooco magaaaja. Iija abajaabo, nanivaminaafi fucu toonoti icaaberi asaajinoco igaajaruva cigatiibo icajiruubo iijaco afaayicimoro nanitimo iicaqui.

⁴⁴ Jaabadiro bu amihai mihimibaicini. Miuro mehesicinitinaacaro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saaji.

Imino Jeecivominaafi, Iimitino Jeecivominaafi Icano.

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ Jaaneguiiha imino jeecivominaafi agaajaaboco ihaivojibo iijaminaaco tuumusuhininihi imino machutaaco diitoco ihaciqui.

⁴⁶ Jaabo imicani icajibo ihaivojibo onoonoco imino omoonibovi ihaivojibo agaseebe.

⁴⁷ Miyanotiro amihai neehi, diiboco ihaivojibo ficuji paryi inehejema iijaminaa toomominaafiti.

⁴⁸ Jaanoti saafi imitibo: Tahaivojibo goovajitino asaano, nooboro.

⁴⁹ Saatohoco ahaamiboro jilli ticovono guiriicavominaama aaduuboro, amachuuboro icaabaaca

⁵⁰ gaajaciratino ihaivojibo gaseji.

⁵¹ Jaaboro diiboco sihidi jeevano idaasuno mooniji, bu oono bañiminaaco omoonijibadiro. Jahigo ataacasimoro igaiñoooco oojisujihigo.

25

Fahuseecidimo Bagocajamivi Ohoovicino.

¹ Miuro niqueje aivoji jeevahi fahuseecidimo bagocajami icijigameecunoco icimoro fuuhi taabava jibaimojaago ataabavaaboco inahaboniqui.

² Jaanoti sahusedifigova imino imibaivuutahi. Jaanoti sahusedifigova imino imibaivuuhi.

³ Jaamo imino iimibaivuutimo siino icijigameecunoco ifañoniqui satyuutahi.

⁴ Jaanoti imino iimibaivuumo icijigameecunofaño ifafaihunoco satyuuhi, bu botellanofaño satyuumo icano.

⁵ Jaarunaa ataabavaujiibo goovano agaseutimaño diitoco cigara aivuuneguiiha cigacuumo.

⁶ Jaanaaca fucufeenevi guubuvusuuno sefano unuuno: ¡Saacuubo taabavaminaafi mutuumutucu! noomoro.

⁷ Jaaneguiiha paryi tobagocajami agañiivuumoro icijigameecunoco nifutusuhi.

⁸ Jaanaaca iimibaivuutifigheje oono iimibaivuufighejeque nuuhi: Mihai amihai cijigaifaihunoti ajashunogayi mahaci. Jino mocijigameecuno jabaacamaaicuhi, noomoro.

⁹ Jaarunofaño iimibaivuufigheje diitoco iimusuhi: Chahano, mihaidi ifetejitiruno, bu amihaidi ifetejitiruno icano. Amihairyo mofoomoro amihaiñoti manaajete, noomoro.

¹⁰ Jaaneguiiha sahusedimo iimibaivuutimo cijigaifaihuti inaajequi ufunobuujinaago taabavaminaafi gaseuhi. Jaaboma iimibaivuucuumo toojafaño jicafutuuhi igaasequi. Jaadi iguhugaco fabaacuumo.

¹¹ Jaanobuunati saafigova agaseumoro nuuhi: Aivojibo, aivojibo, mihai faayici, noomoro.

¹² Jaarunaa diibo diitoco iimusuhi: Miyanotiro uujoho amihai gaajatahi, nooboro.

¹³ Jaaneguiiha jino uujoho amihai neehi: Cigatimo mehesicini, gaajaratino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajifucu.

Nihibamivi Ohoovicino.

¹⁴ Miuro niqueje aivoji jeevahi saafi miyaminaafi siijiinejevi ifeequi ijeecivominaaco ucuuhuvauboro inihibamico diitoco ificusuubadi.

15 Diitoti saafico cinco mildijeva aciubo. Jaanoti sifico aciubo dos mildijeva. Jaanoti saafico mildijeva aciubo. Diitoco iticovoocivi aciubo isefadino sahaje. Jaaboro fuucu-ubo.

16 Jaanobuuna cinco mildijevaaco agaayiciubo tooneri naajeteque eetavuuhi. Jaaneri iiciubo siino tonoodinoro.

17 Jaabadiro bu dos mildijevaaco agaayiciubo tolli omoonuboro, bu tonoodinoro siino gaayiciuhi.

18 Jaanoti mildijevaaco agaayiciubo ufuuboro jiinijeque eseediuboro ihaivojibo nihibamico ficuuhi.

19 Jaanobuunati goovacuutinoti siino diito aivojibo gaseuhi. Jaaboro diitoma toonoco imibachuvaubo.

20 Ticoniubo oono cinco mildijeva aaciuboti. Jaabo ihaivojiboco aciuhi diez mildijevaaco: Aivojibo, uco daaciuhi cinco mildijeva. Jaaneri jino siino tonoodinoro icino, nooboro.

21 Jaaneguiiha ihaivojibo diiboco nuuhi: Aivo imino moonihi. Hijocho aivo imino jeevivominaafi idiimihuseebe. Midirunoco imino omoonimaño ico siino janaanici aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi.

22 Jaanobuunati gaseubo dos mildijeva bu agaayiciubo. Jaabo nuuhi ihaivojiboco: Aivojibo, uco dos mildijeva daaciuhi. Jino jaaneri siino tonoodinoro icino, nooboro.

23 Jaaneguiiha ihaivojibo nuuhi: Aivo imino moonihi. Hijocho aivo imino jeevivominaafi idiimihuseebe. Midirunoco imino omoonimaño ico siino sihidi aciji. Jaaneguiiha disaa. Jaabo uuma imo imo diicahi, nooboro.

24 Jaanoti mildijeva agaayiciubo agaseuboro ihaivojiboco nuuhi: Aivojibo, Hijocho sihidi edeevanoco uujoho gaajahi. Miho Hijocho sihinichi abasutiruhigoti, bu tolliro nihibamico diicinichi ududicamaaitiruhigoti icano.

25 Jaamaño ico iñhicugooboro dinihibamico jinijefaño cijehinichi. Jaano jino paryi faneeri dinihibami, nooboro.

26 Jaaneguiiha ihaivojibo diiboco iimusuuhi: Hijocho agaiquiibo idiimitino jeevivominaafi, Hijocho gaajacuuhi uujoho abasutiruhigoti isihininocino, bu ududicamaaitiruhigoti nihibamico icininocino icano.

27 Jaaneguiiha, ¿collihi jana tañihibamico dusisutuhi? Jaabo uujoho asaadi toonohallivi janaanivi siino agaayicijirunaaca, nooboro

28 tooneri iicaumoco nuubo: Diibediti mudumitici inihibamico. Jaamoro oono diez mildijevama iicaaboco mahaci.

29 Miho sihidi iicanoma iicaaboco siino janaanici acijiibo sihidi iicanoma iicaqui. Jaanoti chahanoma iicaaboti oono midino icarunoco dumiticijiibo.

30 Jaanoti ajaani imitino jeevivominaafico magaayicimoro buhigo icivohigovi magañi. Tahigo ataaboro igaiñooco oojisujihigo, nooboro.

Jiinjeminaaco Udugaacujino.

31 Jaadi uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo Moocaani toomominaama Aivojiboti iicavaabo asaaboro tahimi aivoji icagahallivi casiveji.

32 Jaadi paryi jiiinjeminaa tahimefeenevi igaiveji. Jaamoco uujoho dugaacuji, oono ovejami toomominaafi ovejamico cabramiditi sihigovi udugaacunicibadi.

33 Jaaboro tahovejamico tamiyanaagonovi ficuji. Jaanoti cabramico tañaninaagonovi ficuji.

34 Jaadi uujoho Aivojibo neeji tamiyanaagotoco: Juugavi masaa. Amihai Guihirubi amihaiico imino omoonimo jino tahaivojifaño mijicafoto sicije jiiinije ifiivuunotiro amihaidi eheetavuunofaño.

35 Miho ajebavauboco uco machutaati mahaciuhi, bu adufirari iicauboco mihisuuhi, bu siicumioobobadi amihaiheeneri iicausumi uco amihai ijafaño magaayiciuhi,

³⁶ bu tagaachehuma achahauboco uco magaachehuniuhi, bu iguihuvauboco uco memecituuhi, bu civojafaño iicauboco uco memecituuhi icano, nooboro.

³⁷ Jaadi uco iimimo dilluji: Aivojübo, ¿nacu cusumi ajebari idiicauboco ico miñhai mamachusuuhi? ¿Bu cusumi adufirari idiicauboco ico miñhai mihisuuhi?

³⁸ ¿Bu cusumi nacu siicumiooboadi idiicauboco ico miñhai moojafaño mag-aayiciuhi? ¿Bu cusumi ico sicaibo diicaaboco magaachehuniuhi?

³⁹ ¿Bu cusumi nacu ico guihuvauboco mahatyimeumoro mabaauhi? ¿Bu cusumi ico civojafaño diicauboco mabaajeuhi? noomoro.

⁴⁰ Jaamoco uujoho Aivojübo diitoco jilli iimusuji: Miyanotiro, amñhaico neehi: Imiyaavogomoco* sihidi jeevatirumoco tolli momooniumaño, uco tolli momooniuihi, nooboro.

⁴¹ Jaadi bu tañaninaagonovi iicamoco neeji: Uuti buhigovi miminifoto imitino monocinicumoco cñjigaifaño mofoo Satanasguiiha, bu paryi ihijimiguiiha icano eheetavunofaño.

⁴² Miñro ajebavauboco uco mamachusuuhi. Adufirama icauboco uco mihisuutihi.

⁴³ Bu siicumiooboadi amñhaifañodi ñguusumi uco amñhai ijafaño majaahevesutihi. Bu agaachehuvautiuboco uco gaachehuti mahacutihi. Bu iguihuvauboco, bu civojafaño iicauboco icano uco mabaautihi, nooboro.

⁴⁴ Jaanoco diito iimusuji: Aivojübo, ¿cusumi nacu ico ajebama diicaaboco, bu adufirama diicaaboco, bu siicumiooboadi diicaaboco, bu gaachehuma chahaaboco, bu iguihuvaaboco, bu civojafaño diicaaboco icano mahatyimeuhi? noomoro.

⁴⁵ Jaaneguiiha uujoho iimusuji: Miyanotiro, amñhaico neehi: Imiyaavogomoco sihidi ejeevatomoco tolli momooniutimaño, uco tolli momooniutihi, nooboro.

⁴⁶ Jaamo diito ifinijitino cñjigaifaño feeji. Jaanoti iimifiimo feeji ifinijitino fiivofaño.

26

Jesuco Iguijeniqui Iimaacasiuno.

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaabo Jesu jilli unuunoco paryi iimivuudi ijñbogominaaco nuubo:

² Amñhairyo magaajacuhi jino mifucucirucu Pascua jñbaimo iicajinoco. Jaasumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuuboco acijimo, uco imohovi itetecuqui, nooboro.

³ Jaasumi sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, bu judiomñ quillahuto icamo igaivuuhi Caifas onobo sacerdotemi aivojübo ijatyigaba goohasivi.

⁴ Jaamoro iimaacasiuno Jesuco abañimoro, agaayicimoro igaicaauqui.

⁵ Jaamo neehicauhi: Jñbaimofeenevi tolli momoonijitihi miyaminaa mojaago isifiiratomoro ñaaivedino, noomoro.

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesugo.

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Jaanaaca Betania cuumiri foojohoma Simon iicaubo Jesuco unuuneguiiha diibo ijafaño ñfutuubo.

⁷ Jaanaaca gaigo diibojaago saauhi alabastro eetavotapaajefaño ifacicifaihu sihidi ijaadama iicano gatyuuci icanoma. Jaabo Jesu imachuqui mesavi casñvuubo nigaihaliivi tofaihuco tucaruugo.

⁸ Jaanoco ijñbogominaa atyimeuhi. Jaamoro isifiiratumoro noocasiuhi: ¿Collihi jinooco bañamaahi?

⁹ Ajashutino nihibamiri manaajemere ñdaasufimoco mahacitanoco, noomoro.

¹⁰ Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: ¿Collihi diigoco miññbahi? Imino uco moonigo.

* 25:40 tañahabomico.

11 Miiro fahiiivaro #daasumo am#hai mihicaji. Jaanoti uujoho fahiiivaro am#haima icajitih.

12 Jaamo jino tahallivi facicifaihuco utucaruneri tafico imibachugo c#hojifaño icicafetejino imegavi.

13 Miyanotiro am#haico neehi, fahigova jino taajasu j#bogoco faajiinijeri ij#bogohigo jino diigo omoonino j#bogocafeteji, toonoti diigoco ihesafetehicaqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jaanaaca ij#bogominaati saafi Juda Iscariote onoo bo fuuhi sacerdotemi aivojitoma ihiiimaatuubo.

15 Jaaboro jilli diitoco nuubo: ¿Minoodino uco majaaduji, Jesuco am#haico aacihachijji? nooboro.

Jaaneguiiha diito diiboco jaaduuhi treintadijeva nihibamico.

16 Jaasumitiro Juda guinehicauhi Jesuco diito usefaño aaciujifucuco.

Aivoj#bo Niinoono Amachuuno.

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

17 Jaanaaca ijuurisutama achahano maahunoco amachujibuuno j#baimo iticovaufucu Jesujaago ij#bogominaa ufuumoro diiboco dilluuhi: ¿Conoovi diimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco? noomoro.

18 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Mofo cuumifaño johono am#hairyo magaajacu-ubojaago. Jaamoro diiboco monoo: Mohaivoj#bo jilli neehi: Tahoovovi #futucuuhi. Jaaneguiiha diijafaño taj#bogominaama Pascua machutaaco eetaveji, noobo, noomoro.

19 Jaaneguiiha ij#bogominaa ufuumoro Jesu unuubadi mooniuhi. Jaamoro toojafaño Pascua machutaaco eetavuuhi.

20 Jaanaa mihijicuudi Jesu docedimo ij#bogominaama mesavi casivuuhi.

21 Jaamo machumaaca Jesu nuuhi: Miyanotiro, am#haico neehi, am#haiti saafi uco aciji igaicaauqui, nooboro.

22 Jaaneri diito sihidi #daasuvuumoro diiboco dilluuhi: Aivoj#bo, ¿nacu fine uujoho? noomoro sifi idilluno, sifi idilluno icano fuumo.

23 Jaaneguiiha Jesu diitoco nuuhi: Sajefaño uuma amachuubo diibo uco aciji.

24 Miiro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Caatinihaamefaño onobadi feehi. Jaarunaaca idaasucani icajiibo uco aacibo. Aivo imijiruno diibedi fiivuut#bo icaruva, nooboro.

25 Jaaneguiiha Juda diiboco aaciujiiibo nuuhi: Aivoj#bo, ¿nacu fine uujeheji? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu nuuhi: J#hi, #jeheji, nooboro.

26 Jaamo machumaaca Jesu imaahuco agaayiciuboro, Moocaanico graciaco aaciudi tohicaco iquisiciuboro ij#bogominaaco aciubo: Hfaaji, jino tafico mamachu, nooboro.

27 Jaadi bu ihadufaihuco agaayiciuboro Moocaanico graciaco aaciuboro diitoco aciuhi: Paryi famooro jifaihuti mahadu.

28 Miiro jino taty#joho iicano bohono iimaaco imiyacaruno. Jaano jino taty#joho gañ#cafetehi ajashutimohallivi imiti buusu iicano.

29 Jino am#haico neehi, jino baacufaihuco jari ufucu siino aduji am#haima johono Moocaani aivojifaño, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Jaadi amasivaunobuunati fuumo Olivohono icagajijaago.

31 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Jifucu paryi am#hai uco mejeevesumoro mofociniji. Miiro Caatinihaamefaño noono: Itoomominaafico gaicaauji. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaajiji, noonoro.

³² Jaaruubo siino ubuheeteebere am̄hai imega feeji Galileavi, nooboro.

³³ Jaaneguiiha Pedro diiboco nuuhi: Famooro ico jeevesurunaaca, uujoho ico jeevesu-jit̄hi, nooboro.

³⁴ Jaaneguiiha diiboco Jesu nuuhi: Miyant̄iro ico neehi, jaafañiinofucu catava oj̄it̄baacaro mifooci, safo icano: Diiboco gaajat̄hi, bu diibo j̄ibogom̄inaafi icat̄ji, neeji, nooboro.

³⁵ Jaaneguiiha Pedro nuuhi: Jaafa #ma iguijevehachij̄i guijevehi. Jaaruubo ico tuunamaajit̄hi, nooboro.

Jaabad̄iro bu paryi saatoho ij̄ibogom̄inaa nuuhi.

Jesu Moocanima Iimaahi Getsemani Onoomañovi.

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46; Heb 5.7, 8)

³⁶ Jaadi Jesu ij̄ibogom̄inaama Getsemani onoomañovi #futuudi diitoco nuuhi: Jinoovi miḡic̄ini, uujoho johonovi Moocanima ihiimaatonohachuta, nooboro.

³⁷ Jaaboro Pedroco, bu Zebedeo achimisico icano asatyuboro ticovauhi iñhicuguuboro sihidi #daasuvuubo.

³⁸ Jaaboro diitoco nuubo: Sihidiro tajeeb̄ifaño #daasu icahi miguijevejibadi. Jaaneguiiha jino mihica uuma cigat̄imo mubuee, nooboro.

³⁹ Jaadi Jesu janaan̄ic̄ivi ufuuboro j̄in̄ijehall̄ivi ajavuvuuboro Moocanima iimaauhi: Guihi, idiimogohachij̄i uco taajasu jino #daasuno iicajinoti.* Jaaruno uujoho iimogobadi icat̄ino, jaafa #joho idiimogobadiro icano, nooboro.

⁴⁰ Jaadi ij̄ibogom̄inaa iicauh̄igo asaaubo cigamovi gaseuhi. Jaaboro Pedroco nuubo: ¿Coll̄ihi jaabo uuma sano nih̄iba oovo ticovovi buheet̄hi?

⁴¹ ¡Mubuee! Jaamoro Moocanima mihiimaa iji am̄haico in̄isunofaño mahaquete-dino. Miyant̄iro am̄hai jeeb̄i imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño am̄hai all̄io ifi niinovahi,

⁴² nooboro siino fuubo doj̄ic̄uv̄iro Moocanima ihiimaatuubo. Jilli nooboro: Guihi, uujoho #daasuno iicanoco idiimogohachij̄i eti idiimogobadi mooni, nooboro.

⁴³ Jaabo bu siino uhuumiubo ij̄ibogom̄inaa cigamoco atȳimeuhi aivo sihidi cigarari icacuut̄neguiiha.

⁴⁴ Jaamoco ejeevesuuboro siino fuubo Moocanima ihiimaatuubo, siino toll̄iro nooboro.

⁴⁵ Jaadi bu siino ij̄ibogom̄inaa iicauh̄i ufuuboro diitoco nuuhi: Ivi jisumi m̄ic̄igacu, majaguisicu. Jino gasecuuno uujoho Miyam̄inaafibadi Ifivuuubo imit̄im̄inaa usefaño aac̄icafetejino.

⁴⁶ Jaaneguiiha magañiivomoro masiigucu mee oono uco aac̄ivaabo fiiticuuhi, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-58; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jaanaaca toll̄i iimaubaacaro Juda gaseuhi ij̄ibogom̄inaa doced̄imo iicahicauru-moobo. Jaaboma saauo sihidi miyam̄inaa niisuganoma, cudaahenema icano; sacerdotem̄i aivoj̄ito, bu judiom̄i quillahuto icamo agalluumo.

⁴⁸ Jaabo Juda diitoco nuuhi: Oono uujoho diibo iicaaboco in̄in̄ic̄iboro dilluji. Jaaboco kuhufono misisimoro masaty, nooboro.

⁴⁹ Jaaboro Jesujaago ufuuboro diiboco nuuhi: ¿Naa diicahi, J̄ibogom̄inaafi? nooboro Jesuco n̄in̄ic̄iui.

⁵⁰ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: ¿Fañi, jinejefiri saahi? nooboro.

Jaasumiro diito Jesuco agaaȳicumoro Jesuco sisiuhi isatyequi.

⁵¹ Jaaneguiiha Jesu nahabon̄im̄inaati saafi iniisugaco iguiiyc̄iuboro sacerdotem̄i aivoj̄ibo jeec̄ivom̄inaafi nij̄imeehuco buiyaacuui.

* 26:39 Griego iij̄iri: jih̄idaasuhilluco uut̄i buh̄igovi denesu, noono.

⁵² Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Diniisugaco ifajutafaño diihacu. Miïro oono niisugari omoonicasimo, bu niisugari guijeveji.

⁵³ ¿Nacu ijoho gaajatihî uujoho Guihirubico dilluruva jaachiiigayiro tajaa galluujiro ubo itoomominaati aivo ajashutimo fahuseeci motihaiti mihaici idino dihaivaco?

⁵⁴ Jaano tolli icaruva, ¿milli bu Caatinihaamefaño jilli icajiiïbo onono miyaavejirahi? nooboro.

⁵⁵ Jaadi Jesu diito miyaminaaco nuuhi: ¿Milli jaamo amihai tatyicovodi masaahi cu-daahenema, niisuganoma icano nanivaminaafico magaayiciqui mihanicibadi? Miïro fafucuvavïro amihafeenevi uujoho templojafaño casivooboro jibeguehicahi. Jaaruboco du uco magaayicihicatihî.

⁵⁶ Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño Moocaani iimaaminaa acaatiniuno imiyaavequi, nooboro.

Jaasumiro ijibogominaa diiboco ejeevesuumoro famooro gaaciniuhi.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Jaamo Jesuco isisiïmoro sacerdotemi aivojiiïbo Caifas onooïo imefeenevi satyuuhi. Tahî caatiniminaa, bu judiomî quillahuto icamo iigaiciniuhigo.

⁵⁸ Jaanaa Pedro ifutuuhi sacerdotemi aivojiiïbo goohasivi: ¿Naa milli fine moonijimo? nooboro tehesinoti ifiniciuboro ufuubo. Jaabo policiami cojivi casivutuuhî.

⁵⁹ Jaanaaca sacerdotemi aivojito, bu judiomî quillahuto, bu paryi imiyafagominaa icamo guinehicauhi Jesuhallivi sicamañooïo ijibogonoti diiboco iigaicaausuqui.

⁶⁰ Jaarunofaño tonogayijehalliti gaicaaujitirumo guiraamo saatoïo diibohallivi sicamañooïo jibeguehicaurunaaca. Jaanofeenevi miimisiici gaseuhi diibohallivi sicamañooïo ijibuguumisi:

⁶¹ Jaani neehicahi: Uujoho Moocaani templojaco finisuji. Jaaboro siino boojati mifucuci, safucu idinotiro eetaveji, nooboro, noomisiro.

⁶² Jaaneguiiha sacerdotemi aivojiiïbo agañiïvuuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivo ajashuno diimusutihî? ¿Milli nacu jino jito dihallivi neehî? nooboro.

⁶³ Jaarunofaño Jesu diiboco iimusutihî. Jaaneguiiha diïbo isacerdotemi aivojiiïbo Jesuco nuuhi: Moocaani momofeenedi miyaanocoro mihaico dinoo, ¿naa miya ijoho Cristo Moocaani Achi idiicaabo? nooboro.

⁶⁴ Jaaneguiiha Jesu diiboco nuuhi: Jihî, uujoho diïbo, ijoho toono onooïadi. Tolliro bu amihaiico jino neehi: Ufucu mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifivuuïo sihidî ejeevaabo Moocaani miyanaagonovi giciniïboco, bu niqueje aimuufaifeenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶⁵ Jaaneri sacerdotemi aivojiiïbo igachehuco gallicuuhi sihidî isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: Jaani iijiri Moocaaniditi aivo imitino iimaahi. ¿Collihî bu siino sita onoonoco mehesujirahi? Amihairyo muguubucuuhî imitino ihiïmaanoco.

⁶⁶ ¿Nacu milli amihaidi? nooboro.

Jaaneguiiha diito nuuhi: Tolli ihiïmaamaño guijevejiïbo,

⁶⁷ noomoro Jesuco ihimefaño ijirebamaaïumoro ganiciïmo. Jaanoti bu saatoïo diiboco ihimefaño agabejenïumoro nuuhi:

⁶⁸ Ijoho Cristo idiicaabo ene gaajaci. ¿Naa miïjoho ico gabacuuhî? noomoro.

Pedro: Uujoho Jesuco Gaajatihî, Nuuhi.

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Jaanaaca Pedro jahisi goohasifaño giciniïnaaca sacerdotemi aivojiiïbo jeeïvominaago asaagoro diiboco nuuhi: Ijoho bu tolliro Jesu Galileaoboma idiicahicaabo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunofaño Pedro tuunamaaïuhi: Uujoho gaajatihî jinejetihacho toono diïmaahi, nooboro.

⁷¹ Jaanaaca Pedro toonoti fuucuuboco saafigo aatyimeugoro tooneri iicaumoco nuhi: Jaani bu tolliro oono Jesu Nazareoboma iguehicaabo, noogoro.

⁷² Jaarunaaca Pedro tuunamaaiuhi Moocaani momofañodi: Miyanotiro uujoho diiboco gaajatihi, nooboro.

⁷³ Jaanobuunati bu siino tooneri iicaumo Pedrojaa asaaumoro diiboco nuuhi: Miyaano jahi, ijoho diitoobo, mee oono dihiimaa diito iimaabadi jeevahi, noomoro.

⁷⁴ Jaaneguiiha diibo nuuhi: Moocaani momofañodi neehi: Miyanotiro, uujoho diiboco gaajatihi. Jaanoti jilli onoobo abañihachijiji jaafa uco Moocaani guijenihi, nooboro.

Jaasumiro catava ojihu.

⁷⁵ Jaanoco uguubuuboro Pedro esafutuuhi Jesu diiboco: Catava oojitinaacaro uco mifooci safo idiino tuunamaaiji, unuunoco. Jaaneguiiha Pedro toonoti ufuuboro aivono tauuhi.

27

Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Jaanaaca eseseveudi paryi famooro sacerdotemi aivojito, judiom i quillahuto icano sabadiro iimaacasiuhi Jesuco igaicaauqui.

² Jaamoro diiboco sisiciniboco asatyumoro toojiinijeo aivojibo Poncio Pilato onoboco acihi.

Juda Igujeveuno.

(Hch 1.16-19)

³ Jaanaaca Juda, miyaminaa usefaño Jesuco aaciuboco gujivefaño ificuunoco aatyimeuboro sihididaasuvuuhi. Jaaboro treintadijeva iicaunoco inihibamico uumisuuhi sacerdotemi aivojitoco, bu judiom quillahutoco icano jilli nooboro:

⁴ Uujoho imitico icahi aivo imiiboco gujivefaño aacimaño, nooboro.

Jaaneguiiha diito iimusuuhi: ¿Jaano mill i mihaidi? Toono diino, noomoro.

⁵ Jaaneguiiha Juda inihibamico templojafaño gavaracuuhi. Jaadi ufuuboro gaibari icodaaheti udujecafutuuboro lluhivuuhi.

⁶ Jaadi sacerdotemi aivojito inihibamico iciumoro nuuhi: Jino nihibamico Moocaaniguiiha ificunicinofaño mificujitih i ijoho jaada iicacumaño, noomoro.

⁷ Jaadi ihiimaacasiumoro tooneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, tomañovi siijiinijeoteheje ochoomomoco icihicaqui.

⁸ Jaamaño tomaño jisumihachuta: Tijohomaño, noocinihi.

⁹ Jilli miyaavuuno Moocaani iimaaminaafi Jeremia acaatinuno: Iciumo treintadijeva inihibamico Israel cuumiminaa diibo jaadaco ificuunoco.

¹⁰ Jaaneri nifaqui guirihilluno nicuminaafi faguico naajeumo, oono uco Aivojibo atajibabadi, nooboro.

Jesu Pilato Imefeenevi Icahi.

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jaadi Jesuco aivojibo Pilato imegavi ifutusuumo. Jaaboco dilluubo: ¿Naa ijoho oono judiom Aivojibo idiicaabo? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu iimusuuhi: Jjhi, tolli icano toono ijoho onobadi, nooboro.

¹² Jaanaaca sacerdotemi aivojito, judiom quillahuto icamo diibohallivi imitino ijibeguehicaurunoco Jesu ajashuno iimusuuhi.

¹³ Jaaneguiiha Pilato diiboco nuuhi: ¿Naa guubutih oono dihallivi imitino ihi-imaanoco? nooboro.

¹⁴ Jaarunofaño bu Jesu diiboco ajashuno iimusuuhi. Jaaneri diibo Pilato sihid i cheetyeuboro eesamaaijirunoco gaajautihi.

Jesuco Iguijeniqui Ificuuno.

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Jaasumi miiro aivojiiho Pilato omooninicihadi civojaminaafiti saafiico sinaayujibu-
uhi miyaminaa idilluuboco.

16 Jaanaa icaubo saafi civojafaño Barraba onoobo sihidi ejeevaabo iimitiibo.

17 Jaanaa paryi miyaminaa igaiciniumoco Pilato dilluuhi: ¿Cajaanico mihimeguehi,
amiihai, uujoho isinaayunoco, Barrabaco, nacu oono Jesu Cristo onooboco? nooboro.

18 Tolli nuubo jilli Jesuco ijiiheveumoro diibo usefaño aaciunoco agaajaciuboro.

19 Jaabo Pilato ihaivoji icagahalliri giciniunaaca diibojaago mogai saatohoco galluuhi
jilli noogoro: Milli moonidineheje diibo iimino miyaminaafico, fone fucu ñihicuno
tigahi diibo Jesuditi, noogoro.

20 Jaarunofaño sacerdotemi aivojito, bu judiomi quillahuto icamo miyaminaaco
fajiniuhi Barrabaco dihiinusu. Jaanoti: Jesuco guijeni, monoo, noomoro.

21 Jaanaaca bu siino miyaminaaco Pilato dilluuhi: ¿Diitisi cajaanico isinaayunoco
mihimeguehi? nooboro.

Jaaneguiiha nuumo: Barrabaco, noomoro.

22 Jaaneguiiha siino Pilato diitoco dilluuhi: ¿Jaanaa milli mooniji oono imomo Jesu-
cristo iicaaboco? nooboro.

Jaaneguiiha paryi famooro iimusuuhi: ¡mohobujehallivi tetecu! noomoro.

23 Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu jineje imitinoco mooniibo? nooboro.

Jaarunofaño diito siino coovadiivuuhi: ¡mohobujehallivi tetecu! noomoro.

24 Jaanegui Pilatoco diito sihidi ejenaauumoro janaaniciiviro aivo añaaivuunoco
aatyimeuboro, tajiihaubo nifaihuco isivaqui. Jaafaihufaño ihuseneque nitamaaiubo
diito imefeenevi, jilli nooboro: Uujoho jaani iimiibo guijevafañodi icatihu. Jilli toono
amiihai iimaa, nooboro Pilato.

25 Jaarunaaca famooro iimusuuhi: Miihai, bu paryi moseeme icamohallivi jaafa
minifotono, noomoro.

26 Jaaneguiiha Pilato Barrabaco isinaayusuuboro Jesuco aamisuuhi. Jaadi diitoco
aciubo diiboco itetecuqui.

27 Jaaneguiiha ihamocasiminaa Jesuco satyuuhi diibo Pilato iijajaago. Jaamoro
igaiyiciumo paryi amocasiminaaco Jesuhallivi.

28 Jaamoro diiboco igaachehuco ujujuyaacuumoro sichehuco jiihacuumo gachicohai
deecano tifaibadi itifai iicachehuco.

29 Jaamoro bu iinigaiahallivi javucaruumo januutuno aafeneque chaahimigati ehee-
tavuumoro, bu jaamoro gaayicisuumo imiyanaagohusefaño imeico icano. Jaadi di-
iboguiino ememuivomoro diiboco dejecuhicauhi: ¡Imicani ijoho judiomi Aivojiiho!
noomoro.

30 Jaadi bu ihimeico agaayicimoro tohiri diiboco iinigaati gafucuhicaumo.

31 Jaadi diiboco jilli omoonihicaudi jujuyaacuumo diiboco tifaiba icacheuco
jiihacuuchehuco. Jaamoro imiyachehuco jiihacuumo. Jaadi ivi satyucuumo diiboco
itetecuqui.

Jesuco Etetecuno.

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Jaamo Jesuco itetecuqui ufuumo atyimeuhi Cirene cuumioobo Simon onooboco.
Jaamoro diiboco tajiibauhi Jesu mohobujeque isatyequi.

33 Jaadi ifutuumo nigaipaajebai onoomañovi; jaanoti hebreomi iijiri Golgota onoobai.

34 Jaabaihallivi Jesuco isuurumo vino aivo faafañooco. Jaarunoco inisucuuruhigoti
adutiubo.

35 Jaaboco etetecuumoro ihamocasimínaa suerteque eetavuuhi Jesu gaachehuhallívi: ¿Cajaaní fine tochehuma icají? noomoro.*

36 Jaamoro ifiitino casícamaaumo diiboco ootomomo.

37 Jaamoro ijíibogoco ihímohobujetí iinigaihallívi caatíniumo: JAANI JESU JUDIOMI AIVOJHBO, onono.

38 Tolliro bu diibo uufocoví tetecuumo miimísiici nanivamínaatisico, saafico imiyanaagonoví, bu saafico inaninaagonoví icano.

39 Jaanaaca toonodí afatyomo diiboco ihíibamoro ihuseneque gavaracumoro íibajirubadí iicano iinigaícoro garya garya mooníhicaumo,

40 jillí noomoro: ¿Naa íjoho ono templojaco acallajaruuboro siino dojícuvíro mifucucí, safucu idínotí boojatí edetavejiruubo? ¡Eneecata íro difico taajasu! ¡Bu miyaano Moocaani Achi idiicahachííjí, toono caamotí níito! noomoro.

41 Jaabadíro bu sacerdotemí aivojító, bu caatínímínaa, bu fariseomí, bu judiomí quillahuto icamo diiboco edejecumo neehicauhi:

42 Sitaaco taajasuubo. ¿Jaaruubo cono bu inoro ifico taajasuubova? Eneecata miyaano Israel Aivojííbo iicahachííjí, toono ihímohotí iniítequi maatyímemere diiboco mimiyaaveguequi.

43 Míro Moocaanivíro ifiico sefaabo. Eneecata jaafa jaabo asaaboro diiboco taajasu-vahí iimogohachííjí. Jaadí jari magaaajají miyaano Moocaani Achi iicanoco, noomoro.

44 Jaabadíro bu nanivamínaatisico diibo uufocoví etetecuumísi diiboco íbahicauhi.

Jesu Iguíjevene.

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jaadí íví paryí jíníje cívono minifutuuhí gadííbatí. Jaano seseeteuhí ímohonohallítí níhíba ícaaberi.

46 Jaasumíro Jesu hebreo íjírí sefano gaihívuuhí: Eli, Eli, ¿lama sabactaní? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collíhí uco deevesuhí? eneejiruno.

47 Jaanoco saatoho toonerí iicaumo uguubuumoro nuuhí: Memecí johono Moocaani íimaamínaafi Eliaco cuuhuvaabo, noomoro.

48 Jaasumíro díitotí saafí íjínafatyuuboro ícíjeuhí faasíhí íicanoco. Jaaboro toosíhíco víno aivo quigañofañó matyusuuhí. Jaaboro toosíhíco ímeí níjequeví ifícuuboro Jesu íjífañó cabuyaacuuhí íhaduuquí, nooboro.

49 Jaarunaa saatoho diiboco nuuhí: Moonídino, jaafa Elia saahí diiboco ataajasu-vaabo mahatyímequí, noomoro.

50 Jaanaaca siino Jesu sefano agaihívuuboro chuumucuuhí.

51 Jaano tícovoví temploja ofoboocíníchehu gaachehujetuno feemene iicano gallívu-uhí feenedí caamotí sano guínoví. Bu jíníje sefano maryíbauhi. Jaaneri guísíhacíno dújavanamaaiuhí.

52 Bu tollíro cíhójíno faayícícafutuuhí. Jaaneri Moocaanico ímiyaavuguumo íguí-jevecíniumo ajashutímó siino buheeteuhí.

53 Jaamo Jesu siino ubuheeteunobuunatí ícíhójínofañotí íhíinumoro íimícuumí Jerusale cuumífaño fuuhí. Jaamoco tahí síhídí míyamínaa díitoco aatyímeumoro gaajauhi.

54 Jaanotí bu íhamocasimínaa aivojííbo íhamocasimínaama Jesuco utuumuumo jíníje amaryíbaunoco, bu sanehejeque icano aatyímeumoro síhídíro ígotuuhí. Jaamoro nuuhí: Míyanotíro, jahí jaaní Moocaani Achi, noomoro.

55 Jaabadíro bu síhídí ícaumo gaigoomí tehesinotíro ífínícíumo Galíleatí Jesu dojícútí asaamó diiboco jeecívomoro.

* 27:35 Sahaamefaño janaaní jillí fícuumo: Jillí míyaavuuno Moocaani íimaamínaafi acaatíníuno: Tagaachehuco ífocasímo suerteque eheetavomoro, nooboro.

⁵⁶ Jaamofeeneri icaugo Maria Magdalena onoogo, bu Jacoobo, Jose icamisi seeji Maria onoogo; Zebedeo seemenemisi seeji icamife.

Jesuco Iciuno.

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Jaanaaca mihijicuudi saaubo sihidi inihibamima iicaubo Jose onoobo Arimatea cuumioobo, Jesu onoonoco imiyaaveguehicaubo.

⁵⁸ Jaabo Pilatojaago ufuuboro Jesu ifico diiboco dillujeuhi. Jaaneguiiha Pilato tajibauhi diiboco ihaciui.

⁵⁹ Jaadi Jesu ifico Jose icuboro mihinivatino gaachehuri mibociuhi.

⁶⁰ Jaaboro icihoji bohoji guisigajifaño eheetavusuhojifaño jihacuui. Jaaboro tohojico guisibatyigabari amaninuboro fuuhi.

⁶¹ Jaanaaca tohoji ticovo icaumife Maria Magdalena onoogo, bu saafigo Maria icamife giciniuhi sinaagobaiti tohojico ihifiniciumife.

Jesu Cihoji Imega Amocasiminaa Teemehi.

⁶² Jaano sesevede, Pascua jibaimoguiiha iimibaivuunobuunati, sacerdotemi aivojito, bu fariseomi icamo fuuhi Pilatoma ihiimaauhi.

⁶³ Jaamoro diiboco nuumo: Aivojibo, mehesafetehe oono tobañifiiboba ubuheesusumi: Ochoomod mifucuci, safucu icanoti siino buheeteji, unuunoco.

⁶⁴ Jaaneguiiha tajiba icihojico kuhufono imooniqui mifucuci safucu idino ticovovi ijibogominaa fucu asaamoro ichuumuhuco ananimoro: Siino buheetecuubo, noomoro miyaminaaco jibeguedimo. Jaanoti tolli omoonihachiji tobañi aivo iticoniono janaanivi jeevajirahi, noomoro.

⁶⁵ Jaaneguiiha Pilato diitoco nuuhi: Ajaaty toomominaaco mihicimoro amihairyo diitoma aivo imino mucuhufusuto, nooboro.

⁶⁶ Jaaneguiiha ufuumoro tohojico kuhufutusuuhi. Jaamoro bu igaajataaco ficuumo tohojico ofoboociuba iguisibahallivi. Jaamoro tohojihallivi itoomominaaco ficuumo.

28

Jesu Siino Ubuheeteuno.

¹ Jaanaaca judio jaguisifucu sabado icafucu afatyuno sesevede fucugayiro Maria Magdalena onoogo, bu saafigo Maria icamife fuuhi icihojico emecituumife.

² Jaanaaca sefano jiniye maryibauhi Moocaani toomominaafi niquejefañoti iniituner. Jaaboro tohoji imegavi agaseuboro tohoji guisibaco buhigovi icuboro tobahallivi casivuuhi.

³ Jaabohalli aricuui sisi anamebano aricubadi, bu igaachehu seseene seseuhi cuugaihallibadi.

⁴ Jaaboco amocasiminaa tohojico utuumuumo aatyimeumoro sihidiro igutumoro inihicuri uchuumucumobadi minifutuui.

⁵ Jaaboro Moocaani toomominaafi diitifeque nuuhi: Mihiguetejirahana uujoho gaa-jahi amife Jesu etetecufetehiniboco miguiinonoco.

⁶ Jineeri chahacuubo siino buheetecuubo unuubadi. Enecau bu jino diiboco ificuhinimañooco memeeceva.

⁷ Jaaneguiiha goovano mofoomifere ijibogominaaco mijibogoto jilli noomifere: Guijefefañoti siino buheetecuubo. Jaaboro amihai imega sigucuubo Galileavi. Tahigo diiboco mahatyimeji. Jinooco amifeque neequi saahi, nooboro.

⁸ Jaaneguiiha diitife toonoti fuucuui. Goovano sihidi igutumifere, bu imo imo icano fuuhi. Jaamifere diitife Jesu jibogominaaco jibugutuui.

⁹ Jaamifevi Jesu ajafeveuboro diitifeque dilluui. Jaaneguiiha diibojaago ufuumifere itihainoco ihibicimifere diiboco imuui.

¹⁰ Jaaneguiiha diibo diitifeque nuuhi: Mihiguetedino. Mofoomifere tañahabomico mijibogoto Galileavi ifeequi tahigo uco atyimejimo, nooboro.

Amocasiminaa Jilli Jibuguuhi.

¹¹ Jaanaaca diitife ufuunobuunati tohojico utuumuumoti saatoho amocasiminaa cuumifaño ufuumoro sacerdotemi aivojitoco jibuguuhi paryi aatyimeunoco.

¹² Jaaneguiiha diito sacerdotemi aivojito judiomi quillahutojaago ufuumoro diitoma iimaajeuhi. Jaamoro sihidi nihibamico ihamocasiminaaco jaaduumo.

¹³ Jilli diitoco noomoro: Miyaminaaco monoo: Mihai fucufeene miciganaaca ijibogominaa asaamoro ichuumuhuco ananimoro satyehi, noomoro.

¹⁴ Jaanoco aivojibo uguubuuboro amihaijaago isifiratohachiji mihai diiboma mihi-imaaji amihaihi aivojito judiomi quiallivi. Jaamo ¿milli icatimo mihihahi? noomoro.

¹⁵ Jaaneguiiha ihamocasiminaa inihibamico agaayicumoro diito unuubadi mooniuhi. Jaabadi judiomi jibeguehicahi jisumihachuta.

Jesu Ijibogominaaco Atajibano.

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

¹⁶ Jaaneguiiha ijibogominaa fahuseeci motihaiti si aivojito judiomi quiaafi idimurucu fuuhi Galileajaago Jesu diitoco unuubaijaagovi.

¹⁷ Jahigo Jesuco aatyimeumoro diiboco imuumo. Jaarunaa saatoho miyaadi miyaavuguutahi.

¹⁸ Jaadi Jesu asaaboro diitoco nuuhi: Uujoho gaayicicuuhi paryi aivoji iijico niqueje-faño, jiiinjehallivi icano.

¹⁹ Jaaneguiiha paryi faajiinjeriro mofoomoro tajibogominaati meheetavo. Jaamoco miniti Moocaani momofeenedi, bu Illi momofeenedi, bu Igaija momofeenedi icano.

²⁰ Jaamoro diitoco mijibogo amihaihaico paryi uujoho jibeguehicanoco imino imooniqui. Jaamoro imino magaaja uujoho amihaima fahijivaro icaji jiiinje ifinjinovi, bu janaanici icajinovi, nooboro.

SAN MARCOS

Jua Nitiminaafi Sicaihigovi Jibeguehi.

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; Jn 1.19-28)

¹ Jilli ticovauno Jesucristo Moocaani Achi jibogoco.

² Miïro jilli Moocaani iimaa jibogominaafi Isaia caatinicuui, Moocaani unuunoco: Dihime galluui tajibogominaafico, dihime jahaico iimibachuqui, nooboro.

³ Jaanaa guubuvusuuno sicaihigoti ocoovadiicinuno: Mihimibachu Mohaivojibo jahaico sano ticovoro meheetavo, onoonoco, Isaia caatinuui.

⁴ Jilli saaubo Jua sicaihigovi miyaminaaco nitiboro. Jaabo neehicauhi: Minitisuquimaje jaamoro amihai eedehifico mejeevesu, amihai imiti ibuuqui, nooboro.

⁵ Jaanegui Judeao jinijeoto, bu Jerusale cuumioto icamo feehicauhi diiboco uguubunicitomo. Jaamoco iimitico jibeguehicauno bujinagoti diitoco Jua nitihicauhi Jorda onohifaño.

⁶ Jaabo Jua gaachehuhicau camello ijeene eetavotau. Jaanoti iniivigai meeheu jilli asi meehe. Jaabo chahacamicoro duuhicauhi, bu bajo iimicoro nejeecuhicaubo icano.

⁷ Jaabo jibeguehicaui jilli nooboro: Taabuunati saajiibo tajanaanici sihidi imityaabo diibobadi ujoho jeevatih. Jaamaño diiboguiino idijivooboro itihaipaaje duujeque sinaayujitirahi.

⁸ Uujohonaha, amihai miyaano nifaihuri nitih. Jaanoti diibo amihai Moocaani Gajari nitiji, nooboro.

Jesuco Initiuno.

(Mt 3.13-4.11; Lc 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Jaasumivi Jesu fuuhi Nazare cuumiti Galilea jinijeri iicacuumiti. Jaaboco Jua nituui Jorda onohifaño.

¹⁰ Jaabo Jesu itehifañoti ihinuubo atyimeuhi niqueje afaayicafutuunoco. Jaanofeenedi nimihubadi jeevaabo Moocaani Gaija ihallivi niitovauhi.

¹¹ Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Hijocho agaijibo taseemene, ñiri sihidi imo imo icahi, unuuno.

¹² Jaasumiro Moocaani Gaija diiboco satyuui sicaihigovi miyaminaa achahauhigovi.

¹³ Jaabo Jesu tahigo icauhi sanihiba, siino fahuseeci icano fucuva asimifeeneri. Jaaboco Satanas nisuuhi. Jaanobuunati Moocaani toomoninaa asaaumoro diiboco jeehivehicaui.

Jesu Idudicamaajeque Ticonihi.

(Mt 4.12-22; Lc 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Jaanobuunati Juaco civojafaño ificuunotiro Jesu Galileavi fuuhi jibogooboro taajasu jibogoco Moocaani aivoji ijico.

¹⁵ Jaabo jilli neehicauhi: Tusumi mihicacuui, jino Moocaani aivoji fiituvucuui. Jaaneguiha amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro mimiyaavogo jino imino mataaja-jino jibogoco, nooboro.

¹⁶ Jaabo Galilea muuaijinidi igooboro ufuuhigo atyimeubo Simon, inahabo Andre icamisi ficiminaatisi iicaumaño muuaifaño isinicuuhuri sinihicaumisico.

¹⁷ Jaamisico Jesu nuuhi: Tadyojicuti masaa, amisico miyaminaa ficiminaatititi ee-tavequi, nooboro.

¹⁸ Jaanegui tusumiro isinicuuhunoco ejeevesumisiro diibo dojicuti fuumisi.

¹⁹ Jaadi toonoti janaanivi afatyuubo Jacoobo, bu inahabo Jua icamisi Sevedeo achimisico tolliro imeenegafaño isinicuuhuco amaahunumisico atyimeteuhi.

20 Jaamisico bu tolliro coovaubo. Jaanegui caanico idudicamaajeminaama imeene-gafaño ejeevesuumisiro Jesuma fuuhi.

Saafi Iimitino Ijima Icaubo.

(Lc 4.31-37)

21 Jaadi Capernau cuumivi ifutuudi, judiomi jaguisisumi Jesu sinagogajafaño ufu-uboro jibeguehicauhi.

22 Jaaneri miyaminaa sihidu eetyehicauhi diibo jibeguere diitoco aivojibo iicanicibadi jibeguehicauneri, caatiniminaa jibogonicibadi iicatineri.

23 Jaanaaca tooja sinagogajafaño iimitino ijima icaubo icauhi. Jaabo gaihivuuh:

24 Ijoho Moocaani seemene idiimiibo, uujoho ico gaajahi. ¿Jaabo jinejeque diimeguehi ijoho mihaima Jesu Nazareoobo idiicaabo? ¿Naa mihaico finisuqui asaabo? nooboro.

25 Jaanegui Jesu diibo iimitino ijico ihibauboro nuuhi: Llivu diica. Jaaboro diiboti diino, nooboro.

26 Jaanegui ihiji diiboco baavi agañiboro ifico vavi vavi iminiyuuboro sefano agaihivuuboro diiboti iinuuh.

27 Jaaneri famoro miyaminaa sihidu eetyeuh. Jaamoro dillucasihicauhi: ¿Jineje jino bohono jibogo? Jaani iiji aivo sefahi aivo ijimi icarumoco atajibanoco: Jii, noomo, noomoro noocasihicauhi.

28 Jaanoco Jesuti jibocasiuno paryi Galilea jinijeri goovano gaajacafutuuh.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jaadi sinagogajati iinuudi Jesu fuuhi Jacoobo, Jua icamisima Simon, bu inahabo Andre icamisi ijafaño.

30 Jaanaa Simon baabo sinafeteri sihidu guihuvauhi. Jaanoco Jesuco jibuguumo diigo iguihuvaunoco.

31 Jaanegui Jesu diigojaa ufuuboro ihuseti diigoco agaayiciuboro gañiyiciuhi. Jaasumiro diigoco iguihuva bucuuhi. Jaadi diitoco jeecivehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Jaadi ijicuuvu nihiba jabaavucuunaaca sivahicaumo diibojaa paryi iguihuvamoco, bu emeimivatomejeque icano.

33 Jaanaa paryi miyaminaa asaaneri guhugavi gahafuuh.

34 Jaamoco Jesu buheesuhicauhi siomoneri, bu siomoneri icano iguihuvaumehejeque. Jaabadiro bu emeimivatomoco imeimico buhi gañihicaubo. Jaamo imeimi iimaajirumo iimaahicautihi diiboco agajahicaumaño.

Jesu Galileavi Jibeguehi.

(Lc 4.42-44)

35 Cuujetaviro Jesu agañiivuuboro fuuhi tuucuumiti sicaihigovi Moocaanima ihimaqui.

36 Jaaboco Simon, inahaboniminaa icano guinutuuh.

37 Jaamo diiboco aatyimeudi nuuhi: Famoro miyaminaa ico guineri icahi, noomoro.

38 Jaanegui Jesu iimusuuhi: Masigo siicumijaago ifiticuumijaago tahi tolliro jibeguequi taajasubogoco. Toonegui uujoho saauhi, nooboro.

39 Jaadi Jesu paryi Galilea jinijeri sinagogajafaño jibogooboro feehicauhi ijimico gavaracuuboro.

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Jaanaa foojohoma icaubo Jesujaa saauhi. Jaaboro iguiino ememuivuuboro nuuhi: Idiimoghachi uco buheesu, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu diiboco #daasuguuboro ihuseri dud#ciuhi: Imeguehi, buheetecu, nooboro.

⁴² Jaasumiro diiboco ifoojoho ubuuneri buheetecuubo.

⁴³ Jaadi Jesu diiboco afaguuboro galluuhi jilli nooboro:

⁴⁴ M#ihai#noobaco d#ibeguedino. Jilli ofooboro sacerdotegue dihifusuto. Bu jaaboro #co iimibachuno jee#ivoco asimico ficuuto Moise ataj#baubadi toono j#ibogobadi iicanoco. Jaanoco miyam#naa aaty#memere igaajaqui #joho ubuheecunoco, nooboro.

⁴⁵ Jaarunaa ufuuboro sihidi miyam#naaco j#ibogooboro feehicauhi diiboco Jesu ubuheesuunoco. Jaama#o Jesu foovono cuuminofa#odi igucut#bo, jilli buh#igueejere miyam#naa achahah#igueejere iicaaboro feehicauhi. Jaarunaa fah#igovati saahicaumo diiboco emee#ivamo.

2

Jesu Buheesuhi Id#no Isifa#boco.

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Toonobuunati siino Jesu Capernau cuumivi fuuhi goovaj#sut#noti. Jaanoco guubumo iijafa#o iicaunoco.

² Jaanegui miyam#naa diibojaago ufuumo gahafuuhi guhugamaryo gatyuuci. Jaamoco iimaaco j#ibeguehicaubo.

³ Jaanaa igueenemejed#mo diibojaa sivauhi ih#ib#imoro id#no isifa#boco.

⁴ Jaarumo miyam#naa agahaf#ini#uneri Jesuvi #futuut#mo. Jaanegui caamoti tooja niibahucuco afaay#ci#umoro Jesujaago diiboco nitusuumo icigai#jema.

⁵ Jaanoco diito Jesuco imiyaavuguunoco agaajac#bora Jesu nuuhi iguihuvaaboco: Guihi, dihimiti #co imibachucafutucuuhi, nooboro.

⁶ Jaarunaa saatoho caatin#m#naa onoomo ig#cin#ma#odi ijeeb#fa#odi esamaaiuhi:

⁷ #Coll#hi jaani jilli imit#cani iimaahi? #M#joho nacu imit#co buusujirahi? Id#bora naha Moocaani, noomoro.

⁸⁻⁹ Jaanoco Jesu agaajac#uboro nuuhi: #Coll#hi tolli am#hai jeeb#fa#odi mehesamaaihi? Tih#cani jana iguihuvaaboco: Dihimiti imibachucafutucuuhi, onono; ga#iivoobo dicigai#jema fuucu, onono.

¹⁰ Jaamo magaajahi j#ijehalli uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro,

¹¹ id#no isifa#boco nuubo: Ico nehi: Ga#iivo, jaaboro dicigai#jeque d#ci#bo fuucu diijajaago, nooboro.

¹² Jaasumiro diibo aga#iivooboro icigai#jeque #ci#uboro fuucuuhi #fin#imofeenedi. Jaaneri paryi miyam#naa sihidi eetyeuhi. Jaamoro Moocaanico imehicaumo: Mahaty#metat#hi aivo jilli iicanoco, noomoro.

Jesu Coovahi Levico.

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jaanobuunati siino Jesu fuuhi muuai#niv#i. Jaabojaa sihidi miyam#naa saahicauhi. Jaamoco j#ibeguehicaubo.

¹⁴ Jaama#oti janaan#ci afatyuh#igo aty#meubo Levico Alfeo achi impuestoco ajaadusuhicajafa#o g#cin#uboco. Jaaboco: Uuma difoo, nuubo.

Jaanegui Levi aga#iivooboro diiboma fuuhi.

¹⁵ Jaanobuunati Jesu Levi iijafa#o ij#ibogom#naama amachuubo g#cin#unaaca sihidi impuesto jaadusum#naa, bu iimit#fimo icano gaseuhi. Jaamo sano diiboma machuhi-cauhi. Diibo doj#cut#i sihidi ufuumo icano.

¹⁶ Jaanaa fariseo caatin#m#naa iicamo Jesuma diito amachunoco aaty#meumoro ij#ibogom#naaco nuuhi: #Milli jaabo am#hai j#ibogom#naafi, impuesto jaadusum#naama, bu saatoho iimit#m#naama icano acas#ivooboro machuhi, aduhi icano? noomoro.

17 Jaanoco Jesu uguubuuboro diitoco nuuhi: Ubuheefimo taabuminaafico imogotatihi. Jaanoti iguihuvamo taabuminaafico imeguefihi. Jaabadiro uujoho: Imino icahi, onoomoco cuuhuvaqui saahinithi. Imifitimeguiiha saahi iimiti ifico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Jaanaaca Jua jibogominaa, bu fariseomi jibogominaa icamo machutimo aigahicauhi. Jaanaa saatoho asaamoro Jesuco dilluvauhi: ¿Naa, collihi jana fariseomi, Jua icamo jibogominaa aiganana dita aigatihi? noomoro.

19 Jaanegui Jesu ooviciuboro iimusuhi: ¿Nacu gaigooco ataabavaaboro ijibaimojaago ucuuhuvamo idaasuri aigajirahi diitoma diibo iicanohachuta? Miïro diitoma diibo iicanohachuta aigajiturumo.

20 Jaanoti naha icajinehiica jari uco tajibogominaati udumitincino. Jaadi jari idaasuno iicaneri aigajimo.

21 ¿Miïro mijoho eedeechehuco bobaryuri maahunitatihî? Jaanoti imaahuniruva bobaryu tochehuco gallicujirahi. Jaaneri tohoji janaanicro guiraatejirahi.

22 Jaabadiro bu, ¿mijoho bohaivofaihuco eedeejutafaño ficutatihi? Jaanoti ificuruva tofaihu tujutaco ejerucarunoro fatyejirahi. Jaanegui bofaihuco bujutafaño mificutahi, nooboro.*

Ijibogominaa Trigo Noovataco Icihi Jaguisifucusumi.
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Jaanaa judiomi jaguisisumi Jesu basutafañodi igooboro feehicauhi. Jaanaa ijibogominaa toono basuta noovataco icimoro feehicauhi.

24 Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Meeci ¿collihi dijibogominaa olli moonihi jaguisifucusumi momoonitatinoco? noomoro.

25-26 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Jaana nacu magaajatihî amihai, johono David, bu diiboma iicaumo icano ucuujivaachuusumi diitoco ajeba aivusuneguiiha omoonunoco? Miïro Moocaani iija tabernaculojafaño David ufuuboro Moocaani jeecivo maahunoco machuuhî mijoho amachutatirunoco, Aviata onoobo sacerdotemî aivojibo iicaujiibo icaunaaca. Jaaboro bu diiboma iicaumoco aciubo saatohoro sacerdotemî amachufirunoco, nooboro.

27 Jaadi bu siino Jesu nuuhi: Miïro jaguisifucu miyaminaadi eetavocafutuuhî. Jaanoti miyaminaa jaguisifucudi eetavocafutuutihî.

28 Jaamaño uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo jaguisifucu aivojibo, nooboro.

3

Saafi Ihuse Ifigatyuubo.
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Jaadi siino Jesu sinagogajafaño fuuhi jahî icaubo saafi ihuse ifigatyuubo.

2 Jaaboco ifinicimoro feehicaumo: ¿Naa jeedi jaguisisumi buheesujiibo? noomoro ifurumo diibohallivi ijibeguequi.

3 Jaanoma iicaubo Jesu ihuse ifigatyuuboco nuuhi: ¡Gañiivo! ¡Jaaboro feenevi dulleeve! nooboro.

4 Jaadi diitoco Jesu dilluuhî: ¿Jinejeque jaguisisumi moonisunicimo iiminoco, nacu iimitinoco? ¿Magaicaaunoco, nacu mubuheesunoco? nooboro. Jaarunaa diito iimusutihî.

* 2:22 Jilli Jesu nuuhi eedeejibogoco mejeevesumoro bohono jibogocoro meheetavequi.

⁵ Jaanegui diito jeebino cuhuferi ñdaasuvuuboro, sifirano ihuufococo emeeciuboro ihuse ifigatyuboco nuubo: ¡Dihuseque fallirihicarú! nooboro. Jaanegui diibo fallirihicarúhi. Jaasumiro diibo use dojicuviro imituuhi.

⁶ Jaasumiro toonoti ifariseomi ufuumoro Herodianomima fitacucasiuhi Jesuco igaicaauqui.

Muuaijinivi Miyaminaa Icauno.

⁷⁻⁸ Jaanaa Jesu ijibogominaama muuaijinivi fuuhi. Jaamoco sihidi miyaminaa buca-siuhí Galileaoto, Judeaoto, Jerusaleoto, Idumeaoto, bu Jorda oonegueehioto, bu Tiro, Sidon icano jininooto icamo diibo sihidi ejeevanoonoco omoonihicaunoco uguubumoro.

⁹ Jaanegui ijibogominaaco nuubo: Uco miyaminaa ijene eñeñejeruujiruneguiiha mo-meenegaco mihimibaicini, nooboro.

¹⁰ Jaabo Jesu miyaminaaco ubuheesuhicaunegui sihidi iguihuvanoma iicadimo diiboco idudiciqui ijene ñeñejeruhicauhi.

¹¹ Jaabadiro bu ijimi diiboco aatyimemere diibo imega baavi aquetehicauhi. Jaamoro gaihivehicaumo: Híjoho Moocaani Achi, noomoro.

¹² Jaarumoco faguehicaubo: Uco satohoco magajasudino, nooboro.

Jesu Ichi Minisuminaati Fahuseeci Motihaiti Miimisiici Idino.

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jaanobuunati Jesu ifabaivi fuuhi. Jahigo iimuguudimoco coovaubo. Jaanegui diibojaa saaumo.

¹⁴ Jaamoco fahuseeci motihaiti miimisiici idimoco icubo diiboma iicaqui, bu diitoco igalluuqui jibogoco ijibeguequi icano.

¹⁵ Jaamoco iijico aciubo ijimico igañhicaqui.*

¹⁶ Jaamo jinoodimou fahuseeci motihaiti miimisiici idimo iicaumo; Simon icaruuboco Pedroti omomoniubo.

¹⁷ Jacoobo Zebedeo achi, bu Jua Jacoobo nahabo icano. Jaamisico momoniubo Boaneegemisiti, sisiseememisi eneejirunoco.

¹⁸ Andre, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, bu Alfeo achi Jacoobo, Tadeo, Simon cananista, bu

¹⁹ Juda Iscariote diiboco aacujiiibo igaicaauqui icamoma saaubo jaahe.

Blasfemia.

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jaanaa siino sihidi miyaminaa diibojaa igaivehicauhi. Jaaneri Jesu ijibogominaama ajashuno jinejebaco machuhicacutihi.

²¹ Jaanoco Jesu yoto uguubuumoro saauhi diiboco icivamo, jilli jeegavoobo eneehicauneguiiha.

²² Jaabadiro bu caatiniminaa Jerusaleti asaaumo neehicauhi: Beelzebuma icaabo ijimi aivojiboma. Jaamaño diibo mitya iijiri ijimico buhi gavaracuhicaabo, noomoro.

²³ Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro siinoví ooviciboro neehicauhi: ¿Milli jaabo Satanas bu ificoro buhi gañjirahi?

²⁴ Miíro saafi aivojifaño minooci udugaavonoro sanomiro imoonicasiruva sanomiro finisucasijirahi. Jaamaño tohaivoji guenene icajitirahi.

²⁵ Jaabadiro bu sajaotoro sanomiro imoonicasiruva guenene icajitirumo.

²⁶ Jaabadiro Satanas iinoro ifimaryo imoonicasiruva, ¿milli bu guenene icajiruubo? Iinoro ifiico finisujiruubo.

²⁷ Jaabadiro ¿miíjoho esefaabo iijafaño ofoomoro inehejeque icijitirahi abajaaboco sisitimoro? Jarihiicanaa abajaaboco isisidi icijirumo.

* **3:15** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: bu iguihuvamoco ibusuuhicaqui, onoonoco.

²⁸ Miyanoti ro jino amihaiico neehi: Miyaminaaco paryicino imitino ihiimaaruno buusucafeteji.

²⁹ Jaanoti Moocaani Gaijati imitino ihiimaaboco toono aivo buusuracujitih i ufucuro. Jilli tohimitinoma iicacujibo, nooboro.

³⁰ Jilli diitoco nuubo, diiboco ijima icaabo, eneehicaunoma iicaubo.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Jaanobuunati Jesujaa seeji, inahabomi icamo asaaumoro jahisitiro diiboco cuuhvasuui.

³² Jaanegui Jesuhallidi emecucinimo diiboco nuuhi: Diiseeji, dinahabomi icamo ico jahisiti cuuhvahi, noomoro.

³³ Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Mijoho gaharubi? ¿Mijoho tañahabomi? nooboro

³⁴ ihallidi emecucinimoco emeeciuboro diitoco nuuhi: Jino tajojiri iicamo gaharubimi, tañahabomi icano.

³⁵ Jarihiicanaha jino Moocaani iijico omoonimo tañahabomi, gaharubimi, tañagomi icano iicajimo, nooboro.

4

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mt 13.1-23; Lc 8.4-15)

¹ Jaadi siino Jesu miyaminaaco jibeguehicauhi muuaijinivi. Jaabojaago sihidi miyaminaa igaiuuhi. Jaanoma iicaubo meenegafaño ijicafutuuboro diitoti tehesijisuno ufuuboro casivutuui. Jaanoti diito ijinivi jiniigaibaahohalliviro icaui.

² Jaaboro diitoco sihidi siinovi ooviciboro jibeguehicauhi

³ jilli nooboro: Jinoco muguubu: Basuminaafi fuuhi abasutuubo.

⁴ Jaabo abasuuno samañoono jiihaifaño acutuui. Jaanoco joomi asaaumoro machujeui.

⁵ Jaanoti samañoono acutuui guisihallivi miyaadi jini achahaumañovi. Jaanoro goovano iinucuuno ijinije miyaadi efeemeutimaño.

⁶ Jaaruno nihiba aachicineri aryivucuuno, chuumucuuno icano abacoovautimaño.

⁷ Jaanoti samañoogahaije aifuuhi jarimihoonofeenevi. Jaano toono ihallivi ujusiuno toono ihiinuurunoco macanisuuhi. Jaamaño noovaitino.

⁸ Jaanoti samañoono acutuui imino jinijevi. Jaano ihiinuunoro jusicuuno. Jaanoro imino noovacuuno saheeje treintadigaiva noovacuui, bu saheeje sesentadigaiva noovacuui, bu saheeje ciendigaiva noovacuui icano.

⁹ Jaaboro neehicaubo dinohojima idiicaabo jinoco guubu, nooboro.

¹⁰ Jaanobuunati iinoro iicacuudi jibogominaama iicaumo diiboco dilluuhi: ¿Milli toono eneejiruno? noomoro.

¹¹ Jaanegui nuubo: Amihaiico naha uujoho imino gaajasuhicahi Moocaani aivoji agaajaratinoco. Jaanoti buhi iicamoco jilli siinovi ooviciboro neehicahi.

¹² Jaamo emeeciurumo atyimetimo iicaqui, bu guubucurumo guubutimo iicaqui. Miuro uguubumoro iimitico jeevesujirumo. Jaamoco bu iimiti buusucafetejirahi, nooboro.

¹³ Jaadi bu jibogominaaco nuubo: ¿Nacu amihaii magaajatih i jino jilli ohoovicinoco? ¿Jaana milli magaajaji paryi toonoco?

¹⁴ Miuro basuminaafi, oono Moocaani iijico jibogoobo abasuubo.

¹⁵ Miuro jino jiihaifaño aacotono onono; miuro saatocho jeebifa abasucuurunoco jibugucuurunoco Satanas asaaboro ijeebifañoti dumiticuuhi.

¹⁶ Jaabadiro bu oono guisihallivi abasuuno onono; miuro saatocho uguubusumiro imo imo gaayicifimo.

17 Jaaruno imino abacocoovatimaño gueenene icatatino nisuhifivi agasesumi uhuvomoro toonoco jeevesufimo.

18 Jaanoti sano jarimihoonofeenevi aacutuuno tobogoco gaayicuurumo

19 jiije busumije jaagoviro ijeebino niji niji iicamaño, bu iimitinocoro iimogomaño icano sanooro toono diito jeebifaño agahafonoguiinodi toono miyaaji iicarujico fiivusutimo. Jaamaño noovasutimo.

20 Jaanoti jino imino jiinijevi abasuuno onono; onono miyanotiro agaayicimoro imino omoonimofaño fiivono jaanoro noovacuuno saatohofaño treintadino, saatohofaño sesentadino, bu saatohofaño ciendino icano.

Cijigaimecuvi Ohoovicino; Toovono Icaruno Buhugaaveji.

(Lc 8.16-18)

21 Jaadi bu nuubo: Cijigaimecuco minifutusumoro baavi guirihilluguiino, bu cigaiijeguiino icano mificutatahi. ¿Ivinaaca minifutusumoro caamovi mificutahi foovono ihifuvusuqui, eti?

22 Jaabadi miiro chahano afatanicinino atyimeratino iicajino. Bu tolliro chahano agaajaratino gaajacafototino iicajino.

23 Jaanegui jinooco amihai nohojima mihicaamo muguubu, nooboro.

24 Jaadi bu diitoco neehicaubo: Imino magaaja jino muguubunoco. Miuro onono amihai mohoovihicaneriro ufucu amihai Moocaani ooviciji. Jaaboro onono uguubumoco janaanici acijiibo.

25 Tolliro bu iicanoma iicaaboco siino janaanici acijiibo. Jaanoti chahanoma iicaaboco midino iicarunoco dumiticijiibo, nooboro.

Basutagai Ujusinovi Ohoovicino.

26 Jaadi bu tolliro neehicaubo: Jiibadi Moocaani aivoji jeevahi; miyaminaafi jiinjefaño siino toogaico abasuuboro cigatoobo,

27 bu sesevede aganiivooboro icaabo cuujehachuta, fucuhachuta icano sifucu, sifucu icano fatyehi. Jaanaa toogai milli acho ihinogairo jusihi diibo gaajacitinaaca.

28 Jiinije toohoco fiivusuhi iticoni ifahooco. Jaadi ideecanoco. Bu jaadi ifagaiño ifallahifaño gahafonicihi.

29 Jaano ifagaiño ujusicuudi icinicuumo niisugari ihicifucu agasecusumi.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mt 13.31-32, 34; Lc 13.18-19)

30 Jaadi bu neehicaubo: ¿Jinejebadi Moocaani aivoji jeevahi? ¿Jinejevi fine mohooviciji?

31 Fine mostaza noovata tooico jiinjefaño mabasuniciyibadi jeevano. Miuro tooyi aivo jiinjehalliri iicano noovata ajashuyigaiyi.

32 Jaaruo abasucafutucuudi jusifihi guiraaho tyigaba. Jaahoro coohafeene llicuvafihi. Jaaho aafeneguiino joomi iicuvajirahi.

33 Jilli nooboro Jesu jibeguehicauhi miyabogoco siinovi ooviciboro diito agaajajidinoro.

34 Ticovono nootiibo, jilli siinovi ooviciboro neehicaubo. Jaanoti naha ijibogominaaco ijeevadi paryi imino jibeguehicaubo.

35 Jaanaa mihijicuudi ijibogominaaco nuubo: Masii onago muuaivi mafatyequi, nooboro.*

36 Jaadi imiyaminaaco agalluudi Jesumaryo fuumo meenegari. Jaamoma bu sagaaje diito dojicuti fuuhi.

37 Jaanaa sefano guibuhuba diitoco feene muuaivi icuhi. Jaano sihidi tyuucai iicauneri diito meenegafaño nifaihu gahafehicauhi.

* 4:35 Mt 8.23-27; Lc 8.22-25

³⁸ Jaanaa Jesu dojicuogavi iinigai jeebutahaallivi cigahicauhi. Jaaboco aaicusuumoro nuuhi: Mojjibogominaafi, ¿naa diimeguehi miguijeveneque? noomoro.

³⁹ Jaanegui Jesu aaicuuboro guibuhubaco ibauhi. Jaadi bu muuaico nuubo: ¡Lliviicu toonoviro siicuto! nuubo. Jaanegui iguibuhuba lliviicuuhi. Jaanoro paryi imino siicutucuuno.

⁴⁰ Jaadi ijibogominaaco nuubo: ¿Collihi sihidi mihiguetehi? ¿Nacu Moocaanico mimiyaavogotih? nooboro.

⁴¹ Jaaneri sihidi diito igutuumoro noocasihicauhi: ¿Mijoho fine jaani jino guibuhubamaryo, muuaimaryo icano diiboco: Jii, onoono? noomoro.

5

Gadarenomiobo.

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jaadi fuumo onagoo muuaivi Gadarenomi jiiinijejaago.

² Jaabo Jesu imeenegafañoti iinuubaacaro cihojinojaa iicahicauhigoti emeimivatuubo diibojaa saauhi.

³ Jaabo cihojino iicahigo iicaaboro feehicauhi. Jaaboco mihaiñooba jigaiñehineri duujenicutihi.

⁴ Fiiva foova ihuseneque, itihaiñoco icano jigaiñehineri sisicuurumo. Jaarunoco ihusenehonoco dubaiciubo, bu itihaiñonoco ididaheje mooniubo icano. Jaaboco mihaiñooba guinonicutihi.

⁵ Jaabo cujehachuta, fucuhachuta icano ifagajineri cihojinohallidi coovadiiciniboro feehicauhi. Jaabo inoro ihallico guisibaneri tujaacuuboro feehicauhi.

⁶ Jaabo Jesuco tehesinotiro aatyimeuboro diibojaago ijinafatyuboro iguiino memuvutuuhi.

⁷ Jaaboro sefano nuuhi: ¿Jinejeque diimeguehi ijoho Jesu caamovohigo iicaabo Moocaani Achi? Moocaanifañodi ico neehi: Idaasuno uco moonidino, nooboro.

⁸ Jilli nuubo imegaviro Jesu diiboco: Diinucu idiimitino iji, eneehicauneguiiha.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco dilluuhi: ¿Jineje dimomo? nuubo.

Jaanegui iimusuubo: Cuumi tamomo miguiraaneguiiha, nooboro.

¹⁰ Jaaboro Jesuco jenaauhicauhi: Mihaiico jiiicumiti buhi galluudino, nooboro.

¹¹ Jaanaa ifagaji fiitino sihidi faafaimi amachumo icauhi.

¹² Jaanegui paryi famooro ihijimi Jesuco nuuhi: Mihaiico jaatyo faafaimijaa gallu diitofaño mefeequi, noomoro.

¹³ Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, tahi mofoo, nooboro. Jaanegui tohidicu ijimi diibo Gadarenominaafiti ihiinoomoro ifaafaimifaño fuuhi dos mildimofaño. Jaamo ifagajiti imuuaifaño aaifuumoro macaniuhi.

¹⁴ Jaanoti diitoco eteemehicamo agaaumoro ifaacuumifaño, bu buhigueeje iicajaaje-faño icano jibogomoro fuuhi. Jaanegui asaaumoro meecivaumo jineje fine onoomaño.

¹⁵ Jaamo Jesujaa asaaumo atyimeuhi meimi cuumima iicaubo giciniibo gaachehufaño jiciniiboco, bu imino iicacuuboco icano. Jaaboco aatyimeumoro sihidi iguiumo.

¹⁶ Jaamoco toonoco aatyimeumo jibuguuhi ihijimima iicauboco omoonunoco, bu ifaafaimico omoonunoco icano.

¹⁷ Jaanegui Jesuco ijiinijeti galluumo: Fuucu, noomoro.

¹⁸ Jaanoma iicaubo Jesu meenegafaño ifeequi jicafutuuboco ihijimima iicaubo neehicauhi: Hima saahi, nooboro.

¹⁹ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Chahano diijajaagoro fuucu. Jaaboro diyotoco dibogo guiraano Aivojibo Moocaani ico idaasugooboro ubuheesunoco, nooboro.

²⁰ Jaanegui ufuuboro paryi Decapoli cuumineri jibogooboro feehicauhi Jesu diiboco ubuheesuunoco. Jaaneri paryi miyaminaa jabafitehicauhi.

21 Jaadi siino Jesu meenegari onagoo muuaivi fatyuuhi. Jahigo sihidi miyaminaa iicojivi igaiuuhi muuaijiviri icaubo cojivi.*

22 Jaanaa sinagogaja aivojibo Jairo onoobo, diibojaa saauhi. Jaabo Jesuco aatyimeuboro iguiino ememuivutuuboro nuuhi:

23 Aicigai aivo niinovacuuhi goova foobo diigoco dudicito ubuheeteguere iicaqui, nooboro.

24 Jaanegui diiboma ufuuboco miyaminaa sihidi ubucasio mo ijene ñeñejeruhicauhi.

25 Jaamofeenedi saafigo gaigo tijeheri fahuseeci motihaiti mificabaci idino iicaucugo.

26 Jaago fiivaamo taabuminaa ataaburunofaño buheetigofañoviro feehicaugo. Paryi inihibamico ajaaduhicauhigo finisucugo.

27 Jaago Jesuti ijibocasinoco uguubuugoro miyaminaafeenedi asaugoro ibujinaagoti igaachehuco dudicivauhi.

28 Jilli igaachehuco ududicineriro buheej, noogoro esamaaihicaumaño.

29 Jaasumiro itijoho diigoco figatyuuhi. Jaanoti gaajacugo ubuheetecuunoco.

30 Jaasumiro Jesu gaajaciuhi ififañoti imitya mihiinobadi iicaunoco.

Jaanegui imiyaminaajaagovi imeveuboro diitoco nuuhi: ¿Mijoho tagaachehuco dudicahi? nooboro.

31 Jaarunaa ijibogominaa diiboco nuuhi: Miyaminaa oono ico ijimatajerunoco daatyimehi. Jaanegui ¿milli: ¿Mijoho uco dudicahi? neehi? noomoro.

32 Jaarunaa Jesu fahigovaco ifinichicauhi ihatyimequi: ¿Mijoho fine dudicahi? onoomaño.

33 Jaanegui diigo sihidi vivi vivi iigutuugoro ubuheeteunoco agaajacugoro diibojaa saauhi. Jaagoro iguiino ememuivuugoro paryi imino jibugugo.

34 Jaanegui diigoco nuubo: Ñiba ico dimiyaavogo buheesuhi. Jaaneguiha sajeebi fuucu, diguihuvati buheetecuuhi, nooboro.

35 Jilli iimaabaacaro sinagogaja aivojibo iijati saatoho jilli noomoro saauhi: Daicigai guijevecuuhi. Fine Mojibogominaafico acasivusuno, noomoro.

36 Jaanoco Jesu uguubuuboro isinagogaja aivojiboco nuuhi: Diguetejirahana, jilli miyaavogo, nooboro fuubo.

37 Jaaboro mihaiñooba diiboma ufuunoco imuguutibo idimomaryo Pedro, Jacoobo, Jua Jacoobo nahabo icamomaryo fuubo.

38 Jaamo isinagogaja aivojibo iijavi ifutuuhi atyimeuhi gañuhusuno omoonunoco, miyaminaa ataacasiunoco, agaibacasiunoco icano.

39 Jaanegui Jesu ijicafutuuboro diitoco nuuhi: ¿Jinejeri guiraacani gañuhusuno misiramaahi? ¿Collhi mataacasihi? Gujivetigo. Jilli cigago bagocaja, nooboro.

40 Jaarunaa diiboco dejecuhicaumo. Jaaneguiha Jesu paryicino famoocoro jahisiv ihiinusuboro caani, seeji iicamisicoro satyuubo, bu diiboma asaamo icamomaryo fuubo tobagocaja icauhigo.

41 Jaaboro diigoco ihuseti agaayicuboro hebreo iijiri nuuhi: Talita, cumi. nooboro. Jilli, bagocaja, ico neehi: Gañiivo, eneejiruno.

42 Jaasumiro tobagocaja agañiivuugoro igucuuhi. Jaago tusumi fahuseeci motihaiti mificabaci idino ficabava icacuuhi. Jaaneri miyaminaa sihidi igutuuhi.

43 Jaamoco Jesu imino faguuhi: Mico mijibeguedino, nooboro. Jaaboro tajibaubo: Tobagocajaco mamachus, nooboro.

6

Jesu Nazarevi Icahi.
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

* 5:21 Mt 9.18-26; Lc 8.40-56

¹ Jaadi Jesu toonoti ufuuboro ijiinijejaagovi siino uumiubo. Jaaboma ijibogominaa fuuhi.

² Jaadi judiomi jaguisifucu iicacuudi ticovaubo ijibogoobo sinagogajafaño. Jaanoco sihidi miyaminaa uguubumo sihidi ajabafituumoro neehicauhi: ¿Cuucati fine gaajaabo paryi jinehejeque? ¿Milli fine diibo igaajaco gaayiciuhi? Mee jino agaajaratinehejeque moonibo, noomoro.

³ Miuro du jaani imohobujene dudicamaajeminaafi Maria achi, Jacoobo, Jose, Juda, Simon icamo nahabo, tolliro bu jino inagomi mihaifeeneri icahi, noomoro diiboti sifiratehicaumo.

⁴ Jaaneguiha Jesu diitoco nuuhi: Moocaani iimaaminaafico fahigovaoto bociguefhi. Jaanoti ijiinijeoto, iyoto, iijaoto icano bocigotatihi, nooboro.

⁵ Jaanoma iicaubo imityaco eetavuutibo, miidimocoro iguihuvaumoti buheesuubo ihuseque ihalli ificuuneri.

⁶ Jaamo imiyaavuguutineri sihidi eetyehicaubo. Jaanobuunati Jesu ifiti cuumijeri feehicauhi jibogoboro.

⁷ Jaadi coovaubo ijibogominaaco fahuseeci motihaiti miimisiici idimoco.* Jaaboro diitoco galluubo miimisiicisaajeri. Jaaboro iimitino ijimico buhi igavaracuqui mityaco aaciuboro

⁸ diitoco nuubo: Jinejebaco masatyedino. Jihaivi idinocoro queseico masatyo. Jaanoti lleegucubaco, duviricubaco, nihibamibaco icano masatyedino amihai niivigai meehevi.

⁹ Bu saapaajequere tihapaajeque mijicafoto, bu michehuci mijicafetedino saachehuaryo mofoo.

¹⁰ Jaamo coojaavihacho mihifotojafañoro mihica, siijafaño, bu siijafaño icatino. Jari tomañoti mofoodi toojati mihiino.

¹¹ Jaanoti comañovi acho amihaiico agaayicitihachijji, uguubutihachijji icano toonoti mihiinomoro amihai tihapaajeguiino jiniico toonovi matatacu jei diito iimitico ijibeguequi, nooboro.

¹² Jaanegui ufuumoro miyaminaaco jibogomoro feehicauhi iimitico ijeevesuqui.

¹³ Bu tolliro sihidi buhi gañihicaumo iimitino ijimico, bu iguihuvamoco dñiribari jeesumoro buheehicaumo icano.

¹⁴ Jaanaaca toojiinijeo aivojibo Herode* guubuuhi Jesuditi fahigovadi jibocasihunoco. Jaanoco saatoho neehicauhi: Diiboro Jua Nitiminaafi siino ubuheetebe. Jaamaño sihidi mityama icaabo, noomoro.

¹⁵ Jaanoti saatoho neehicauhi: Jaani Moocaani iimaaminaafi Elia, noomoro.

Jaanoti saatoho neehicauhi: Jaani sicije Moocaani iimaaminaa icaubadi iicaabo, noomoro.

¹⁶ Jaanoco Herode uguubuuboro nuuhi: Diiboro Jua, uujoho iinigaico iquiticisuubo dojicuviro siino ubuheetebe, nooboro.

¹⁷ Miuro Herodia noojiri Herode atajibauneguiha Juaco isisimoro civojaniumo. Herode inahabo Felipe taaba Herodiaco iciubo.

¹⁸ Jaanegui Jua Herodeque: Imitino dinahabo taabama idiicano, neehicauhi.

¹⁹ Jaanoma iicago Herodia Juaco ijihieguere gaicaausuhicaujirahi.

²⁰ Jaarunaa Herode Jua jeehi iticovonoco, iiminoco icano gaajahicauhi. Jaanoti igotooboro diiboco milli moonihicautihi. Diibo onoonoco gaajatiruubo jilli imino guubunihicaubo.

²¹ Jaana Herodia diiboco agaicaausuujifucuvi ifutuuhi. Miuro Herode ifiivu ficabavi ifutufucu icauneguiha jibaimoco eetavuuhi. Jaaboro imiyaminaaco cuuhuvaubo

☆ 6:7 Mt 12.5-15; Lc 9.1-6 * 6:14 (Mt 12.1-12; Lc 9.7-9) Herode Imityaabo onooobo Jesu ifivuusumi iicaubo chuumucuuhi. Tusumi diibo seemene Herode Antipa onooobo icauhi.

ihamocasimínaa aivojítoco, bu Galilea jínije bocífimoco, bu tajíbamínaaco icano diitoma imachuqui.

²² Jaanaa Herodia aicigai ufuugoro diito imefeenevi gaaseteuhi. Jaanoco Herode, bu diiboma iicaumo icano imuguuhi. Jaaneguiiha ihaivojíbó Herode tobagocajaco nuuhi: Idiimogonoco uco dillu íco acíqui.

²³ Miyantíro Moocaani momofeenedí íco neehi: Paryí uco idillunoco íco acíji, paryí tabusumije icarunotífeenedí, nooboro.

²⁴ Jaanegui ufuugoro seejico nuutugo: ¿Jinejeque dilluji? noogoro.

Jaanegui seejé nuuhi: Jua Nitimínaafi nigaíco dillu, noogoro.

²⁵ Jaanegui tobagocaja ihaivojíbójaa goovanogayí ufuugoro diiboco nuutuhi: Jisumiro imeguehi butajefaño Jua Nitimínaafi nigaíco uco adaacinoco, noogoro.

²⁶ Jaaneri Herode síhidi ídaasuvuhi. Jaarunaa diigoco Moocaani momofeenedí unuucuneguiiha, bu diiboma iicaumo uguubuucuneguiiha icano diigoco unuunoco bañísugutíbo.

²⁷ Jaanegui Iherode tusumiro amocasimínaafico atajíbáuboro galluui Jua Nitimínaafi nigaíco ísíváqui.

²⁸ Jaanegui íhamocasimínaafi ufuuboro cívojafaño ícaubo nigaíco íquitícíuboro butajefa sívaubo. Jaayíco tobagocajaco acíubo, bu jaayíco diigo seejico acituuhi icano.

²⁹ Jaanoco Jua jíbogomínaa uguubuumoro saauhi. Jaamoro diibo ífíco ícíjeumoro cíhojifaño ficuui.

Jesu Machusuhí Sahuse Mildímoco, Aivo Ajashutímoco.

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Jaadí Jesujaa íminisumínaa ígáivuumoró diiboco jíbéguehícauhi paryí omooníuno íjíbúguno íicanoco.

³¹ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Masí majaguisítequi síhigo sícaihígoví, nooboro. Míro diitojaa síhidi miyamínaa asaamo, ofoomo icano feehícauhi. Jaaneri amachujiru situba chahícauhi.

³² Jaanegui Jesu íjíbogomínaamaryo meenegari síhigo sícaihígoví fuuhi.

³³ Jaarunaa guiraamo ufuunoco atyímeuhi. Jaamoro Jesumí íicaunoco agaaajacímoro faacuumívaoto ísidi diito dojícúti jinoocíníuhi. Jaamo íhímegaro tomañoví ífutuumo.

³⁴ Jaanaa Jesu ímeenegafañotí íinuubo síhidi miyamínaaco atyímeuhi. Jaanoma ícaubo diitoco síhidi ídaasuguuhi ovejamí ítoomomínaafíma achahamobadí íicauneguiiha. Jaaboro fanoovaco síhidi diitoco jíbéguehícauhi.

³⁵ Jaanaa íjícúunegui íjíbogomínaa asaamoro diiboco nuuhi: Mihíjícúuhi. Jaanomaryo bu jimañoví míhíñóoba íjano chahahi.

³⁶ Jaaneguiiha gallucu miyamínaaco ífítícúumíjaago, bu ífítíjajejaago icano ofoomoro machutatí ínaajequí. Míro ímachutama chahamo, noomoro.

³⁷ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amíhairyo diitoco mamachusú, nooboro.

Jaanegui dilluumo: ¿Jaamo jino dosciento denaríro maahunoco manaajetejé paryí diitoco mamachusúqui? noomoro.

³⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: ¿Mínoodíno nacú amíhíma maahunó ícahí? Ene, memecíto, nooboro.

Jaanegui emecíjeumoro nuumo: Sahuse ícava, bu mímísiicí taavaabomísi icano, noomoro.

³⁹ Jaanegui famoocoro tajíbaubo saatoho símañoví, saatoho símañoví icano ícasícamáaíquí ñaavahúhallíví.

⁴⁰ Jaanegui casícamáaíumo cíendímova saaje, cícúentadímova saaje icano.

⁴¹ Jaadí Jesu gaayíuhi íhusefaño sahusedíno ímaahunó íicaunoco, bu ítaavaabomísico icano. Jaaboro níquejeque emecíboro toonóhallíví Moocaanima ímaaubo. Jaadí

tohiçajeque iibacuuboro ijibogominaaco aciubo miyaminaama ihifequi. Jaadi bu itaavaabomisico tolliro ifuumo paryi famoomaryo.

⁴² Jaanoco amachuumoro paryi tuvaumo.

⁴³ Jaano atyuuvoco ananiumo jiiibaiñoco gahafusuuhi fahuseeci motihaiti miibaici idiino, bu itaavaabomisi atyuuvo icanoco.

⁴⁴ Jaanoco amachuumo cinco mildimou gaifimi.

Muuaihallidi Jesu figono.

(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)

⁴⁵ Jaadi Jesu ijibogominaaco galluuhi ihimega imeenegari onagoo muuavi Betsaida cuumijaagovi ifatyequi miyaminaaco diibo ifitacuunohachuta.

⁴⁶ Jaadi diitoco ifitacuuboro ifagajjaago fuubo Moocaanima ihiimaaqui.

⁴⁷ Jaanaa civucuhi ijibogominaa imeenegari ufuumo feene muuairi icacuhi. Jaanoti diibo inoro tahi isi icauhi.

⁴⁸ Jaabo atyimeuhi diitoco sefano buhudurumoco guibuhuba sihigoviro ebecasuhicaunoco. Jaanaa diibo jari cuujetavi diitojaago saauhi nifaihuhallidi igoooro. Jaabo diitoco fatyuujirahi.

⁴⁹⁻⁵⁰ Jaabo nifaihuhallidi asaaunoco paryi famooro aatyimeumoro gaibacasiuhi: Fine iji, noomoro igutuuhi.

Jaarunaa diitoco nuubo: ¡Mequehecu! ¡Mihiguetejirahana! Uujoho, nooboro diitojaa jicafutuubo imeenegafaño.

⁵¹ Jaasumiro iguibuhuba sicutuuhi. Jaaneri diito sihidiro eetyeuhi.

⁵² Jilli bu gaajacurumo esiciniutihi maahunoco iguiraaatusuunoco, jilli diitoco ijeebino ucuhufunuutumaño.

Genesarevi Iguihuvamoco Jesu Buheesuhi.

(Mt 14.34-36)

⁵³ Jaamo imuuaiico oonegueehivi afatyuudi ifutuumororo cañavutuuhi Genesare cuumi nagueehivi.

⁵⁴ Jaamo imeenegafañoti iinuumaacaro Jesuco miyaminaa gaajacuhi.

⁵⁵ Jaamoro faacuumivariro jinoocinumo. Jaamoro ticovaumo iguihuvamoco cigaiijeneri acañimo Jesu tahi icahi onoohigo.

⁵⁶ Jaabo fahigovadi ofoohigo imidicumijeri, iguiraacuumijeri, bu buhi iicajajeri icano ofoohigo goohasinofaño iguihuvamoco ificumoro Jesuco neehicauhi: Jilli digachehujinibaco dudicisu, noomoro. Jaamo paryi diibo gaachehujinibaco ududicimo buheetehicauhi.

7

Miyaminaaco Imihinino.

(Mt 15.1-9)

¹ Jaanaa Jersaleti asaamo fariseomi, bu caatiniminaaoto icamo Jesujaa igaivuuhi.

² Jaamo atyimeuhi Jesu jibogominaa mihiniva usejeri nitamaaitimo amachuunoco.

³ Miñero jaamo fariseomi, bu paryi judiomi icamo sicijeminaa jeevamaajequere isivamoro iticoni iminehihiica initamaaitisumi machutatimo.

⁴ Jaamo bu naajete asijaagoti asaamo iticoni initamaaitisumihiica machutatimo. Miñero jilli sicijeminaa jeevamaajequere sivamo, oono adutahilluno, bu guirihilluno, bu aaricuhilluneje icano nitinejequere moonimo.

⁵ Jaamaño fariseomi, bu caatiniminaa icamo Jesuco dilluuhi: ¿Collihi dijibogominaa amiyato jeevamaajebadi moonitimo mihiniva usejeri machuhi? noomoro.

⁶ Jaanogui Jesu diitoco nuuhi: Miyaanoco jahi amihaiti Isaia caatinuhi amihai bañisuminaa mihicamoco. Jilli caatinuubo:

Jiicummi uco jilli ticovono iijiriro bociguehicahi. Jaarumo jeebino uuditi tehesino icahi.

7 Jilli iigaivomoro uco imehicarahi. Jaarunaa uuri bañisuquimaaimo. Jilli amiihai jibogono, ticovo miyaminaa jibogonoro. Jaarunoco Moocaani tajibaji, meneehicahi, nooboro.

8 Miiro amiihai Moocaani tajibajico mejeevesumoro miyaminaa iijicoro magaayicahi. Oono guirihilluno, adutahilluno icano nitinehejequere aivo guiraano meheetavehicahi, nuubo Jesu.

9 Jaaboro bu nuubo: Jilli toono amiihai jeevamaajequere misivamoro Moocaani tajibaco uufocovi mejeevesuhi.

10 Miiro Moise nuuhi: Gaiji diicaanico, diiseejico icano. Jaanoti caanico, seejico icano imitino onooboco miyanotiro gujivesu, nooboro.

11 Jaanoti amiihai monoonicahi miyaminaaco: Amiihai caanimico monootahi: Ico amusujitahi, paryi uuma icano Corban, noomoro Moocaanico ijibaicuuno eneejiruno.

12 Jilli amiihai monoomaño caanico, seejico icano mahamususuhicahi.

13 Jaamaño amiihai Moocaani iijico majabatusuhi amiihai jeevamaajequere sifiti, sifiti icano mafatyusumaño. Jaamo jibadije icanehejequere guiraano aivo meheetavehicahi, nooboro.

14 Jaaboro siino Jesu miyaminaaco ocoovauboro nuuhi: Famooro uco muguubunici. Jaamoro magaaja:✠

15 Chahano aivo isiti miyaminaafaño ofoonoro diitoco mihininijiruno. Jaanoti naha ijeebifañoti asaano miyaminaaco mihininichi.

16 Jinoco amiihai nohojima mihicamo muguubu, nooboro.*

17 Jaadi imiyaminaaco ejeevesuuboro jaaha fuubo. Jaaboco jibogominaa toonoti dilluhi.

18 Jaanegui diitoco nuubo: ¿Nacu bu tolliro amiihai, amiihai esicinibama machahahi? ¿Nacu magaajatichi? Miiro oono paryi isiti miyaminaafaño ofoonoro diitoco mihininitichi

19 ihesamaajefaño ofootimaño. Miiro jilli iibafañodi ofoonoro miyaminaafañoti iinonicichi. Jilli neehicaubo, paryi machuta mihininivatichi eneejirunoco.

20 Jaanoti naha: Miyaminaa jeebifañoti ihinono miyaminaaco mihininichi.

21 Miiro miyaminaa jeebifañoti saanicino iimitinoono esamaajene, ajevaneheje, nani-vaneheje, gaicaauneje,

22 sifi taabama, bu sifigo tajema icaneheje, sitanoco imogoneheje, paryi imitineheje, bañifirano, fanoova imiti imoyicineheje, sicamaño jibocasineheje, iino allitiro jibheveneheje, quehe quehe icaneheje, ihesicinibama achahaneheje icano.

23 Jaano paryi jino imiti ijeebifañoti asaano miyaminaaco mihininicichi, nooboro.

24 Jaadi toonoti Jesu fuuhi Tiro cuumijevi.† Jahi saja ijafaño jicafutuubo: Miihaiñooba uco gaajacidino, nooboro. Jaarunaa tahi diibo iicaunoco gaajacumo.

25 Bu tolliro saafigo gaigo ille emeimivovatuugo Jesuti guubuui. Jaanegui diibojaa ufuugoro diiboguiino memuvutuugo.

26 Jaago siicuumiogo griegomiogou, sirofenicia icano jininjeminaagou. Jaago Jesujaa asaagoro diiboco dilluvauhi illefañoti ihijico iinusuqui.

27 Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Jaafahiica iseeme iticoni amachumoro tuvahi imijitiruno iseeme machutaaco mudumiticimoro jicumico mahacino, nooboro.

28 Jaanegui diigo nuuhi: Jiihi, miyaano tolli Aivojibo. Jaarunaaca iseeme suuvico guinoti jicumichi machufihi, noogoro.

29 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Jii, miyaanoco neehi. Fuucu, daicigaiti ihiji iinucuui, nooboro.

30 Jaanegui ufuugo ijavi ifutuudi atyimeteugo illeque icigaiijefaño icagoco diigoti ihiji ihinucunobuuna.

✠ 7:14 Mt 12.10-20 * 7:16 Sahaamefaño ficuutimo: Jinoco amiihai nohojima mihicamo muguubu, onoonoco.

† 7:24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Tiro, Sidon cuumijenevi, onoonoco.

Jesu Buheesuhi Ihiimaatiboco.

³¹ Jaadi siino Jesu Tiro cuumijeti uhuumiubo Sidon jiinjefeenedi fatyuuhi, bu Decapoli cuuminofeenedi icano. Jaabo asaaubo gaseuhi Galilea muuaijinivi.

³² Jahi diibojaa sivaumo inohojino uguubutibo llaallabano ihiimaauboco. Jaamoro Jesuco dilluumo ihuseque diibohalli ificuqui.

³³ Jaanegui Jesu ijeevadi diiboco asatyuuboro inohojinoco ihusegaiñeri guryiiniuhi. Jaadi ijirebamaaiuboro inejebaco dudiciuhi.

³⁴ Jaaboro niquejeque emeeciuboro sefano ajaguisuboro hebreo iijiri: Efeta, nuuhi: Faayacafoto, eneejiruno.

³⁵ Jaasumiro diiboco inohojino faayacafutuuhi, bu inejeba imitauno sinafutuuhi icano. Jaaneri imino iimaacuubo.

³⁶ Jaaboro Jesu diitoco faguuhi: Miihaiñoobaco mijibeguedino, nooboro. Jaarunaaca afaguurunofaño janaaniviro jibogomoro feehicaumo.

³⁷ Jaaneri sihidi ajabafituumoro neehicaumo: Paryi fanoovaco imino moonibo, uguubutimejeque guubusuubo, ihiimaatimejeque iimaasuubo icano, noomoro.

8

Jesu Siino Sihidi Miyaminaaco Machusuhi.

(Mt 15.32-39)

¹ Jaasumi sihidi miyaminaa siino igaivuuhi. Jaarumo imachutama chahauhi. Jaanegui Jesu ijibogominaaco ocoovauboro nuuhi:

² Idaasuguehi jito miyaminaaco mifucuci, safucu idino jino uuma icacuumo. Jaamaño amachujiruno imachuta chahacuhi.

³ Jaamo machutimoco ijaanojaago galluuruva jiihaivi ajebari nacatejirumo. Miiro diitoti saatohe tehesinoti saahinihi, nooboro.

⁴ Jaanegui ijibogominaa diiboco nuuhi: ¿Milli bu mamachusujirahi jino miihaiñooba iijano achahigo mihicamo? noomoro.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco dilluuhi: ¿Nacu minoodino amiihai maahuno icahi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Sahuse juugahuseti mihicaci idino, noomoro.

⁶ Jaanegui tajibaubo miyaminaa baavi icasicamaaiqui. Jaaboro imaahunoco ihusefaño agaayiciuboro Moocanima tohicajehallivi iimaaubo. Jaadi tohicajeque iquisicuuboro ijibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi.

⁷ Jaabadiro bu miiidino taavati iicaumoco Jesu tolliro Moocanima ihiimaauboro diitoco aciuhi imiyaminaama ihifequi.

⁸ Jaanoco famooro amachuumo sihidi tuvauhi. Jaadi ihatyuuvoco naniumo gahafusuuhi sahuse juugahuseti miibaici idino.

⁹ Jaanoco amachuumo cuatro mildimo janaanici iicaumo. Jaadi jari diitoco Jesu galluuhi.

¹⁰ Jaadi ijibogominaama meenegafaño ijicafutuumoro fuuhi Damanuta jiinjjevi.

Fariseomi Niquejeo Jibogoco Dilluhi.

(Mt 16.1-4)

¹¹ Jaana fariseomi asaamoro Jesuma iimaacasihicauhi. Jaamoro jilli ifurumo inisumo diiboco dilluuhi: Eneecata niquejeo mityaco miihaico dihiifusu, noomoro.

¹² Jaanegui Jesu ijeebifañodi sefano ajaguisuboro nuuhi: ¿Collihi jisumio miyaminaa niquejeo mityaco dilluhi? Miyanotiro, amiihaico neehi: Jimiyaminaaco niquejeo mitya ifusurajitihhi, nooboro

¹³ diito ifariseomico ejeevesuuboro siino meenegafa ijicafutuuboro onagoo muuavi ijibogominaama fatyuubo.

*Fariseomi Juurisutaguiji.**(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Jaamo jabajeeveuhi machutaaco satyuutimo. Sahicagayiro imaahuhica diitoma imeenegafaño icauhi.

¹⁵ Jahi diitoco Jesu nuuhi: Magaihuini icigusuno mihica fariseomi, Herode icamo juurisutaguijinoti, nooboro.

¹⁶ Jaaneri ijibogominaa sanomiro noocasihicauhi: Fine añiminaa maahunoco misivatineguiiha olli noobo, noomoro.

¹⁷ Onocasinoco Jesu agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collihi maahunoma machahanoco monoocasihí? ¿Nacu aivo magaajatíhi, mehesicinícuutíhi? Cuhufocani amíhai jeebíno fine.

¹⁸ Amíhai aallínoma mihicarumo mahatyímetíhi, monohojívarumo muguubutíhi. Jaana mehesicinítíhi sahusedino maahunoco cinco mildímoma ífuusumi.

¹⁹ ¿Nacu mìnoodíbaiva ihatyuuvoco mananíuhi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Fahuseeci motíhaití miibaicí idíno, noomoro.

²⁰ Jaadí bu nuubo: Jaana sahuse juugahusetí miibaicíco cuatro mildímoma ífuusumi. ¿Nacu mìnoodíbaivaco mananíumo magahafusuuhi? nooboro.

Jaanegui iimusumo: Sahuse juugahusetí miibaicí idíno, noomoro.

²¹ Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoco jaana mehesicinítíhi, nooboro.

Jesu Betsaidavi Aatyímetíboco Buheesuhi.

²² Jaanobuunatí Betsaidavi ífutuumo. Jahi Jesujaa aatyímetíboco sívaumo: Diiboco dudíci, noomoro.

²³ Jaanegui Jesu diiboco ihusetí agaayíciuboro tuucuumigayítí buhígovi satyuuhi. Jaaboro ihaallícico íjíreri amaisuuboro ihuseque ihallívi ficuuhi. Jaaboro diiboco dilluuhi: ¿Naa, mívigayí daatyímehi? nooboro.

²⁴ Jaanegui diibo emeciuboro nuuhi: Miyamínaaco ímohonobadí jeevamoco atyímehi. Jaarumo íguehi, nooboro.

²⁵ Jaanegui Jesu siino ihuseque ihaallíhallívi ficuuhi. Jaadí siino emeciuhígo ívi diiboco ihaallí imitucuuhi. Foovono paryí imino atyímecuubo.

²⁶ Jaadí Jesu diiboco íjajaa agalluuboro imino faguuhi: Cuumíjaa feedino, nooboro.

*Pedro Jíbeguehi: Diibo Cristo Asaaujíbo Jesu Icanoco.**(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)*

²⁷ Jaanobuunatí Jesu íjibogominaama fuuhi Cesarea de Filipo cuuminojaago jahí jíhaívi dilluubo íjibogominaaco: ¿Nacu uudítí, millí miyamínaa neehicamo? nooboro.

²⁸ Jaanegui nuumo: Jua Nitímínaafi, saatoho neehicahi. Jaanotí saatoho: Elia, neehicahi. Jaanotí saatoho: Cajaaníhacho fine sícijeototí Moocaani íimaamínaafi ícaabo, neehicahi, noomoro.

²⁹ Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Jaana amíhai, mójoho uujoho ícanoco meneehicahi? nooboro.

Jaanegui diiboco Pedro iimusuhi: Íjoho Cristo, nooboro.

³⁰ Jaarunaa Jesu diitoco faguuhi: Míhaiñoobaco míjibeguedino, nooboro.

*Jesu Igújevejinoco Jíbeguehi.**(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)*

³¹ Jaadí tíconíubo diitoco íjibuguubo. Uujoho Miyamínaafíbadí Ifívuubo guiraajino ídaasuno ícano. Quillahuto íjítí sacerdotemí aivojítotí, caatinímínaa ícamo guiraano uco jíheveji. Jaamoro uco gaícaausujímo. Jaaruubo uujoho mífucucí, safucu ícanotí siino buheeteji, nooboro.

³² Jíllí diitoco foovono nuubo. Jaanegui Pedro buhígovi íjeevadí Jesuco asatyuuboro tíconíurahi íbaabo.

³³ Jaarunaa Jesu acajebeveuboro ijibogominaaco emeeciuboro Pedroco ibauhi: jUti buhigovi minifoto ijoho Satanas idiicaabo! Jilli dihesamaaje Moocaani esamaajebadi jeevatih. Jilli miyaminaa esamaajebadiro jeevahi, nooboro.

³⁴ Jesu ijibogominaa, bu miyaminaa icamoco ocoovauboro nuuhi: Cajaanihacho tadyojicuti asanoco idiimogoobo difico guinodi ficu. Jaaboro ifico idaasuno omoonisujinoco iguitibo tadyojicuti disaa.*

³⁵ Miro ifico agaijibo ifico mitasuji. Jaanoti taajiguinodi, bu tajibogo iijiguinodi icano ifico imitasuubo, ifico taajasuji.

³⁶ ¿Nacu milliti imijiruno miyaminaafi paryi jiinije busumijeque gaayiciruubo ijeebico imitasuruva?

³⁷ ¿Nacu minoodino fine jaadujiruubo ijeebico itaajasuqui?

³⁸ Jaabadi cajaanihacho uuti, tajibogojiti icano jisumio miyaminaa jino Moocaani jeevesuminaafeenevi unucufeebeti, bu tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo nucufeveji johono Guihirubi aivojiri itoomominaama asaadi, nooboro neehicauhi.

9

¹ Jaadi bu neehicaubo: Miyanotiro, amihaiico neehi: Jineeri jino iicamoti saatoho guijevejiti Moocaani aivoji imityama asanoco aatyimetinohachuta, nooboro.

Jesu Siibadi Iminifotooboro Moocaani Aivojico Ifusuno.

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Jaanobuunati sajaguisi njequeti Pedro, Jacoobo, Jua iicamomaryo Jesu fuuhi caamovo bai njequevi. Jahi diito imefeene siibadi minifutuubo.

³ Igaachehu aricuno minifutuuhi seseene nitiminaati cajaaniyoba aivo tolli eseseetesujitirubadi.

⁴ Jaabovi Elia, Moise icamisi jafeveuhi. Jaamisi diiboma iimaahicauhi.

⁵ Jaanegui Pedro Jesuco nuuhi: Mojibogominaafi, Imicani jineeri mihicano. Masii migaaci, saga icano nijeganoco minijeganiqui idi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nooboro.

⁶ Jaaneri diito ijibogominaa sihidi igutumoro milli eneejiruno achahauneguiiha Pedro tolli nuuhi.

⁷ Jaasumiro aimuufai ihallivi iniituuno diitoco fabaacuui. Jaanaa ihaimuufaifañoti guubuvusuuno: Jaani taseemene agaijibo. Jaabo onoonoco imino muguubunici, unuuno.

⁸ Jaanegui emeeciurumo mihaiñoobaco atyimecuutihi idibocoro Jesuco atymeumo.

⁹ Jaadi tobai njequeti iniituudi Jesu diitoco nuuhi: Mihaiñoobaco mijibeguedino mahatyimeneque jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo iguijeveebe siino ubuheetenehachutahiica, nooboro.

¹⁰ Jaanegui mico jibuguutimo, jilli sanomiro dillucasihicauhi: ¿Jineje fine ono guijevefeneti siino ubuheetejino onono? noomoro.

¹¹ Jaamoro Jesuco dilluuno: ¿Milliti jaana caatiniminaa: Elia iticoni saaji, neehicahi? noomoro.

¹² Jaanegui Jesu nuuhi: Jihi, miyaano Elia iticoni saaji. Jaaboro paryi fanoovaaco imibachujiibo. ¿Milli nacu Caatinihaamefaño uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti noono? Miro idaasuno icajiibo, jhevecafetejiibo icano noono.

¹³ Miro jino amihaiico neehi: Miyaano Elia saahinicuui. Jaaruuboco iimogobadi mooniimo diiboti Caatinihaamefaño: Jilli icajiibo unuucubadi, nooboro.

Jesu Buheesuui Sicafefi Ijima Iicauboco.

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

* **8:34** Sahaamefaño noono: Jaaboro diguijeve imohobujeque dicibo tadyojicuti disaa.

14 Jaadi ifutuumo saatoho ijibogominaa iicauhigo. Jaamo atyimeuhi sihidi miyaminaa diito ufequeri iicaunoco, tolliro bu caatiniminaa icauhi diitoma ejenaucasimo.

15 Jaanaa Jesuco miyaminaa aatyimeumoro sihidi jabafituuhi. Jaamoro diibojaa jinociniuhi idillutuumo.

16 Jaamoco dilluubo: ¿Jinejeque diitoma mejenaucasihii? nooboro.

17 Jaanegui diitofeeneti saafi iimusuuhi: Jibogominaafi, dijaa taseemeneque sivahi iimitino ijima iicaabo, diiboco iimaasuhicatihii.

18 Jilli fahiijivaro diiboco agaayicuboro baavi gañihicahi. Jaaboro diiboco ijiti jivaasecucio iinusuboro igaiñoco ojisusuhicaabo. Jaadi diiboco sifañisuhicaabo. Jaanegui dijibogominaaco tajibacurahi ihijico diiboti buhi igañiqui. Jaarumo fiivotihii agañinoco, nooboro.

19 Jaanegui Jesu nuuhi: Ii, jeedi fine amihai miyaavogoma machahano miyaminaa mihicamo. ¿Mihachuta fine, amihaima icaji? ¿Mihachuta fine, amihaiico jaabiciji? Ene juugavi siva tosicafefico, nooboro.

20 Jaanegui diibojaa sivaumo. Jaarunaa ihiji Jesuco aatyimeuboro tosicafefico vivivivi miniiyuboo. Jaaneri baavi cavinamaaiboro acutuubo ijiti jivaasecunoco gañiboro.

21 Jaanegui Jesu caanico dilluui: ¿Mihachuta jilli icacuubo? nooboro.

Jaanegui caani nuuhi: Seemenetiro.

22 Fiiva foova ihiji diiboco cijigaifaño, nifaihufaño icano gañisuhicahi, ifuruubo diiboco igaicaauqui. Jaanegui mihaiico didaasugoobo millihacho mihaidi mooni, nooboro.

23 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Eti naha imiyaavogohachijii. Imiyaavogobedi fanoova sihidi jeevatihii, nooboro.

24 Jaanegui diibo gaihivuui: ¡Jihii, miyaaveguehi! Uco daamusu janaanici miyaavegueui, nooboro.

25 Jaanaa Jesu miyaminaa sihidi iigaivuunoco aatyimeuboro tohimiti ijico ibauhi jilli nooboro: Idiimaasutino iji, uguubusutino iji, ico uujoho tajibahi dihiino diiboti. Jaaboro siino diibofaño dicafutucuudino, nooboro.

26 Jaanegui ihiji agaihivuuboro diiboco siino vivivivi miniiyui. Jaadi diiboti iinuubo miguijevecubadi diiboco omoonihinuboro. Jaanoco guiraamo saatoho: Guijevecuubo, neehicauhi.

27 Jaarunaa Jesu ihuseti agaayicuboro diiboco gañiyicui. Jaaneri diibo julleveuhi.

28 Jaadi Jesu iijafa ijicafutuuhigo ijibogominaa ijeevadi diiboco dilluui: ¿Milliti jana mihai magañitihii tohimiti ijico? noomoro.

29 Jaanegui diitoco nuubo: Toyomo ijimi ticovono iinotatihii. Jilli Moocanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.*

Siino Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30 Jaadi toonoti ufuumo Galileafañodi fatyuui. Jaamoco mihaiñooba agaajacinoco Jesu imuguutihii,

31 ijibogominaaco ijibugumaño. Jaabo neehicauhi: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji. Jaaboco uco guijenijimo. Jaaruuboco uco iguijenicuruubo mifucuci, safucu icano nijequeti siino buheeteji, nooboro.

32 Jilli diitoco ijibugurunoco gaajahicautimo, bu idilluqui omoonirumo iguihicauhi.

¿Cajaani Fine Imiyaabo?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Jaadi Capernau cuumivi ifutuuhii jaahe iicacudi Jesu ijibogominaaco dilluui: ¿Jinejeque jana jihaiivi amihai ihiimaacasimoro masaahicahi? nooboro.

* 9:29 Sahaamefaño noonoo: Jilli machutimo mahaigomoro Moocanima mihiimaaneriro iinefimo, nooboro.

³⁴ Jaarunaa diito iimusutihi: ¿Cajaaniji fine aivo mihaiti imiyaabo? noomoro jiihaivi ihiiimaacasiuumaño.

³⁵ Jaanegui Jesu acasivuuboro fahuseeci motihaiti miimisiici idino iicaumoco ocoovaaboro nuuhi: Cajaanihacho amihaiti imiyaaboti iicagoobo, famooguiinovi iminifotooboro famoocoro ijeecivequi,

³⁶ nooboro seemeneque iicuboro diitofeenevi ficuui. Jaaboro tooseeque ihiihicuboro diitoco nuuhi:

³⁷ Cajaanihacho tamomoco imiyaavogomaño jiiyadi seemeneque agaayicimo uco gaayiciji. Jaamo bu uco agalluuboco tolliro gaayiciji, nuubo ijibogominaaco.

Mominaafi Icatibo Mojaagodi Icaabo.

(Lc 9.49-50)

³⁸ Jaanaa diiboco Jua nuuhi: Mojjibogominaafi, meeci, saafico mihai mahatyimehi dimemeri iimitino ijimico buhi agavaracuuboco. Jaaruuboco mihai mihibahi, mihaima igotineguiiha, nooboro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mihibajirahana. Miuro saafi tamomofañodi niquejeo mityaco eheetavoobo goovano uuditi imitino iimaajitibehiica.

⁴⁰ Miuro mojaagodi iicaabo mominaafi icatibo.

⁴¹ Jaanoti cajaaniyohacho amihaiico Cristooto mihicaneguiiha nifaihuco aacimo miyanotiro toono jaadaco gaayiciji.

Imitifaño Agañisujiruno Nihicu.

(Mt 18.6-9; Lc 12.1-2)

⁴² Jaanoti cajaaniyohacho jito seeme uco jino imino imiyaavogomoti saseeque imitifaño agañisumoco aivo imijiruno guisibatyigabari icodaaheti mudujenimoro muuaifaño magañino.

⁴³ Jaanegui dihuse ico imitifaño agañisuhachi quiticibo buhi gañi. Miuro imijiruno sahusemaryo diicaabo niquejefaño ofoono. Jaanoti imijitirumo fahuseecima diicaabo ciijigaifaño ofoono tahi ufucuro iciijigai ajabaavejitihigo,

⁴⁴ bu jijoho icarumo echeemejitihigo icano.

⁴⁵ Jaanoti bu ditihai ico imitifaño agañisuhachi quiticibo gañi. Miuro imijiruno satihaimaryo diicaabo niquejefaño ofoono. Jaanoti fatihaicima idiicaabo ciijigaifaño gañicafetejirahi.

⁴⁶ Tahigo jijoho icarumo echeemejitihigo, iciijigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

⁴⁷ Jaanoti bu dihaalli ico imitifaño agañisuhachi buhudaruubo gañi.† Imijiruno Moocaani aivojifaño sahaimaryo diicaabo ofoono. Jaanoti faayicimaryo diicaabo ciijigaifaño gañicafetejirahi.

⁴⁸ Tahi jijoho icarumo echeemejitihigo, iciijigai ufucuro ajabaavejitihigo icano.

⁴⁹ Jaabadi miuro paryi famooro ciijigairi imuhunicafetejimo.‡

⁵⁰ Imiruno imuhu jaaruno iimo afatyucuudi, ¿jinejeri dojicuviro mihimutusujirahi? Jaanegui amihai imoma mihica. Jaamoro fahigova sabadiro sajeebi mihicacasi, nooboro.

10

Jesu Judea Jiinjeri, Bu Perea Jiinjeri Icano Iguehi.

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jaadi Jesu Capernauti ihinuudi fuubo Judea jiinjervi Jorda onegueehi icano jiinjervi. Jahi siino miyaminaa diibojaa igaivuui. Jaamoco jibeguehicaubo iicahicaubadi.

† 9:47 Jino jilli imitico deetavedino eneejiruno. ‡ 9:49 Sahaamefaño noono: Jaabadi miuro paryi famooro ciijigairi imibachucafetefihi.

*Jesu J#ibeguehi Gaigoomico Ejeevesufinoditi.**(Rm 7.1-3; 1 Co 7.10-16)*

² Jaanaa fariseomiti saatoho Jesujaa asaaumoro diiboco dilluvauhi #furumo diiboco igaay#ciqui: ¿Naa fine imijiruno aiji mogaico ejeevesuno? noomoro.

³ Jaaneguiha diitoco nuubo: ¿Milli nacu Moise am#haico taj#bauhi? nooboro.

⁴ Jaanegui nuumo: M#iro Moise taj#bauhi jeevesuhaameque mahacimoro am#hai taabaco mejeevesuhica, nooboro, nuumo.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: M#iro am#haico Moise tolli taj#bauhi am#hai cuhufo- jeeb#ico aaty#meuboro.

⁶ Jaanoti iticoni Moocaani paryi fanoovaco ifiivusuusumi gaifi, gaigo icano fiivusuubo.

⁷ Jilli iicamaño gaifi caanico, seejico icano jeevesun#ichi mogaima iminifetequi.

⁸ Jaamisi saafiibadiro ican#icuuhi. Jaamaño miimisiici icacuutino saafirucu.

⁹ Jilli iicamaño Moocaani agataacucuunoco miyam#inaa mudugaacucuudino, nooboro.

¹⁰ Jaadi jaaha iicacuudi ij#ibogom#inaa siino diiboco tonoditi dilluui.

¹¹ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mogaico ejeevesuuboro sifigoco #ci#bo iticoni#oghallivi ajeva imitico #ichi.

¹² Jaabadiro bu gaigo aijico ejeevesugoro sifiico atajevago tolliro ajeva imitico #ichi, nooboro.

*Jesu Seemeque Imino Onoono.**(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

¹³ Jaanaa seemeque sivaumo Jesujaago diitoco idud#iciqui. Jaarunaaca ij#ibogom#inaa toseejeque isivaumoco #bahicauhi.

¹⁴ Jaanoco Jesu aaty#meuboro sifiratuuhi. Jaaboro diitoco nuubo: Jaafa tajaa seeme saahi fine mi#ibano. M#iro Moocaani aivoji diito seemebadi iicamono.

¹⁵ Miyanotiro am#haico neehi: Jino seemene iicabadi Moocaani aivojico agaay#cit#bo ufucu feejit#i Moocaani aivojifaño, nooboro.

¹⁶ Jaaboro toseejeque ih#ib#ic#boro ihall#ivi ihuseque ficuhicaubo. Jaaboro diitoco imino nooboro Moocaanima iimaauhi.

*Sihidi Inih#ibam#ima Iicaabo Jesuma Iimaahi.**(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

¹⁷ Jaamañoti Jesu fuuhi. Jaanaa saafi miyam#inaafi iticovodi ij#inafatyuuboro iguiino ememu#vuuboro diiboco dilluui: Idiimiibo J#ibogom#inaafi, ¿jinejeque fine, uujoho moonijirahi ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

¹⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Milliti uco idiimiibo neehi? ¿M#ijoho, nacu, iimiibo? I#i#boro saafiro Moocaani iimiibo.

¹⁹ ¿Nacu gaajahi Moocaani taj#bajico? Sifigoti taavadino, guijen#idino, nanivadino, sitaaditi sicamañoooco d#ibeguedino, bañ#sudino, diicaanimisico gaiji, nooboro.

²⁰ Jaanegui diibo nuuhi: J#ibogom#inaafi, seemenetiro paryi toonoco uujoho imino moonin#ichi, nooboro.

²¹ Jaanegui Jesu emeci#uboro diiboco gaijuhi. Jaaboro nuubo: Sanurucu aivo dih#imega iicano; paryi dinehejeque naajete. Jaaboro #daasumoco daaci. Jaadi jari niquejefaño sihid#i nih#ibam#ivaji. Jaaboro tadyoj#icuti disaa, nooboro.*

²² Jilli diiboco unueneri sihid#i idaasuvuuboro, idaasuno fuubo sihid#i inih#ibam#ima iicaubo. Jaabo inih#ibam#ico gaijuhi.

²³ Jaanegui Jesu ihuufococo emeci#uboro ij#ibogom#inaaco nuuhi: ¡Aivo sihid#i jeevano inih#ibam#ima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono! nooboro.

* **10:21** Sahaamefaño noono: Diguijeve imohobujeque d#ic#bo tadyoj#icuti disaa.

24 Jaaneri ijibogominaa sihidiro jabafituuhi. Jaarunaa Jesu siino diitoco nuuhi: jTaseeme, tihicani Moocaani aivojifaño ofoono!†

25 Miiro sihidi jeevajitiruno camello januutupaajeri afatyono. Jaano janaanici aivo sihidi jeevano inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono, nooboro.

26 Jaaneri imi janaanici ajabafituumoro dillucasihicaumo: ¿Jana cajaanatyo fine taajajirahi? noomoro.

27 Jaanegui Jesu diitoco emeeciuboro nuuhi: Miyaminaadi aivo sihidi jeevano. Jaanoti Moocaanidi sihidi jeevatino. Miiro diibedi jineje tihinoba chahahi, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Miiro miihai paryi mubusumijeque mejeevesuhinimoro ima mihiguehi, nooboro.

29-30 Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi, cajaanatyohacho iijaco, inahabomico, inagomico, seejico, caanico, iseemeque, ijiinijeque icano taguiniodi, bu tahalliti taajasujibogoguiniodi icano ejeevesumo gaayiciji jino jiiiniijehallivi ciendifova janaanici iijanoco, inahabomiihaico, inagomiihaico, seejico, seemeque, jiinijeque icano idaasuno omooninofeeneti, bu jaadi ufucu asaajino niquejevi ifinijitino fiivoma icajimo icano.

31 Jaanoti guiraamo jisumi sihidi ejeevamo iicarumo guinovii minifeteji. Jaanoti guiraamo jisumi guinovii iicarumo tusumi sihidi ejeevamoti minifeteji, nooboro.‡

Jesu Iguijevejinoco Siino Jibeguehi.

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Jaanaa jihairi icacuumo Jerusalejaagovi ufuumo. Jaanaaca Jesu ijibogominaaco imegavi siguehicauhi. Jaamo diito sihidi jabafituumo. Jaarunaa saatoho diibo dojicuti ofoomo igutuumo. Jaanoma iicaubo Jesu siino diitoco fahuseeci motihaiti miimisiici idino iicaumoco ijeevadi ocoovauboro ticovauhi ijibuguubo diibo idaasuno iicaujinoco.

33 Jilli nooboro: Memeeeci, jino Jerusalejaago mefeehi. Jahigo uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo sacerdotemi aivojito usefaño, caatiniminaa usefaño icano acicafeteji. Jaamo uco guijevefaño ohoovicimoro sihigootoco acijimo.

34 Jaaboco uco diito dejecumoro aamijimo, jirebamaaijimo icano. Jaadi uco guijenijimo. Jaaruubo uujoho mifucuci, safucu icanobuunati guijevefañoti siino buheeteji, nooboro.

35 Jaanaa Zebedeo achimisi Jacobo, Jua icamisi Jesujaa asaumisiro diiboco nuuhi: Mojibogominaafi, mihimeguehi ico midillunoco misico adaacinoco, noomisiro.✧

36 Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Milli amisico uujoho omooninoco mihimeguehi? nooboro.

37 Jaanegui nuumisi: Mihimeguehi misico dihaivojifaño acasiiacunoco saafico dinaninaagonovi, saafico dimiyanaagonovi icano, noomisiro.

38 Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: Jilli aivo amisi toono magaatatinoco midilluhi. ¿Nacu amiihai uujoho idaasuno iicajihilluti mahadujirahi? ¿Bu idaasuno iicajifaihuri uujoho initicafotofaihuri miniticafetejirahi? nooboro.§

39 Jaanegui: Jiihi, nuumisi.

Jaarunaa Jesu diitisico nuuhi: Miyaano fine uujoho aaduhilluonoti mahaduji, bu uujoho initicafetejibadi miniticafeteji icano.

40 Jaanoti naha oono tañaninaagonovi, bu tamiyanaagonovi icano macasiivejinoco uujoho acijitirahi. Jaanoti jaatyo idimeguiiharo iimibachucininoco diito gaayiciji, nooboro.

41 Jaanoco saatoho ijibogominaa uguubumoro Jacobomisijaago sifiratuuhi.

† 10:24 Sahaamefaño noono: jTihicani sihidi inihibamima iicamo Moocaani aivojifaño ofoono! ‡ 10:31 Griego iijiri noono: Jisumi oono ajashutino imegavi iicamo ufucu dojicuvii minifeteji. Jaanoti jisumi dojicuvii iicamo tusumi imegavi icaji. ✧ 10:35 Mt 22.20-28 § 10:38 Jilli eneejiruno: ¿Nacu amisi uujoho idaasuno iicajibadi mihicajirahi?

⁴² Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Am#hairyo magaajacuuhi jiinjeminaa aivojito ijinijeque ataj#bafinoco. Jaamofeeneri, bu iicamo imityafimo imityari miyaminaaco guinonifih.

⁴³ Jaabadi am#haifaño tolli icajitino. Jaanoti am#haifañoti sihidi ejeevaaboti iicaqui, jilli saatoho jeecibominaafiti miminifoto.

⁴⁴ Jaanoti bu cajaanihacho am#haifañoti imiyaaboti iicagoobo paryi am#hai jeecivominaafiti minifeteji.

⁴⁵ Jaabadi m#iro uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo, uco ijeeceivequi saautihi. Jilli uujoho ejeeivooboro miyaminaahallivi tafico aac#nofeenedi guiraamoco taajasuqui saauhi, nooboro.

Jesu Bartimeoco Atyimesuhi.

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Jaanobuunati #futuumo Jerico cuumivi. Jaacuumiti Jesu ij#bogominaa, bu sihidi miyaminaa icamoma tuucuumiti fuunaaca Bartimeo onoo ajashuno aatyimeuti#bo Timeo achi j#haijiniri giciniuhi nihibamico idilluubo.

⁴⁷ Jaanaa Jesu Nazareoobo asaanoco agaajaciuboro ticovaubo sefano ocoovadiicuboo: ¡Jesu David Iyaachi, uco didaasugo! nooboro.

⁴⁸ Jaanoma iicamo saatoho diiboco: Ill#vequi, noomoro #bauhi.

Jaarunofaño janaaniviro coovadiivehicaubo: ¡David Iyaachi, uco jeedi didaasugo! nooboro.

⁴⁹ Jaanegui Jesu uguc#vuuboro: Diiboco mocoova, nuuhi.

Jaanegui diiboco ocoovaumo nuuhi: Imo imo diica. Jaaboro goova gañiivo ico coovaabo, noomoro.

⁵⁰ Jaanegui ijeebutachehuco aganicaruuboro sefano ujulleeveuboro Jesujaago fuuhi.

⁵¹ Jaaboco Jesu dilluuhi: ¿Milli ico omoon#noco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aatyimeuti#bo diiboco nuuhi: J#bogominaafi, aatyimeneque imeguehi, nooboro.

⁵² Jaanegui Jesu nuuhi: Jii, fuucu taca buheetecuuhi imiyaavogomaño, nooboro. Jaasumiro diibo imino aty#mecuuhi. Jaaboro Jesu dojicuti j#hairi fuubo.

11

Jesu Jerusale Cuumifaño Jicafetehi.

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹⁻² Jaadi Jerusale fiitino #futuumo Betfaje cuumi, bu Betania cuumi icano jinivi Olivohono iicagaji ticovovi. Jaamañoti Jesu ij#bogominaatisiti miimisii#co galluuhi: Mofoo, oono mot#covo iicacuumijaago. Jahi mahaty#meji burrogay# duujecin#boco m#haiñooba diiberihi #got#boco. Jaaboco misinaayumisiro juu misiva.

³ Jaanoti m#haiñooba am#sico: ¿Collhi misin#hi? onoochahi, monoo: Mohaivoj#bo eneeneguiha. Jaaruuboco goovajino uhuumisuno monoo, nooboro.

⁴ Jaanegui ufuumisi aty#meteuhi burrogay#co guhugajinivi jahisivi j#haifaño duujecin#boco. Jaamisiro diiboco sinaayumisi.

⁵ Jaarunaa saatoho tooneri iicaumo diitisico nuuhi: ¿Jinejeque toono momoon#hi? ¿Collhi muburroco misin#hi? noomoro.

⁶ Jaanegui diitisi diitoco Jesu unuubadi nuuhi. Jaanoma iicamo satyusuumo.

⁷ Jaaboco Jesujaa #futusuudi igaachehunoco diibohallivi ificuudi Jesu ihalli cas#vuuhi.

⁸ Jaanaaca bu sihidi saatoho igaachehuneri j#haico jeebuhicauhi. Jaanoti saatohosa imoho jaainoco iquitimoro j#haifa tafusuhicauhi.

⁹ Jaanaaca imegavi ofoomo, bu dojicuti asaamo icamo sahaguehicauhi: ¡Hosana! Imicani Mohaivoj#bo memeri asaabo.

¹⁰ Imicani aivojɨ asaano; mootadi sɨcijeobo David aivojɨbadi asaano. ɨTollɨro niquejefa Hosana Moocaanico masahago! noomoro.

¹¹ Jaabo Jesu tuucuumifaño ufuuboro Moocaani iijafaño ɨcafutuubo. Jaadi fanoovaco fahigovavɨ emecihicaudi fuucuubo paryɨ ijɨbogomɨnaama Betaniavɨ mihijicuneguiiha.

¹² Jaano sesevedɨ Betaniati ufuuhi Jesuco ajeba aivuuhi.✠

¹³ Jaanaa tehesinoti atyimeubo higueraho sihidi aamevahoco. Jaanegui meecituubo: Fine inoovatama icano, onoomaño. Jaarunaa chahauno, jilli boti aamenereu noovautiho onoovafisumi iicautimaño.

¹⁴ Jaanoma iicaubo Jesu toohoco nuuhi: Mɨhaiñooba jee dinoovataco ufucuro gueenejitihi, nooboro. Jaanoco ijɨbogomɨnaa guubuui.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-16; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Jaanoti ufuumo Jerusalemɨ ifutuui. Jaadi Jesu Moocaani iijafaño ufuuboro toojafaño naajeteque eheetavuumo isivɨ gavaracuubo. Jaabadiro bu nihibamico uhumisuhicaumo mesanoco baavɨ gavaracuubo, bu tolliro nimihumico anaajehicaumo icaganoco mooniubo icano.

¹⁶ Jaaboro imuguutɨbo mɨhaiñooba siinoco toojafañodi acañunoco.

¹⁷ Jaadi jilli nooboro diitoco jɨbeguehicaui: Mɨro Caatinɨhaamefaño noono: Taaja Moocaanima iimaajareji paryɨ faacuumivadiro, noonoro. Jaarujaco amɨhai nani-vamɨnaa iijatiro miminiyui, nooboro.

¹⁸ Jaanoco sacerdotemɨ aivojito, bu caatinɨmɨnaa icamo uguubumoro diiboco toonohalliti igaicauqui ituma ifehicaui: ¿Naa fine, milliti momooniji? noomoro. Jaarumo diiboco iguihicaui paryɨ miyamɨnaa diibo ijɨbegueneri ajabafitehicaunoma iicaumo.

¹⁹ Jaadi mihijicuneguiiha Jesu tuucuumiti fuucuui.

Higueraho Ochoomono.

(Mt 21.20-22)

²⁰ Jaano sesevedɨ siino fucuro tomañodi afatyumo atyimeuhi tohigueraho ibacoconomaryo uchuumucunoco.

²¹ Jaanoco Pedro esafutuuboro Jesuco nuuhi: Meeci mojɨbogomɨnaafi, mee oono higuerahoco ɨjoho afajahiniho chuumucui, nooboro.

²² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaanico mimiyaavogo.

²³ Miyantiro amɨhaico neehi: Cajaatyohacho jigajico: Jinooti eedenenere muuaifaño difoo, onoomoro agalluhachijɨ tolli icajino. Jaamo ijeebɨfañodi guucibatimo jino onoobadi iicajinoco imiyaavogohachijɨ onoobadi icajino.

²⁴ Jaanegui amɨhaico neehi: Paryɨ Moocaanico midillunoco, magaayiciji, noomoro midilluhachijɨ amɨhaidi tolli icajino.

²⁵ Jaamo bu Moocaanima mihiimaasumi cajaatyomahacho imitino mihicahachijɨ diitoma mihimibachucasihachijɨ niquejefaño iicaabo amɨhai Caani amɨhai imitico buusujɨ.

²⁶ Jaanoti mihimibachucasitihachijɨ amɨhai Caani niquejefaño iicaabo amɨhai imitico buusujitɨhi, nooboro.*

²⁷ Jaadi uumiumo Jerusalemɨ ifutuui.✠ Jaadi Jesu templojafañodi igooboro feehicaunaaca sacerdotemɨ aivojito, bu caatinɨmɨnaa, bu tomaño quillahuto icamo diibojaa asaamoro

²⁸ diiboco dilluvauhi: ¿Jineje mitya iijiri ɨjoho jinehejeque jilli moonihicahi? ¿Mɨjoho ico tomityaco jilli mooniqui aacineri? noomoro.

✠ 11:12 Mt 22.18-19 * 11:26 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo. ✠ 11:27 Mt 22.23-27; Lc 22.1-8

²⁹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: Uujoho bu tolliro amiihaico dilluji. Jaanoco uco mihiimusuhachiji, amiihaico neeji comityari uujoho jino omooninoco.

³⁰ ¿Nacu Jua nitihiji cuucatioju? ¿Niquejejaagotioji, nacu miyaminaajaagotioji? mihi-imusu, nooboro.

³¹ Jaanegui sanomiro noocasihicauhi: Niquejeoji munuuruva du miihaico: ¿Jaanoco bu collihi mimiyaavogotih? neejiruubo.

³² Jaanoti bu miyaminaajaagotioji munuuruva, imijitiruno noomoro, noocasiumo miyaminaaco iguiumoro. Miiro paryi famooro miyaminaa Juaco miyaano Moocaani iimaaminaafi iicaunoco agaajauneguiha.

³³ Jaamoro: Magaajatihi, nuumo Jesuco.

Jaanoma iicaabo bu Jesu diitoco iimusuhi: Jaano jeevari bu uujoho amiihaico jilliti moonihi eneejiruno, nooboro.

12

*Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)*

¹ Jaadi Jesu ticoniuhii siinovi ooviciboro ijibuguubo: Saafi miyaminaafi baacuco ifaguifano abasuuboro toonocohallidi mecuniuhi, bu ifafaihuco icijinoco eetavuubo, bu tolliro tofaguifeenetii torrehacico eetavuubo tohaci nijequeti toonoco iteemequi icano. Jaaboro dudicamaajeminaaco tofaguico utuumusuhiniuboro sihi tehesino fuubo.

² Jaano ibaacu onoovacudi iicojiminaafico galluubo diito tofagui dudicamaajeminaajaago: Tamañoco dicitoo, nooboro.

³ Jaaruuboco diito agaayicumoro ahaamihicaudi botiboco dojicuviro galluumo.

⁴ Jaaneguiha bu sifico galluubo. Jaaruuboco tolliro iinigaati agafucuhicaumoro diiboco aivonoono eneehicaumoro botiboco galluuhii.

⁵ Jaaneguiha bu sifico galluubo. Jaaruuboco gaicaaumo. Jaaneguiha bu guiraamo saatohoco galluubo. Jaarumoti saatohoco aamiumo, jaanoti saatohoco gaisiraicumoo icano.

⁶ Jaanobuuna saafirucu illi aatyuvuuno guiraano agaijubo. Jaaboco niinoonoro galluubo achico: Fine bocigujimo, nooboro.

⁷⁻⁸ Jaarunaa diito noocasiuhi: Jaani duhu imi toonoco agaayicijiibo. Masii miguijeniqui. Jaadiji miihai toono abajatoti mihicaji, noomoro diiboco agaayicumoro guijeniumo. Jaamoro diiboco toonoti buhigovi gañiumo, nooboro

⁹ diitoco Jesu dilluuhii: ¿Fine milli tofagui abajaabo diitoco moonijirahi? Miiro asaaboro diito dudicamaajeminaaco ifinisuboro ifaguico sidudicamaajeminaaco acijirahi.

¹⁰ ¿Nacu memecitihiiica Caatinihaamefaño jilli onoonoco?

Guisiri iijanoco eetavonicimo imi guisibaco itihisumoro gañihi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihii toba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo.

¹¹ Jinooco Aivojiiibo Moocaani eetavehi. Jaano aivo miihaidi sihidii jeevahi, noono Caatinihaamefaño, nooboro.

¹² Jaanoma iicamo Jesuco igaayiciqui mooniumo diitoco eneejirunoco siinovi ooviciboro onoonoco agaajaciumoro. Jaarumo miyaminaaco iiguiumoro diiboco ejeevesuumoro fuucuumo.

¹³ Jaanobuunati Jesujaa galluumo fariseomoto, Herodianomoto iicamoco ifurumo diiboco millihacho onoonoti igaayiciqui.*

¹⁴ Jaamo asaamoro diiboco nuuhi: Jii bogominaafi, ijoho miyaminaa onoonoco jeevivotiiibo miyaabo idiicanoco miihai magaajahi, bu paryi miyaminaa sabadiro

* 12:13 Mt 22.15-22; Lc 22.20-26

desicinifinoco magaajahi icano. Jaamaño Moocaani jiihaico miyanotiro diibeguehichi. ¿Naa idi imino Cesar ajaadusunoco majaaduno? ¿Nacu majaadujitihii? noomoro.

15 Jaarunaa ibañifira jeebico agaajaciuboro diitoco nuubo: ¿Collihii uco minisuhii? Ene sajeeti nihibajeti misiva meeciui, nooboro.

16 Jaanegui diibojaa sivaumo. Jaajeque emeciuboro diitoco nuuhi: ¿Nacu mijoho imene jino, bu jino imomono icano? nooboro.

Jaanegui diito: Cesarno, nuuhi.

17 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Cesarnoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro. Jaaneri sihidiro eetyehicaumo.

18 Jaanaaca diibojaa saatocho saduceomi iguijevecumo siino buheetejitihii onoonicimo asaamoro diiboco dilluvauhi:✠

19 Jiiibogominaafi, Moise miihaidi jilli caatinuhii: Saafi nahabo mogai seemevatigo cojiti iguijevehachiiiji inahabo ifibaijigoco icuboro inahabobuuna eseemevase caani momofaño icaji, nooboro Moise.

20 Miiro saatocho sano nahabomiro icauhi sahuse juugahuseti miimisiici idimo. Jaamoti saafi taabavauhi. Jaaruubo seemevatiuboro guijeveuhi.

21 Jaanegui saafi inahabo ifibaijigoco icuuhii. Jaaruubo tolliro seemevatiuboro guijeveuhi. Jaaneguiha bu allivioobo. Jaaruubo bu tolliro icauhi.

22 Jaamo famoro tolli diigoma icauhi. Jaarumoti saafiiba seemevautihii. Jaano nijequeti bu tolliro diigo guijeveuhi.

23 Jaamo buheetesumi siino ubuheetedi, ¿cajaanii taabaji? fine famoro diigoco ataabavacuumaño, noomoro.

24 Jaaneguiha Jesu diitoco iimusuhii: Jilli amiihai mitihivehi Caatinhaamefaño onoonoco, bu Moocaani gaaja iicanoco magaajatimaño.

25 Miiro guijeveti siino ubuheetedi gaifiimi, gaigoomi icamo taabavacasicujitihii niqnejefaño iicamo toominaabadiro icacuujimo.

26 ¿Nacu toono guijeveminaa ubuheetejinoti Moise aamefaño, onoonoco amiihai memecitihiiica? ¿Mili nacu Moocaani diiboma iimaauhi imoho ijigaunofeeneti? Miiro nuubo: Uujoho Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojiiibo, nooboro.

27 Jaamaño Moocaani guijeve aivojiiibo icatino. Moocaani ubuheeme Aivojiiiboro. Jaamaño aivo amiihai jilliro guiraano mitihivehi, nooboro.

Aivo Imiya Tajiiiba.

(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

28 Jaanaaca saafi caatiniminaafi gaseuhi diitoma ihiimaacasinoco uguubuuboro. Jaabo Jesu imino diitoco iimusunoma iicaubo diiboco dilluubo: ¿Cono aivo tajiiibati aivo obocino? nooboro.

29 Jaanegui Jesu diiboco iimusuhii: Imiya tajiiiba jino; muguubu Israel iduboro saafiro Mohaivojiiibo Moocaani.

30 Jaabo Moocaani Dihaiivojiiiboco gaiiji paryi dijeebiiMaryo, paryi difiiMaryo, paryi dihesamaajemaryo, bu paryi disefamaryo icano. Jino aivo imiya tajiiibaji.

31 Jaano alliviono bu aivo tobadiro jeevahi jino; sitaaco gaiiji difiico agaijiiyadiro, onono. Chahano satajiiiba aivo jino janaanici iicano, nooboro.

32 Jaanoma iicaubo icatiniiminaafi diiboco iimusuhii: Jiihi jiiibogominaafi, miyaanoco aivono neehi, saafiro Moocaani iicanoco, chahaabo sifi diibo janaanici iicaabo.

33 Jaaboco magaijino paryi mojeebiiMaryo, mohesamaajemaryo, mosefamaryo, mofiiyadiro sitaaco magaijino icano aivo imino. Jaabadiro asimico agaicaamoro jeevivonoco ifajicivii ificuunicino tolli imino. Jaarunaa Moocaanico, bu sitaaco icano magaijino imino fanoo janaaniciivii, nooboro.

✠ 12:18 Mt 22.23-33; Lc 22.27-40

³⁴ Jaanegui imino iimusuunoco Jesu aatyimeuboro diiboco nuuhi: Jii, tehesitihii ijohoo Moocaani aivojiti, nooboro. Jaanotiro miihaiñooba siino diiboma dillamaaicuutihii igutumaño.

¿Miiijohoo Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jaanaa Jesu Moocaani iijafaño ijibogooobo neehicauhi: ¿Milli jaamo caatiniminaa Cristoco David iyaachi neehicahi?

³⁶ Miiro David icaruubo Moocaani Gaijafenedi ihiiimausumi nuuhi: Mohaivojiiibo Moocaani Tahaivojiiibo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casiiivo, diminaaco ditihaiiguino uujohoo ificuunohachuta, nooboro.

³⁷ ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivojiiibo, unuuno icanaaca? nooboro.

Jaanoco sihidii miyaminaa iicaumo imono guubunichicauhi.

³⁸ Jaabo Jesu diitoco ijibogooobo neehicauhi: Iicigusuno mihica caatiniminaati, oono caamovonoono gaachehunoma ijgomoco, goohasinofoenevi aivo imino idillunoco iimoyicifimoti.*

³⁹ Bu jaamo sinagogajafa ufuusumi aivo iimiya icaganocoro ujuvicamaaifimoti, bu machusumi iimimañejeviro iicafimoti.

⁴⁰ Bu fibaijito gaigoomi iijanoco udumitiiicimoro ifurumo, toonoco utuvuusumo caamovono Moocaanima iimaaniiicimo sitaaco ibañiqui. Jaamaño guiraajino aivo ciiijigaifaño ijaadaco agaayicino, nooboro.

⁴¹ Jaanobuunati safoono Jesu Moocaani iijafaño nihibamico ijicuhicauno imega igicinimañoti iifinichicauhi miyaminaa tobafa nihibamico ijicumoco. Jaamo saatoho sihidii inihibamima iicameheje guiraano jicuhicauhi.

⁴² Jaanaa saafigo idaasuno fibaijigo agaseugoro tobafa mijeegayicico jiihacuvauhi miiidino ijaada iicajecico.

⁴³ Jaanoco Jesu aatyimeuboro ijibogominaaco ocoovauboro nuuhi: Miiyanotiro amiihaico neehi: Ajaamo idaasuno fibaijigo paryi famoova nihibamico tobafa ijicumoo janaaniiivi aivo ficuui.

⁴⁴ Miiro paryi aacimo diitoma ucuujivaachutinoti acihii. Jaanoti diigo ihidaasuti paryi acigo tooneri amachujirunoco, nooboro.

13

Jesu Neehi Temploja Iifinisucafetejinoco.

(Mt 24.1-28; Lc 21.5-24)

¹ Jaabo Jesu Moocaani iija templo onoojafañoti inuuboco saafi ijibogominaafi nuuhi: Meeci mojiibogominaafi, bañiifira guisibano bañiifira iijanotyigaba, nooboro.

² Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Mahatyimehi jino iijanotyigabajeque. Jaaruno toonovi iguisibano siibahallivi, siibahallivi icano atyuuvotino paryi sahi callajaavejino, nooboro.

³⁻⁴ Jaadi fuumo Olivohono iicagajijaago tooja Moocaani iija oonegueehivi. Jaanaaca Jesu giciniuboco Jacoobo, Jua, Andre icamo toovono dilluui: Mihimeguehi miihaico idiiibogonoco cusu ijohoo onoono iicaji. ¿Milliti magaajaciji paryi toneheje iticovanoco? noomoro.

⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Esiciniino mihica miihaiñooba amiihaico bañidino.

⁶ Guiraajimo tamemeri asaano: Uujohoo Cristo, noomoro.

⁷ Jaabadiro bu minaaano jiiibogonoti muguubusumi, imucugai niicunejete muguubusumi icano mihiguetejirahana, tolli icajino. Jaaruno toono inijequeevacuujino icatino.

* 12:38 Mt 22.1-36; Lc 22.45-47

⁸ Miro siijiinijeoto siijiinijeotoma moonicasiji, sihaivoji sihaivojima moonicasiji. Jaasumi fahigovavi jiinije maryibaji, ajebano iicaji icano. Jino idaasu iicajino iticovano.

⁹ Jaasumi amihai ifico magaihuini amihai aivojito iigaivomoco acijimo. Jaamo amihai uco mimiyaavogomo tajibaminaa aivojiteje imefeenevi masatyocafeteji. Jaamo uuti diitoco mijibeguehi.

¹⁰ Miro jiinije ifinicuujino imegavi taajasujibogo paryi faajiinijeriro jibogocafeteji.

¹¹ Jaasumi amihai aivojitoco ihaciqui diitojaa asatyusumi: ¿Milli fine menejei? noomoro mehesamaaijirahana. Tolli iicacuudi Moocaani amihai jeebifaño ificuunocoro monoo. Amihai mihimaano icajitino jilli Moocaani Gaija amihai fañoti iimaaji.

¹² Jaasu inahaboro inahaboco igaicaauqui aciji. Jaabadiro bu caaniro iseemenequeji iseemere caanijaagovi iminifotomoro caanico acijimo sita igaicaauqui icano.

¹³ Jaasumi faaboho amihai jiheveji tamomohalliti. Jaarunaa tolli icarunofa ejenaubo taajaji.

¹⁴ Miro Moocaani iimaajibogominaafi caatinuhi: Johono imitino idicunoco omooniboro ifinisufinoti jaano templojafaño iicamaño iimimañeri iicacuutinoco mahatyimecuudi, aameque mihifinichicamo magaaja. Jaadi Judeao jiinijeri mihicamo ifagajinojaa magaacini.

¹⁵ Jaanoti bu tusumi saatoho iija niibahucuri mihicahachiji miniitomoro fañovi mijicafetedino siinobaco mihiciqui.

¹⁶ Jaanoti bu buhi faguifaño mihicamo amihai gaachehuco mihiciqui jaahevi muhumidino.

¹⁷ Jaanoti, ayi, fine idaasucani icajimo gaigoomi tusumi oovato iicamo, bu imifañoti aduseejema iicamo icano. ¿Milli bu gaajirumo?

¹⁸ Jaanegui Moocaanico midillu jaamo iimitifucuje sicurasumi gaatimo mihicahi.

¹⁹ Tusumiji sihidi aivo idaasuno mihicaji fucuje icaji jiinijeque Moocaani ifiivusunotiro aatyimeratifucuje. Jaarunobuunati siino ufucu atyimeracuujitih.

²⁰ Jaafucujeque Mohaivojibo ibaaresutiruva tusumi iicajimoti mihaiñooba taajajitirahi. Jaaruubo tufucujeque baaretesujiibo itaadimo diibo iciumo toono idaasunoti itaajaqui.

²¹ Jaanoti amihai saatoho: Memeci jaani Cristo, memeci jaadi Cristo, onohachiji: Miyaano meneedino.

²² Jilli jihovoto saaji Cristo ifibadi iminifotomoro, bu Moocaani iimaajibogominaabadi icamo. Jaamo sihidi ejeevanoonoco eetavejimo niqueje mitya iijnobadi icanehejeque ifurumo miyaminaaco ibañiqui, bu Moocaanita iicacuunomoco ijishitihachiji bañijimo.

²³ Jaanegui amihai mityano mihimibaicinicu amihai jino uujoho imegaviro jibugucuuhi, nooboro.

Jesu Miyaminaafibadi Ifivuubo Siino Asaajino.

(Mt 24.29-44; Lc 21.25-33)

²⁴⁻²⁵ Jaasumi toono idaasufucujebuunati nihiba jabaaveji, bu fucuo nihiba achicujitih, bu meeciri niquejefañoti aifeji, paryi niquejefaño iicano mitya maryibaji icano.

²⁶ Jaadi jarihiica mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo aimuufaifeenedi sihidi mityama, tahaivojima icano asaanoco.

²⁷ Jaaboro uujoho tatyoomominaaco atajibamo tañanitamoco igaiyicijimo fahigovati jiinijejinibaaciti, niquejejinibaaciti icano.

²⁸ Jaanegui oono higerahotiro magaaja miro igacano afaivunusumiro ihaamene ruutunichi. Jaanoti ficaba ifiticunoco magaaanichi.

²⁹ Jaabadi amihai magaaja paryi fanooro jino uujoho onono iicanoco mahatyimecudi mehesicinicu jiinije ifinijino ifiticunoco.

³⁰ Miyanotiro jino amihaiico neehi, paryi jineheje icaji miyaminaa toonoco aatyimejimo guijeveti maacaro.

³¹ Niqueje, bu jiinije icano fatyeji. Jaanoti jino uujoho onoono sicamañovi fatyejitih.

³² Jaaruno tufucu ihoovo iicanoco mihaiñooba gaajatih. Moocaani toomominaa niquejefa iicarumo, bu uujoho Moocaani Seemene icaruubo gaajatih icano idiboro Moocaani tufucuco gaajahi, nooboro.

³³ Jaanegui amihai mihimibaicinicu toomomoro magaaajatih ihoovofucu cusumiha-cho iicajinoco.

³⁴ Saafi tehesino ifeequi iicojiminaaco idudicamaajeque aaciboro iguhugaco ofoonobuuna saafico utuumusuuboro, diibo iicanicibadi uujoho feejihiica.

³⁵ Jaanegui mihimibaicinicu magaaajatih aivojibo cusumihacho agasejinoco ijicuuvibahacho, fucufeenevibahacho, catava ojiberibachacho, fucurobahacho.

³⁶ Jaanegui mihimocisu amihaiico imimañobati asaaboro micigamoco atyimevadiibo.

³⁷ Jino amihaiico onoonoco famoocoro neehi mihimibaicinicu, nooboro.

14

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca mifucucirucu Pascuaco eheetavuujino iicauno, bu ijicutaama achahano maahuno jibaimoco eheetavuujino icano. Jaanaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo guinehicauhi millihacho ifurumo sicamañoco abañimoro toonohalliti Jesuco igaicaauqui.

² Jaarumo neehicauhi: Jibaimofa momoonijitih miyaminaa ñaavotimo iicaqui, noomoro.

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Jaanaaca Jesu Betaniari fojohoma Simon iicaubo ijafa icauhi. Jaabo imachuqui acasivuubo icaunaaca saafigo gaigo gaseuhi alabastro eetavotapaafejafano facicifaihu nardo onoofaihu gatyuuci sihid ijaada icanoma. Jaagoro toopaaajeque agasucuugoro ifacicifaihuco Jesu nigaihallivi tucaruugo.

⁴ Jaaneri saatoho tomañeri iicaumo isifiratumoro noocasiuhi: ¿Collih oono facicifaihu bañamaaiquifetehi?

⁵ Tofaihuco trescientos denario janaanivivi manaajemere idaasufimoco mahacitanoco, noomoro diigojaa sifiratumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jaafa icago. ¿Collih macasivusuhi? Imino uudi moonigo.

⁷ Idaasufiimo fahijivaro amihaima icaji. Jaamoco mihimugusumi imino momooni. Jaanoti uujoho amihaima fahijivaro icajitih.

⁸ Ajaamo idigoro imino uco moonih tafiico afacicisugo cihojifaño icicafetejino imegavi.

⁹ Miyanotiro amihaiico neehi: Cuucahacho fahigova jino taajasujibogoco faajiinijeri ijibogohigo tolliro jino diigo omoonino jibogocafeteji, toonoti diigoco ihesafetehicaqui, nooboro.

Juda Jesuco Naajeguehi.

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jaanaaca Juda Iscariote onoo, ijibogominaa fahuseeci motihaiti miimisiici idimoobo fuuhi sacerdotemi aivojitoco emeecitoobo diitoma ihimaaboro Jesuco diito usefaño ihaciqui.

¹¹ Jaanoco diito uguubuumoro sihid imo imo minifutuuhi. Jaamoro nihibamico diiboco aciguumo. Jaanoma iicaabo aivo Ijuda Jesuco diito usefaño ihaciqui moonihicauhi.

Aivoj#bo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-30; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-25)

¹² Jaanaaca ijuurisutama achahano maahuno j#baimo ticovacuuhi, bu Pascua ovejaco agaicaauhicausumi icano. Jaanegui Jesuco ij#bogominaa dilluuhi: ¿Conoovi dimeguehi Pascua machutaaco meheetavonoco. Jaabo machuhi? noomoro.

¹³ Jaanegui ij#bogominaati miimisiicico agalluuboro nuubo: Cuumifaño mofoo. Jahi mahatyimeji gaifi icin#uuri nifaihuco asatyoooboco. Diiboma mofoo.

¹⁴ Jaabo ijcafotojaoboco monoo: Mohaivoj#bo jilli neehi: ¿Comecufaño taj#bogominaama Pascua machutaaco machuji? noobo, monoo.

¹⁵ Jaadi am#haico #fusujiibo guiraamecu caamovohi iicamecu imibachucinicumecuco. Jahi Pascua machutaaco meheetavo mi#haidi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui ij#bogominaatisi ufuumisi tuucuumivi ifutuuhi. Jaamisi atyimeteuhi Jesu unuubadi iicanoco. Jaamisiro tomañovi Ipascua machutaaco eetavucuumisi.

¹⁷ Jaadi jarihiica ij#cuuvi Jesu ij#bogominaama fahuseeci motihaiti miimisiici idimoma gasevauhi.

¹⁸ Jaamo amachumo giciniumaaca Jesu diitoco nuuhi: Miyanotiro am#haico neehi: Jino am#hai uuma mamachumooti saafi uco aciji igaicaauqui, nooboro.

¹⁹ Jaaneri sihidi #daasuvuumoro diiboco saafiri dilluhicahicaumo: ¿Uujoho icatino, eti? noomoro.

²⁰ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jino am#hai fahuseeci motihaiti miimisiici idino mihicamoti saafi uuma butajefaño maahuco efeeyacuubo diibeji.

²¹ Jaaruno jilli Caatinihaamefaño uuti onobadi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo feehe. Jaarunofaño idaasucani iicajiibo uco aaci#bo. Aivo iimijiruno diibedi fiivuuti#bo iicauruva, nooboro.

²² Jaamo machuumaaca Jesu imaahuco agaayiciuboro Moocaanico graciaco aci#hi. Jaadi iquisiciuboro diitoco aci#bo: Ifaaji, mamachu. Jino tafi, taahuco icanoco, nooboro.

²³ Jaadi adutahilluco gaayici#bo. Jaanoco tolliro graciaco aaciuboro ifuuhi.

²⁴ Jaanoco famooro aaduudi nuubo: Jino taty#joho, jino bohono iimaaco imiyacarunoro ajashutinohallivi agañ#cafotono.

²⁵ Miyanotiro am#haico neehi: Siino aducujit#hi jino vinofaihuti jari bofaihuti Moocaani aivoji iicadihivi aduji, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jaadi Moocaani masinoco amasivaumoro fuucuumo Olivohono iicagaji onoo#igo.

²⁷ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Paryi am#hai uco mejeevesuji.* Mi#ro Caatinihaamefaño noono: Itoomominaafico gaicaaujimo. Jaaneri ihovejami fahigova gavaranaamaaji, noonoro.

²⁸ Jaaruubo siino ubuheetenebuunati am#hai imega Galileavi feeji, nuubo Jesu.

²⁹ Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: Famooro ico jeevesurumaaca uujoho ico jeevesujit#hi, nooboro.

³⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi: Jaafañiino fucu mifooci catava ojiti#baacaro mifooci, safo icano uco agaajaruubo uco tuunamaaji, nooboro.†

³¹ Jaarunaa jenaauhicaubo: Jaafa #ma iguijevehachij# guijeveji. Jaaruubo ico tuunamaajit#hi, nooboro.

Jaabadiro bu famooro neehicauhi.

Jesu Getsemani Onoomañovi Moocaanima Iimaahi.

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46; Heb 5.7-8)

* **14:27** Sahaamefaño janaanivivi jilli ficuumo; Jifucu, onoonoco.

† **14:30** Sahaamefaño ficuutimo: mifooci

ojiti#baacaro, onoonoco.

³² Jaadi gaseumo Getsemani onoomañovi. Jahi Jesu ijibogominaaco nuuhi: Jinovi migicini uujoho Moocaanima ihiimaatonohachutahica, nooboro.

³³ Jaabo Pedro, Jacoobo, Jua icamocoro satyuubo. Jaadi ticovaubo sihidi iidaasuvuuboro ataafiraruhifico.

³⁴⁻³⁵ Jaaboro diitoco nuubo: Tajeebii sihidi uco iidaasuhi miguijevejibadi esicinihi. Jinooviro mifitafotomoro mihica cigatimo mubuhe, nooboro Jesu janaanivivi ufuuboro jiinjehallivi ajavuvuuboro Moocaanico dilluubo toono iidaasuno iicaujineri iidaasuno icatibo iicaqui.

³⁶ Jaabo Moocaanima iimaabo jilli neehicauhi: Guihi, fanoova idi sihidi jeevatih. Jaanegui jino iidaasuno iicajinoti uco taajasu.‡ Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijoho idiimogobadi icano, nooboro.

³⁷ Jaadi ijibogominaajaa asaaubo cigaumoco aatyimevauboro Pedroco nuuhi: ¿Simon, nacu cigahi? ¿Jilli sano nihiba oovo ticovovi aivo buheetih?

³⁸ Moocaanima mihiimaamoro mubuhe Satanasi amihai inisunofaño jaamo aacototimo mihicahi. Miyaano amihai jeebii imino iicanoco imogorahi. Jaarunofaño amihai allio ifi niinovahi, nooboro.

³⁹ Jaadi siino fuubo dojicuviro Moocaanima iimaatuubo siino tolliro nooboro.

⁴⁰ Jaadi siino asaaubo tolliro cigaumoco atyimevauhi, sano cigararo ihaallino iicacumaño. Jaanoco iimusujirumo esicinihicautimo.

⁴¹ Jaadi siino asaaboro diitoco nuubo: Ivi jisumi micigacu, majaguisicu. Jino gasecuuno uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo imitiminaa usefaño aacicafetejino.

⁴² Jaaneguiha magañivomoro masigucu, mee oono uco aacivaabo fiiticuuh, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.3-12)

⁴³ Jesu iimaubaacaro Juda gaseuhi diito fahuseeci motihaiti miimisiici icamo icahicaurumoobo iicaabo. Jaaboma sihidi saauomo miyaminaa niisuganoma, cudaahenema icano. Jaamo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo diitoco agalluumo.

⁴⁴ Jaabo diibo aciminaafi iicaabo Juda diitoco imino jibuguuhi diito igaajaqui: Oono uujoho diibo iicaaboco ininichiboro dilluji. Jaaboco kuhufono misisimoro masatyo, nooboro.

⁴⁵ Jaadi agaseuboro: ¿Naa diicahi, Jibogominaafi? nooboro Jesuco niniciuhi.

⁴⁶ Jaasumiro Jesuco gaayiciumo isatyequi.

⁴⁷ Jaanegui tomañeri iicaumoti saafi iniisugaco iguiyicuboro sacerdotemi aivojibo jeecivominaafi nijimeehuco buiyaacuuh.

⁴⁸ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Milli jaamo amihai tatyicovodi masaahi niisuganoma, cudaahenema icano nanivaminaafico magaayiciqui mihicanicibadi?

⁴⁹ Miuro fafucuvaaciviro amihai feeneveni Moocaani ijafaño icahicahi jibogooboro. Jaaruuboco du magaayicichicatih. Jaarunofaño jaafa tolli icano johono Caatinihaamefaño onono inijequeevaqui, nooboro.

⁵⁰ Jaasumiro ijibogominaa diiboco ejeevesumoro famooro gaaciniuhi.

Sicafefi Agaaubo.

⁵¹ Jaanaaca saafi sicafefi Jesu dojicuti fuuhi gaachehubaryuriro miniciniibo. Jaaboco gaayiciumo.

⁵² Jaarunaaca igaachehuco ejeevesuhinuboro sicaibo gaaubo.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Jaamoro Jesuco satyuumo sacerdotemi aivojibo imiyaabo imegavi. Jahi paryi sacerdotemi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo igaicamaaiuhi.

‡ 14:36 Griego ijiri: Jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

⁵⁴ Jaanaaca Pedro tehesinoti ñfiniciuboro ufuubo sacerdotemi miya aivojñbo goohasifeeneri casñvuuhi sacerdote toomominaama cñjigaiti efeemeubo.

⁵⁵ Jaanaa sacerdotemi aivojito, paryi fagominaa icamo guinehicaurahi sicamañoooco Jesuhallivi ibañiqui diiboco toonohalliti iguijenisuqui. Jaarumo atyimehicautihi.

⁵⁶ Fiivaamo sicamañoooco diibohallivi neehicaurumo. Jaarumo sabadiro neehicautihi.

⁵⁷ Jaanaaca saatoho agañiivuumoro diibohallivi sicamañoooco bañiuihi:

⁵⁸ Mñhai muguubuhi jilli diibo onoonoco: Uujoho jiija temploja gaifimi usetio eetavotajaco acallajanñboro mifucuci, safucu idñnotiro boojati boobaniji useri eheetavoratijaco onoonoco, noomoro.

⁵⁹ Jaarunofaño diito jñbogo sabadiro iicatimaño miyaavehicautihi.

⁶⁰ Jaanegui isacerdotemi aivojñbo famoofeeneti agañiivuumoro Jesuco dilluuihi: ¿Ajashuno aivo diimusutihi? ¿Jinejeque nacu jino ñiti dihallivi ijñbocasimo? nooboro.

⁶¹ Jaarunofa Jesu iimusutiñbo. Jilli llñivi moonicinñhicauihi.

Jaanegui bu siino isacerdotemi aivojñbo dilluuihi: ¿Naa miyaano ñjoho Cristo Moocaani Momiyaabo Achi idiicaabo? nooboro.

⁶² Jaaneguiha Jesu diiboco nuuhi: Jñhi, uujoho diibo. Eneecau bu jaamo jinooti mohimegavi mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo sihidi ejeevaabo Moocaani miyanaagueneri gicññboco, bu ufucu niqueje aimuufaifeenedi asaaboco icano, nooboro.

⁶³ Jaanoma iicaabo isacerdotemi aivojñbo igaachehuco gallicuuihi sihidi isifiratuuboro. Jaaboro nuubo: ¿Collñiica bu sita diibohalli onoonoco mihimoyñcicuujirahi?

⁶⁴ Mee, amñhairyo muguubucuuihi Moocaniditi aivo imitino ihiimaanoco; ¿Naa milli amñhaidi? nooboro.

Jaanegui famooro: Diiboco guijevejiibo, noomoro fañusuuihi.

⁶⁵ Jaasumiro saatoho ticovauhi diiboco ijñrebamaaimoro ihimeque afabaacumoro ganñcñhicaumo. Eneecata miya ñjoho Moocaani jñbogominaafi idiicahachijji gaajaci: ¿Naa mñjoho ico ganñcñhi? noomoro. Jaabadiro bu toomominaa diiboco aamñhicauihi.

Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Jaanaa Pedro guino gohasiri icahicaunaa isacerdotemi aivojñbo jeecevominaago agaseugoro

⁶⁷ cñjigaijiniri efeemebe iicauboco aatyimeugoro diiboco guenene ihñfinicñhicaugoro nuugo: ñjoho bu tolliro Jesu Nazareooboma idiguehicaabo, noogoro.

⁶⁸ Jaarunaa Pedro tuunamaaiuhi: Diiboco uujoho gaajatñhi, bu ¿jinejetñhacho fine toono uco neehi? nooboro iinehiniubo jahisiti ijñcafetefi uuga imegavi. Jaanaacaro catava ojñcuuihi.

⁶⁹ Jaanobuunati bu siino diigo diiboco emeeciugoro tomañeri iicaumoco neehicauihi: Jaani diitoobo, noogoro.

⁷⁰ Jaarunaa bu diibo siino tuunamaaiuhi.

Jaanobuunati bu tomañeri iicaumo siino Pedroco nuuhi: Miyaano ñjoho diitotñobo Galileaobo idiicamaño, noomoro. §

⁷¹ Jaanegui Pedro ticovauhi ñbacasiiboro ihiimaaubo Moocaani momofañodi oovicññboro: Gaajatñhi uujoho diiboco diiboti toono mihiimaaboco, nooboro.

⁷² Jaasumiro catava allññuuihi mifooci ojñubo. Jaanoti jari Pedro Jesu diiboco catava mifooci ojññbaacaro siino mifooci, safo idñno uco tuunamaaiji unuunoco esafutuuboro taacuubo tusumiro.

§ 14:70 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Diitobadi idiimaano, onoonoco.

15

*Jesu Pilato Imega**(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)*

¹ Jaanaaca eseseveudi siino sacerdotemi aivojito, quillahuto, caatiniminaa icamo igaiuuhi paryi fagominaama iimaacasiqwi. Jaamoro Jesuco sisiciniboco asatyumoro Pilatoco acituumo.

² Jaaboco Pilato dilluhi: ¿Naa ijoho judiomí Aivojibo? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Jihí, ijoho toono onoobadi, nooboro.

³ Jaanaa sacerdotemi aivojito sihidí diibohallívi iimitinoono jibeguehicauhi.

⁴ Jaanegui siino Pilato diiboco dilluuhi: ¿Ajashuno aivo diimusutíhi? Eneecau, meeci minoodino jino dihallívi jibocasinoco, nooboro.

⁵ Jaarunofaño Jesu ajashuno iimusutíneri Pilato sihidíro eetyehicauhi.

*Jesuco Guijefafaño Ificuuno.**(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.39-19.16)*

⁶ Jaabo Pilato jibaimosumi civojaminaati saafico miyaminaa idilluuboco sinaayuhicauhi.

⁷ Jaanaa Barraba onoobo civojafa icauhi sano ihaivojitohalliti saatohoma omoonicasíuhigo miyaminaaco agaicaaunohalliti icivojaniubo.

⁸ Jaanaa imiyaminaa asaamoro Pilatoco dilluvauhi fafoova jibaimosumi omoonihicaubadi imooniqwi.

⁹ Jaanegui Pilato diitoco iimusuuhi: ¿Naa mihimeguehi judiomí Aivojiboco amihaidi isinaayunoco? nooboro.

¹⁰ Jilli sacerdotemi aivojito diiboco ataaquivomoro aaciunoco Pilato agaajauboro diitoco tolli nuubo.

¹¹ Jaarunaa isacerdotemi aivojito miyaminaaco fajiniuhi: Barrabacoro midillu diibocoro isinaayuqwi, noomoro.

¹² Jaanegui Pilato diitoco siino dilluuhi: ¿Jana millí judiomí Aivojibo amihai menea-hicaaboco mooniji? nooboro.

¹³ Jaanegui diito ocoovadiivuumoro Pilatoco iimusuuhi: ¡Guijeve imohobujehallívi tetecu! noomoro.

¹⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Nacu jineje iimitinoco moonibo? nooboro.

Jaarunaa diito siino janaanívíro coovadiivuuhi: ¡Guijeve imohobujehallívi tetecu! noomoro.

¹⁵ Jaanoma iicaubo Pilato miyaminaama imino iicanoco iimuguuboro Barrabaco sinaayusuubo. Jaaboro Jesuco nívígai meeheri ahaamisuhicaudi ihamocasiminaaco aciubo diiboco itetecuqwi.

¹⁶ Jaasumiro diiboco ihamocasiminaa satyuuhi aivojibo ijafa poetorio onoonofañovi. Jaamoro paryi ihamocasiminaaco iigaiyicuumoro gachicohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco jihacuumo.

¹⁷ Jaamoro ijanuutunoma iicanoco aafeneque chaahimigati eheetavumoro diiboco javucaruumo.

¹⁸ Jaamoro ticovaumo sahagomoro: ¡Imino diica judiomí Aivojibo!

¹⁹ noomoro diiboco imeiri iinigati gafucuhicaumo jirebamaaimoro iguiino ememuivomoro diiboco mihimobadi dejecujicaumo.

²⁰ Jaamoro jilli diiboco edejecuhicaunobuunati diiboco jihacuuchehuco ujujuyaacuumoro jari imiya gaachehuco jihacuumororo diiboco satyucuumo itetecuqwi.

*Jesuco Etetecuubo Guijevehi.**(Mt 27.32-56; Lc 23.26-49; Jn 19.17-30)*

²¹ Jaanaa Simon Cirene cuumioobo Alejandro, bu Rufo icamisi caani buhigoti isiti asaaubo tomañodi fatyuuboco ocoovaumororo Jesu guijeve imohobujeque satyusuumo.

22 Jaamoro Jesuco satyuumo Golgota onoomañovi, nigaipaajebai eneejiruno.

23 Jahigo diiboco isuurumo facicifaihuma vinoco ificumoro. Jaarunoco Jesu adutiuhi.

24 Jaadi diiboco etetecucuudi ihamocasiminaa diibo gaachehunoco sanomiro iticovocivi ifocasiuhi suerteque abañamaaiumoro: ¿Naa cajaan cochehuco satyeji? noomoro.

25 Jaasu baagoti-rehiica nihiba icauberi diiboco tetecuumo iguijeve imohovi.

26 Jaamoro toonohalliti diiboco omoonunoco iguijeve imohovi inigaihalliti acaatinumoro ficuumo: JAANI JUDIOMI AIVOJIBO, onoonoco.

27 Jaabo uufocovi bu tolliro miimisiici nanivaminaatisico tetecuumo saafico imiyanaagonovi, sifico inaninaagonovi icano.

28 Jilli Caatinihaamefaño onocinino nijequevauhi; iimitifimofeenedi oovocafutuubo, onocinino.*

29 Jaanaa tomañodi afatyumo Jesuco ihibamoro ihuseneque gavaracumoro ibajirubadi iicano inigainocoro garya, garya omoonihicaumoro neehicauhi: Ajaanivahaduhu oono templojaco acallajaruuboro siino dojicuviro mifucuci, safucu idinoti boojati edeetavejiruubo.

30 Eneecata iro difico taajasu, toono diguijeve imohoti iniitoobo, noomoro.

31-32 Jaabadiro bu sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo edejecumo noocasihi-cauhi: Sitaaco naha ataajasuhicaabo, ¿cono bu jaabo jisumi ificoro taajasunoova. Miyaano ijoho Cristo Israel Aivojibo idiicahachiji jisu diguijeve imohoti niito, maatyimemere ico mimiyaaveguequi, noomoro. Jaabadiro bu diiboma etetecucinimisi diiboco gubuubuhicauhi.

33 Jaanaa gadiiiba paryi jiniije civono iijuihi. Jaano jari sano iijicuvvi imohonohalliti nihiba icaabovi seseveuhi.

34 Jaasumi toonoti nihiba icauberi Jesu hebreo iijiri gaihivuuhi: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? nooboro. Moocaani, Moocaani, ¿collihi uco deevesuhi? eneejiruno.

35 Jaanoco tomañeri saatoho iicaumo uguubumoro nuuhi: Muguubu, oono Eliaco cuhuvaabo, noomoro.

36 Jaanegui diitoti saafi ijinafatyuuboro icijeuhi faasahi iicanoco iimitino aivofaihu-faño ichimayaacuuboro imei nijequevi ificuboro Jesu iijifaño cateejeruuhi. Ene, jaafa Elia saahi diiboco iniitusuvaabo mahatyimequi, nooboro.

37 Jaarunaa Jesu sefanotyigaba agaihivuuboro chuumucuuhi.

38 Jaasumiro Moocaani iija temploja ofoboocinu chehu gaachehujetuno feemene iicano gallivuuhi sanoodinociro nijequeti sano baavi.

39 Jaanaa ihamocasiminaa aivojibo Jesu imega julleecininaa uchuumuunoco aatyimeuboro: Miyanotiro jahi jaani Moocaani Achi, nuubo.

40 Jaabadiro bu tomañeri gaigoomi iicaumo tehesinotiro ifinichicauhi. Jaamofeeneri icaumo Maria Magdalena onooogo, bu Salome, bu saafigo Maria icamo. Jaago Maria Jose bu iguihoobo Jacoobo icamisi seeji.

41 Jaamo igaigoomi Galileari iicahicausumi Jesuco jeevivomoro diibo dojicuti efeehi-caumo. Jaabadiro bu sihidi tomañeri saafigova icauhi Jerusalevi diiboma sano ufuumo.

Jesuco Icinuno.

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42-43 Jaanaa mihijicuunaa imibaivofucusumi judiomu jaguisifucu imegavi iicaunegui Jose Arimatea cuumioobo fagominaati imiyaabo iicaubo Moocaani aivojico tolliro eteemehicaubo asaaboro iguitibo Pilatojaa ufuuboro Jesu ifico dillutuuhi.

44 Jaaneri Pilato sihidi Jesu uchuumucuneri eetyeuboro amocasiminaa aivojiboco coovauhi idilluqui: ¿Naa miya chuumucuubo? onoomaño.

* 15:28 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

⁴⁵ Jaanoco diibo ihaivoj#bo ij#buguunegui jari Joseque Jesu ifico Pilato acisuuhi.

⁴⁶ Jaanaa Jose imino gaachehuco anaajeuboro Jesu ifico iniitusuuboro tochehuri mi-bociuhi. Jaaboro guisigajifaño seedicinihojifaño icuboro iguhugaco guisibatyigabari fabaacuuhi.

⁴⁷ Jaanoco Maria Magdalena onoogo, bu Maria Jose seeji icamife atyimeuhi icunoco.

16

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jaano judiom# jaguisifucu sabado iicafucu afatyuno sesevedi Maria Magdalena onoogo, bu Salome, bu Maria Jacoobo seeji icamo facicifaihunoco anaajeumoro fuuhi Jesu ifico ijeesutequi.

² Jaamoro fucugay#ro jaguisi afatyuno sesevedi tohojivi ifutuumo nihiba iinucuuberi.

³ ¿M#ijoho m#ihaima iguisibaco tohoji imegati faayiciji? noocasimoro.

⁴ Meec#rumaaca tobaty#gaba iicahicaumañeri icacutihi.

⁵ Jaadi tohojifa ij#cafutuumo atyimeuhi sicafefi sesechehu caamovochehufa j#cin#bo imiyanaagueneri g#cin#boco. Jaaneri sihidi igutuumo.

⁶ Jaarunaa diitoco nuubo: Mihiguetejirahana, am#hai Jesu Nazareoobo etetecucafetehin#boco miguiinehi. Buheetecuubo chahacuubo jineeri. Eneecau, memee# jino diiboco ificuhinimañoco.

⁷ Jaanegui mofoomoro ij#bogom#naa, Pedro iicamoco mij#bogoto am#hai imegavi Galileavi fuucuubo tahi diiboco mahaty#meji am#haico unuubadi, nooboro.

⁸ Jaaneri sihidi iigutumoro tohojiti gaaumo jiterere. Jaamoro ajashuno m#haiñoobaco j#buguutimo sihidi iiguumaño.

*Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafevehi.**

(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)

⁹ Jaanaa fucuro m#hai jaguisifucu iicauno sesevedi ubuheeteubo ticoniuhi Maria Magdalena onoogovi ajafeveubo diigoti sahuse juugahuseti miimisiici id#moco ij#mico agavaracuugovi.

¹⁰ Jaago ufuugoro diiboma iicahicaumo ih#daasuri taajeheri iicamoco j#bugutuuhi.

¹¹ Jaano Jesu ubuheeno diiboco diigo aatyimeuno iicanoco guubucuurumo miyaavuguutuhi.

Jesu Jafeveuhi Ij#bogom#naati Miimisiicivi.

(Lc 24.13-35)

¹² Jaanobuunati bu siino Jesu siibadi jafeveuhi diitoti miimisiici sihi buhigo ufuumisivi.

¹³ Jaanegui uhuumium#siro saatoho ij#bogom#naaco j#bugutumisi. Jaarumisico tolliro miyaavuguutimo.

Jesu Ij#bogom#naaco Minisuhi.

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23; Hch 1.8)

¹⁴ Jaanobuunati Jesu siino jafeveuhi ij#bogom#naa fahuseeci motihaiti saafi icamo machumovi. Jaabo diitoco icuhufojeeb#halliti buheetecuuboco aatyimeumo ij#buguunoco imiyaavuguutinohalliti #baubo.

¹⁵ Jaaboro diitoco nuubo: Faajiin#jeriro mofoo. Jaamoro jino taajasubogoco fanoo miyam#naaco mij#bogo.

¹⁶ Jaanoco imiyaavogooboro init#suquimaalbo taajaji. Jaanoti imiyaavogoti#bo taajajitih.

* 16:8 Sahaamefaño 9-20 versiculonoco ficucuutimo. Jimañoviro ifotono.

17 Jaamo uco imiyaavogomoma jino toono gaajatabadi iicano icaji; tamemeri buhi ijimico gavaracujimo, bojijeri iimaajimo,

18 ihusenefa jininomico gaayicijimo, namitaco aadurumo mɪlli icajitih. Jaabadiro iguihuvamohalliv ihuseque ificuuneri buheehicajimo icano, nooboro.

Jesu Niquejefañ Feehi.

(Lc 24.50-53; Hch 1.9-11)

19 Aivojibo Jesu jilli ijibogominaama ihiimaahicauno nijequeti gañiivuubo niquejefañ. Jaaboro Moocaani miyanaagonov casivutuubo.

20 Jaanegui diito ufuumoro taajasubogoco faajinijeri jibogomoro fuuhi. Jaamoco diiboro Ihaivojibo ahaamusuuboro tobogoco miyacaruhicauhi niqueje mitya iiji sihidi ejeevanoco omoonihicaunofenedi.

SAN LUCAS

Luca Teofilodi Caatinihi.

¹ Fiivaamo miyaminaa caatiniujirahi tanooti nijequevi, mofeenevi iicauno jibogoco.

² Jaanoco imino aatyimeumo mahaico jibuguuhi tanooti nijequevi. Jaamo bu tolliro tobogoti jibugumoco amusuuhi.

³ Jaanoco uujoho imino dilluuhicahi. Jaano uudi iiminegui imino caatinihi tanooti nijequevi idi agaijibo Teofilodi.

⁴ Jaabo imino gaajahi, ico miyabogoti jibeguehicanoco.

Moocaani Toomominaafi Jibeguehi Jua Nitiminaafi Ifivejinoco.

⁵ Jaanaa Herode* Judeavi aivojiboti icauhi. Jaasumi tolliro icaubo sacerdote Zacaria onoo, Abia onoojaagodi iicaubo. Jaabo taaba Elizabe onoo Aaron iyaachimihai cuuminaago.

⁶ Jaamisi sabadiro Moocaani imefeenevi imihusene icahicaumisi. Jaamisi imino icahicaumisi Moocaani atajibauboro unuubadi. Jaamaño mhaiñooba diitico milli neehicautihi.

⁷ Jaarumisi iseemema chahauhi mogai Elizabe achiba iicaumaño, aivo bu famisicro amiyatisi iicacumaño icano.

⁸ Safoono icacuuno Moocaani sacerdotem Zacariamoto Moocaanico ejeecivefifucu iicauno.

⁹ Moocaani jeecivominaa jeevamaaje iicanicibadi omoonijifucu Zacariavi ifutucuuhi templojafa ofooboro Aivojibo Moocaani imefeenevi aimoguiijico ijigasucui.

¹⁰ Jaanoco ijigasunohachuta paryi miyaminaa jahisi icauhi Moocaanima ihiimaumo.

¹¹ Jaanaa Moocaani toomominaafi Zacariavi jafeveuhi fañoojavai aimoguiijinoco ijigasufino cojivi momiyanaagonovi.

¹² Jaaboco Zacaria aatyimeuboro guucibauhi sihidi iigutuuboro.

¹³ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Zacaria, diiguetedino, Moocaani guubucuhi diiboma idiimaahicanoco. Tolliro diitaaba Elizabe seemeneque iciji. Jaaseeque Juati momoniji.

¹⁴ Jaaneri sihidi imo imo diicaji. Tolliro bu saatoho sihidi imo imo icaji diibo ifiiveneri.

¹⁵ Jaabo diseemene Moocaani imefeene sihidiro jeevajiibo. Jaabo fanoova aivofaihunoco adujitibo. Jaabofa Moocaani Gaija gahaficiniji seeji jeebifaño icaabomaryo.

¹⁶ Jaabo Israel cuumiminaaco sihidi uumisujibo dojicuviro Ihaivojibo Moocaani-jaagovi.

¹⁷ Jaabo Jua feeji Mohaivojibo Jesu asaajino imegavi. Jaabo icaji Moocaani iimaaminaafi Elia imityama icaubadi. Jaaneri caanimico iseemema sajeebhi ificucui, bu tolliro iicajisufimoco: Jii, onoonoco igaajasucui. Jilli imibachujiibo miyaminaaco Mohaivojiboco igaayicucui, nooboro.

¹⁸ Jaanegui Zacaria diiboco dilluuhi: ¿Milli jaanoco uujoho imino gaajaji? Uujoho amiyaaburucu, atyaba amiyagurucu icano, nooboro.

¹⁹ Jaanegui diiboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Uujoho Gabriel Moocaani atajibanoco omoonifiibo. Jaabo uco galluuhi ico jibeguequi jino imino jibogoco.

²⁰ Jaabo jino ico onoonoco miyaavogotibo idiicamaño dihiimaa ico buuji. Jaaneri iimaatibo diicaji gueenene toosee ifiivotinohachuta. Jilli nijequeevajino tusumi, nooboro.

²¹ Jaanohachuta miyaminaa iicaahicauhi jahisi Zacariaco ootomomo, esamaaihicauhi toojafañoti diibo goovano iinutineguiiha.

* 1:5 Jaabo Herode Imityaabo onoo.

22 Jaaruubo tahigoti ihiinuudi iimaacuutibo. Jaanoti gaajaciumo toojafaño Zacaria gaijaco aatyimeunoco. Jaabo ihiimaajirubadi icano ihuseriro jibeguehicaubo ihiimaacuutimaño.

23 Jaadi templojafaño Zacaria Moocaanico ejeecivuuji fucu afatyunobuunati fuucuubo iijafaño.

24 Jaanobuunati mogai Elizabe oovago iicacunegui sihi iijati fuucuutigo sahuse nihibavahachuta toono esamaajeriro iicacuugo:

25 Jisumi fi miyaminaa uco achiba nuucutihi Aivojibo Moocaani jilli uudi omoonimaño, noogoro.

Moocaani Toomominaafi Jibeguehi Jesu Ifivejinoco.

26 Jaano Zacariama ihiimaunobuunati sahuse juugahuseti sanihiba icano nigaciti Moocaani siino galluuhi itoomominaafi Gabrielque Galilea jiiñje cuumi Nazare onoocuumivi,

27 gaifiiquehi agaajatigo bagocaja Maria onoogoco imeecitequi. Jaago Jose onoobo David iyaachimihai cuumiminaafico itajevaqui icacuugo.

28 Jaagojaagovi Moocaani toomominaafi jicafutuuboro diigoco nuuhi: ¿Naa diicahi ico Moocaani agaijigo? Jaabo Aivojibo Moocaani ima icahi. Moocaani famoogaigoomi allinocivi ico imino moonihi, nooboro.

29 Jaaboco Maria aatyimeugoro sihidi eetyeugo diibo unuuneri. Jaagoro iinoro neehicaugo: ¿Collihi fine olli uco idilluuboro noobo? noogoro.

30 Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco nuuhi: Maria, diiguetejirahana, Moocaani ico agaijinoco daatyimecuihi.

31 Jisumi doovaji. Jaago gaifico seemevaji. Jaaboco Jesuti momoniji.

32 Jaabo sihidi jeevaji. Jaabo caamovohi iicaabo Moocaani Achi noociniji. Jaaboco Moocaani ficuji aivojiboti iheedebe Davidco iicaubadi.

33 Jaabo israelmi cuumico tajibaji. Jaano ufucuro finijitihhi, nooboro.

34 Jaaneguiha diiboco Maria dilluuhi: ¿Milli jaano icajirahi ujehehiicaduhu taje-vatihhi? noogoro.

35 Jaanegui Moocaani toomominaafi diigoco iimusuuhi: Moocaani Gaija dihallivi niteji. Jaaneri caamovohi iicaabo Moocaani mitya ico mibaacuji aimuufaijadi. Jaamaño hiti seemene ifiivosee ijeevadi Moocaanidi ficucafeteji. Jaamaño Moocaani Seemene, diiboco neejimo.

36 Jaabadiro bu ditehesino nago Elizabe gaifico seemevaji amiyago icacuurugo. Jaagoco achiba enehicarugo sahuse juugahuseti sanihiba idino icacuuhi oovago.

37 Moocaanidi chahano jineje itihino, nooboro.

38 Jaanegui Maria nuuhi: Uujoho Mohaivojibo Moocaani jijovogo. Uco onoobadi jaafa Moocaani uco moonihi, noogoro.

Jaanotiro Moocaani toomominaafi fuucuuhi.

Maria Elizabeque Baatehi.

39 Jaanobuunati Maria fuuhi goovano Judea gajihalli iicaucuumijaago.

40 Jaago Maria Zacaria iijafa jicafutuugoro Elizabeque dillutuuhi.

41 Jaanoco Elizabe uguubuusumiro ijeebifaño iseemene maryibauhi. Jaasumiro diigo ififaño Moocaani Gaija gahafuuhi.

42 Jaanegui sefano nuugo: Moocaani ico guiraano imino moonihi, famoova gaimihallinocivi tolliro diseemeneque imino moonibo.

43 ¿Milli jaago sihidi ejeevatigoco Tahaivojibo seeji uco baavahi?

44 Uco idillunoco uguubusumiro taseemene iimooboro tajeebifaño maryibahi.

45 Imicani ijoho diicahi imiyaavogomaño. Jaamaño Aivojibo enehinibadi ima icajino, noogoro.

46 Jaanegui Maria nuuhi: Tajeebiima Moocaanico imehi.

47 Tolliro imo imo icahi Moocaani Tatyajasuminaafivi,

48 Moocaani uujoho #daasugo ijijovogoco agaajacuuneri; Jaamaño jisumitiro paryicino miyaminaa fahiijivaro iicamo uco: Imino iicago, neeji,

49 Moocaani sihidi ejeevaabo uudi sihidi jeevanoco omoonimaño. Jaabo Moocaani momo iimiibo.

50 Jaaboco famooro agaijimoco fahiijivaro idaasugoobo.

51 Sihidi jeevanoco mooniibo. Guiinoniibo ificoro: Mityahi, noomoro iicamoco.

52 Imityafirumoco guinovivi niitusuubo. Jaaboro ijeebino siicuno iicamoco sihidi ejeevamoti ficuubo.

53 Machuta achahaneri ajebari iicahicamoco sihidi sinehejeri gahafusuubo. Jaanoti sihidi inihibamivamoco sicaihusejema galluubo.

54 Ijeecivominaafi Israel cuumico amusuubo. Jabajeevetiibo diitoco #daasugonoco.

55 Mootadi Abrahamco iseemema fahiijivareji unuucuubadi, noogoro.

56 Jaadi Maria guenenene icauhi Elizabema minihibaci, sanihiba icano. Jaanobuunati jari uumiugo iijajaago.

Jua Nitiminaafi Fiivuuhi.

57 Jaanobuunati icacuuno Elizabe eseemevaujino. Jaago gaifico seemevauhi.

58 Jaanegui ifiitino iicaumo, itehesino nagomivi icamo fuuhi diigoma imo imo iicaqui Moocaani diigoco agaijunoma iicaumo.

59 Jaanobuunati fuumo sahuse juugahuseti mifucucivi, safucu icano nigacitivi toosee meehe nigacico iquiticiqui. Jaamoro iquiticinobuunati momoniujirahi caani Zacaria momoco.

60 Jaarunaa seejivi nuuhi: Chahano, jaafa Jua imomo, noogoro.

61 Jaanegui diigoco nuumo: ¿Collihica? Diyototi chahamo saatoho tollivi imomo iicamo, noomoro.

62 Jaanegui caanico dilluumo uguubutineguiihahica ihuseneri caani omomoninoco igaajaqui.

63 Jaanegui caani imohobujeque idilluuboro caatinuuihi: Jua imomo, onoonoco. Jaaneri famooro eetyeuihi.

64 Jaasumiro ivivi Zacariaco jari siino iijivi jafeveuihi. Jaaneri ihiimauboro ticovaubo Moocaanico iimuubo.

65 Jaaneri paryivi icojineri iicaumo sihidi jabafituuhi. Jaanoco paryivi Judea jiinije gajineri jibocasiumo.

66 Jaanoco paryivi uguubuumo esamaahicauhi. Jaamoro sanomiro dillucasihicauhi: ¿Milli fine jusijisee? noomoro Aivojibo Moocaani miyanotiro tooseeque imino omooninuneri.

Zacaria Masi.

67 Caani Zacaria Moocaani Gaija ififaño gahaficinibo iimaauhi Moocaani diibo jeebifaño ificuunoco nuuhi:

68 Jaafa imociniibo israelmivi Aivojibo Moocaani. Miihai diibo cuumiminaa mihicamojaa asaaboro miihaico taajasuubo.

69 Miihaico acibo sihidi jeevaabo Motaajasuminaafico ijeecivominaafi David iyaachimihafañoti.

70 Tollivi nuubo iimimo ihiimaaminaafeenedivi siicijetiro:

71 Miihaico mominaafañoti, ataajasujinoco, bu paryivi miihaico ijiheguemetivi icano,

72 tollirovaha bu moheedetemihahivico: #daasugueji, nooboro imino unuunoco ajaba-jeevetinoco.

73 Jillivi mootadi Abrahamco miyanotiro Moocaani nuuhi:

74 Miihaico mominaati ataajasujinoco, diiboco mejeecivequi ñihicugotimo,

⁷⁵ imino ijeevadi mofino diibedi icaqui jiihahallivi mihicanohachuta.

⁷⁶ Jaanoti ijoho, taseemene, Moocaani caamovohigo iicaabo iimaaminaafi, noociniji. Jaamaño feeji Mohaivojibo imega ijiihaico iimibachuuboro,

⁷⁷ iicumiminaa igaaajiqui mataajajinoco, mohimitico ubuusujinoco icano.

⁷⁸ Jaabo Moocaani igaijifañodi iidaasugooboro miihaico acihi Cristoco. Diibo asaajifucuco meteemehi, imitifucu niija iicafucu nihibaco motoomonibadi.

⁷⁹ Jaabo seseeque sivaji civohigo iicamedi, gujeve civoguino iicamedi icano. Tolliro bu mohigoco sigueji sajeebii icano jiihairi, nooboro.

⁸⁰ Jaanaa iseemene jusihicauhi. Jaabadiro bu Moocaani iimogobadi ijeebii sefatonoro feehicauhi. Jaanobuunati sicaihigovi icahicaubo. Jaadi jari Israel cuumiminaavi ifico jafenuboo.

2

Jesu Fiivuuhi.

(Mt 1.18-25)

¹ Tusumi aivojibo Augusto onoobo tajibauhi paryi jiiinije miyaminaaco iheevequi.

² Jilli ohoovonoco ticoniimo, iticoni Cirenio onoobo Siria aivojiboti icaunaaca.

³ Jaanegui famooro fuuhi iicumijejaago tahi imomonoco icaatiniqui.

⁴ Jaanegui Jose fuuhi Galilea jiiinijeti Nazare cuumiri iicaumañoti Judea jiiinijevi Belen cuumijaagovi, tuucuumivi David ifivuuhi, Jose diibo iyaachimihai cuumioobo iicaumaño.

⁵ Jaanegui fuubo Belen cuumijaago imomoco acaatinisutumisi Mariama, diigoco ataabavaujigo oovago icacuugoma.

⁶ Jaamisi Belen cuumiri icaumaaca Maria iseemevaqui aivucuuhi.

⁷ Jaago iticonioseeque seemevauhi. Jaagoro gaachehubaryuneri iimibociugoro faiji iibañeri ejeebunohallivi tooseeque siucaruuhi miyaminaa icigafija diitisivi iifutucutimaño.

Toomominaa.

⁸ Jaanaa Belen cuumiti sihigovi icahicaumo fiitijisuno joomi toomominaa fucuhachuta cigatimo icahicauhi ihovejamico otoomomo.

⁹ Jaamovi imimañobati Moocaani toomominaafi jafeveuhi. Jaasumiro Aivojibo Moocaani imi diitohallidi aricuno achiciuhi. Jaaneri sihidi iguiumo.

¹⁰ Jaarunaa Moocaani toomominaafi diitoco nuuhi: Mihiguidino, amiihaidi imibogoco sivahi. Jaaneri famooro imo imo icaji.

¹¹ Jaachijii fiivoobo amiihaidi David cuumivi Taajasuminaafi Aivojibo Cristo.

¹² Jaano gaajabadi iicanoco mahatyimeji seemeneque gaachehubaryuneri miniciniisee faiji iibañeri ejeebunohalliri siuciniseeque, nooboro.

¹³ Jaasumiro sihidi saatoho Moocaani toomominaa niquejeoto diibo cojivi jafeveuhi. Jaamo Moocanico iimomo neehicauhi:

¹⁴ ¡Imicani Moocaani caamovohigo iicaaboco mihimo! Jaanoti jiiinijehallivi gaifimi diibo onobadi imino iicamo sajeebii iicajino, noomoro.

¹⁵ Jaamoro niquejefaño ufuucuunobuunati ijoomi toomominaa sanomiro noocasiuhi: Masiiigo Belenjaago jino iicanoco memecitequi Aivojibo itoomominaafeenedi miihaico iijibogonoco,

¹⁶ noomoro goovano ufuumo atyimeteuhi Jose, Maria, bu seemene faijihuri ejeebunohallivi siuciniseema icamisico.

¹⁷ Jaanoco aatyimeumoro jiiibuguumo Moocaani toomominaafi diitoco tooseeti iijibuguumoco.

¹⁸ Jaanoco paryi uguubuumo diito eneeneri eetyehicauhi.

¹⁹ Jaarunoco lliivi Maria ijeebii fañodi guubunichicauhi toonoco esamaaigoro.

²⁰ Jaanoti ijoomi toomominaa dojicuviro uumicuuhi. Moocaanico agaijimoro, imehicauhi uguubuunoti aatyimeunoma iicamo, diitoco ijibugubadi icauneguiiha.

Jesuco Templojafaño Ifusumisi.

²¹ Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icanoti toosee meehe nigacico quiticisuumisi. Jaamisiro tooseeque momoniumisi Jesuti Moocaani toomominaafi Maria oovautigocoro unuumomoco.

²² Jaanobuunati Moise tajiba onoobadi ifico iimibachufucuva iifinudi tooseeque satyuumisi Jerusale cuumijaago Aivojibo Moocaanidiro ificuuqui.

²³ Jilli mooniumisi Moocaani tajiba jilli noonoro acaatinicineguiiha: Paryi gaifimi iticoni ifiivomo Moocaanidi ijeevadi ficucafeteji, eneeneguiiha.

²⁴ Jaaneguiiha fuumisi Moocaani tajiba onoobadi, iicanoco jeeçivo asimico ficuumisi: Namuduucumisi iicahachijji, nimiihumisi iicahachijji onoobadi iicanoco.

²⁵ Jaasumivi icahicaubo Jerusalevi Simeon onoobo imihusene miyaminaafi. Jaabo Moocaanico ejeecivoobo teemehicauhi Israel cuumiminaa atajajinoco.

²⁶ Jaabo Simeonma Moocaani Gaija icahicauhi. Jaabo diiboco jibuguuhi: Moocaani agalluubo Cristo ifiivooboco aatyimetinohachuta iguijevejitinoco.

²⁷ Jaabo templojafaño fuuhi Moocaani Gaija noojiri. Jaanaa Jesuco caanimisi satyuuhi templojafaño tajiba onoobadi imooniqui.

²⁸ Jaaseeque Simeon ihibiçuboro Moocaanico imuuhi jilli nooboro:

²⁹ Aivojibo, ivi sajeebi jaafa chuumucuuhi. Daatyimesucuuhi uujoho dijeecivominaafico unuunoco:

³⁰ tahaalliri imino atyimecuuhi taajasuminaafico

³¹ paryicino miyaminaa imefeenevi ificuboco.

³² Diibo seseehachici. Jaabo israelmi iicatirumoco achicijiibo, iicumiminaa israelmico cahacisusujiibo, nooboro.

³³ Jilli tooseeti eneeneri caanimisi Jose, Maria icamisi sihidi jabafitehicauhi.

³⁴ Jaadi Simeon caanimisico imino unuuboro, seeji Mariaco nuuhi: Meeci jiisee seemene icahi diibofeedi Israel cuumiminaati sanoodimo aaifomo finiji. Jaanoti saatoho taajaji. Jaabo jibogobadi iicaabo. Jaaboco sihidi saatoho jiheguejimo.

³⁵ Jilli gaajacafetejino paryi famoova ijeebñofaño esamaaino. Jaanotiji ñdi paryi toono aamigari dijeebico miquiticibadi jeevajino, nooboro.

³⁶ Jaanaa bu tolliro tomañeri icaugo saafigo gaigo Moocaani onoonoco ihimaahicaugo Ana onoogo; Famuel onoobo Aser cuumioobo aicigai. Jaago aivo amiyagurucu aivo bobagocaja iicausumi atajevaugo sahuse juugahuseti mificabaci ññoro aijima icaugo.

³⁷ Jaanoti jisumi ochenta y cuatrodino ficabava icacuugo fibaijigoti. Jaago templojafañoti iinehicautigo cuujehachuta, fucuhachuta icano Moocaanico jeeçivehicaugo machuco aaigagoro Moocaanima iimaahicaugo.

³⁸ Jaago tahi iicaumojaagovi gataavugo. Jaagoro Moocaanico iticoni iimuudi ticovaugo Jesuditi jibuguugo paryi famooro Jerusale miyaminaa atajajinoco eteeme-hicaumoco.

Josemi Nazarevi Dojicuviro Uhuumiuno.

³⁹ Jaadi aivojibo Moocaani tajiba onoobadi omoonihicaunoco iimivuuno nigaciti uumicuumo dojicuviro Galilea jiiñjevi iicumimi Nazare cuumijaago.

⁴⁰ Jaanaa toosee ujusisee quehecutosere feehicauhi janaanici gaajaseere. Jaaseeque sihidi Moocaani imino moonihicauhi.

Jesu Templojafaño Icauhi.

⁴¹ Jaanobuunati caanimisi fanooficaba ticovovi Jerusalejaa feehicauhi Pascua jibaimofiiri.

⁴² Jaanaa Jesu fahuseeci motihaiti mificabaci iicacuudi famooro Jerusalejaa fuuhi fahijivaro tojibaimojaa ofoonicibadi.

⁴³ Jaanaa tobaimo ifinicuunobuunati uumicuumaaca Jesu Jerusaleviro fitafutuuhi seejimisi gaajaciutinaaca.

⁴⁴ Fine miyaminaafeenedi saabo, noomisiro safucuhachuta saaumisi. Jaadi guinuumumisi iyotofañodi, agaajamehejefañodi icano.

⁴⁵ Jaaruumisi aatyimeutineguiha dojicuviro Jerusalejaa uumiumisi, tahi diiboco iguininutumisi.

⁴⁶ Jaamisi mifucuci, safucu icano nijequeti jari atyimeumisi templojafaño, Moise tajiiba gaajaminaafeeneri giniba icauboco. Jaaboco diitoco uguubuniciboro dilluhicaubo.

⁴⁷ Bu diito diiboco idillunoco gaajano iimusuhicauneri sihidiro jabafitehicauhi, sihidi diibo agaajaneguiha.

⁴⁸ Jaaboco caanimisi aatyimeumisiro sihidi guucibauhi. Jaanegui seeji nuuhi: Besh, ¿collihi misico jilli moonihi? Diicaani, uujoho icano gaihuinimisiro ico miguiinehicaui.

⁴⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¿Collihi uco miguiinehi? ¿Nacu magaaajathi Guihirubi iijafaño iicajinoco? nooboro.

⁵⁰ Jaarunoco gaajautimisi diitisico diibo unuunoco.

⁵¹ Jaadi diitisima fuubo Nazare cuumijaago. Jaabo diitisima imino icaunicauhi. Jaarunoco seeji llivi ijeebifaño ficuhicauhi.

⁵² Jaanaa Jesu jusiiboro feehicauhi ifiiti, ihesamaajeti icano. Jaaboco Moocaani, tolliro bu paryi miyaminaa icano gaijihicauhi.

3

*Jua Nitiminaafi Jibeguehi Sicaihigoti.
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)*

¹ Jaanaa Tiberio onoobo fahuseeci satihai icano ficabava aivojiboti icacuunaaca, Poncio Pilato Judea aivojiboti icauhi. Jaanoti Herode onoobo* Galilea aivojiboti icauhi. Tolliro inahabo Felipe Iturea, Traconite onoojiinije aivojiboti icauhi. Jaanoti Lisania onoobo Abilinia jiinije aivojiboti icauhi.

² Jaanoti Anas onoobo, Caifas onoobo icamisi sacerdotemi aivojitisi aivo imiyamisi icauhi. Jaasumi Zacaria achi Juaco Moocaani ijibogoco aciuhisi caihigovi.

³ Jaabo Jua fahigovadi fuuhi Jordan onoojiinidi miyaminaaco: Minitisuquimaje. Jaamoro amihai eedehefifico mejeevesucu amihai imitico ibuusuqui, nooboro.

⁴ Jilli icauno Moocaani iimaaminaafi Isaia tolli nooboro acaatinuno: Saafi miyaminaafi ico guubuvusuhi sicaihigojaagoti: Mihimibachu Aivojibo jihai; ticovoji meheetavo.

⁵ Ifagajinoco sanoticovoro magahafusu. Paryi ifabaino, ifagajino icano sanoticovoro moonicafeteji. Jihaiño ciryu ciryu iicajije ticuvusucafeteji. Iimitijije imibachucafeteji.

⁶ Jaanoco paryi jiinijeminaa atyimeji taajasuco Moocaani aacinoco, noonoro.

⁷ Jaabo Jua, miyaminaa diibojaa ifico initsiqui asaamoco neehicauhi: ¡Amihai jinimomibadi mihicano miyaminaa! ¿Mijoho amihai jihaguehi inihicuno ifitivonoti magaaqui?

⁸ Jaanegui imino mihica, amihaiti, amihai eedehefifico mejeevesuno, foovono ihifuvusuqui. Jaamoro monoocasidino: Mihai Abraham iyaachimihai, noomoro. Amihai neehi: Jiba guisiba icarubati Moocaani fiivusujirahi Abraham iyaachimiti.

* **3:1** Herode Imityaabo onoobo Jesu ifivuusumi iicaubo chuumucuui. Jaaneguiha tusumi diibo seemene Herode Antipa onoobo icauhi.

⁹ Jigaaje imibaicinicuuhi imohonoco iquitiqui. Jaamaño iimitinoco onoovaho quiticafeteji ciiigaifaño ijigasucafetequi. Jaabadiro iimitimo ciiigaifaño jigasucafeteji, nooboro.

¹⁰ Jaanegui miyaminaa diiboco dilluuhi: ¿Milla jana momoonijirahi? noomoro.

¹¹ Jaanegui Jua diitoco iimusuuhi: Gaachehunoma miijaaci caamoojama mihicaabo sajaati mahaci icaamoojama achahaaboco. Jaabadiro machutaama mihicamo iinoma achahaaboma mihifocasi, nooboro.

¹² Jaabadiro Impuesto jaadusuminaati saatocho saauhi initisuquimaaivaumo. Jaamo Juaco dilluuhi: Jibogominaafi, ¿milla jana mihai momooniji? noomoro.

¹³ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Tajibafaño ononobadi majaadusu. Jaanoti toono janaanici miyaminaaco majaadusudino, nooboro.

¹⁴ Jaabadiro saatocho amocasiminaa diiboco dilluuhi: ¿Jaanaa mihai milli momooniji? noomoro.

Jaanegui diitoco iimusubo: Imitino momoonimoro, sicamañohalliti saatochohallivi mihiimaamoro icano. Sitaanoco ajashuno mudumiticidino. Jilli amihai ducicamaaje jaadamaryo imo imo mihica, nooboro.

¹⁵ Jaanaa miyaminaa esamaahicauhi sicujeebije teemehicauhi: Fine Jua diiburucu Cristo, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Jua famoocoro nuuhi: Uujoho miyaano amihai nifaihuri nitih. Jaanoti saajiibo saafi Moocaani Gajari, ciiigairi icano initijiibo. Diibo tajanaanici sihid mityahi diibobadi uujoho jeevatih. Jaamaño conovaha bu diibo tihaijaaje duujeque sinaayujirunova.

¹⁷ Ihusefaño ibusuba icacuuhi trigo ñaava toogaiño meehunoco ibusuqui ijeevadi itoogaiñoti. Jaano ifagaañooco ficujiibo iijafaño. Jaanoti imeehunoco ifnijitino ciiigaifaño jigasujiibo, nooboro.

¹⁸ Jiibadi, bu siibadije icano fajiniboro Jua miyaminaaco jibeguehicauhi iimino jibogoco.

¹⁹ Tolliro aivojibo Herode onooboco iibaubo Herodia onoogo inahabo Felipe taabaco udumiticunohalliti, tolliro sihid iminootino omoonihicaunohalliti icano.

²⁰ Jaarunoco Herode guubutibo janaanici imitino moonubo. Juaco civojafaño ficuubo.

Jesuco Initiuno.

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Jaano imega paryi miyaminaaco Jua initihicausumi, tolliro bu Jesu nitisuquimaaiuhi. Jaabo itehifañoti ihinuuboro Moocaanima ihiimaanaaca niqueje faayacafutuuhi.

²² Jaanofeenedi Moocaani Gaija foovono niituuhi diibohallivi nimihubadi jeevaabo. Jaanaa guubuvusuuno niquejefañoti unuuno: Hijocho Agaijibo Taseemene, Hiri sihid imo imo icahi, unuuno.

Jesu Edeetemihaiti Jibogono.

(Mt 1.1-17)

²³ Jaadi Jesu saafi, siino fahuseeci icano ficabava iicacuudi iducicamaajeque ticoniubo. Jaabo Jose seemeneu tolli esicinihicaurumo. Jaabo Jose Eli seemeneu.

²⁴ Jaabo caani Matat onoobo Levi seemeneu. Jaabo Levi caaniu Melqui. Jaabo caaniu Janai. Jaabo caaniu Jose.

²⁵ Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Amos. Jaabo caaniu Nahum. Jaabo caaniu Esli. Jaabo caaniu Nagai.

²⁶ Jaabo caaniu Maat. Jaabo caaniu Matatias. Jaabo caaniu Semei. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Juda.

²⁷ Jaabo caaniu Joana. Jaabo caaniu Resa. Jaabo caaniu Zorobabel. Jaabo caaniu Salatiel. Jaabo caaniu Neri.

²⁸ Jaabo caaniu Melqui. Jaabo caaniu Adi. Jaabo caaniu Cosam. Jaabo caaniu Elmodam. Jaabo caaniu Er.

²⁹ Jaabo caaniu Josue. Jaabo caaniu Eliezer. Jaabo caaniu Jorim. Jaabo caaniu Matat.

³⁰ Jaabo caaniu Levi. Jaabo caaniu Simeon. Jaabo caaniu Juda. Jaabo caaniu Jose. Jaabo caaniu Jonan. Jaabo caaniu Eliaquim.

³¹ Jaabo caaniu Melea. Jaabo caaniu Mainan. Jaabo caaniu Matata. Jaabo caaniu Natan.

³² Jaabo caaniu David. Jaabo caaniu Isai. Jaabo caaniu Obed. Jaabo caaniu Boos. Jaabo caaniu Salmon. Jaabo caaniu Naaso.

³³ Jaabo caaniu Aminadab. Jaabo caaniu Aram. Jaabo caaniu Esrom. Jaabo caaniu Fares. Jaabo caaniu Juda.

³⁴ Jaabo caaniu Jacob. Jaabo caaniu Isaac. Jaabo caaniu Abraham. Jaabo caaniu Tare. Jaabo caaniu Nacor.

³⁵ Jaabo caaniu Serug. Jaabo caaniu Ragau. Jaabo caaniu Peleg. Jaabo caaniu Heber. Jaabo caaniu Salo.

³⁶ Jaabo caaniu Cainan. Jaabo caaniu Arfaxad. Jaabo caaniu Sem. Jaabo caaniu Noe. Jaabo caaniu Lamec.

³⁷ Jaabo caaniu Matusale. Jaabo caaniu Enoc. Jaabo caaniu Jared. Jaabo caaniu Mahalaleel. Jaabo caaniu Cainan.

³⁸ Jaabo caaniu Enos. Jaabo caaniu Set. Jaabo caaniu Adan. Jaabo Adan Moocaani seemeneu, diiboco Moocaani eheetavumaño.

4

Jesuco Iji Inisuuno.

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Jaadi Moocaani Gaija Jesu ififaño gahaficin#bo Jordan onoohifañoti uumiuhi. Jaaboco Moocaani Gaija sicaihigovi satyuuhi.

² Jahi icaubo sanihiba, siino fahuseeci icano fucuva, jinejebaco amachuti#boco iji nisuuhi. Jaadi jari diiboco ajeba aivuuhi.

³ Jaanegui ihiji diiboco nuuhi: Miyaano Moocaani Achi idiicahachijiji jiba guisibaco dinoo, maahuti ifiivetequi, nooboro.

⁴ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Caatinihaamefaño noono: Miyaminaafi sano maahu sefariro icajitih, tolliro bu Moocaani iiji sefari icajiibo, noono, nooboro.

⁵ Jaadi ihiji diiboco satyuuhi caamovogaji nijequevi. Jaaboro diiboco #fusuubo goovanogayi paryi jiniije miyaminaa cuuminoco.

⁶ Jaaboro diiboco ihiji nuuhi: Ico uujoho aciji paryi jino mityaco. Jaabo tuucuumijeque tajibahi uujoho gaayiciuhi paryi jinoco. Jaanoco uujoho aciji uujoho iimogomoco.

⁷ Jaanegui taaguiino ememu#vooboro uco idiimooboro edeeci#vohachijiji paryi diinejeji, nooboro.

⁸ Jaarunaa Jesu diiboco iimusuuhi: Uuti buhigovi diica Satanas, Caatinihaamefaño jilli noono: Aivoj#bo Moocaanico diimo. Jaaboro saaficoro diiboco deecivo, noono, nooboro.

⁹ Jaadi siino ihiji diiboco satyuuhi Jerusale cuumijaago. Jaaboro temploja niibahucuvi caamo diiboco asatyuboro nuuhi: Miyaano Moocaani Seemene idiicahachijiji juugati daacoto baavi,

¹⁰ mi#ro Caatinihaamefaño noono: Moocaani itoomominaaco tajibaji ico iteemequi.

¹¹ Ico ihusenehallivi gañiyicijimo. Jaabo guisiba sefavi nanigaivat#bo diicahi, nooboro.

12 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Tolliro bu Caatinihaame neehi: Dihaivojii bo Moocaanico nisujirahana, noono, nooboro.

13 Jaarunaa ihiji diiboco siino inisujiruno achahacuunegui diiboti buhigovi minifutuubo gueenenehachuta.

Jesu Idudicamaajeque Ticonihi Galileavi.

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jaadi Jesu uumiuhi Galileavi Moocaani Gaija mitya ifaño gatyuuci icaabo. Jaaboti paryi toojiinijeminaa jibocasihicauhi.

15 Jaabo paryi tuucuumije sinagogajanofaño jibogooboro feehicauhi. Jaaboco famooro imehicauhi.

Jesu Nazarevi Icahi.

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Jaanegui Jesu Nazare cuumijaa fuuhi tuucuumivi ifivuuhigo. Jaaboro judiomijaguisifucu sinagogajafaño jicafutuubo, ijeevamaje iicanicibadi. Jaaboro julleveubo Caatinihaameque ihiiimaasuqui.

17 Jaaboco Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque aciumo. Jaahaameque faayiciubo jilli noonoco atyimeuhi:

18 Aivojii bo Gaija tahallivi icahi. Uco ijeevadi ficuuhi iimino jibogoco idaasufimoco aciqui. Uco galluubo ijeebino idaasufimoco buheesuqui, civojafa iicamoco taajasubogoco jibeguequi, aatyimetimo aallinoco faayiqui, idaasuno omoonimoco taajasuqui,

19 Aivojii bo imino omoonijisumico jibeguequi, onoonoco.

20 Jaaboro Jesu toohaameque afabaacuuboro sinagogaja amusuminaafico aaciuboro casivuuhi. Paryi toojafaño iicaumo imino diiboco ifinicihicauhi.

21 Jaadi ticoniubo onoo: Jifucu icacuuno amihai imefeenevi Caatinihaamefaño jilli onono, nooboro.

22 Jaanaa paryi famooro Jesuditi iimino iimaahicauhi. Jaamoro jabafituuhi ovosino iimaaco diitoco eneehicauneri. Jaamoro noocasihicauhi: ¿Nacu jaani Jose achi icatino? noomoro.

23 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Fine amihai uco meneje onoonicibadi: Taabuminaafi idiicaabo tahi iro difico buheesu, noomoro. Jaamoro uco meneje: Capernaubi omoonunoco muguubuubadi jino dimiya jinijevi mooni, meneje,

24 nooboro cuhubacafutuubo ihiiimaubo: Miyantiro amihai neehi, chahaabo aivo Moocaani iimaaminaafi iijinijevi imino agaayicicafotoobo.

25 Miyaano, aivo sihidi fibaijito gaigoomi icaurahi Israel cuumivi; Moocaani iimaaminaafi Elia onoo iicausumi aigutino mificabaci, saficaba, sificabatifeenedi icano ticovovi. Jaaneri toojiinijevi sihidi ajeba icauhi.

26 Jaarumo Israel cuumi fibaijitojaa Moocaani Eliaco galluutih, saafigoro Sarepta cuumi Sidon cuumi fiitino iicaucuumiri iicaugojaa galluubo.

27 Jaabadiro bu sihidi icaumo Israel jinijevi fojohori iguihuvaumo Moocaani iimaaminaafi Eliseo iicausumi. Jaarumoti saafiiba buheesurautihi idiboro Naaman onoo Siria jinijeoobo buheesucafutuuhi, nooboro.

28 Jilli unuunoco uguubuumoro paryi sinagogajafaño iicaumo sihidi sifiratuuhi.

29 Jaamo aganiivuumoro Jesuco tuucuumiti buhigovi gañuhi. Jaamoro diiboco satyumo ifagaji niquevevi togaji niqueveti diiboco igañiqui togajihallivi tuucuumi iicaugajifaño.

30 Jaarunaa Jesu diitofeenedi afatyuboro fuucuuhi.

Saafi Iimitino Ijima Icaubo.

(Mr 1.21-28)

31 Jaaboro Jesu fuuhi Capernaupi Galilea jiniije cuumivi. Jahi jibeguehicaubo miyaminaaco jaguisifucusumi.

32 Jaaneri eetyehicaumo diitoco mityano aivojibo iijibadi icaneri ijibeguehicauneri.

33 Jaanaa sinagogajafaño icaubo saafi iimitino ijima iicaubo. Jaabo gaihivuuhi:

34 Miihaico suufeni. ¿Collihi miihaijaa saahi ijoho Jesu Nazareoobo? ¿Jaabo saahi miihaico finisuqui? Ico uujoho gaajahi. Ijoho idiimiibo Moocaani, nooboro.

35 Jaanegui diiboco Jesu ibauhi: ¡Liiivi diica! ¡Jaaboro diiboco deevesu! nooboro.

Jaanegui ihiji imiyaminaafico baavi gañiui diito imefeenevi. Jaaruubo diiboco milli mooniibo diiboti iinuui.

36 Jaaneri famooro iigutumoro fahigova noocasihicauhi: ¿Coyomo iimaajino? Jaani aivo mityano aivojibo iijiri tajibahi ijimico. Jaaneri diito iinehicaui, noomoro.

37 Jaanoco Jesuditi jibocasicuumo fahigovadihallidi iicaucuumijeri.

Jesu Buheesuhi Simon Pedro Baaboco.

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jaadi Jesu sinagogajafañoti ihinuudi fuubo Simon Pedro ijafaño. Jaanaa Simon Pedro baabo sihidi guihuvauhi sinafeteri. Jaaneguiiha Jesuma iimaumo diigohallivi.

39 Jaanegui Jesu diigojaagovi idijivuuboro iguihuvaco ibaubo. Jaaneri iguihuva diigoti bucuuhi. Jaasumiro agañivuugoro diitoco jeecevehicaugo.

Jesu Ajashutimo Iguihuvamoco Buheesuhi.

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Jaanaa mihijicuudi fanoova guihuvari iguihuvamoco Jesujaa sivahicaumo. Jaamohallivi ihuseque ificuuneri buheehicaumo.

41 Jaamo paryi iguihuvamoti, tolliro saatohofañoti imitino ijimi ihinomoro gaibacimomoro neehicauhi: Ijoho Moocaani Achi, noomoro.

Jaarumoco Jesu ihibauboro iimaasuhicautihi, diibo Cristo iicanoco diito ihijimi agaa-jahicauneguiiha.

Jesu Galileavi Jibeguehi.

(Mr 1.35-39)

42 Jaanaa meseseveecuudi Jesu fuuhi tuucuumiti buhigovi. Jaaruuboco miyaminaa iguiinuumo diibovi ifutuui. Jaamoro diiboco gaijirumo footiibo iicaqui.

43 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Tolliro bu siicumijequu aciji Moocaani aivoji jibogoco, toonegui uco galluubo, nooboro.

44 Jilli iguehicaubo Jesu Galilea sinagogajanofaño jibogooboro.

5

Sihidi Ejeevano Fiici.

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Safoono Jesu icahicauhi Genesare muuaijiniri. Jaanaa miyaminaa sihidi gaseuhi. Jaamo diiboco ijene jimatajeruhicauhi Moocaani jibogoco uguubunoco iimugumaño.

2 Jaanaa Jesu atyimeuhi migaaci meenegaacico jiniigaibaahojiniri icanoco. Jaanaa togaje abajato fiiciminaa ihinuumoro isinicuhunoco nitihicauhi.

3 Jaanegui Jesu sagafa jicafutuui Simon meenega iicaugafaño. Jaaboro tajibaubo tehesijsuno imeenegaco ijiniti iminiyuqui. Jaadi Jesu ifagafaño acasivuudi ticoniubo ijibuguubo tahigoti.

4 Jaabo ihimaanoco iimivuudi Simonco nuubo: Dimeenegaco satyo janaanici amachi-mañovi. Jaaboro disinicuhunoco gañi. Jaabo taavaco dicitih, nooboro.

5 Jaanegui Simon nuuhi: Jibogominaafi, miihai fucuhachuta dudicamaaimoro mi-hicacuurumo ajashuno mihicitih. Jaarunaa ijoho eneenegui gañiji tasinicuhunoco, nooboro saatohoma

⁶ gañi#umo. Jaabo sihidi taavaco baasuhi. Jaaneri isini#cuuhu gallicamaaiuhi.

⁷ Jaanegui saatoho igataavominaa sigafaño iicaumoco coovaumo diitoco ihamusuvaqui. Jaanegui asaumoro fagaacicoro gahafusuhi taavari. Jaaneri togaaci niituu-rahi.

⁸ Jaanoco Simon Pedro aatyimeuboro Jesuguiino memui#vuuhi. Jaaboro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, uuti buhi difoo, uujoho imiti#minaafi, nooboro

⁹ sihidi taavaco #ciuneri sihidi ajabafii#vutuumaño. Bu tolliro famooro igutuuhi.

¹⁰ Tolliro bu Zebedeo seeme igutuuhi Jacoobo onoobo, bu Jua icamisi Simon gataavominaatisi.

Jaarunaa Jesu Simonco nuuhi: Diiguetejirahana. Jisumitiro miyaminaa fiiciminaafiti diicaji, nooboro.

¹¹ Jaadi imeeneneque isi asatyuudi fanocoro ejeevesuumoro fuucuumo Jesu dojicuti.

Jesu Foojohoma Icaaboco Buheesuhi.

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jaanaa Jesu tuucuumijeri icaunaaca saafi gaseuhi foojohoma iicaubo. Jaabo Jesuco aatyimeuboro memui#vuubo, jii#ijejaagoviro di#cin#boro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, idiimogohachii# uco buheesu, nooboro.

¹³ Jaanegui Jesu ihuseri diiboco udud#ciuboro nuuhi: Imeguehi. Buheetecu, nooboro.

Jilli unuusumiro ifoojoho diiboti buuhi.

¹⁴ Jaaboro Jesu taj#bauhi mi#hai#noobaco j#bogat#bo iicaqui. Jaaboco nuubo: Difoo. Jaaboro sacerdotejaa difico dihi#fusuto. Jaaboro toono ico iimibachuno jaad-abadi iicano asigayiti satyoobo Moocanico deeci#voto Moise ataj#baunobadi iicanoco. Jaanoco miyaminaa aatyimemere igaa#jaqui ubuheecunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanaa Jesuti ij#bocasiuno janaanici#viro feehicauhi. Jaabojaa sihidi miyaminaa igaivehicauhi diiboco uguubunici#vamoco iguihuvanoti ibuheesuqui.

¹⁶ Jaarunaa Jesu miyaminaa achahahi ofooboro Moocanima iimaahicauhi.

Jesu Buheesuhi Idi#no Isifañ#uboco.

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Safoono Jesu miyaminaaco j#beguehicauhi. Jaanaa diibo fiitino gicini#umo saatoho fariseomioto, caatiniminaa icamo Galilea, Judea, Jerusale icacuumijeti asaacini#umo. Jaamofeenevi Moocaani mitya ifusucafetehicauhi iguihuvamoco ubuheesunofeenedi.

¹⁸ Jaanaa gaseumo saatoho gaifiimi idi#no isifañ#uboco cigaiijeri ihiibimoro fañoojavi ij#hacumoro Jesu imefeene ifaduqui moonihicaurumo.

¹⁹ Jaarumo ij#cafetequi imoonicuuruhi sihidi miyaminaama etetecini#unegui caamo ufuumoro iniibahucuco afaayici#umoro iguihuvaboco icigaiijema caamoti niitusuumo miyaminaa uufocodi. Jaamoro Jesu imefeenevi faduumo.

²⁰ Jaano diito miyaavogoco Jesu aatyimeuboro iguihuvaboco nuubo: Miyaminaafi, dihimiti ico buusucafutucuuhi, nooboro.

²¹ Jaanoco uguubuumoro fariseomi, caatiniminaa icamo ticovauhi esamaaiumo: ¿Mi#joho jaani jilli onooboro Moocanico ihiimaari imitino omoon#bo? ¿Mi#joho imitico buusujitirahi? Saafiro Moocaani imitico buusujirahi, noomoro.

²² Jilli noomoro esamaaiunoco Jesu agaajaciuboro nuuhi: ¿Collihi ami#hai tolli mehesamaaihi?

²³ Fameediro itih#runoco dihimiti imibachucafutucuuhi nehi, tolliro bu gañiivoobo, diigo onoono.

²⁴ Jaaneguiiha ami#haico gaajasuji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jii#jehallivi imiti imibachu mityama iicanoco, nooboro.

Jaadi nuubo idi#no isifañ#uboco: Ico nehi, gañiivo. Jaaboro dicigaiijeque d#ci#bo, fuucu diijajajo, nooboro.

²⁵ Jaasumiro idiino isifañiubo gañiivuuhi diito imefeenevi. Jaaboro icigaiijeque toonohallivi isiucinihicaunoco ñiuboro fuucuubo iijajaago Moocanico imooboro.

²⁶ Jaaneri famooro ajabafituumoro Moocanico imehicaumo. Jaamoro sihidi iigutuumoro nuumo: Jaachiji mahatyimehi aivo ajabafiranoco, noomoro.

Jesu Levico Coovahi.

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Jaanobuunati Jesu fuuhi impuesto jaadusuminaafi Levi onoobojaago, ajaadusuhi-caumañeri giciniba icauboco nuutuubo: Tadyojicuti disaa, nooboro.

²⁸ Jaanegui Levi fuuhi Jesuma paryi fanoocoro toonovi ejeevesuuboro.

²⁹ Jaanegui toonobuunati Levi Jesudi eetavuuhi iijafaño guiraajibaimoco. Jaanaa sihidi saatoho impuesto jaadusuminaa imachuqui gicininiñihuhi diitoma, bu sihidi saatoho miyaminaa icano.

³⁰ Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo Jesu jibogominaaditi imitino iimaauhi: ¿Collihi amñhai mamachuhi, mahaduhi icano impuesto jaadusuminaama, bu saatoho imiti miyaminaa icamoma? noomoro.

³¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Imimo iguihuvatimo taabuminaafico imogotatihi. Jaanoti iguihuvamoro imoyñicifihi taabuminaafico.

³² Jaabadiro uujoho imino icahi onoomoco cuhuvaqui saahinitihi. Imifitimegui saahi iimiti ifiico ijeevesuqui, nooboro.

Jesuco Dilluumo Machutimo Aigafinohallivi.

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Jaanegui diito Jesuco dilluuhi: ¿Collihi jana Jua jibogominaa, fariseomi jibogominaa icamo machutimo aigamoro sihidi Moocanima iimaahicamo? ¿Jana milliti dita machuhicahi, aduhicahi icano? noomoro.

³⁴ Jaanegui Jesu ooviciuboro iimusuuhi: Taabava jibaimovi oovicihi. ¿Nacu amñhai taabava jibaimojaa mucuhuvamoco machusutimo mahaigasujirahi tojaabo icanaaca? Tobadi tajibogominaama icahi.

³⁵ Jaanoti icajinehiica diitediti uco udumitijino. Jaadi jari ñdaasuno iicaneri aigajimo, nooboro.

³⁶ Jaaboro diitoco bohono Moocani jibogoco ijibeguequi jilli ohooviciuboro nuubo: Mñhaiñooba aivo bochehu gaachehuti quiticitatihi eedeechehuco imaahuniqui. Jaanoti tolli imooniruva bochehu icaruno eedeechhubadi icacujiruno. Jaanomaryo bobaryu eedeechhufañoti imijitirahi.

³⁷ Jaabadiro bofaihu aivofaihuco asimí meehe eetavota eedeejutafaño mificutatatihi. Jaanoti tolli momooniruva tofaihu tujutaco ejerucaruneri fatyejirahi. Jaaneri tofaihu, tujuta icano gañicafetejirahi.

³⁸ anegui bofaihuco bojutafaño mificutahi. Jaano fanoociro imino ficucafetefihi.*

³⁹ Siino nuubehiica: Edeefaihuco aivofaihuco aadumo, bofaihuco imogotatihi: Edeefaihu aivofaihu imihi, noomoro.†

6

Jibogominaa Ichi Arrozbadi Ejeevano Trigo Onoonoco Jaguisifucusumi.

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Safoono Jesu jaguisifucusumi basutaanofeenedi igooboro feehicauhi. Jaanaa ijibogominaa trigo noovataco icimoro feehicauhi. Jaamoro ifagañooco ihuseneri iquichecimoro ifagañooco machuhicauhi.

* 5:38 Jilli Jesu nuuhi eedeejibogoco mejeevesumoro bohono jibogocoro meheetaveji. † 5:39 Jilli nuubo eedeehifico mihimogomoro bohono ifiico mihimeguitinoco.

² Jaanegui saatoho fariseom̄oto diitoco dilluui: ¿Coll̄ihi am̄ihai mududicamaaihi jaguisifucusumi momoon̄tat̄inoco? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco iimusui: ¿Jana am̄ihai magaajat̄ihiica aamefa onoonoco, safoono David diiboma iicaumo ajebama icamoma omoon̄unoco?

⁴ M̄īro Moocaani iijafaño ufuuboro jeeçivo maahunoco ñiçuboro machuubo, jaaboro bu toll̄iro aciubo diiboma iicaumoco icano. Toono Moocaanico ejeeciuvucuuno maahunoco idīmoro sacerdotem̄i machujirahi, nooboro.

⁵ Jaadi bu toll̄iro nuubo: Jaguisifucuco mityano mehesic̄inihi. Miyaano toll̄iru. Jaaruno janaan̄içi uujoho Miyam̄inaafibadi Ifiivuubo mityahi, nooboro.

Ihuse Ifigatyuubo.

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Jaadi sifoo jaguisifucusumi Jesu sinagogajafaño ufuuboro ticovauhi miyam̄inaaco ij̄ibogoobo. Jaanaa icaubo saafi miyam̄inaafi imiyanaagohuse ifigatyuubo.

⁷ Jaanaa caatin̄im̄inaa, fariseom̄i icamo ñfinic̄ihicauhi Jesuco: ¿Naa jaguisifucusumi buheesujiibo? noomoro siibadi iicanohall̄iti diibohall̄ivi ihiimaaqui.

⁸ Jaamo toll̄i esamaaiunoco agaajaciuboro ihuse ifigatyuuboco nuubo: Gañiivoobo jooonoo diitofeenev̄i dulleeve, nooboro. Jaanegui diibo agañiivuuboro feenev̄i julleeveuhi.

⁹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Ene am̄ihaico dilluji: ¿Jinejeque Moise taj̄ibauhi jaguisifucusumi momoon̄iqui iiminoco, nacu iimit̄inoco? ¿Mubuheesunoco, nacu migu-ijen̄inoco? nooboro.

¹⁰ Jesu ihuufocori iicaumoco fah̄igovaco emeeciuboro nuubo ihuse ifigatyuuboco: Dihuseque fallirihicaru, nooboro.

Jaanegui diibo afallirihicaruuneri diibo use imituuhi.

¹¹ Jaaneri saatoho sihidi sifiratuuhi. Jaamoro sanom̄iro dillucasihicauhi: ¿Mill̄i fine momoon̄ijirahi? noomoro Jesuditi.

Jesu Içihi Min̄isum̄inaati Fahuseeci Mot̄ihait̄i Miim̄isiici Id̄ino.

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jaasumi Jesu fuuhi ifabajaago Moocaanima ihiimaaqui. Jaabo icauhi fucuhachuta cigatīibo Moocaanima ihiimaaboro.

¹³ Jaanaa meseseveudi coovaubo ij̄ibogom̄inaaco. Jaamotīiçiubo fahuseeci mot̄ihait̄i miim̄isiici idīmoco. Jaamoco momoniubo min̄isum̄inaati.

¹⁴ Jaamo momono jino Simon icaruuboco Pedrot̄i omomon̄ubo, Andre onooobo Simon nahabo, Jacoobo, Jua, Felipe, Bartolome,

¹⁵ Mateo, Tomas, bu Jacoobo Alfeo onooobo achi, bu Simon onooobo cananistam̄oobo,

¹⁶ Jacoobo achi Juda, bu sajuda Iscariote onooobo Jesuco aaciuj̄iibo icamo.

Jesu Sihidi Miyam̄inaaco J̄ibeguehi.

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jaamoma Jesu togaji nigac̄iti iniituuboro nametīje iicaumaño ij̄ibogom̄inaama fitafutuumo, toll̄iro bu sihidi fah̄igovao miyam̄inaa icauhi, Judea j̄iin̄ijeo miyam̄inaa, Jerusale miyam̄inaa, Tiro, Sidon icano muuaij̄inioto icamo. Jinood̄imo gaseuhi Jesu iij̄ico uguubun̄içi vaumo, bu diitoco iguihuvanoti ibuheesuqui icano asaumo.

¹⁸ Iimit̄ino ij̄ima iicaumo toll̄iro buheesucafetehicauhi.

¹⁹ Jill̄i famoova Jesuco idud̄içiçi moon̄ihicauhi famoovaaco imityari ubuheesuhi-cauneguiha.

Imo Imo Mihicano, Idaasuno Mihicano Icano.

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jaanoma iicaabo Jesu ij̄ibogom̄inaaco nuuhi: Imicani am̄ihai Moocaanico mihi-gomomo mihidaasufimaño. Jaamaño am̄ihai Moocaani aivojifaño mihicaji.

21 Imicani amiihai jisumi Moocaanico magaaajanoco aivo mihimogomo. Jaanegui ufucu imo imo mihicaji.

Imicani amiihai jisumi mataacasimo. Jaarumo ufucu imo imo mihicaneri mejejebacasiji.

22 Imicani amiihai mihicahi miyaminaa amiihaico ijiihevesumi, buhi amiihaico agañsumi, amiihaiditi imitino ihiimaasumi, amiihai momoco iimitinobadi ijiihevesumi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo momoco imiyaavogonohalliti.

23 Jaasumi mihimibaivomoro imo imo mihicacu guiraano amiihai jaadama niquejefaño mihicajineguiiha. Tolliro tuucuumijeo eedeetemihai Moocaani iimaaminaaco idaasuno moonihicauhi.

24 Jaanoti idaasucani amiihai mihicaji sihidinihibamivamo, amiihai imino imo imo jisumiro mihicacuumo.

25 Idaasucani amiihai jisumi mutuvacinimo, ufucu sihidini mahajebavajimo.

Idaasucani amiihai jisumi mejejebacasimo, ufucu idaasuri mataacasijimo.

26 Idaasucani amiihaiji, amiihaiti famooro miyaminaa iminoono ihiimaasumi. Bu tolliro diito eedeetemihai imitini bogominaaditi: Imimo, noomoro iimaahicauhi.

Mominaaco Magaijino.

(Mt 5.38-48; 7.12)

27 Jaanoti amiihai uco muguubunimoco neehi: Amiihai minaaco magaiji. Imino momooni amiihaico ijiiheguemeque.

28 Imino monoo amiihaico imitino onoomoco. Moocanima mihiimaa amiihaico imitino onoomohallivi.

29 Jaanoti saatoho amiihaico, amiihai ime saanaago imeti agabavacuhachiji tolliro saanaago imeque mahaci tolliro bu igabacuqui. Jaanoti saatoho amiihai caamoojaco udumitiihachiji, bu tolliro amiihai sacoco mahaci isatyequi.

30 Jilli daaci cayaatyohacho ico siinoco idillumoco. Jaanoti bu sita diinoco icicuunoco dihiimaasucuudino.

31 Amiihaico sita imino omooninoco mihimogobadi, sitaaco imino momooni.

32 Jaanoti amiihaico agaijimocoro bu magaijihachiji, ¿coyomo imi fine toono? Jilli famoova tolli moonifihhi, iimifitimo bu tolliro moonifihhi icano.

33 Jaanoti bu amiihaico imino omoonimocoro, imino momoonihachiji, ¿coyomo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo tolli moonifihhi.

34 Jaanoti: Diitoti siinoco iciqui, noomoro siinoco mahaci hachiji, ¿coyomo imi fine toono? Tolliro bu iimifitimo iimitimoco siinoco acifihhi; Diitoti siinoco mihiciqui, noomoro.

35 Jaanoti amiihai, amiihai minaaco magaiji, sinehejeque diitoco mahaci: Diitoti siinoco toono jaada mihiciqui, nootimo. Jaachijiji guiraajino amiihaico niquejefaño ajaaduno. Jaamo Moocaani caamovohi iicaabo seemeti mihicahi. Jaabo diibo tolliro imino moonibo famoocoro, bu aacinohallivi cahacisutimo iicahicarumoco, iimitimeheje iicarumoco icano.

36 Jaanegui amiihai sitaaco mihidaasugo amiihai tahe Moocaani iicabadi.

Amiihai Sitaaditi Imitino Mehesicinimoro Mihiimaadino.

(Mt 7.1-5)

37 Sitaaditi imitino mehesicinimoro mihiimaadino, jaachiji Moocaani amiihaico tolliro neejitihhi. Sitaaco iimitico meneedino, jaachiji Moocaani amiihai imitico neejitihhi. Sifima mihibacasinoco imino mihimibachucasi amiihai imitico Moocaani ibuusuqui.

38 Sitaaco siinoco mahaci. Jaaneguiiha amiihaico bu Moocaani tolli aciji; illeegucufaño imino ooviciboro, imino gatyuuci cuhufono cabiciboro tetecuuboro. Jaanoti amiihai sitaaco mohoovobadiro Moocaani amiihaico eeveji,

39 nooboro Jesu jilli oovicuhi: ¿Nacu ihaallima achahaaboco bu sifi ihaallima achahaabo siguejirahi? ¿Nacu famisicro ifapaajefaño aquetetejitirahi?

40 Jaabadiro cajaanatyo miyaminaa ijibogominaafi janaanici jeevatatiji. Jari ijibogonoco iimivucuudi ijibogominaafibadi jeevajirahi.

41 ¿Milli jaabo dinahabo aallifaño iicano beevagayicoro adaatyimeebe, dihaallifaño cutuucidino iicanoco daatyimetiji?

42 ¿Milli jaabo dinahaboco neejirahi: Tañahabo, ene ico dihaallifaño iicano beevagayico iciqui, neejirahi dihaallifaño cutuucidino iicanoco daatyimetibo? Tajeebii imihi, nooboro sitaaco abañifiibo, iticoni dihaallifaño iicatuucico diici. Jaadi jari imino daatyimeji dinahabo aallifaño iicano beevagayico. Jaadi diiboco adaamusuubo gañiji.

Imohoco Inoovatatiro Magaajatahi.

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 Chahaho imoho iimiho iimitinoco onoovaho. Jaabadiro chahaho iimitiho iiminoco onoovaho.

44 Jaamaño inoovatatiro siyomo imohonoco magaajatahi. Jariimiho añaahebaco noovajitirahi. Tolliro sisimicohai baacuhico noovajitirahi.

45 Jaabadi iimihuseebe iiminocoro neefihi miyaano ijeebifaño iicamaño. Jaabadiro iimitibo imitino iimaanicihi, ijeebifaño iimitino iicamaño. Jaamaño iijiri ihiimaano ijeebifaño agahaficinoti saahi.

Iija Tano Eetavovi Oovicino.

(Mt 7.24-27)

46 ¿Collihi amihai uco: Aivojibo, Aivojibo, monoomoro uujoho onoonoco meheetavehicitiji?

47 Amihaico neeji: ¿Jinejebadi fine jeevaabo tajaago asaaboro uco uguubuuboro uujoho atajibanoco eheetavoobo?

48 Fine saafi miyaminaafi iijaco eheetavuubobadi iticoni seediubo faicuvano. Jaadi tanooco nicuubo guisibanohallivi. Jaanobuunati tehi amachituuno inifaihu sefano toojaco icihiniurahi. Jaaruno toojaco maryibasuuhi, guisibanohallivi kuhufono tano inicucinumaño.

49 Jaanoti uco guubucuruubo uujoho atajibarunoco omoonitibo jilli jeevahi; ticovono iijaco jiinigaibaahohallivi cahajino ificuubobadi jeevahi. Jaaja tehi amachituuneri inifaihu toojaco sefano icihiniuneri tooja acutuuhi. Jaaneri tooja paryi imivocafutuuhi ifinija.

7

Jesu Buheesuhi Romanomi Amocasiminaa Aivojibo Cojiminaafico.

(Mt 8.5-13)

1 Jaadi Jesu miyaminaama ihiimaahicaunobuunati fuucuubo Capernau cuumivi.

2 Jahi icaubo aivojibo romanomioobo. Jaabo icojiminaafico sihidi agaijubo guihuvauhi. Jaabo niinovacuuhi.

3 Jaabo ihaivojibo Jesuti ihiimaanoco uguubuuboro judiomifeenetii iquillahutoco galluubo Jesuco ijibeguetequi asaaboro diibo jeecivominaafico ibuheesuvaqui.

4 Jaamo Jesujaa ufuumoro ticovauhi diiboco onoomo: Romano aivojiboco daamusu, aivo imihuseebe

5 muucuumico aivo gaijibo. Jaaboro mihaidi sinagogajaco eetavusuhinibo, noomoro.

6 Jaanegui Jesu diitoma fuuhi. Jaamo fiitivucunaa romano aivojibo saatoho inahaboniminaaco galluuhi Jesuco ineetequi: Iijoho Aivojibo, jaafa icacuuno sihidi jeevahi jaabo iijafaño asaajiruno.

7 Cono bu uuro dijaago ico icitoobo foonova. Jaaneguiha saatiboro tahigotiro dinoo. Jaaneri tajojiminaafi buheeji.

⁸ Uujoho bu icaruubo aivojito tajibaguiino icahi. Jaabadiro bu amocasiminaahallivi uujoho aivojiboti icahi. Jaamoti saato hoco: Difoo, unuusumi foonicimo. Jaamoti saato hoco: Disaa, unuusumi saanicimo, tolliro tajojiminaafico: Siinoco deetavo, unuusumi eetavonicibo, nooboro.

⁹ Jaanoco Jesu uguubuuboro sihidi jabafituuhi. Jaaboro diibo dojicuti sihidi asaamoco emeeciuboro nuubo: Miyanotiro aivo Israel cuumiminaa icarumofaño atyimetihii jaani janaanici miyaavogoco, nooboro.

¹⁰ Jaamo ihaivojibobo agalluumo iijajaa dojicuviro uhuumiumo atyimeuhi icojiminaafi ubuheetecunoco.

Jesu Buheesuhi Fibaijigo Achico.

¹¹ Jaanobuunati Jesu fuuhi Nain onoocuumijaago. Jaaboma feehicaumo iijibogominaa, sihidi miyaminaa icamo.

¹² Jaabo tuucuumiti ifiitivuubo atyimeuhi chuumuhuco icitequi asatyumoco fibaijigo seemene idiboro iicaubo iguijeveuboco. Jaagoma sihidi tuucuumio miyaminaa fuuhi.

¹³ Jaagoco Jesu aatyimeuboro idaasuguuhi. Jaaboro diigoco nuubo:

¹⁴ Taajirahana, nooboro ichuumuhujaa ufuuboro tuuhuco dudicituubo. Jaasumiro tuuhuco ihiiibumo julleecamaaiuhi. Jaanegui Jesu ichuumuhuco nuuhi: Sicafehi, ico neehi: ¡Gañiivo! nooboro.

¹⁵ Jaasumiro uchuumucuubo agañiivuuboro casiivuuhi. Jaaboro iimaacuubo. Jaaboco Jesu siino seejico aciuhi.

¹⁶ Jaanoco aatyimeumo sihidiro iguiumoro Moocaanico imehicauhi: Sihidi jeevaabo aivo Moocaani iimaaminaafi mihaivi jafevehi, noomoro. Bu neehicauhi: Moocaani saahi iicumico itaajasuqui, noomoro.

¹⁷ Jaanoco guubuumo paryi Judea jinijeri ihallidi iicaucuumineri Jesu omoonunoco.

Jua Nitiminaafi Agalluumo.

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jaamo Juama icahicaumo diiboco paryi jibugucuuhi Jesuditi. Jaanegui diitoti miimisiiciti ocoovauboro,

¹⁹ Jesujaa galluubo idillutequi: ¿Naa miyaano ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Jaanoti diibo iicatihachiiji sifiico iteemequi?

²⁰ Jaanegui Jua agalluumo Jesujaa ufuumoro nuuhi: Jua Nitiminaafi mihaico galluuhi ico midilluqui: ¿Naa miyaano ijoho oono Cristo asaajiibo? ¿Nacu sifiico meteemeji? noomoro.

²¹ Jaamo diito diibovi ifutuunaaca Jesu buheesuhi sihidi miyaminaaco iguihuvanoti, iimitino ijimiti icano, tolliro aatyimetimehejeque ihaallinoco imitusuhicaubo.

²² Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Mofoo. Jaamoro Jua Nitiminaafico mijibogo mahatyimeneque, muguubunoco icano. Mijibogo milli aatyimetimo atyimeneque, igotimo iguehi, ifoojohoma iicamo buheesucafetehi, inohojino uguubutimo guubucuuhi, iguijeveme siino buheesucafetehi. Jaanoti iidaasufimoco taajasujibogoco jibeguehi.

²³ Imicani icajiibo uuvi iimitinoco aatyimetiboro imiyaavogoobo, nooboro.

²⁴ Jaadi Jua Nitiminaafi agalluumo ufuunobuunati Jesu miyaminaaco Jua Nitiminaafiditi nuuhi: ¿Jinejeque amihai memeciyeuhi sicaihigovi? ¿Saafi noofaijicuco guibuhuba ebehininobadi iicatiboco, eti?

²⁵ ¿Nacu, jinejeque memeciyeuhi? ¿Saafi miyaminaafi iminoono gaachehunofaño jiciniuboco? Jilli icautino. Amihairyo magajahi iminoonofaño ijicinimo aivojito iijanofaño icanichi sinehejeri imo imo iicamo.

²⁶ Jaanoti ¿jinejeque nacu memeciyeuhi? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafico? Jihii, miyaano, saafi janaanici Moocaani iimaaminaa janaanici ejeevaabo.

²⁷ Diibo Jua, diiboco tahimega agalluujinoco Caatinhaamefaño jilli onoobo:

Uujoho tajibogominaafico, dihimegavi galluuhi, dihimega jiihaico iimibachuqui.

²⁸ Amiihaico neehi: Paryicino miyaminaafeeneti chahamo Moocaani iimaaminaa Jua Nitiminaafi janaanici iicamo: Jaarunofaño jisumiti sihidi ejevatiibo Moocaani aivojifaño Jua janaanici sihidi jeevahi, nooboro.

²⁹ Jaanoco paryi miyaminaa impuesto jaadusuminaa icamo Jua nitico agaayiciumo miyaavuguuhi Moocaani tajiba miyaano iicaunoco.

³⁰ Jaarunaa fariseomi, caatiniminaa icamo Jua nitico agaayicutimo tihisuuhi Moocaani iimuguuboro diitedi omoonujirunoco.

³¹ Jaanoma iicaubo Aivojiiho Jesu nuuhi: ¿Jinejevi fine jisumio miyaminaaco ooviciji? ¿Jinejebadi fine jeevamo?

³² Jiihi, jilli fine ooviciji oono seeme goohasinovi acasivomo abañamaaimoro igataavominaaco ocoovadiinamaainicimobadi jeevamo: Amiihaidi siruuco miguisicuurahi. Jaarunaa mihimogotihii magaaseneque, noomo. Jaanegui iidaasujijeque taca mamasivaqui, noomo. Jaarunaa mihimogotihii, noomo.

³³ Jaabadi iicano Jua Nitiminaafi saauhi machutiiboro aigafibo, aivofaihuco adutiibo icano. Jaaboco amiihai iimitino ijima iicaabo meneehicauhi.

³⁴ Jaanobuunati saahi uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo amachuubo, aaduubo icano. Jaaboco amiihai uco meneehicahi machuffiibo, aduffiibo impuesto jaadusuminaa, imitiminaa icamo gataavominaafi uco meneehicahi.

³⁵ Jaarunaa Moocaani gaaja miyaano iicano gaajacifafetehi diiboco agaajamofañodi, nuubo.

Jesu Icahi Fariseomioobo Simon Iijafaño.

³⁶ Jaanaa saafi fariseomioobo Jesuco coovauhi diiboma imachuqui. Jaanegui Jesu jaahe ufuuboro imachuqui casivuuhi.

³⁷ Jaanaa saafigo gaigo tuucuumiogo imitino iicahicaugo Jesu Simon fariseomioobo iijajaa amachutuunoco agaajaciugoro saaugo, alabastro paaje gatyuuci diriiba imono facicisucinifaihuma.

³⁸ Jaago taagoro Jesu tihai cojivi iminifutuugoro ticoniugo Jesu tihaiñoco ihaalli to-faihureri ejesugo. Jaagoro imeebaiguiri ifilluugoro totihaijeque ninicichicaugo. Jaadi ifacicifaihuco toonohallivi tucaruugo.

³⁹ Jaanoco, Jesuco ucuuhuvaubo ifariseomioobo aatyimeuboro esamaaiuhi: Jaani miya, Moocaani iimaaminaafi iicaruva gaajajiruubo miijoho diiboco coyomo miyaminaago ududicinoco miiro diigo imitino iicafino gaigo, nooboro ijeebifañodi.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ifariseomiooboco nuuhi: Simon enecauico siinoco neequi, nooboro.

Jaanegui ifariseomioobo iimusuuhi: Dinoo, jibogominaafi, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Miimisiicico saafi nihibamico aaciuunoco debehicauhi. Saafi debeuhi sahuse boogava ticovovi. Jaanoti saafi debeuhi cincuentadi aameva iicano.

⁴² Jaarunoco diiboco ajaaduutinoma iicaubo famisicicoro ideudaco jeevesucuuhi. Ene uco dinoo; ¿Naa cajaan fine diitisi janaanici diiboco gaijhi? nooboro.

⁴³ Jaanegui Simon diiboco iimusuuhi: Fine janaanici guiraano edebeuruubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jiihi, jahi,

⁴⁴ nooboro diigoco emeeciuboro Simonco nuuhi: ¿Naa daatyimehi jaamoco? Uujoho diijafa saarahi. Jaaruuboco nifaihuuti daacitihii tatyihaiico nitiqui. Jaanoti jaamo gaigo uco tatyihaiico ihaalli tofaihuri nitihii. Jaagoro imeebaiguiri filluugo.

⁴⁵ Uco ninicitihii. Jaanoti diigo agasenetiro suufenitihii tatyihaiico ininicigo.

⁴⁶ Uco deesutihii facicifaihuri taañigaico. Jaanoti diigo diriiba facicinoco tatyihaiico jeesuhi.

⁴⁷ Jaanegui ico neehi: Sihidi iimitico ubuusucuuneguiha uco sihidi agaijinofeenedi gaajacafotono. Jaanoti saafico ajashunoco uujoho ubuusubo ajashuno uco gaijhi, nooboro.

⁴⁸ Jaadi diigoco nuubo: Dihimitico ico buusucuuhi, nooboro.

⁴⁹ Jaanaa saatohoco diiboma ucuuhuvaumo igiciniumañoti ticovauhi onocasiumo: ¿Mijoho fine jaani imiti icarunoco ubuusubo? noomoro.

⁵⁰ Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Taajasucafutucuuhi imiyaavogomaño, sajeebi fuucu, nooboro.

8

Jesuco Aamusuhicaumo Gaigoomi.

¹ Jaanobuunati Jesu faacuumivari feehicauhi jibogoboro acihicauhi Moocaani aivoji iijico. Jaaboma icahicaumo motihaiti miimisiicidimo iminisuminaa.

² Tolliro bu saatoho gaigoomi diiboma gataavehicauhi diibo, diitoco iimitino ijimiti, iguihuvat icano ubuheesuhicaumo. Jaamofeeneri icaugo Maria Magdalena onoogo. Jaagoti sahuse juugahuseti miimisiici icano iimitino ijimi ihiinuugo;

³ tolliro Chuzo Herode cojiminaafi taaba Juana onoogo, bu Susana onoogo icano, bu sihidi saatoho diitoco amusuhicaumo inehejema iicaumeheje.

Basuminaafivi Ohoovicino.

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Jaasumi sihidi miyaminaa faacuumivati saahicauhi Jesuco emeecivamo. Jaamo sihidi iigaivuumoma iimaahicaubo siinovi ooviciboro nuuhi:

⁵ Saafi basuminaafi fuuhi abasutuubo itoogaiñoco. Jaabo basuuboro ufuuno samañoono acutuuhi jhaifaño. Jaanoco quicuhicaumo, bu jaanoco joomi asaaumoro machuuhi.

⁶ Jaanoti samañoono acutuuhi guisihallivi. Jaano ihiinuuruno chuumuuhi amaiutimaño.

⁷ Jaanoti samañoono aifuuhi jarimihoonofeenevi. Jaaruno toonoma sano ihiinurunoco ijarimi macanisuuhi toonohallivi ujusiuneri.

⁸ Jaanoti samañoono aifuuhi iimino jinijevi. Jaano ifivuuno sihidi noovauhi ciendigaiva ticovovi.

Jilli nooboro Jesu sefano nuuhi: Amihai nohojima mihicahachiji muguubu, nooboro.

Jesu Jibuguuhi Milliti Tolli Ohooviciunoco.

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Jaanegui diiboco jibogominaa dilluuhi: ¿Milli eneejirunoco tolli dohoovichi? noomoro.

¹⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amihaico imino Moocaani aivoji agaajaratinoco gaajasuhicahi. Jaanoti sitaaco siinovi ooviciboro uujoho neehicahi. Jaamo emeecirumo aatimetimobadi iicaqui. Bu oovichi jaamo uguubucuurumo guubutimobadi iicaqui.

Jesu Jibuguuhi Jilli Eneejirunoco Ohooviciunoco.

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Jilli eneejiruno toono: Itoogaiño Moocaani iiji, eneejiruno.

¹² Jhaifaño ahaacotono onono: Saatoho uguubucuurunoco Satanas asaaboro ijeebifañoti icichi imiyaavogomoro ataajajiruneguiha, eneejiruno.

¹³ Jaanoti guisihallivi aacutuuno onono: Saatoho imo imo gaaycirumo imino abacocoovatimaño jihachutaro imiyaavogomo. Jaamoco iji inisusumi ejeevesumoro dojicuviro minifotomo, eneejiruno.

¹⁴ Jaanoti jarimihoonofeenevi aacutuuno onono guubucuurumo gueenene icatino toonoco macanisuno sinehejejaagoro ijeebi iicamaño nihibami imiguiharo, jinijeminaa iimogono jaagoviro ijeebi iicamaño noovasutimo, eneejiruno.

15 Jaanoti iimino jiinijevi aacutuuno onoono imino jeeb#ma iicamo imino ugu-ubun#cimoro miyaaveguehi Moocaani iijico. Jaamo imino ofoomo imino noovasuhi, eneejiruno.

C#ijgai Mecuvi Ohoovicino.

(Mr 4.21-25)

16 #M#ijoho c#ijgai mecuco inifutusumoro siineri fabaacutat#hi, cigaiijeguiino ficu-tat#hi icano? Caamo mificutahi toojaco aach#cinofa#o ij#cafotomo ihaty#mequi.

17 Jaabadi chahano otoovono #fuvusutino iicamo, jisumi agaajarat#no ufucu pary# fanooro foovono gaajacafeteji.

18 Jaanegui imino muguubu: Diito Moocaani iijico agaay#cimoco siino janaan#ci aciji. Jaanoti toonoco imiyaavogot#boti dumit#ciji: Uuma icano, unuurunoco.

Jesu Nahabomi, Seeji Icamo.

(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Jaanaaca saamo Jesu nahabomi, seeji icamo diibo iicauh#go ifeequi. Jaarumo diibovi #futuut#hi sihidi miyam#naa iicauma#o.

20 Jaanegui saatohe Jesuco j#buguuihi: Diiseeji, dinahabomi icamo jahisi icahi. Jaamo dijaa saajirahi, noomoro.

21 Jaanegui diitoco nuubo: Moocaani iijico uguubumoro omoon#mo, diito naha gaharubi, ta#nahabomi icano, nooboro.

Jesu Ll#icaruhi Guibhuba, Tyuucai Icanoco.

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Safoono Jesu ij#bogom#naama j#cafutuuihi muuaifa#o iicauga meenegafa#o. Jaaboro diitoco nuubo: Mas#go onagoojinivi, nooboro.

23 Jaanegui fuumaaca Jesu imeenegafa#o cigauhi. Jaanaa fuumoco guibhuba sefano #ciuhi. Jaaneri imeenegafa sihidi n#faihu gahafuuihi. Jaaneri imeenega niituurahi.

24 Jaanegui Jesuco aacisuumoro nuumo: #Moj#bogom#naafi, Moj#bogom#naafi, mini-ituucuuihi! noomoro.

Jaanegui Jesu aacuuboro guibhuba, tyuucai icanoco #bauhi. Jaasumiro ill#vuunoro pary# s#cutuuno.

25 Jaanegui ij#bogom#naaco nuuhi: #Milli jana am#hai miyaavogo icahi? nuubo Jesu.

Jaarunaa diito iigutumoro jabafituuihi. Jaamoro dillucasiuhi sanom#ro: #M#ijoho fine jaani? Guibhuba, n#faihu icarunoco ataj#bano diiboco: Jii, neehi, noomoro.

Gadarenom#oobo #jim#ma Icaubo.

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Jaanofeenevi #futuumo gadarenomi jiinijevi Galilea jiinije cojivi.

27 Jaabo Jesu imeenegati isi iinuubaaca diibojaa saaubo tuucuumioobo, s#cijet#ro ififa#o ij#m#ma iicaubo. Jaabo gaachehufa#o icacut#bo, jahe icacut#bo c#hoj#no iicah#go iicaaboro feehicaubo.

28 Jaabo Jesuco aaty#meuboro diiboguiino memui#vuubo gaibacin#boro, sefano nu-uhi: #Collihi tajaa saahi, #ijoho Jesu Moocaani caamovohi iicaabo Achi? Ico Moocaani-fa#odi neehi: Idaasuno uco moon#dino, nooboro.

29 Jilli nuubo Jesu ih#jico: Diiboti dihiino, nooboro, ataj#bahicauneguiiha. Fiiva foova ih#ji diiboco gaay#chicauhi. Jaaneguiiha miyam#naa diiboco agaay#cimoro j#gai#nehiri sisiuhi ihusene, itihai#o icanoco sama iicaqui. Jaarunoco udubaiciuboro ih#ji diiboco gaasuhicauhi sih#guehejevi.

30 Jaaboco Jesu dilluuihi: #M#ijoho dimomo? nooboro.

Jaanegui iimusuubo: Cuumi tamomo, nooboro.

Jilli nuubo diibofa#o sihidi iimit#no ij#mi ij#cafutuuma#o. Jaamo ih#jimi Jesuco dillu-uhi;

31 Moocaani eheetavuuhoji ijimico igañi#qui iguirraahojifaño diitoco gañi#t#bo iicaqui.

32 Jaanaa sihidi faafaimi icauhi ifagajivi amachuumo. Jaanegui ihijimi Jesuco dilluuhi ifaafaimifaño ijicafetequi. Jaanegui: Jii, nuubo.

33 Jaasumiro diiboti ihiinumoro ifaafaimifaño jicafutuumo. Jaaneri paryi ifaafaimi ifagajiti imuuaifaño aaifuumoro paryi macaniumo.

34 Jaanoco ifaafaimi toomominaa aatyimeumoro iigutuumoro goovano fuumo ifaacu-umifaño buhi icameheje icamoco j#ibogomoro.

35 Jaanegui miyaminaa fuuhi: ¿Milli iicano? noomoro emeecituumo. Jaamo Jesu iicauhigo #futuumo ijimima iicauboco atyimeuhi ihijimima chahacuuboco. Jaabo Jesu cojivi giciniubo imichehufaño j#cin#bo imino icacuuboco. Jaaneri sihidi miyaminaa iguiuhi.

36 Jaanoco aatyimeumo diitoco j#buguuhi, milli ijimima iicauboco ubuheesuunoco.

37 Jaanoma iicaumo gadarenominaa ticovauhi Jesuco agalluumo ijiinijeti ifeequi diibo tolli omoonunoti sihidi iiguumoro. Jaanegui Jesu meenegafaño jicafutuuhi ifeequi.

38 Jaarunaa ihijimi diiboti ihiinuubo Jesuco dilluuhi diiboma ifeequi. Jaarunaa Jesu diiboco taj#bauhi ifitafetequi.

39 Jaaboro nuubo: Diijajaa duhumi. Jaaboro paryi di#bogo Moocaani ico omooninoco, nooboro.

Jaanegui paryi tuucuumiri j#bogooboro fuuhi Jesu diiboco omoonunoco.

Jairo Aicigai, Bu Saafigo Jesu Gaachehuco Udud#ciugo Icano.

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Jaanaa Jesu onagoo muuavivi #futuuboco miyaminaa imo imo gaayiciuhi, paryi diiboco eteemehicaumaño.

41 Jaanaa gaseubo Jairo onoo bo sinagogaja aivoj#bo. Jaabo Jesuguiino ajavuvuuboro imino diiboco nuuhi Jesu diibo iijajaa ifeequi.

42 Id#goro ille fahuseeci motihaiti mificabaci id#ino icacuurugo iguijevecuujineguiiha. Jaanegui Jesu ufuuboma sihidi miyaminaa ufuumo diiboco ijene jimatajeruhicauhi.

43 Jaamofeenevi icaugo saafigo fahuseeci motihaiti mificabaci ticovovi icacuugo ti#jeheri.* Jaarugo buheehicautihi.

44 Jaago Jesu bujinagoti asaagoro igaachehujinibaco dud#ciugo. Jaasumiro diigoco it#joho l#iv#uhi.

45 Jaanegui Jesu nuuhi: ¿M#joho uco dud#cihi? nooboro.

Jaarunoco famooro: Chahano, enehicauneguiiha, Pedro inahabomi icamo nuuhi: Moj#bogominaafi, miyaminaa ico fahigovati jimatajerunoco; ¿milli jaabo dilluhi: ¿M#joho uco dud#cihi? nooboro.

46 Jaarunaa Jesu nuuhi: Saatoho uco dud#cihi gaajacihitamiyari saatoho ubuheetenegue, nooboro.

47 Diigo omoonunoco agaajaciuneguiiha sihidi vivivivi iigutuugoro saauhi. Jaagoro iguiino ememu#vuugoro miyaminaa imefeenevi j#buguugo milliti udud#ciunoco, jaasumiro ubuheeeunoco icano.

48 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Gaha, buheesucafutucuuhi imiyaavogomaño. Sajeebi# fuucu, nooboro.

49 Jesu ihiimaunaaca Jairo sinagogaja aivoj#bo iijati saafi asaaboro Jairoco noovauhi: Daicigai guijevecuuhi; J#bogominaafico dihiimaasucuudino, nooboro.

50 Jaanoco Jesu uguubuuboro Jairoco nuuhi: Diiguetedino. Jilli miyaavogo, daicigai buheegi, nooboro.

51 Toojavi #futuudi m#haiñoobaco faño satyuut#bo id#moro Pedro, Jacoobo, Jua, diigo caanimisi icamomaryo faño fuubo.

* 8:43 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaanegui taabuminaaco paryi inehejeri jaaduhicaurugo, onoonoco.

⁵² Jaanaa fañoojavì saatoho taacasimoro iimaafivehicauhi diigo iguijeveuneri. Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Mataajirahana, guijevetigo. Jilli cigago, nooboro.

⁵³ Jaarunaa diiboco dejecuumo iguijevecuunoco agaajaumoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diigoco ihusetì agaayicìuboro sefano nuuhi: Bagocaja, gañiivo, nooboro.

⁵⁵ Jaasumiro diigo ubuheeteugoro gañiivuuhi. Jaanegui Jesu tajìbauhi diigoco ihobajaaqui.

⁵⁶ Jaaneri caanimìsi sihidi jabafituuhi. Jaarunaa Jesu nuuhi: Mìhhañobaco mahatymeneque mijìbeguedino, nooboro.

9

Jesu Galluuhi Fahuseeci Motihaitì Miimisiici Idìmo Ijìbogominaaco. (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jaanobuunatì Jesu fahuseeci motihaitì miimisiici idìmo ijìbogominaaco igaiyicìuhi. Jaaboro imitya, bu iijì icanoco acìubo fanoohimitì ijìmhallìvì diitoco buhi igavaracuqui, tollìro guihuvaco ibuheesuqui icano.

² Galluubo diitoco Moocaani aivojì jìbogoco ijìbeguequi, iguihuvamoco ibuheesuqui icano.

³ Jaaboro diitoco nuubo: Jinehejebaco masatyedino mofoomo queseibaco, lleegucubaco, duviricubaco, nihìbamìbaco icano. Caamoojaco miijaaci masatyedino. Sajaa-maryo mofoo.

⁴ Coojaavìhacho mihìfotojafañoro mihica, siijafaño, bu siijafaño icatino. Jari tomañotì mofoodì toojatì mihiino.

⁵ Jaanotì amìhaico agaayicìtimañotì mihiinomoro amìhai tìhaipaajeguiino jiiñico diitojaa matatacu diitohallìvì toono jìbogobadì iicaqui, nooboro.

⁶ Jaanegui ijìbogominaa fuuhi fahìgovadì taajasujìbogoco jìbogomoro, iguihuvamoco buheesumoro icano.

Herode Esamaaje Mìtauhi.

⁷ Jaasumi aivojìbo Herode guubuuhi Jesu omoonìhicaunoco. Jaaneri sihidi eesamaahicauhìgo iinigaì mìtauhi. Saatoho neehicauhi: Jua Nitìminaafi siino buheetehi, noomoro.

⁸ Jaanotì saatoho neehicauhi: Moocaani iimaaminaafi Elia jafevehi, noomoro. Jaanotì saatoho neehicauhi: Sìcìjeototì Moocaani iimaaminaafi buheetehi, noomoro.

⁹ Jaarunaa Herode nuuhi: Uujoho du quitìcisuuhi Jua nigaico. Jaanegui jana, ¿mìjohojaa ni diibeditì ijìbocasinoco uguubuubo? nooboro Herode atymeguehicauhi Jesuco.

Jesu Machusuhi Cinco Mildimoco. (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Jaamo iminìsuminaa uhuumiuno Jesuco jìbuguuhi imino moonimoro efeehi-caunoco. Jaanegui diitoco satyuubo buhìgovì Betsaida cuumi fiitino.

¹¹ Jaanoco miyaminaa agaajaciumoro diito dojìcutì fuuhi. Jaamoco Jesu agaayicìuboro Moocaani aivojì iijìco jìbeguehicauhi, tollìro iguihuvamoco buheesuhicaubo.

¹² Jaanaa mihiijìcuudì Jesujaago saumo fahuseeci motihaitì miimisiicidìmo iminìsuminaa. Jaamoro diiboco nuumo: Miyaminaaco galluucu ijaguisitequi, jaamoro imachuqui iijano iicahìgo jimañovì jinejeba chahahi, noomoro.

¹³ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Amìhairyo diitoco mamachus, nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Mìhaima chahano, idìnorosahuse maahugayìno, bu miimisiici taavaabomisigayìci, ¿millì fine mofoomoro machutaatì manaaajetejì paryì jito miyaminaadi? noomoro.

14 Jaamo igaifimírou cinco mildímo icauhi. Jaanotí gaigoomí, bu seeme icano oovaurautíhi. Jaaneguí Jesu ijíibogomínaaco nuuhi: Monoo icasíicamaaiquí cincuentadímova saaje, nooboro.

15 Jaaneguí tollí omooníuneri famooro casíicamaaiuhi.

16 Jaadí Jesu sahuse imaahugayíno, itaavaabomísi icanoco agaayíciuboro niquejejaagoco emeeciuboro toonohalliví Moocaanima iimaaubo. Jaadí iquisicuuboro ijíibogomínaaco aciubo miyamínaaco diito ihacíqui.

17 Jaanoco paryí famooro amachuumo utuvaumoro imono icauhi. Jaadí ihatyuvoco ananíumo gahafusuuhi jíibaiñoco fahuseeci motíhaití miibaicí idínoco.

Pedro Neehi Jesu Díibo Cristo Asaaujíbo Iicanoco.

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Safoono Jesu Moocaanima iinoro ihíimaahicaudí ijíibogomínaaco dilluubo: ¿Nacumíjohova uujoho iicanoco neehicamo miyamínaa? nooboro.

19 Jaaneguí iimusumo: Saatoho neehicahi: Jua Nitíminaafi. Jaanotí saatoho: Elia neehicahi. Jaanotí saatoho: Cajaaníhacho fine síicijeototí Moocaani iimaamínaafi ubuheeteebe, neehicahi, noomoro.

20 Jaarunaa síino dilluubo: Jaana amíhai, ¿míjoho uujoho iicanoco meneehicahi? nooboro.

Jaaneguí Pedro díiboco nuuhi: Íjoho Cristo Moocaani agalluubo, nooboro.

Jesu Iguíjevejinoco Jíibeguehi.

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Jaarunaa Jesu díitoco imino faguuhi míhaiñóobaco jíibogotímo iicaquí, nuubo.

22 Uujoho Miyamínaafíbadí Ifíivuubo síhídí ídaasuno icají quillahuto, sacerdotemí aivojító, caatinímínaa icamo uco jííhevejí. Jaamoro gaícaausujímo. Jaaruubo mífucucí, safucu ícanotí síino buheetejí, nooboro.

23 Jaanobuunatí famoocoro nuubo: Cajaaníhacho tadyojícutí asaagoobo dífi gájíco ajabajeveebere tadyojícutí fafucuvaacívíro ísaaquí ífíco ídaasuno omoonísujínoco íguitíbo.

24 Jaanotí ífíco agájíbo, ífíco mítasují. Jaanotí taagúínodí ífíco ímítasuubo ífíco taajasují.

25 Míiro saafi miyamínaafi paryí jííníje busumíjeque gaayícíruubo. Jaaruubo íjeebíco ímítasuuboro ífínísuruva, ¿nacumíllítí ímíjírúno?

26 Jaabadí cajaaníyohacho uutí, tajíibogojítí icano unucufeveebetí, tollíro uujoho Miyamínaafíbadí Ifíivuubo nucufevejí guíhirubí aivojírí, ítoomómínaama aivojíbobadí asaadí.

27 Míyanotíro amíhaíco neehí: Jíno míhicamotí icamo saatoho Moocaani aivojící aatyímetínohachuta guíjevetímo ícano, nooboro.

Jesu Moocaani Aivojící Ifusuno.

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Jaanobuunatí saágúísí níjequetí Jesu fuuhi ífagájíjaago Moocaanima ihíímaaqúí Pedro, bu Jacoobo, bu Jua ícamoma.

29 Jaabo Jesu Moocaanima íímaanaaca íhíme sííbadí mínífutuuhi ígaachehu sísesee mínífutuuhi arícuno.

30 Jaaboví jafeveumísi míímísíicí gaífímísi Moise, Elia ícamísi dííboma íímaamísiro.

31 Jaamísi icauhi ímíno arícunofeenerí. Jaamísi íímaahícauhi Jesu Jerusaleví íguíjevejínoco.

32 Jaanaa Pedro ínahabómísimá síhídí cígara aívúurunaa cígatímo íchícauhi. Jaamo atyímeuhi Jesu, bu ícojírí íícaumísi ícamo ímíco.

³³ Jaamisi diitisi Jesuti fuucuunaaca Pedro diiboco nuuhi: Mojjibogominaafi, Imicani jimaño mihicano. Masi minijeganiqui migaaci, saga icano nijeganoti; ñidi saga, Moisedi saga, Eliadi saga icano, nuubo Pedro. Jilli onoonoco esicinitiibo iimaauhi.

³⁴ Jaabo ihiimaunaaca diitoco aimuufai mibaacuui. Jaaneri sihidi igutuumo ihaimuufaifaño iicauneri.

³⁵ Jaanaa guubuumo ihaimuufaifañoti unuunoco: Jaani taseemene agaijiibo. Diibo onoonoco muguubunici.

³⁶ Tolli unuunobuunati Jesu iinoro icacuuboco atyimeumo. Jaarunoco diito mico jibogotimo lliivi icaumo.

Jesu Buheesuui Sicafefi Ijima Iicauboco.

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Jaano sesevedi Jesu Pedromima togajiti niituunaaca sihidi miyaminaa Jesujaa saauhi.

³⁸ Jaamofeeneti saafi Jesuco sefano nuuhi: Jibogominaafi, taseemeneque meeci, idiiboro uudi iicaaboco.

³⁹ Jaaboco iji agaayiciboro gaibasuhicahi, chuumusuhicahi, iijiri jivaasecuco iinuhicahi idaasuno omooniboro suufenihicatibo.

⁴⁰ Dijibogominaaco nuucuurahi buhi igañiqui. Jaaruuboco inisurunofaño iinotibo, nooboro.

⁴¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Ii jeedi fine imiyaavogotino miyaminaa jito iimitimo, ¿mihachuta fine amihaiico jaabiciboro icaji? nooboro diiboco: Juugavi daachico siva, nuuhi.

⁴² Jaanegui isivaabo Jesuvi fiitivuunaaca ihiji diiboco jiiinjehallivi agañiuboro diiboco chuumusuubo. Jaarunaa Jesu ihijico ñbauhi. Jaaboro isicafefico ubuheesuuboro caanico aciubo.

⁴³ Jaaneri famooro jabafiituuhi Moocaani sihidi ejeevauneri.

Siino Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Jaanaa famooro Jesu omoonuneri eetyeunaaca nuubo ijibogominaaco:

⁴⁴ Jinooco imino muguubu. Jaamoro majabajeevedino: Uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo miyaminaa usefaño acicafeteji, nooboro.

⁴⁵ Jaarunoco ijibogominaa gaajahicautihi diitoco unuunoco diitedi toovono iicaumaño. Jaanoco diitoco jibeguequi idillujirumo ñhicuguehicauhi.

¿Cajaan Fine Imiyaabeji? Onoocasino.

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Jaamoro ijibogominaa jenaucasihicauhi cajaan fine diitoti imiyaaboti iicaqui.

⁴⁷ Jaanoco Jesu gaajaciui diito tolli eesamaaiunoco. Jaaboro seemeneque ñciuboro iicojivi ficuubo.

⁴⁸ Jaaboro diitoco nuubo: Taafeenedi jiisee seemeneque agaayicimo, uco gaayicahi. Jaamo uco agaayicimo, tolliro gaayicahi uco agalluuboco. Jaanoti paryi amihaifeeneti sihidi ejeevatibo, diibo janaanici jeevahi.

Mominaafi Iicatibo Mojaagodi Iicaabo.

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Jaanegui Jua Jesuco nuuhi: Mojjibogominaafi, mihai mahatyimehi saafico dimofañodi ijico agañiboco. Jaaruuboco mihibahi mihaima ñgotineguiiha, nooboro.

⁵⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Mihibajirahana. Mominaafi iicatibo mojaagodi iicaabo, nooboro.

Jesu Hibahi Jacoobo, Bu Jua Icamisico.

⁵¹ Jesu niquejefaño ufuucuujino ifiticuudi quehecuno iminifutuuboro Jerusalejaagovi fuubo.

⁵² Jaaboro ihimega jibogominaaco galluubo. Jaamo fuuhi Samaria jiinijeo cuumi-jaago diibo imega ifetejimañoco iimibachuqui.

⁵³ Jaarunaa samaritanomi imuguutih diiboco toonovi agaayiciuno Jerusalevi ufunoco agaajaumoro.

⁵⁴ Jaanoco Jacoobo, bu Jua icamisi aatyimeumisiro Jesuco nuuhi: Aivojibo, ¿diimeguehi niquejefañoti diitohallivi cijigaico magalluunoco diitoco ifinisiqui? noomisiro.*

⁵⁵ Jaarunaa Jesu diitisico emeeciuboro diitisico ibauhi.†

⁵⁶ Jaadi fuumo siicumijaago.

Jesuma Ufuujirumo.

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Jaamo jihairi fuunaa saafi Jesuco nuuhi: Aivojibo, ima feejirahi fahigova ijoho ofoohigo, nooboro.

⁵⁸ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Bajihimi ihojinoma icahi, tolliro joomi ihicunoma icahi. Jaanoti uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tañigaico conoovi isucarujirumaño chahahi, nooboro.

⁵⁹ Jaadi Jesu saafico nuuhi: Tadyojicuti disaa, nooboro.

Jaarunaa diibo nuuhi: Jaafahiica iticoni guhirubi iguijevedihivi icidihica, nooboro.

⁶⁰ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaafa tahi diito ifinijitino fiivoma iicatimo iguijeve-meque ciji. Jaanoti ijoho difoo. Jaaboro Moocaani aivoji jibogoco dibogo, nooboro.

⁶¹ Jaanaa bu sifi nuuhi: Aivojibo, ima feejirahi. Jaafahi iticoni taajaminaaco fitacuvahi, nooboro.

⁶² Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Mijoho siinojaa ofoomo dojicujaagoco esamaaitatiji imijitiruno Moocaani aivojidi, nooboro.

10

Jesu Galluuhi Setentadimoco.

¹ Jaanobuunati tolliro siino Aivojibo Jesu icuhi setentadimoco. Jaaboro ihimega galluubo miimisiici saaje faacuumivari diibo ufuujihiguehejedi.

² Jilli nooboro: Miyaano sihidiro basuta onoovano naamucuuhi. Jaabadiro sihidi miyaminaa teemehi Moocaanico agaayicijinoco. Jaanegui Moocaanico midillu, dudicamaajeminaaco igalluuqui diito-jaago.

³ Jaanegui amihai mofoo; Mehesicini, amihaico galluuhi oveja seeme jicumifeenedi ofoonicibadi.

⁴ Lleegucubaco masatyedino. Nihibamibaco, tihaijaae siipaaebaco masatyedino. Mihaiñoobaco jihaiivi midillumo mehecafetedino.

⁵ Iticoni majaavejaotoco midillu, jilli: Sajeebii mihica jijaato, noomoro.

⁶ Jaajaoto sajeebiiima iicafimo iicahachijii: Amihai sajeebii, noomoro midilluno diitoma icaji. Jaanoti achahahachijii amihaijaagovi uumijino.

⁷ Saajafañoro mihicamoro mamachu, mahadu icano diito amihaico aacinehejeque. Jilli dudicamaajeminaafi ijaadaco gaayicifihii. Iijaneri siijati, siijati icano mefeedino.

⁸ Cuucuumivihacho amihaico imino agaayicimañovi mihicamoro mamachu amihaico aacinehejeque.

⁹ Jaamañeri iicamo iguihuvamoco mubuheesu. Jaamoro monoo: Moocaani aivoji amihaiti fiiticuuhi, noomoro.

* **9:54** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Elia Moocaani iimaaminaafi omoonubadi, onoonoco. † **9:55** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Amihai magajatihi coyomo gajama amihai mihicanoco. Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo saautihi miyaminaa ifinoco fnisuqui. Diitoco taajasuqui saauhi, nooboro, onoonoco.

¹⁰ Jaanoti cuucuumivihacho mihifotomoco agaayicitimañovi jahisi mihiinomoro monoo:

¹¹ Amiihai cuumio jiini motihaipaajeguiino ijivonoco matatacuhi amiihai mihimitimo jibogobadi icano. Jaarunaa magaaja Moocaani aivoji amiihaiti ifiiticurunoco.

¹² Amiihaico neehi: Moocaani niinoono ajaadufucu iicasumi, tuucuumi janaanici idasuno iicaji Sodoma cuumioto iicajino janaanici.

Uguubutino Miyaminaa.

(Mt 11.20-24)

¹³ Idaasucaniji ijoho Corazin cuumi! Idaasucaniji ijoho Betsaida cuumi! icano. Ivi iicabadi aatyimeratatinoco Tiro cuumivi, Sidon cuumivi icano mooniruva sicije iimiti ifico ejeevesumoro, ifusujirumo idasuvono gaachehuco ijicamaaimoro, baiguijiri ejeemere icano.

¹⁴ Jaanoti amiihai, Moocaani niinoono ajaadufucu, janaanici idasuno iimitinoco magaayiciji Tiro, Sidon icaucuumijeoto janaanicivi.

¹⁵ Jaanoti ijoho Caperna cuumi: Fine uujoho niquejefaño gañiiyicicafeteji, neehi. Jaarunaa guinoviro gañicafeteji guijeveminaa iicahigo, nooboro ijibogominaaco nuubo:

¹⁶ Amiihaico uguubumo, uco guubuhi. Jaanoti amiihaico agaayicitimo, uco gaayicitihhi. Uco agaayicitimo tolliro uco agalluuboco gaayicitihhi.

Jibogominaa Setentadimo Uhuumiuno.

¹⁷ Jaamo setentadimo ufuumo imo imo uumiuhi noomoro: Aivojibo iimitino ijimi icarumomaryo mihaico mityagomo dimomofeenedi, noomoro.

¹⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jihhi, ifinicinaaca Satanas niquejefañoti aquetehi sisi anamebanicibadi.

¹⁹ Uujoho amiihaico mityaco acihhi jininimomi, juuvemi icamohallivi miquicuqui. Tolliro paryi iji mityaco miguiinoniqui jaarumo milli icatimo mihicaqui.

²⁰ Jaaruneri imo imo mihicadino. Idinoro amiihai momo niquejefaño iicacuuneri imo imo mihica, nooboro.

Jesu Imo Imo Icahi.

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jaasumiro Jesu sihidi imo imo minifutuuhi Moocaani Gaijari. Jaaboro Moocanico nuubo: Guihi, imino ijoho niqueje Aivojibo, jiinjeko Aivojibo idiicaabo. Jinooco agaajafimoti, eesicinimoti icano afataniboro seemebadi iicamoco dihfusuhi. Jihhi Guihi, ijoho tolli idiimogobadi.

²² Guihirubi uco paryi fanoovaco acihhi. Mihjoho gaajatihhi Illico. Idiboro Caani gaajahi. Jaabadiro mijoho gaajatihhi Caanico. Idiboro Illi gaajahi. Jaaboco Illi miyaminaaco gaajasujirahi,

²³ nooboro ijibogominaaco emeciuboro diitocoro nuubo: Imicani icamo amiihai mahatyimeneque aatyimeme.

²⁴ Amiihaico neehi: Ajashutimo Moocaani iimaaminaa, bu aivojito icamo atyimeguehicauhi jino amiihai mahatyimeneque. Jaarumo atyimeutihhi. Guubuguehicaumo jino amiihai muguubunoco. Jaarunoco guubuutimo.

Imihuseebe Samaritanoobovi Ohoovicino.

²⁵ Jaanaaca saafi Moise tajiba jibogominaafi agañiivuuboro fuuhi Jesuma ihiimaatuubo. Jaabo ifuruubo diiboco inisuubo dilluuhhi: Jibogominaafi, ¿milli fine moonijirahi ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

²⁶ Jaanaaca Jesu nuuhi: ¿Milli naa nacu Moise tajibaco caatinuuhhi? ¿Milli nacu meechicahi? nooboro.

²⁷ Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojibo Moocanico gaiji paryi diifiima, dijeeb#ma, disefama, dihesamaajema icano: Tolliro gaiji difitino iicamoco difibadiro, nooboro.

28 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: J̄hi, imino neehi tolli omoonihachiīi ifin̄ijitino fiivoma diicaji, nuubo.

29 Jaarunaa diibo, Jesuco idilluunoco agaihūin̄uboro siino nuubo: ¿M̄ijoho nacu tafit̄ino iicamo? nooboro.

30 Jaanegui Jesu oovic̄uboro nuuhi: Safoono saafi miyam̄inaafi fuuhi Jerusaleti Jericojaago ofooc̄in̄ijiri. Jaaboco nanivam̄inaa ahaam̄umoro inehejeque ic̄iumo parȳi igaachehunoma. Jaamoro niinovacuuboco ejeevesuumoro fuumo.

31 Jaanaaca saafi sacerdotem̄oobo toojiri saauhi. Jaaruubo tehesinot̄iro emeeciuboro fatyuuhi.

32 Jaanobuunati tolliro levim̄oobo toojiri saauhi. Jaaboco tolliro tehesinot̄iro emeeciuboro fatyuubo.

33 Jaanaa tolliro Samaria jiin̄ijeoobo toojiri ufuubo diiboco emeeciuboro idaasuvuuhi.

34 Jaaboro diibojaa ufuuboro itujaavonoco taabuubo d̄ir̄ibari, vinofaihuri icano. Jaaboro toonoco isisiuboro iburrohall̄ivi ificuuboro satyuubo ic̄igaton̄ic̄ijafaño. Jaaboro diiboco toojafaño tuumuubo.

35 Jaano sesevedi isamaritano ufuucuudi tojaooboco aciubo mijeeci nih̄ibajecico. Jaaboro diiboco nuubo: Imino jaanico toomo. Janaan̄ici din̄ih̄ibamico diibohall̄ivi agañ̄ihachiīi uujoho ico jaaduji siino asaadi, nooboro.

36 Jilli oovic̄uboro Jesu Moise taj̄iba j̄ibogom̄inaafico dilluuhi: ¿Nanivam̄inaafi ahaam̄uboco diitoti cajaan̄i fine #di ifit̄inom̄inaafi iican̄ic̄ibadi aamusuubo? nooboro.

37 Jaanegui nuubo: Eti bu diiboco idaasuguubo, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Foobo #joho tolliro didaasugo, nooboro.

Jesu Icahi Martam̄i Iijafaño.

38 Jaabo Jesu efeehicaubo saacuum̄ivi ifutuuhi. Jaaboco Marta onoogo iijafaño gaaȳic̄iuihi.

39 Jaago Marta inagoma icauhi Maria onoogoma. Jaago Maria Jesuguiino acasīvuugoro guubun̄ic̄ihicaugo Jesu onoonoco.

40 Jaarunaa Marta sihid̄i sinehejeque omoon̄inehejeriro icahicauhi. Jaagoro Jesu-jaago asaaugoro diiboco nuuhi: Aivoj̄ibo, ¿nacu daatȳimet̄hi uuro dud̄icamaainaaca tañago ticovono iicanoco? Taj̄iba diigoco uco ihamusuqui, noogoro.

41 Jaarunaa Jesu diigoco nuuhi: Marta, Marta, sineheje dud̄icamaajejaagov̄iro idiica- maño dijeeb̄i ico mit̄ahi.

42 Jaarunaa icano sanooro imiyaano. Jaanoco Maria imiyaanoco gaaȳic̄ihi m̄ijoho diigoti udum̄it̄ic̄ijit̄inoco, nooboro.

11

Jesu Jilli J̄ibuguuhi Moocanima Mihimaqui.

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Safoono Jesu Moocanima iimaauhi samañovi. Jaanoco iimivuudi saafi ij̄ibogom̄inaafi nuuhi: Aivoj̄ibo, m̄ihaico d̄ibogo Moocanima mihimaqui Jua ij̄ibogom̄inaaco ij̄ibuguubadi, nooboro.

2 Jaanegui Jesu nuuhi:

Moocanima mihimaajisumi jilli meneehica: Moocaani niquejefaño idiicaabo, jaafa dimomo imino ijeevadi ficucafetehi. Jaafa dihaivoji saahi.*

3 M̄ihaico daaci machutaati fafucuvaaciv̄iro.

4 Jaaboro m̄ihaico mohimit̄ico buusu, oono bu m̄ihai, m̄ihaico imit̄ino omoon̄imoco toonoco mihimibachubadi. Jaaboro m̄ihaico ij̄i in̄isunofaño gañ̄isudino, nooboro.†

* 11:2 Sahaamefaño janaan̄ici jilli ficuumo: Jaafa dijeeb̄i onoobadi eetavocafetehi, jiinjehall̄ivi, oono niquejefaño iicabadi, onoonoco. † 11:4 Sahaamefaño janaan̄ici jilli ficuumo: parȳi iimit̄inoti m̄ihaico taajasu, onoonoco.

⁵ Jaaboro ijibogominaaco nuubo: Jilli mohooviciqui; Amihaiti saafi inahaboniminaafima icahi: Jaabo fucufeenevi iijajaa ofooboro neetehi: Tañahabo uco daaci mihicaci, sahica icano maahunoti.

⁶ Saafi tañahabo sihigoti gasehi taajajaago. Jaaruuboco aacijiruno achahaneguiiha, nooboro.

⁷ Jaanoco diibova jilli iimusuuhi fañoojati: Llivvi diica; kuhufono guhuga fabaacinihi, taseemema micigacuui. ¿Milli bu ico agañiivooboro acijirahi? nooboro.

⁸ Jaanegui amihaiico neehi: Inahabo iicaneguiiha agañiivonoco imogotiruubo. Jaaruubo jilli agañiivooboro paryi idilluunoco diiboco acijiibo siino dillutibo iicaqui.

⁹ Jaanegui amihaiico neehi: Midilluhachijii amihaiico Moocaani aciji. Bu tolliro miguiinohachijii mahatyimeji. Bu iguhugati mocoova amihaiico ifaayiciqui.

¹⁰ Idilluubo gaayicifihi. Bu tolliro iguiinoobo atyimefihi. Jaabadiro guhugati ocoovaaboco faayicifiimo.

¹¹ ¿Nacu cajaanoty, caani iseemene maahuco idillusumi fine guisibaco acijirahi? ¿Nacu bu taavaaboco idillusumi fine jiiinimoco acijirahi?

¹² ¿Nacu bu iyyinoco idillusumi fine juuvehuco acijiruubo?

¹³ Jaamo amihai mihimitirumo, iiminoco amihai seemeque mahacijirahi. Jaanegui Moocaani niquejefañi iicaabo Igaijaco aciji diiboco idillumoco, nooboro.

Jesuco Ijima Icaabo Noomo.

(Mt 12.22-30; Mr 3.19-27)

¹⁴ Safoono Jesu iimitino ijico gañuuhi saafi miyaminaafico iimaasutibo iicauboco. Jaabo ihiji ihiinuunobuunati imiyaminaafi iimaacuui. Jaaneri sihidi miyaminaa jabafituui.

¹⁵ Jaarunaa saatoho nuuhi: Jaani iimitino ijimico gavaracuhicahi, ijimi aivojibo Beelzebu onobo mityari, noomoro.

¹⁶ Jaanoti saatoho Jesuco inisumo dilluhicauhi sihidi ejeevano niquejeonoco.

¹⁷ Jaarunaa diito esamaajeque agaajaciuboro diitoco nuuhi: Saafi aivojibo miyaminaa ijeevadi saaje udugaacamaaimoro sanomiro imonicasiruva diibo aivoji finijirahi. Tolliro saajaaoto sanomiro igaicaucasiruva finijirumo.

¹⁸ Sabadiro Satanas iyotomaryo imoonicasiruva, ¿milli bu imitya guenene icajirahi? Jilli neehi, ijimi aivojibo Beelzebu mityari buhi uujoho ijimico agañino uco meneeneguiiha.

¹⁹ Jaanegui uujoho Beelzebu mityari agañihachijii, ¿nacu mijoho mityari amihai jibogominaa ijimico buhi gañhicahi? Jaamaño diito amihaiico gaajasuhi amihai sicamañoooco mihiimaanoco.

²⁰ Uujoho idiboro Moocaani mityari ijimico buhi gañhicahi. Jaanoti magaaja amihaiivi Moocaani aivoji agasecuunoco.

²¹ Saafi miyaminaa sefano añjinoma iijaco ootomoobo iicasumi ineheje imino icahi.

²² Jaarunaa sifi janaanici esefaabo asaaboro diiboco iguiinoniboro ihañjinoco dumiticihi toonovi equehecutehicanoco. Jaadi inehejeque iciboro sitaama ifehi.

²³ Jaabadi tajaagodi iicatibo taminaafi, bu tajaagovi iigaiyicitiibo jilliro fahigovavi gavaracusuhi.

Iimitino Iji Dojicuviro Siino Uhuuminicino.

(Mt 12.43-45)

²⁴ Iimitino iji miyaminaafiti ihiinoobo foonicahi, ifigaimañhejededi ijaguisiqui guinooboro. Jaaruubo aatyimecuutisumi esamaaihincibo: Dojicuviro uumiji taajajaago toojati asaahinihigovi, noobo.

²⁵ Jaabo siino uhuumiibo atyimehi miyaminaafi jeebico iija imino imibachucinija imino iguijaacinibadi icaaboco.

²⁶ Jaanegui ofoobo siino icitefibo sahuse juugahuseti miimisii: idino aivo diibo janaanici iimitino ijimico. Jaamo paryi imiyaminaafi jeebifaño ijicafotomoro icafih. Jaaneri imiyaminaafi iticoni imitino iicauno janaanici aivo imitino minifetefih.

Miyanotiro Imo Imo Mihicano.

²⁷ Jilli Jesu nuunaaca saafigo gaigo miyaminaafeeneti sefano nuuhi: ¡Imicani icago ico eseemevaugoro ico ifivusuugo! noogoro.

²⁸ Jaaneguiha Jesu nuuhi: ¡Imi janaanici imino Moocaani onoonoco uguubumoro omoonimo! nooboro.

Imitino Miyaminaa Sihidi Ejeevano Ifusuco Dilluhi.

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jaanaa sihidi Jesujaago miyaminaa igaivomoro saahicauhi. Jaanegui ticoniubo ihiiimaabo. Jisumio miyaminaa aivo imitih. Jaamoro dillumo sihidi ejeevano ifusuco. Jaaruno ifusurajitih; idinoro Moocaani iimaaminaafi Jonas ifusuta iicaubadijeji.

³⁰ Jaabo Jonas Ninive cuumi miyaminaadi ifusubadi iicaubadi tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo jisumio miyaminaadi ifusubadi icaji.

³¹ Ufucu Moocaani, niinoono ajaadufucu jisumio miyaminaaco Saba onocuumi jinijeo aivojigo aganiivogoro diitoco janaanici guinoniji, diigo aivo tehesirunoti Salomon gaajaco iguubuqui asaumaño. Jaarunaa jino amihafeeneri Salomon janaanici uujoho iicaabo icahi.

³² Jaabadiro Ninive cuumiminaa niino jaadufucu aganiivomoro jisumio miyaminaaco guinoniji. Miro Ninive cuumiminaa imitico jeevesuui Jonas diitoco Moocaani unuunoco ijibugusumi. Jaabadiro jino Jonas janaanici uujoho iicaabo jino amihafeeneri icahi, nooboro.

Mofi Imitino, Bu Imino Icano.

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ ¿Mijoho cijigai mecuco inifutusumoro otoovohigo ficutatih, guirihilluguiino? Caamo mificutahi fañojavahi ijicafotomo iseseque ihatyimequi.

³⁴ Miro saafi ihaalli iimitiibo imino icajitirahi. Jaabadiro saafi ijeebi iimitiibo imihusetih. Jaabo imitinoguiino icaji. Jaanoti Moocaani ijeebico iimibachuhachiji imihusetijiibo. Moocaani iimogobadi icacujiiibo.

³⁵ Jaanegui deesicini: Uujoho imihuseebe, unuuruno dijeebifaño iimitino icadino.

³⁶ Jaanoti paryi dififaño imino, imitino aivo achahahachiji, paryi difi imino ifuvusujino cijigamecu ico ifoovori aachicinibadi, nooboro.

Jesu Fariseomi, Caatiniminaa Icamoco Ibauhi.

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jaabo Jesu ihiiamaunoco iimivuudi, saafi fariseomiobo Jesuco coovauhi ijajaago imachutequi. Jaanegui Jesu ufuuboro casivuui imachuqui.

³⁸ Jaarunaa ifariseomiobo jabafiituuhi Jesu diito tajiba onoobadi ihuseque nita-maaitiibo amachuunoti.

³⁹ Jaarunaa Aivojiibo Jesu nuuhi: Amihai fariseomi minitih guirihilluno, butajene icano allicoro. Jaanoti amihai, amihai jeebifaño gahaficinih imitino momoonimoro mananivahicanehejeri.

⁴⁰ ¡Gaajaticanim! ¿Jana nacu magaajatihi allionoco eheetavuubo tolliro fañoonoco eheetavuunoco?

⁴¹ Jaanegui amihai jeebifaño iicanoti ifaasufimedi mahaci. Jaadi jari paryi amihai ifi imiteji.

⁴² ¡Ifaasucaniji amihai fariseomi mihicano! Amihai Moocaanidi fahuseeciti sahaame mahacih menta aameti, ruda aameti, paryi basuta mamachufinehejeti icano. Jaarumo

sitaaco imino momoonitíhi Moocaanico magaijitíhi. Jinooco jeevesutimo fanoocicoro momoonijirahi.

⁴³ ¡daasucaniji amíhai fariseomi mihicano! Sinagogajafaño mufuusumi imiyaano icaganocoro mihimoyicífihi. Tollíro jíhaiñofaño imino amíhaico idillunoco mihimoyicífimo.

⁴⁴ ¡daasucaniji amíhai caatinimínaa, fariseomi icamo: Mojeebí imihi, noomoro sitaaco mabañífimo! Cíhojitoovono icahojibadi mihicamo. Jaahojíhallídi miyamínaa toojico gaajatímo toojíhallídi ígonicibadi mihicamo, nooboro.

⁴⁵ Jaanegui caatinimínaati saafi iimusuhi: Jíbogomínaafi, míhaico eneejiruno tollí neehi, nooboro.

⁴⁶ Jaaneguiha Jesu nuuhi: ¡daasucani amíhai caatinimínaa mihicaji! Amíhai sitaaco bocinoco mifísesuhicahi míhaiñooba ajaabicítinoco. Jaamoro amíhai jillí usegai sagaibari mududíhicatíhi.

⁴⁷ ¡daasucaniji amíhai mihicaji! Moocaani iimaamínaa cíhojínóhallíco misumesumoro mihimibachunoco meheetavehicahi amíhai eedeetemíhairyo agaicaaumo cíhojínoco.

⁴⁸ Jaamo tollí momoonímo amíhaihallívíro mijíbeguehi amíhai eedeetemíhai omooníunofañodí mihicanoco; Míiro díito gaicaauhi. Jaamo cíhojínoco amíhai meheetavehicahi.

⁴⁹ Jaanegui Moocaani igaaafeenedí neehi: Galluují Moocaani iimaamínaa, Moocaani minisumínaa icamoco. Jaamotí saatohoco gaicaaujimo, saatohoco ídaasuno mooníjimo.

⁵⁰ Jaamo jisumio miyamínaaco Moocaani íhiimaamínaa tíjohó jaadaco íciji jíiníje ífíivunotí jisumíví ícaumoco díito agaisiraícíumo tíjohó jaadaco,

⁵¹ Abel tíjohotí ítíconíbo Zacariaco Moocaani íjafaño, Moocaanico íjeecívequi asimíco agaicaaufímañotí íimimecu situví agaicaaubo tíjohoví níjequeeníjibo. Jaanegui amíhaico neehi: Jisumio miyamínaaco Moocaani íhiimaamínaaco agaisiraícíumo jaadaco íciji.

⁵² ¡daasucani amíhai mihicaji caatinimínaa! Tuhugari ofoomoro agaajajiruno llaveque mafaatanímore mijícafototíhi, bu íjícafetejírúmore mijícafutúsutíhi, nooboro.

⁵³ Jillí Jesu díitoco unuunoma ícamo fariseomí, caatinimínaa ícamo síhídí díibojaa ísífiratúmore tícovauhi fanoovaco idillumo.

⁵⁴ Ífífurumo díiboco síibadí onoonóhallítí aivojító ímega díibóhallíví ímítíno íjíbeguequi.

12

Uujoho Imihusehi, Noomoro Abañífmóhallíví Íjíbogono.

¹ Jaanaaca aivo síhídí miyamínaa ígaívuumo íjene quícucasíhícauhi. Jaanaa Jesu ítíconí íjíbogomínaaco nuuhi: Mehesícíní fariseomí juurisutagúíjí: Imihusehi, noomoro abañífinotí.

² Aivo cháano afatanícíníno, atýímeratíno ícano. Jaabadíro cháano otoovono, gaajaratíno ícano.

³ Jaamaño amíhai fucu cívohí munuuruno cuuje seseehígo guubuvusuji. Jaabadíro tooovono mecufaño guhugaco mafabaacumoro jaabañogayí mihímaaruno, coovano noocafetejí íja níjequetí.

¿Míco Fíne Mihigúíjirahí?

(Mt 10.28-31)

⁴ Tañahabomí, amíhaico neehi: Mihigúíjirahana oono miyamínaa ífíico agaicaaufímoco. Jaarunobuunatí míllí mínoco moonícujítírumo.

⁵ Jaanotí naha ídíibocoro mihigúí íguíjenínobuunatí tollíro íjeebícó cíjígáifaño agañíjírúubo mítyama ícaaboco. Díibocoro mihigúí.

⁶ Miiro sahusedimo joomico mijeegayiciriro manaajenichi. Diito iicarumoti Moocaani jabajeevetihi.

⁷ Miiro paryi amiihai nigai ijeene paryi oovocinicuuhi sajehesari. Jaanegui mihiguijirahana, miiro amiihai sihidi joomi guiraarumo janaanici magaijicafetehi.

Miyaminaafeenevi Jesucristoco: Miyaabo, Onoomo.

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Amiihaico neehi: Miyaminaa imefeenevi uco: Miyaabo, onoomoco, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tolliro Moocaani toomominaa imefeenevi: Miyaabo, neeji.

⁹ Jaanoti uco utuunamaaimoco tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo tuunamaaiji Moocaani toomominaa imefeenevi.

¹⁰ Tolliro cayaatyohacho uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubediti imitino ihiimaaruno diitoco buusucafetejirahi. Jaanoti Moocaani Gaijaditi imitino ihiimaamoco toono aivo buusurajitihii jiihallivi, bu ufucu niquejevi icano.

¹¹ Amiihaico sinagogajafaño fagominaa aivojito icanojaago asatyusumi; ¿Milli fine iimusuji? ¿Milli fine neeji? noomoro gaihuiba mihicadino.

¹² Tolli mihicasumi Moocaani Gaija jibegueji milli mihiimusujinoco, nooboro.

Sihidi Nihibamima Icaubo.

¹³ Jaanaa saafi miyaminaafeeneti Jesuco nuuhi: Jibogominaafi, tañahaboco dinoo guhirubihivi nehejeti uco feenedi ihaciqui, nooboro.

¹⁴ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu miiujoho uco amiihaihallivi ficuuhi fagominaati nihibami dugaacuminaafiti? nooboro.

¹⁵ Siino nuubo: Amiihai ifiico magaihuini. Jaamoro sihidi sinehejeque mihi-moyicidino; Miyaminaafi ifi sihidi sinehejema iicanoti saatihii, nooboro.

¹⁶ Diitoco jilli oovicuubo: Icaubo saafi sihidi sinehejema iicaubo. Jaabo ijiinijeque abasuuno sihidi noovauhi.

¹⁷ Jaanoco aatyimeuboro esamaaiubo: ¿Milli fine mooniji? Chahano aivo tabasuta noovaco ificujiruno,

¹⁸ nooboro esamaaihicaubo. Jaadi nuubo: Gaajacuuhi omoonijinoco. Tamachutanoco ificuhicajaanoco agavaracuuboro siino coojano eetaveji. Jaaboro tojaajefaño paryi tabasuta noovataco ficuji paryi tañeje icanoco.

¹⁹ Jaaboro tajeebico neeji: Tajeebi, sihidi sinehejema diicahi ajashutino ficabano ticovovi. Jaanegui daguisi, machu, daadu. Jaanoro imo imo diica, nooboro.

²⁰ Jaarunaa diiboco Moocaani nuuhi: Iijoho agaajatino miyaminaafi, jaachiijo fucuro guijejeji. Jaanobuuna, ¿miiidiji fine toono paryi ificuuno? nuubo Moocaani.

²¹ Jilli icafibo miyaminaafi sihidi sinehejeque ifiguiharo ititibanibo. Jaaruubo Moocaani imefeenevi idaasuubo.

Moocaani Iseemeque Teemefihi.

(Mt 6.25-34)

²² Jaadi Jesu iijibogominaaco nuuhi: Amiihaico neehi, gaihuiba mihicadino: ¿Jinejeque mamachuji, guijevetimo mihicaqui? ¿Jinejeque mijicafeteji? noomoro gaachehuti mehesamaaidino.

²³ Mofi machuta, gaachehu icano janaanici jaaducafetehi.

²⁴ Memeeci uuhimico abasumoro icitatirumo imachuta iijanoma chaharumo. Jaarumoco Moocaani machutaaco acifihii. Jaamo diito joomi janaanicivi amiihai majaaducafetehi.

²⁵ ¿Nacu cayaaty fine gaihuiba iicaneri ifiico janaanici medio metro ticovovi caamuvutusujirahi?

²⁶ Jino tihitiruunoco momoonijitirumo. ¿Collihii sinehejeque mehesamaaimoro gaihuiba mihicahicahi?

²⁷ Eneecau oono deecanoco mihifinici, dudicamaaitiruno jaadihunoco eetavotiruno imino ujusinoco. Jaanoti aivoj#bo Salomon aivo sihidi jeevano iminoonoma icauruubo toono deecanobadi jeevautihi.

²⁸ Jaabo Moocaani #aavahu icarunoco imino gaachehuco mij#hacubadi omoon#bo safucu jahisi icano sifucu c#jigaifa#o mijigasufirunoco. Jaanegui am#hai miyam#naa ajashuno mimiyaavogomo, #collihi mimiyaavogotihi? Jaabo #aavahu janaanici am#haico imino j#cujiibo?

²⁹ Jaanegui #jinejeque mamachuji? #jinejeque mahaduji? noomoro gaihui#ba mihi-cadino.

³⁰ M#iro imiyaavogotimo id#inoro j#inijeonehejequere guinefihi. Jaanoti am#hai Caani niquejefa#o iicaabo.* Jaabo gaajacuuhi am#hai pary# tonehejeri mucuu#vaachunoco.

³¹ Jaanegui iticoni Moocaani aivoj#ico miguiino. Jaadi jari pary# tonehejeque bu magaay#iciji.

Mubusumijema Niquejefa#o Mihicano.

(Mt 6.19-21)

³² Mihiguijarahana am#hai agaijimo am#hai mahajashurahi. Jaarumoco Moocaani ihaivoj#ico aacinoco imeguehi.

³³ Am#hai nehejeque manaajemere #daasumoco mahaci; jilli meheetavo unuucu-jit#no lleegucuco niquejefa#o ifinijit#nonehejeque mificu tahi nanivam#naa achahahigo am#hai nehejeque deeira ifinisutihigo.

³⁴ M#iro am#hai busumijeene iicahigovi tolliro am#hai jeeb# icajirahi.

Mihimibaivomoro Mihicacu.

³⁵ Mihimibaivomoro mihica am#hai c#jigai mecunoco minifutusumoro.

³⁶ Ihaivoj#bo ataabatoobo agasebeque iguhugati ocoovasumiro ifaay#iciqui iicoj#m#naafi otoomonicibadi.

³⁷ Imicani icajimo ihaivoj#bo jee#ivom#naa diiboco toomomovi agasesumi. Miyanotiro am#haico neehi: Ihaivoj#bora iimibaivooboro diitoco cas#hacuji, jaaboro imachutaaco diitoma #fejiibo imachuqui.

³⁸ Jaamovi diibo fucufeenevi, cuujetavi icano toomomovi agasehachiji imicani icajimo tolli iicano jee#ivom#naa.

³⁹ Jinooco magaaja iija abajaabo tusumi nanivam#naafi asaanoco igaa#jaruva cigati#bo teemejiruubo. Jaaboro iijaco faay#icisujitiruubo diibo nehejeque nanit#bo iicaqui.

⁴⁰ Jaaneguiha am#hai mihimibaivomoro motoomo mehesicin#tinaaca uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo siino saaji, nooboro.

Imino Jee#ivom#naafi, Iimitino Jee#ivom#naafi Icano.

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Jaanegui diiboco Pedro dilluui: #Aivoj#bo, jino odoovicino m#haidiro nacu fameediro? nooboro.

⁴² Jaanegui Aivoj#bo nuuhi: Cajaan#hacho ihaivoj#bo coj#m#naafi imino iicaabo agaajaaboco iijam#naaco otoomooboro machutaaco ihaci#qui ificuubo.

⁴³ Imicani icajiibo ihaivoj#bo agasesumi imino moon#boco aaty#imevasumi.

⁴⁴ Miyanotiro am#haico neehi: Diiboco ihaivoj#bo pary# inehejehallivi aivoj#boti ficuji.

⁴⁵ Jaanoti imitino ijeeb#ifa#o esamaaiboro: Fine tahaivoj#bo goovajitino agasene, nooboro saatoho ihaivoj#bo jee#ivom#naaco #daasuno omoon#bora, ticovono amachu-uboro, aaduuboro iguriicavoobo.

* 12:30 Moocaani

⁴⁶ Jaanaa diibo gaajatinaaca cufucuhacho ihaivojii bo gaseji. Jaaboro diiboco sihidiro ahaamiiboro ficujiibo saato ho iimitimoco omoonibadi iicaqui.

⁴⁷ Jaanoti ihaivojii bo atajii banoco gaajacuruubo iimibaivooboro omoonitii bo sihidiro aamifafeteji guiraano.

⁴⁸ Jaanoti saafi gaajatiibo imitinoco omoonihachiiji miidino aamifafeteji. Mi ro Moocaaniti guiraano agaayicihiniboco, bu guiraajino idilluno. Jaabadi ro guiraano ificusuuboco, bu guiraajino idilluno.

Jesu Dugaacusuminaafi.

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Uujoho saahi jiiijehallivi cijigaico inifutusuvaabo; iImeguehi jisumiro ijigacuunoco!

⁵⁰ Nitisubadi idaasufañodihica nisucafeteji. iGuiraacani idaasuno icahi toono afatyotino hachuta!

⁵¹ iNacu fine amiihai uco: Jiiijehallivi sajeebii icaco siivaabo, noomoro mehesicinihi? Jaarunaa amiihaico: Chahano, neehi. Jilli uujoho miyaminaaco dugaacusuhi.

⁵² Jaamaño jisumitiro sahusedimo sajaaoto iicamo dugaaveji miimiisiici, saafi icamo miimiisiichallivi; bu miimiisiici, dugaaveji miimiisiici, saafi icamohallivi.

⁵³ Caani illima moonicasiji, bu illi caanima moonicasiji icano. Tolliro seeji illehallivi, bu ille seejihallivi icano, tolliro iyaaja ibaabohallivi, bu ibaabohallivi iyaaja dugaaveji icano, nooboro.

Ificabavanoco Magaajacino.

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Tolliro bu Jesu miyaminaaco nuuhi: Jimañovi Jerusalevi oestejaagoti niijaba asaasumi mahaigueji meneefihi. Jaabadi icafino.

⁵⁵ Jaanoti surjaagoti guibuhuba asaasumi ficabavajino monoonicinihi. Jaabadi icafino.

⁵⁶ iBañifiraminaa! Ni quejeguino iicanoco, jiiijehallivi iicanoco icano magaajarumo. iCollihica magaatihii amiihai mihicanoco?

Diminaafima Sajeebii Minifoto.

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ iCollihica amiihairyo mihimibachutihi?

⁵⁸ Saafi ijoho idiihegueebe dihallivi aivojitoco ijii bogotooboma ufuusumi jiihaivi diiboma imino diimaa. Jaamisiro siino mihimitocasi ico dugaacuminaafijaa satyediibo. Jaabo dugaacuminaafi ico sisiminaafico acijirahi. Jaabo isisiminaafi ico civojafaño jiihacujirahi.

⁵⁹ Jaanegui ico neehi: Tahigoti dihiinejitirahi niinojegayico adaadutinohachuta.

13

Amiihai Imitico Mejeevesutihachiiji Famooro Mifiniji.

¹ Tusumi saato ho Jesujaa asaamoro diiboco jii buguumo Pilato Galilea gaifimico agaisiraiciuboro Moocaanico ijeecivequi asimico agaisiraiciumo tii johoma diito tii johoco ahaa iseniunoco.

² Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: iJito Galilea gaifimi famoova janaanici fine iimitimaño jilli icamo, noomoro fine mehesamaaihi?

³ Amiihaico chahano neehi: Tolliro amiihai, amiihai imitico mejeevesutihachiiji paryi mifiniji.

⁴ iNacu fine amiihai joo no Siloe torrehaci dieciochodimohallivi Jerusalevi aacutuuneri iguijeveumoti: Fine tahi iicamo janaanici imitimo, noomoro mehesamaaihi?

⁵ Amiihaico chahano neehi: Tolliro amiihai, amiihai imitico mejeevesutihachiiji paryi mifiniji, nooboro.

Higuera Onooho Imohovi Ohoovicino.

⁶ Jaaboro Jesu jilli ohooviciuboro nuuhi: Saafi miyaminaafi ibasutaho Higuerahoma icauhi. Jaahoco meecituubo fine noovacuuho nooboro. Jaarunaa noovautiho.

⁷ Jaanegui ibasuta toomominaafico nuubo: Meeci mificabaci, saficaba icano sanohallivi meecivahicarahi. Jaaruubo inoovaco atyimetatiji. Jaanegui, diillucu; ¿Collihi bu toonovi onoovatihico icajirahi? nooboro.

⁸ Jaarunaa toono toomominaafi diiboco iimusuhi: Aivoj#bo, jaafahi jificaba icaho; iijinijeque seediibo tanusuji.

⁹ Jaadi fine jari noovajihico. Jaanoti onoovacutihachijiji jei diillu, nooboro.

Jesu Jaguisisumi Iyoobai Iimitigoco Buheesuhi.

¹⁰ Safoono jaguisifucu Jesu sinagogajafaño j#beguehicauhi.

¹¹ Jaanaa tahi icaugo saafigo gaigo dieciocho ficabano ticovovi iguihuvaugo, iimitino iiji omoonuneri iyoobai fañoviro tejeeveuhi. Jaaneri sanoticovoro jullevecutigo.

¹² Jaagoco Jesu aatyimeuboro ocoovauboro nuuhi: Gaigo, diguihuvatihuheetecu, nooboro

¹³ ihusenecue diigohallivi ficuubo. Jaasumiro diigo sanoticovoro ujulleveugoro ticovauhi Moocaanico iimogo.

¹⁴ Jaarunaa sinagogaja aivoj#bo Jesu jaguisisumi diigoco ubuheesuunoma iicaubo sihidi isifiratuboro miyaminaaco nuuhi: Sahuse juugahuseti safucu icano icahi mududicamaaiqui. Jaasumi masaa am#haico ibuheesuqui jaguisisumi icatino, nooboro.

¹⁵ Jaanegui Aivoj#bo Jesu diiboco iimusuhi: Bañifiraminaa, jaguisisumi icarunaa am#hai joomico misinimoro masatyefihi nifaihuti mihisuutomo.

¹⁶ ¿Jaanegui jaamo Abraham iyaaicigaico Satanas guihuvari dieciochodino ficabava ticovovi isisihinigoco, jaguisifucuvu iicanegui nacu misinaayujitirahi? nooboro.

¹⁷ Jilli Jesu unuuneri, paryi diiboco ij#heveumo nucufaveuhi. Jaarunaa saatoho miyaminaa imo imo icauhi, Jesu sihidi jeevanoco omooninoco aatyimeumoro.

Mostaza Tooivi Ohoovicino.

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Jaaboro Jesu nuuhi: ¿Jinejebadi fine jeevano Moocaani aivoji? ¿Jinejevi fine ooviciji?

¹⁹ Fine mostaza noovatabadi jeevano. Jaano tooico miyaminaafi abasuno ujusinoro guiraaho imohoti minifetehi. Jaahohaafenevi joomi agahafomo ihicunoco eetavehi.

Juurisutaguijivi Ohoovicino.*

(Mt 13.33)

²⁰ Jaadi nuubo Jesu: ¿Jinejevi oovicijirahi fine Moocaani aivojico?

²¹ Fine juurisutaguijico gaigo itacufaño minooci, sano icano ohoovogoro ificuuno paryi iitacuco adiciji, nooboro.

Ijene J#hai Aamiji.

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jaabo Jesu Jerusale cuumijaago ofoobo j#haiivi afatyocuumijevi j#bogooboro feehicauhi.

²³ Jaanaa saafi diiboco dilluui: Aivoj#bo, ¿naa m#dimoro taajaji? nooboro.

Jaanegui nuubo:

²⁴ Miguiino jaamo ijene j#hai aamijiro† mijicafetehi. Jaanegui am#haico neehi: Sihidi miyaminaa imegueji jicafotonoco. Jaarumo jicafetejitihico.

²⁵ Iija abajaabo agañiivooboro iguhugaco afabaacunobuuna am#hai jahisi mihicamo, mocoovaji: Aivoj#bo, m#haico faayici, noomoro. Jaarunaa diibo am#haico iimusuji: ¿M#joho am#hai? Am#haico uujoho gaajatihico, nooboro.

* 13:19 Levaduraguijivi Ohoovicino. † 13:24 Griego iijiri: aajashuno guhuga, noono.

²⁶ Jaanegui amiihai miticovaji diiboco monoomo: Iima miihai mamachuhicauhi, mahaduhicauhi icano tolliro ijoho muucuumijefano diibeguehicauhi, noomoro.

²⁷ Jaarunaa amiihaico neejibo: Amiihaico nuucuuhi, amiihaico uujoho gaajatihi uuditi buhigovi miminifoto amiihai iimitinoco momoonifino miyaminaa.

²⁸ Jaamo tahigo mataacasimoro amiihai igaiñooco mohojisuji. Abraham, Isaac, Jacob, paryi Moocaani iimaaminaa icamo Moocaani aivojifano icamoco maatyimemere amiihaico diitoti buhigovi agaiñicuumo mihicajimo.

²⁹ Jaanaa tolliro fahigovati miyaminaa saaji Moocaani aivojifano acasivomoro imachuqui.

³⁰ Jaasumi miyaminaa jisumi guinovati iicarumoti tusumi saatoho sihidi ejeevamoti minifeteji. Jaanoti jisumi sihidi jeevano iicarumoti saatoho tusumi guinovati minifeteji, nooboro.‡

Jesu Jerusale Cuumihallivi Taahi.

(Mt 23.37-39)

³¹ Jaafucu fariseomi asaaumoro Jesuco nuuhi: Jinooti sihi fuucu Herode imeguehi ico agaicaaunoco, noomoro.

³² Jaanegui Jesu iimusuhi: Mofoo, jaamoro toonaamuhuco monoo: Jaachijji, civohogo icano imitino ijimico buhi gavaracuji, iguihuvamoco buheesuji icano. Jaabo civohogo sesevedi imiveji.

³³ Jaaruubo ofoohigo feeji jaachijji, bu civohogo, bu sesevedi icano. Milliti bu Moocaani iimaaminaafi Jerusaleti buhigovi guijevejirahi.

³⁴ Jerusale cuumi, Jerusale cuumi, amiihai Moocaani iimaaminaaco magaisiraicifihhi, tolliro Moocaani amiihaijaago jibogominaaco agalluumoco guisibaneri ma-haamifihicahi. Jaanoti uujoho imeguehicahi fahijivaro tuucuumi seemeque tajaagovi iigaiyicinoco oono catava iseemeque ijjecuguiino ificuunicibadi. Jaarunoco amiihai nihimeguehicatihi.

³⁵ Eneecau bu magaaja amiihai iijano jihovonodi fiiveteji. Jino amiihaico neehi: Uco siino mahatyimecuujitihhi jari johono uco: Imicani Aivojibo momofeenedi asaabo, meneejifucu agasetinohachuta, nooboro.

14

Jesu Icidihallivi Nifaihu Agahafuuboco Buheesuhi.

¹ Safoono jaguisisumi Jesu fariseomi aivojibo iijafano fuuhi imachuqui. Jaaboco saatoho fariseomi ifinicihicauhi.

² Jaanaa Jesu imega icidihallivi nifaihu agahafuuneri iguihuvaubo icauhi.

³ Jaanegui Jesu fariseomi, Moise tajiba jibogominaa icamoco dilluuhi: ¿Fine jaguisisumi mubuheesujirahi iguihuvaaboco, nacu mubuheesujitirahi? nooboro.

⁴ Jaarunaa diito iimusutihi. Jaanegui iguihuvaaboco icuboro buheesuhi. Jaaboro diiboco agalluuboro

⁵ ifariseomico nuuhi: ¿Cajaatyo fine amiihaiti amiihai jooi ifapaajefano aacotooboco mihicijitirahi jaguisifucu iicaneguiiha? nooboro.

⁶ Jaarunoco milliti iimusutimo.

Taabava Jibaimojaago Ucuuhuvamo.

⁷ Jaanaa Jesu ifinicinaaca ucuuhuvamo asaaumo imiyamañejeviro casicamaahicauhi.

Jaanegui Jesu oovicifeenedi diitoco faguuhi:

‡ 13:30 Griego iijiri noono: jisumi dojicuvati iicarumoti tusumi saatoho imegavi minifeteji. Jaanoti jisumi imegavi iicarumoti saatoho tusumi dojicuvati minifeteji.

⁸ Saafi ico taabava j#baimojaago ucuuhuvusumi imiyama#ovi cas#vedino, fine gasejiruubo sifi dijanaan#i iicaabo.

⁹ Jaanegui am#sico ucuuhuvaabo asaaboro ico neejirahi: Jahigovi diica toma#ovi jaani icas#vequi, nooboro. Jaanegui #joho unucufeebere diito all#bavi feejirahi.

¹⁰ Toll# icatino, ico ucuuhuvusumi ofoobo all#bavi cas#vo. Jaachii#i fa#oojaoobo asaaboro ico neeji: Ta#ahabo, jah# imiyagahall#vi cas#voto, nooboro. Jilliti jari imiyaamo amachumofeeneri diicaji, nooboro.

¹¹ Jaabadi uujoho mityahi onoobo guinov#i ficucafeteji. Jaanoti miyaabo icaruubo mityahi onoot#bo miyaaboti ficucafeteji, nooboro.

¹² Jaadi bu fa#oojaooboco nuubo: J#baimofa#o machutaaco edeetavusumi digataavom#naacoro, dinahabom#ico, diyotoco, difiitino iica in#hibam#vamoco icano cuuhuvadino, toll#iro bu diito ico coovajirahi. Jaama#o diitoco ocoovano jaadaco d#ic#cuujirahi.

¹³ Toll# icatino; j#baimoco edeetavusumi #daasufimoco, ifino imit#mehejeque, #got#mehejeque, aaty#met#mehejeque icamocoro cuhuva.

¹⁴ Jaadi jari imo imo diicaji ico diito jaadujit#rahi. Jaaruno jaadaco gaay#ic#i ufucu jari iimifimo siino ubuheetesumi, nooboro.

Iguiraano J#baimovi Ohoov#ino.

¹⁵ Jill# Jesu unuunoco saafi ig#ic#i#uma#oti Jesuco nuuhi: Imicani icajiibo Moocaani aivoj#fa#o machutaaco amachuubo, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Safoono saafi eetavuuhi machuta j#baimoco. Jaaboro taj#bauhi sihidi miyam#naaco icuuhuvaqui.

¹⁷ Jaanaa amachucuujino iicacuunegui iicoj#m#naafico galluubo, ucuuhuvaumoco ij#beguetequi: Masaacu pary#i fanooro icacuuh#i mamachuqui, nooboro.

¹⁸ Jaarunaa famooro ticovauhi onoomo; saafi nuuhi: Jaachii#iro jiin#jeque naajejehi. Jaanoco meec#teji. Jaanegui ico neehi: Feejit#hi, nooboro.

¹⁹ Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachii#iro fahuseec#id#mo bueym#ico naajejehi. Jaamoco nisuteji. Jaanegui ico neehi: Feejit#hi, nooboro.

²⁰ Jaanoti bu saafi nuuhi: Jaachii#iro atyabaco ic#jehi. Jaanegui ico neehi: Feejit#hi, nooboro.

²¹ Jaanegui ij#ec#vom#naafi uhuumiuboro ihaivoj#boco j#bogovauhi pary#ino. Jaaneri ihaivoj#bo is#firatuuboro, ij#ec#vom#naafico nuubo: Goovano difoo cuumi j#hai#neri. Jaaboro s#iva #daasufimoco, ifino iimit#mehejeque, #got#mehejeque, aaty#met#mehejeque icano, nooboro.

²² Jaanobuunati ij#ec#vom#naafi nuuhi: Aivoj#bo, onoobadi moon#cuuhi. Jaarunofa#o icanehiica saatoho iicajiruma#eje, nooboro.

²³ Jaanegui ihaivoj#bo diiboco nuuhi: Siino difoo. Jaaboro buh#ig#eeje j#hai#nofa#o iicamehejeque d#ic#ito taaja igahafequi.

²⁴ Miyanot#iro am#haico neehi: Iticon#i ucuuhubarumo tamachutaati ajashuno it#vejit#hi, nooboro.

Cristo Doj#cuti Ofoomo Jill# Icaji.

²⁵ Jaanaa Jesu doj#cuti sihidi miyam#naa fehicauhi. Jaanegui doj#cut#iro diitojaa #meveuboro nuuhi:

²⁶ Saafi tadyoj#cuti asaanoco iimogoobo caanico, seejico, mogaico, iseemeque, inahabom#ico, inagom#ico, bu ifi icarunoco icano ij#hevet#bo tadyoj#cuti saajit#hi.

²⁷ Toll#iro tamomohall#ti ifico iguijen#sunoco iimogot#bo tadyoj#cuti saajit#hi.

²⁸ ¿Nacu am#hait#i saafi torrehac#ico eetavonoco iimogoobo iticon#i tohac#i ajaaducafotonoco gaajajiruubo? Diiboma imino #fetejid#no iicaruva eetavejiruubo.

29 Jaanoti ihimahacinocoro iticoniibo inihibami achahaneguiha ijeevesuruva tohacijeque aatyimeme diiboco dejecujirahi:

30 Diibo jino ticonihinirahi eetavonoco. Jaaruubo imivehinitihi, noomoro.

31 Jaabadiro saafi aivojiiibo siijiinijeo aivojiiiboma omoonicasijisumi imiyaminaa diez mildimoma iicaabo. ¿Nacu fine veinte mildimoma diibojaa asaaboco guinonijirahi?

32 Jaarunaa diiboco sahigotiro iguinionijirunoco agaajaaboro tehesiibaacaro diibojaa jiiibogoco galluujiuruubo iimitocasiqui.

33 Jaabadi cajaanihacho amiihaiti paryi iinoco ejeevesutiibo tadyojicuti saajitihhi.

Imuhu Imo Afatyusumi.

(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 Imuhu imihi. Jaarunaa iimo afatyusumi, ¿milli bu siino imitejiruno?

35 Jilli magañitacuuhi jiinijeguiha imitino, bu abonoguiha imitino icano. Amiihai nohojima mihicamo muguubu, nooboro.

15

Oveja Imitanovi Ohoovicino.

(Mt 18.10-14)

1 Jaanaaca paryi impuesto jaadusuminaa, paryi imitiminaa icamo saahicauhi diiboco iguubuniciqui.

2 Jaanoma iicamo fariseomi, caatiniminaa icamo diibediti imitino neehicauhi: Jaani iimitimehejequere agaayiciboro diitoma machuubo, noomoro.

3 Jaanegui Jesu diitoco jilli oovicuhi:

4 ¿Nacu miijoho fine amiihaiti ciendino ovejamima iicaabo saafi diitoti imitaruva noventa y nuevedimoco sihigo iimimañovi ificuhiniboro feejitirahi iguimotoobo aatyimetinohachuta?

5 Jaaboco aatyimeebere imo imo ijijebaihallivi ficuunicihi.

6 Jaabo ijajaago agaseebere inahabomico, ifiitinominaaco icano ocoovaaboro neehi: Uuma imo imo mihica tahoveja imitahiniboco atyimecuuhi, nooboro.

7 Amiihaico neehi: Tobadiro niquejefañi iicamo aivo imo imo icanicihhi saafi iimitiibo iimitico ejeevesuuboro iicasumi. Jaanoti noventa y nuevedimo iimitima achahamo iicamaño jinejeque bu jeevesujirumo. Jaanegui diito janaanivivi imo imo iicano saafi iimitico ejeevesucusumi.

Nihibajevi Imitajevi Ohoovicino.

8 ¿Nacu cajaanimo gaigo fahuseecijeva inihibami iicanoti saje imitaruva cuugahuco iniigoro guijaagoro, iminogayi guinejitirahi aatyimetinohachuta?

9 Jaajeque aatyimecuudi inagomi, ifiitinominaa icamoco ocoovagoro neehi: Uuma imo imo mihica; atyimecuuhi tañihibaje imitahinijeque, noogoro.

10 Amiihaico neehi: Tolliro Moocaani toomominaa sihidi imo imo icanicihhi, saafi iimitiibo iimitico ejeevesusumi, nooboro.

Inihibamico Sicamañovi Agañififibovi Ohoovicino.

11 Tolliro bu Jesu nuuhi: Saafi miimisiiici iseemene misima icauhi.

12 Jaanaa iguihoobo caanico nuuhi: Guihi, jisumiro uco daaci dinehejeti ufucu uudi iicajirunoco, nooboro. Jaanegui caani diitisima inehejeque diitisima dugaacuuhi.

13 Jaanobuunati iguihoobo inehejeque anaajeuboro inihibamico allacaruuhi. Jaaboro toonoma tehesino siijiinijevi fuuhi. Jahigo paryi inihibamico iimitinovi gañiubo.

14 Jaanaaca diibo inihibamico agañicuunobuunati toojiinijevi sihidi ajeba icauhi. Jaaneri diibo ticovauhi sihidi ajebari iicaabo.

15 Jaanoma iicaabo dudicamaajeque guinutuubo toojiinijeominaafijaago. Jaabo diibo ifaafaimico tuumusuuhi.

16 Jaabo ifaafaimi machuta imitinoti imachuqui moonihicaurahi. Jaarunaa mihihañooba diiboco toonoti achihihihi.

17 Jaanoti esafutuubo: Guihirubi iijafaño sihidi idudicamaajeminaa machuta sihidi atyuuvonicinaaca, uujoho jimañovi ajebari nacatehi.

18 Dojicuviro uumiji guhirubi iijajaago. Jaaboro diiboco neeji: Guihi, Moocaanihallivi, dihallivi icano imitino moonihicahi.

19 Jaanegui uujoho iimitimaño diseemenebadi icacuutahi. Jilli didudicamaajebebadiro uco deesicinicu, nooboro

20 dojicuviro uumicuubo caani iijajaago.

Jaaboco tehesinotiro caani aatyimeuboro idaasuvuui. Jaaboro diibojaago iinafatyuboro diiboco ihiibicituuboro niniciubo.

21 Jaanegui diibo caanico nuuhi: Guihi, Moocaanihallivi, dihallivi icano imitino moonihi. Uujoho iimitimaño uco diseemenebadi icacuutahi, nooboro.

22 Jaarunaa caani nuuhi ijeecivominaaco: Goovano iimichehuco mihihimoro diiboco mijihacu. Jaamoro usegaiicuti ihusefa mificu, tihapaajeti diiboco mijihacu icano.

23 Jaamoro niivigai icavaaboco mihihimoro magaicau, muduumoro jibaimoco meheetavequi.

24 Jaani taseemene uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniboco siino mahatymeneguiiha, nooboro jibaimoco eetavuumo.

25 Jaanaaca ihamiyaabo sihi ifaguifaño icauhi. Jaabo jaahe asaabo guubuui agaaseme amasivanoco.

26 Jaanegui saafiiti icojiminaafico ocoovauboro dilluubo: ¿Milli icano oono? nooboro.

27 Jaanegui iimusuubo: Dinahabo gasehi. Jaanegui diicaani iniivigai icavaaboco gaicaausuhi milli icatibo imino agaseneguiiha, nooboro.

28 Jaarunaa diibo ihamiyaabo sihidi isifiratuuboro jaahe fuuguutibo. Jaanegui caani asaaboro diiboco noovauhi jaahe isaaqui.

29 Jaaboro caanico nuubo: Hiro gaajahi sihidi ficabano ima dudicamaaihicahi diijico gañitibo. Jaaruuboco safooba diniivimiti saafiigayiba daacitahi, tagataavominaama jibaimoobaco eheetavejirunaaca.

30 Jaanoti jaani daachi dinihibamico iimitino gaigoomima agañiboro agasebedi naha diniivigai icavaaboco gaicaauhi, nooboro.

31 Jaanegui caani nuuhi: Beshi, joho fahijivaro uuma diicanichi. Jaamaño paryi tañejeje diino.

32 Jaanoti imino jisumi jibaimoco meheetavomoro imo imo mihihano, dinahabo uchuumucuubo siino ubuheetejirubadi iicaneguiiha, imitahiniboco mahatymeneguiiha, nooboro.

16

Iija Toomominaafi Iimitibovi Ohoovicino.

1 Jaadi tolliro Jesu nuuhi ijibogominaaco: Icaubo saafi sihidi nihibamima iicaubo, guubuui iija toomominaafi diibo nehejeque sicamañovi agañihicaunoco.

2 Jaanegui ihaivojibo ocoovauboro diiboco nuuhi: ¿Milli iicanoco iditi guubuui? nooboro didudicamaajeti paryi uco dibogo. Jisu tadyudicamaajeminaafiti diicacuujihi, nooboro.

3 Jaanegui iija toomominaafi esamaaihicauhi: ¿Milli fine icaji jisumi tahaivojibo tadyudicamaajeti uco agañidi? Sefatihi jinijeque eseedijiruubo nucufeguehi sitaaco nihibamico idillunoco.

4 Jaaruubo gaajacuui jilli saatohoco aamusunoti diito uco iijafaño tadyudicamaajema achahasumi agayicijinoco, nooboro

5 coovaubo saafiri paryi saatoho ihaivojiboco edebeumoco. Jaaboro saafico dilluubo: ¿Minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro.

6 Jaanegui diibo iimusuuhi: Debehi ciendino illuva tyigabaje diribanoco, nooboro. Jaanegui iija toomominaafi nuuhi: Jino didebehaamene, goovano casivoobo bohonoti deetavo cincuentadinoro oono aameti, nooboro.

7 Jaabadiro sifiico dilluubo: ¿Jana minoodino ijoho tahaivojiboco debehi? nooboro. Jaanegui diibo nuuhi: Trigoco ciendino ticovo tiyiva, nooboro. Jaanegui nuubo: Jino didebehaame, bohaameti deetavo ochentadino ticovo tiyivaro, nooboro.

8 Jaanoco ihaivojibo agaajaciudi nuuhi: Taaja toomominaafi gaajaabo aivono ifuuruubo, sitaama imino iicaqui omooninoco. Jiinijeo miyaminaa gaajahi jiinijeonehejeque, miyaavogominaa janaanici.

9 Jaanegui amihaiico neehi: Jino iimitino jiinijeonehejeri gataavominaati mihici jiinijeoneheje ifinidi amihaiico diito ufucu niquejefano ifinijitino iijanofano igaayiciqui.

10 Midirunoma imino omoonibo, tolliro iguiraanoma imino moonihi. Jaanoti ajashurunoma imitino omoonibo, iguiraanoma tolliro imitino moonihi.

11 Jaamaño jino iimitino jiinijeonehejeri imitino momoonimoco, ¿mijoho bu amihaiico imiyaanehejeque acijirahi?

12 Jaanoti sitaano icarunoco imitino momoonihicamoco, ¿mijoho bu amihaiico acijirahi amihaiñotiro iicaqui?

13 Chahaabo jeevivominaafi miimisiici aivojitisico ejeevivoobo, saafico ijihegueebere, saaficoro gaijijiruubo. Saafima imino iicaaboro saafiditi imitino esamaajiruubo. Jaabadiro Moocaani, bu nihibami icanoco sano mejeevivejitirahi, nooboro.

14 Jaanoco fariseomi nihibamima imoyiciminaa icamaño jilli unuunoco paryi uguubuumoro Jesuco dejecuumo.

15 Jaanegui Jesu diito nuuhi: Amihai miyaminaa imefeenevi iminobadi mihicahi. Jaarunaa Moocaani amihai jeebico gaajahi; miyaminaa sihidi jeevahibadi eesicininoco Moocaani jiheguehi.

Moise Tajiba, Moocaani Aivoji Icano.

16 Sicijeti Moise tajiba, Moocaani iimaaminaa icano icahicauhi, Jua ifiivutinohachuta. Toonotiro iimi Moocaani aivoji iiji jibogocafetehi. Jaamofenedi famooro sefacinahi ijicafetequi.

17 Tihino niqueje, bu jiinije icano ifinino. Jaano janaanici jeevano tajibatasi situgayi afatyejiruno.

Jesu Jibeguehi Gaigooco Ejeevesunoditi.

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12; Tolliro meeci Rm 7.1-3; 1Co 7.10-16)

18 Saafi miyaminaafi mogaico ejeevesuuboro sifigoco icibo iimitinoco eetavehi. Jaabadiro ejeevesucinigoco icibo iimitinoco eetavehi.

Sihidi Nihibamima Icaabo, Lazaro Icano.

19 Safoono icaubo saafi sihidi inihibamima iicaubo. Jaabo iminoono gaachehunofano jicamaaihicauhi ovosinoono. Jaaboro fafucuvaaciviro jibaimoco sihidi ovosinoono. Jaanaa tolliro icaubo saafi

20 idaasuubo sihidi icinisinoma icaabo baavi gicinihicaubo inihibamima iicaabo guhugavi.

21 Jaabomaje tuvaveguehicaurahi inihibamima iicaabo machuta usuuvineri. Jaaboco jicumi asaamoro itujaavonoco nejeevuhicauhi.

22 Jaanofeene iguijeveubomajeque ciumo. Jaaboco Moocaani toomominaa satyuuhi icojivi. Jaanaa tolliro bu inihibamima iicaubo guijeveuhi. Jaaboco ciumo.

²³ Jaabo inihibamima iicaubo idasuno icahicauhi iguijeveme iicafihigo. Jaabo tahigoti caamoco emeeciubo atyimeuhi Abrahamco Lazaro iicojiri icaaboma.

²⁴ Jaanegui coovadiivuubo: Guihi Abraham, uco didaasugo. Jaaboro Lazaro tajiiba ofooboro ihusegai nijequeque nifaihufañõ amatyusuuboro tañejeba nijequeque isicusuvaqui. Jino cijigaifañõ sihidi idasuno icahi, nooboro.

²⁵ Jaarunaa diiboco Abraham nuuhi: Taseemene, desafoto jiinjehalliri idiicahinĩsumi imino diicahinĩhi. Jaanoti Lazaro idasuno icauhi. Jaaruubo jisumi juuga jacusucinĩhi. Jaanoti ijoho idasuno diicahi.

²⁶ Jaanomaryo bu amĩhai mĩhaiti sicaisitu oonaagonovi mihicahi. Jaamañõ juugati tahi efeejirumo. ¿Milli bu feejirahi tahigotioto? ¿Milli bu juugavi fatyejirahi? nooboro.

²⁷ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jaaneguiha taca Guihi Abraham, ico neehi: Jaabo Lazaro galluui guhirubi ijajaago,

²⁸ ofooboro sahusedimo tañahabomico ijibeguetequi. Jaanoti juuga jino idasumañõvi tolliro saadimo, nooboro.

²⁹ Jaaruuboco Abraham nuuhi: Diitoma icano Moise acaatinĩuhaamene, Moocaani iimaaminaa acaatinĩuhaamene. Jaanoco iguubuqui, nooboro.

³⁰ Jaanegui inihibamima iicaubo nuuhi: Jĩhi, guihi Abraham, jaarunaa saatoho iguijevemuoti diitoco ijibogotururva iimitico jeevesujirumo, nooboro.

³¹ Jaarunaa Abraham diiboco nuuhi: Moise, Moocaani iimaaminaa icamoco ugu-butihachijĩ, tolliro bu saatoho iguijevemuoti ifuuruva guubujitirumo, nooboro.

17

Iimitinofañõ Agañĩsujiruno Nĩhicu.

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Jaadi Jesu nuuhi ijibogominaaco: Icamo iimitino, miyaminaaco imitinofañõ agañĩsuno. Jaarunaa idasucani icajiibo sitaaco imitinofañõ agañĩsuubo.

² Imijiruno diiboco guisibatyigabari icodaaheti muduujenimoro muuaifañõ magañĩno. Jaano janaanici idasuno icajiruubo seemeneque imitinofañõ agañĩsuubo.

³ Mehesicini amĩhai nahabo amĩhaico imitino omoonihachijĩ diiboco mihĩba. Jaabo iimitico ejeevesuhachijĩ diiboma mihimibachucasi.

⁴ Safucuro sahuse juugahuseti mifooci icano imitino omooniboro, bu tonoodifovaro dijaa asaaboro siino tolli icacuujitĩhi onohachijĩ, imino diiboma mihimibachucasi, nooboro.

Miyaavogo Mitya.

⁵ Jaanegui iminisuminaa Aivojĩbo Jesuco nuuhi: Mĩhaico daamusu janaanici mimiyaaveguequi, noomoro.

⁶ Jaanegui Aivojĩbo Jesu diitoco nuuhi: Amĩhai miyaavogo mostaza noovata toogaidino iicahachijĩ jiho sicomor onohoco meneejirahi: Jinooti gaijuuvoho muuaifeenevi dulleevete munuuruva, amĩhaico tooho: Jii, neejirahi.

Jeecivominaafi Omoonifino.

⁷ Amĩhaiti cajaanihacho ijeevivominaafima iicaruva ududicamaahicaabo faguifañõti agasebeque: ¿Nacu saacu, casivoobo, machucu, meneejirahi?

⁸ Cha, tolli icatino. Fine meneejirahi: Tamachutaaco deetavoobo uco dihaivojĩboco deecivo machuqui, aduqui icano. Jaadi jari ijoho machuji, daaduji icano, meneejirahi.

⁹ ¿Nacu dijeecivominaafico atajĩbanoco eetavonohallivi graciaaco daacijirahi? Tolli icatino.

¹⁰ Tolliro amĩhai Moocaani atajĩbanoco mihimivucuudi monoo: Jilli mĩhai mĩhifono jeecivominaa jilli atajĩbanocoro meheetavomañõ, nooboro.

Jesu Buheesuhi Fahuseecidimoco Foojohoma Icamoco.

11 Jesu Jerusalejaago ufuubo fatyuuhi Samaria jiiniye, Galilea jiiniye icanofeenedi.

12 Jaabo toojiiniyeocuumi saacuumivi #futuubojaago saaumo fahuseeci gaifimi foojohoma iicaumo. Jaarumo diiboti tehesino ujulleecamaaivaumoro sefano nuumo:

13 Jesu j#bogominaafi, m#haico didaasugo, noomoro.

14 Jaamoco Jesu aatyimeuboro nuubo: Mofoomoro sacerdotemico mihifusuto, nooboro.

Jaanegui ufuumoti j#haivi ifoojoho buuhi.

15 Jaanegui saafi ubuheecuunoma iicaubo doj#cuviro uumiubo Moocaanico imooboro sefano.

16 Jaaboro Jesuguiino ememu#vuuboro jiiniyehallivi javuvuubo graciaco ihaciqui. Jaabou Samaria jiiniyeoobo.

17 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu famooro fahuseeci#mo mubuheetih? ¿Cuuca nacu saatoho nuevedimo?

18 ¿Jaani id#bora siicumioobo uumihi Moocaanico iimequi? nooboro.

19 Ifoojohoma iicauboco nuubo: Gañiivoobo, fuucu; imiyaavogomaño buheetecuuhi, nooboro.

Milli Fine Moocaani Aivoji Gaseji.

(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Jaanaa fariseomi Jesuco dilluuhi: ¿Cusumi Moocaani aivoji gaseji? noomoro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Moocaani aivoji agasene siinoco mahatyimenic#nobadi jeevatino.

21 Juu icacuuno, jah# icacuuno noorajitino, Moocaani aivoji am#haifeeneri icacuuhi, nooboro.

22 Ij#bogominaaco nuubo: Ufucu am#hai mihimegueji mahatyimeneque Miyaminaafibadi Ifiivuubo fucuti. Jaarumo mahatyimejitih.

23 Jaasumi am#haico saatoho neeji: Juu icacuuno, jah# icacuuno, noomoro. Diito doj#cuti mefeedino.

24 Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino jilli jeevaji: Oono sisi niquejeguiinodi saanaagojetti siinaagojevi anamebanicibadi.

25 Jaaruubo iticoni sihid# id#asuno icaji, jisumiomiyaminaa uco j#heveji icano.

26 M#iro johono Noe iicausumi iicaubadi icajino uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo asaajino imega.

27 M#iro miyaminaa machuhicaumo, aduhicaumo, taabavahicaumo, iseemeque tajenihicaumo icano. Jaanaaca Noemi imeenegafaño j#cafutuuhi. Jaanaaca sihid# niija aaiguuneri pary# saatoho guijeveuhi.

28 Jaabadiro bu Lot onoobo iicausumi icauno machuhicaumo, aduhicaumo, naajecasihicaumo, basuhicaumo, iijanoco eetavehicaumo icano.

29 Jaanaaca Lot Sodoma cuumiti ufuunobuunati niquejefañoti aifuuno c#jigaima guisibano ijigauno. Jaaneri pary# tuucuumi miyaminaa guijeveuhi.

30 Tollireji uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo ajafeveedi.

31 Tusumi saatoho ijahalliri mihicahachiji miniitomoro ijafañoti am#hai nehejeque mihic#tedino. Jaanoti saatoho buhigo mihicahachiji am#hai ijajaago muhuumidino.

32 Lot taabati mehesafoto.

33 M#iro ifico id#asuno omooninoti ataajasugoobo ifico m#tasuji. Jaanoti ifico Moocaanijaagodi im#tasuubo ifico taajasuji.

34 Am#haico neehi: Tufucu miitooci saabafaño cigaji. Jaamisiti saafi imiyaavogot#bo satyocafeteji diiboco sihid# jeevano id#asuno imooniqui. Jaanoti saafi imiyaavogooobo coovovacafeteji.

³⁵ Bu miimifeeci gaigoomife sano garyiñañiji. Jaamifeti saafigo imiyaaveguehicatigo icicafeteji diigoco sihidi jeevano idaasuno imooniqui. Jaanoti saafigo imiyaaveguehicago jeevesucafeteji.

³⁶ Bu miimisiici buhigo icaji. Jaamisiti saafi icicafeteji. Jaanoti saafi jeevesucafeteji, nooboro.*

³⁷ Jaanoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Aivojiiibo, conoovi fine tolli icajino? noomoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Tuucita iicahigo añimi igavefihi, nooboro. Jaabadi niino jaadusufucusumi imiyaavogotimoco idaasuno ifeteji.

18

Imitino Fagominaafivi Ohoovicino.

¹ Jesu oovicuhi Moocaanima ihiimaamo quehecuno iicaqui.

² Diitoco nuubo: Saacuumivi icaubo saafi fagominaafi Moocaanico ñihicuguutiiibo. Tolliro miñhaiñoobaco gaijihicautiiibo.

³ Jaacuumivi tolliro fibaijigo icauhi. Jaago saicino diibojaa feehicauhi iminaafima imitino iicahicaunoco diigoma iimibachuqui.

⁴ Saicino diibo diigo unuurunoco: Jii, neehicautiiibo. Jaanofeene esafutuuboro nuubo: Moocaanico ñihicugotihii, miñhaiñoobaco gaijitihii icano.

⁵ Jaarunaa jaamo fibaijigo asaagoro gañuhusuno uco moonihicahi. Jaanegui diigo-halliti icaji siino saicino saacuutigo iicaqui tajeebico uco niiji niiji moonidigo, nooboro.

⁶ Jaanoco Aivojiiibo Jesu nuuhi: Jilli nuubo iimitino fagominaafi.

⁷ ¿Nacu jaabadi Moocaani icimo diibovi ñidaasuvomo fucuhachuta, cuujehachuta icano idilluruva diitohalliti Moocaani icajitiruubo? ¿Nacu fine diitoco tuumusujiruubo?

⁸ Amiihaico neehi: Tuumusutiiibo diitoco goovano amusujiruubo ¿Nacu fine uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo siino jiinjeveri asaadi fine miyaavogoco atyimeji? nooboro.

Fariseomioobo, Impuesto Jaadusuminaafi Icanovi Ohoovicino.

⁹ Saatoho: Miñhai aivo miyaamo, noomoro sitaaco itisuhicaunoma iicaubo jilli ohooviciuboro nuubo:

¹⁰ Safoono miimisiici gaifimisi templojafaño fuuhi Moocaanima iimaauqui. Saafiu fariseomioobo. Jaanoti u saafi impuesto jaadusuminaafi.

¹¹ Jaanaaca ifariseomioobo julleeciniiiboro Moocaanima ihiimaaubo jilli neehicauhi: Moocaani ico imehi saatoho iicabadi uujoho nanivaminaafi icatihii, sitaaco imitino moonitatihii, gaigoomima icatatihii, jaani impuesto jaadusuminaafibadi icatihii,

¹² sajaguisivi mifocci machutiiibo icafihii, uujoho paryi agaananoti fahuseeciti sano ico acifihii, nuuruubo, nooboro.

¹³ Jaanoti jilli impuesto jaadusuminaafi tehesino icahicauhi caamo niquejejaagoco meecitiiibo, jilli icidii ticovoco aamihicaubo nooboro: Moocaani uujoho imitiminaafi uco didaasugo, nooboro.

¹⁴ Jaanoti amiihaico neehi: Jaani impuesto jaadusuminaafi iijajaa fuuhi ijeebii im-icuubo. Jaanoti fariseomiooboco Moocaani gaayicutihii. Jilli iicamaño: Uujoho sihidi jeevahi, onono guinovii ficucafeteji. Jaanoti: Sihidi jeevahi, onootiiiboco sihidi jeevasu-jiibo, nooboro.

Jesu Seemeque Imino Onoono.

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Tolliro bu seemegayimico Jesujaa sivahicaumo diitoco idudiciqui. Jaanoco ijiiibogominaa aatyimeumoro isivaumoco iiibahicaumo.

* 17:36 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

16 Jaanegui Jesu diitoco ocoovauboro nuuhi: Jaafa tajaan seeme saahi: Mefeedino, menezirahana. Diitobadi iicamedi Moocaani aivoji icahi.

17 Miyantiro amihai nahi: Moocaani aivojico seemene icabadi agaayicitiibo, tahi ufucu feejitahi, nooboro.

Sihidi Inihibamima Iicaabo Jesuma Iimaahi.

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Jaanaa saafi aivojiibo Jesuco dilluui: Idiimiibo jibogominaafi, millini fine mooniji ifinijitino fiivoma icaqui? nooboro.

19 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Millitini: Jaabo uco iimiibo, nahi? Idiboro saafiro iimiibo Moocaani.

20 Nacu gaajahi Moocaani tajibaco? Sifigoti taabavadino, guijenidino, nanivadino, sitaaditi sicamañoco dibeguedino, diicaani, diiseeji icamisico gaiji, nooboro.

21 Jaanegui diibo nuuhi: Seemenetiro uujoho paryi tolli moonifihini, nooboro.

22 Jaanoco uguubuuboro diiboco Jesu nuuhi: Icanehiica sano dihimega; Foobo dinehejeque paryi naajete. Jaaboro inihibamico idasumoco daaci. Jaadi jari niquejefañoni sihidi dinehejema diicaji. Jaaboro tadyojicuti disaa, nooboro.

23 Jillini diiboco unuuneri sihidi idasuvuubo sihidi inihibamima iicaumaño.

24 Diibo idasuvuunoco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Aivo jeedini tihini sihidi inihibamima iicamo Moocaani aivojifañoni ofoono.

25 Tihijitiruno camello januuu ojiri afatyono. Jaanotini sihidi jeevano sihidi inihibamima iicaabo Moocaani aivojifañoni ofoono.

26 Jaanoco uguubuunoco nuuhi: Jaanegui cajaan fine taajajirahi? noomoro.

27 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaminaadi tihini Moocanidi tihitini, nooboro.

28 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojiibo mihai paryi monehejeque mejevesumoro ima mihiguehini, nooboro.

29 Jaanegui Jesu nuuhi: Miyantini amihai nahi: Cajaanohacho iijaco, caanimico, inahabomico, mogaico, iseemeque icano

30 Moocaani aivojiguiinodini ejevesumo jiejhallivini janaanini gaayicijini. Tolliro ufucu niquejefañoni ifinijitino fiivoma icajimo, nooboro.

Siino Jesu Igujevejinoco Jibeguehini.

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jaadi Jesu fahuseeci siino miimisiicini icano icamoco jibogominaaco ijeevadini ocoovauboro nuuhi: Jisumi Jerusalejaago mefeehini paryi Moocaani iimaaminaa uujoho Miyaminaafibadini Ifivuubeditini acaatinuunobadini iicaqui.

32 Jaaboco uco sihigo miyaminaaco acijimo. Jaamoro uco dejecujimo imitino onoomoro jirebamaajimo,

33 ahaamimoro, guijenijimo. Jaaruubo mifucucini, safucu icanobuunadini gujevefeenetini siino buheetejini, nooboro.

34 Jaarunoco diito ajashuno gaajautihini jinejetini unuunoco diitedini toovono iicaumaño.

Jesu Jerico Cuumirini Icaabo Aatyimetiboco Buheesuhini.

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jaanaa Jesu Jerico cuumitini fiitacuunaa saafi aatyimetibo jihaijinirini giciniuhi nihibamico idilluubo.

36 Jaanaa sihidi miyaminaa ofoomoco uguubuuboro dilluubo: Millini iicano? nooboro.

37 Jaanegui nuumo: Jesu Nazareoobo feehini, noomoro.

38 Jaanegui sefano coovadiivuubo: David Iyaachi, Jesu, uco didasugo! nooboro.

39 Jaarunaa imegavini ufuumo diiboco ibauhini illivequini, noomoro. Jaarunaa janaaniviro coovadiivuubo: David Iyaachi, uco didasugo! nooboro.

⁴⁰ Jaanegui Jesu ujulleeveuboro taj#bauhi diiboco ih#citequi. Jaanegui #ci#jeuboco Jesu nuuhi:

⁴¹ ¿M#lli #co omoon#noco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui aaty#meut#bo nuuhi: Aivoj#bo, aaty#meneque imeguehi, nooboro.

⁴² Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: #jii, daaty#me! Imiyaavogoma#no buheesucafetehi, nooboro.

⁴³ Jaasumiro diibo aty#meuhi. Jaaboro Jesu doj#cuti fuubo Moocaanico imooboro. Jaanoco aaty#meumo pary# miyam#naa Moocaanico imehicauhi.

19

Zaqueo.

¹ Jaadi Jesu Jerico cuumifeenedi fuuhi.

² Jaacuumifa#no icaubo Zaqueo onoobo impuesto jaadusum#naa aivoj#bo.

³ Jaabo Zaqueo Jesuco imuguuhi aaty#meneque. Jaaruubo aty#mehicautih baareebegay# iicama#no, sihid# miyam#naa iicauneri icano.

⁴ Jaanoma iicaubo #megavi ijinafatyuuboro #moho sicomor onoohori caamo fuubo Jesu afatyujino fiit#no iicauheri toohoti diiboco ihaty#mequi.

⁵ Jaanaa Jesu toonodi afatyuubo caamoco emeeci#uboro diiboco nuuhi: Zaqueo, goovano tah#goti niito jaachii# diijafa#no #feteji, nooboro.

⁶ Jaanegui Zaqueo goovano iniituuboro imo imo Jesuco gaay#ci#ubo.

⁷ Jaanoco pary# aaty#meumoro imit#no neehicaumo: Imit#m#naafi iijafa#no Jesu #fetehi, noomoro.

⁸ Jaanegui Zaqueo ujulleeveuboro Jesuco nuuhi: Meeci Aivoj#bo, ta#nehejete feenedi #daasufiimoco aciji. Jaanoti saatehedit# aba#n#boro ananihica#hachii#i, igueenemehejed#no #covovi janaan#ci aciji, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jii#aavi jaachii# taajasu gasehi jaani toll#ro Abraham iyaachi iicama#no.

¹⁰ Uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo saahi im#tahin#moco iguiinooboro taajasuqui, nooboro.

Fahuseecid#no Nih#bajenevi Ohoov#cino.

¹¹ Jaamo miyam#naa Jesu jilli onoonoco guubun#ci#hicaumo. Jaanegui jilli oov#ci#ubo Jerusaleti ifiit#cuuneguiha. Jaanaa diito esamaaihicauhi: Fine jisumiro Moocaani aivoj# gaseji, noomoro.

¹² Jaanegui diitoco nuubo: Safoono icaubo saafi gaifi iyotobadi oboc#fi#bo. Jaabo fuuhi tehesino siijiin#jevi tah# diiboco aivoj#boti ificuud# doj#cuv#ro ihuumiqui, aivoj#boti iicaqui.

¹³ Jaabo ifuucuquiro fahuseecid#moco ijeeci#vom#naaco coovaubo. Jaaboro diitoco aci#ubo nih#bajene sihid# ijaada iicanoco. Jaamoco nuubo: Naajeteque meheetavo jino nih#bamiri ofoobo agasenehachuta, nooboro.

¹⁴ Jaaruuboco ijiin#je miyam#naa j#heguehicauhi. Jaamoro diibo doj#cuti saatohoma j#bogoco galluumo: Mihimogot#hi diibo mohai#vo#boti iicanoco, noomoro.

¹⁵ Jaarunaaca diiboco aivoj#boti ficuumo. Jaadi diibo siino ijiin#jevi uumiubo. Jaadi cuuhuvaubo ijeeci#vom#naaco nih#bamico aaci#umoco m#nood#no agaanacuunoco igaa#jaqui.

¹⁶ Jaanegui it#con#oobo asauboro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, dinih#bami fahuseecid#no janaan#ci gaanacuuhi, nooboro.

¹⁷ Jaanegui ihaivoj#bo diiboco nuuhi: Aivo imino, #joho aivo iimino jeeci#vom#naafi ajashurunohall#vi imino omoon#ma#no #co fahuseeci cuumivahall#vi aivoj#boti ficuji, nooboro.

18 Jaanaa saafi asauboro nuuhi: Aivoj#bo, dinihibami sahusedino janaanici gaanahi, nooboro.

19 Jaaboco tolliro iimusuubo: H#joho sahuse cuumivahallivi aivoj#boti diicaji, nooboro.

20 Jaanaa sifi asauboro nuuhi: Aivoj#bo, jino dinihibami filluchehufañño ificuhinino;

21 Ico ñihicuguehi sihidi edeevaneguiiha. Jaabo #joho ificutimaññoti d#cihi abasutirumaññoti inoovataco d#cihi, nooboro.

22 Jaanegui ihaivoj#bo diiboco nuuhi: Imitino jeeçivominaafi dihiimaatiro ico mooniji, #ro gaajacuuhi uujoho sihidi ejeevaaboro ificuutimaññoti #cinoco abasutimaññoti onoovasunoco.

23 Jaanegui, ¿collihi jana tañihibamico bancojafañño ficuuhinit#hi uujoho uhuumiibo tañihibami agaananoco fanooro agaayicijirunaaca? nooboro.

24 Iicoj#ri iicaumoco nuubo: Diibediti inihibamico mudumit#ci. Jaamoro fahuseecidinoma iicaaboco mahaci, nooboro.

25 Jaarunaa diito diiboco nuuhi: Aivoj#bo, diiboma fahuseecidino icacuuno, noomoro.

26 Jaarunaaca ihaivoj#bo diitoco nuuhi: Am#haico neehi: Iicanoma iicaaboco siino janaanici aciji. Jaanoti iinoma achahaaboti paryi iicarunogayico dumit#ciji.

27 Jaanoti uujoho aivoj#boti iicanoco iimeguehinitimo taminaaco juuga misivamoro tahimefeenevi magaisiraici, nooboro.

Jesu Jerusale Cuumifañño Jicafetehi.

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Jilli unuunobuunati Jesu fuuhi Jerusale cuumijaago.

29 Jaabo Betfaje, Betania icano cuuminoti fiit#cuunaaca tolliro Olivohono iicagaji fiitino iicacuudi miimisiiçi ij#bogominaatisiti agalluuboro nuuhi:

30 Mofoo joono ifit#cuumijaago. Jaamisi tuucuumivi mihifotomisi mahatyimeji burrogay# duujecin#boco mi#haiñnooba diiberi #got#boco. Jaaboco misinaayumisiro misiva.

31 Am#sico cajaatyohacho: ¿Collihi momooni#hi? onoochajiji, monoo: Mohaivoj#bo eneeneguiiha, noomisiro.

32 Jaanegui diitisi ufuumisi aty#meteuhi paryi Jesu unuubadi.

33 Jaamisi iburrogayico sin#umisico abajato nuuhi: ¿Collihi moburroco misin#hi? noomoro.

34 Jaanegui diitisi nuuhi: Mohaivoj#bo eneeneguiiha, noomisiro.

35 Jaadi diiboco Jesujaago asatyuudi igaachehunoco iburrohallivi ificumoro Jesuco diibohallivi cas#hacuumo.

36 Jesu diiberi ofoobo #mega igaachehunoco jeebumoro feehicaumo j#haifañño.

37 Jaabo Olivohono iicagajiri guino niituunaaca, pary#çino miyaavogominaa diibo dojicuti ufuumo ticovauhi sefano onoomo Moocaanico iimomo sihidi ejeevanoco aaty#meunoma iicamo

38 neehicaumo: ¡Imicani Aivoj#bo, Mohaivoj#bo memeri asaabo! ¡Niquejefañño sajeeb#i! ¡Moocaanico mihimo! noomoro.

39 Jaanegui saato ho fariseomi diitofañño iicaumo nuuhi: J#bogominaafi, didojicuti asaamoco diiba, noomoro.

40 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#haico neehi diito ill#vuruva guisibano coovadi-inamaajirahi, nooboro.

41 Jaabo Jerusale ifiit#cuunoco aaty#meuboro tuucuumihallivi taaubo:

42 H#joho jaachiji difucuvi ico sajeeb#ico aacijirunoco gaajaruva sajeeb# diicajirahi. Jaaruno #di otoovomañño daaty#metihi.

43 Safucu #di idaasufucu gaseji diminaa dihallidi emecuvejifucu dihallidi emecuvomoro fah#govati ico mooniji,

44 ico j#in#jehallivi agañ#moro dimiyaminaaco gaisiraicijimo. Jaamoro sababa dihallivi guisibaco jeevesujitimo, Moocaani ico abaavafucuco agaajacitimañño, nooboro.

*Jesu Templojaco Imibachuuhi.**(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵ Jaaboro Jesu templojafaño ufuuboro ticovaubo toojafaño anaajemeque isivi agañuubo.

⁴⁶ Jaaboro diitoco nuubo: Caatinahaamefafaño jilli noono: Taaja Moocaanima iimaa-jareji, noono. Jaarujaco amihai nanivaminaa iijatiro miminiyuhi, nooboro.

⁴⁷ Jaabo Jesu fafucuvaaciviro miyaminaaco templojafaño jibogoboro icahicauhi. Jaarunaa sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, tuucuumi aivojito icamo diiboco igui-jeniqui ituma ifehicauhi.

⁴⁸ Jaarumo toonohalliti omoonijirunoco atyimehicautimo paryi miyaminaa diibo onoonoco uguubunicimo iicaumaño.

20*Jesu Mitya Iiji.**(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)*

¹ Safoono Jesu templojafaño icaubo miyaminaaco taajasubogoco ijibogoboro. Jaanaa gaseumo sacerdotemi aivojito, caatiniminaa, quillahuto icamo.

² Jaamoro diiboco dilluumo: Miihaico dibogo, ¿mijoho iijiti jilli moonihi; mijoho ico eneeneguiiha? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho tolliro amiihaico dilluji, uco mihiimusu:

⁴ ¿Nacu, mijoho Juaco tajibauhi miyaminaaco initiqui? ¿Moocaani, nacu miyaminaa? nooboro.

⁵ Jaarunaa diito sanomiro noocasihicauhi: ¿Milli fine meneeji? Moocaani tajibari munuuruva du: ¿Collihi jaanoco mimiyaavogotihii? miihaico neejiruubo.

⁶ Jaanoti miyaminaa tajibari munuuruva, miihaico paryi miyaminaa guisibaneri gaicaaujirahi, miyanotiro Jua Moocaanifañodi ihiimaahicaunoco imi yaavogomoro.

⁷ Jaamoro nuumo: Magaajatihii. ¿Mijohohacho fine Juaco miyaminaaco initijinoco tajibauhi? noomoro.

⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jii, tolliro amiihaico uujoho neejitihii mijoho tajibari omooninoco, nooboro.

*Imitino Dudicamaajeminaavi Ohoovicino.**(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)*

⁹ Jaadi Jesu miyaminaama ihiimauboro jilli oovicuhi: Saafi miyaminaafi baacuco sihidi basuuhi. Jaaboro dudicamaajeminaaco toonoco utuumusuuboro. Siihi tehesino fuubo tahi guenenene iicaqui.

¹⁰ Jaano ibaacu onoovacuudi iicojiminaafico galluubo diitojaago imañoonoti diibo-jaago diito igalluuqui. Jaaruuboco diito ahaamihicaumoro botiboco dojicuviro diibojaa galluumo.

¹¹ Jaanegui toono abajaabo sifico galluuhii. Jaaboco tolliro idicuno, unuumoro aamiumo. Jaamoro botiboco dojicuviro galluumo.

¹² Jaanegui siino bu sifiti galluubo. Jaaruuboco itihivasuumoro buhigovi gañuumo.

¹³ Jaanegui jari ihabajaabo nuuhi: ¿Milli fine mooniji? Agaijibo taseemeneque galluuji. Jaaboco aatyimegere fine bocigujimo, nooboro.

¹⁴ Jaaboco aatyimeumoro noocasiumo: Jaani duhu imi toonoco agaayicijiibo. Masii miguijeniqui. Jaadi jari miihai toono abajatoti mihicaji, noomoro.

¹⁵ Jaamoro tomanoti sihigovi asatyumoro diiboco guijeniumo, nooboro Jesu diitoco dilluuhi: ¿Jaamoco milli fine tofagui abajaabo diitoco fine mooniji?

¹⁶ Asaaboro diito dudicamaajeminaaco ifinisuumoro toonoco sidudicamaajeminaaco acijiibo, nooboro.

Jaanoco uguubuumoro nuumo: ¡Chaha, Moocaani tolli moonidino! noomoro.

17 Jaanegui diitoco Jesu emeeciuboro nuuhi: ¿Nacu, milli eneejiruno jino Caatinihaamefaño icahi? Jilli du noono:

Guiisiri iijanoco eetavonicimo imiguiisibaco itihisuumoro gañihi. Jaarunofaño saafi agaajaabo tobaco dojicuviro icihitoba iminoco agaajamaño. Jaaboro aivo imimaño ficuubo, noono Caatinihaamefaño.

18 Jaabahallivi aacotomo gafaryunamaaiji ididaaheje. Jaanoti cayaatyohallivi toba aacotohachijii diitoco quicheyicijiba, nooboro. Jilli nuubo Jesu diiboco imiyaavogotimoco ufucu omoonijinoco.

Impuestoditi Ihiimaano.

(Mt 22.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

19 Jaasumiro Jesuco sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo gaayicujirahi diitoti onoobo siinovi ohoovicuboro eneehicaunoco agaajaumoro. Jaarumo miyaminaati iguiuhi.

20 Jaamoro saatohoti galluumo iimimobadi asaamoro diibo siibadi onoonoco uguubumoro diiboco asatyomoro aivojibo usefaño ihacitequi.

21 Toonegui diito diiboco jilli dilluuhi: Jibogominaafi, mihai magaajahi ijoho miyaanoco imino onooboro, miyaanoco idibeguehicanoco; paryi miyaminaaco sabadiro edeesiciniboro Moocaani jihaiti imino dibeguehi.

22 Mihaiico dinoo: ¿Naa Cesar impuestoco ajaadusunoco majaaduji? ¿Nacu, majaadujitihitoo noomoro.

23 Jaarunaa diito diibohallivi imitino ihiimaanoco agaajaciuboro diitoco nuuhi: ¿Collihitoo uco mabañihi?

24 Eneecata uco saje nihibajeti mihifusu. ¿Nacu mijoho ime jana jino, jino imomo acaatinicinino icano?

Jaanegui diito nuuhi: Aivojibo Cesarno, noomoro.

25 Jaanegui diitoco nuubo: Cesarno iicanoco Cesarco mahaci. Jaanoti Moocaaninoco Moocaanico mahaci, nooboro.

26 Jaamaño diiboco inisuurumo icitimo milli miyaminaafeenevi unuutimaño. Jaamoro sihidi jabafituumo diitoco tolli iimusuuneri. Jaamoro llivi icacuumo.

Siino Mubuheetejintoo Idilluuno.

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Jaanobuunati saatoho saduceomi iguijevecuumo siino buheetejitihitoo onoonicimo Jesujaago asaamoro diiboco nuumo:

28 Jibogominaafi, Moise mihaidi caatinuhi: Saafi nahabo mogai seemevatigo cojiti iguijevehachijii, inahabo ifibaijigoco icuboro diigoma iseemevaqui inahaboco ibuunaniqui, nooboro.

29 Safoono icaumo sahuse juugahuseti miimisiici icamo saafi seemere. Jaamoti ihamiyaabo iticoni taabavauhi. Jaaruubo guijeveuhi seemevatiboro.

30 Jaanegui saafi inahabo ifibaijigoco icuhi. Jaaruubo tolliro seemevatiboro guijeveuhi.

31 Jaanegui jaano allivioobo diigoco icirahi. Jaabadiro famooro diigoma icauhi. Jaarumoti saafiiba seemevatimoro paryi guijeveumo.

32 Jaanobuunati bu tolliro diigo guijeveuhi.

33 Jaamoti buheetefucu, ¿cajaani taabaji fine? Famooro diigoco ataabavacuumoti, noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jino jiinjehallivi miyaminaa taabavacasihi.

35 Jaanoti ufucu ubuheetemere siijinijevi Moocaani eneeneri iimihusemaño ifotomotohi taabavajitihitoo, iseemeque tajenijitimo icano.

36 Siino tahigo iguijevecuujitimaño Moocaani toomominaabadiro icacuujimo siino ubuheetecumaño Moocaani seemerucuui icamo.

³⁷ Moise tolliro miihaico gaajasuhi iguijevecuumo ubuheetejinoco Caatinahaamefaño imohogayi ijigahicaumañovi. Jaamañovi noono: Aivojiiho Moocaani Abraham, Isaac, Jacob icamo Aivojiiho.

³⁸ Jaabo Moocaani iguijevecuumo aivojiiho icatino ubuheeme Aivojiiho. Jaabo Moocaanidi paryi diito buheeme, nooboro.

³⁹ Jaanegui saatoho caatiniminaati diiboco nuumo: Imino neehi, jiihogominaafi,

⁴⁰ noomoro siino diiboco dillucuumo.

¿Miiho Iyaachi Fine Cristo?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jaadi Jesu diitoco nuuhi: ¿Milli jaamo Cristoco David iyaachi neehicahi?

⁴² Miiro David icaruubo Salmohaamefaño nuuhi:

Mohaivojiiho Moocaani Tahaivojiiho Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casiiho,
⁴³ diminaaco ditahaiguino uujoho ificuunohachuta, nuubo.

⁴⁴ ¿Milli jaabo Cristo David iyaachi icajirahi, David bu icaruubo diiboco: Aivojiiho, unuuno icanaaca? nooboro.

Jesu Caatiniminaaditi Neehi.

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Jaanaaca famooro miyaminaa guubuniciunaaca Jesu ijiihogominaaco nuuhi:

⁴⁶ Mehesicini, caatiniminaati caamovonoono gaachehunoma iiigonoco iimoyicifimoti. Bu tolliro imoyicifimo naajetehasinovi diitoco iminoco sinagogajafaño ufuusumi imiya icaganocoro ujuvicamaafimo machujafaño iimimañejequere juvicamaafimo.

⁴⁷ Tolliro fibaijito iijanoco udumiticifimo. Jaamo ifurumo gueenene Moocaan-
ima iimaafimo utuvuusumo sitaaco ibañiqui. Jaamo guiraajino ciijigaifaño ijaadaco
agaayicino, nooboro.

21

Fibaijigo Aacino.

(Mr 12.41-44)

¹ Jaanaa Jesu templojafaño atyimeuhi sihidi inihibamima iicameheje Moocaanico
aacimo ificufinofaño ificuhicaunoco.

² Jaabo atyimeuhi tolliro idaasuno fibaijigo mijeegayicico ificuunoco.

³ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanotiro amiihaico neehi: Jaamo idaasuno fibaijigo paryi
famoova janaanici acihi.

⁴ Jaanoti paryi diito, diitedi sihidi aatyuuvcuunoti acihi. Jaanoti diigo ihidaasuti
iicanoco paryi acigo tooneri amachujirunoco, nooboro.

Jesu Temploja Finisucafeteji, Neehi.

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Jaanaa saatoho templojati iimaahicauhi iminoono guisibano eheetavocininoti,
tolliro fañojaco Moocaanico ejeecivomo iminoono iimibachuhicaunoti icano. Jaanegui
Jesu nuuhi:

⁶ Ufucu icajino paryi jino amiihai miihifinocinoco ifinisujino, sababa guisiba siiba-
hallivi covovacafetejitino, nooboro.

Ifinijino Jiihogo.

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Jaanegui diiboco dilluumo: Jiihogominaafi, ¿cusumi fine tolli icajino? ¿Milliti fine
magaajaji toono iticovacuunoco? noomoro.

8 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mehesicini, amiihaico sita bañidino, guiraaajimo tamemeri asaano: Uujoho Cristo, tusumi mihicacuui, noomoro. Jaarumo dojicuti mefeedito.

9 Jaamo minaati, sanomiro omoonicasinoti icano muguubusumi mihiguetejirahana; iticoni jilli icajino. Jaaruno ifinicuujino icatino,

10 nooboro cuhubacafutuubo ihiimaubo: Siijiinijeoto, siijiinijeotoma moonicasiji. Siijiinijeo aivoji, siijiinije aivojima moonicasiji.

11 Jaasumi sihidi sefano jiinije maryibaji, ajeba icaji, sihidi fahigovavi guihuvano icaji, niquejefaño ñihicunoonoco mahatyimeji sihidi jeevanoonoco.

12 Jaano jilli iicajino imega iticoni amiihaico agaayicimoro idaasuno moonijimo amiihaico satyejimo sinagogajanofaño imitino imooniqui amiihaico icivojaanimoro aivojito imegavi satyejimo tamomohalliti.

13 Jaamo imefeenevi tamomoco mijibegueji.

14 Jaanegui jilli momooni, imegaviro: ¿Milli fine iimusuji? noomoro mehesamaaidino.

15 Tusumi jari amiihaico uujoho gaaja iimaaco aciji. Jaaneri amiihai minaa amiihai ijico jenaaujitihi amiihaico guiinonijitimo.

16 Jaarunaa amiihaico, amiihai caanimi, amiihai nahabomi, amiihai yoto, amiihai gataavominaa icamo amiihaico aivojitojaago satyeji. Jaamoco amiihaiti saatohoco gaisiraicisujimo.

17 Paryi jiinijeminaa amiihaico jiiheveji tamomohalliti.

18 Jaarumo milli mihicajitihi.

19 Tolli icarunofa quehecuno mihicahachijii ifinijitino fiivoma mihicaji.

20 Jerusale cuumihallidi minaa emecucininoco mahatyimecuudi magaajacu tuucuumi ifinicuujinoco.

21 Jaasumi Judea jiinijeri mihicamo ifagajinojaa magaa. Jaanoti Jerusale cuumiri mihicamo tuucuumiti buhigovi mofoo. Jaanoti tuucuumiti buhigovi mihicamo tuucuumijaa masaadino,

22 Caatiniihaamefaño idaasujino onoobadi tusumi icajino idaasufucuno.

23 Idaasucani icajimo tusumi gaigoomi oovato iicamo, mifañotioseejema iicamo icano jiinijehallivi sihidi idaasu iicajimaño jiinije miyaminaaco ñihicuno ahaamijineri.

24 Jaanoti saatoho amocasifaño guijeveji. Jaanoti saatohoco fahigova jiinijenevi icivojaanimoro satyejimo, tolliro Jerusale cuumico siijiinije miyaminaa jiinijehallidi quicu quicu icaji diitoco Moocaani ejeevesunohachutahiica.

Jesu Miyaminaafibadi Ifivuubo Siino Asaajino.

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 Jaadi niquejeguiinodi jiiibogo icaji cuujeo nihibavi, fucuo nihibavi, meecirivi icano; jiinijehallivi paryi jiinijeminaaco ihesamaaje mitaji sihidi igotocinijimo muuai ñihicuno ojineri, ityuucal ñihicuno ojineri icano.

26 Jaamo miyaminaa jiinijehallivi iicajinoco eesamaaimoro inñihicuri choomocinijimo, niquejeomitya icaruno maryibaji.

27 Jaadi jari mahatyimeji uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo aimuufaifeenedi mityama, aivojima icano asaanoco.

28 Jineheje jilli iicacuudi caamoco memeeccu mataajasucafutucuuujineguiiha,

29 nooboro jilli oovicuubo: Memeecci higuerahoco tolliro paryi imohonoco;

30 bohono ahaamevanoco mahatyimesumi, amiihairyo magaajafihi ficaba ifiiticunoco.

31 Jaabadiro jino onoonoco mahatyimecuudi magaajacu Moocaani aivoji ifiiticunoco.

32 Miyanotiro amiihaico neehi: Paryi jino iicanoco tusumioto aatyimeme guijevejitihica,

33 niqueje, jiinije icano finijirahi. Jaanoti taaji sicamañovi fatyejitihica.

³⁴ Jaanegui mehesicini, iimitinofeenedi amihai jeebi kuhufetedino, guirihicavono jinije busumije imoyici icano guinodi tufucu amihavi mehesicinitinaaca gasedino,

³⁵ amihaihallivi tacuraba gaajaciratino aacotonicibadi. Jilli tufucu gaseji fahigova jinijehalliri iicamohallivi.

³⁶ Jaanegui mihimibaicini. Jaamoro fahijivaro Moocaanima mihimaa, paryi jino iicajinoti mataajaji. Jaamo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo imefeenevi mihifeteji, nooboro.

³⁷ Jaabo Jesu cuuje templojafaño jibeguehicaubo. Jaanoti mihijicuudi Olivohono iicagajjaago ofooboro tahi icahicaubo.

³⁸ Jaanaa miyaminaa fucugayiro templojafaño gasehicauhi diiboco iguubuniciqui.

22

Jesuco Iguijeniqui Omoonino.

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Jaanaaca ijicutama achahano maahunoco amachufino Pascua jibaimo fiticuunaaca,

² sacerdotemi aivojito, caatiniminaa icamo moonihicauhi: Milliti fine magaicaauji? noomoro Jesuco igaicaauqui. Jaarumo miyaminaaco iguihicauhi.

³ Jaanaa Satanas jicafutuuhi Juda Iscariote jeebifaño Jesu minisuminaa fahuseeci motihaiti miimisiici icamoobofaño.

⁴ Jaaboro sacerdotemi aivojito, temploja aivojito icamojaago ufuuboro diitoma iimaatuubo Jesuco diitoco ihaciqui.

⁵ Jaaneri imo imo iicaumoro diibo Judaco nihibamico aciguumo.

⁶ Jaanegui: Jii, unuuboro ticovaubo iguiinuubo, milliti fine diiboco diitoco aciji, miyaminaa chahanaaca? nooboro.

Aivojibo Niinoono Amachuuno.

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Jaanaa ijuurisutama achahano maahunoco amachufino jibaimo icacuuhi Pascua ovejaco agaicaaujifucu.

⁸ Jaanaa Jesu galluuhi Pedro, Jua icamisico: Pascua machutaaco mohime mihimibachuto, nooboro.

⁹ Jaanegui diitisi dilluuhi: Conoovi diimeguehi mihimibachunoco? noomisiro.

¹⁰ Jaanegui Jesu iimusuuhi: Cuumivi mihifotoodi saafico mahatyimeji icinuuri nifaihuco asatyoboco. Jaabo dojicuti mofoo ijafaño.

¹¹ Jaamisiro toojao aivojiboco monoo: Mohaivojibo jilli neehi: Comecufañõ tajibogominaama Pascua machutaaco machuji? noobo, noomisiro.

¹² Jaadi amisico ifusujiibo iguiramecu, caamovohi iicamecu, imibachucinicumecuco. Jaamecufañõ meheetavo mamachuqui, nooboro.

¹³ Jaanegui ufuumisi paryi Jesu unuubadi icanoco aatyimeumisiro toonovi Pascua machutaaco eetavuuhi.

¹⁴ Jaanaa amachucuujidi Jesu iminisuminaama casivuuhi imachuqui.

¹⁵ Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Guiraacani imeguehi, amihaima Pascua machutaaco amachunoco iguijevecuujino imega.

¹⁶ Amihaico neehi: Siino Pascua jibaimo machuco machucuujitih. Jari siino Moocaani aivojifaño meheetavoodi,

¹⁷ nooboro ihadutahilluco agaayiciuboro Moocaanima iimaaubo. Jaadi nuubo: Jinooco mihicimoro mihifocasi

¹⁸ amihaico neehi: Jisumitiro siino aducujitih baacufaihuco Moocaani aivoji agasetinohachuta, nooboro.

19 Jaadi imaahuco agaayiciuboro Moocanima iimaaubo. Jaadi iquisicuuboro diitoco aciubo jilli nooboro: Jino tafi amihaihallivi aacifafetejino jilli momooni. Jaamo uco jabajeevetimo mihicahi, nooboro.

20 Jaanaa amachuunobuunati tolliro ihadutahilluco agaayiciuboro nuuhi: Jihillu bohono iiji iicajinoco tatyijeheri eetavono tatyijoho amihaihallivi agañicafotono.*

21 Jaarunaa jino amihaiti uco aacijiibo igaicaauqui tacojiri icahi.

22 Jaarunaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo uuditi unuucuubadi feehi. Jaarunaa idaasucani iicajiibo uco aaciibo, nooboro.

23 Jaanegui ticovaumo idillucasiumo: ¿Cajaanii fine aacijiibo? noomoro.

¿Cajaaniji Fine Imiyaabo? Noocasiumo.

24 Jaanaa ijjibogominaa noocasihcauhi: ¿Cajaaniji mihaiti imiyaabo? noomoro.

25 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Siicumijeoto judiomii iicatimo aivojito idaasugotimo sefano tajjibanicahi. Jaamo diito aivojitoco imihusefimo, noonicimo.

26 Jaanoti amihai tolli mihicajitihii. Jaanoti siibadiro amihai mihicaji, amihaihaañoti imiyaaboti iicaqui jilli saatoho jeecivominaafiti miminifeteji. Jaabadiro atajjibaabo jeecivominaafiti minifeteji.

27 ¿Nacu, mijoho imiyaabo, acasivooboro amachufiibo, nacu ejeecivefiibo? ¿Eti acasivefiibo? Jaarunaa uujoho amihaifeeneri icahi jeecivominaafibadi.

28 Amihai uuma mihicafihii uco inisunehejefañodi.

29 Jaanegui uujoho amihaiico aivojico aciji uco guhirubi aacihinibadi.

30 Jaamo mamachuhi, mahaduhi icano uuma jahigo tahaivojifaño. Jaamoro aivojibo icagafaño macasivomoro matajjibahi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiici icanohallivi, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaaijinoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Jaaboro nuubo Aivojibo: Simon, Simon, mehesicini jino Satanas amihaiico idil-lunoco siinoco agañunicibadi idaasuno amihaiico igañucuqui.

32 Jaarunofaño uujoho Moocanima dihallivi iimaahi dimiyaavogo itii finitino iicaqui. Jaabo jjocho siino imiyaavogodi dinahabomico quehecutusu, nooboro.

33 Jaanegui Simon diiboco nuuhi: Aivojibo imibaicinicuuii ima civojafaño feequi, ima guijevequi icano, nooboro.

34 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Pedro ico neehi: Jisumiro catava ojitiibaacaro mifooci, safo icano uco tuunamaaiji; uco gaajaruubo, nooboro.

Idaasuno Iicajino.

35 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Amihaiico dureecuma, nihibamima, lleegucuma, tihaijaajema icano masatyedino, nooboro agalluusumi: ¿Nacu fanoova amihaidi cuujivaachuui? nooboro.

Jaanegui diito: Chahano, nuuhi.

36 Jaanegui diitoco nuubo: Jaanoti jisumi tolli icatino dureecuma, nihibami lleegu-cuma icano mihicaabo masatyo. Jaanoti aamigama machahaabo amihai caamoojaco manaajemere aamigati mihici.

37 Amihaiico neehi: Uuti Caatinahaamefaño jilli onono icaji: Iimitimofeenevi ficu-cafetejiibo, onono, paryi uuditi onono tolli icaji, nooboro.

38 Jaanegui diito nuuhi: Aivojibo, miigaacima mihicahi, noomoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Toonovirucu, nooboro.

* 22:20 Sahaamefaño samañoviro ficuumo. Versiculo 19 nizeque, bu versiculo 20 iicanoco ficuutimo.

Getsemani Onoomañovi Jesu Moocaanima Iimaahi.

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Tolliro meeci Heb 5.7-8)

³⁹ Jaadi Jesu toonoti fuuhi Olivohono iicagajijaago iicanicibadi. Jaaboma ijibogominaa fuuhi.

⁴⁰ Jaamo tomañovi ifutuudi diitoco nuubo: Moocaanima mihiimaa, iji inisunofaño mahaquetedino, nooboro.

⁴¹ Jaadi Jesu diitoti sihigovi fuuhi guisibaco maganicarunohachuta. Jaaboro memuvuubo Moocaanima ihiimaaqui.

⁴² Jilli nooboro: Guihi, idiimogohachijii jino idaasuno iicajinoti uco taajasu.† Jaaruno uujoho iimogobadi icatino, jaafa ijoho idiimogobadiro icano, nooboro.

⁴³ Jaanaaca diibojaago Moocaani toomominaafi niquejefañoti saauhi diiboco isefatusuqui.‡

⁴⁴ Jaabo sihidiro idaasuvooboro Moocaanima quehecuno iimaahicaubo. Jaanaaca ituga jiinjehallivi aquetehicauhi tijoho ocooyinobadi.

⁴⁵ Jaabo Moocaanima ihiimaaunoti agañivuuboro ijibogominaajaago fuuhi. Jaamo ihidaasuri cigacuumoco atyimeuubo.

⁴⁶ Jaanegui diitoco nuubo: ¿Collihi micigahi? Magañivomoro Moocaanima mihiimaa iji inisunofaño mahaquetedino, nooboro.

Jesuco Isisimoro Satyomo.

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesu ihiimaaunaacaro sihidi miyaminaa gaseuhi. Jaamoco siiguubo Juda onoobo Jesu jibogominaati fahuseeci motihaiti miimisiicidimo iicahicaurumoobo. Jaabo Jesu-jaago fiitivuuhi diiboco ininiciqui.

⁴⁸ Jaaboco Jesu nuuhi: ¿Juda, tolli ininiciiboro Miyaminaafibadi Ifivuuboco daacih? nooboro.

⁴⁹ Jaabo Jesuma iicaumo tolli iicanoco aatyimeumoro Jesuco dilluuhi: ¿Aivojibo, aamiganeri diitoco momooniji? noomoro.

⁵⁰ Jaamoti saafi sacerdotemi jeecivominaafico omoonubo buiyaacuuhi imiyanaago nijimehuco.

⁵¹ Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Musuufenicu jaafa icacuumo, nooboro sacerdote jeecivominaafi nijimehuco ududiciuneri buheesuubo.

⁵² Jaaboro sacerdotemi aivojito, temploja aivojito, quillahuto icamo igaiyiciqui asaau-moco nuubo: Taticovodi amihai masaahi aamiganoma, cudaahenema icano nani-vaminaafico mihicanicibadi.

⁵³ Amihaifeeneri fahijivaro templojafaño icahicarahi. Jaaruuboco uco mag-aayichicatihi. Jaarunaa jisumi amihai imitiminaa tolli momooninichi jino icivono mityaguino, nooboro.

Pedro Jesuco Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Jaasumiro Jesuco agaayicumoro satyuumo sacerdotemi aivojibo iijajaago. Jaabo dojicuti Pedro tehesinoti ifiniciiboro feehicauhi.

⁵⁵ Jaamoro ihaivojibo iija goohasifeenevi cijigaico eebasuumoro casicamaaiumo. Jaamofeenevi tolliro Pedro casivuuhi.

⁵⁶ Jaaboco jeecivominaago cijigaijinivi giciniiboco gueenene ihifiniciugoro nuuhi: Jaani tolliro diiboma iicahicaabo, noogoro.

⁵⁷ Jaarunaa Pedro utuunamaaibo nuuhi: Gaigo, uujoho diiboco gaajatih, nooboro.

⁵⁸ Jaanobuunati tolliro saafi diiboco aatyimeuboro diiboco nuuhi: Ijoho tolliro diitoobo, nooboro.

† 22:42 Griego ijiri: jihidaasuhilluco uuti buhigovi denesu, noono.

‡ 22:43 Sahaamefaño toversiculonoco ficuutimo.

Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, uujoho diitoobo icathi, nooboro.

⁵⁹ Jaadi sano nihiba oovobuunati saafi diiboco jenaauhi jilli nooboro: Jaani miyaano diiboma iicahicahiniibo Galileaobo iicamaño, nooboro.

⁶⁰ Jaanegui Pedro nuuhi: Chahano, uujoho gaajatihi ijoho toono onoonoco, nooboro. Jaasumiro Pedro ihiimaunaaca catava ojuhi.

⁶¹ Jaanegui Aivojibo Jesu Pedrojaagovi iminifutuuboro diiboco meeciubo. Jaaneri Pedro esafutuuhi Aivojibo Jesu diiboco: Jaachijici catava ojitiinaacaro mifooci, safo icano uco tuunamaaji, nooboro unuunoco.

⁶² Jaaboro Pedro ufuuboro sihidi aivono taauhi.

Jesuco Edejecuno.

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jaanaa Jesuco utuumuumo diiboco edejecuumoro aamiuhi.

⁶⁴ Ihaallinoco gaachehubaryuri isiyaacuumoro ihimeque gabacuhicauhi: Gaajaci. ¿Naa mijoho ico aamihi? noomoro

⁶⁵ famañovaje diiboco ibahicaumo.

Jesu Fagominaa Imegavi Icauhi.

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Jaanaa eseseveudi igaivuumo judiomu quillahuto, sacerdotemu aivojito, caatiniminaa icamo. Jaamoro Jesuco satyuumo fagominaa imegavi. Jaamoro Jesuco dilluumo:

⁶⁷ Miihaico dinoo, ¿naa miya ijoho Cristo? noomoro.

Jaanegui diitoco iimusubo: ¿Amiihaico jiihi, nuuruva nacu mimiyaaveguejitirahi?

⁶⁸ ¿Jaanoti amiihaico nuuruva nacu uuma mihiimaanoco mihimeguejitirahi, uco misinaayujitirahi icano?§

⁶⁹ Jisumitiro uujoho Miyaminaafibadi Ifivuubo giciniiji Moocaani imityaabo miyanaagonovi, nooboro.

⁷⁰ Jaanegui diiboco famooro dilluumo: Jaanegui, ¿ijoho Moocaani Seemene? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jiihi, amiihai monoobadi, nooboro.

⁷¹ Jaanegui diito nuuhi: ¿Collihi bu sita onoonoco mihimeguejirahi? Miihairyo muguubucuuhi iijiri onoonoco, noomoro.

23

Jesu Pilato Imega.

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Jaamo famooro agañiivuumoro Jesuco satyuumo Pilato imegavi.

² Jaamoro ticovaumo diibohallivi ihiimaamo: Jaanico miihai mahatyimehi, muucumico ñaaisuuboco. Jaaboro neehicaabo: Cesarco impuestoco majaadudino uujoho Aivojibo Cristo icahi, neehicaabo, noomoro neehicaumo.

³ Jaanegui Pilato diiboco dilluuhi: ¿Naava ijoho judiomu Aivojibo? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Jiihi, ijoho toono onoobadi, nooboro.

⁴ Jaanegui sacerdotemu aivojito, miyaminaa icamoco Pilato nuuhi: Jaanivi iimitinoco aivo atyimetih, nooboro.

⁵ Jaarunaa diito janaanici nuuhi: Paryi Judea jiiinije miyaminaaco ñaaisuhicaabo ijibegueri Galileavi iticonihinibo, juu icacuhi, noomoro.

*Jesu Herode Imega.**

⁶ Jaanoco Pilato uguubuuboro dilluuhi: ¿Nacu diibo Galileaobo? nooboro.

§ 22:68 Sahaamefaño: uco misinaayujitirahi, onoooco ficuutimo. * 23:5 Herode Antipa onoobo. Meeci Lc 3.1

⁷ Jaanegui diiboco: J̄hi, unuunegui Jesuco galluubo Galilea aivoj̄bo Herodejaago tusumi Jerusale cuumiv̄i agasebojaago.

⁸ Jaabo Herode Jesuco aatyimeuboro imo imo minifutuuhi s̄icijet̄iro Jesuditi ihi-imaanoco guubuhicaubo. Jaaboro diiboco imeguehicaubo aatyimeneque sihid̄i ejeevanoco Jesu omoon̄inoco ihatyimequi.

⁹ Jaaboro Jesuco sihid̄i dilluhicaubo. Jaarunaa Jesu diiboco iimusuutih̄i.

¹⁰ Toll̄iro tomañeri icaumo sacerdotem̄i aivoj̄ito, caatin̄im̄inaa icamo diiboco iguijen̄isuqui mityano iimaahicauhi.

¹¹ Jaanegui Herode ihamocasim̄inaama diiboco: Jilli m̄ih̄ifoobo, noomoro imit̄ino moon̄iumo. Jaamoro diiboco edejecumo aivoj̄bo gaachehubad̄i iimichehufaño j̄h̄hacuumo. Jaaboco doj̄icuv̄iro Herode Pilatojaago galluui. Jaasumit̄i jari Herode Pilatoma imitocasiuhi.

¹² Jaanoti it̄iconi j̄h̄hevecasihicaum̄isi.

Jesuco Igaicaauqui Unuucuuno.

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Jaanegui sacerdotem̄i aivoj̄ito, tuucuumi aivoj̄ito, miyam̄inaa icamoco Pilato igaiȳiciuhi.

¹⁴ Jaaboro diitoco nuuhi: Am̄h̄hai jaan̄ico tajaa mis̄ivahinihi: Miyam̄inaaco ñaāisuubo, noomoro. Jaaboco imino dillucuurahi am̄h̄hai imefeenev̄i. Am̄h̄hairyo magaajacuui diibedit̄i: Imit̄ibo, noomoro monoonoco aatyimet̄inoco.

¹⁵ Jaabad̄iro bu Herode iimit̄inobaaco aatyimet̄ibo siino tajaa s̄ivasuui magaaja millit̄i bu miguijen̄ijirahi.

¹⁶ Jilli ahaam̄iboro diiboco sinaayuji, nooboro.

¹⁷ Jaabo Pilato j̄h̄baimosumi saafi c̄ivojam̄inaafit̄i sinaayuujirahi miyam̄inaaco imono iicasuqui.†

¹⁸ Jaarunaa famooro sano sefano neehicauhi: ¡Diiboco guijeni! ¡Barrabacoro sinaayu! noomoro.

¹⁹ Jaabo Barrabaco c̄ivojaan̄iumo tuucuumi miyam̄inaaco aivoj̄itohalliv̄i añaāisuuneguiiha, toll̄iro bu saatohoco agaicaauneguiiha icano.

²⁰ Jaarunaa Pilato Jesuco isinaayunoco iimuguuboro siino miyam̄inaama iimaauru-ubo.

²¹ Jaarunaa diito janaan̄ici sefano nuumo: ¡m̄ohobujehalliv̄i tetecu! ¡Tetecu! noomoro.

²² Jaarunaa siino Pilato diitoco nuuhi: ¿Nacu, jineje iimit̄inoco moon̄ibo? Diibov̄i atyimet̄ih̄i iimit̄inoco toonohallit̄i agaicaaujirunoco. Jilli ahaam̄iboro diiboco sinaayuji, nooboro.

²³ Jaarunaaca diito jenaauhi idillumo sefano noomoro: Imohobujehalliv̄i itetecuqui diito sacerdotem̄i aivoj̄ito icamo sihid̄i ocoovadiinamaaiumaño diito iij̄i diibohalliv̄i fatyuumo.

²⁴ Jaanegui Pilato nuuhi: Diito onobad̄i imoon̄iqui.

²⁵ Jaaboro sinaayusuubo c̄ivojam̄inaafico diito idilluuboco añaāisuunoti, agaicaaunoti icano ic̄ivojaan̄iuboco. Jaaboro Jesuco diito usefaño jeevesuubo diito iimuguubad̄i imoon̄iqui.

Jesuco Etetecuuno.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jaamoro Jesuco itetecuqui satyuumo. Jaanaaca saafi Cirene cuumioobo Simon onooobo buh̄igoti asauboco agaaȳicumoro iguijeve imohobujeque iib̄isuumo Jesu doj̄icuti isatyequi.

²⁷ Jaabo doj̄icuti sihid̄i miyam̄inaa feehicauhi. Jaamofened̄i sihid̄i gaigoomi taamoro gaibacasimoro feehicauhi diibo idaasuri.

† 23:17 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

28 Jaamoco Jesu emeeciuboro diitoco nuuhi: Jerusale gaigoomi, uuri mataajirahana. Amihaihalliviro mataa, amihai seemehallivi icano

29 ufucu gasejifucu: Imicani icamo achibami, eseemevatatino jeebino, iisutino mifañoono icano, meneejifucu.

30 Jaasumi miyaminaa ticovaji onoomo: Ifagajino mohallivi daacoto, ifabaino mohallivi fabaavo, noomoro.

31 Jaamo imihuseemeque jilli omoonino idaasurahi. Jaarunofaño fine imitinoco eheetavomoco janaanici idaasuno mooniji, nooboro‡

32 Jaamo bu, tolliro satyuumo miimisiiici nanivaminaatisico Jesuma sano igaicaauqui.

33 Jaamo ifutuuhi nigaiipaajebai onoomañoovi. Jaamoro tomañoovi Jesuco tetecuumo. Tolliro nanivaminaatisico imiyanaagonovi saafi, inaninaagonovi saafi icano tetecuumo.

34 Jaanaa Jesu nuuhi: Guihi, diitohallivi jino omoonino jaadabadi iicanoco ficuudino, jilli gaajatimo omoonimaño, nooboro.

Jaanaaca amocasiminaa Jesu gaachehuhallivi suerteque eetavuumo: ¿Naa miijoho iciji? onoomaño. Jaadi ifocasiumo.

35 Jaanaa miyaminaa diiboco ihaivojitoma ihifiniciimoro dejecuhicauhi: Sitaaco taajasuubo; Eneecata jisumi jaafa iinoro taajaabo miyaano Cristo Moocaani #ciubo iicahachijji, noomoro.

36 Tolliro amocasiminaa edejecumoro diibovi ifitivomoro idicuno vinoco diiboco isuurahi.

37 Jaamoro diiboco neehicaumo: Miyaano #joho judiom # Aivoj#bo idiicahachijji, #ro difiico taajasu, noomoro.

38 Jaabo nigaihallivi ficuumo acaatinimoro § JAANI JUDIOMI AIVOJ#BO, onoonoco.

39 Jaanaa saafi nanivaminaafi saanaagonovi etetecucinubo Jesuco #bahicauhi: Miyaano #joho Cristo idiicahachijji #ro difiico taajasu, tolliro bu misico taajasu, nooboro.

40 Jaarunaa saafi diiboco #bauhi: ¿Aivo #joho Moocaanico #hicugotih, tobadiro ico omooninoco gaajat#bo?

41 Misico naha jino miyaanohalliti jilli moonimo, miyaano imitino momooniuno jaadaco mihicih. Jaanoti diibo aivo imitino moonitiruubo, nooboro.

42 Jaadi Jesuco nuubo: Jesu, dihaivojivi idifotoodi uco desafoto, nooboro.

43 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi: Jaachijiro #joho uuma diicaji imimañoovi Moocaanico imiyaavogomo ofoomañoovi, nooboro.

Jesu Igujeveuno.

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Jaanaaca gadi#ba mihicacuhi. Jaarunaa paryi jiinije civono minifutuuhi; jaano jari imohonohalliti nihiba icaaberi seseeteuhi.

45 Jaano icivutuusumi nihiba jabaavuui. Jaanaaca temploja ofoboociniuhehu gaachehubaryu tyigaba feenedi gallivuui.

46 Jaanaaca Jesu gaihivuui: Guihi, dihusefaño tagajaco gaayici, nooboro chuumucubo.

47 Jaanoco romanomi amocasiminaa aivoj#bo tonehejeque aatyimeuboro Moocaanico imuubo: Miyaano jahi jaani imihuseebe, nooboro.

48 Jaanoco bu tolliro miyaminaa aatyimeumoro fuuhi icidigameehuco aamimoro, sihidi idaasuneguiha.

49 Jaanoti paryi Jesu gataavominaa, tolliro gaigoomi Galileati diibo dojicuti asaumo icamo icauhi tehesinoti tonehejeque ihifiniciumo.

‡ 23:31 Griego iijiri: imoho buheeruhoco jilli omoonino. Jaanegui fine millijiru uchuumucuhoco, noono. § 23:38 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: griego iijiri, latin iijiri, hebreo iijiri icano, onoonoco.

*Jesuco Içiiuno.**(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)*

⁵⁰ Jaanaa icaubo saafi iimihuseebe imitino icatatiĩbo Jose Arimatea cuumioobo onoobo Judea jiinijeri iicacuumi. Jaabo judiom̃ fagominaatĩoobou.

⁵¹ Jaabo Jose Moocaani aivoj̃i asaaujinoco teemehicaubo. Jaamaño paryi fagominaa omoonunofaño icautĩbo.

⁵² Jaaboro Pilatojaago ufuuboro diiboco Jesu ifico dilluubo.

⁵³ Jaadi Jesu ifico ihmohotĩ iniitusuuboro gaachehuri iimibociuboro ciihoj̃i guisi-gajifaño eseediuhojifaño ciiubo bohoyĩ miihaiñooba iciiirautihoyifaño.

⁵⁴ Jaano sifucutĩ jaguisĩ iicacuujineguiiha tufucuri imibaivucuumo.

⁵⁵ Jaanaaca Jesuma Galileatĩ asaamo ufuumoro Jesuco iciiunoco meecituuhi. Jaamo imino atyimeuhi diibo ifi aacaumañoco.

⁵⁶ Jaamo iijanojaa ufuumoro facicifaihuno, bu facicĩ d̃ir̃ibano icanoco iimibaivuumo. Jaamoro jaguisifucu jaguisĩumo Moise tajiĩba onoobadĩ.

24*Jesu Siino Ubuheeteuno.**(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)*

¹ Jaanaa ajaguisĩuno sifucutĩ gaigoomĩ c̃ivonotiro fuuhi Jesu ciihoj̃ijaago ifacicinoco iimibachuunoma*

² Jaamo ifutuumo atyimeuhi toojico afabaacuuba iguiisiba sihigovĩ icacuubaco.

³ Jaamoro toojifaño ufuumo Aivojiĩbo Jesu ifico atyimecuutĩhi.

⁴ Jaaneri iigutumoro: ¿Milli momooniji? noocasiumo. Jaamo atyimeuhi miimisiicĩ gaifimisĩ diito coj̃ivĩ julleecinimisico aricunoono gaachehunofaño jicucuucinimisico.

⁵ Jaamisĩtĩ iigutumoro guinoṽĩ jiinijehallĩvĩ javucamaaiumo. Jaamoco diitisĩ nuuhi: ¿Coll̃ihi amiĩhai ubuheetecuuboco iguijeveme iicamañoco miguiinehi?

⁶ Jineeri chahacuubo, buheetecuubo. Mehesafoto Galilearĩ iicausumi amiĩhaico unuunoco:

⁷ Miyaminaafibadĩ Ifiivuubo acicafetejĩ imitĩ miyaminaa usefaño. Jaaboco imohovĩ tetecujimo. Jaaruubo mifucucĩ, safucu icanotĩ siino buheetejĩ, unuunoco, noomisĩro.

⁸ Jaanegui tofigueje esafutuuhi Jesu unuunoco.

⁹ Jaamo iciihoj̃ijaagotĩ uhuumiumoro paryĩ toonotĩ jiĩbogovauhi Jesu minisuminaaco fahuseecĩ motihaitĩ saafi idiĩmoco, tolliro paryĩ saatohoco icano.

¹⁰ Jaanoco Jesu minisuminaaco jiĩbuguumo Maria Magdalena onoogo, bu Juana, bu Maria Jacoobo seejĩ, bu saafigueje icamo.

¹¹ Jaarunoco Jesu minisuminaa: Jilli fine jeegavomo, noomoro miyaavuguutimo.

¹² Jaarunaa Pedro fuuhi ijinafatyuboro Jesu ciihoj̃ijaago. Jaaboro idijiĩvuuboro toojifañoco emeeciubo atyimeuhi tochehurĩ iminĩuchehu uufocorĩ acaunoco. Jaanerĩ ajabafituuboro uumiubo dojicuṽiro iijajaago.

*Emaus Onoocuumi Jiĩhaijaago.**(Mr 16.12-13)*

¹³ Jaanaa tufucu diitotĩ miimisiicĩ fuuhi Emaus onoocuumijaago; Jerusaletĩ once kilometrohachuta iicacuumijaago.

¹⁴ Jaamisĩ ufuumisĩ paryĩ toonerĩ iimaamisĩro feehicauhi.

¹⁵ Jaamisĩro ihiimaamisĩro dillucasihicauhi. Jaanaaca diiboro Jesu diitisĩjaa asaaboro diitisĩma fuuhi.

¹⁶ Jaaboco atyimecuurumisĩ gaajahicautĩhi Jesu iicanoco.

* **24:1** Sahaamefaño janaanicĩ jillĩ ficuumo: Jaamoma tolliro saatoho gaigoomĩ fuuhi, onoonoco.

17 Jaanegui Jesu diitisico dilluui: ¿Jinejeque midillucasihicahi j#hairi mofoomisi? ¿Collihi idaasuno mihicahi? nooboro.

18 Jaanegui diitisiti Cleofas onoobo iimusuuhi: Paryi miyaminaa gaajahi Jerusalevi jisumiro iicahinino. Jaanoti #joho id#boro tuucuumiri diicaruubo gaajatih.

19 Jaanegui diitisico nuubo: ¿Nacu milli icahinino? nooboro.

Jaanegui diiboco nuumisi: Eti bu Jesu Nazareoboco omoonihinino; Jaabuu Moocaani iimaaminaafi, paryi miyaminaa imefeenevi, bu Moocaani imefeenevi ihi-imaanoti, bu paryi omoonihicahinnoti icano sihid ijeevahiniboco.

20 Jaaboco sacerdotemi aivojito, mohaivojito icamo diiboco agaayicihinimoro acihinih: Imino diibo iguijevane, noomoro tetecusumo.

21 Jaanoti m#hai meteemehicaurahi Israel j#injeminaaco itaajasuqui. Jaarunaa paryi tolli omooninobuunati jino mifucuci, safucu icano mihicacuuhi.

22 Jaarunaca m#haiti saatoho gaigoomi fucuro diibo c#hojico emeecieme m#haico igutusuhi,

23 toojifaño diibo ifico aatyimetineguiiha m#haico j#bogovahi Moocaani toomoinaaco aatyimeme diitoco: Jesu buheehi, onoonoco m#haico ij#begueneri.

24 Jaaneguiiha m#haiti saatoho toojico emeecieme gaigoomi onobadi icanoco atyimehi. Jaarumo Jesuco atyimetih, noomisiro.

25 Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: ¡Gaajaticanimisi, fine amisi goovaticani mimiyaaveguehi Moocaani iimaaminaa unuunoco!

26 ¿Nacu iticoni jinehejeri idaasuno icajitiruubo Cristo ihaivojifaño efeejino imega? nooboro.

27 Ticoniubo paryi Caatinihaamefaño diibediti onoonehejeque diitisico ij#bogoobo Moise aameneti iticoniubo paryi Moocaani iimaaminaa aamenevi imivusuubo.

28 Jaamo tuucuumivi #futucuuneguiiha Jesu sanotivovoro fatyuujiirahi.

29 Jaarunaa diitisi diiboco fiitihicauhi: Misima jinooviro fitafoto mihijicuuhi civucuuno, noomisiro.

Jaaneguiiha Jesu fitafutuuhi diitisima iicaqui.

30 Jaadi imachuqui diitisima acas#vuuboro imaahuco agaayicuboro toonohallivi Moocaanima iimaaubo. Jaadi iquisicuuboro diitisico acuboro.

31 Jaasumi jari diitisico ihaall#no imino faayacafutuuhi. Jaadi jari diiboco gaajaciumisi. Jaarunaa diitisi imefeenevi cuucahacho minifutuubo.

32 Jaanegui diitisi noocasiuhi: ¿Eti miyaano mojeeb#no imono icahicahinih j#hairi masaasumi Caatinihaamefaño onoonehejeque misico j#bogooboro asaahicasumi? noomisiro.

33 Siino gueneene icatimisiro uumicumisi Jerusalejaago. Jaamisi atyimeuhi Jesu minisuminaa fahuseeci, siino saafi icamo saatoho igataavominaama igaicinimoco.

34 Jaamo diitisico nuuhi: Miyaano Aivoj#bo siino buheetecuuhi. Jaaboco Simon atyimecuuhi, noomoro.

35 Jaanegui diitisi diitoco j#buguuhi j#haivi diitisima iicaunoco, diitisima maahunoco iquisicuhinisumi diiboco gaajacihininoco icano.

Jesu Ij#bogominaavi Jafeveuhi.

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23; Hch 1.6-9)

36 Jaamo tonehejeri ihiimaahicaunaaca Jesu diitofeenevi ujulleveuboro diitoco diluui: Sajeeb# mihica, nooboro.

37 Jaaneri sihid iigutumoro esamaaiuhi: Fine ijico mahatyimehi, noomoro.

38 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: ¿Collihi mihiguetehi? ¿Collihi uco am#hai jeeb#fañoti mimiyaavogotih?

³⁹ Eneecau tahuseneque, tatyihaiñooco icano memeeçi, uujoho diiboro. Uco mududïçimoro, memeeçi; iji ihuucuma, ibacïma icano chahahi jino uujoho iicaaboco mahatyimebadi, nooboro

⁴⁰ diitoco ihusene, itihaiño icanoco ïfusuubo.

⁴¹ Jaarunaa diito imo imo iicaumoro ajabafiituumoro imiyaavuguutimoco Jesu nuhi: ¿Naa machutaama mihicahi? nooboro.

⁴² Jaanegui diiboco taavaabo gaaruhaico acïumo†

⁴³ Jaanoco agaayicïuboro diito imefeenevï duubo.

⁴⁴ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli iicajinoco amïhaima iicausumi amïhaico nuuhi: Uuditi Moise aamefaño, Moocaani iimaaminaa aamenefaño, Salmo aamefaño icano onoono icaji, nuuhi.

⁴⁵ Jaaboro diitoco Caatïnihaamefaño onoonoco gaajasuubo.

⁴⁶ Jaaboro diitoco nuubo: Jilli noonoro caatinicïno, Cristo guijeveji. Jaaruubo mifucuci, safucu icanoti siino buheetejiibo.

⁴⁷ Jaabo momofeenedi fahïgova jïinïje miyamïnaaco mijïbegueji Jerusaleti mitïconïmo amïhai eedeehimitïhifïco mejeevesucu amïhai imitïco ibuusuqui.

⁴⁸ Jaamo amïhai maatyïmemere jinooco mijïbeguejimo.

⁴⁹ Jaamo magaaja, uujoho amïhaihallïvi galluujï Guihirubi unuunoco. Jaanegui jïicuumiti buhïgovï mefeedino niquejefañoti mitya asaanoco magaayicïtinohachuta, nooboro.

Jesu Niquejefaño Ofoono.

(Mr 16.19-20; Hch 1.9-11)

⁵⁰ Jaaboro Jesu diitoco tuucuumiti sihïgovï satyuubo Betania cuumi fiitïno. Jaaboro diitohallïvi ihuseque agañïiyicïubo diitoco imino nuubo.

⁵¹ Jaasumiro diitoti caamovï diiboco satyuumo niquejefaño.

⁵² Jaaboco diito iiumumoro Jerusale cuumijaago imo imo uumiumo.

⁵³ Jaamoro templojafaño icahicaumo Moocaanico imomoro. Fine.

† 24:42 Sahaamefaño janaanïci jilli ficuumo: iimïhu gaami icanoco, onoonoco.

SAN JUAN

Moocaani Iimaa Cristo. Jaabofeenedi Miyaminaaco Fiivusuuhi.

¹ Iticoni paryi fanoova fiivuutinaaca Moocaani Iimaa icacuuhi. Jaabo toono Iimaa Moocaanima icauhi Cristo. Jaabo bu diibo Moocaani.

² Miïro iticoni diibo Moocaanima icauhi.

³ Diibofeenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuuhi; miïro chahano aivo diibofeenedi eheetavuutino iicano[☆]

⁴ Diiboma icano fiivo. Jaano toono fiivo miyaminaadi aachicinino iicauno.

⁵ Jaano cïvonofañoti achicïhi. Jaanoco icïvo jabacarutihi.

⁶ Miïro icaubo saafi Moocaani agalluubo Jua onoo.

⁷ Jaabo saauhi diibo aachicïbo iicaubediti ijïbeguequi. Jaabo ijïbogonofeenedi miyaminaa imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo diibo Jua aachicïbo icatino. Jilli aachicïbo iicaabo jïbogominaafiti iicaqui agalluubo.

⁹ Jaanoti jino imiya achicï, miyaminaaco aachicïbo, jino jïnijehallivi gasefivucuuhi.

¹⁰ Miïro jaabo johono Iimaa iicaabo jino jïnijehalliri icacuuhi. Jaabofeenedi Moocaani jïnijequ eheetavehinirunofaño jïnijeminaa diiboco gaajautihi.

¹¹ Miïro ijïnijevi sauruubo. Jaaruuboco miyaminaa diiboco gaayicïutihi.

¹² Jaarunofaño saatoho diiboco agaayicïmoro miyaaveguehi. Jaamoco ficuubo Moocaani seemeti iicaqui.

¹³ Jaano miyaminaati saatihi miyaminaati ifiivomo icatino, bu gaifi iimoyicïnoti icatino jilli Moocaanitiro diibo seemetiro minifutucuumo.

¹⁴ Jaabo johono Iimaa iicahinïbo miyaminaafi ifiiti iminiyyuuboro mofeeneri icauhi, miyaanoma, igaijïma icano. Jaabo imico miïhai mahatyïmeuhi, diibo idïboro Moocaani Seemene iicaabo imico.

¹⁵ Miïro diibediti Jua ijïbuguubo nuuhi: Jaani diibo diiboti uujoho unuubo taabuunati asaabo tajanaanï iicaabo, uujoho chahaunaacaro iicacuumaño, nooboro.

¹⁶ Miïro jaaboti paryi miïhai diiboma sihidi iicanoti magaayicïhi diibo imino aacïnoco siino dojïcuti, siino dojïcuti icano.

¹⁷ Miïro Moisefeenedi Moocaani tajïba saauhi. Jaanoti gaiji, miyaano icano Jesu-cristofeenedi saahi.

¹⁸ Miïro miïhaiñooba Moocaanico atyïmetihi, idïboro Illi Caanifaño iicaabo, diibo miïhaico Caanico gaajasuhi.

Jua Nitiminaafi Jesucristoti Jïbeguehi.

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jaanaa Jerusale cuumiri iicaumo judiomï sacerdotemico, levitamico icano galluuhi Juajaago diiboco: ¿Miïjoho ijïjoho? noomoro idilluqui.

²⁰ Jaamoco diibo imino jïbuguuhi: Uujoho Cristo icatihi, nooboro.

²¹ Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Jaanaa miïjoho ijïjoho? ¿Nacu Moocaani iimaaminaafi, Elia? noomoro.

Jaanegui Jua nuuhi: Chahano uujoho diibo icatihi, nooboro.

Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu ijïjoho oono Moocaani iimaaminaafi asaajïbo? noomoro.

Jaanegui nuubo: Chahano, nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Jaanaa miïjoho ijïjoho miïhaico dïbogo, oono miïhaico agalluumoco miïjïbeguequi millï difiiti ijïjoho neehi, noomoro.

[☆] 1:3 Heb 1.2; Col 1.16-17

²³ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho sicaihi gov i ocoovadiiciniibo: Aivojii bedi jiihaico sanoticovoro mihimibachu, onoobo Moocaani iimaaminaafi Isaia unuubadi, nooboro.

²⁴ Jaamo diito Juama ihiimaatumou fariseomi agallumo.

²⁵ Jaamo diiboco nuuhi: Jaabogahabu Cristo idiicatiibo, bu Elia idiicatiibo, bu johono Moocaani iimaaminaafi idiicatiibo icano, ¿collihi jana nitihicahi? noomoro.

²⁶ Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Uujoho nifaihuri nitih. Jaanoti amiihaifeeneri iicaabo saafi amiihai magaajatiibo.

²⁷ Jaabo taabuunati asaabo tajanaaniciivi iicaabo, diibovi uujoho ifototih. Jaamaño diibo tihai paaje duujeque sinaayujitirahi, nooboro.

²⁸ Paryi jino jilli icauhi Betabara onoomaño, Jordan onoohi onegueehivi Jua initihicauhigo.

Jesu Guijevefenedi Mohimiti Buusucafetehi.

²⁹ Jaano sifucuti Jua, Jesu diibojaa asaaboco aatyimeuboro nuuhi: Memeeeci jaani Moocaani Cordero, iguijevefenedi jiiinjeminaa imitico ubuusujiiho.

³⁰ Johono uujoho diiboti ihiimaabo: Taabuunati saajiibo tajanaaniciivi iicaabo uujoho chahaunaacaro iicacuumaño.

³¹ Uujoho icaruubo diiboco gaajahinithi. Jaanoti naha uujoho nifaihuri nitiihoro saahi Israel cuumiminaa diiboco igaaajai, nooboro.

³² Jaadi bu siino nuubo: Uujoho atyimehi Moocaani Gaijaco nimiihubadi jeevaabo diibohallivi niquejefañoti iniitooboro iicanoco.

³³ Jaaruuboco uujoho gaajahicatih miihoho diibo iicanoco; jilli naha uco nifaihuri nitiqui agalluubo nuuhi: Tagaija cajaanihallivihacho iniitooboro iicaabo diibo tagaijari initijiiho, nooboro nuuhi.

³⁴ Jaaboco atyimecuuhi. Jaamaño uujoho jiiibeguehi diibo miyaano Moocaani Achi iicanoco, nooboro.

Iticonioto Jesu Jiiibogominaa.

³⁵ Jaano sesevedi siino Jua tomañeri icauhi miimisiici iijiiibogominaatisima.

³⁶ Jaabo Jesu afatyunoco aatyimeuboro nuuhi: Memeeeci ajaani Moocaani Cordero, nooboro.

³⁷ Jaanoco Jua jiiibogominaatisi uguubuumisiro Jesu dojicuti fuuhi.

³⁸ Jaanegui Jesu dojicuco emeeciuboro, diibo dojicuti ufuunoco aatyimeuboro diitisico nuuhi: ¿jinejeque miguiinehi? nooboro.

Jaanegui nuumisi: ¿jiiibogominaafi, cuuca diicafih? noomisiro.

³⁹ Jaanegui Jesu diitisico nuuhi: Juu masaa. Jaamisiro memeeeciiva, nooboro.

Jaanegui ufuumisi atyimeuhi diibo iicahicauhigoco. Jaamisiro mihiijicuuneguiiha tufucu diiboma icauumisi.

⁴⁰ Jaamisi diitisi Juati uguubuumisiro Jesuma ufuumisiti saafi momo Andre, Simon Pedro nahabo.

⁴¹ Jaabo Andre jinejeque moonitiihoro inahabo Simonco iguiinutuuboro diiboco nuuhi: Meeci mahatyimecuuhi Mesia Cristo onooboco, nooboro. Mesia, Moocaaniti asaabo ihaivojii sucuqui, eneejiruno.

⁴² Jaaboro Andre Simonco satyuuhi Jesu iicauhigo. Jaaboco Jesu aatyimeuboro nuuhi: Iihoho Simon Jona achi, jaaruubo jisumitiro dimemeji Cefa, nooboro. Jaarunaa Cefa onoono jilli momoro, Pedro eneejiruno.

Jesu Coovahi Felipe Natanae Icamisico.

⁴³ Jaano sesevedi Jesu imuguuhi Galilea jiiinjivi ufuunoco. Jaabo Felipeque aatyimeuboro diiboco nuuhi: Tadyojicuti disaa, nooboro.

⁴⁴ Jaabo Felipe Betsaida cuumioobou. Jaacuumiri tolliro Andre, Pedro icamisi icahicauhi.

45 Jaabo Felipe Natanaeque #cijeuboro nuuhi: M#ihai mahatyimecuuhi, diibediti Moise itaj#iba aamefaño acaatiniuboco. Tolliro Moocaani iimaaminaa diibediti acaatiniuboco. Jaabo Jesu, Jose Nazareoobo achi, nooboro.

46 Jaanegui Natanae nuuhi: ¿Nacu Nazare cuumiti iimino saajirahi? nooboro.

Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Eneecau maha memeeceitequi, nooboro.

47 Jaanaa Jesu Natanae asaaunoco aatyimeuboro nuuhi: Jaadi juuga saabo miya israelminaafi abañifitati#bo, nooboro.

48 Jaanegui Natanae diiboco dilluuhi: ¿Milliti uco gaajahi? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: M#iro ico uujoho atyimehi Felipe ico coovatinaacaro higuerahoguiino diicaaboco, nooboro.

49 Jaanegui Natanae diiboco nuuhi: J#ibogominaafi #joho Moocaani Achi, #joho israelmi aivoj#bo, nooboro.

50 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Jilli #joho uco miyaaveguehi, ico higuerahoguiino diicaaboco atyimehi eneeneguiiharo? Imi jino janaanici icanehejeque daatyimeji, nooboro.

51 Tolliro bu Jesu nuuhi: Miyanotiro am#haico neehi: Mahatyimeji niqueje faayicininoti Moocaani toomominaa uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubohallivi initocinimoro bu caamovi foocinimoco, nooboro.

2

Cana Onoocuumi J#baimo.

1 Jaanobuunati mifucuci, safucu icano taabava j#baimo icauhi Cana cuumivi Galilea jini#jevi. Jahi Jesu seeji diitofaño icauhi.

2 Jahi tolliro Jesuco ij#ibogominaama cuuhuvaumo tobaimovi.

3 Jaanaa diito aduta vino ifinicuunegui Jesuco seeji nuuhi: Vino finicuuhi, noogoro.

4 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ¿Gaha, collihi jaanoco uco neehi? Toonovihi ifotot#hi, nooboro.

5 Jaarunaa diigo nuuhi diito jeecevominaaco: Paryi diibo am#haico onoonoco mooni, noogoro.

6 Jaanaa tomañeri icauno sahuse juugahuseti sañu icano icin#uuno. Tuñuujefaño judiom# iicanicibadi ifiinoco iimibachuqui nifaihunoco ificuhicaun#uje. Jaano sañufaño fine #fete#hicauno ochenta o cien litrodino nifaihu.

7 Jaanaa Jesu diitoco nuuhi: Paryi jino icin#uunoco nifaihuneri magahafusu, nooboro. Jaanegui diito tuñu#jeque jiti jiti gahafusuuhi.

8 Jaadi Jesu diitoco nuuhi: Fine ivi jisumi m#dino mihicimoro mahacito ij#baimo toomominaafico, nooboro.

Jaanegui tolli mooni#umo.

9 Jaafaihuco ij#baimo toomominaafi nisuuhi vinoti minifutucufaihuco. Jaanoco gaa-jauti#bo cuucati #ciunoco; idimoro diito ijeecevominaa toonoco gaajauhi diito inifaihuco #ci#umaño. Jaanegui ij#baimo toomominaafi tobaimo abajaaboco ocoovauboro nuuhi:

10 Iticoni famoova iimi vinoco ifefihi. Jaanoco ij#baimo guiraano aaducuunobuunati iimij#sutinoco #fefimo. Jaanoti #joho aivo iiminoco ficuui jihachuta, nooboro.

11 Jino aivo iticoni Jesu sihidi ejeevanoco omoon#uno Cana cuumivi Galilea jini#jevi, imityaco #fusuubo. Jaaneri ij#ibogominaa diiboco miyaavuguuhi.

12 Jaanobuunati seeji, inahabomi, ij#ibogominaa icamoma fuubo Capernau cuumi-jaagovi jahi icaumo fiiva fucuva.

Jesu Templojaco Imibachuuhi.

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Jaanaaca judiom# j#baimo Pascua ifiticuuneguiiha Jesu Jerusale cuumijaagovi fuuhi.

14 Jahi atyimeubo templojafaño bueymico, ovejamico, nimihumico icano anaaje-meque. Tolliro miyaminaama nihibamico acafaryuucumo gicimico atyimeubo.

15 Jaanoco aatyimeuboro Jesu gaabaico gaicitati eheetavuuboro tooneri diitoco isi gañuubo, ihovejami, ibueymi icamoma. Tolliro nihibamico acafaryuucuhicaumo nihibamico baavi fufucuubo, jaaboro imesanoco gavaracuubo icano.

16 Jaaboro bu nimihumico anaajeumoco nuubo: ¡Toonoco jinoti buhigovi mñici! ¡Guhirubi iijaco naajetajati meheetavedino! nooboro.

17 Jaanoti ijibogominaa esafutuuhi Caatinhaamefaño: Dijaco agaijino uco finisuhi, onoonoco.

18 Jaanegui judiomí diiboco dilluuhi: Eneecata mñhaico siibadi iicanoco dihfusu toonoti magaaajahi: Jñ, olli iicaneguiha jahi olli moonibo meneequi, noomoro.

19 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Jijja templojaco paryi magavaracu, jaajaco siino uujoho mifucuci, safucu icanoti siino boobaniji, nooboro.

20 Jaanegui judiomí diiboco nuuhi: Cuarenta y seisdino ficabava nijequeti jijaaco eetavuumo. ¿Jaajaco milli ijoho mifucuci, safucu icanoti deetavejirahi? noomoro.

21 Jaarunaa Jesu ificoro unuuruubo: Temploja, nuuhi.

22 Jaamaño Jesu iguijeveunofeeneti ubuheeteusumi ijibogominaa tolli diibo ununoco esafutuuhi. Jaamoro Caatinhaame onoonoco, bu Jesu iijico icano diitoco ijibuguunoco miyaavuguumo.

Jesu Famoovaaco Gaajahi.

23 Pascua jñbaimosumi Jesu Jerusaleri iicausumi, sihidi miyaminaa diiboco miyaaveguehicauhi sihidi ejeevanoco omooninoco aatyimemere.

24 Jaarumovi Jesu jeevamaahicautihí famoovaaco agaajahicaumaño.

25 Mñhaiñooba diiboco jñbeguehicautihí: Diito jilli jeevahi, noomoro miyaminaaco diiboro agaajahicaumaño ijeebñfaño iicanoco icano.

3

Nicodemo Onoobo.

1 Icaubo saafi fariseomioobo Nicodemo onoobo judiomí aivojitoobo.

2 Jaabo Jesujaago fucu asaaboro diiboco nuuhi: Jñbogominaafi, mñhai magaaajahi ico Moocaani mñhaico dñbeguequi agalluunoco. Chahamo mñjoho sihidi ejeevanoco ijoho omoonibadi iicanoco omoonimo Moocaani diiboma icatiruva, nooboro.

3 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi, siino dojicuviro ifivotiibo Moocaani aivojifaño feejitíhi, nooboro.

4 Jaanegui diiboco Nicodemo dilluuhi: ¿Milli jaabo miyaminaafi ujusicuubo siino dojicuviro fiivejirahi? ¿Milli jaabo siino seeji jeebñfaño ijicafotooboro siino fiivejirahi? nooboro.

5 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Miyanotiro ico neehi; nifaihuri, Moocaani Gajari icano ifivotiibo Moocaani aivojifaño feejitíhi.

6 Miyaminaafiditi ifiivoobo miyaminaafi. Jaanoti Moocaani Gajati ifivomo Moocaani Gajama icahi. Toono eneejiruno Moocaani seemeti iicamo.

7 Daabafitedino siino fiivo ico onoonoti.

8 Mñiro guibhuba iimogohigoti asanoco ijoho guubufíhi. Jaaruubo gaajatihí conoti asanoro conovi ifotonoco. Jaabadi jeevamo paryi Moocaani Gajari ifivomo, milli ifiivonoco milli miyaminaa gaajajirahi, nooboro.

9 Jaanegui Nicodemo siino dilluuhi: ¿Milli fine jino? nooboro.

10 Jaanegui Jesu nuuhi: ¿Ijoho aivo sihidi edeevaabo israelmínaa jñbogominaafi idiicaruubo, nacu jinoco gaajatihí?

11 Miyanotiro ico neehi: Mñhai mihiimaahi magaaanoco. Jaamo mñhai mijñbeguehi mahatyimeneque. Jaarunoco amñhai mimiyaaveguehicautihí mñhai monoonoco.

12 Jiinijeono icarunoco onoonoco uco mimiyaaveguehicitahi. Jaanequi: ¿Fine millijiru niquejeonoco jibuguruva?

13 Miihaiñooba niquejefaño footihi idiboro tahigoti iniitehinibo: Uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo niquejefaño iicaabo.

14 Miiro Moise sicaihigovi jiinimoco caamovi agañiiyicubadi; tolliro uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo caamovi guijeve imohobujehallivi gañiiyicafeteji.

15 Jaaboco paryi imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icacuhi*

Moocaani Jiinije Miyaminaaco Agaijino.

16 Miiro Moocaani sihidi jiinije miyaminaaco agaijiboro idiboro iicaabo Illico aciui. Jaaboco paryi imiyaavogomo mitajitahi. Jaamo ifinijitino fiivoma icaji.

17 Miiro Moocaani jiihallivi Illico galluutihii jiinije miyaminaaco cijigaifaño igañisuqui. Jilli galluubo diibofeenedi jiinije miyaminaa itaajaqui.

18 Jaabo Moocaani Achico imiyaavogomo cijigaifaño ifetejitahi. Jaanoti imiyaavogotimo cijigaifaño ifeequi icacuhi idiboro Moocaani Achi iicaaboco imiyaavogotimaño.

19 Jaamo imiyaavogotimo cijigaifaño ifeequi icacuhi. Miiro jiihallivi aachicinibo asaaboco imogotimo icivonocoro imuguumo imiticoro omoonihicaumaño.

20 Miiro famoro iimitinoco omoonimo aachicinoco jiiheguehi. Jaamaño aachicininojaagovi fiitivotimo, iimitinoco omoonino foovovotino iicaqui.

21 Jaanoti miyaanoco iimogomo aachicinijaagovi fiitivehi diito omooninofaño Moocaani iicano igaajacafetequi.

Jua Siino Jesuditi Onoono.

22 Jaanobuunati Jesu fuuhi ijibogominaama Judea jiinijevei. Jaabo toonovi gueenene icaubo miyaminaaco inituubo.

23 Jaabadiro Jua nitihicauhi Enonvi Salim cuumi fiitino, tomañovi sihidi nifaihu iicaumaño. Jaabojaa miyaminaa ofoomoco nitihicaubo.

24 Jilli icaumo Jua icivojaanirautisumi.

25 Jaanaaca Jua jibogominaa jenaucasiuhi judiomima ifino imibachuhallivi.

26 Jaamoro Juaco nuutuumo: Mojibogominaafi, meeci iima oono Jorda oonegueehi iicaubo icahi diiboti miihaico idibuguubo. Jaabojaa sihidi miyaminaa ofoomoco nitihicaabo, noomoro.

27 Jaanegui Jua diitoco nuuhi: Cajaatyobama chahajiruno gaaja Moocaani diitoco ihacitiruva.

28 Miiro amiihairyo uco muguubuhinicuui: Uujoho Cristo icatahi jilli diibo imega uco agalluubo, nooboro eneehininoco.

29 Miiro taabava jibaimofaño mogaima iicaabo aiji. Jaabo cojiri iicaabo jilli igataavominaafi. Jaabo diibo ihiimaanoco uguubuuboro imo imo icanicibo. Jaabadi jisumi uujoho sihidi imo imo icahi.

30 Jaabo diibo jisumitiro janaanivivi bocitoobaaca uujoho jilli guinoviro minifeteji, nooboro.

Caamoti Asaabo.

31 Caamoti asaabo fanoohalliviro icahi. Jaanoti jiinijeoobo jilli jiinijeminaafi. Jaabo jiinijenehejequere iimaanivivi. Jaanoti niquejefañoti asaabo famoohalliviro icahi.

32 Jaabo aatyimeneti, uguubunoti icano iimaahi. Jaaruubo onoonoco miihaiñooba miyaaveguehicitahi.

33 Jaanoti saatoho diibo onoonoco imiyaavogomo: Moocaani Miyaabo iicanoco jiiheguehi.

* 3:15 Sahaamefaño janaanivivi jilli ficuumo: finitimo icaji, onoonoco.

³⁴ Moocaani agalluubo Moocaani iijico jiiibeguehi. Jaaboco Moocaani Igaijaco finitino acihi.

³⁵ Moocaani Illico gaijahi. Jaabo usefaño Moocaani paryi fanooco ficuuhi.

³⁶ Jaamaño Moocaani Achico imiyaavogomo ifinijitino fiivoma icacuui. Jaanoti Moocaani Achico imiyaavogotimo fiivoma chahaji. Jilli ñihicuno Moocaani omoonijnofaño icacuui.

4

Jesu Samariaogoma Iimaahi.

¹ Jaanaa fariseomi guubuui Jua janaanici Jesu iijibogominaama iicaabo initihicaunoco.

² Jaarunofaño Jesu nitihicautihi idimoro iijibogominaa nitihicauhi.

³ Jaanoco Jesu uguubuuboro Judeati fuuhi Galileajaago siino ihuumiqui.

⁴ Jaabo imuguui Samaria jiiinijefeenedi ufuunoco.

⁵ Jaabo ufuubo ifutuui Sicar onocuumi Samaria jiiinije cuumivi Jacob illi Joseque jiiinijeque aaciumaño fiitino.

⁶ Jaamañeri icauno nifaihuhoji Jacob oji onoohoji. Jaanaa Jesu asaubo, iniinovatucunegui tohoji cojivi casivuubo, fine gadiñiba ñihiba icacuuberi.

⁷⁻⁸ Jaanaa iijibogominaa tuucuumijaago fuuhi machutaaco anaajeteumo. Jaanaa tuucuumiti saafigo gaigo saahi toojiti nifaihuvavaugo. Jaagoco Jesu nuuhi: Uco nifaihuti daaci, nooboro.

⁹ Jaanegui diiboco samariaogo nuuhi: ¿Milli jaabo ñjoho judio idiicaabo, uujoho samariaogo iicagoco nifaihuco dilluui? noogoro. Jilli nuugo judiomi samaritanomima iimogocasihicautimaño.

¹⁰ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: ñjoho Moocaani aacinoco gaajaruva, bu mñjoho jino ico nifaihuco idillunoco gaajaruva; ñjoho uco dilluruva ico uujoho buheenifaihuco acijirahi, nooboro.

¹¹ Jaanegui diigo nuuhi: ¿Aivojiiibo, nacu jinejere jaabo nifaihuco dñicijirahi aivo faicuvahoji? ¿Conooti jaabo toono buheenifaihuco dñicijirahi?

¹² Mñiro jino moheedebe Jacob mñhaidi jihojico ficuui, diibo iseeme, paryi ijoomi icano toojiti aaduhicauhojico. ¿Nacu jaabo ñjoho diibo janaanici deevahi? noogoro.

¹³ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Paryi jihoji nifaihuti aadumoco siino adufira aiveji.

¹⁴ Jaanoti uujoho aacino nifaihuco aadumoco siino ufucuro adufira aivucuujitih. Uujoho aacino nifaihu diitofaño finitino niivaji ifinijitino fiivoco ihaciqui, nooboro.

¹⁵ Jaanegui diigo diiboco nuuhi: Aivojiiibo, uco tofaihuti daaci uco adufira aivotino iicaqui, bu siino jihojijaago nifaihuñiri saatigo icaqui, noogoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Difo jaagoro ditajeque coovato. Jaadi siino disaa, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diiboco iimusuugo: Uujoho tajevatih, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Miyaanoco neehi, tajevatih onoogo.

¹⁸ Mñiro sahusedimoma diicacuui, jisumi bu diiboma idiicaabo ditaje icatiiibo. Jaanoco miyaanoco neehi, nooboro.

¹⁹ Jaanoco uguubuugoro diiboco nuugo: Aivojiiibo ñjoho baacho Moocaani iimaaminaafi.

²⁰ Mñiro moheedeete samaritanomi Moocaanico jigajihallivi imejiibuui. Jaarunaa amñhai judiomi Jerusalevi Moocaani imomaño meneehicahi, noogoro.

²¹ Jaanegui Jesu nuuhi: Gaigo, uco miyaavogo, safucu icajino amñhai Moocaanico mihimono. Tusumi jigajijaago footimo, bu Jerusale cuumijaago footimo icano.

²² Mñiro amñhai samaritanomi magaatiiiboco mihimehi. Jaanoti mñhai magaa-jaaboco mihimefih; Mñiro judiomi taajasu saahi.

23 Jaanoti safucu iicajino, jaano jino tusumi mihicacuuhi, miyanotiro Moocaanico iimomo imeji igajari, miyaaneri icano. Miiro tolli iimomoco Moocaani imeguehi.

24 Moocaani Gaija jaamaño diiboco iimomo igajari, miyaaneri icano iimequi, nooboro.

25 Jaanegui diigo nuuhi: Uuro gaajahi Mesia, Cristo onoobo, asaajinoco. Jaabo asaadi miihaico paryi fanoocoro jiiibeguejiibo, noogoro.

26 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho diibo iima ihiimaabo, nooboro.

27 Jaanaa ijiiibogominaa gaseuhi. Jaamo jabafituuhi. Jesu gaigooma ihiimaaneri. Jaarumo diiboco dilluutihi. ¿Jinejeque dilluhi? ¿Jinejeque mihiimaacasihi? nuutimo.

28 Jaanegui diigo ihiciñuco ejeevesuhinugoro fuuhi ifaacuumijaago. Jaagoro miyaminaaco jiiibugutuuhi.

29 Eneecauhu masaamoro memeeçiva saafi gaifi, paryi omoonihicanoco uco onooboco. ¿Naa fine diibo Cristo icatiibo? noogoro.

30 Jaanegui diito tuucuumiti asaamoro fuuhi diibojaago.

31 Jaanaaca ijiiibogominaa diiboco neehicauhi: Mojiiibogominaafi, machu, noomoro.

32 Jaarunaa diitoco nuubo: Tamachuta icahi uujoho amachujino amiihaima magaa-jatino, nooboro.

33 Jaanegui ijiiibogominaa dillucasiuhi sanomiro: ¿Fine miijoho diibedi machutaaco siivahi? noomoro.

34 Jaarunaa Jesu diitoco nuuhi: Uudi tamachutabadi oono uco agalluubo onoobadi eetavono, idudicamaajeque iimivono.

35 Miiro amiihai meneehi: Icanehiica miniihibaci, miniihibaci idiiino basuta ujusijino, noomoro. Jaarunofaño amiihaico uujoho neehi: Memeeçi basutaaco, oono paryi tifaicuuhi ihicicafetequi.

36 Miiro basutaaco ududicamaaibo ijaadaco gaayicifihi. Jaabo basuta noovaco ananinicibadi miyaminaaco nanihi ifiniitino fiivoma iicaqui. Jaaneri abasuubo, bu toonoco iicibo icano sano imo imo iicaqui.

37 Jinoovi aivo miyaano, jilli onoonicino: Saafi abasunoco sifi icinicahi, onoono.

38 Jaanegui uujoho amiihaico tajiiibahi mihiciqui amiihai mabasuhiniinoco; sita abasuhiniinoco amiihai mequehevehi idudicamaajeque, nooboro.

39 Jaaboco sihidi Samaria jiiinije cuumiminaa miyaavuguuhi diigo ijiiibuguunoti paryi uujoho omoonihicano uco noobo unuunoti.

40 Jaanegui samaritanomi diibojaa asaamoro diiboco fiituihi diitoma iicaqui. Jaanegui Jesu mifucuci toonovi diitoma icauhi.

41 Jaamoro diiboco sihidi miyaavuguumo ihiimaaco uguubuumoro.

42 Jaamoro diigoco nuumo: Jisumi iijoho eneeneriro mimiyaavogocuuhi: Miihairyo muguubucuuhi. Jaamoro magaaajuuhi miyaanoro diibo Cristo jiiinijeminaa taaja-suminaafi icanoco, noomoro.

Jesu Buheesuhi Aivojiiibo Seemeneque.

43 Toonoti mifucuci iicaunoti fuubo Galilea jiiinijejaagovi.

44 Jaabo Jesu iinoro nuuhi: Moocaani iimaaminaafi ijiiinijevi bocigoratihi, nooboro.

45 Jaadi Galileavi agaseuboco tomañoto imino gaayicuuhi. Diito tolliro bu fuumo Jerusalevi Pascua jiiibaimojaago. Jaamo atyimeuhi tahi tobaimovi Jesu fanoovaco omooniuonoco.

46 Jaadi Jesu siino saauhi Cana cuumijaagovi Galilea jiiinijevi toonovi nifaihuco aivo-faihutii iminiiyumañovi. Jaanaa Capernauvi icaubo saafi aivojiiibo. Jaabo seemene guihuvauhi.

47 Jaabo guubuuihi Jesu Judeati Galileavi agaseunoco. Jaanegui diibojaa ufuuboro diiboco nuubo iijajaa ofooboro iseemeneque ibuheesuqui aivo iniinovacuuneguiiha.

48 Jaanegui Jesu nuuhi: Boti siibadi iicanehejeque omooninoco mahatyimetihachijji mimiyaavegeujitihhi, nooboro.

49 Jaarunofaño diibo Jesuco nuuhi: Aivojiiibo goovano masiiigo taseemene guijevetinaacaro, nooboro.

50 Jaanegui Jesu nuuhi: Fuucu, diseemene buheecuhi, nooboro. Jaanegui diibo Jesu unuunoco imiyaavuguuboro fuucuuhi.

51 Jaabo iijati fiiticuuboco idudicamaajeminaa asaaumoro jiiibogovauhi: Diseemene buheecuhi, noomoro.

52 Jaanegui diitoco dilluubo: ¿Conooti nihiba iicaaberi buheehiniiibo? nooboro. Jaanegui diiboco nuumo: Iiji diijiveeberi iguihuva diiboco buuhinihi, noomoro.

53 Jaanoti caani gaajauhi toonoti nihiba iicaaberi Jesu diiboco: Diseemene buheehi, eneehininoco. Jaanoma iicaubo paryi iyotoma Jesuco miyaavuguuhi.

54 Jino Jesu sihidi ejeevanoco Galileavi iticoni omooninoco alliniuhi Judeati Galileavi siino uhuumiusumi.

5

Jesu Buheesuhi Igotiiiboco.

1 Toonobuunati judiomii eetavuuhi jiiibaimoco. Jaanegui Jesu fuuhi Jerusalevi.

2 Jahigo Jerusalevi ovejami guhuga onohuga fiitino icano jicooba nicutaaba hebreomi iijiri Betesda onooba. Jaabaati icano sahusedino iguhugano.

3 Jaahugaje goohasinovi sihidi iguihuvafimo icahicauhi aatyimetimo, idino iimitimo, ifiino isifañneri igotimeheje icamo. Jaamo teemehicauhi toba nifaihu amaryibanoco.

4 Miiro tobajaago Moocaani toomominaafi niitehicauhi safohosa jaaboro inifaihuco maryicuvahicauhi. Jaasumiro tobafaño imegaviro aacotoobo buheehicauhi, jilli fanoova guihuva*

5 Jaamañeri icaubo saafi treinta y ochodino ficabano ticovovi iguihuvacuubo.

6 Jaabo siuciniuboco Jesu aatyimeuboro gaajaciuhi aivo guenene iicacuunoco. Jaaboro diiboco nuubo: ¿Diimeguehi ubuheeneque? nooboro.

7 Jaanegui diibo iimusuuhi: Aivojiiibo, miiijoho bu uco tobafaño jiihacujirahi toba amaryibasumi fahiijivaro tobafaño feequi mooninaacaro sita tahimegaro feehicahi, nooboro.

8 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Gañiivo jaaboro dicigaijeque diiciiibo fuucu, nooboro.

9 Jaasumiro diibo buheeteuhi. Jaaboro icigaijeque iiicuboro igucuubo. Jaafucuu judiomii jaguisifucuu.

10 Jaanegui judiomii Jesu ubuheesuuboco nuuhi: Jaachiiji jino jaguisifucu. Jaanegui dicigaijeque satyejitihhi, noomoro.

11 Jaanegui diibo iimusuuhi: Miiro uco ubuheesuubo diiboro uco neehi: Dicigaijeque diiciiibo fuucu, nooboro.

12 Jaanegui dilluumo: ¿Miiijoho diibo ico dicigaijeque diiciiibo diigo onoobo? noomoro.

13 Jaarunofaño diibo gaajautihhi diiboco ubuheesuuboco. Tomañeri sihidi miyaminaa iicaumo cojiti Jesu sihigovi ufucumaño.

14 Jaanobuunati Jesu diiboco siino templojafaño aatyimeuboro nuuhi: Meeci, jisumi jino iiijoho ubuheecunoco; siino imitino diicacuujirahana janaanici iicano siino dijaa saadino, nooboro.

15 Jaanegui diibo ufuuboro judiomii jiiibugutuubo Jesujaahi diiboco ubuheesuunoco.

16 Jaanoma iicaumo judiomii Jesuco imitino moonihicauhi, diibo jaguisifucuvii tolli omoonihicaumaño.

17 Jaanegui Jesu nuuhi: Guihirubi, jisumihachuta dudicamaaihi. Jaano ticovovi bu uujoho dudicamaaihi, nooboro.

* 5:4 Sahaamefaño toonoona versiculonoco ficuutimo.

¹⁸ Jaanoma iicamo judiomi janaanici imeguehicauhi diiboco agaicaaunoco. Miïro toono jaguisifucucoro diitobadi teemehicautiïbo, tollïro bu Moocaanico: Guihirubi, onooboro ifico Moocaanibadi moonihicaubo icano.

Moocaani Achi Mitya Iiji.

¹⁹ Jaanegui diitoco nuubo: Miyantiro, miyanotiro amïhaico neehi: Uujoho Moocaani Seemene iinoro ijeebitiro moonitïhi. Miïro Caani omooninoco aatyimeebere, bu tollïro Illi moonitïhi.

²⁰ Miïro Moocaani Illico agaijimaño fanoova mooninoco diiboco ifusuhi. Miïro imi janaanici ejeevanoco ifusujïbehiica. Jaaneri amïhai majabafiteji.

²¹ Moocaani uchuumucuumoco ubuheetesuuboro fiivoco aacibadiro bu Illi iimogomoco fiivoco aciji.

²² Miïro Moocaani mïhaiñoobaco iimitico nootïhi. Jaaruubo paryi toono imibachu mityaco Illi usefaño jeevesuubo, imitico iimibachuqui;

²³ Toonoti famooro Illico ibociguequi Caanico iicabadiro. Jaanoti Illico obocigotimo, tollïro bu Caanico bocigotïhi diiboco agalluuboco.

²⁴ Miyantiro, miyanotiro amïhaico neehi: Uco agalluhinïboco imiyaavogomoro uujoho onoonoco uguubumo ifinjitino fiivoma icacuui. Jaamo cïjigaifaño fuucuujitïhi; Jillïro gujivetï fiivofaño vi fatyucuubo.

²⁵ Miyantiro, miyanotiro neehi: Ufucu icajino, jaano jino tusumi mihicacuui; iimitifaño miguijevecubadihiica iicamo Moocaani Achi iijico uguubujino. Jaanoco uguubumo fiivoma icaji.

²⁶ Moocaanima mitya icahi fiivoco aacijino. Jaabo Illico mityaco acïbo tollïro Illi sitaaco fiivoco ihaciqui.

²⁷ Tollïro bu mitya iijico acïbo miyaminaafañoti iimitino, iimino icanoco idugaacuqui, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo iicamaño.

²⁸ Jinoti meheetyedino: Ufucu icajinehiica tusumi paryicïno cïhojinofaño iicamo ihiimaaco uguubujino.

²⁹ Jaamo iiminoco omooniumo siino buheeteji fiivoma iicaqui. Jaanoti iimitinoco omooniumo buheeteji cïjigaifaño ifeequi.

Cristoti Jïbogono.

³⁰ Miïro uujoho aivo, uuro tajeebitiro moonijitïrahi. Jaamaño uujoho iimitinoco dugaacuhi uco atajïbabadi. Jaano uujoho udugaacuno miyaano tajeebiti uuro iimogonoco omoonitimaño. Jillï Guihirubi uco agalluhinïbo iimogonocoro moonitïhi.

³¹ Uujoho uuro tafitiro jïbuguruva tajïbogo saatehedi ibocïma chahajirahi.

³² Jaanoti sifi uuditi jïbeguehi. Jaamaño uujoho gaajahi uuditi diibo onoono miyaano iicanoco.

³³ Miïro amïhai saatohoco magalluui Juajaago diiboco idillutequi. Jaanoco diibo miyaanoco nuuhi.

³⁴ Jaarunofaño uujoho gaayicitïhi miyaminaafi iïbogonoco. Jaarunoco uujoho jillï Juati amïhaico neehi. Jaamo uco mimiyaavogomoro mataajaji.

³⁵ Miïro Jua cïjigaimecu ijiganoro aachicibadi jeevauhi. Jaabo aachicïnunofaño amïhai jihachutagayïro imo imo mihicauhi.

³⁶ Jaaruno toono Jua iïbuguuno janaanivï uujoho onoono jeevahi. Miïro Moocaani uco agalluubo atajïbaunoco omoonino. Toonoro tahallivï jïbeguehi miyaano uco Moocaani agalluunoco.

³⁷ Tollïro bu Guihirubi uco agalluubo uutï jïbeguehi. Jaaruuboco amïhai safooba mahatyimetatïhi, bu ihiimaaco safooba muguubutatïhi icano.

³⁸ Tollïro bu diibo iiji amïhaifaño chahahi; Diibo agalluhinïboco amïhai mimiyaavogotimaño.

³⁹ Miiro Caatinihaameque imino amiihai miihifinichicahi fiivo ifico toohaamefaño mahatyimeneque mihimogomoro. Jaano miiro toohaame uuditi ijiiibuguruhaame.

⁴⁰ Jaarumo tajaa masaanoco mihimogotiihi fiivoma mihicajiruneguiiha.

⁴¹ Uujoho miyaminaa cahacisuco gaayicitiihi.

⁴² Jaabadiro uujoho gaajahi amiihai Moocanico magaijitiinoco.

⁴³ Miiro uujoho Guihirubi memeri saahinihi; Jaaruuboco uco magaayicitiihi. Jaanoti sifi jilli ijeebitiro asaaboco naha amiihai magaayicijirahi.

⁴⁴ ¿Milli jaamo mimiyaaveguejirahi sanomiro fahigovavi miyaminaa imihicacoro magaayicicasimo? Jaamaño toonoguinodi idiiiboro iicaabo Moocaniti asaano imihicaco miguiinotiihi.

⁴⁵ Jaanegui uuditi mehesamaaidino: Caani imefeenevi miihaico imitino neejiibo, noomoro. Icaabo amiihai imitico eneejiibo Moise. Jaabo tajiiibafeenedi mataajibadi mehesicinirahi.

⁴⁶ Miiro Moiseque mimiyaavuguruva uco tolliro mimiyaaveguejirahi. Miiro diibo uuti caatiniuhi.

⁴⁷ Jaabo acaatiniunoco mimiyaavogotimo, ¿milli bu taajico mimiyaaveguejirahi?

6

Cinco Mildimoco Amachusuno.

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Toonobuunati Jesu fuuhi Galilea muuai onegueehivi. Jaaba momoro bu Tiberia onoomuuai.

² Jaabo dojicuti sihidi miyaminaa feehicauhi sihidi ejeevanoco omooniiiboro iguihuvamoco ubuheesunoco aatyimehicauneguiiha.

³ Jaanegui Jesu ifabaihallivi ufuuboro ijiiibogominaama casiiivuubo.

⁴ Jaasumi fiiticuuno judiomi jiiibaimo Pascua iicaujino.

⁵ Jaanaa Jesu emeeciubo atyimeuhi sihidi miyaminaa idojicuti asaunoco. Jaanegui Felipeque nuubo: ¿Cuucati fine machutaaco manaajejirahi jito imachuqui? nooboro.

⁶ Jilli Felipeque nuubo jilli diiboco inisuubo, ¿milli fine neejiibo? onoomaño jilli omoonijinoco imino agaajacuuboro.

⁷ Jaanegui Felipe nuuhi: Fine doscientos denario ticovovi manaajejirahi, machutaaco. Jaaruno famooviro ajashuno ifetejitirahi, nooboro.

⁸ Jaanegui ijiiibogominaati saafi Andre Simon Pedro nahabo Jesuco nuuhi:

⁹ Jineeri icase sase sahusedino sebada maahuno, bu miimisiici tavaabomisi icanoma iicase. ¿Milli jaano tonoodino jinoodimo miyaminaavvi ifetejirahi? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Jesu nuuhi: Diitoco monoo icasiiicamaaiqui, nooboro. Jaamañeri sihidi ñaavahu icauhi. Jaanohallivi casiiicamaaiumo cinco mildino gaifimi.

¹¹ Jaadi Jesu imaahunoco iiicuboro Moocanico graciaco aaciuboro, toonoco ijiiibogominaaco aciubo. Jaanoco diito imiyaminaama ifuuhi giciniumoma. Tolliro bu itaavaco ifuumo iimuguudineheje.

¹² Jaanoco amachuumo utuvacuudi Jesu nuuhi, ijiiibogominaaco: Paryi manaani ihatyuuvoco gañiiicafototino iicaqui, nooboro.

¹³ Jaanoco ananimo gahafusuuhi, jiiibaiñoco fahuseeci, siino miibaici icanoco sahusedino sebada maahuno iicaunoti aatyuvuunoco.

¹⁴ Jaano Jesu sihidi ejeevano ifusuco eheetavuunoco aatyimeumoro diito nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocani iimaaminaafi jiiinjehallivi asaaujiibo, noomoro.

¹⁵ Jaamoro Jesuco iiicumoro satyuujirumo aivojiiiboti iheetavequi. Jaanoco agaajacuuboro iinoro fuubo siino ifabaijaagovi.

Jesu Nifaiuhallidi Iguehi.

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Jaanaa mihijicuudi ijibogominaa muuajjaago fuuhi.

17 Jaamoro meenegafaño ijicamaaiumoro fuumo onegueehi Capernaujaagovi. Jaanaa civucuuno. Jaarunaa Jesu diitojaa gaseutih.

18 Jaanaa imuuaiifa ticovauno sihidi guibuhuba asaano.

19 Jaamo ufuumo sahuse juugahuseti sano idiino kilometronohachuta icacuumaaca Jesu saauhi nifaihuhallidi igooboro. Jaaboco aatyimeumoro sihidi igutuumo.

20 Jaarunaa diitoco nuubo: Uujoho; mihiguetejirahana, nooboro.

21 Jaanegui diito diiboco imo imo imeenegafaño gaayiciuhi. Jaadi goovano ifutuumo ufuuhigo.

Miyaminaa Jesuco Guiinehi.

22 Jaano sesevedi toonegueehivi miyaminaa ifitafutuumo gaajauhi sagaaro meenega iicaunoco. Jaagafaño Jesu ijibogominaama footinaaca diito iinoro fuumo.

23 Jaanaa bu sagahaje gaseuhi Tiberia cuumiti asaano, jaagahaje cañavuuhi Jesu graciaco aaciunobuunati maahunoco amachuuno fiitino.

24 Jaamañovi Jesu, ijibogominaa icano achahaunoco miyaminaa aatyimeumoro toono imeenenefaño ijicamaaiumoro fuumo Capernaujaago Jesuco guinomoro.

Jesu Fiivoco AACineguiiha Diiboco Fiivo Maahuti Momonimo.

25 Jaaboco onogoo muuaiivi aatyimeumoro nuumo: Jibogominaafi, ¿cusumi gasehinihi? noomoro.

26 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Jilli mamachuhinimo mutuvahinineguiiha uco miguiinehi. Jilli sihidi ejeevanoco eheetavehininoco mimiyaaveneguiiha icatino.

27 Jaanegui ifinino machutaguiiha mududicamaaidino, ifinijitino fiivoco aacino machutaguiiharo mududicamaaje. Toonoco uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo amihaiico aacijino. Toonoti uujoho Moocaaniti asaanoco miyaminaa igaajaqui, bu uuvi Moocaani igaajataco ificucuuno icano, nooboro.

28 Jaanegui diiboco dilluumo: ¿Milli jaanegui momooniji Moocaani iijico meheetavequi? noomoro.

29 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Moocaani imeguehi, diibo uco agalluuboco amihai mimiyaavogonoco, nooboro.

30 Jaanegui diiboco nuumo: ¿Eneecata sihidi ejeevanoco mihaiico dihiifusu maatyimemere ico mimiyaaveguequi?

31 Miïro moheedeetemihaï machuuhi mana onoonoco sicaihiigovi iicausumi, oono Caatinihaamefaño: Niqueje maahunoco machusuubo, onoobadi, noomoro.

32 Jaanegui Jesu iimusuuhi: Miyanotiro, miyanotiro amihaiico neehi: Moise amihaiico niqueje maahuco acitih, Guihirubi amihaiico jino miya maahu niqueje maahuco acih.

33 Jaano jino Moocaani maahu diibo niquejefañoti iniitoobo jinijeminaaco fiivoco aaciibo, nooboro.

34 Jaanegui nuumo: Aivojibo, fahijivaro mihaiico toono maahuco daacihica, noomoro.

35 Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho fiivo maahu; tajaa asaamo ajebavacuujitih, uco imiyaavogomoco ufucuro adufira aivucuujitih icano.

36 Miïro amihaiico uujoho eneehinicuubadi: Uco mahatyimecuurumo uco mimiyaaveguehicitih.

37 Miïro paryi fanooro Guihirubi uco aacino tajaa saaji, tolliro bu tajaa asaamoco uujoho buhi gañijitih.

38 Uujoho niquejefañoti niitehinithi uuro iimogonoco mooniqui icatino, jilli uco agalluuhinibo iimogobadi mooniqui saahinih.

39 Jaano jino Guihirubi uco agalluuhinibo iimogono; Paryi diibo uco aacimoco saatohobaco jeevesutibo paryi famoocoro ufucu niinofucusumi buheetesuji.

⁴⁰ Jaano jino uco agalluuhin#bo iimogono; Pary# famooro miyam#naa Moocaani Seemeneque aaty#memere imiyaavogomo ifin#jitino fiivoma iicaqui. Jaamoco uujoho niinofucusumi buheetesuji, nooboro.

⁴¹ Jaanegui judiom# ticovauhi diiboco edejecuumo. Uujoho fiivo maahu niquejefa#noti iniituubo, unuuneguiha

⁴² neehicauhi: ¿Nacu jaani Jesu Jose achi icat#bo? ¿M#iro caani, seeji icamoco m#hai magaajahi? ¿Milli jaabo: Uujoho niquejefa#noti niitehi, neehicahi? noomoro.

⁴³ Jaanegui Jesu nuuhi: Musuufen# toono am#hai dejecufiraco.

⁴⁴ M#hai#nooba tajaa saajit#rahi Guihirubi uco agalluuhin#bo tajaa isivat#ruva. Jaamoco uujoho buheetesuji ufucu niinofucu.

⁴⁵ M#iro, Moocaani iimaam#naa aamefa#no jilli noono: Moocaani famoocoro j#begueji, noonoro. Jaabadi famooro Moocanico uguubuumoro diiboti agaajamo tajaa saahi.

⁴⁶ M#hai#nooba Moocanico aty#metihi idi#boro uujoho Moocaniti asaaubo Moocanico aty#mehi.

⁴⁷ Miyanot#iro, miyanot#iro am#haico neehi: Uco imiyaavogomo ifin#jitino fiivoma icaji.

⁴⁸ Uujoho fiivo maahu.

⁴⁹ M#iro am#hai eedeete manaaco sicaih#gov# amachuurumo chuumuuihi.

⁵⁰ Jaanoti naha jino niquejefa#noti iniitono maahu. Jaanoti amachumo guj#vetimo iicaqui.

⁵¹ Uujoho diiburucu jino fiivo maahu iicaabo niquejefa#noti iniitehin#bo. Jaamo uco agaay#icimo ifin#jitino fiivoma icaji. Jaano maahuco uujoho aac#no taahucu. Jaanoco uujoho jiin#jem#naahall#v# aac#jino, nooboro.

⁵² Jaanegui judiom# ticovauhi sanom#iro iimaacasiumo: ¿Milli jaabo jaani m#haico duusuj#rahi ihuucuco? noomoro.

⁵³ Jaanegui Jesu nuuhi: Miyanot#iro, miyanot#iro am#haico neehi: Uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuubo uucuco muduut#hachiiji, bu it#johoco mahadut#hachiiji icano fiivoma mihicajit#hi.

⁵⁴ Jaanoti taahucuco amachuubo, taty#johoco aaduubo icano ifin#jitino fiivoma icaji. Jaaboco uujoho niinofucu buheetesuji.

⁵⁵ Jaano tafi miya machuta, taty#joho miya adufaihu icano.

⁵⁶ Jaamo tafico amachumo, taty#johoco aadumo icano uuma icahi. Jaamoma bu uujoho toll#ro icahi.

⁵⁷ M#iro Moocaani uco agalluubo ifima icahi, jaaberi uujoho icahi icano. Jaabadi#ro uco amachuubo uuri icaji.

⁵⁸ Jino niquejeti iniituuno maahu; am#hai caanim#hai manaaco amachuumo igui#jeubadi iicano icat#no. Jaanoti jih#cat# amachumo ifin#jitino fiivoma icaji, nooboro.

⁵⁹ Jilli nuubo Jesu Capernau cuumi sinagogajafa#no ij#buguubo.

Jesu Iimaa Fiivoco Achi.

⁶⁰ Jaanoco sihidi saatoho ij#bogom#naa uguubuumoro nuuhi: Aivo jihiimaa sihidi jeevahi. ¿M#joho fine gaay#cij#rahi? noomoro.

⁶¹ Jaanoco Jesu ij#bogom#naa onocasiunoco agaajac#uboro nuubo: ¿Jaano nacu am#haico imit#no moon#hi?

⁶² ¿Mill#jiru fine imi, uujoho Miyam#naafibadi Ifiivuuboco caamo it#con# iicauhigo ofooboco mahaty#meruva?

⁶³ M#iro Moocaani Gaija m#noco fiivoco achi. Jaanoti muuhucu jilli jihovono. Jaanoti naha jino uujoho ihiimaano am#hai jeeb#co ifin#jitino fiivoco aac#jino.

⁶⁴ Jaarunofa#no icamo am#hait# saatoho imiyaavogot#mo, nooboro. M#iro Jesu imegav#ro gaajacuuihi imiyaaveguejit#moco, bu diiboco igaicauqui aaciuj#iboco icano.

⁶⁵ Jaamaño nuubo: Toonegui am#haico neehinihi: M#haiñooba tajaan saajitirahi Guihirubi tajaan isivatiruva, nooboro.

⁶⁶ Jaasumitiro sihidi saatoho diibo dojicuti efehicaumo diibediti udugaavuumoro diiboma fuucuutimo.

⁶⁷ Jaanegui Jesu saatoho ij#bogominaa fahuseeci motihaiti miimisiici icano iicaumoco nuubo: ¿Nacu bu am#hai tolliro diitobadiro mefeeci? nooboro.

⁶⁸ Jaanegui Simon Pedro diiboco iimusuuhi: ¿Aivoj#bo, m#jaago bu m#hai mefeeci-rahi? M#ro #ma icano ifinijitino fiivo iimaa.

⁶⁹ M#ro m#hai mimiyaaveguehinicuui. Jaamoro magaaajahi #joho Cristo Moocaani iicaabo Seemene idiicanoco, nooboro.

⁷⁰ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am#hai docedimoco uujoho icihinihi. Jaamo am#haifañoti iicaabo saafi ij# iicaabo, nooboro.

⁷¹ Jilli nuubo Juda Iscariote Simon achiditi. Jaabo Juda docedimoobo iicaubo Jesu-cristoco iguijeniqui aaciujibo.

7

Jesuco Inahabomi Miyaaveguehicautihi.

¹ Jaanobuunati Jesu Galilea jinijeri igooboro fehicaui. Jaaboro Judea jinijevi ofoonoco imeguehicauti#bo judiom# diiboco tahi agaicaauguuneguiiha.

² Jaanaa fiiticuuno tabernaculojano j#baimo iicaujino; tusumi judiom# nijeganofañoro icanicimo.

³ Jaaneguiiha Jesuco inahabomi nuuhi: Jinooti difo Judeavi. Tahi iicamo didojicuti ofoonicimo edeetavonoco ihatyimequi.

⁴ M#ro m#haiñooba miyaminaaco ifico igaajasuqui omoonimo toovono moonitahi, tolli bu omoon#bo famoo imefeeneviro moonihica, noomoro.

⁵ Jilli nuumo inahabomi icarumo diiboco imiyaaveguehicauti#maño.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Tufucuv#hiica uujoho #fotot#hiica. Jaanoti am#haidi naha fafucuv#aro imihi.

⁷ M#ro am#haico jinijeminaa j#heguetihi. Jaanoti uco j#hegueme diito imitico onoonohalliti.

⁸ Am#hairyo tobaimojaago mofoo. Jaanoti uujoho tobaimovi foot#hiica tahoovofucuv#hiica uujoho ifotot#hi, nooboro.

⁹ Diitoco tolli unuuboro fitafutuubo Galileavi.

Jesu Fuuhi Nijegano J#baimovi.

¹⁰ Jaadi inahabomi tobaimojaa ufuunobuunati, Jesu tolliro bu fuuhi. Jaaruubo foovono fuut#bo, toovonoro fuubo saatohoba diiboco aaty#meujiruneguiiha.

¹¹ Jaaboco judiom# tobaimoguiino iguiinomoro neehicaui: ¿Cuuca fine iicaabo? noomoro.

¹² Jaabediti sihidi miyaminaa mir#basihicaui. Saatoho neehicaui: Aivo imihuseebe, noomoro. Jaanoti saatoho neehicaui: Imit#bo miyaminaaco bañihicaabo, noomoro.

¹³ Jaarumo m#haiñooba foovono diibediti iimaahicautihi judiom# ñ#hicuti.

¹⁴ Jaanaa ij#baimo feeneveunaaca Jesu templojafaño j#cafutuui. Jaaboro ticovaubo ij#buguubo.

¹⁵ Jaaneri judiom# sihidi eheetyemere neehicaui: ¿Milli jaabo sihidi fanoovaco gaajahi aamenefaño icautiruubo? noomoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Uujoho tajeeb#tiro j#bogot#hi uco agalluuhin#bo j#bogoco uujoho j#baguehi.

¹⁷ Cajaatyohacho Moocaani iimogonocoro omoonigomo, gaajaji Moocaani j#bogoco ij#bogonoco nacu tajeeb#tiro uujoho onoono iicanoco.

18 Jaanoti ijeebiiro ihiimaabo diiboco miyaminaa obocigonoco imeguefihi. Jaanoti diiboco agalluhiniiboco obocigoobo, miyaanoco iimaahi. Jaabofaño bañifira chahahi.

19 Miïro amiihaico Moise tajibaco aciïhi. Jaarunoco amiihaiti saatohoba imino moonitïhi. ¿Collïhi jaamo uco magaiçaujirahi? nooboro.

20 Jaanegui miyaminaa iimusuuhi: Iijoho ijïma diicahi. ¿Miiijoho nacu ico gaicaaujirahi? noomoro.

21 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Sanoocoro jaguisifucusumi omoonihinineri famooro meheetyehinihi.

22 Miïro Moise amiihaico tajibauhi amiihai meehe nigaci quiticico. Jaarunoco diibo ticoniutïhi omoonubo, amiihai eedeetemiïhai toonoco ticoniïhi eheetavuumo. Jaanoco amiihai jaguisifucusumi meheetavonicïhi.

23 Jaano Moise tajïba gañicafototino iicaqui momoonimoro jaguisifucusumi gaifi seemene meeheque miquticinicïhi. ¿Jaamo collïhi tajaa misifiratehi jaguisifucusumi saafi miyaminaafico faabohocoro ubuheesuhininohallitï?

24 Imino meecitïmoro saatohoditï mihiimaadino. Jari imino magaajaadi mihiimaa, nooboro.

¿Naa Fine Jaani Cristo?

25 Jaanaa saatoho Jerusaleri iicahicaumo nuuhi: ¿Nacu jaanico iguijeniqui iguiinehi-caabo icatïbo?

26 Memeeci ono famoofeenevïro iimaaruuboco miihaiñooba milli moonitïhi: ¿Naa fine jisumi aivojito gaajacuuhï diibo Cristo iicanoco?

27 Jaanoti miihai magaajahi tahïgotï diibo asaahigoco. Jaanoti Cristo asaadi miihaiñooba gaajajitïhi cuucati diibo asaanoco, noomoro.

28 Jaanegui Jesu templojafaño ijïbuguumañoti sefano nuubo: Uco naha amiihai magaajahi tahïgotï asaahigoco. Jaaruubo uujoho tajeebiiro saatïhi. Jaabo uco agalluuhiniïbo miyaabo iicaaboco amiihai magaajatïhi.

29 Jaanoti uujoho diiboco gaajahi diiboti asaahinïmaño. Miïro diibo uco galluuhinihi, nooboro.

30 Jaanegui diito diiboco gaayicïujirahi diiboco icivojaaniqui. Jaarunofaño miihaiñooba diiboco gaayicïutïhi ihoovofucuvï ifutuutïmaño.

31 Jaarunofaño sihidï diitoti saatoho diiboco miyaavuguuhi. Jaamoro nuuhi: ¿Nacu Cristo asaadi jaani sihidï ejeevanoco eheetavehicano janaanici eetavejiruubo fine? noomoro.

Fariseomi Sisiminaaco Galluuhï Jesuco Igaayiciqui.

32 Jaanoco fariseomi guubuuhï miyaminaa toonoti imiribacasiunoco. Jaaneguiiha sacerdotemi aivojito, fariseomi icamo sisiminaaco galluuhï Jesuco igaayiciqui.

33 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Gueenenehiica amiihaima icaji. Jaadi dojicuvïro feeji uco agalluubojaago.

34 Jaaboco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitïhi uujoho iicahïgo amiihai mihifetejitïmaño uco mahatyimejitïhi.

35 Jaanegui judiomi sanomiïro noocasiuhi: ¿Cuuca fine jaabo ofooboco mahatyimejitïhi? ¿Nacu fine griegomifeenevi judiomi agavaracinïmojaago feejiïbo griegomico ijïbeguequi?

36 ¿Milli fine eneejirunoco oono miihaico noobo: Uco miguiinejirahi. Jaarumo uco mahatyimejitïhi uujoho iicahïgo mihifetejitïmaño, noobo? noomoro.

Moocaani Gaija Fiivo Muuai Nifaihubadi Icaabo.

37 Jaanaa niïnofucu imiïya jïbaimofucu Jesu agañiïvuuboro sefano nuuhi: Saatoho adufirari mihicahachïïjï tajaa masaamoro, mahaduva.

38 Uco imiïyaavogoobo, Caatinïhaamefaño onoobadi: Dijeebïfañoti fiivo muuai nifaihu cuuji, nooboro.

³⁹ Jilli Jesu nuuhi: Diiboco imiyaavogomo Igaijaco agaayicijinoco. Tusumihiica Moocaani Gaija niituutihica Jesu niquejefaño ufuutimañehiica.

Miyaminaa Dugaavocasiuhi.

⁴⁰ Jilli Jesu unuunoco diitofeeneti saatoho uguubuumoro nuuhi: Miyaanoro jahi jaani Moocaani iimaaminaafi asaajiibo, noomoro.

⁴¹ Jaanoti saatoho neehicauhi: Jaani Cristo, noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: ¿Nacu Galileati Cristo saajirahi?

⁴² Miñiro Caatinihaamefaño noono: Cristo saaji, Aivojiiibo David yotofañoti tolliro Belen allio cuumijefañoti David iicauhigoti saajiibo, noono, noomoro.

⁴³ Jaamoro miyaminaa fahigova dugaavocasiuhi Jesuhalliti.

⁴⁴ Jaanegui diitoti saatoho diiboco igaayiciqui mooniurahi. Jaarumo saatohoba milli diiboco mooniutahi.

Aivojito Jesuco Miyaavogotahi.

⁴⁵ Jaanaa isisiminaa tahigoti siino saauhi. Jaamoco sacerdotemi aivojito fariseomi icamo nuuhi: ¿Collihí jana jaaboco misivatíhi? noomoro.

⁴⁶ Jaanegui isisiminaa iimusuuhi: ¡Aivo chahamo saatohoba diibobadi ihiimaamo! noomoro.

⁴⁷ Jaanegui fariseomi diitoco nuuhi: ¿Tolliro bu nacu amihai diibo abañinoco mimiyaaveguehi?

⁴⁸ ¿Nacu amihaidi saatoho aivojitoti, fariseomiti icano miyaaveguehi? Imiyaavogotimo duhu.

⁴⁹ Jaanoti jito miyaminaa tajiiibaco agaajatimo jilli ciijigaifaño efeejimo, noomoro.

⁵⁰ Jaanegui diitoobo saafi Nicodemo onoobo safoono Jesuco fucu emeeciyeubo, nuuhi:

⁵¹ ¿Nacu miñhai tajiiiba saafi miyaminaafico: Iimiti, neejirahi, iticoni diibo omooninoco gaajacitimoro? nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco nuumo: ¿Nacu bu ñjoho Galileaobo? Eneecau, imino Caatinihaameque dihiñinici Galileati Moocaani iimaaminaa saatatíhi, noomoro

⁵³ ijeevadi sahaje iijanojaa foocinumo.

8

Gaifimima Iicafifigo.

¹ Jaanoti Jesu fuuhi Olivohono iicagajjaago.

² Jaano seseevedi fucuro Jesu siino templojafaño saauhi. Jaabojaago sihidi miyaminaa saauhi. Jaamoco acasiivuuboro ticovaubo ijiiibuguubo.

³ Jaanaa fariseomi, caatiniminaa icamo diibojaa sivauhi gaigooco gaifimima iicafifihicaugoco. Jaagoco diitofeenevi ificumoro

⁴ nuumo: Aivojiiibo Jesu, jaamo aiji icanaaca, sifiima faguifaño icagoco mahatyimehi.

⁵ Miñiro Moise itajiiibafaño jilli miñhaico neehi: Tolli iicagoco guisiri mahaaminoro magaicaau, nooboro. ¿Jana ñjoho milli neehi? noomoro.

⁶ Jilli nuumo diiboco inisuumo, ñfurumo toonohalliti diiboco icivojaaniqui. Jaanegui Jesu jiiñjehallivi idijiiivuuboro ticovaubo ihusegairi jiiñjeque acaatinuubo.

⁷ Jaarunaa suufenitimo diiboco idilluhicaunegui, agañiiivuuboro diitoco nuuhi: Eneecata amihaiti saatoho imitima machahamo miticoni diigoco guisibari mahaamimo,

⁸ nooboro siino idijiiivuuboro ijiñjeque caatinihicauhi.

⁹ Jilli unuunoco uguubuumoro tolliro diito iimitima iicaunoco ijeebiiñfañodi agaajau-moro ihamiyatoti ticovaumo safiisari ofoocinumo. Jaanaa Jesu diigo icanoro covovafutuuhi tomañovi.

10 Jaadi Jesu agaŋiivuudi miŋhaiŋoobaco atyimecuutiibo, idigoro diigo toonovi iftafutuugoco aatyimeuboro nuubo: Gaigo, ¿cuuca icamo dihallivi imitino ihiimaahicamo? ¿Miŋro saatohoba ico milli moonitih? nooboro.

11 Jaanegui nuugo: Aivojiibo, saatohoba milli uco moonitih, noogoro.

Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho bu icaruubo milli ico moonitih. Fuucu. Jaagoro siino imitino diicacuujirahana, nooboro.

Jesu Miyaminaa Jeebŋnoco Aachicinŋbo.

12 Jaadi siino Jesu ihiimauboro miyaminaaco nuubo: Uujoho jiiŋjeminaa jeebico aachicinŋbo, tadyojicuti asaabo civohi icajitih. Jaano ifinjitino fiivoco aacino foovoma icajiibo.

13 Jaanegui fariseomi diiboco nuuhi: Ijoho difiitiro dŋbeguehicahi. Jaano dijiibogo ibocima chahahi, noomoro.

14 Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Jaaruno uujoho tahalliviro ijibuguruno tajibogo ibocima icahi, uujoho asaahinihigoco, ofoohigoco icano agaajamaŋo. Jaanoti amiŋhai magaaatih uujoho tahigoti asaahinihigoco, ofoohigoco icano.

15 Jaamo amiŋhai miyaminaa imitico meneehi jiiŋjeminaa tajibafeenedi. Jaanoti uujoho miŋhaiŋoobaco dugaacutih.

16 Jaanoti dugaacuruva, uujoho udugaacuno miyaanejiru, saafiro uujoho icatih, Guihirubi uco agalluuhinŋboma mihicamaŋo.

17 Miŋro amiŋhai tajiba aamefaŋo noocinino: Miimiŋsiici ijibogono ibocima icahi, noonoro.

18 Miŋro uujoho tafiitiro jibeguehi, tolliro bu Guihirubi uco agalluuhinŋbo uuti jibeguehi icano, nooboro.

19 Jaanegui diiboco nuumo: ¿Cuuca nacu diicaani icahicahi? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uco amiŋhai magaaatih, bu tolliro Guihirubico magaaatih icano. Jaanoti uco magaaaruva tolliro Guihirubico magaaajirahi, nooboro.

20 Jilli Jesu nuuhi templojafaŋo ijibuguubo nihibamico ijicuhicauno cojivi. Jaaruuboco miŋhaiŋooba gaayiciutih, ihoovovi ifutuutimaŋo.

21 Uujoho feeji. Jaaboco miguiinurumo uco aatyimetimoro amiŋhai imitimaryo miguijeveji. Uujoho ofoohigo amiŋhai mefeelitih, nuubo.

22 Jaanegui judiomŋ nuuhi: ¿Nacu fine iinoro ifico guijenijiibo. Jaamaŋo: Uujoho ofoohi mefeelitih, noobo, noomoro.

23 Jaanegui Jesu nuuhi: Amiŋhai baato. Jaanoti uujoho caamoobo. Amiŋhai jiijeminaa. Jaanoti uujoho jiijeminaafi icatih.

24 Jaamaŋo amiŋhaico: Amiŋhai imitimaryo miguijeveji, neehi. Miŋro uco mimiyaavogotihachiiji amiŋhai imitimaryo miguijeveji, nooboro.

25 Jaanegui dilluumo: ¿Miŋjoho nacu ŋjoho? noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Siicijetiro amiŋhaico neehicacuui.

26 Sihidi icano amiŋhaico eneejino, amiŋhaiti udugaacujino icano. Jaarunofaŋo uco agalluubo miyaanocoro neefih. Jaabo uujoho diiboti uguubuunoco jiiŋjeminaaco jibeguehicahi, nooboro.

27 Jaarunoco diito gaajahicautih Moocaniditi ihiimaahicaunoco.

28 Jaadi nuubo: Jari caamovi Miyaminaafibadi Ifiivuuboco guijeve imohobujehallivi magaŋiyyicidi magaaajaji, uujoho diiboro iicanoco. Tolliro bu tajeebŋtiro uujoho omoonihicatino magaaajaji, bu tolliro Guihirubi uco ijibeguehicanocoro omoonihicanoco icano.

29 Uco agalluuhinŋbo uuma icahi. Jaabo Guihirubi uco jeevesutih, diibo iimogonocoro omoonihicamaŋo, nooboro.

30 Jilli Jesu unuunoti saatoho sihidi diiboco miyaavuguuhi.

Moocani Seeme, Bu Imitino Jijovoto Icamohallivi Jesu Iimaano.

31 Jaanegui judiomî diiboco imiyaavuguudimoco Jesu nuuhi: Taajico jeevesutimo mihicahachijî miyaano tajîbogomînaa mihicaji.

32 Jaachijî magaajaji miyaanoco. Jaano miyaano amîhaico imitîfañoti sinaayuji, nooboro.

33 Jaanegui diito nuuhi: Mîhai Abraham iyaachimîhai mihicamo sita jîjovoto mihi-catatihi. ¿Mîlîti jaabo mîhaico îjoho misinaayucafeteji neehi? noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyanotîro, miyanotîro amîhaico neehi: Paryî famooro imitîco omoonimo, imitî jîjovoto.

35 Jaamaño jîjovoobotî iicaabo ihaivojîibo seemefañodi icatatihi. Jaanotî iseemene diitofañodi icanîcihi.

36 Jaamaño uujoho Moocaani Seemene amîhaico isinaayuhachijî miyanotîro jîjovoto mihicacuujitîhi.

37 Uujoho gaajarahi amîhai Abraham iyaachimîhai mihicanoco. Jaarumo uco magacaauguehicahi, uujoho onoonoco muguubutîmoro.

38 Uujoho iimaahicahi Guihirubi uco îjîbogobadi. Jaanotî amîhai momoonîhicahi amîhaico amîhai caani îjîbogobadi, nooboro.

Diito Caani, Ijî.

39 Jaanegui diito nuuhi: Mîhai caani Abraham, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyaano amîhai caani Abraham iicaruva diibo omoonîubadi momoonîjirahi.

40 ¿Collîhi jaamo uco magacaaujirahi? Tollî iicanoco Abraham safooba moonîutîhi. Mîro amîhaico miyaanoco jîbeguehicahi Moocaani uco unuubadi.

41 Jaanotî amîhai, amîhai caani omoonînicîbadi momoonîhicahi, nooboro.

Jaanegui nuumo: Mîhai ajeva seeme mihicatîhi, saafiro mîhai caani Moocaani, noomoro.

42 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amîhai caani Moocaani iicaruva uco magaijîjirahi. Uujoho diibojaagotî saahinîhi, tajeebîtîro uujoho saahinîtîhi diibo uco agalluuhinînegui saahinîhi.

43 ¿Collîhi jaamo taajico muguubuhicatîhi? ¿Collîhi tajîbogoco mihimeguehicatîhi muguubunoco?

44 Amîhai caani Ijî. Jaabo onoobadi momoonînoco mihimeguehicahi. Mîro diibo sîicîjetîro imoyîcîibo miyamînaaco agaicaaunoco, imoyîcitatiibo miyaanofañîo iicanoco. Jaaboma miyaano chahahi, jîhovoobo iicamaño sicamañooco iimaabo, bañîfîra caani iicamaño bañîfîfîbo.

45 Jaanotî uujoho miyaanoco unuurunoco uco mimiyaaveguehicatîhi.

46 ¿Nacu mîjoho amîhaitî saatoho îfusujirahi tafifa sanogayîba imitî iicanoco? Jaabo miyaanoco onoonoco; ¿Collîhi uco mimiyaaveguehicatîhi?

47 Moocaanitahe iicaabo, Moocaani îjîco guubunîcihi. Jaanotî amîhai Moocaanita mihicatîmaño Moocaani îjîco muguubugotîhi, nooboro.

Cristo Sahîjîtîro Iicacuubo.

48 Jaanegui judiomî iimusuhi: Aivo miyaano îjoho samariaoobo idiicanoco îco monoono. Jaabo îjîma diicahi, noomoro.

49 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho îjîma icatîhi, uujoho Guihirubico bocîguehi. Jaaruuboco uco amîhai mobocîgotîhi.

50 Jaaruubo uujoho tafi bocîgoco guinotîhi, iicaabo saafi uco obocîgonoco iguiinooboro udugaacuubo.

51 Miyanotîro, miyanotîro amîhaico neehi: Taajico imimiyaavogomo ifinîjitîno gui-jevfaño feejitîhi, nooboro.

⁵² Jaanegui diiboco judiomĩ iimusuuhi: Jisu aivo imino magaajacuuhi ijima idi-icanoco. Mĩro Abraham, bu paryĩ Moocaani iimaaminaa icamo paryĩ guijeveuhi. ¿Milli jaabo ijoho neehi: Taajico uguubumo guijevetimo icaji? nooboro.

⁵³ ¿Nacu ijoho mootadi Abraham janaanici deevahi? Jaaruubo du guijeveuhi, bu paryĩ Moocaani iimaaminaa icaurumo guijeveuhi. ¿Jaanoti mĩjoho ijoho idiicaabo guijevetĩbo diicaji? noomoro.

⁵⁴ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Uujoho taficoro bocĩgoruva, uuro obocĩgono jaaducafetejitirahi. Guihirubi uco bocĩguehi diiboco amĩhai Moocaani monoobo.

⁵⁵ Jaaruuboco amĩhai magaajatihi. Jaanoti uujoho naha gaajahi. Jaanoti: Uujoho diiboco gaajatihi, nuuruva amĩhaibadi bañififijirahi. Miyanotĩro uujoho diiboco agaa-jamaño diibo iijico moonihi.

⁵⁶ Mĩro Abraham amĩhai tyadi imo imo icauhi uco aatyĩmegueuboro. Jaabo uujoho asaajinoco agaajacuuboro imo imo icauho, nooboro.

⁵⁷ Jaanegui judiomĩ diiboco nuuhi: ¿Milli jaabo cincuentadĩno ficabano diicatĩbo, Abrahamco daatyĩmeuhi? noomoro.

⁵⁸ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Miyanotĩro, miyanotĩro amĩhaico neehi: Abraham chahaunaacaro uujoho icacuuhi, nooboro.

⁵⁹ Jaanegui guisibanoco icũmo diiboco ihaamĩqui. Jaarunaa Jesu templojafaño afataniivuuboro diitofeenedĩ ihinehinũburo fuuhi.

9

Jesu Buheesuhi Ifivuunotĩro Ihaallĩno Isicautĩboco.

¹ Jaanaa Jesu afatyuubo atyĩmeuhi ifivuunotĩro aatyĩmeutĩboco.

² Jaabediti ijĩbogominaa Jesuco dilluuhi: ¿Mojĩbogominaafi, mĩjoho imitico omoonĩumaño, jaani atyĩmetĩbo fiivuuhi, caanimisi nacu diibo? noomoro.

³ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caanimisi, diibo icano imitico omoonĩumaño icatino. Jilli Moocaani mitya diibovi ihĩfusucafetequi ifivuuno.

⁴ Mĩro cuuje iicanohachuta uco agalluuhinĩbo dudicamaajeque eetavehi. Jaanoti mihijicuudĩ mĩhaiñooba dudicamaaitacuutatihi.

⁵ Mĩro jino jĩnĩjehalliri iicanohachuta uujoho jĩnĩjeminaaco achicinihi,

⁶ nooboro jĩnĩjehallivi ijĩreuboro toonoco jĩnĩma illiheenĩuboro ijĩniri aatyĩmeutĩbo aallĩnoco nicuubo.

⁷ Jaaboro diiboco nuubo: Foobo Galluuba jicooba nĩfaihuri nitito, nooboro. Jaaba jicooba momo hebreo ijĩri Siloe. Jaanegui initamaajeuboro tahĩgoti atyĩmecuubo saauhi.

⁸ Jaanegui ifiitĩnominaa iticoni atyĩmetĩbo iicahicaunoco agaajaumo nuuhi: ¿Nacu jaani oono acasĩvooboro nĩhibamico idilluhicaubo icatĩbo? noomoro.

⁹ Jaanoti saatoho: Jĩhi, diibo, neehicauhi. Jaanoti saatoho: Sifi diibobadi ejeevaabo, neehicauhi. Jaarunofaño diibo neehicauhi: Uujoho diiboro, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diiboco nuumo: ¿Milli jaano ico dihaallĩno faayacafetehehi? noomoro.

¹¹ Jaanegui diitoco iimusuubo: Jesu onoobo jĩnico ijĩrema eetavooboro uco tahaallĩnoco nicuhi. Jaaboro uco noobo: Foobo Siloe jicoobafaño nitito, eneenegui ofooboro nitĩjehinihi. Jaaneri tahaallĩno uco faayacafetehehihi, nooboro.

¹² Jaanegui nuumo: ¿Cuuca jaabo icahi? noomoro.

Jaarunaa diibo: Co, gaajatihi, nuuhi.

Fariseomi Dilluuhi Diiboco.

¹³ Jaadi diibo aatyĩmehicautĩboco satyuumo fariseomi imegavi.

¹⁴ Jaanaaca diiboco Jesu jĩnĩbari ihaallĩnoco ataabuuboro ubuheetesuufucuu jaguisifucuu.

¹⁵ Jaaboco siino fariseomi dilluuhi: ¿Milli ico dihaallĩno faayacafetehehihi? noomoro.

Jaanegui nuubo: Jiinibari uco tahaallinoco nicuhinibo. Jaanoco initamaainineri atyimehi, nooboro.

16 Jaanegui fariseomiti saatoho nuuhi: Diibo Moocaaniti saatihi. Jaamaño jaguisifucuco imino toomotibo, noomoro.

Jaanoti saatoho neehicauhi: Imitiminaafi iicaruva jino sihidi ejevano mityaco ee-tavejiti ruubo, noomoro. Jaamaño diito sanoodimo dugaacamaaiuhi.

17 Jaamoro siino aallivautiboco nuumo: Jaanoti ijoho, ¿milli neehi dihaallinoco afaayicihinibediti? noomoro.

Jaanegui nuubo: Eti, Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

18 Jaarunaa judiomí miyaavuguutihí diibo ihaallinoco afaayiciunoco icano. Jaamoro caanimisico cuhuvaumo igaajaqui.

19 Jaadi diitisico dilluumo: ¿Naa jaani amisi seemene aallivatibo ifiivuubo meneehi-caabo? ¿Milli bu jaabo oono ihaallinoma icahi? noomoro.

20 Jaanegui caanimisi nuuhi: Jíhi, magaajahi diibo moseemene aallivatibo ifiivunoco.

21 Jaaruno magaajatihi fine millihacho tahí atyimeebe, bu tolliro magaajatihi mijohohacho fine diiboco ubuheesuhininoco. Tahí diiboco midillu, diibo amiyaaburucu; tahí millihacho amihaico jibeguejiibo, noomiro.

22 Jilli caanimisi nuuhi, judiomíco iiguimiro, judiomí cajaatyohacho, Jesuco: Cristo, onoomoco sinagogajafañoti magañíji, noomoro ifitacucasiuno ñihicuti.

23 Jiliti caanimisi: Amiyaaburucu tahí diiboco midillu, nuuhi.

24 Jaanegui siino coovaumo ihaallinoma achahauboco. Jaamoro diiboco nuumo: Moocaanico dihimo. Jaanoti diibo imitiminaafi iicanoco mihai magaajahi, noomoro.

25 Jaanegui diibo iimusuhi: Coó, tahí fine imitiminaafi uujoho gaajatihi. Idinoco gaajahi uujoho aatyimeutihí ruubo jisumi aatyimeneque, nooboro.

26 Jaanegui siino diiboco dilluumo: ¿Milli dihaallinoco omoonihinineri daatyimehi? noomoro.

27 Jaanegui nuubo: Amíhaico jibugucuurahi. Jaarunoco mimiyaavogotimoro bu ¿collihi siino muguubujirahi? ¿Nacu bu amíhai tolliro diibo jibogominaati mihicajirahi? nooboro.

28 Jaanegui diiboco íbaumoro nuumo: Íjohonaa diibo jibogominaafi. Jaanoti mihai Moise jibogominaa.

29 Mihai magaajahi Moocaani Moisema ihimaunoco. Jaanoti magaajatihi diibo cuucatiobo iicanoco, noomoro.

30 Jaanegui diibo iimusuhi: Toono aivo uudi sihidi jeevahi, cuucatiobohacho diibo iicanoco magaajatiño. Jaabo uco tahaallinoco atyimesuubo.

31 Míiro míhairyo magaajahi imitiminaaco Moocaani uguubunicinoco. Jaanoti diibojaagodi iicamoro, diibo iimogobadi omoonimoco icano guubunicibo.

32 Síicijetiro guuburatatino saatohoba ifivonotiro aatyimetiboco atyimesumo onoonoco.

33 Jaani Moocaaniti isaatiruva milliba moonijitiruubo, nooboro.

34 Jaanegui diiboco nuumo: ¿Íjoho aivo sihidi imitima ifiivuubo, míhaico díbeguejira? noomoro diiboco gañiuno sinagogajati.

Jesuco Imiyaavogotimo Aatyimetibobadi Jeevahi.

35 Jaanoco Jesu guubuhi diiboco agañinoco. Jaaboco atyimeuboro nuubo: ¿Íjoho miyaaveguehi Moocaani Achico? nooboro.

36 Jaanegui diibo iimusuhi: Aivojibo, uco díbogo míjoho diibo miyaaveguequi, nooboro.

37 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Íro daatyimecuuhi. Jino uujoho diibo íma ihimaabo, nooboro.

³⁸ Jaanegui diibo Jesu imega ememu#vuuboro nuuhi: Miyaaveguehi, aivoj#bo, nooboro.

³⁹ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho jiihalliv# saahin#hi dugaacuguiha, aty#metimo ihaty#mequi. Jaanoti aty#meme, aty#mecuutimo iicaqui, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui saatoho fariseomi diiboma iicaumo jilli diibo unuunoco uguubuumoro diiboco dilluumo: ¿Nacu bu m#hai tolliro mahaty#metimo? noomoro.

⁴¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuuhi: Am#hai aall#no ihifuvusut#ruva am#hai imit#ma machahajirahi. Jaanoti: Mahaty#mehi, monoomaño am#hai imit#ma mihicahi, nooboro.

10

Ovejami Mecuvi Ohoov#cino.

(Heb 12.20; 1 Pe 5.4)

¹ Miyanot#ro am#haico neehi: Ovejami mecufaño iguhugari j#cafotot#boro sinaagonod#ro ofoobo nanivam#naafi.

² Jaanoti tomecufaño iguhugari ij#cafotoobo naha diito tomom#naafi.

³ Jaabedi iguhuga tomom#naafi iguhugaco faay#ci#fihi. Jaahugari ij#cafotooboco ihovejami ihiimaat#ro gaajac#fihi. Jaamoco it#covoc#vi imomono icahi. Jaabo diitoco imemeri ocoovaaboro jahisiv# iinusufiibo.

⁴ Jaadi jahisiv# famoocoro ih#inusuboro ih#me foon#ci#bo. Jaabo doj#cut# ihovejami foon#ci#hi diibo iimaaco agaajamoro.

⁵ Jaanoti agaajat#bo doj#cut# footatimo. Jilliro gaafimo diibedit# diibo iimaaco agaaj#timaño, nooboro.

⁶ Jilli Jesu oov#ci#uboro diitoco nuuhi. Jaarunoco diito gaajac#ut#hi mill# eneejirunoco unuunoco.

Jesu Iimino Tomom#naafi.

⁷ Jaadi bu Jesu siino diitoco nuuhi: Miyanot#ro, miyanot#ro am#haico neehi: Uujoho ovejami guhuga.

⁸ It#con# tah#megav# asaumo pary# nanivam#naa. Jaamo iimaaco ovejami gaajaut#hi.

⁹ Uujoho guhuga, tafañod# ij#cafotoobo taajaji. Jaabo oveja iican#ci#bad# tomecufaño ij#cafotooboro siino ih#inoobo #aavahuco aaty#men#ci#bad# icaji.

¹⁰ Jaanoti nanivam#naafi saan#ci#hi inaniquiro, igaicauquiro, ifin#suquiro icano. Jaanoti uujoho saahin#hi fiivoma mihicaqui, sihidi janaan#ci# toonoma mihicaqui.

¹¹ Uujoho miya tomom#naafi; M#ro miya tomom#naafi iicaabo ihovejam#halliv# ifico acin#ci#hi.

¹² Jaanoti iaadaguiiharo otoomoobo j#cu diitojaago asaanoco aaty#meebere ihovejam#ico ejeevesuhin#boro iicojiti gaan#ci#hi ita iicat#timaño. Jaanobuuna ij#cu asaaboro diitoco buh#gov# gavaracun#ci#hi.

¹³ Jaabo diibo diitoco jeevesun#ci#hi jilli iaadaguiiharo udud#camaa#timaño. Jaamaño diitoco jeecivotat#bo.

¹⁴ Jaanoti uujoho iimino tomom#naafi. Jaamaño taatyaco gaajahi. Jaabad#ro bu diito uco gaajahi taatya iicamaño.

¹⁵ Uco bu oono Guihirubi agaajabad#, jaaboco bu uujoho gaajahi icano. Jaamaño tahovejam#halliv# uujoho tafico ac#hi.

¹⁶ Tolliro bu saatoho tahovejam# icahi jimecuoto iicatimo. Jaamoco tolliro sivaji. Jaamo tahiimaaco guubuji. Jaamo samooro icaji. Jaamo tomom#naafi saafiro icaqui,

¹⁷ uco Guihirubi gaij#hi, tafico diitohalliv# aac#boro, siino ubuheetej#timaño.

¹⁸ M#joho uco guijen#jit#rahi, jilli uuro iimogobabad# tafico ac#ji. Jaabo iguijeveruubo siino doj#cuv#ro buheeteji mityama iicamaño. Jilli moon#qui Guihirubi uco taj#bauhi, nooboro.

19 Jilli unuuneri judiomi siino dugaavocasiuhi.

20 Jaaboti sihidi saatoho neehicauhi: Ijima icaabo jilli jeegavucuubo. ¿Collihi jaaboco muguubunichihi? noomoro.

21 Jaarunaa saatoho neehicauhi: Ijima iicaabo jilli iimaatatihhi. ¿Nacu iji ihaallino aatyimetimoco atyimesujirahi? noomoro.

Jesuco Judiomi Gaayicigotihhi.

22 Jaanaa Jerusalevi eetavuumo jibaimoco templojaco Moocaanicoro ijeecevehicaqui ificuuno jibaimoco jinijadihivi.

23 Jaasumi Jesu templojahallidi, Salomon goohasino onoohasijeri igooboro feehecauhi.

24 Jaabohallidi judiomi emecuvovaumoro diiboco nuuhi: ¿Mihachuta jaabo mihaico, esamaaisuuboro diicaji? Miyaano jhoho Cristo idiicahachijji mihaico foovono diibugucu, noomoro.

25 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amihaico neehicacuurahi. Jaarunoco mimiyaaveguehichitihhi; Mihiro Guihirubi atajibabadu uujoho omoonino toono foovono uutii jibeguehi.

26 Jaarunoco amihai mimiyaavogotihhi, tahovejamio to mihicatimaño, amihai eneehinicubadi.

27 Mihiro tahovejami uco tahiimaati gaajahi. Jaabaduro bu diitoco uujoho gaajahi. Jaamaño tadyojicuti foonicimo.

28 Jaamoco uujoho ifinijitino fiivoco acihhi. Jaamo ufucuro guijevejitihhi. Jaamoco mihaianooba tahusefañoti dumiicijitihhi.

29 Guihirubi uco diitoco acubo famoohallinoociviro sihidi ejeevamaño. Jaamoco bu cajaanuoba Guihirubi usefañoti dumiicijitirahi.

30 Jaamisi uujoho, Guihirubi icano mihicahi. Jaarumisi saafiro mihicahi, nooboro.

31 Jaanegui judiomi siino guisibanoco icuuhhi diiboco ihaamiqui.

32 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Mihiro sihidi iminehejeque amihai imefeenevi eetavehichahi Guihirubi mityari. Jaamo, ¿conohalliti uco magaicaaujirahi? nooboro.

33 Jaanegui judiomi diiboco iimusuuhi: Imino omoonihicanohalliti ico momoonigotihhi; Moocaaniditi imitino diimaahi miyaminaafi idiicaabo: Uujoho Moocaanibadi jeevahi, onoonohalliti, noomoro.

34 Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Caatinahaamefaño Moocaani jilli neehi: Amihai Moocaanibadi mejeevamo, nooboro.

35 Mihiro jaanoco famooro amihai magaajahi, Caatinahaamefaño onoono gañicafototino iicafinoco. Jaamaño mihiro Moocaani iijico agaayicumoco Moocaani nuuhi: Amihai Moocaanibadi mejeevamo, nooboro.

36 Jaabadi Moocaani ijeevadi icuboro agalluubediti: ¿Milli Moocaaniditi imitino iimaabo, meneejirahi, Moocaani Seemene uujoho, onoonoditi?

37 Jaabo Moocaani omooninoco uujoho omoonitihachijji uco mimiyaaveguedino.

38 Jaanoti omoonihachijji uco mimiyaavogotirumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaajamoro mimiyaavogo misi Moocaanima saafiro mihicanoco, nooboro.

39 Jaanoma iicaumo diiboco siino gaayicujirumo. Jaarunofaño diito usefañoti Jesu taajauhi.

40 Jaaboro siino fuubo Jordan oonegueehivi iticoni Jua tomañovi initihicauhigo. Jaaboro tahicahicaubo.

41 Jaabojaa sihidi miyaminaa asaamoro, neerumo toonoco mimiyaavogo. Jaanoco magaajamoro mimiyaavogo misi Moocaanima saafihicauhi: Miyaano Jua sihidi ejeevanoco moonihicautihhi. Jaanoti diibediti Jua eneehicaubadi paryi aivo miyaano, noomoro.

42 sihidi saatoho tomañoto Jesuco miyaavuguuhi.

11

Lazaro Iguijeveuno.

¹ Jaanaa saafi Betania cuumioobo guihuvauhi, Lazaro onoobo. Jaacuumiri icahicaumife Maria, bu inago Marta icamife.

² Jaanaaca diigo Maria nahabo Lazaro onoobo guihuvauhi. Jaago diigo Maria Aivoj#bo Jesuco facicifaihuri ejeesuugoro itihai#oco imeebaiguiri ifilluhicaugo.

³ Jaamife Jesujaago j#bogoco galluuhi: Aivoj#bo, #joho agaijihicaabo guihuvahi, noomifere.

⁴ Jaanoco Jesu uguubuuboro nuuhi: Toono guihuva guijeve icatino; jilli Moocaani mitya toonofeenedi ihifusucafetequi iicano, bu uujoho Moocaani Seemene toonofeenedi imityaco igaajasuqui icano, nooboro.

⁵ Jaabo Jesu Lazaromico gaijihicauhi.

⁶ Jaano Lazaro igihuvaunoco Jesu guubucuuruubo, mifucuci siino toma#oviro icauhi.

⁷ Jaanobuunati ij#bogominaaco nuubo: Mas#go siino Judea jiinijejaagovi, nooboro.

⁸ Jaanegui diiboco diito nuuhi: J#bogominaafi, tahigo du ico judiom# gaicaauhin#rahi. #Jahigo bu siino feeji? noomoro.

⁹ Jaanegui diitoco Jesu nuuhi: #Nacu safucu, nihiba oovo fahuseeci motihaiti minooci icano icat#hi? Cuuje mihigomo mananigaivatatihi nihiba foovono aachicin#ma#o.

¹⁰ Jaanoti fucu #goobo nanigaivaf#hi, fucu eseseet#ma#o, nooboro.

¹¹ Jaanobuunati diitoco nuubo: Mogataavominaafi Lazaro icigaabo aaicotih#ica. Jaanegui feeji aicusutequi, nooboro.

¹² Jaanegui ij#bogominaa diiboco nuuhi: Aivoj#bo, icigahicadi bu jei aiquejiibo, noomoro.

¹³ Toll# Jesu diitoco nuuhi: Lazaro guijevecuuhi unuujiurunoco toll# nuubo. Jaanoco diito esicin#uhi: Miya cigacoro fine noobo, noomoro.

¹⁴ Jaadi jari Jesu diitoco foovono nuuhi: Lazaro guijevecuuhi.

¹⁵ Jaano am#haidi aivo imino uujoho tah# icatino. Jaaneguiiha mas#go diibojaago. Jaamo am#hai mimiyaaveguehi. Jaaneri uujoho imo imo icahi, nooboro.

¹⁶ Jaanegui Tomas onooboco, gaatyaba eneehicaubo, inahabom# Jesu j#bogominaaco nuuhi: Mas#go, toll#ro bu m#hai Jesuma miguijevequi, nooboro.

Jesu Buheetebe, Fiivoobo Icano.

¹⁷ Jaanaa Jesu gaseuhi Lazaroco ic#uno mifucuci, mifucuci icanobuunati.

¹⁸ Jaano Betania cuumi icauhi Jerusaleti minooci, siinotifeenedi icano kilometrono-hachuta.

¹⁹ Jahigo sihidi judiom# Martamifejaago fuuhi inahabo iguijeveunoti diitifeque ija-cusuqui.

²⁰ Jaanaa Marta Jesu asaaunoco uguubuugoro fuuhi diiboco acabacutuugo. Jaanoti Maria jaahere fitafutuuhi.

²¹ Jaagoro Marta diiboco nuuhi: Aivoj#bo, jineeri diicahin#ruva tagaifiibo guijevehin#jitirahi.

²² Jaarugo uujoho gaajahi Moocaanico pary# idillunoco ico aac#jinoco, noogoro.

²³ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Dinahabo siino buheeteji, nooboro.

²⁴ Jaanegui Marta nuuhi: J#hi, uuro gaajahi ufucu siino buheetefucuv# siino ubuheetejinoco, noogoro.

²⁵ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uujoho buheetesuubo, uujoho fiivoobo; uco imiyaavogomo chuumucuurumo buheeji.

²⁶ Jino pary# icamo uco imiyaavogomo, ifin#jitino guijevefa#o icajit#hi, nooboro diigoco nuubo: #Naa miyaaveguehi jinooco? nooboro.

²⁷ Jaanegui nuugo: J#hi, Aivoj#bo, uujoho miyaaveguehi #joho Cristo Moocaani Achi jiini#jehall#vi asaaguubo idiicanoco, noogoro.

Jesu Lazaro C#hojihall#vi Taauhi.

²⁸ Jilli unuugoro Marta fuuhi Maria inagoco toovono unuutuugo: J#bogom#naafi gasecuuhi. Jaabo #co coovahi, noogoro.

²⁹ Jaanoco Maria uguubuugoro goovano aga#iivuugoro Jesujaago fuuhi.

³⁰ Jaanaa Jesu tuucuumifa#ehi #futuuthiica Marta diiboco aaty#meuma#oviro fitafu-tuubo.

³¹ Jaanoco judiom# diit#feque ijacusuqui asaumo iijafa#o iicaumo aty#meuhi Maria goovano aga#iivuugoro ufuunoco. Jaamoro nuumo: Ic#hoj#jaago foogo tah# itaatequi, noomoro ido#cut# fuuhi.

³² Jaanaa Maria Jesu# #futuugoro diiboguiino ememu#vuugoro diiboco nuuhi: Aivoj#bo, jineeri diicahin#ruva tagaifiibo gui#jevejit#rahi, noogoro.

³³ Jaanoco Jesu diigo taagoro asaaunoco, bu toll#ro judiom# diigoco anahabon#umo taamoro asaaunoco icano aaty#meuboro sihidi #daasuvuubo. Jaaneri diiboco ijeeb# #n# #n# isinafutuuneguiha,

³⁴ diitoco dilluubo: #Conoovi m#ic#h#h#h#? nooboro.

Jaanegui nuumo: Aivoj#bo, saabo juuga meec#va, noomoro.

³⁵ Jaaneri Jesu taauhi.

³⁶ Jaanoco aaty#meumoro judiom# nuuhi: Memeece sihidi fine diiboco gai#h#h#caubo, noomoro.

³⁷ Jaanoti saatoho nuuhi: #Jaani aaty#meut#boco aty#mesuubo, jineeri iicahin#ruva Lazaroco igui#vet# fine buheesuhin#jit#ruubo? noomoro.

Lazaroco Ubuheetesuuno.

³⁸ Jaanaa Jesu siino aivo #daasuvuuboro ic#hoj# #megav# fiit#vuuhi. Jahoj# ifaa-gaj#guiinojaagov# eseediumoro guisibari ih#megaco afabaac#h#go.

³⁹ Jaaboro Jesu nuuhi: Iguisibaco buh#gov# maga#h#, nooboro.

Jaarunaa Marta diibo#v# nago nuuhi: Aivoj#bo, aivo fine usucuuno mifucuci, mifucuci icano icacuuno, noogoro.

⁴⁰ Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: #Nacu #co noot#h#: Imiyaavogohachij# Moocaani mityaco daaty#mej# #co duhu neeh#? nooboro.

⁴¹ Jaanegui ic#hoj# #megat# iguisibaco ga#h#umo. Jaad# Jesu nique#eque emee#uboro nuuhi: Guihi, #co graciaco ac#h# uco uguubuneguiha.

⁴² Jaarunofa#o gaajacuuhi fahij#varo uco uguubuhicanoco. Jaarunofa#o jito miyam#naa iicamedi neeh#; uco #joho agalluuhin#noco imiyaaveguequi, nooboro se-fano nuubo:

⁴³ #Lazaro, isiv# dihiino! nooboro.

⁴⁴ Jaasumiro ichuumuhu iinuuhi, it#hai#o, ihusene icano minic#n#bo. Toll#ro bu ih#me ijeevadiobaryuri minic#n#bo. Jaad# Jesu diitoco nuuhi: Diiboco misinaayu ifeequi, nooboro.

Jesuco Iguijen#qui Iimaacasiuno.

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Jaanoco judiom# Mariam#fema asaumo aaty#meumoro diiboco sihidi miyaavugu-umo.

⁴⁶ Jaarunaa sanoodimo fariseom#jaago ufuumoro diitoco j#b#guumo Jesu omoon#unoco.

⁴⁷ Jaanegui fariseom#, sacerdotem# aivoj#to icamo fagom#naaco igaiy#ci#umoro nuuhi: #Mill# fine momoon#j#rahi? Aivo sihidi ejeevanoonoco moon#h#caabo.

⁴⁸ M#iro diiboco mill# momoon#h#h#h# famooro diiboco miyaavegueji. Jaachij# romanom# asaamoro Moocaani iijaco fin#suvajimo, bu toll#ro moojin#je miyam#naaco fin#sujimo icano, noomoro.

49 Jaanegui Caifas diitoobo tusumi sacerdotemi aivojiboti iicaubo diitoco nuuhi: Amihai aivo magaatihhi.

50 ¿Nacu mehesicinihi saafiro famoohalliviro iguijevejirunoco faacuumiminaaro mifinijirumohallivi? nooboro.

51 Ijeebitiro tolli nuutiibo; tusumi sacerdotemi aivojiboti iicaumaño Moocaani diibo jeebifaño eesaayunoco nuubo. Jesu tuucuumiminaahallivi iguijeveujinoco imegaviro jibuguubo.

52 Jilli tuucuumiminaahalliviro icautino, tolliro bu Moocaani seme fahigova iicamoco igaiyiciqui.

53 Jaamaño tusumitiro esafutuumo Jesuco iguijenujinoco.

54 Jilliti Jesu foovono igucuutihhi judiomifeenedi jilliro toonoti fuucuubo sicaihigovi toonoti fiitino iicaucuumi Efrain onocuumijaagovi. Jahi ijibogominaama fitafutuubo.

55 Jaanaa fiitacuuno Pascua judiomii jibaimo iicaujino. Jaacuumiti sihidi saatoho Jerusalevi fuuhi imegaviro ijeevamaje iicanicibadi ifiinoco iimibachuqui.

56 Jaanaa Jesuco guinehicaumo. Jaamoro templojafaño icamo noocasihicauhi: ¿Milli mehesicinihi, fine saajiibo? ¿Nacu fine jino jibaimovi saajitibo? noomoro.

57 Jaanaa fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo miyaminaaco tajibauhi. Saatohoti Jesuco mahatyimehachijii mihaico mijibogo, magayicimoro diiboco micivojaaniciqui, noomoro.

12

Betaniavi Jesuco Facicifaihuri Jeesuugo.

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Jaanaaca Pascua jibaimoco eheetavuujiino sahuse juugahuseti safucu icano icau-naaca Jesu fuuhi Betaniavi tuucuumivi Lazaro iguijeveuboco ubuheesuubo iicauhigo.

2 Jahi diibedi eetavuumo machutaaco. Jaanoco Marta ifehicauhi. Jaanoti Lazaro amachumofeeneri icahicauhi Jesuma.

3 Jaanaaca Maria sivauhi sano libra ticovovi nardo onoono facicifaihuco aivo iimino guiraano ijaada iicanoco. Jaagoro tofaihuri Jesu tihaiñoco ejeesuugoro imeebaiguiri filluhicauhi. Jaaneri tooja gahafuuhi ifacicifaihu usuri.

4 Jaanegui ijibogominaati saafi nuuhi Juda Iscariote Simon achi Jesuco aaciujiiibo:

5 ¿Collihhi jana jino facicifaihuco trescientos denariori anaajemere #daasufimoco acitimo bañamaahi? nooboro.

6 Jilli nuubo #daasufimoco agaijumaño icatino. Jilli nanivaminaafi iicaumaño. Jaaboco diito inihibami lleegucuco utuumusuunoti nanihicaubo.

7 Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaafa tolli moonigo, tacihoji imegavi uco jilli moonigo.

8 Miho amihafeenevi fahijivaro #daasufimo icaji. Jaanoti uujoho amihaima fahijivaro icajitihhi, nooboro.

Lazaroco Iguijeniqui Ihiimaano.

9 Jaanaa ajashutimo judiomii guubuuhhi Jesu Betaniari iicaunoco. Jaamoro tahi fuumo. Jaaruno Jesuguiiharo icatino, tolliro bu Lazaroco Jesu ubuheetesuuboco ihatymequi.

10 Jaamoro sacerdotemi aivojito Lazarohallivi iimaacasiuhi, tolliro bu diiboco igaicauqui.

11 Diiboti sihidi saatoho judiomii Jesuco imiyaavuguumoro udugaacamaaiunoma iicaumo.

Jerusale Cuumifaño Jesu Hjacafotono.

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Jaanaa sihidi miyaminaa Pascua jibaimovi Jerusalevi fuuhi. Jaamo, jaano sesevede guubuumo Jesu tuucuumivi agaseujinoco.

13 Jaamoro imohono jaainoco iquitumoro diiboco cabaacutuumo sahaomoro: ¡Hosana! ¡Jaafa imocafotoobo! Imicani Moocaani memeri asaabo; Israel miyaminaa aivojibo, noomoro.

14 Jaanaa Jesu burroco aatyimeuboro diibohallivi casivuubo. Caatinihaamefaño onobadi:

15 Diiguetejirahana Sion cuumi; Meeci oono dihaivojibo burrogayihalliri giciniiboro saahi, noonoro onobadi.

16 Jaarunoco ijibogominaa gaajautihi; jari Jesu niquejefaño ufuunobuunati gaajaciumo Caatinihaamefaño onociniubadi omoonunoti.

17 Jaanaa Jesu Lazaroco ubuheetesunoco atyimeumo jibeguehicauhi Jesu omoonuboro ubuheetesunoco.

18 Jaanoma icamo miyaminaa Jesu asauboco cabaacutuuhi sihidi ejeevano mityaco omoonunoco uguubuumoro.

19 Jaanoma iicamo fariseomi noocasiuhi: Mahatyimecuhi fine jino mihairyo milliba momoonitinoco. Memeci paryi miyaminaa diibo dojicuti ofoonoco, noomoro.

Griegomi Jesuco Guiinehi.

20 Jaanaaca Jerusalem Pascua jibaimovi Moocaanico iimequi ufuumofeeneri, bu icaumo saatoho griegomoto.

21 Jaamo Felipejaago asaamoro diiboco nuuhi: Aivojibo, mihai mihimeguehi Jesuco mahatyimeneque, noomoro. Jaabo Felipeu Betsaida cuumioobo Galilea jinijeri iicacuumioobo.

22 Jaanegui Felipe ufuuboro Andreque jibugutuuhi. Jaadi famisicro ufuumisiro Jesuco jibugutuuhi.

23 Jaanegui Jesu nuuhi: Tufucu mihicacuui, uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo sihidi jeevanofaño icajifucu.

24 Miyantiro, miyantiro amihai neehi: Trigo noovatayi jinijehallivi aacotoyiro jinijefaño ofooyi chuumucuyibadi icahi. Jaaruyi ihinoyiro janaanici guiraano noovafihi. Jaanoti abasuratiyi sayiro icafihi. ¿Milli bu guiraatejiruyi?

25 Jaabadi ifico agaijibo ifico mitasuji. Jaanoti jinijehallivi ifico agaijitibo ifinjitino fiivoguiha ficuui.

26 Cajaatyohacho tadyojicuti asaagomo uco ijeecivequi. Jaamo uco ejeecivomo uujoho icahigo tolliro icajimo, bu jaamo cajaatyohacho uco ejeecivomoco Guihirubi bocigusuji.

Jesu Iguijevejinoco Jibeguehi.

27 Jisumi uco tajeebi gaihuiba icahi. ¿Jaanoco milli fine uujoho neeji? ¿Fine Guihi uco jilli icajinoti taajasu, neeji? Eti du, tooneguiha uujoho saahinihi.

28 Jaanegui Guihi dimomoco cahacisu, nuubo. Jaasumiro niquejefañoti guubuvusunoco: Cahacisucuui, bu siino cahacisujihica, unuuno.

29 Jaanaa iicojiri miyaminaa iicaumo niquejefañoti unuunoco uguubuumoro: Sisi iimaahi, neehicauhi. Jaanoti saatoho: Moocaani toomominaafi iimaahi, neehicauhi.

30 Jaanegui Jesu nuuhi: Uuguiha jino niquejefañoti Moocaani iimaatihi, amihaihaiguiha ihimaano.

31 Jisumi jino jinijehallivi imiti jaadaco acicafeteji, bu jisumi jino Iji jije aivojibo icahicaabo buhi gancicafeteji.

32 Jaabo uujoho guiyeve imohobujehallivi jinijehalliti aganiivodi, paryi famoocoro tajaagovi sivaji, nooboro.

33 Jilli neehicaubo coguijeveri fine iguijevejinoco diitoco agaajasuubo.

34 Jaanegui imiyaminaa iimusuuhi: Mihiro mihai muguubuhicahi tajibahaamefaño: Cristo asaadi guiyevetibo icaji, onoonoco. Jaano icanaaca, ¿milli jaabo ijoho neehicahi: Miyaminaafibadi Ifiivuubo guiyeve imohobujehallivi ganiiyicisucacafeteji, neehicahi? ¿Nacu, mihijoho diibo Miyaminaafibadi Ifiivuubo? noomoro.

³⁵ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Am̄hai feenerihiica gueenejisuno icajino seseene aachicinino. Jaanegui m̄higo am̄haifeeneri jino seseene aachicinino iicanohachuta, am̄haihalliv̄i civono iijitinaacaro. Jaanoti civohi ñgomo gaajat̄hi ihimega ofoohigoco.

³⁶ Jaanegui am̄haifeeneri sese iicanohachuta seseque mimiyaavogo. Jaamo seseene aachicinino miyaminaa mihicahi, nooboro. Jilli Jesu ihiimaahicaud̄i ufuuboro diitedit̄i fataniivutuuhi.

Judiomi Imiyaavogotino.

³⁷ Diitofeenevi Jesu ajashutin̄o sihid̄i ejevanehejeque eetavehicacuurunaaca diiboco miyaaveguehicautimo.

³⁸ Moocaani iimaam̄naafi Isaia unuuno imiyaavequi iicaumaño. M̄iro noono: Aivoj̄ibo, ¿m̄ijoho nacu moj̄ibogoco miyaaveguehi? ¿M̄ico fine Moocaani imityaco ifusuhi? noonoro.

³⁹ Jillit̄i miyaaveguehicautimo. Jaaboro bu Isaia caatin̄uhi:

⁴⁰ Diito aall̄inoco Moocaani jabaiȳitusuui; tolliro ijeeb̄inoco kuhufutusuubo ihaall̄ineri atȳimet̄imo iicaqui, tolliro bu ijeeb̄iri esicin̄it̄imo iicaqui. Jaamoro tajaa asaamoco uujoho buheesudino.

⁴¹ Jilli nooboro Isaia Jesuditi iimaauhi Jesu aivoj̄ico aatȳimeuboro.

⁴² Jaarunofaño sanood̄imo ihaivoj̄ito Jesuco miyaavuguuui. Jaarumo foovono neehi-caut̄hi fariseom̄i ñihicut̄i diitoco sinagogajat̄i gañ̄it̄imo iicaqui.

⁴³ Miyaminaa diitoco oboc̄igomocoro imuguumo Moocaani oboc̄igonoco imogot̄imo iicaumaño.

Jesu Iij̄i Miyaminaaco Dugaacusuji.

⁴⁴ Jaanaa Jesu sefano nuuhi: Uco imiyaavogomo, ucoro miyaavogot̄hi tolliro uco agalluuboco miyaaveguehi.

⁴⁵ Tolliro bu uco atȳimeme uco agalluuboco atȳimehi.

⁴⁶ Uujoho seseene aachicin̄ibo j̄iin̄ijehalliv̄i saahin̄ihi uco imiyaavogomo civohi icat̄imo iicaqui.

⁴⁷ Jaanoti taaj̄ico guubucuurumo imiyaavogot̄imoco uujoho: Diito imit̄ico, neejit̄hi. Uujoho j̄iin̄ijehalliv̄i saahin̄it̄hi j̄iin̄ije miyaminaaco c̄ij̄igaifaño gañ̄isuqui, jilli taaja-suqui saahin̄ihi.

⁴⁸ Jaanoti uco iimogot̄imoro taaj̄ico imiyaavogot̄imoco uujoho eneehicano, diitoco ufucu niinofucu c̄ij̄igaifaño gañ̄isuji.

⁴⁹ Uujoho tajeeb̄it̄iro iimaahicat̄hi Guihirubi uco agalluhin̄ibo ataj̄ibahin̄ibadi iimaahicahi, j̄ibeguehicahi icano.

⁵⁰ Jaabo uujoho gaajahi Guihirubi taj̄iba ifin̄ijit̄ino fiivoco aac̄ino. Jaamaño uujoho iimaahicahi Guihirubi unuubadi, nooboro.

13

Jesu Ij̄ibogominaa T̄ihaiñoco Nit̄ihi.

¹ Jaanaa safucurucu icauno ihimega Pascua j̄ibaimo iicaujino. Jaanaa Jesu gaa-jacuui, j̄ijehallit̄i Caanijaagov̄i ufuujino oovov̄i ñfutucuunoco. Jaabo ita j̄iin̄ijehall̄iri iicamoco gaij̄ihicaubo. Jaaboro ñfusuubo diitoco sihid̄i agaj̄ino fin̄it̄ino iicajinoco.

² Jaamo niinoo amachuumo icaunaaca ij̄i Juda Iscariote Simon achi eesamaajefaño j̄ihacucuui Jesuco aac̄ujinoco.

³ Jaanaa Jesu Caani diiboco fanoovaco ihusefaño aac̄unoco agaajauboro, bu tolliro Moocaanit̄i asaunoco, bu siino diibojaago ufuujinoco icano agaajauboro.

⁴ Amachuumañot̄i agañ̄iivuboro igaachehuco jujuuvuubo. Jaaboro ifillubaryuri ifee-neebeque isiyaavuuboro

⁵ nifaihuco butajefaño ificuuboro ijibogominaa tihaiñoco nitihicaubo. Jaaboro ifil-lubaryuri isiyicinineri filluhicaubo.

⁶ Jaanaa Simon Pedrovi ifutuubo. Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Aivojibo, ¿milli jaabo ijoho uco tatyihaiñoco nitiji? nooboro.

⁷ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jino uujoho omooninoco jisumihiica ijoho gaajatihi. Jaaruubehi ufucu gaajaji, nooboro.

⁸ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Chahano, ufucuro tatyihaiñoco ijoho uco nitijitih, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Ico inititihachijiji tajaagodi diicajitih, nooboro.

⁹ Jaanegui Simon Pedro nuuhi: Aivojibo, tatyihaiñocorota nitidino, tollirota bu tahusene, tañigai icanoco niti, nooboro.

¹⁰ Jaanegui diiboco Jesu nuuhi: Ejeecuubo siino faabohoro jetatihi itihaiñocoro nitifihimihininivatimaño. Jaabadi amihai mimihininivatihi. Jaarumo famooro icatino, nooboro.

¹¹ Tolli nuubo diiboco aaciujiboco agaajaumaño, famooro mimihininivatihi, nuubo.

¹² Jaadi diito tihaiñoco Jesu initihicaudi siino igaachehuco ijicafutuuboro casiivuubo. Jaaboro diitoco nuubo: ¿Magaajahi jino uujoho amihaico omooninoco?

¹³ Miñiro amihai uco meneehicahi jibogominaafi, aivojibo icano. Eti, miyaanoco meneehicahi, uujoho diibo iicamaño.

¹⁴ Jaaruubo amihai tihaiñoco initibadi, bu amihai sanoomiro amihai tihaiñoco fahigovavi miniticasihicaji.

¹⁵ Miñiro amihaico jibeguehicacuui. Jaamo uujoho omoonihicabadi momoonihicahi.

¹⁶ Miyanotiro, miyanotiro amihaico neehi: Chahaabo saafi jeecivominaafi ihaivojibo janaaniciivi iicaabo. Tolliro bu chahaabo siinojaa agalluubo diiboco agalluubo janaanici iicaabo.

¹⁷ Jinoco magaajamoro jilli momoonihachijiji miyanotiro imino mihicaji.

¹⁸ Fameeditiro amihaiditi iimaatih. Uuro gaajahi amihaico uujoho icihinimoco. Jaarunofaño, jaafa tolli icano, Caatinihaamefaño onono imiyaavequi. Uma sano amachuhicaruubo: Taminaafiti minifetehi, onono.

¹⁹ Jaanegui amihaico imegaviro jino neehi. Jaamo tolli iicacuudi magaajamoro mimiyaaveguehi uujoho diiboro iicaabo, iicanoco.

²⁰ Miyanotiro, miyanotiro amihaico neehi: Uujoho agalluuboco agaayicimo, uco bu tolliro gaayicih. Jaamo uco agaayicimo, tolliro bu uco agalluuhiniboco gaayicih, nooboro.

Jesu jibeguehi Juda Diiboco Aacijinoco.

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Jilli Jesu unuuboro gaajaciuhi ifi ijeebifaño gaihuiba iicaunoco. Jaaboro foovono nuubo: Miyanotiro, miyanotiro amihaico neehi: Amihaiti saafi uco aciji, nooboro.

²² Jaanegui jibogominaa fahigova meeciaciuhi: ¿Cajaaniti fine noobo? noomoro.

²³ Jaanaa saafico jibogominaati Jesu agaijhicaubo diibovi fitociniuhi.

²⁴ Jaaboco Simon Pedro ihaalliri tajibauhi Jesuco idilluqui cajaaniditi Jesu tolli unuunoco igaajaqui.

²⁵ Jaanegui diibo Jesuvi fañogayi ifitivuuboro diiboco dilluubo: ¿Aivojibo, cajaanidiibo? nooboro.

²⁶ Jaanegui nuubo: Toovotino uujoho diiboco maahuco amatyusuuboro aciji, nooboro imaahuco amatyusuuboro aciubo Juda Iscariote Simon achico.

²⁷ Jaanoco Juda amachuusumiro Satanas iji diibo jeebifaño jicafutuuhi. Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Omoonijinoco jisumiro moonicu, nooboro.

²⁸ Jaarunoco diito amachuumo gaajaciutihilli diibo tolli unuunoco.

²⁹ Jaanoti saatoho esamaaihicauhi. Juda inihibami lleegucuma iicaunegui diiboco baacho, noobo: Naajecu jisumiro jibaimovi mucuujiivaachujirunoco. Jaanoti iidaasufimoco siinoti ihaciqui noobo baacho, noomoro.

³⁰ Jaabo Juda amachuuboro tahigoti iinuuruubaaca mihijicuuhi.

Bohono Tajiba.

³¹ Jaabo Juda ufuunobuunati Jesu nuuhi: Jisumi jari uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo cahacisucafeteji. Jaabo feenedi Moocaani boci cahacisucafeteji.

³² Jaabo uujoho Miyaminaafibadi Ifiivuubo Moocaani bocico ifusumaño Moocaani, bu ifusuji Illi bocico. Jaanoco jisumiro ifusucuujibo.

³³ Taseeme amihaima uujoho guenene icacuujitih: Uco miguiinejirahi. Judiomico eneehinibadi. Tolliro bu amihai neehi: Uujoho ofoohigo amihai mefeetitih.

³⁴ Jaanegui amihai bohono tajibaco uujoho acihi. Fahigova magajicasi. Amihai uujoho agajibadi fahigova magajicasi.

³⁵ Jaamo fahigova magajicasihachiji miyaminaa gaajaji miyaano amihai tajibogominaa mihicanoco, nooboro.

Jesu Neehi Pedro Diiboco Utuunamaajinoco.

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Jaanegui Simon Pedro diiboco nuuhi: ¿Aivojibo, cuuca feeji? nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho jisu ofoobo dojicuti ijoho feejitih, ufucu jari tadyojicuti feeji, nooboro.

³⁷ Jaanegui diiboco Pedro nuuhi: ¿Aivojibo, milliti jaabo jisumi didojicuti feejitirahi? Dihallivi uujoho tafico aacinoco imeguehi, nooboro.

³⁸ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: ¿Nacu difiico ijoho tahallivi daacijirahi? Miyanotiro ico neehi: Jaafañino catava ojinaacaro, uco agaajaruubo uco ijoho tuunamaaji mifocci, safo idino, nooboro.

14

Jesu Moocaanijaa Ofoono Jihai.

¹ Amihai jeebifañodi mihiguetedino. Moocaanico mimiyaavogo, bu tolliro uco mimiyaavogo.

² Guihirubi ijafaño mihicajimañeje sihidicahi; tolli iicatiruva amihai uujoho neejitirahi. Jaanegui feehi amihai imega amihai mihicajimañejeque imibachuqui.

³ Jaabo jino ofoobo amihai mihicajimañejeque iimibachuudi siino saaji; amihai icivaabo. Jaamo uujoho icahigo amihai tolliro mihicaji.

⁴ Amihairyo magaajacuuhi uujoho ofoohigoco, tolliro bu tahi ofoono jihai magaajahi icano, nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco Tomas nuuhi: Aivojibo, magaajatih ijoho efeejihigoco; ¿Milli fine magaajahirahi toono jihai? nooboro.

⁶ Jaanegui Jesu nuuhi: Uujoho toono Jihai, bu uujoho Miyaano, bu uujoho Fiivo icano. Idinoro tafeenedi Moocaanivi mihifetejirahi.

⁷ Uco magaajahachiji bu tolliro Guihirubico magaajahi. Jaaboco jisumitiro magaajacuuhi mahatyimecumano.

⁸ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Aivojibo, mihai cota dihfusu: Moocaanico maatyimemere siino dillucuutimo mihicaqui, nooboro.

⁹ Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Sicjetiro amihaima icahicacuuhi. ¿Jaaruuboco nacu ijoho Felipe uco gaajatihica? Miro uco aatyimeme bu Guihirubico atyimehi. ¿Milli jaabo uco: Moocaanico dihfusu, neehi?

10 ¿Nacu mimiyaavogotíhi uujoho Guihirubifaño iicanoco, bu Guihirubi tafaño iicanoco icano? Míiro amíhaico uujoho eneehicano, jillí tajeebíitíro eneehicano icatino. Guihirubi tafaño iicaabo dudícamaajeque mooníhícahi.

11 Uco mimiyaavogo, uujoho Guihirubifaño, díibo tafaño icano iicanoco. Jaabadíro bu siibadí omooníhícanotí uco mimiyaavogo.

12 Miyanotíro, miyanotíro amíhaico neehi: Uco imiyaavogoobo bu tollíro mooníji uujoho omooníhícanoco. Jaabo imi janaaníci mooníjiibo uujoho jimaño icacutíibo Guihirubijaago efeejimaño.

13 Jaamo amíhai paryí tamemeri Moocaanico midillunoco uujoho acíji uujoho Illifañodí Moocaani síhídí ejeevanoco miyamínaa igaajaquí.

14 Jaamo siinoco tamemeri midillunoco uujoho acíji, nooboro.

Jesu Moocaani Gaijaco Agalluujinoco Jí#beguehi.

15 Uco magaijíchíji tatyají#baco imino momooní.

16 Jaadí uujoho Guihirubico dilluji amíhaijaago Igaija, miya Gaija iicaaboco igalluquí, amíhaico ijacusuí. Jaabo amíhaima fahíjíváro icají.

17 Jaaruuboco jíiníjemínaa gaayícijítirahi díiboco aatyímetímoro agaajatimaño. Jaanotí amíhai díiboco magaajacuuhí amíhaima díibo ícamaño. Jaabo amíhaifaño fahíjíváro icajíibo.

18 Amíhaico jeevesujítíhi jíjovonotí mihícaquí; síino saají amíhaijaago.

19 Fíitícuuno miyamínaa uco aatyímecúujítíno: Jaanotí amíhai uco mahatyímejí. Uujoho ubuheemaño, jaabadíro bu amíhai mihícají.

20 Jaasumí amíhai magaajají uujoho Guihirubifaño iicanoco. Jaabadíro bu amíhai tafaño mihícají bu, uujoho amíhaifaño icají icano.

21 Jaanotí tatyají#baco imiyaavogooboro imino omooníbo, uco agaijíbo. Jaabo uco agaijí#boco Guihirubi gaijíji, tollíro bu uujoho gaijíji icano, uujoho díitoma iicanoco igaajaquí.

22 Jaaneguí saafí Juda onooobo, jaarunaa Juda Iscariote íicatíbo nuuhí: ¿Aívojíbo, míllí jaabo míhaícoro dífíico agaajasuuboro jíiníjemínaaco dífíico gaajasujítíhi? nooboro.

23 Jaaneguí Jesu díiboco nuuhí: Uco agaijíbo taajíco mooníhi. Jaaboco Guihirubi gaijíhi. Jaabojaaago masaamísiro díiboma sano mihícají.

24 Jaanotí uco agaijítíbo, taajíco moonítíhi. Jaano jíno uujoho amíhaico jí#beguehícabogo tabogoro ícatino Guihirubi uco agalluuhíníbobogo.

25 Jaanoco jíllí amíhaico jí#beguehícahi, jíno amíhaima íicanohachuta.

26 Jaarunaa tafañodí Moocaani Igaijaco agalluubo amíhaico fanoovaco jí#beguejí, tollíro paryí amíhaico uujoho eneehícanoco esaayujíibo icano.

27 Míiro jíno amíhaico fitacuuhí sajeebí mihícaquí. Tasajeebí ífíico amíhaico acíhi. Jaaruno jíiníjemínaa ísajeebíco aacíbadí uujoho acíjítíhi. Amíhai jeebífañodí gaihúíba mihícadíno, bu mihígúidíno icano.

28 Amíhairyo magaajacuuhí amíhaico eneehíníno: Uujoho feejí. Jaaboro amíhaijaago síino saají, nooboro eneehíníno. Míyaano uco magaijírúva ímo ímo mihícajírahi Guihirubíjaa ofoonoco magaajamoro. Míiro Guihirubi tajanaaníciví síhídí jeeváhi.

29 Jaanoco amíhaico ímegavíro neehi, tollí íicacúudí jaamo mimiyaaveguehi.

30 Guenene amíhaima íimaacúujítíhi, jíije aívojíbo jí asaacumaño. Jaaruubo tahallíví mítyama chaháhi.

31 Uco Guihirubi atají#baubadí jíno uujoho mooníhi, jíiníjemínaa igaajaquí uujoho Guihirubico agaijínoco, nooboro díitoco: Magañíivucu, jínootí mufuucúquí, nuubo.

15

Ifahaafe Ifahoovi Icanicibadi M#hai Mihicahi Jesufa#odi.

¹ Uujoho imiyacoochai, a#im#naa baacu coohaibadi iicaabo. Jaacoochai abajaabobadi iicaabo Guihirubi.

² M#iro baacu coohai aafene iimitihaafejeque iquitimoro agavaracunicibadi, tolliro uco gaayicicurumo imitino iicamoro taajico iguiraatusutumoco Guihirubi gavaracuji. Jaanoti iguiraatusumoco tooco aafene onoova aafejeque imibachunicibadi Guihirubi imibachuji janaanici siino iguiraatusuqui.

³ Jaanoti am#hai mimih#nivaficuutih# am#haico ij#beguehicacuunofa#odi.

⁴ Jaanegui uuviro mihica uujoho am#haivi icaqui icano. M#iro oono basuta aafe ifahooti ihiinocinithaafe iinoro noovajitirahi. Jaabadiro bu am#hai mihicaji uuti mihicatihachijji.

⁵ M#iro uujoho ifacoochai. Jaanoti am#hai ifahaafene; uuma iicaabo, bu uujoho diiboma iicaabo icano sihidi noovasuhi. Jaanoti uuti ijeevadi mihicahachijji aivo milliba momoonijitirahi.

⁶ Jaabo uuti icatibo buhi ga#icafeteji iimitihaafejeque iquitimoro buhi aga#in#nicibadi. Jaano ifigatyonoco ananimoro c#j#gaifa#o aga#ino nifetefhi.

⁷ Jaanoti uuti mihicahachijji taaji am#haima icaji. Jaachijji pary# mihimogonoco midillu am#haico aciqui.

⁸ M#iro am#hai sihidi monoovasuhachijji Moocaani cahacisucafeteji. Jaachijji am#hai miyaanoro taj#bogom#naa mihicahi.

⁹ Guihirubi uco agaij#badiro, bu am#haico uujoho gaijhi. Jaanegui am#haico agaijinofa#oro mihica.

¹⁰ Tatyaj#baco imino momoonihachijji am#haico agaijinofa#oro mihicaji; Uujoho Guihirubi taj#baco imino omoonima#o diibo uco agaijinofa#o iicabadi.

¹¹ Jilli am#haico neehi, tahimohica am#haima iicaqui. Jaaneri jaamo imo imo mihicahi.

¹² Jaano jino am#haico uujoho ataj#bano: Fahigova magaij#casi, am#haico uujoho agaij#badi.

¹³ Janaanici aivo gaij#ma mihicano; m#ino gataavom#naafihallivi mofico mahacino.

¹⁴ Jaabadi am#hai ta#ahabomi mihicaji, uujoho am#haico ataj#banoco momoonihachijji.

¹⁵ Am#haico tajeecivom#naa nuucuujitih#i, m#iro jeecivom#naafi gaajatatih#i ihaivoj#bo omooninoco. Jaaneguiha jino am#haico ta#ahabomi neehi; pary# Guihirubiti agaa-jahininoco am#haico agaa#asuma#o.

¹⁶ Am#hai uco mihiciutih#i. Jaanoti uujoho am#haico icuhi. Jaaboro am#haico ficuhi, toonoco mofoomoro sihidi miguiraatusuqui. Jaanoco suufenitimo mihica; Jaamo tamomofeenedi Moocaanico siinoco midillunoco am#haico ihaciqui.

¹⁷ Jino am#haico ataj#bano: Fahigova magaij#casi.

Jiinjem#naa Am#haico J#heveji.

¹⁸ Jiinjem#naa am#haico ij#hevehachijji magaaja, am#hai imegaro uco ij#heveneque.

¹⁹ Am#hai jiinjem#naa mihicaruva am#haico jiinjem#naa gaij#jirahi. Jaanoti uujoho jiinjem#naafeenet#i am#haico icuhi. Jaama#o jiinjem#naa am#haico j#hevehi, jiinjem#naa mihicacuutima#o.

²⁰ Mehesafoto am#haico eneehininoco, m#iro jeecivom#naafi ihaivoj#bo janaaniciivi jeevatatih#i. Uco icaruno ij#heveme, imi am#haico j#heveji. Am#haico ij#beguehicanoco imino momoonihachijji, tolliro bu am#hai#o ficucafeteji.

²¹ Jilli tahalliti am#haico moonijimo, uco agalluuboco agaa#atima#o.

²² Uujoho saahinⁱtiruva, bu diitoco jⁱbeguehⁱcatⁱruva icano iimitⁱco gaajajitⁱrumo. Jaanotⁱ jisumi milliba eneejiruno chahacuhi iimitⁱco agaajasucumaño.

²³ Miⁱro uco ijⁱhegueme, bu tolli^{ro} Guihirubico jⁱheguehi.

²⁴ Uujoho diitofeenevⁱ miⁱhaiñooba eheetavotinoco sihidi ejeevanoco eetavehicatⁱruva iimitⁱma chahajirumo. Jaanotⁱ toono sihidi ejeevanoco atyimehicacuurumo uco jⁱhevehi, bu Guihirubico jⁱheveme icano.

²⁵ Jaaruno ticovono icatino jilli diito tajⁱba aamefaño onono imiyaavequi icano: Sicamañohallitⁱ uco jⁱheveme, onono.

²⁶ Jaarunaa Jacusuminaafico uujoho Guihirubifañodi agalluubo miyaano Gaija asaadi, diibo uuti iimaaji.

²⁷ Jaasumi tolli^{ro} amⁱhai uuditⁱ mijⁱbegueji, iticonⁱtiro uuma mihicahicamaño.

16

¹ Jilli amⁱhaico neehi jinejeba amⁱhaico dugaacusutino iicaqui.

² Amⁱhaico gañⁱjimo sinagogajanofañoti. Tolli^{ro} bu icajino cajaatyohacho amⁱhaitⁱ iguijenimo esamaaji: Jilli omoonⁱneri Moocaanidi fine imino moonⁱhi, noomoro omoonimo.

³ Jilli moonⁱjimo Guihirubico agaajatⁱmaño, uco agaajatⁱmaño icano.

⁴ Jaanoco jilli amⁱhaico neehi. Jaamo tollⁱ iicacuudi magaajahi uujoho toonoco amⁱhaico eneehinicuunoco.

Moocaani Gaija Eheetavono.

Jilli iticonⁱ amⁱhaico nuutⁱhi, amⁱhaima icaumaño.

⁵ Jaaruubo jisumi fuucuji uco agalluubojaago. Jaaboco amⁱhaitⁱ saatohoba midillujitⁱhi: ¿Cuuca feeji? noomoro.

⁶ Jaarunaa iticonⁱ tollⁱ amⁱhaico unuuneri mihidaasuvuui.

⁷ Jaarunaa miyaanoco amⁱhaico neehi: Aivo amⁱhaidi imino uujoho ofoono. Jaanotⁱ footⁱruva Jacusuminaafi amⁱhaijaa saajitⁱrahi. Jaanotⁱ ofooboro amⁱhaijaa galluuji.

⁸ Jaadi diibo asaadi jiinⁱjeminaaco gaajasujiibo imitⁱminaa iicanoco, bu tolli^{ro} iticovono jⁱhai iicanoco, bu diitoco Moocaani udugaacujinoco icano.

⁹ Jaabo: Diito imitⁱminaa iicanoco, neeji uco diito imiyaavogotⁱmaño.

¹⁰ Tolli^{ro} bu gaajasujiibo iticovono jⁱhai iicanoco, uujoho Guihirubi iicahigo ofoomaño. Jaaboco amⁱhai siino uco mahatyimecujitⁱhi.

¹¹ Tolli^{ro} bu gaajasujiibo Moocaani udugaacujinoco, diibo jiije aivojⁱbo iicaabo ijico cⁱjigaifaño igañⁱqui ificucumaño icano.

¹² Sihidi amⁱhaico eneejiruno icarahi. Jaarunoco jisumi amⁱhai magaajajitⁱrahi.

¹³ Jaanotⁱ miyaano Gaija asaadi amⁱhaico miyanotⁱro jⁱbeguejiibo. Jaaruno ijeebⁱtiro jⁱbeguejitⁱbo Moocaani onoonoco jⁱbeguejiibo, tolli^{ro} bu amⁱhaico gaajasujiibo ufucu iicajinehejeque icano.

¹⁴ Diibo uco bocigusuji taaño iicanoti agaayⁱcⁱboro amⁱhaico gaajasujiibo.

¹⁵ Guihirubima icano paryⁱ taaño. Jaamaño uujoho neehi: Moocaani Gaija taaño iicanoti agaayⁱcⁱboro amⁱhaico gaajasujiibo, nooboro.

Idaasuno Mihicarumo Imo Imo Miminifeteji.

¹⁶ Goovacujino amⁱhai uco siino atyimecutimo mihicano. Jaarunobuunati goovajⁱsutinoti siino uco mahatyimeji Guihirubijaago efeejimaño, nooboro.

¹⁷ Jaaneguiha ijⁱbogominaati saatoho noocasiuhi: ¿Milli fine eneejirunoco mⁱhaico noobo: Goovacujino uco atyimecutimo mihicano, siino bu goovajⁱsutinoti siino uco mahatyimeji Guihirubijaa efeejimaño? onono

¹⁸ neehicaumo: ¿Milli eneejiruno goovajⁱsujitino, bu goovajⁱsujino onono? Magaajitⁱhi ihiimaanoco, noomoro.

¹⁹ Jaanoco Jesu diiboco diito idillujirunoco agaajacuboro diitoco nuubo: Sanomiro midillucasihi, uujoho goovajisujino uco atyimecuutimo mihicano, bu toonobuunati goovajisutinoti siino uco mahatyimeji onoonoti.

²⁰ Miyanotiro, miyanotiro amahaico neehi: Mataacasimoro idaasuno mihicaji. Jaaneri jiije miyaminaa imo imo icaji. Jaaruno amahai idaasu imo icati minifeteji.

²¹ Miro gaigo eseemevajisumi idaasuno minifotogo ihaivofucuvi ifotomaño. Jaarugo eseemevacuunobuunati ihaivoco esicinicutatigo jiiñehallivi sisee seemene ifiiveneri imo imo iicamaño.

²² Jaabadi amahai jisumi mihidaasuvehi. Jaarunaaca amahai siino uco mahatyimeneri amahai jeebino sihidi imo imo minifeteji. Jaano imo icaco mahaiñooba amahaiditi udumitijitino.

²³ Jaasumi uco siino midillucujithi. Miyanotiro amahaico neehi: Guihirubi amahaico aciji fanoovaco tamomofeenedi midillunoco.

²⁴ Jisumihiica amahai jinejebaco midillutihiica tamomofeenedi: Midillu. Jaamo magaayichi. Jaamo sihidi imo imo mihicahi.

Jesu Jiñejeque Guiñonihu.

²⁵ Jilli amahaico neehi siinov oovicuboro. Jaarunofaño tufucu gaseji siino amahaico siinov oovicuboro ijibugucujitino. Jilli foovonoro amahaico Guihirubiti ijibugucujino.

²⁶ Jaasumi amahaihallivi Moocanico uujoho dilluji amahaico nootithi:

²⁷ Guihirubiro amahaico gaijhi, uco amahai magaijimaño, tolliro bu uujoho Moocaniti asaahinoco mimiyaavogomaño icano.

²⁸ Uujoho Guihirubiti ihiñehinuboro jiiñehallivi saahinhi. Jaaruubo siino jiñejeque ejeevesuuboro dojicuviro Guihirubijaago fuucuui, nooboro.

²⁹ Jaanegui ijibogominaa diiboco nuuhi: Jisumi naha foovono diimaahi siinov oovicitibo.

³⁰ Jisumi naha jari magaajacuui ijoho fanoovaco agaajanoco. Jaamaño mahaiñooba ico dillucujitirahi, bu mahai imino magaajacuui ijoho Moocaniti asaahinoco, noomoro.

³¹ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: ¿Jaanegui nacu jari jisu mimiyaaveguehi?

³² Tufucu jino gasecui; fine tusu mihicacuui, jino amahai fahigovavi safiisa amahai naagonovi magavaranamaajino tajoiti uco mejeevesumoro. Jaaruubo uujoho uuro icajithi Guihirubi uuma icaji.

³³ Jilli amahaico neehicahi. Jaamo uuvi sajeebi mihicahi. Jiñejehallivi sihidi idaasuma mihicaji. Jaarunofaño ucoro mehesicini, uujoho jiñejeque guiñonihu, nooboro.

17

Jesu Ijibogominaahallivi Moocanima Iimaahi.

¹ Jilli Jesu unuunobuunati, niquejeque emeeciuboro, nuuhi: Guihihi, tusumi mihi-cacuui; Daachico cahacisu, tolliro bu Daachi ico icahacisuqui.

² Ijoho Daachico diijico daacih paryi miyaminaahallivi. Jaamo paryi ijoho uco adaacimoco ifinijitino fiivoco aciqui.

³ Jaano jino ifinijitino fiivo, iduboro ijoho miyaabo Moocani idiicanoco agaajano, bu tolliro Jesucristoco ijoho agalluhinuboco agaajano icano.

⁴ Uujoho ico jiñejehallivi bocigusuhi; imivucuui uco atajibahinoco omoonhicaabo.

⁵ Jaaneguiha, Guihi, uco dicojivi bocigusu jiñeje fiivuutinaacaro dicojivi uco obocigusubadi.

⁶ Jiinjeminaati idiciboro uco adacimoco dimomoco gaajasucuuhi. Dita iicahinimoco uco daacihininihi. Jaamo imino diijico ficuhi.

⁷ Jisumi gaajacuumo paryi uco adaacihinino iti asaanoco.

⁸ Diijico uco adaacihininoco diitoco acihicacuuhi. Jaanoco agaayicimoro gaajacuumo miyaanoro uujoho iti asaahininoco. Jaamoro miyaavogomo miyaanoro ijoho uco agalluuhininoco.

⁹ Jaamohallivi ico dilluhi, Famoohalliviro jiinjeminaahallivi ico dillutahi, dita iicamoco uco adaacihinimohalliviro dilluhi.

¹⁰ Mihiro paryi taaño iicano diino, tolliro bu diino iicano taaño icano. Jaamofañodi uujoho cahacisucafeteahi.

¹¹ Jaaruubo uujoho jiinjehallivi icacuujitahi. Jaanoti diito jiinjehalliri icaji. Jaanoti uujoho dijaa feeji. Jaanegui, Guihi, ijoho idiimiibo, uco adaacihinimoco dimityari toomo, saafiibadiro diito iicaqui ima misi saafiuro mihicabadi.

¹² Uujoho jiinjehalliri iicahinimumi diitoco teemehicahininihi dimityari uco adaacihinimoco imino teemehinihi. Jaamaño saafiiba diitoti mitatahi; idiboro johono imitacuubo Caatinihaamefaño onono imiyaavequi.

¹³ Jaaruubo jisumi dijaago fuucuui. Jilli neehi jino jiinjehalliri iicanohachutahiica tahimohicari diito tolliro imo imo iicaqui.

¹⁴ Mihiro diijico uujoho diitoco acicuui. Jaarumoco jiinjeminaa diitoco gaayicitahi jiinijeoto iicatimaño, uujoho bu jiinjeminaafi iicatimaño icano.

¹⁵ Jaanegui diitoco jiinjehalliti diciqui ico dillutahi. Diitoco ijiti dihifiniciquiro ico dilluhi.

¹⁶ Jaamo diito jiinjeminaa icacuutimo uujoho jiinjeminaafi iicatibadiro.

¹⁷ Jaamoco ijuiharo ijeevadi ficu miyaanofeenedi, dijibogo aivo miyaano.

¹⁸ Ijoho uco jiinjeminaafeenevi agalluuhinibadiro, bu uujoho diitoco jiinjeminaafeenevi galluui.

¹⁹ Jaamaño uujoho diitofañodi uuro tafiico idiro ijeevadi ficuui. Tolliro bu diito idiro ijeevadi ificucafetequi miyaanofeenedi.

²⁰ Diitohalliviro ico dillutahi, tolliro bu diito jibogofeenedi uco imiyaaveguejimohallivi ico dilluhi,

²¹ sano famooro saafiibadiro misima iicaqui; Guihi, ijoho uuma, bu uujoho ima icano mihicabadi iicaqui, jiinjeminaa imiyaaveguequi ijoho uco agalluuhininoco.

²² Diitoco acicuui, uco adaacihinino bociyomonoco, sanobadiro iicaqui ima misi sanooro mihicabadi icano.

²³ Uujoho diitofaño, ijoho tafaño icano mihicaqui diito sanobadiro iminifetequi. Jaanofañodi jiinjeminaa igaaajiqui ijoho uco agalluuhininoco, bu diitoco agaijinoco, bu uco agaijinoco icano igaaajiqui.

²⁴ Guihi, imeguehi uco adaacihinimo uujoho iicahigo tolliro iicano uco bocico adaacihininoco ihatyimequi, jiinije fiivuutinaacaro uco ijoho agaijumaño.

²⁵ Guihi, miyaano, ico jiinjeminaa agaajatimo. Jaanoti uujoho ico gaajahi, tolliro bu jito gaajacuui ijoho uco agalluuhininoco.

²⁶ Jaamoco gaajasuhicacuui dimomoco. Jaarunoco janaanicihiica gaajasuji ijoho uco agaijino diitofaño iicaqui, bu uujoho diitoma icaqui icano.

18

Jesuco Agaayicino.

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jilli unuuboro Jesu ijibogominaama fuuhi Cedro onoohigayi onegueehi iicaubajigayi tuhiguino diitoma fuubo.

² Tolliro bu Juda diiboco aaciujiiibo tomañoco gaajauhi fahiijivaro Jesu tobajijaago ijibogominaama efeehicaumaño.

³ Jaanegui amocasiminaa, temploja toomominaa icamoco fariseomi, sacerdotemi aivojito icamo agalluumoco Juda iiciuboro satyuuhi. Jaamo fuuhi ihaamiganoma, iniisuganoma, cuugahuneri, ciijigaimecuneri icano.

⁴ Jaanoco Jesu paryi gaajacuuhi diiboco omoonujinoco. Jaaboro imegaviro diitoco nuubo: ¿Mico amihai miguiinehi? nooboro.

⁵ Jaanegui diiboco iimusuumo: Jesu Nazareoboco, noomoro.

Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Eti du uujoho diibo, nooboro. Jaamofaño icaubo Juda Jesuco igaayiciqui diitoco isiguubo.

⁶ Jaamoco Jesu: Uujoho diibo, unuuneri diito ibujinaagoviro aifuumo jiiinjehallivi.

⁷ Jaadi Jesu siino diitoco dilluuhi: ¿Mico miguiinehi? nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Jesu Nazareoboco, noomoro.

⁸ Jaanegui Jesu nuuhi: Amihaico duhu: Uujoho diibo, nuucuuhi. Uco miguiino-hachiji taka jitoco mejeecivedino, nooboro.

⁹ Jilli nuubo: Uco adaachinimoti saafiiba mitatihi, unuuno imiyaavequi.

¹⁰ Jaasumiro Pedro iniisugaco ifajutafañoti iguiiyiciuboro saafico buiyaacuuhi, jahi saafi Malco onoobo sacerdotemi aivojibo jeevivominaafi nijimehuco quiticisuuhi imiyanaagomeehuco.

¹¹ Jaanegui Jesu Pedroco nuuhi: Diniisugaco dojicuviro diihacu. ¿Nacu ijoho gaajatihi idasuno iicaqui uco Guihirubi atajibanoco? Jaanoco bu, ¿milli jaabo uujoho: Chahano, neejirahi? nooboro.

Jesuco Sacerdotemi Aivojibo Imegavi Asatyuno.

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Jaasumiro ihamocasiminaa, diito aivojiboma, bu judiomisiminaa icamo Jesuco agaayicumoro sisiuhi.

¹³ Jaamoro ticoniumo Jesuco Anas onoobo Caifas baabojaga asatyumo tusumi Caifas sacerdotemi aivojiboti iicaumaño.

¹⁴ Jaabo diibo Caifas judiomico afajiniubo: Imino saafiro faacuumihalliviro iguijevne, nooboro unuubo.

Pedro Anas Goohasifaño Icauhi.

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Jaabo dojicuti fuumisi ijibogominaatisi, Simon Pedro, bu saafi icano. Jaabo saafiu sacerdotemi aivojiboco agaajacuubo. Jaamaño diibo Jesuma jicafutuuhi sacerdotemi aivojibo goohasifaño.

¹⁶ Jaarunaa Pedro iguhugaviro fitafutuuhi. Jaanegui diibo sacerdotemi aivojiboco agaajaubo ufuuboro iguhuga toomoinaagoma ihimauboro Pedroco fañovi jihacuuhi.

¹⁷ Jaanegui diigo Pedroco nuuhi: ¿Nacu ijoho tolliro diibo jibogominaafi idiicaabo? noogoro.

Jaanegui diibo nuuhi: Chahano uujoho diibo icatihi, nooboro.

¹⁸ Jaanaa isicuneguiiha ciijigaico eebasuumoro feemehicaumo jeevivominaa, sisiminaa icano. Jaamofeeneri tolliro bu Pedro icauhi efeemeubo.

Anas Jesuco Dilluhicauhi.

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Jaanaa sacerdotemi aivojibo Jesuco dilluhicauhi ijibogominaaditi, ijibogoti icano.

²⁰ Jaanegui Jesu diiboco iimusuuhi: Uujoho foovono iimaahicahi. Fahiijivaro miyaminaa imefeenevi sinagogajanofaño, templojafaño icano. Fahiijivaro jibeguehicahi famooro judiomisiminaa ijahajafaño uujoho toovono iimaahicatihi.

21 ¿Collíhi jaanoco uco dilluhi? Diitoco dillu, uujoho ihiimaahicanoco uguubuhicamoco. Diito gaajahi uujoho eneehicanoco, nooboro.

22 Jesu jilli diiboco unuunegui, saafi sisimínaafi Jesuco ihimeti gabacuuhi: ¿Nacu tolli ñjoho aivo diimusuhi sacerdotemi aivojñboco? nooboro.

23 Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Imitino ihiimaahachijí, enecata dinoo. ¿Cono nacu imitino onono? ¿Collíhi jaabo uco daamíhi? nooboro.

24 Jaanegui Anas Jesuco sisiciníuboco sacerdotemi aivojñbo Caifasjaago galluui.

Pedro Jesuco Siino Tuunamaaiuhi.

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jaanaa Pedro julleecinñboro feemehicauhiica diitoma. Jaaboco nuumo: ¿Nacu ñjoho diibo jñbogomínaaobo diicatíhi? noomoro.

Jaanegui Pedro tuunamaaiuhi: Chahano uujoho diitoobo icatíhi, nooboro.

26 Jaanegui sacerdotemi aivojñbo jeecivomínaafi nuuhi: ¿Jaaruno du Olivohono iicagajiguiino ico uujoho diiboma atyimehiníhi? nooboro. Mñro Pedro diibo yoobo ñjimeehuco Olivohono iicagajiguiino iquitíciubo.

27 Jaarunaa Pedro siino tuunamaaiuhi. Jaasumiro iví catava ojícuuhi.

Pilato Imefeenevi Jesuco Satyehi.

(Mt 27.1-2, 11-31; Mr 15.1-20; Lc 23.1-25)

28 Jaamoro Jesuco satyuumo Caifas iijati tomañohaivojñbo iijajaago. Jaanaa seseevecuuno. Jaanegui judiomí toojafaño jicafutuutimo ijeevamaje onoobadí imitíri ijeebñco imihinínimoro Pascua machuco amachuujitiruneguiiha.

29 Jaanegui aivojñbo Pilato ihiinuuboro diitoco nuuhi: ¿Jinejhallítí diiboco misívahi? nooboro.

30 Jaanegui iimusuumo: Gaicaaumínaafi iicatíruva ico mahacíjitirahi, noomoro.

31 Jaanegui diitoco nuubo: Amñhairyo masatyomoro amñhai tajñba onoobadí momooni, nooboro.

Jaanegui judiomí diiboco iimusuhi: Mñhai judiomí, mñhaiñoobaco millítí magaicaaujítirahi, noomoro.

32 Jilli miyaavuuno, Jesu jilli guijeveji, nooboro eneehicauno.

33 Jaadi siino Pilato fañoojaví jicafutuuboro tahí Jesuco ocoovauboro dilluubo: ¿Ñjohona judiomí Aivojñbo? nooboro.

34 Jaanegui Jesu iimusuhi: ¿Dijeebñtiro nacu tolli uco dilluhi? ¿Nacu sita uudití ico tolli neehi? nooboro.

35 Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Nacu uujoho judiomíoo? Chaha, siicumíoo. Mñro diijíiníjemínaaro, sacerdotemi aivojítoma ico uco acíhi. ¿Jinejeque jana mooníhi? nooboro.

36 Jaanegui Jesu diiboco iimusuhi: Jijeono tahaivojí icatíhi. Jijeono tahaivojí iicaruva tajeecivomínaa tahallítí icajirahi judiomí usefaño uco acítimo iicaqui. Jaanotí tahaivojí jijeono icatíhi, nooboro.

37 Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jaaneguiihacuva ñjoho aivojñbo? nooboro.

Jaaneguiiha Jesu diiboco iimusuhi: ¿Ñjoho du eti, uco aivojñbo, neehi? Tooneguiiha uujoho ifivehinñbo jiijehallívi saahiníhi miyaanocoro neequi. Jaano miyaano iicanoco paryí agaajamo uujoho onoonoco guubunícihi, nooboro.

38 Jaanegui Pilato diiboco nuuhi: ¿Jineje nacu miyaano? unuuboro siino Pilato judiomíjaago saauhi diitoma ihiimaavaubo. Jaaboro diitoco nuubo: Diiboví uujoho iimitínobaco atyimetíhi, nooboro.

39 Mñro amñhai amñhai jeevamaajefí uujoho Pascua jñbaimosumi saafiití cívojamínaafítí isinaayuno. Jaaneguiiha, ¿naa mihimeguehi judiomí Aivojñboco isinaayunoco? nooboro.

⁴⁰ Jaanegui famooro sefano coovadiivuuhi: Diiboco sinaayujitih, Barrabacoro sinaayu, noomoro. Jaabo Barraba nanivaminaafiu.

19

¹ Jaanegui Pilato Jesuco #ciuboro aamisuuhi.

² Jaadi amocasiminaa januutuno coohaiñooco minihaiti eheetavuumoro iinigaivi diiboco javucaruumo. Jaamoro bu diiboco j#hacuumo aivoj#bo gaachehubadi gachicohai deecano tifaibadi itifai iicachehuco.

³ Jaamoro diiboco sahaguehicaumo: ¡Judiomí Aivoj#bo Diica! noomoro, diiboco ihimefaño gan#chicaumo.

⁴ Jaanegui Pilato siino asauboro diitoco nuuhi: Memeeçi, eneecau diiboco isivi sivaqui, jaamo magaajahi diibovi iimitinobaco uujoho aatyimetinoco, nooboro.

⁵ Jaanaa Jesu iinovauhi ijanuutuno minihaima, igaachehu tifaiba iicachehuma icano. Jaanegui Pilato nuuhi: ¡Jaani diibo! nooboro.

⁶ Jaaboco sacerdotemí aivojito, bu isisiminaa icamo aatyimeumoro sefano coovadiivuumo: ¡Diiboco imohobujehallivi metetecu! ¡Metetecu! noomoro.

Jaanegui Pilato diitoco nuuhi: Eti tahi masatyomoro metetecu. Jaanoti uujoho diibovi iimitico atyimehi, nooboro.

⁷ Jaarunofaño judiomí diiboco iimusuuhi: Mihaima icano tajiiba jaano onoobadi guijevejiibo imooniqui ijeebitiro: Uujoho Moocaani Seemene, neehicaabo, noomoro.

⁸ Jilli diito unuunoco Pilato uguubuuboro janaanici aivo iguiubo.

⁹ Jaaboro siino ijafaño ijicafutuuboro Jesuco dilluubo: ¿Cuucatiobo #joho? nooboro. Jaarunoco Jesu iimusucuutih.

¹⁰ Jaanegui diiboco Pilato nuuhi: ¿Uco diimusujitirahi? ¿Nacu gaajatihí ico etetecusu-jiruno, isinaayujiruno icano mityama iicanoco? nooboro.

¹¹ Jaanegui diiboco Jesu iimusuuhi: Tahallivi mityabama chahajirahi ico Moocaani ihacitiruva. Jaamaño ico uco aacibo aivo dijanaanici imitima icahi, nooboro.

¹² Tollí unuunoma iicaabo Pilato diiboco isinaayuqui moonihicauhi. Jaarunaa judiomí sefano neehicauhi: ¡Diiboco isinaayuhachijí aivoj#bo Cesar nahaboniminaafi diicatihí! M#ro: Uujoho aivoj#bo, onoomo Cesarminaafiti minifetehi, noomoro.

¹³ Jaanegui Pilato diito tollí unuunoco uguubuuboro Jesuco isivi isivauboro casivuubo ihaivoji icagahallivi. Jaano hebreomí ijiri Gabata, onono guisibano nicuta eneejiruno.

¹⁴ Jaasumi Pascua j#baimo icaujino fiiticuuhi gadic#barucuu iicauno. Jaaboro Pilato judiomico nuuhi: ¡Jaani am#hai Aivoj#bo! nooboro.

¹⁵ Jaarunofaño diito sefano coovadiivuuhi: ¡Jaafa guijeveebe! ¡Jaafa guijeveebe! ¡Tetecu! noomoro.

Jaanegui Pilato nuuhi: ¿Am#hai Aivoj#boco jaabo tetecuji? nooboro.

Jaarunofaño sacerdotemí aivojito iimusuuhi: Mohaivoj#bo Cesar uufocovi sifi mo-haivoj#bo chahahi, noomoro.

¹⁶ Jaanegui diito usefaño diiboco jeevesuubo itetecuqui. Jaaboco #ciumoro satyuumo.

Jesuco Etetecuuno.

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Jaadi Jesu fuucuuhi icubujeque agafaiy#chihin#bora nigaipaajebai onoomañovi. Jaanoti hebreomí ijiri Golgota onoobavi.

¹⁸ Jaamañovi diiboco tetecuumo, tolliro bu miimisiiico tetecuumo icano. Jaamisifeenevi Jesuco ficuumo.

¹⁹ Jaabo Pilato imomoco acaatinuboro Jesu guijeve imohobujevi ficusuuhi: JESU NAZAREOBO JUDIOMÍ AIVOJ#BO onoonoco.

²⁰ Jaanoco guiraamo saatoho judiomí toonoco meeciúhi. Jesuco etetecuumañó tuucuumití ifiitiumañó. Jaano toono imomo caatiniciniúhi hebreo iijiri, griego iijiri, latin onoojiri icano.

²¹ Jaanegui judiomí sacerdotemí aivojito Pilatoco nuuhi: Judiomí Aivojibo nooboro, caatinidino. Jilli: Judiomí Aivojibo uujoho, enehicaabo nooboro, caatini, noomoro.

²² Jaarunofañó diitoco Pilato iimusuuhi: Acaatinibadiro icacuujino, nooboro.

²³ Jaamo ihamocasimínaa Jesuco etetecunobuunati Jesu gaachehuco dugaacuumo sano nahabovacasidino. Jaamoro sanohosa iticovoví ifocasiumo. Tolliro bu icamooja falluuratino sadaahere caamotí guinoví nñciníujaco ñciumoro

²⁴ noocasiumo: Jichehuco masí ifocasitímoro tochehuhalliví suerteque meheetavequi: ¿Naa cajaaní tochehuco icíji, noomoro. Jilli mooniumo Caatinihaamefañó onoono imiyaavequi: Tagaachehuco ifocasiumo. Jaamoro tacamoojahalliví suerteque eetavuumo, onoono. Jaabadi jilli ihamocasimí mooníuhi.

²⁵ Jaanaa Jesuco etetecuboguiino icahicaugo seeji, bu diigo nago Maria onooگو Cleofa taaba, bu Maria Magdalena onooگو icano.

²⁶ Jaanaa Jesu seejico aatyimeuboro, bu tolliro aivo agaijhicaubo ijibogomínaafico ihuufocorí icauboco aatyimeuboro seejico nuubo: Gaha, diiburucuji daachibadi ñma iicajiibo, nooboro.

²⁷ Jaadi bu tolliro ijibogomínaafico nuubo: Diigurucuji diiseejibadi ñma iicajigo, nooboro. Jaasumitiro diigoco ijibogomínaafi iijafañó satyuuhi.

Jesu Iguijeveuno.

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Toonobuunati Jesu idudicamaajeque iimivucuunoco agaajaciuboro nuuhi: Adujirahi, nooboro Caatinihaamefañó onoono imiyaavequi.

²⁹ Jaamañeri guirihillufañó icaufaihu iquigañó aivofaihu ñdicufaihu. Jaafaihufañó faatata icanoco amatyusuumoro hisopo onooگو usuho. Jaaho aafeque ñciumoro tootaataco toohaafe nijequeví ificumoro diibo iijifañó cabuyaacuumo.

³⁰ Jaanoco Jesu aaduuboro nuuhi: Ivi paryí imivocafutucuuno, nooboro. Jaadi acanuvuuboro guijevecuubo.

Jesu Mecuhuco Ahaamiuno.

³¹ Jaanaa Pascua jibaimo seseevedi iicacuujineguiiha. Tufucu jaguisífucu iicauneguiiha judiomí imuguutihí diito ifino tubujejeviro iicaunoco. Míro diito jaguisífucuví jinejeba aivo eheetavorahicautimañó. Jaanegui Pilatoco dilluumo saatohoco itajibaqui idinoco agafaryucumoro diitoco toonotí sihígoví ificuuqui.

³² Jaanegui amocasimí asaamoro saafico idinoco gafaryucuumo. Jaadi bu tolliro saafico mooniumo Jesu cojiví etetecuciníumísico.

³³ Jaadi Jesuví ñfutuurmaaca chuumucuubo. Jaanoma iicaumo diibo idinoco gafaryucuutímo.

³⁴ Jaarunaaca diitotí saafi Jesu mecuhuco ihaamigari cafatyícaruuhi. Jaasumiro diibofañotí iinuuno tijoho, nifaihu icano.

³⁵ Jaanoco aatyimeubo miyaanocoro jibeguehi. Jaabo gaajahi toono miyaano iicanoco. Jaamo amíhai tolliro bu mimiyaaveguehi.

³⁶ Jilli icauno Caatinihaamefañó: Dibacino quisicurajitíhi, onoono imiyaavequi.

³⁷ Jaabadiro bu samañooahaamefañó noonó: Cafatyícaruciniíboco mahatyímeji, noonoro.

Jesuco Icíuno.

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Toonobuunati Jose Arimatea cuumioobo Jesuma efeehicauruubo judiomi ñihicuti toovono ufuuboro Pilatoco dilluubo Jesu ifico ihiciqui. Jaaneguiha Pilato: Jii, nuuhi. Jaaneguiha ufuuboro Jesu ifico icijeubo.

³⁹ Tolliro bu Nicodemo fuuhi iticoni Jesuma fucu ihiimaajeubo. Jaabo guiraano facicifaihuco sivauhi treinta kilo ticovovi. Tofaihuco mirra, aloe iicaneri eetavuuhi.

⁴⁰ Jaamisiro gaachehubaanoco tooneri afacisumisiro Jesu ifico miniuhi, judiomi jeevamaaje tolli icinibadi.

⁴¹ Jaano diiboco etetecumañeri icauno bajigayi. Jaamañeri bohoji cihoji icauhi miñhaiñoobaco tohojifaño icicutihoji.

⁴² Jaahojifaño Jesu ifico cumisi tohoji tomañoti ifitumaño judiomi jaguisifucu ticovacuuneguiha.

20

Jesu Siino Ubuheeteuno.

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Jaanaa judiomi jaguisi iicauno sesevedi Maria Magdalena onoogo Jesu cihojijaa fuuhi fucugayiro civonaacaro. Jaago atymeuhi icihojico afabaacuuba iguisiba sihigovi acaubaco.

² Jaanegui Simon Pedro, bu saafi Jesu agaijihicaubo ijibogominaafi icamisijaa ijinafatyugoro diitisico nuuhi: Aivojiboco icihojifañoti cuucahacho satyucuumo. Jaanoco magaajatih, ¿cuucahacho fine ficuumo? noogoro.

³ Jaaneguiha Pedromisi icihojijaago

⁴ jinoomisiro fuuhi. Jaanaa saafi Pedro imegaro icihojivi ifutuuhi.

⁵ Jaaboro tohojifañoco idijivuuboro emeciubo atymeuhi iminitaacoro. Jaaruubo tohojifaño fuutih.

⁶ Jaanobuunati jari Simon Pedro gaseuhi diibo dojicuti. Jaabo tohojifaño jicafutuubo atymeuhi iminita tomañeriro acaaciniunoco.

⁷ Tolliro bu Jesu imeque iminubaryu imino miniciniubaryu ijeevadi acaubaryuco atymeubo.

⁸ Jaanegui bu tolliro saafi jicafutuuhi tohojifaño, iticoni tohojivi agaseubo. Jaabo toonoco aatymeuboro miyaavuguuhi.

⁹ Jaarumisi gaajautimisihica Caatinihaamefaño: Jesu iguijeevebe siino buheeteji, ononoco.

¹⁰ Jaadi Pedromisi siino dojicuviro iijajaago uumicuuhi.

Jesu Maria Magdalena Onoogovi Jafeveuhi.

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jaanaa Maria iinoro fitafutuuhi tohoji imega taagoro. Jaago taagoro dijivuugo tohojifañoco emeciugo.

¹² Jaago atymeuhi miimisiici Moocaani toomominaatisico sesechehunofaño icamisi giciniuhi saafi Jesu nigai iicaunaagonovi, jaanoti saafi itihai iicaunaagonovi icano icaumisico.

¹³ Jaamisi diigoco nuuhi: ¿Jinejeri jaago ijoho taahi? noomisiro.

Jaanegui diigo nuuhi: ¿Cuucahacho tahaivojiboco asatyomoro ificuuneri? noogoro

¹⁴ ibujinaagoco emeciugo Jesuco atymeuhi. Jaarugo diibo Jesu iicaunoco gaajautih.

¹⁵ Jaagoco Jesu nuuhi: ¿Jinejeri jaago taahicahi? ¿Mico guinehi? nooboro.

Jaanegui diigo tobajigayi toomominaaficoro eesiciniumaño nuugo: Aivojibo, ijoho baacho asatyoboro, ¿cuucahacho ficuuihi? Uco diibogo icitogoro satyequi, noogoro.

¹⁶ Jaanegui Jesu diigoco dilluuihi: Maria, nooboro.

Jaanegui diigo diiboco emeciugoro hebreomi iijiri nuuhi: Raboni, noogoro; Jibogominaafi, eneejiruno.

17 Jaanegui Jesu diigoco nuuhi: Uco dudicidino; uujoho caamo Guihirubijaago footihiica. Jilliro foogo tañahabomico diibogoto: Guihirubi, bu tolliro amihaiti amihai Caani iicaabojaago feehi. Taacaani Moocaani iicaabojaago feehi. Jilli noogoro diibogoto, nooboro.

18 Jaanegui Maria Magdalena onoogo fuuhi ijibogominaajaago Jesuco aatyimeunoco, bu diibo unuunoco icano diitoco ijibugutuugo.

Jesu Ijibogominaavi Jafeveuhi.

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Hch 1.8)

19 Jaafucuro ijicuuvi ijibogominaa igaicinuihi samecufaño judiomi ñihicuti iguhuganoco kuhufono ofoboociumoro icauhi. Jahi Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleeveuboro diitoco dilluubo: Sajeebii mihica, nooboro.

20 Tolli unuuboro diitoco ifusuubo ihuseneque etetecuunopaajeneque, bu imecuhuti ahaamiupaajeque icano. Jaaneri ijibogominaa imo imo minifutuuhi Ihaivojiboco aatyimeumoro.

21 Jaadi siino Jesu diitoco nuuhi: Sajeebii ma mihica; Guihirubi uco agalluubadiro bu uujoho amihaiico galluui,

22 nooboro diitohallivi fuunaruubo. Jaaboro nuubo: Magaayici Moocaani Gaijaco, nooboro.

23 Jaamo cajaatyocohacho iimitico mubuusumo iimitima chahacuji. Jaanoti mubusutimo imiti buusuracujitih, nooboro.

Tomas Miyaavogoti.

24 Jaarunaa Tomasco Gaatyaba eneehicaubo diitoma chahauhi Jesu diitovi ajafeveusumi.

25 Jaaboco saatoho ijibogominaa jibuguuhi: Aivojiboco mahatyimehi, noomoro.

Jaarunofaño Tomas diitoco nuuhi: Ihusenefaño diiboco etetecuunopaajeneque aatyimeebere toopaajejefaño tahusegaiñoco ijihacutinohachuta, bu tolliro imecuhuti diiboco ahaamiupaajefaño ijihacutinohachuta miyaaveguejitih, nooboro.

26 Jaanobuunati sahuse juugahuseti mifucuci, safucu icano nigaciti siino ijibogominaa igaivuui toojafaño. Jaasumi Tomas diitoma icauhi. Jaanaa iguhugano kuhufono fobocinirunaa Jesu ijicafutuuboro diitofeenevi ujulleeveuboro diitoco dilluubo: Sajeebii ma amihai mihica, nooboro.

27 Jaaboro Tomasco nuubo: Ifaaji ivi jisumi dihusegaico jinofaño diihacu. Jaaboro jino tahuseneque meeci, bu juugavi saabo jino tamecuhufaño dihuseque diihacu. Jaaboro mabañihi nootibo, miyaavogo, nooboro.

28 Jaanegui Tomas diiboco iimusuuhi: ¡Tahaivojibo Moocaani! nooboro.

29 Jaaboco Jesu nuuhi: Tomas jari uco adaatyimeebere miyaaveguehi. Imino icajino atyimetirumo imiyaavogomo, nooboro.

30 Tolliro bu Jesu sihidi ejeevanoonoco ijibogominaa imefeenevi guiraano eetavehi-cauhi. Jaaruno jihaamefaño paryi caatinicinitino.

31 Jaanoti jinoocoro caatiniumo amihai mimiyaaveguequi Jesu diiburucu Cristo Moocaani Seemene iicanoco. Jaaboco mimiyaavogonofañodi diibovi ifinijitino fiivoma mihicahi.

21

Jesu Jafeveuhi Sietedimo Ijibogominaavi.

1 Jaanobuunati siino Jesu ijibogominaavi jafeveuhi Tiberia muuaijinivi. Jilli diitovi jafeveubo.

2 Jaamo samañero icaumo Simon Pedro, bu Tomasco Gaatyaba eneehicaubo, bu Natanae Cana de Galilea onocuumioobo, bu Sevedeo seemenetisi, bu tolliro sitisi diitootisi icamoco

³ Simon Pedro nuuhi: Uujoho ficiteji, nooboro.

Jaanegui diito nuuhi: Tolliro miihai iima masaaji, noomoro fuumo meenegari. Jaarumo tufucu saafiba icicutimo.

⁴ Jaanaa sesevecuunaaca Jesu diitovi jafeveuhi jiniigaibaahovi. Jaaruuboco ijibogominaa gaajacicutihi diibo iicaunoco.

⁵ Jaabo diitoco nuuhi: ¿Sicafe, naa saafiba mihicitihi? nooboro.

Jaanegui: Chahano, nuumo.

⁶ Jaanegui Jesu diitoco nuuhi: Amiihai sinicuuhuco amiihai meenegati momiyanaagonovi magañi. Jaamo mihicitihi, nooboro. Jaanegui tahigovi agañi mo isinicuuhuco guiyicicutihi itaava bociri sihidi ijivusumaño.

⁷ Jaanegui Jesu ijibogominaafico agaijhicaubo, Pedroco nuuhi: ¡Mohaivojibo jahi! nooboro.

Jaanegui Pedro Jesu jahi iicaunoco uguubuuboro igaachehuco siyaavuubo, igaachehuco ujjuuvumaño. Jaaboro muuaifaño acutuubo.

⁸ Jaanaa sanoodimo ijibogominaa isinicuuhuco meenegari guicimoro ijinijaagovi sivaumo ijinita cien metrohachutaro iicaumaño.

⁹ Jaamo isivi ihinuumo atyimeuhi cijigaihalliri taavaabo gaaruciniibo aacaaboco maahuma.

¹⁰ Jaamoco Jesu nuuhi: Toono taavaco mihicimoti juu misiva, nooboro.

¹¹ Jaanegui Pedro imeenegafaño ufuuboro isinicuuhuco isivi guiyicicutiubo sihidi queefimo taavaco ciento cincuenta y tresdimo icaurumoma isinicuuu gallivuutih.

¹² Jaamoco Jesu nuuhi: Masaamoro mamachuva, nooboro.

Jaaruuboco ijibogominaati saafiba dilluutih: ¿Miijoho iijoho? noomoro Ihaivojibo iicaunoco agaajaumaño.

¹³ Jaadi Jesu asauboro itaavaaboco iicuboro diitoco aciubo, bu tolliro imaahuco aciubo icano.

¹⁴ Toonoma mifooci, safo icano icacuuno Jesu ijibogominaavi ajafeveuno iguijeveubo siino ubuheeteunobuunati.

Jesu Simon Pedroco Atajibauno.

¹⁵ Jaamo amachuunobuunati Jesu Simon Pedroco nuuhi: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi jino janaanivivi? nooboro.

Jaanegui Simon Pedro iimusuhi: Jiihi, Aivojibo, iiro gaajacuuhi ico agaijinoco, nooboro.

Jaanegui Jesu diiboco nuuhi: Jaaneguiha taca oono toomominaafi ihoveja seemeque ojoobinicibadi oono uco imiyaavogomoco dibeguehica, nooboro.

¹⁶ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi? nooboro.

Jaanegui Pedro iimusuhi: Jiihi, Aivojibo, iiro gaajacuuhi ico agaijinoco, nooboro.

Jaanegui diiboco nuubo: Taañocota toomo ovejamico otoomonicibadi, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino diiboco dilluubo: ¿Simon, Jona achi, uco gaijhi? nooboro.

Jaaneri Pedro idaasuvuuhi diiboco mifooci, safo icano: ¿Uco gaijhi? nooboro idillu-cuuneguiha. Jaaboro nuubo: Aivojibo, iiro paryi gaajacuuhi ico agaijinoco, nooboro.

Jaanegui Jesu nuuhi: Taañocota dibeguehica ovejamico ojoobinicibadi.

¹⁸ Miyanotiro, miyanotiro ico neehi: Sicafehi idiicausumi digaachehuco idicafotooboro idiimogohigovi feehicauhi. Jaanoti amiyaabo idiicacuudi dihuseque gañiyciboco ico sita digaachehuco jhacuji. Jaamoro ico satyujimo idiimogotiruhigovi, nooboro.

¹⁹ Jilli nuubo Jesu Pedro coyomo guijeveri iguijeveujinoco agaajasuubo neehicauhi. Tooneri Moocaani bocico agaajasuujinoco. Jaadi diiboco nuubo: ¡Tadyojicuti disaa! nooboro.

Ijibogominaafico Agaijhicaubo.

²⁰ Jaanaaca Pedro idojꝑcuco emeeciꝑubo atyꝑmeuhi Jesu agaiꝑihicaubo ijꝑbogomꝑnaafi idojꝑcutꝑ ufuunoco niinoono amachuusumi diibovꝑ ifituuvuuboro: ¿Aivoꝑjꝑbo, cajaanꝑ ico aaciꝑjꝑbo? nooboro idilluubo.

²¹ Jaaboco Pedro aatyꝑmeuboro Jesuco nuuhi: ¿Aivoꝑjꝑbo, jana jaanꝑji milli? nooboro.

²² Jaanegui Jesu nuuhi: Iimogohachiiꝑi icajiibo uujoho siino uhuuminohachuta. ¿Jaaruno ꝑdi milli icatihi? Jaanoti ꝑjoho tadyojꝑcutꝑ disaa, nooboro.

²³ Jilli diiboco unuunoco inahabomꝑ jꝑbocasiuhi: Diibo jꝑbogomꝑnaafi fine guijevejitꝑi, noomoro. Jaarunofaño Jesu guijevejitꝑbo nuutihi. Iimogohachiiꝑi siino uhuuminohachuta icajiibo. ¿Jaaruno ꝑdi milli icatihi? nuubo.

²⁴ Jaabo diibo jꝑbogomꝑnaafi jinooco jꝑbeguehicaꝑi. Jaaboro caatinꝑubo. Jaanoco mꝑhai magaaꝑjahi diibo ꝑjꝑbogono miyaano iicanoco.

²⁵ Tolliro bu sihidi saneheje Jesu omoonꝑhicauno icarahi. Jaanehejeꝑe sanohosari paryꝑ icaatinꝑruva uujoho onoono fine paryꝑ jiinꝑjehallꝑri iicano aamenevꝑ ꝑfetejitꝑruno.

HECHOS

Jilli Jesu J#ibogominaa Omoonihicauhaame

Moocaani Gaija Asaajino.

¹ Agaij#ibo Teofilo, iticoni acaatinuhaamefa caatinuhi Jesu jiinjehallivi iicaunohachuta omoonuboro ij#beguehicaunoco.

² Mi#iro niquejefa ufuucujino imega, iminisuminaaco ocoovauboro Igaijafa#odi diitoco imino j#beguehicaubo.

³ Jaabo Jesu iguijeveunobuunati diitovi siino jafevehicaubo cuarentadi fucuva ticovovi diitoco imino igaajasuqui diibo ubuheeneque. Jaabo diitoco j#beguehicauhi Moocaani aivojiti.

⁴ Jerusaleti mefeedino. Moocaani Gaija asaajinoco motoomo, diibo eneehininoco am#haico ij#beguehinibadi.

⁵ Miyaano naha Jua nifaihuri nitihicauhi. Jaanoti am#hai goovajino Moocaani Gaijari miniticafofotono, nooboro.

⁶ Jaamo toono Jesuma iicausumi diiboco dilluumo: Mohaivoj#ibo, #jaanegui jisumi Israel aivojico siino dojicuviro gasesuji? noomoro.

⁷ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: #Collihi magaaajajirahi tusumico id#iboro Moocaani tufucuco omoonijiibo gaajahi?

⁸ Jaanoti Moocaani Gaija am#haihallivi iniitoodi mityaco magaayiciji. Jaadi uuti mij#begueji Jerusalevi mihicabadiro Judea jiinjevi, Samariavi, paryi jiinijejinibaacidi icano, nooboro.

Jesu Niquejefa#o Ofoono.

(Lc 24.49-53)

⁹ Jilli nooboro diito #finicinaaca caamovi fuucuubo aimuufafeenedi niquejefa#o. Jaaboco atyimecuutimo.

¹⁰ Jaanegui imino #finiciumo atyimeuhi miimisiici gaifimisi sesechahunofa j#ciniumisico.

¹¹ Jaamisi diitoco nuuhi: Galilea gaifimi, #collihi niquejeque mih#finicichi? Diiboro jaani Jesu jino niquejefa mih#finicinaaca ofoobo siino saaji jiinjehalliti jino ofoobadiro, noomisiro.

Judabuunavi Matiaco Boobanimo.

¹² Jaanegui dojicuviro Jerusalejaa uumiumo Olivohono icagajiti fiitino jaguisifucuvi judiom#gonicinohachuta.

¹³ Jaamo ij#ibogominaa dojicuviro tuucuumivi agaseudi fuumo caamovi iicamecufa#o icahicauhigo. Jaamofeeneri icaumo Pedro, Jacoobo, Jua, Andre, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Jacoobo Alfeo achi, Simon cananistamioobo, Juda Jacoobo nahabo icamo.

¹⁴ Jaamo diito famooro igaivehicauhi Moocaanima ihiimaaqui Jesu nahabomi, seeji Maria, bu sihidi saatoho gaigoomi icamo.

¹⁵ Jaasumi Pedro diito ciento veintedimofeeneti ujulleveuboro nuuhi:

¹⁶ Ta#ahabomi, Moocaani Gaija Caatinuhaamefa#odi unuucuuno miyaavucuuhi Davidfeenedi Judaditi ihiimaauno: Jesuco miyaminaa usefa#o aacijiibo, unuuno.*

¹⁷ Jaabo Juda m#haiobou jino dudicamaajefa iicauruubo.

¹⁸ Jaaboco iimitihallivi ajaaduuruuno nihibamiri jiinjeque naajeumo. Jaaruubo Juda ufuuboro iinoro caamoti iinigaijaagoti acutuubo. Jaaneri paryi iiba isi aifuuhi.

* 1:16 Mt 22.3-10

¹⁹ Jaanoco Jerusale cuumiri iicaumo guubuuhi toono Juda nihibamiri anaajeumañoco Alcedamatì momooniimo tìjohojicì eneejirunoco.

²⁰ Jaamaño Salmohaamefaño jillì noono: Jaafa iija sicaijarucu mihaiñooba toojafa iicacuutiqui. Jaabadiro simañovi noono: Sifirucu idudicamaajeque gaayiciji, noonoro.

²¹ Jaabadiro mofeeneri icamo saato ho gaifiimi Mohaivojibo Jesu mihaima iicausumi,

²² Jua diiboco initiunoti niquejefa ufuunohachuta iicaumoti. Jaanegui cajaanihacho saafi diitoti mihaijaa iminifetequi Mohaivojibo ubuheeteunoco ijibeguequi, nooboro.

²³ Jaanegui miimisiiciti diitoti coovaumo Jose Barsaba Justo onoo, Matia icamisico.

²⁴ Jaamoro diitìsìhallivi Moocaanima iimaumo, jillì noomoro: Moocaani jìjoho famoojeebico agaajaabo. Mihaiico gaajasu, ¿naa diitìsiti cajaanico diichi

²⁵ Judabuunavi iicaqui? Jaabo Juda imitinoco omoonubo inaagonovi fuuhi, noomoro.

²⁶ Jaamoro suerteque agañuno Matiaivi ifutuuhi. Jaabo tsumiro diito fahuseeci motihaiti saafi iicaumofa minifutuuhi.

2

Moocaani Gaija Asaano.

(Jn 7.37-39)

¹ Jaanobuunati Pentecostefucu agaseusumi famooro samañovi igaicinuhi.

² Jaanaa sefano guibuhubabadi niquejefañoti guubuvusuuno ifajafañovi diito icinuhigo.

³ Jaasumiro famoovahallivi niituuno cijigaiguihunobadi jeevano.

⁴ Jaamo Moocaani Gaijari paryi gahafuui. Jaamoro sijijeri iimaumo Moocaani Gaija ihiimaasubadi.

⁵ Jaasumi Jerusalevi icaumo judio gaifiimi. Jaamo judio iijico imino imiyaaveguehicaumo fahigova jinijeti agaseumo

⁶ toonoco uguubuumoro sihidi miyaminaa igaivuui. Jaamo sihidiro eetyeui faaboho iijineri ihiimaunoco saafi sifi iijiri, bu saafi sifi iijiri icano ihiimaunoco uguubuumoro.

⁷ Jaaneri eheetyeumoro dillucasihicaumo:

⁸ ¿Milli jaamo galileaminaa iicarumo moojineri iimaamoco muguubuuhi muucuumi iijiri ihiimaanoco?

⁹ Jimañovi icamo Partia miyaminaa, Media jinijeo miyaminaa, Elam jinijeo miyaminaa, Mesopotamia jinijeminaa, judeaminaa, capadociaminaa, Ponto jinijeminaa, Asia jinijeminaa,

¹⁰ frigiaminaa, panfiliaminaa, Egipto jinijeminaa, Africa cuumino Cirene janaanici iicacuumijeminaa, bu tolliro romaminaa icahi, saato ho judiomi, jaanoti saato ho judiomi jibogoco agaayicicuumo.

¹¹ Tolliro bu icamo Creta miyaminaa, Arabia miyaminaa icano. Jaarumo paryi faajivari iimaanoco muguubuuhi Moocaani mityati ihiimaanoco, noomoro.

¹² Famooro jaaneri ajabafituumoro sihidi esamaaimoro dillucasihicauhi: ¿Milli fine jino iicano? noomoro.

¹³ Jaarunaa saato ho dejecuhicauhi: Jillì guiriicavomo, noomoro.

Pedro Ihiimauno.

¹⁴ Jaanegui Pedro paryi fahuseeci motihaiti saafi icamoma ujulleveeboro sefano nuuhi: Judea miyaminaa, Jerusale cuumiri mihicamo icano imino uco muguubu. Jaamoro magaaja, nooboro.

¹⁵ Jito miyaminaa guiriicavotimo amihai monoobadi mihaiñooba fucuro guiriicavotatihi.

¹⁶ Jino Moocaani iimaaminaafi Joel, jillì unuucuuno:

17 Moocaani neehi: Niinosumi paryi miyaminaahallivi Tagaijaco niitusuji. Moseeme ufucu jilli iicajinoco jibegueji. Sicafe atyimeji Moocaani Gaija ifusunoco. Quil-lahuto tigaji.

18 Tagaijaco niitusuji tusumi tajeecivominaahallivi ufucu iicajinoco jibeguequi.

19 Caamo niquejefano ifusuji jabafiiranoco, baavi jinijehallivi ifusuji toono jibogoco, tijoho, cijigai, aimuufaiguihu icano.

20 Cuijeo nihiba civeteji, fucuo nihiba tijohobadi minifeteji, Moocaani fucu inihicufucu imegavi.

21 Jaasumi paryi Moocaanico idillumo taajaji.

22 Muguubu jino onoonoco amihai Israel gaifiimi: Moocaani Jesu Nazareoboco miyaaboti ifusuhinicuhi amihai imefeenevi jabafiirano mityanoco eetavonofeenedi amihaiico ifusucuunoco magaajacubadi.

23 Jaarunofano diiboco magaayicimoro mahaciuhi Moocaani sicijetiro unuucubadi masatyuumoro magaicauhi. Jaamoro imoho bujevi metetecusuhi iimitino gaifiimi useri.

24 Jaaruuboco Moocaani buheetesuhi guijeve aivoti ataajasuubo. Jaamaño diiboco guijeve gaayicutihi.

25 Miho aivojibo David Jesuti iimaaubo nuuhi: Aivojiboco uujoho fahijivaro atyimehicauhi tahimefeene icaaboco. Jaabo tamiyahuse-naagonovi icahi jineje uco maryibasutino iicaqui.

26 Jaaneri uco tajeebi imo imo minifeteji. Taajiri imo imo iimaahi. Jaabadiro tafi sajeebi jaguisiji.

27 Jaabo ijoho tajeebico iguijevehicamo iicahi deevesujitih. Dihimi jeecivominaafi agaijibo ifico tuucisusujitih.

28 Uco dibeguehi fiivojaa asatyono jhaico. Jaaboro uco dihime ificuuneri imo imo miniyuji, nooboro.

29 Fani, jaanegui jino amihaiico foovono neehi: Moheedebe David iguijeveubo cihoji jino mofeeneri icahi.

30 Jaabo David Moocaani iimaaminaafiu. Jaabo gaajacuuh Moocaani diiboco miyanotiro ufucu saafi Cristo diyaachi mihaiti dihaivojifano acasivejiibo unuucunoco.

31 Jaabo sicijetiro mahatymecubadi gaajacuubo Jesucristo ubuheeteujinoco. Jaamaño nuubo Cristoti: Tajeebico deevesujitih iguijevehicamo iicahigo tafico tuucisusujitih, nuubo.

32 Jaabo jaani Jesuco Moocaani guijevafanoti buheetesuhi. Jaanoco paryi mihai magaajahi.

33 Jaaboco Moocaani aganiiyicuboro imiyanaagonovi ficuuh. Jaabo Caaniti Igaijaco gaayicuh Caani unuubadi. Jaaboti jino jisumi muguubuno, mahatymene icano saahi.

34 Jaabo David niquejefa eguejeutih. Jaaruubo jilli nuuhi: Moocaani Mohaivojibo Cristoco nuuhi: Tamiyanaagonovi casivo,

35 diminaaco ditihaguiino ificuunohachuta, nooboro.

36 Jaanoco paryi Israel cuumiminaa imino magaaja, jaani diibo Cristoco amihai metetecuboco Moocaani Aivojiboti ificuunoco, nooboro.

37 Jilli onoonoco uguubuumoro idasuvuumo ijeebifano. Jaamoro dilluumo Pedroco, bu sajibogominaaco icano: Fani, milla jaanegui mihicaji? noomoro.

38 Jaanegui Pedro iimusuhi: Moocaani imefeenevi amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Aivojibo Jesucristo momofeenedi minitisuquimaaje amihai imitico ibusuqui. Jaasumiro Moocaani amihaiico Igaijaco aciji.

39 Jaano jino iimaa amihaidi, ufucu icaji amihai seemedi icano, tolliro bu fahigova thesino icamedi, paryicino Aivojibo Moocaani ocoovagomedi icano, nooboro.

⁴⁰ Jilli sihidi nooboro Pedro diitoco fajinñuhi: Mataaja jino miyaminaa iimitimofañoti, nooboro.

Jilli Moocaani Ija Fiivuuhi.

⁴¹ Jaamo diibo jibogoco imiyaavuguumo nitsuquimaaiuhi. Jaasumiro tresmildimo Cristojaagovi minifutuuhi.

⁴² Jaamoco minisuminaa jibogobadi imino icahicaumo. Jaamoro sahi igaivehicaumo Moocaanima ihiimaamoro panco iquisicuqui.

Cristota Iticoni Jilli Icahicauhi.

⁴³ Jaaneri famoro jabafiitehicauhi minisuminaa mityanehejeque omoonihicauneri.

⁴⁴ Jaamo famoro imiyaavuguudimo sahi icahicauhi. Jaamoro inehejeque ifocasihicauhi.

⁴⁵ Inehejeque anaajemere inihibamico ucuujivaachudino saje ifocasihicaumo.

⁴⁶ Fafucuvaaciviro templojafa igaivehicaumo. Jaadi iijanofaño panco iquisicumoro machuhicaumo, sabadiro imo imo ijeebino iicamoro.

⁴⁷ Moocaanico imehicaumo. Jaamoco miyaminaa gaijihicauhi. Jaamojaagovi Moocaani gataacuhicaubo bohono imiyaavogomoco.

3

Igotiboco Figusuno.

¹ Jaanaaca safoono Pedro, Jua icamisi fuuhi templojajaago imohonohalliti nihiba icaaberi Moocaanima ihiimaahicausumi.

² Jaanaa ifiivunotiro igotiboco asatyumoro fafucuvaaciviro temploja guhuga imegavi diiboco ficuhicaumo imomo ovosihuga iicahuga imegavi toojafaño ofoomoco nihibamico idilluqui.

³ Jaabo Pedromisi toojafaño ofoomisico aatyimeuboro diitisico nihibamico dilluubo.

⁴ Jaaboco diitisi emeciudi Pedro diiboco nuuhi: Misicoro dihinñici, nooboro.

⁵ Jaanegui diibo diitisicoro imino hinñiciuhi: Fine uco nihibamico acijimisi, nooboro.

⁶ Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Nihibamima chahahi, oroma chahahi. Jaarunaa uuma iicanoco ico aciji Nazareoobo Jesucristo momofeenedi gañiivoobo, dingo,

⁷ nooboro diiboco Pedro imiyahuseti agaayiciuboro caamo gañiyyiciuhi. Jaasumiro irubuno, itihaiño icano diiboco imituuhi.

⁸ Jaasumiro acasiniivuuboro ujulleveuboro igucuubo. Jaaboro diitisima toojafa fuubo casiniinamaaboro Moocaanico imehicaubo.

⁹ Jaaboco famoro miyaminaa atyimeuhi igooboro Moocaanico imehicauboco.

¹⁰ Jaaneri sihidi jabafiitomoro sihidi eetyehicaumo famoro diiboco agaajacuumaño ovosihuga imomo iicahuga imega acasivooboro nihibamico idilluhicaubo iicaumaño.

Pedro Iimaahi Salomon Portal Onoomañovi.

¹¹ Jaabo Pedromisico jeevesutibo diitisima feehicauhi. Jaaneri sihidi miyaminaa eheetyeumoro goovano sihidi gahafuumo Salomon Portalmañovi.

¹² Jaanoco Pedro aatyimeuboro miyaminaaco nuuhi: Israel gaifimi, ¿collihi misico majabafiihi misiro jaanico momityari mubuheesumisiro mihigusu ivibadi mohiimi-hijiri mihica ivibadi?

¹³ Tolli icatino diiboro Moocaani, sñicije moheedeebe Abraham, Isaac, Jacob icamo imiyaavuguubo Moocaani Illi Jesuco janaanici miyaaboti miniiyuubo amihai mag-aayicumoro amihai aivojitoco mahaciuboco. Jaaboco Pilato sinaayuujiirunaa amihai mihimugutahi.

¹⁴ Jaabo iimitima iicatibo Iimiiboco mijiheguemere iimitibocoro gaicaauminaafico misinaayusuumoro,

¹⁵ fiivoco aaciiboco magaicauhuhi. Jaaruuboco Moocaani guijevefañoti buheetesuhi. Jaanoco miñhai imino magaaajahi.

¹⁶ Jino ñgoobo Jesu momoco imiyaavegueneri buheeteebe amñhai mahatyimehacacuubo magaaajacuubo Jesuco imiyaavogono diiboco buheetesuhi jino amñhai mahatyimebadi.

¹⁷ Jaarunoco fañi, uujoho gaajacuuhi famooro amñhai aivojítoma magaicauhi esicinitimo.

¹⁸ Moocaani jilli sñcije paryi iimaamñnaafañodi unuucuuno miyaavucuuhi Cristo ñdaasuno iicaujinoco.

¹⁹ Jaanogui amñhai imitico mejeevesucu. Jaamoro Moocaanijaagovi masaa amñhai imiti ibuuqui. Jaadi Aivojñbo amñhaidi galluji buheefucuco

²⁰ Jesuco agalluunofeenedi sahijítiro amñhaidi Cristo unuucuuboco.

²¹ Jaarunaa Jesucristo guenene niquejefaño icajibo Moocaani paryi fanoovaco iimibachunohachuta ihiimaamñnaa sñcije iicaumofeenedi unuucuubadi.

²² Miñro Moise nuuhi: Aivojñbo Moocaani galluuji ihiimaamñnaafico uubadi iicaaboti amñhai nahabomifañoti. Jaabo Moocaani agalluujiibo amñhaico paryi onoonoco muguubu.

²³ Jaaboco uguubutidimoco Israel cuumiti udugaacumoro paryi finisuji, nooboro.

²⁴ Miñro famooro Moocaani iimaamñnaa Samuel iicaunoti jisumivi iicamo paryi jilli iicajinoco jñbuguui.

²⁵ Amñhai jaamo Moocaani iimaamñnaa iyaachimñhai mihicamo. Jaamaño mootadi Abrahamco Moocaani unuunofaño amñhai mihicahi. Miñro Moocaani Abrahamco nuuhi: Abraham, paryi jiniñjemñnaa diyaachimñhaifeenedi imino icaji, nooboro.

²⁶ Miñro jaabo Moocaani Illi Cristoco ubuheetesuuboro iticoni amñhaijaa galluubo amñhaico imino imooniqui. Jaamo amñhai, amñhai imitico mejeevesuhi, nooboro.

4

Pedromisico Civojaanimo.

¹ Pedromisi jilli miyamñnaaco jñbeguehicaunaacaro saamo sacerdotemi temploja toomomñnaafi aivojñboma, saduceomima icano.

² Jaamoro sihidi sifiratuumo Pedro, Jua icamisi miyamñnaaco: Jesu ubuheeteunoti ufucu siino mubuheetejinoco magaaajacuuhi, noomisiro ijñbeguehicaunoti.

³ Jaamoro diitisico agaayicuumoro civojafa ficuumo sesevede iinusiqui mihijicuuneguiha.

⁴ Jaamisico uguubuumoti sihidi saatoho miyaavuguuui. Jaamo imiyaavoguunoco sano gaifimicoro ihoovo fine cinco mildimo ifutuui.

⁵ Jaano sifucu Jerusalevi igaivuumo judiomñ aivojito, iquillahuto, caatinimñnaa icamo.

⁶ Jaamoma bu tolliro icaubo Anas sacerdotemi aivojñbo, tolliro bu Caifas, Jua, Alejandro icamo, bu paryi saatoho diibo yoto icano.

⁷ Jaamoro Pedromisico ucuuhuvaumoro ifeenevi ificumoro diitisico dilluumo: ¿Miñjoho ijiti, miñjoho momofeenedi icano jilli amñsi momoonihi? noomoro.

⁸ Jaanogui Pedro Moocaani Gaija ijeebñfaño iicaabo diitoco nuuhi: Israel cuumimñnaa aivojito, quillahuto icamo

⁹ ñgotñboco fine mubuheetesuhininoco misico midilluhi diibo ubuheetesuhininoco magaaajqui.

¹⁰ Jaanoco amñhai imefeenevi miñjñbegueji paryi Israel miyamñnaa igaajaqui. Miñro jaani amñhaifeeneri ujulleecinñbo buheeteuhi Cristo Jesu Nazareoobo momofeenedi amñhai metetecuuboco Moocaani guijevefañoti ubuheetesuubofeenedi.

¹¹ Jaabo diibo Jesu guisibaco amñhai ijano eetavomñnaa mitihisumoro magaññubo aivo iimimañovi iminifutucuubo.

12 Jaamaño sififeenedi taaja chahahi; niquejeguiinoví simomo miyaminaafeeneví chahahi tomomofeenedi mataajajimomo, noomísiro.

13 Jaamísi igototímísi Moocaanítí ihímaunoco uguubuumoro, bu aamenefaño icautírumísi síhídí agaajaunoco iicanerí aivojító eheetyeumoro gaajauhi Jesuma iicaunoco.

14 Jaanomaryo ñgotíñboco ubuheesuubo diitísifeenerí julleecíníuhi. Jaamaño millí nuutímo.

15 Jaamoro Pedromísi ifeenetí galluumo diitísi ofoonobuuna iinoro toonotí iimaa-casíqui.

16 Jaamoro noocasíhicaumo: ¿Millí jaamísi momooníji? Famooro Jerusale miyamínaa gaajacuí síhídí ejeevano mityaco diitísi omoonínoco. Jaanoco ¿millí bu mutuunamaaíjirahí?

17 Jaarunofaño paryí miyamínaafaño tobogo ífetedino masí diitísi mihíñbaquí. Jisumítiro díbo Jesu momofañodí miyamínaaco mññbeguedino. Musuufenítíhachíji amísi momooníji, noomoro, noocasíumo.

18 Jaamoro diitísi ocoovaumoro nuumo: Jisumítiro saatohobaco mññbugucudino miyamínaaco díbo Jesu momofañodí, noomoro.

19 Jaarunaa Pedromísi diitoco iimusúhi: Eneecata mehesamaaimoro monoo; ¿Naa imíjiruno miyamínaa íjico: Jíi, monoomoro, Moocaaní íjico magañíno?

20 ¿Millí bu jññbogotímísi mihicajirahí mahatyímeumísiro muguubuunoco? noomísiro.

21 Jaaneguí aivojító diitísi síhídí íññbaumoro tícovono suufeníuhi millítí bu diitísi mooníjirumo paryí miyamínaa Moocaanico ímehicauhí diitísi omooníhicaunotí.

22 Jaabo diitísi ubuheesuubo ficabano icauí mímísiíci tícovoví.

Miyaavogomínaa Moocaanico Mityaco Dilluí.

23 Pedromísi isinaayuumísi fuuhi inahabonímínaajaago. Jaamísiro diitoco jññbuguumísi sacerdotemí aivojító, quillahuto icamo diitísi unuunoco.

24 Jaanoco uguubuumoro sabadíro famooro Moocaanico nuuhí: Moocaaní Mo-haívojññbo, ñjohó paryí niquejeque, jíiníjeque, muuaíco icano fanoco ífiivusuubo.

25 ñjohó Dígaíjafeenetí mootadí díjeecívomínaafi Davidfeenetí nuuhí: ¿Collíhi cuumímínaa Moocaaníjaa cajuruuvehí? ¿Jaamoro miyamínaa sícamañoooco esamaaíhí?

26 Jíiníjemínaa aivojító gañíivehí, bu cuumímínaa aivojító sahí ígaívehí Moocaaníhallíví, bu Cristóhallíví icano, nuubo David.

27 Jaano miyaano. Míiro Herode,* Poncio Pilato ícamísi jíicumíví ígaívuuhí síicumíjeotoma, ísraelmíma icano ímíibo daachi Jesuco ñjohó Moocaaní íjeevadí íficuubó-hallíví.

28 Jaamo tollí mooníumo ñjohó Moocaaní edeesamaaiuboro: Jíllí ícajíibo, nooboro unuucuubadí díiboco mooníumo.

29 Jaaneguííha ñjohó Moocaaní ídícaabo, jino díjeecívomínaaco omoonígonoco meeci. Jaaboro mññhaíco daamusú ígototímo dííjico miyamínaaco mññbéguequí, bu

30 jaamoro díhuse mityarí íguíhuvamoco mubuheesuquí, bu ífusuco ajabafíranehe-jeque momooníquí ímíibo daachi Jesu momofeenedí, noomoro.

31 Jíllí ímaaumoro llívímaacaro tomaño díto ígaícíníumaño sefano maryíbauhí. Jaasumíro paryí famoojeebññfañoro Moocaaní Gaíja gahafuuhí. Jaamoro nucufeguetímo Moocaaní jññbogoco jññbéguehicaumo.

Ítíconí Jíllí Cristóta Icauí.

32 Jaasumí síhídí Cristóco ímíyaavuguumo jeebñño sabadíro íchícauí, bu sabadíro íhesamaajene jeevahícauí icano, bu saatóhoneheje íno ícaruno fameedírehícau.

* 4:27 Herode Antipa onoo. Meeci Mc 6.14; Lc 3.1; 23 6.

³³ Jaanaa minisuminaa sihidi Moocaani mityari Jesu ubuheeteunoco jibeguehicauhi. Jaamo Moocaani imihuseri jinejeti cuujivaachutimo icahicauhi.

³⁴ Diitofeene siinoti ucuujivaachuboba chahahicauhi. Iijanoma ijiinijenema iicadimo anaajemere nihibamico isivamoro minisuminaaco acivahicauhi.

³⁵ Jaanoco ifocasihicaumo ucuujivaachudineheje.

³⁶ Jaanaaca bu Jose icaruuboco minisuminaa Bernabeti omomoniubo jacusuminaafi eneejiruno Levitaminaafi Chipre onochugaivi ifivuubo.

³⁷ Jaabo ijiinijeque anaajeuno nihibamico isivauboro minisuminaaco acivauhi.

5

Ananiamisi Imiti.

¹ Jaanaa saafi Anania onoobo, Safira onoogo mogaima ijiinijeque anaajeumisiro

² samañoooco #ciumisiro samañoonoco minisuminaajaago satyuuhi fanooro iicahivibadi. Jaanoco mogai gaajauhi.

³ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Anania, ¿collihi Satanas dijeebifaño jicafetehi Moocaani Gaijaco ibañisuqui? ¿Jaaboro diijiinijeque anaajene nihibamico samañoonoco diiciqui?

⁴ ¿Nacu diije jiinije icahinitih? Bu jaajeque anaajecuuno, diino inihibami. ¿Collihi dijeebifaño deesamaahi tolli omooninoco? Miyaminaaco bañisutih. Moocaanico bañisuhi, nooboro.

⁵ Unuunoco Anania uguubuuboro baavi acutuuboro chuumuubo. Jaanoco paryi miyaminaa agaajaumoro sihidi iguumo.

⁶ Jaaboco sicafe iminumoro satyuuhi ic#iqui.

⁷ Jaanobuunati minooci, sano idino nihiba oovobuunati mogai fuuhi aiji tolli iicaunoco gaajatigo.

⁸ Jaagoco Pedro nuuhi: Uco dibogo, ¿naa miya tonoodineri amisi jiinijeque manaajehinihi? nooboro.

Jaanegui diigo: Jiihi, tonoodineri, nuuhi.

⁹ Jaanegui Pedro nuuhi: ¿Collihi sabadiro mihicamisiro Moocaani Gaijaco minisujirahi? Oono jahisi gasecuumo ditajeque icijjeme. Jaamo tolliro ico citeji, nooboro.

¹⁰ Jaasumiro diigo acutuugoro chuumucuuhi Pedroguiino. Jaamo sicafe faño agaseumo atyimeuhi diigo chuumucuugoco. Jaagoco asatyumoro itaje cojivi cijjeumo.

¹¹ Jaanoco Moocaani iijaminaa, bu sihidi miyaminaa icano agaajaumoro sihidi iguumo.

Mityaco Omoonino.

¹² Jaamo minisuminaafeenedi sihidi ejeevano #fusu ajabafirano moonicafetehicauhi miyaminaafeenevi. Jaamoro igaivehicaumo Salomon Portal onoomañovi.

¹³ Jaarunaa saatohoba minisuminaavi fiitivehicautih. Jaarumo famooro miyaminaa diitoco gaijihicauhi.

¹⁴ Jaamo sihidi miyaminaa Moocaanico miyaaveguehicauhi gaifimi, gaigoomi icano.

¹⁵ Jaamoro iguihuvamehejeque jiihaiñojininovi ficuhicaumo cigaijenefaño, siucinijefaño icano Pedro tomañodi afatyooobo iji ihallidi afatyeneri ibuheequi.

¹⁶ Jaabadiro uufocoo cuuminooto Jerusalejaa saahicauhi iguihuvamehejeque, emeimivatomehejeque icano isivaumo. Jaamoco paryi buheesuhicaumo.

Pedroco Sacerdotem Aivojito Jiihevehi.

¹⁷ Jaanoma iicamo sacerdotem aivojiboma saduceomoto iicamo diitoco sihidi jiiheveuhi.

¹⁸ Jaamoro minisuminaaco agaayiciumoro civojafaño ficuumo.

19 Jaarumoco Moocaani toomominaafi fucu iguhuganoco afaayuboro diitoco iinusuhi.

20 Jaaboro diitoco nuubo: Mofoo. Jaamoro Moocaani iijafaño mujulleevetemere miyaminaaco mijibogo Cristo fiivoco acinoco, nooboro.

21 Jaanegui sesevedi fucuro templojafaño ufuumoro miyaminaaco jibeguehicaumo. Jaanohachuta sacerdotemi aivojibo diiboma iicaumoma, igaiyiciumo fagominaaco, paryi Israel cuumiminaa quillahutoco icamoco. Jaamoro jibogominaaco cuuhuvaumo civojafañoti isivaqui.

22 Jaanegui sisiminaa ufuurumo sicaijaco emeeciyeumoro jibogoma saauhi.

23 Civoja cuhufono fabaacinjaco memeecejehi imegari paryi itoomominaa icarahi icano. Jaadi mafaayicimoro fañoco memeecirumo mihaiñoobaco mahatyimetih, noomoro.

24 Jaanoco sacerdotemi aivojibo, temploja toomominaa aivojibo, paryicino sacerdotemi icamo uguubumoro igutuuhi. Jaamoro noocasiumo: ¿Mihachuta fine jino jilli feeji? noomoro.

25 Jaanaaca saafi agaseuboro diitoco noovauhi: Amihai civojafaño mificuhinimo Moocaani iijafaño icahi miyaminaaco jibogomo, nooboro.

26 Jaanegui toomominaa aivojibo isisiminaama ufuuboro diitoco sivauhi, milli moonitibo, miyaminaaco iiguimoro diitohalliti guisiri diitoco ahaamujiruneguiiha.

27 Jaamoco isivaumoro gasesuumo fagominaa imefeenevi. Jaanoco sacerdotemi aivojibo nuuhi:

28 Amihaico du aivo imino mafaguuhi tomomoti mijibeguedino, noomoro. Jaano icanaaca aivo magahafusucuuhi paryi Jerusale cuumico amihai jibegueri. Jaamoro mohallivi majavucarujirahi diibo Jesu tijohoco agañoomoro agaicaaunoco, nooboro.

29 Jaanegui Pedroma famooro iimusuhi: ¿Milli bu Moocaani iijico magañimoro miyaminaa iijico: Jii, meneejirahi? noomoro.

30 Miñiro mootadi imiyaavuguubo Moocaani buheetesuuhi Jesuco amihai magaicuumoro imohobujevi metetecuboco.

31 Jaaboco Moocaani caamo imiyanaagonovi ficuuhi Aivojiboti Taajasuminaafiti Israel cuumiminaa diibofeenedi iimitico ijeevesuqui. Jaabo diito imitico ibuusiqui.

32 Jaano gaajaminaa mihai tolliro Moocaani Gaija gaajaminaafi. Jaaboco Moocaani acihi diiboco imiyaavogomoco.

33 Unuunoco fagominaa, quillahuto icamo uguubuumoro sihidi diitojaa sifiratumo. Jaamoro diitoco gaicaaujirumo.

34 Jaarunaa diito aivojitofoene icaubo saafi fariseoobo Gamaliel onoobo Moise tajiiba jibogominaa aivojibo paryi miyaminaa agaijihicaubo. Jaabo diitofeeneti ujulleveuboro iminisuminaaco diitofeeneti buhigovi galluubo jihachutagayi.

35 Jaaboro ihaivojitoco nuubo: Israel gaifimi, mehesicini jito gaifimico momoonijnoco.

36 Eneecau bu mehesafoto amihai, miñiro safoono Teuda onoobo agañoivuuboro nuuhi: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nooboro. Jaaboma minifutuumo cuatro cientodimova. Jaarumo paryi finiuhi diiboco agaicaaunobuunati imiyaminaa paryi gavaranaaauihi.

37 Jaanobuunati miyaminaa momonoco acaatinusumi bu gañoivuubo Juda galileaobo. Jaaboma sihidi minifutuumo. Jaaboco agaicaaunobuunati tolliro diibo dojicuti efeehicaumo gavaranaaauihi.

38 Jaanegui amihaico neehi: Diitoco mejeevesu. Jaamoro milli momoonidino. Jino miyaminaa iijicoro omoonino iicahachijji finijino.

39 Jaanoti Moocaani iiji iicahachijji amihai mifinisujitih. Mehesicini, Moocaanimaryo momoonicasidino, nooboro.

⁴⁰ Jaanoco famooro miyaavuguuhi. Jaamoro minisuminaaco ucuhuvaumoro jilli diitoco aamiuhi. Jaamoro siino Jesu momofeenedi mijibeguedino, noomoro diitoco suufeniuhi.

⁴¹ Jaamo minisuminaa aivojitofoeneti imo imo iinuuhi Moocaani diitoco agaijiboro imitino covamomovaumo Cristo momohalliti.

⁴² Jaamoro fafucuvaaciviro suufenitimo jibogomoro iimaahicaumo Jesucristoti Moocaani iijafaño, bu iijanofaño icano.

6

Diaconomiti Ficuumo. (1 Ti 3.8-13)

¹ Jaasumi imiyaavogomo sihidi guiraatomoro feehicauhi. Jaamoti saatoho griegomi iijiri ihiimaamo judiomiti iijiri iimaamoditi sifiratumoro noocasiuhi: Mofibaijitoco imino moonihicatimo amachusumi, noomoro.

² Jaanegui motihaiti miimisiici idimo minisuminaa iicaumo, paryi miyaavogominaaco iigaiyiciumoro nuuhi: Imijitiruno mihai Moocaani ijico mijibogonoco mejeevesumoro machutaaco mahacino.

³ Jaaneguiiha fañi, amihafeeneti iimihusemeti mihici sahuse juugahuseti miimisiici idino Moocaani Gaija ijeebifaño agahaficinimoti. Jaamoro toonofa mificu ijeecivequi.

⁴ Jaanoti mihai Moocaanima iimaamoro mijibegueji Moocaani ijico, noomoro.

⁵ Jaanoco paryi iimuguumoro iciumo Esteba onooboco ijeebifaño miyaavogo, Moocaani Gaija icano agahaficiniboco, bu Felipeque, Procoroco, Nicanoroco, Tiomoooco, Parmenaco, Nicolo antioquiaobo, judiomiti ijico agaayicuboco icano.

⁶ Jaamoco sivaumo minisuminaajaago. Jaamohallivi ihuseneque ificumoro Moocaanima iimaauomo.

⁷ Jaanaa Moocaani iiji janaanaciviro jusinoro feehicauhi. Jaaneri Jerusalevi sihidi guiraatehicaumo miyaavogominaa tolliro sihidi judiomiti sacerdotemiti Cristoco gaayicihicauhi.

Esteba Onooboco Civojanimo.

⁸ Estebafaño sihidi Moocaani mitya icahicauhi sihidi imiyaavogomaño Moocaani noojiri sihidi mityanoco miyaminaafeenevi moonihicaubo.

⁹ Jaanaa sinagogaja momo Taajaminaaja onooja. Taajaoto cireneminaa, bu alejandriaminaa, Cilicia jiinjemininaa, Asia jiinjemininaa icamo ticovauhi Estebama ejenauciumo.

¹⁰ Jaarumo diibovi ifetehicautihi Moocaani Gaija diiboco sihidi gaajaco aacineri ihiimaahicaumaño.

¹¹ Jaanoma iicamo iimitimoco tajibaumo ibañiqui: Mihai muguubuui Moiseti, Moocaaniti icano imitino ihiimaaboco, noomoro ineequi.

¹² Jilliti Estebahallivi miyaminaaco sifiratumo quillahutoco, caatiniminaaco icano. Jaamoro asaamoro diiboco agaayiciumoro satyuumo fagominaa imega.

¹³ Jaamoro diibohallivi saatohoco ficuui sicamañooco ibañiqui: Jaani aivo suufenihicatihi Moocaani iija templojati, Moise tajibatati icano iminootino ihiimaabo.

¹⁴ Jaabadirova diibo Jesu Nazareobo toojaco ifinisuuboro mihaico Moise atajibauno mojeevamaaqueva buunanijiibo onoonoco muguubui, noomoro.

¹⁵ Jaanegui paryi fagominaa Estebaco emeeciumo atyimeuhi ihimeque Moocaani toomominaafi imebadi jeevahimeque.

7

Esteba Onoobo Fagominaa Imefeene Iimaahi.

1 Jaanegui sacerdotem iivoj#bo Estebaco dilluui: ¿Naava miyaano paryi jino diito onono? nooboro.

2 Jaanegui diibo iimusuuhi: Am#hai agaijino nahabomi, bu am#hai caanim#hai icamo, uco muguubu. Mi#ro Moocaani ihaivoj#ma buhugaavuuhi Mootadi Abrahamvi Mesopotamia jiinj#eri iicausumi Haran jiinj#ev# fuut#baacaro.

3 Jaabo diiboco nuuhi: Diijiinj#eque deevesu paryi diyotoma. Jaaboro difo #co uujoho ij#beguejino jiinj#ejaagovi, nooboro.

4 Jaaneguii#ha Abraham fuuhi Caldea jiinj#eti. Jaaboro icatuubo Haran jiinj#ev# jah# caani chuumuui. Jaad# Moocaani Abrahamco sivauhi jino jiinj#ev# jino am#hai jis# mihicajev#.

5 Jaaruuboco jinejebati aciut#bo jiinj#ebaco it#haico ificujiruma#obaco. Jaaruubo diiboco aci#guuhi iguij#evenebuuna diseemedi iicaqui, nooboro. Jaarunaa tusumi Abraham iseemenebama chahaunaaca

6 Moocaani diiboco nuuhi: Diiyaachim#hai sita jiinj#ehalliv# icaji sitafeenev#. Jaamoco j#j#v#sujimo. Jaamoro imit#no moon#jimo cuatro cientod# ficabava ticovov#, nooboro.

7 Jaaboro bu nuubo Moocaani: Jaaru jiinj#em#naaco uujoho moon#ji diitoco ij#j#v#s# jiinj#eque. Jaad# tah#got# asaamoro uco j#ec#vejimo jima#ov#, nooboro.

8 Moocaani iij#co aci#uhi Abrahamco iimee#eque iquit#ciqui Moocaani unuubadi. Jaaneguii#ha Abraham Isaaco eseemevausumi iimee#eque quit#ciubo juugahuset# mifucuci, safucu icanoti. Jaabadi#ro bu Isaac moon#uhi Jacobco eseemevausumi. Jaabadi#ro Jacob moon#uhi iseemeque Israel cuumiva mot#hait# miicumic#d#mo iica-jimo caanim#haico.

9 Jaamo diito Jacob seeme moheedete iicamo inahabo Joseque j##heveuhi. Jaamoro sitaaco naajeumo. Jaaboco Egipto jiinj#ev# satyuumo. Jaaruuboma Moocaani icauhi.

10 Jaaboro diiboco ih#daasuti ataj#suuboro sihidi diiboco gaajati aci#uhi. Jaanoma iicaubo Egipto aivoj#bo diiboco sihidi agaij#uboro Egipto aivoj#bot# ficuui, toll#ro bu iija aivoj#bot# ficuui icano.

11 Jaanobuunati paryi ajeba icauhi Egipto jiinj#ev#, Canaan jiinj#ev# icano. Jaaneri moheedetem#hai #daasuno machutabama chahauhi.

12 Jaanaa Jacob guubuui Egiptov# machutaaco ucuuhun#uno iicaunoco. Jaaboro iseemeque tah# galluubo moheedetem#hai iicaumoco jillit# fuumo tah#go aivo iticoni.

13 Jaanohalliv# ufuumov# Jose inahabomiv# ih#meque imino jafen#uhi. Jaanot# jari Egipto aivoj#bo gaajauhi Jose yotoco.

14 Jaanobuunati Jose caanico cuuhuvauhi paryi famooro iyotoma setenta y cincod#moma.

15 Jillit# Jacob icatuui Egipto jiinj#ev# jah#go guijeveubo. Jah# toll#ro moheedete paryi guijeveuhi.

16 Jaamo bac#noco buunati asatyumoro ci#tuumo Siquem onooma#ov# Abraham Hamor seemeti nih#bam#ri anaajeuc#hojifa#o.

17 Jaanaa Moocaani Abrahamco unuuno ifit#vucuud# Egiptov# Israel cuumi sihidi#ro ifiivuumo guiraatucuui.

18 Jaasumi Egiptov# bohaivoj#bo icauhi Joseque agaajaut#bo.

19 Jaabo muucuumiotoco aba#i#uboro #daasuno moon#uhi moheedeteque ataj#baubo iseemeque ij#evesuqui bohono ifiivomo iguij#evequi, nooboro.

20 Jaasumi Moise fiivuuhi. Jaabo Moocaanidi ovos#uhi. Jaaboco caanim# jaahe tuumuui min#h#baci, san#h#ba icanohachuta.

21 Jaasumi ejevesuuboco Egipto aivoj#bo aicigai aaty#meugoro #ci#uboco fiivusuui iseemenebadi.

22 Jaama#o Moiseque egiptom#naa paryi agaajanoco j#buguumo. Jaama#o mityano ih#maaboro icahicaubo.

²³ Jaabo cuarentadi ficabava iicacuudi imogooboro fuubo iyoto israelminaaco emeeciitoobo.

²⁴ Jahi jaabo atyimeuhi saafi egiptominaafi Israel cuumiooboco idaasuno omoonunoco. Jaabohalliti Moise ijaadaco ihiciqui diiboco gaicaauhi.

²⁵ Jaabo esamaahicauhi: Tayoto israelminaa fine gaajacuumo uujohofeenedi Moocaani diitoco atajasujinoco, nooboro. Jaarunoco iyoto gaajaciutih.

²⁶ Jaano sesevedi Moise atyimeuhi samisi Israel cuumiotisi omoonicasuunoco. Jaamisico faguubo: ¿Collihi jaamisi samisiro mahamocasihi musuufenicasi? nooboro.

²⁷ Jaanegui inahaboco ahaamiubo Moiseque ichimucaruuboro nuuhi: ¿Mijoho ico mohallivi aivojiboti, fagominaafiti icano ficuuhi?

²⁸ ¿Nacu uco gaicaaujirahi iiji egipcico agaicaauhinibadi? nooboro.

²⁹ Jilli diiboco onoonoco uguubuuboro Moise gaauhi. Jaaboro fuubo Madia jinijevi. Jahi miseecico gaifimisico seemevaubo siicumifeenevi.

³⁰ Jaabovi cuarentadi ficabavabuunati sicaihigovi Sinai gajitino Moocaani toomominaafi jafeveuhi cijigaiguihu imohogayihallidi jiganofeenedi.

³¹ Jaanoco aatyimeuboro Moise jabafituuhi. Jaaboro faño imino ihatyimequi ifitivuubo guubuuh Moocaani icoco:

³² Uujoho Moocaani, dihedete Abraham, Isaac, Jacob icamo uco ejeecivuubo onoonoco. Jaaneri Moise sihidi veveveve igutuuboro meeciutih.

³³ Jaaboco Moocaani nuuhi: Ditihaipaajeque dujuuvo jino uujoho Moocaani icamaño imino jinije.

³⁴ Uujoho atyimecuuhi taacuumiminaa idaasuno Egiptovi iicanoco idaasuno acanifonoco guubuucuuhi. Jaanegui niitehi diitoco taajasuqui. Jaanegui difo ico Egiptovi galluuh, nooboro.

³⁵ Moiseque diito itihisuumoro: ¿Mijoho ico aivojiboti, fagominaafiti icano mohallivi ficuuhi? unuuboco Moocaani galluuh aivojiboti, taajasuminaafiti, Moocaani toomominaafi imohogayihallidi cijigaiguihu jiganoco aatyimeunofeenedi.

³⁶ Jaabo Moise Egiptoti moheedeteque iinusuuhi sihidi ejeevano mityaco Egipto jinijevi Tifai Muuifeenevi omoonuboro. Tolliro sicaihigofeenevi cuarentadi ficabava ticovovi moonuubo.

³⁷ Jaabo diiboro Moise israelmico nuuhi: Moocaani galluuji amihaidi iimaaminaafico amihai nahabomifeenetit uco iicabadi. Jaaboco: Jii, meneji, nooboro.

³⁸ Jaabo Moise sicaihigofeenevi igaiyiciumofeeneri iicaubo. Sinai gajivi Moocaani toomominaafi diiboma ihiimaubo moheedeteferi iicaubo. Jaabo fiivo iimaaco mihaidi agaayicub.

³⁹ Jaaruuboco moheedete: Miyaano, nootimo Moocaanico imuguutimo. Jaamoro ijeeb#nofañodi imuguumo Egiptovi dojicuviro uuminoco.

⁴⁰ Jaamoro Aaronco nuumo: Mihimeguehi mihaidi diosmico edetavonoco mohimega isigueti. Magaajatit milihacho Moise mihaiico Egipto jinijeti isivahinibo icahi,

⁴¹ noomoro oroco #ciumoro niivigai seemeneti eheetavuumoro asimico gaisiraicumohi jinita jeevoti. Jaamoro diibohallivi imo imo icaumo ihuse eetavotahallivi.

⁴² Jaanoma iicaubo Moocaani diitoti buhigovi minifutuuh. Jaaboro diitoco niquejeo meeciricoro jeevivusuubo. Jilli Moocaani iimaaminaa aamefaño noocinino:

¿Nacu amihai Israel miyaminaa uco mejeevequi asimico magaisiraicuihi cuarentadi ficabava ticovovi sicaihigovi?

⁴³ Tollit icatino. Jilli Moloc onoboco dios noomoro, magaayicuihi. Tolliro Refan onoboco meecirigaico magaayicuihi amihairyo mihijininehejeque mejeevehicauhi. Jaanoma iicaabo uujoho amihaiico amihai jinijeti sihi tehesino gañiji Babilonia janaanivi, nooboro.

⁴⁴ Miiro moheedete Egipto jiinjetei agaaumo Moocaani unuuneguiiha ijiinjijaagovi imevauro sicaisituviro icahicaumo igomoro.* Jaamañeri Moocaani iijama iicaumo toojafaño tajiba guisiba bujeque ificuhicauja. Jaaja eetavocinuhi Moocaani Moiseque ifusuuboro: Jilli jei deetavo, unuubadi.

⁴⁵ Jaajaco moheedete gaayiciuhi. Jaamoro Josuema ufuusumi satyuumo sita jiinjeneque udumiticituusumi juvivuumo. Moocaani diito imegati agaasuumo jiinjjeque. Jilli iicaunaa David fiivuuhi.

⁴⁶ Jaabo David Moocaani imefeenevi imihusene icauhi. Jaabo eedebe Jacob Moocaanico miyaavuguuhi. Jaaneguiiha David Moocaani iijaco eetavuujiro Moocaani toojafaño iicaqui.

⁴⁷ Jaajaco Salomon eetavuuhi Moocaani iijaco.

⁴⁸ Jaarunaa Moocaani caamovono iicaabo miyaminaa userio eetavotajafaño icatichi. Ihiimaaminaafi unuubadi:

⁴⁹ Niqueje tagicinita jiinije tatyhai jaguisisuta. ¿Jineje iijaco uudi meheetaveji? noobo Moocaani. ¿Nacu comañovi uujoho jaguisiji?

⁵⁰ ¿Nacu uujoho tahuseri paryi fanoovaco eetavehinitchi? nooboro.

⁵¹ Jaano icanaaca amiihai aivo jihovoto, amiihai Moocaanico agaajatimobadi, cuhufono aivo amiihai jeebi, amiihai nohojino, amiihai aivo Moocaani Gaijaco mejenaauhicahi. Amiihai caanimiihai iicaubadiro amiihai momoonihicahi.

⁵² ¿Cojibogominaafico nacu amiihai edeete idaasuno moonitichi? Diito gaisiraiciuhi sicijetiro diibo Iimiibo asaaujinoco iijbuguumoco. Jaabo jino diibo asaaboco amiihai mahacimoro magaicaausuhi.

⁵³ Amiihai Moocaani toominaafeenedi tajibaco magaayichinirumo miyaano meenehichitichi, nooboro.

Esteba Onooboco Guijeniumo.

⁵⁴ Jilli diibo unuunoco uguubuumoro sihidi isifiratumoro igaiñooco ojisuumo Estebajaago.

⁵⁵ Jaarunaa Estebafaño Moocaani Gaija gahaficinibo caamo niquejeque emeciubo Moocaani imi aricuco atyimeuhi Jesu Moocaani miyanaagueneri julleeciniboma.

⁵⁶ Jaaboro nuuhi: ¡Memeci! Niqueje afaayacafotonoco atyimehi Miyaminaafibadi Ifiivubo Moocaani miyanaagonovi icaaboma, nooboro.

⁵⁷ Jaarunaa diito inohojinoco cuhufono afabaacuumoro sefano coovadiivuuhi.

⁵⁸ Jaamoro diiboco itigabaacuumoro tuucuumiti buhigovi satyuumo. Jaamoro saafi sicafehi Saulo onooboco igaachehunoco utuumusumoro diiboco guisibaneri aamiumo.

⁵⁹ Jaabo diiboco aaminaaca Moocaanima iimaubo Esteba: Aivojibo Jesu, tagaijaco gaayici, nooboro.

⁶⁰ Jaadi ememuivuboro sefano gaihivuubo: Aivojibo, jino imitico diitohallivi ficuudino, nooboro gujivecuubo.

8

Saulo Miyaavogominaaco Bucasihi.

(Ga 1.13-14)

¹ Jaamo diiboco agaicaaumofañodi Saulo icauhi. Jaamo tufucuro ticovacuumo Cristoco imiyaavogomoco idaasuno omooniumo Jerusalevi.

Jaanoti gaaciumo fahigovavi Judea cuumineri, Samaria cuumineri icano idimoro minisuminaa fitafutuuhi.

² Jaanaa Estebaco saatoho iimihusene gaifimi icuumoro sihidi taaumo.

* **7:44** Toono jibogoyi Exodohaamefaño icabogocoro jimañovi ficuuhi imino igaaajiqui.

³ Jaano ticovo Saulo Cristoco imiyaavogomoco bucaseiboro feehicauhi iijanofañodi feehicaubo gaifimi, gaigoomi icamoco #ciiboro civojafaño isatyequi.

Moocaani Iijico Samariavi J#bogomo.

⁴ Jaanaa Jerusaleti ofoociniumo Moocaani iijico j#bogomoro fahigovadi feehicauhi.

⁵ Felipe Samaria jiinijeri iicacuumivi ufuuboro tuucuumivi Cristoti j#beguehicaubo.

⁶ Jaanoco sihidi miyaminaa igaivomoro guubunichicaumo Felipe ij#bogonoco, sihidi ejeevano mityaco omooninoco atyimemere icano.

⁷ Bu sihidi ij#mima icamoco buheetesuhicaubo. Jaamo ihijimi diitoti iinehicauhi gaibaciniimoro, bu ifiino isifañ#neri #gotimehejeque buheesuhicaubo, itihaiño ifillu-umoco buheesuhicaubo icano.

⁸ Jilliti tuucuumio miyaminaa imo imo icahicauhi.

⁹ Jaanaa tolliro tuucuumiri icaubo Simon onooabo apichuminaafi iticoni ihapichuco omoon#bora Samaria miyaminaaco abañhicaubo: Aivo uujoho miyaabo, nooboro.

¹⁰ Jilliti famooro diiboco guubunichicauhi ihaivojitejemaryo. Jaamoro neehicaumo: Jaani aivo miyaano Moocaani mitya, noomoro.

¹¹ Jaabo onoonoco miyaano neehicaumo s#cijetiro ihapichuri diitoco abañhicaumaño.

¹² Jaarunaa Moocaani j#bogoco Cristoti Felipe diitoco ij#buguunegui gaifimi, gai-oomi icamo imiyaavuguumoro nit#suquimaaiuhi.

¹³ Jaanoma iicaubo Simon imiyaavuguuboro nit#suquimaaiuhi. Jaaboro Felipema gataavuubo sihidi ejeevano mityaco, bu #fusunoco icano omoonhicauneri ajabafitu-uboro.

¹⁴ Jaanoco minisuminaa Jerusaleri iicaumo guubuuhi samariaminaa Moocaani j#bogoco agaayiciunoco. Jaanegui tahi Pedro, Jua icamisico galluumo.

¹⁵ Jaamisi tahi #futuudi Moocaanima iimaamisi Samaria miyaminaa Moocaani iijico imiyaavuguumohallivi, Moocaani Gaijaco diito igaayiciqui.

¹⁶ Tusumihiica saatohoba diitoti Moocaani Gaijaco gaayiciutihiica; jilliro nit#suquimaaiumo Aivoj#bo Jesu momofeenedi.

¹⁷ Jaadi Pedromisi diitohallivi ihuseneque ificuuneri jari Moocaani Gaijaco gaayiciumo.

¹⁸ Jaanoco Simon apichuminaafi minisuminaa miyaminaahallivi ihuseque ificuuneri Moocaani Gaija iniitehicaunoco aatyimeuboro nihibamico aciguubo:

¹⁹ Uco mahaci toono mityaco, tolliro uujoho tahuseque saatohohallivi ificuumo Moocaani Gaijaco igaayicihicaqui, nooboro.

²⁰ Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Paryi dinihibamima #joho fini; Moocaani aacinoco nihibamiri magaayicahi, neehi fine.

²¹ #idi jino icatino jinofañ #joho diicatihi. Moocaani imefeene dijeebi ticovotih.

²² Toono dihimitico deevesu. Jaaboro Moocaanico dillu toono dijeebi#faño edeesamañoco ico buusujirubeheje.

²³ M#iro uujoho ico #finicahi aivo sihidi dihimiti faafañofaño idiicanoco, aivo imitifaño kuhufono isisiciniunoco, nooboro.

²⁴ Jaanegui Simon apichuminaafi iimusuuhi: Moocaanima tahallivi mihiimaa. Toono uco monoonofañ #daasuno icadino, nooboro.

²⁵ Jaadi Pedromisi Jesuti, Moocaani iijiti icano ihiimaahicaudi j#beguehicaumisi taa-jasuhiijico Samaria jiinije cuuminovi. Jaadi dojicuviro uumiumisi Jerusalejaago.

Felipe Etiopia Jiinijeminaafima.

²⁶ Jaanobuunati Felipeque Moocaani toomominaafi nuuhi: Gañiivoobo, difo gadic#bahachuta Jerusaleti sicaihiigo Gasa onoomañodi ofoocinijiri, nooboro.

²⁷ Jaanegui Felipe agaaniivooboro ufuubo atyimeuhi gaigooco agaajatibo etiopiaoboco; aivojigo tajibaminaafi Candace onoogo, etiopiaminaa aivojigo, nihibami ficuminaafi Jerusalevi Moocaanima ihiimaagui ufuubovi.

²⁸ Jaabo dojicuviro ijiinijejaago uhuumiubo ijeejimi meenegafaño giciniiboro #finicihicauhi Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque.

²⁹ Jaanaa Moocaani Gaija Felipeque nuuhi: Fiitivo diibovi, nooboro.

³⁰ Jaanegui Felipe diibovi ifitivuubo Isaia aameque ihiimaasunoco guubuui. Jaanegui diiboco dilluubo: ¿Naa gaajahi toono idiimaasunoco? nooboro.

³¹ Jaanegui diiboco iimusuubo: ¿M#joho bu uco ij#begueneri gaajajirahi? nooboro Felipeque iicojivi coovaubo.

³² Jaano jilli toohaamefaño onoonoco #finiciboro feehicaubo, jilli noonoco: Ovejaco igaicaauqui iicanicibadi satyuumo; ajashu ovejaco ijeeneque iquitimoguiino iimaatibo iicanicibadi diibo iimaautihi.

³³ Diiboco guinoniumo, miyaano iicatneri. Ifico agaicaaumoro jiinijehalliti gañ#umo. ¿Jaabo iyaachimihaiti m#joho j#beguejirahi? onoonoco.

³⁴ Jaaboro diibo ihetiopiaobo Felipeque dilluui: Uco d#bogo. ¿M#diti jilli iimaaubo Moocaani iimaaminaafi, ifitiro nacu sifiti? nooboro.

³⁵ Jaanegui diibo ihiimaasumañoti Felipe ticoniuih Jesuti diiboco ij#buguubo.

³⁶ Jaamisi nifaihu iicaumañodi afatyuhi ihetiopiaobo Felipeque nuuhi: Jimaño nifaihu icahi fine uco nitijitirahi, nooboro.

³⁷ Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Paryi dijeeb#maryo imiyaavogohachiji, nooboro.

Jaanegui diibo iimusuih: Miyaaveguehi Jesucristo Moocaani Achi iicanoco, nooboro.*

³⁸ Jaanegui imeenegaco jullehacusuubo. Jaadi samisi teehifa iniituudi Felipe diiboco nituih.

³⁹ Jaanaa iteehifañoti ihiinuudi Moocaani Gaija Felipeque satyuih. Jaaboco ihetiopiaobo siino atyimecuutih jilli imo imo fuucuubo ij#hairi.

⁴⁰ Jaanaa Felipeque Azoto onoomañovi atyimeumo. Jaabo fuuhi tuucuumijeri taaja-subogoco j#bogooboro Cesareavi #futuubo.

9

Jilli Saulo Moocaani Gaijari Fiivutuuih.

(Hch 22.6-16; 26.9-18)

¹ Jaanohachuta Saulo suufenitibo Jesuco imiyaavogomoco gaicaaugooboro feehicauhi. Jaaboro fuubo sacerdotemi aivoj#bojaago.

² Diiboco aameneque acaatiniboro ihaciqui Damasca sinagogajaminaafico ihaciteque. Jaaboro Jesu j#bogo iijifañodi iicamoco gaigoomi, gaifimi icamoco isisiboro Jerusalevi civojafaño isatyequi.

³ Jaabo ufuubo Damascati fiiticuuruubaaca imimañobati niquejefañoti diiboco achicuno.

⁴ Jaaneri Saulo baavi aacutuubo guubuui niquejefañoti diiboco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasih? unuunoco.

⁵ Jaanegui Saulo iimusuih: ¿M#joho nacu #joho aivoj#bo? nooboro.

Jaanegui diiboco iimusuuno: Uujoho diiboro Jesu #joho uco ubucasiibo.*

⁶ Jaanegui Saulo iimusuih: Aivoj#bo, ¿nacu milli iicanoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui diiboco nuuno: Gaaniivoobo difo tuucuumijaago tahi ico ij#beguequi omoonijinoco, noonoro.

* 8:37 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

* 9:5 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Iro difico daivuvuuih oono Buey ihabajaabo imogobadi iicanoco imogotiboro iinoro fegai niqueque itivadiivooboro iicanicibadi, nooboro, onoonoco.

⁷ Jaaneri Sauloma ufuumo sihidi igutuuhi. Tolle onoonoco uguubuumoro jaarumo mihiñooobaco atyimeutihi.

⁸ Jaadi Saulo baati agañiivuudi emeciuruubo atyimecuutihi. Jaanegui diiboco ihuseti agaayiciumoro Damascjaa satyuumo.

⁹ Jahi icaubo mifucuci, safucu idino jinejebaco machutiibo, adutiibo, atyimetibo icano.

¹⁰ Jaanaa Damascavi icaubo saafi Anania onoobo Cristoco imiyaaveguehicaubo. Jaabovi Jesu buhugaavuhi. ¡Anania! nooboro.

Jaanegui diibo iimusuhi: Juu icahi Aivojibo, nooboro.

¹¹ Jaanegui Aivojibo diiboco nuuhi: Gañiivoobo difo jiihai ticovoji onoojiri. Jaaboro Juda iijafa foobo dillu Saulo tarsoobo Moocaanima ihiimaaboco.

¹² Jaabo gaijafaño Anania onooboco atyimehi asaaboro ihuseque ifihallivi ificuuneri siino aatyimeneque, nooboro.

¹³ Jaanegui Anania nuuhi: Aivojibo, famoova uco diiboti jibeguehicaahi paryi Jerusalevi ico imiyaavogomoco imitino omoonihicanoco.

¹⁴ Toonegui saabo juuga sacerdotemi aivojito iijima paryi dimomoco imiyaavogomoco isisiqui, nooboro.

¹⁵ Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Difo, diiboco uujoho icicuubo siijinijeminaaco ihaivojitoco tolliro israelmi icamoco taajico ijbeguequi.

¹⁶ Jaaboco uujoho gaajasuji tahalliti sihidi idaasuno iicajinoco, nooboro.

¹⁷ Jaanegui Anania ufuuboro Saulo iicauhigo jicafutuubo. Jaaboro ihuseque ihallivi ificuuboro diiboco nuubo: Nahabo Saulo, Aivojibo Jesu ñvi jiihaivi asaahinisua ajafevehinibo uco dijaa galluuhi, jaabo siino daatyimehi, jaabo Moocaani Gaijaco gaayicahi icano, nooboro.

¹⁸ Jaasumiro Saulo aallifañoti aifuuno taavaabo meehebadijeevano. Jaasumiro Saulo agañiivuuboro nitisuquimaaiubo.

¹⁹ Jaadi jari siino amachuudi sefatuubo. Jaadi gueenejisuno icaubo Damascavi Cristoco imiyaavogomoma.

Damascavi Saulo Jibeguehi.

²⁰ Jaasumitiro Saulo jicafutuhi sinagogajanofaño ijbogoobo: Jesu Moocaani Achi, nooboro.

²¹ Jaanoco paryi uguubuumo ajabafitomoroo neehicauhi: ¿Nacu jaani icatibo Jerusalevi Jesu momoco imiyaavogomoco idaasuno omoonihicaubo icatino? Miñiro tooneguiiha juu saahinibo jimañootoco isisiboro sacerdotemi aivojitojaago isatyequi. noomoro.

²² Jaarunaa Saulo gaajano jibeguehicauhi Jesucristo iicanoco. Jaabo Damascavi iicamo judiomico ihiimaari mitasuhicaubo.

Saulo Judiomiti Taajahi.

²³ Jaanobuunati goovacuuñoti sanoomiro judiomii iimaacasiuhi Sauloco igaicaauqui.

²⁴ Jaamoro fucuhachuta, cuujehachuta icano tuucuumi guhugaco casicuhicaumo diiboco igaicaauqui. Jaanoco Saulo gaajacuihi.

²⁵ Jaanegui miyaavogominaa jiiibaifaño diiboco jihacuumoro fucu tuucuumi mecuhallidi baavi iniiitusuneri taajaubo.

²⁶ Jaadi Saulo Jerusalevi ñfutuudi tomaño miyaavogominaama igataavequi mooniuruubo. Jaarunaa diiboco ñhicuuguumo: Fine miyaavogominaafi icatibehiica, noomoro.

²⁷ Jaarunaa Bernabe diiboco minisuminaajaa saatuuhi. Jaaboro diitoco jibuguubo Saulo jiihaivi Cristoco aatyimeuboro uguubuunoco, Damascavi Cristoti ñhicugotibo ijbeguehicaunoco icano.

²⁸ Jaadi jari Saulo Jerusalevi ifitafutuudi diitoma gataavuubo.

²⁹ Jaabo ñihicugotii bo Jesucristoti iimaahicaubo. Judiomí, griego iijiri ihiimaahicaumoma jenaucasiiboro feehicaubo. Jaanoma iicamo diiboco gaicaauguumo.

³⁰ Jaanoco inahabomí agaajaciimoro Sauloco satyuumo Cesareavi. Jaamañoti diiboco Tarsovi galluumo.

³¹ Jaamaño faacuumivavi miyaavogominaa famooro imino icacuuhi, judeaoto, galileaoto, samariaoto icamo quehecutomoro feehicauhi Moocaani ñihicufaño icamoro, Moocaani Gaija aamusuneri guiraatomoro feehicaumo.

Enea Onooboco Buheetesuhi.

³² Jaasumi Pedro inahabomíco meeciiboro efeehicaubo ifutuuhi Lidavi, tomañeri iicamoco emeeciituubo.

³³ Jahi atyimeubo Enea onooboco ifi iniinovaneri sahuse juugahuseti mificabaci, saficaba icano ticovovi igotii bo iicahicauboco. Jaabo icigaiijefaño siciiniboco.

³⁴ Jaaboco Pedro nuuhi: Enea Jesucristo íco buheetesuhi, gañivoobo dicigaiijeque dimibachu, nooboro.

Jaasumiro Enea gañivuuhi.

³⁵ Jaanoco paryi lidaminaa, sarominaa icamo aatyimeumoro iheedehiijico ejeevesuomoro Cristoco miyaavuguumo.

Dorca Iguijevegueque Buheetesuhi.

³⁶ Jaasumi Jope cuumivi icaugo Cristo miyaavogominaago Tabita imomo iicagoco griegomí iijiri Dorca eneehicaugo. Jaago imino miyaminaaco moonihicauhi ñdaasumehejeque sinehejeque acihicaugo.

³⁷ Jaasumi Dorca iguihuvaugo guijeveuhi. Jaagoco imino ejeesuumoro caamo iicamecufaño ficuumo.

³⁸ Jaanaa Jope cuumi, Lida cuumiti fitiuihi. Jaacuumiri Pedro iicaunoco miyaavogominaa uguubuumoro miimisiicico galluumo diibojaago ijiibeguetequi: Jopevi goovano disaa, noomoro.

³⁹ Jaanegui Pedro diitísima fuuhi. Jaabo ifutuudi Dorca ifi icahigovi diiboco satyumo. Jaabohallidi paryi fibaijito gaigoomi meeciiguuhi taamoro igaachehunoco Dorca ubuheeusumi diitedi eheetavehicaunoco ifusuhicaumo.

⁴⁰ Jaanegui Pedro paryi famoocoro jahisi iinusuhi. Jaadi ememuñvuuboro Moocaanima iimaauubo. Jaaboro diigo chuumuhuco emeeciuboro nuuhi: Tabita gañivo, nooboro.

Jaasumiro emeeciugo Pedroco aatyimeugoro casiñvuuhi.

⁴¹ Jaanegui ihuseti diigoco agaayiciuboro gañiyiciubo. Jaaboro inahabomí, bu fibaijito icamoco ocoovauboro ifusuubo buheecuugoco.

⁴² Jaanoco paryi Jope cuumiminaa uguubuumoro saatoho sihidi Cristoco miyaavuguuhi.

⁴³ Jaadi Pedro tuucuumivi guenenene icauhi asimimeehene imibachuminaafi Simon onoobo iijafaño.

10

Cornelio Onoobo Pedroco Cuuhuvahi.

¹ Jaanaa Cesarea cuumiri icaubo Cornelio onoobo italianomí Amocasiminaa onoomo aivojii bo.

² Jaabo paryi iijaminaama Moocaani ñihicufaño icahicauhi. Jaabo sihidi nihibamíco acihicaubo judiomíguiiha ñdaasumoco ihamusuqui. Jaabo saicino Moocaanima iimaahicaubo.

³ Jaanaa safucu imohonohalliti nihiba iicaaberi gaijafaño imino atyimeubo Moocaani toomominaafi diibojaa asaunoco. Jaabo diiboco: ¡Cornelio! noovaubo.

⁴ Jaaneri Cornelio sihidi iigutuuboro diiboco ihiniuboro dilluui: ¿Milli Aivojibo? nooboro.

Jaanegui itoominaafi diiboco nuuhi: Moocaanima idiimaahicanoco guubuucubo, judiomi daasumoco adaamusuhicanoco gaajacuubo icano.

⁵ Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihitequi.

⁶ Oono Simon onoobo asimimeehene imibachuminaafi iija muuaijniri iicajafaño iicaaboco. Jaabo ico jibegueji omoonjinoco, nooboro.

⁷ Jaanegui itoominaafi diiboma ihiimauboro ufuunobuunati Cornelio coovauhi saafi soldaomiboco Moocaani iijiminaafi inahaboninaafico, bu miimisiici iicojiminaatisima.

⁸ Jaaboro diitoco imino ijibuguuboro Jopevi galluubo.

⁹ Jaano sesevedi diito Jopeti fiiticuunaaca Pedro caamovi fuuhi ijahallivi gadiiba Moocaanima ihiimaqui.

¹⁰ Jaaboco sihidi ajeba aivuuneguiha imachuqui diibedi eheetavuumaaca gaijaco atymeubo,

¹¹ niqueje afaayacafotonofaño niituuno baavi gaachehubaryutyigababadi jeevano fahigovati duujecinino.

¹² Jaanofaño faaboho asimicauhi igueenemeheje itihaiño icameheje, faaboho joomi, faaboho jininomi icano.

¹³ Jaanaa Pedro guubuuihi niquejefaño diiboco unuunoco: Pedro, gañivohi diitoti gaicaaubo diidu, onoonoco.

¹⁴ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Chahano Aivojibo, uujoho duutatihijihovonoco idicunoco, nooboro.

¹⁵ Jaanegui siino diiboco nuuno: Moocaani: Imino, onoonoco ijoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁶ Mifooci, safo icano iniituunoro caamo niquejefaño fuucuuno.

¹⁷ Jaano esamaajeri Pedro: ¿Milli fine eneejiruno? nooboro icaunaaca Cornelio agalluumo Simon ijaco dilluumoro ufuumo iguhugavi ifutuuihi.

¹⁸ Jaamoro sefano dilluumo: ¿Naa jiijafaño Simon Pedro onoobo icahi? noomoro.

¹⁹ Jaanaa Pedro gaijaco aatymeuno esamaajeri icauboco Moocaani Gaija nuuhi: Meece johono miimisiici, saafi icamo ico guinehi.

²⁰ Gañiivo. Jaaboro niitoobo bañimo nootibo diitoma difo. Uujoho diitoco agalluumo, nooboro.

²¹ Jaanegui Pedro niituuihi baavi Cornelio agalluumojaago. Jaaboro diitoco nuubo: Uco amihai miguiinehi. ¿Jaamo jinejefiri masaahi? nooboro.

²² Jaanegui diiboco nuumo: Aivojibo Cornelio agalluuneguiha. Imihuseebe Moocaani nihicufa iicaabo. Jaaboco famooro judiomi agaijibo. Jaaboco Moocaani toominaafi nuuhi: Pedroco cuhuva. Jaabo ijico guubuuihi, eneeneguiha masaahi, noomoro.

²³ Jaanegui Pedro diitoco jaahevesuuhi. Jaamo tufucu toono diiboma cigaumo. Jaano sesevedi Pedro diitoma fuuhi. Jaaboma saatoho inahabomi gataavuuihi Joperi iicaumo.

²⁴ Jaano sesevedi ifutuumo Cesareavi Cornelio iyotoma igataavominaaco iigaiyiciumoma diitoco utuumuuhigo.

²⁵ Jaanaa Pedro Cornelio ijavi ifutuuihi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino memuvuubo Pedroco iimequi.

²⁶ Jaarunaa Pedro diiboco gañiyiciuhi: Dulleeve, uujoho tolliro badiro miyaminaafi, nooboro.

²⁷ Jaaboma ihiimaaboro fañojavu ufuubo atymeuihi sihidi miyaminaa igaicinimoco.

²⁸ Jaanegui Pedro nuuhi: Amihairyo magaajahi sacerdotemi neefihi imijitiruno judiomoobo siicuornelio ijavi ifutuuihi. Jaaboco Cornelio idilluuboro iguiino

memuivuuubo miooboma agataavooboro diibo ijafa ofoono onoonicinoco. Jaaruno-faño uco Moocaani jibeguehi sitaaco idicumo mihinivamo needino, nooboro.

²⁹ Jaaneguiha amihai uco mucuuhuvanoco milli nootiibo saahi. ¿Jaamo jinejeguiha uco mucuuhuvahi? nooboro.

³⁰ Jaanegui Cornelio iimusuuhi: Igueenemeheje fucuva mihicacuui jisumi nihiba icaaberi jaaha machutiibo ijicuuvi Moocaanima iimaanaaca uuvi jafevehiniibo gaifi aricuchehufa jiciniibo.

³¹ Jaabo uco neehinihi: Cornelio, Moocaani guubuuhi idiimaanoco gaajacuubo #daasumoco adaamusuhicanoco.

³² Jaanegui gallu Jope cuumivi saatohoti Simon Pedroco ihicitequi asimeehene imibachuminaafi tolliro Simon onoo bo iija muuajiniri iicajafa icaaboco. Jaabo asaadi #ma iimaajiibo, nooboro.

³³ Jaanegui galluuhi tsumiro ico ihicitequi. Jaabo imino saahi. Jaanegui jino famooro Moocaani imefeene mihicahi. Moocaani ico atajibanoco mihimeguehi muguubunoco, nooboro.

Cornelio Iijafaño Pedro Jibeguehi.

³⁴ Jaanegui Pedro ticoniuihi nooboro: Jari jisu gaajahi Moocaani sabadiro miyaminaaco agaijinoco.

³⁵ Sabadiro agaayicinoco fahigova miyaminaati diiboco inihicugomoro imino iicamoco.

³⁶ Miuro Moocaani iimaauhi Israel cuumiminaaco sajeeb# icano jibogoco ijibuguubo Jesucristofeenedi. Jaabo diibo famoo Aivojibo.

³⁷ Amihairyo imino magaajacuui paryi judiom# jinijevi iicaunoco. Miuro Jua jibogooboro initihicaunobuunati.

³⁸ Galileavi jilli ticovauno Moocaani Jesu Nazareoboco Gaijaco imityama aciubo. Jaaneri feehicaubo imino moon#boro iimitino ijima iicamoco taajasuuboro feehicaubo. Jilli moon#boro feehicaubo Moocaani diiboma iicaumaño.

³⁹ Jaanoco mihai magaajahi Jesu Jerusale cuumifaño, paryi Judea jinijevi icano omoonihicaunoco. Jaaboco agaicaaumoro imohobujevi tetecuumo.

⁴⁰ Jaaruuboco Moocaani buheetesuui mifucuci, safucu icanoti. Jaabo mihaiivi jafeveuhi.

⁴¹ Jaaruno famooviro jafevetiibo mihaiiviro jafeveubo mihaiico iticonitiro Moocaani toono gaajaminaati iciumovi. Jaaboma mihai mamachumoro mahaduhicauhi iguijeveubo ubuheeteunobuunati.

⁴² Jaabo mihaiico galluuhi miyaminaaco mijibeguequi Moocaani diiboco iguijevemehallivi, ubuheemehallivi icano Aivojiboti ificuunoco mijibeguequi icano.

⁴³ Tolliro famooro sicijetiro Moocaani iimaaminaa Jesuti iimaauhi: Paryi diiboco imiyaavogomo diibofeenedi taajaji, noomoro. Jaanoco Pedro nuuhi.

Judiom# Icatirumo Moocaani Gaijaco Gaayicahi.

⁴⁴ Pedro ihiimaunaacaro Moocaani Gaija niituui paryi diibo jibogoco uguubunicumohallivi.

⁴⁵ Jaaneri sihidi jabafituumo judio miyaavogominaa Pedroma asaamo, tolliro judiom# icatirumoco, Moocaani Gaijaco aac#neri,

⁴⁶ bu tolliro sijijeri ihiimaamoro Moocaanico imehicaumo icanoco uguubuumoro.

⁴⁷ Jaanegui Pedro nuuhi: Jaanegui, ¿mijoho bu collihi neejirahi nifaihuri nitiratimo iicaqui mihaiyadiro bu Moocaani Gaijaco agaayicuumo? nooboro.

⁴⁸ Jaanegui tajibaubo diito initisuquimaaiqui Jesucristo momofeenedi. Jaadi Pedroco ifit#unegui diitoma gueenejisuno icaubo.

11

¹ Jaanaa saatoho minisuminaa, inahabomi icamo Judeari iicaumo guubuuhi tolliro siicumimoto icarumo Moocaani jibogoco agaayiciunoco.

² Jaanaa Pedro Jerusalem agaseuboco saatoho judiom miyaavogominaa itihisuumoro, nuuhi:

³ ¿Collihi judiom icatimojaago edeeguejeebere diitoma machuhi? noomoro.

⁴ Jaanegui Pedro diitoco jibuguuhi fanootiro niquevevi tahi iicaunoco.

⁵ Jilli nooboro: Uujoho Jope cuumivi icahinisumi Moocaanima ihimaahinibo atymehinihi gajafaño gaachehubaryutyigababadi jeevanoco fahigovati duujecinino niquejefañoti tajaa iniitonoco.

⁶ Jaanegui imino atymequi emeeçibo atymehinihi fanoo asim igueenemeheje itihaiño icamehejeque, ñihicufimoco, jininomico, agahafomehejeque icano.

⁷ Jaanaa niquejefañoti uco onoonoco guubuuhi: Pedro gañiivo. Jaaboro diitoti gaisiraicibo diidu, onoonoco.

⁸ Jaarunaa uujoho neehinihi: Chahano, Aivojibo, uujoho duutatih jhovono idicunoco, nooboro.

⁹ Jaanegui niquejefañoti siino uco noonoco: Moocaani iimibachucuunoco jhoho: Idicuno, needino, noonoro.

¹⁰ Jaanoro mifooçi, safo icano niituuhi. Jaanoro niquejefa siino fuucuuno.

¹¹ Jaanaaca miimiçi, saafi icamo ifutuuhi uujoho iicaujavi uco icivamo Cesarea cuumiti galluumo.

¹² Jaanegui Moocaani Gaija uco diitoma galluuhi bañigotibo difo, nooboro. Jaanegui sahuse juugahuseti saafi icamo uuma fuuhi. Jaamoma saafi iijafa majaaveveuhi.

¹³ Jaabo mihaico jibeguehi Moocaani toomominaafico atymehinibo ujulleveebere diiboco eneehininoco: Saatohoti Jope cuumivi gallu Simon Pedro onoboco ihicitequi.

¹⁴ Jaabo ico jibegueji diijaminaama atajajinoco, nooboro eneehininoco.

¹⁵ Jaanegui uujoho ihimaabo ticovahininaacaro Moocaani Gaija diitohallivi niitehinihi iticoni mihaiahallivi iicaubadi.

¹⁶ Jaanoti uujoho esafetehinihi Jesu unuunoco: Miyaano Jua nifaihuri nitiuhi. Jaanoti amihai miniticafejeji Moocaani Gajari, unuunoco.

¹⁷ Mihaia Aivojibo Jesucristoco mimiyaavuguusumi aacicuubadiro diitoco aacicuunoco. Jaanegui uujoho miyaminaafiro, çmilli Moocaanico jenaaujirahi? nooboro.

¹⁸ Jaanoco Jerusalem iicaumo inahabomi uguubuumoro lliviuhi. Jaamoro Moocaanico imuumo: Jaanegui tolliro Moocaani siicumimoto icarumo iheedehifico ejeevesumoco acihi ifinijitino ifico, noomoro.

Antioquia Cuumivi Moocaani Iija Icano.

¹⁹ Esteba onoboco agaicaaunotiro saatoho miyaavogominaaco idaasuno omoonunoti sanoodimo gaaciniuhi Feniciavi, Chiprevi, Antioquiavi icano. Jahi jaamo Moocaani iijico jibeguehicauhi saatohocoro judiomico sitaaco jibogotimo.

²⁰ Jaarunaa saatoho Chipre, Cirene icano miyaavogominaa Antioquia cuumivi ifutuumo judiom icatirumoco jibuguuhi Jesucristo Moocaani Achi jibogoco.

²¹ Jaamoma Moocaani mitya icahicauhi. Jaamaño sihidi saatoho iheedehijico ejeevesuumoro Aivojibo Jesuco miyaavuguumo.

²² Jaanoco Jerusalem iicaja Moocaani iijaminaa uguubuumoro Bernabeque galluumo Antioquiavi.

²³ Jaabo Bernabe ifutuubo atymeuhi Moocaani imihuseri diito imino iicanoco. Jaaneri imo imo iminifutuuboro diitoco fajiniubo sefano ijeebico omoonimoro Aivojibo Jesucristo iijifaño iicaqui.

²⁴ Jaabo Bernabe imihuseebe Moocaani Gaija ijeebiiifa icaabo sihidi miyaavogoobo. Jaamaño sihidi miyaminaaco Jesucristodi ichicaubo.

²⁵ Jaanobuunati Bernabe fuuhi Tarso cuumivi Sauloco icituubo. Jaaboro Antioquiavi satyuubo.

²⁶ Jahi Cristoco imiyaavuguumoma icaumisi saficaba Antioquiavi sihidi miyaminaaco jibogomisiro. Jaamañovi iticoni Antioquiavi momonimo miyaavogominaaco Cristotati.

²⁷ Jaasumi Moocaani iimaaminaa Jerusaleti fuumo Antioquiavi.

²⁸ Jaanaa diitoti saafi Agabo onoobo inahabomifeeneti ujulleveuboro Moocaani Gaija diiboco unuunoco nuubo: Fanoo jiinjeyiro aivo sihidi ajeba icaji, nooboro. Jaano icauhi aivojibo Claudio onoobo atajibusumi.

²⁹ Jaanegui Antioquiari iicau miyaavogominaa esamaaiumoro inahabomi Judeari iicaumoja nihibamico galluumo inehejema iicaudimo aaciunehejeque icano.

³⁰ Tolliro bu Moocaani iija quillahutojaago galluumo nihibamico Bernabe, Saulo icamisima.

12

Cristotaco Idaasuno Moonimo.

¹ Jaasumi aivojibo Herode* ticoni uhi Cristotaco idaasuno omoonubo.

² Jua nahabo Jacoboco aamigari gaicaausuubo.

³ Jaano judiomidi iimiunegui Herode Pedroco sisisuubo Pascua jibaimosumi.

⁴ Jaaboco isisisuuboro civojafaño ficusuubo. Jaaboco igueenemehejedihaiwa icamo toomominaa teemehicauhi ifahaiva ticovovi igueenemehejedimova icamo. Jaaboco Pascuabuunati miyaminaa imefeenevi iinusuguubo.

⁵ Jaabo Pedro civojafa icaaboco imino teemehicaumo. Jaarunaa Cristota diibohallivi suufenitimo Moocaanico dilluhicauhi.

Moocaani Pedroco Civojafañoti Inusuhi.

⁶ Jaanaa Herode Pedroco miyaminaa imega ihinusuujiino iijicuuviofucu Pedro miimisiici soldaomisifeene cigahicauhi mihici jigaiñehiiciri sisicinibo tolliro saatoho icivoja guhuga imegaco teemehicauhi.

⁷ Jaanaa Moocaani toomominaafi icivojafaño jafevevauhi. Jaaneri paryi icivojafaño achiciuhi. Jaadi Moocaani toomominaafi Pedroco imecuhuti ganiciuhi ihaiquequi. Goovano gañiivo, nooboro.

Jaasumiro Pedroti ijigaiñehi ihuseti acutuuhi.

⁸ Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Diniivigai meeheque cuhufono siyaavoobo ditihaijaaeneque dicamaje, eneenegui Pedro jicamaaiuhi.

Jaadi siino Pedroco nuubo: Simon, diijeebutachehuco gafaiavoobo tadyojicuti disaa, nooboro.

⁹ Jaanegui Pedro idojicuti saauhi: Fine jilli tigahi, nooboro itoomominaafi omoonunoco.

¹⁰ Jaamisi ticoni uhi afatyumisi imegari iicautoomominaaco. Jaanohallivi iicaumoco icano afatyuudi ifutuumsi jigaiño guhuga jahisivivi ifotocinihugavi jaahuga iinoro faayacafutuuhi. Jaaneri ihinuumisiro jihairi fuumisi. Jaanaa itoomominaafi diiboti imimañobati sihi minifutuuhi.

¹¹ Jaadi jari Pedro imino esafutuuboro nuuhi: Jari gaajacahi miyaano iicanoco. Moocaani jahi itoomominaafico galluuhi uco Herode useti, judiomimi omoonijirunoti icano itaajasuqui, nooboro.

¹² Jaanoco esamaaiboro Pedro fuuhi Maria, Jua Marco onoobo seeji iijajaago. Jahi sihidi miyaminaa igaiciniuhi Moocaanima ihiiamaumo.

* **12:1** Herode Agripa onoobo. Jaabo Herode Imityaabo onoobo iyaachi.

13 Jaabo #futuuboro jahisio guhugaco tutucutuubo. Jaanegui bagocaja Rode onoogo iinuuhi: ¿M#joho fine? noogoro emecitogo.

14 Jaago Pedro ico iicanoco uguubuugoro imo imo iminifutuugoro iguhugaco faayiciutigoro jinafatyuugo ij#bogotogo Pedro iguhuga imegavi iicaunoco.

15 Jaanegui diigoco nuumo: Jilli fine degavehi, noomoro.

Jaarunaa diigo: Miyaano, noogoro jenaauhicauhi.

Jaanegui nuumo: Diibo icatino fine jilli diibo gaija, noomoro.

16 Jaarunaa Pedro suufeni#bo iguhugaco tutucuhicauhi. Jaanegui iguhugaco afaayiciumo diiboco aatyimeumoro jabafiituuhi.

17 Jaanegui Pedro diitoco ihuseri faguuhi l#vi iicaqui. Jaaboro diitoco j#buguubo Moocaani diiboco civojafa#oti ihiinusuunoco. Jaaboro jilli Jacooboco, saatoho monahabomico icano mij#bogo, nooboro sihigovi fuubo.

18 Jaanaa meseseveudi icivoja toomominaa #aa#vocasiuhi: ¿Milli Pedro cuuca icahi? noomoro.

19 Jaamoco Herode guinusuuhi. Jaarumo aatyimeutinegui diitoco: ¿Milli jana taa-jaabo? nooboro itoomominaaco gaisiraicisuubo. Jaaboro Herode Judeati ufuuboro Cesarea cuumivi icatuubo.

Herode Guijevehi.

20 Jaabo Herode sifiratuuhi Tiro, Sidon icamo miyaminaajaago. Jaanegui diito sabadiro ihiimaacasmusoro saamo Herodejaago. Iticoni Herode iija aivoj#bo Blasto onooboco nihibamico jaadumo diitohallivi ihiimaqui. Jaabofenedi Iherodeque dilluumo sajeeb#i iicaqui diibo j#n#j#t#i machutaaco agaayic#hicauneguiha.

21 Jaanegui Herode diitoco tufucu jei masaa unuufucu, ihaivoji gaachehuco ij#cafutuuboro ihaivoji gicinitafa cas#vuubo. Jaaboro diito imefeenevi iimaaubo.

22 Jaaneri miyaminaa coovadiinamaaiuhi: #jino ihiimaabo miyaminaafi icat#bo Moocaaniri! noomoro.

23 Jaasumiro Moocaani toomominaafi diiboco chuumusuuhi Moocaanico iimuunoco diiboro agaayiciuma#o. Jaasumiro guijeveubo j#joho uduuneri.

24 Jaano ticovo Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi fahigovadi ij#begueneri.

25 Jaadi Bernabemisi idudicamaajeque imivuudi Jerusaleti doj#cuviro uhuumiumisi Jua Marco onooboco satyuumisi.

13

Bernabe, Saulo Icamisi Ticonihi Siicumijaa Ofoomisi.

1 Jaanaa Moocaani iimaaminaa icauhi Antioquiari iicaja Moocaani iijafa#o. Jaamou diito j#bogominaa Bernabe, Simon Civucu onoobo, Lucio cireneobo, Manae onoobo Galilea aivoj#bo Herode* cojivi ifivuubo, Saulo icamo.

2 Jaamo safucu igaivuumo Moocaanima machutimo iimaqui. Jaamo machutimo Moocaanima ihiimaumaaca Moocaani Gaija nuuhi: Bernabe, Saulo icamisico ijeevadi uudi mudugaacu diitisico toono dudicamaajejaa ucuuhuvaunojaago, noonoro.

3 Jaanegui saatoho j#bogominaa machutimo Moocaanima ihiimaunobuunati ihuseneque diitihallivi ificumoro diitisico galluumo.

J#bogominaa Chipre Chugaivi J#beguehi.

4 Jaamisico Moocaani Gaija agallunegui Bernabe, Sauloma icamisi fuuhi Seleucia cuumivi. Jaama#oti muuairi fuumisi Chipre chugaivi.

5 Jaamisi Salamina cuumivi #futuudi judiom#i sinagogajanofa#o Moocaani iijico j#beguehicaumisi. Jaamisima Jua Marco onoobo fuuhi diitisico ihamusuqui.

* 13:1 Herode Antipa onoobo. Mc 6.14; Lc 3.1; Hch 4 22.

⁶ Jaamo tuchugairiro efehicamo Pafó cuumiví ifutuuhi. Jahí atyímeumo judiomíooobo BarJesu onoobo maaimoco. Jaabo bañihicauhi: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

⁷ Jaamaaimo Sergio Paulo onoobo aivojñbo fanoovaco gaajaabo cojiri icahicauhi. Jaabo ihaivojñbo cuuhuvauhi Bernabe, Saulo icamisico Moocaani iijico iguubuqui.

⁸ Jaarunaa tomaaimo griego iijiri Elimas onoobo diitísico jenaauhicauhi ihaivojñbo imiyaavugujiruneguiha.

⁹ Jaanegui Saulo icaruubo Pablo onoobo Moocaani Gaija ijeebñfaño gahaficinñbo diiboco imino ihífinicuboro nuuhi:

¹⁰ ¡Bañifiraminaafi ijí seemene idiicaabo, idiimitñbo miyaano jñheveminaafi idiicaabo! Iticovojí Moocaani jñhaico, ¿collíhi suufenitñbo ciryu ciryu moonñboro diicahicahi?

¹¹ Jisu ico Moocaani use aamiji dihaallí ico ijaabavequi. Jaabo nihíba seseenque atyímetñbo diicahi gueenene, nooboro.

Jaasumiro cívono diibedi minifutuuno aimuufaibadi. Jaaneri dudñví icaubo. Jaanegui saatohoco guinuubo ihuseti agaayícimoro diiboco isatyequi.

¹² Jaanoco ihaivojñbo aatyímeuboro miyaavugui. Jaaboro Moocaani iijico ijñbogonoco uguubuuboro eetyehicauhi.

Pablomí Pisidia Jíinijeri Iicano Antioquiaví Ifetehi.

¹³ Jaadí Pablomí ijícamaaimoro Pafó cuumití ufuumo ifutuuhi Pergeví Panfilia jíinijeví. Jaamañoví Jua Marco onoobo diitísico ejeevesuuboro uumiuhi dojícuvíro Jerusaleví.

¹⁴ Jaanobuunatí diitísi Pergetí fatyuuhi Antioquiaví Pisidia jíinijeví. Jahí judiomí jaguísisumi sinagogajafaño ufuumisiro casívvutumísí.

¹⁵ Jaadí Moise tajñba aameneque, bu Moocaani iimaaminaa aameneque icano emeeciudí sinagogaja aivojito atajñbaunegui dilluumo: Fañí, fagojñbogoma mihicahachíijí miyamínaadi jisu mihiimaa, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Pablo agañíivuuuboro ihuseri faguubo llñví iicaqui. Jaaboro nuubo: Israel miyamínaa muguubu; amñhai tollíro Moocaani jeecevomínaa.

¹⁷ Moocaanico amñhai Israel cuumimínaa mimiyaavogoobo moheedeeteque íciuhi. Jaaboro diitotí ajashutí cuumi eetavuubo siicumifeeneví Egiptori iicausumi. Jaadí toojínijetí imityari diitoco iinusuboro.

¹⁸ Jaadí Moocaani miimísiicí ticovoví ficabano sícaihígo diitoco jaabicíuhi.

¹⁹ Jaaboro sahuse juugahusetí miicumíicí icano jíiníje miyamínaaco Canaan jíiníjeví ifínísuuboro moheedeeteque íjíníjeneque acíubo.

²⁰ Jaadí cuatro ciento cincuentadí ficabavabuunatí diitoco fagomínaafeenedí tajñbahicaubo. Jaanobuunatí Moocaani iimaaminaafi Samuel iicausumi

²¹ Moocaanico dilluumo aivojñbotí diitoco ihacíqui diitoco itajñbahicaqui. Jaanegui Moocaani diitoco acíuhi miimísiicí ficabanohachuta ticovoví aivojñbotí Saul onooboco Sis onoobo achico, Benjamin cuumíoooboco.

²² Jaadí Moocaani Saulco ihaivojítí gaññuhi. Jaaboro aivojñbotí Davidco ficuubo. Jaabotí Moocaani nuuhi: Isai achi Davidco atyímehi: Tajeebñí onoobadí iicaaboco uujoho iimogobadí iicajíiboco, nooboro.

²³ Jaabo David iyaachimíhaioobou Jesu, Moocaani Israel cuumimínaaco itaajasuqui ifícuubo díibo unuubadí.

²⁴ Jaabo Jua Jesu saautínaacaro jñbeguehicaui paryí Israel cuumimínaaco: Minitísuquimaaje amñhai eedehefíico mejeevesumoro, nooboro.

²⁵ Jaabo Jua ijñbogoco imivucuujino fíitíno nuubo: Amñhai uco díiborucu, noomoro mehesícínñbo ícatíhi. Tabuunatí saajíibo tajanaanícíví iicaabo. Jaaboví ífototíhi díibobadí síhídí jeevahi. Jaabou, díibo tíhaipaaaje duujeque ísinaayujíruunova, nooboro.

26 Jaamo amiihai tañahabomi Abraham yoto seeme mihicamo, tolliro amiihaifeene siicumio Moocaanico mejeecivomo icano. Amiihaidi icano jino taajasujibogo.

27 Miiro Jerusaleri icamo paryi ihaivojitoma Jesuco gaajautihi, Moocaani iimaaminaa aameque fahiiivararo jaguisisumi ifiniciirumo gaajahicautimo. Jaamoro diitoto Jesuco iguijeniguusumi toohaamefaño onoonoco miyaavusuumo.

28 Toonohalliti agaicaaujirunoco diibovi aatyimeutinegui Pilatoco dillumo diiboco igaicaauqui.

29 Jaamoro diiboti aamefaño onobadi icacuusumi ihimohobujeti iniiusuumoro ciiumo.

30 Jaaruuboco Moocaani guijevefañoti buheetesuui.

31 Jaabo guenenene fucuva jafevehicaubo diiboma Galilea jiniyeti Jerusale cuumivi ufuumovi. Jaamo diito jisumi diiboti miyaminaaco jibeguehicahi.

32 Jaamo miihai amiihaico mijibeguehicahi iimino jibogoco Moocaani moheedeeteque unuunoco.

33 Miihai diito iyaachimihai mihicamedi diibo unuuno miyaavehi Jesuco ubuheetesuubo Salmo onooaamefaño capitulo dos onobadi: Hijo taseemene jifucu uubadiro idiicaabo, noonoro.

34 Moocaani diiboco ifi tuucitino iicaqui ubuheetesuujinoco jilli nuubo. Jaabo ico uujoho aciji Davidco unuunoco, nooboro.

35 Jaabadiro bu Sisalmovi noono: Agaijibo dijeecivominaafi ifico deevesujitihiti tuucitino iicaqui, noonoro.

36 Jaabo David isumiotoco imino moonubo Moocaani onobadi: Jaabo iguijeveuboco iheedete cojivi ciiumo. Jaabo tuuciuhi.

37 Jaanoti Moocaani ubuheetesuubo tuucitihiti.

38 Jaanegui fañi, magaaja diibo Jesufenedi imiti buusuco amiihaico mijibogonoco.

39 Miiro Moise tajibaco omoonirumo taajatimo icahicamo paryi Jesuco imiyaavogomo diibofañodi taajaji.

40 Jaanegui imino mehesicini; Moocaani iimaaminaa jilli unuuno amiihaihallivi icadino:

41 Memeeeci amiihai dejecuminaa, majabafitomororo mifiniciini uujoho Moocaani iicaabo amiihai mihicasumi sihidi ejeevanoco eetaveji. Jaarunoco saatoho amiihaico jibogorunoco miyaano menejitirahi, onoono.

42 Jaadi Pablomisi inahaboniminaama judiomisi sinagogajati ihinuunoco judiomisi icatimo nuuhi: Sijaguisivi jei miihaico siino mijibogo, noomoro.

43 Jaadi Pablomisi jahisivi iinuucuumisi dojicuti fuumo sihidi judiomoto, siicumio miyaavogominaa icamo. Jaamoco diitisi fajnihicauhi: Moocaani imihiiiguinoro mihica, sefano noomiro.

44 Jaadi sifoo jaguisivi fiiticuujiruno faacuumiro ufuuno Moocaani iijico iguubuqui.

45 Jaanegui judiomisi sihidi miyaminaa ufuunoco aatyimeumoro diitohalliti Pabloco jibeveuhi. Jaamoro Pabloco ejenaumoro dejecuhicaumo.

46 Jaarunaa Pablomisi igototimisi nuuhi: Iticoni amiihai judiomico Moocaani iijico mijibeguejirahi. Jaarunoco magaayicimoro ifinicitino ifiima mihicagotihiti. Jaanegui amiihai cojiti siicumio tojaagovi mefejeji, noomiro.

47 Jilli nooboro Moocaani miihaico tajibauhi:

Ico ficuui faajinijeminaahallivi judiomisi icatirumoco gaajasuqui. Amiihaifenedi taajasujibogoco jiniijejinibaacivi galluuji, nooboro.

48 Jaanoco siicumio to uguubuumoro imo imo minifutuui. Jaamoro: Moocaani iiji aivo imihi, noomoro miyaavuguumo, paryi fiivo ifiima iicaqui cicuudimo.

49 Jilli paryi toojinijevi Moocaani iiji jibogocafutuui.

⁵⁰ Jaarunaa judiomí iimaacasiuhi Moocaani iija gaigoomí obocífmoma, tuucuumio gaifiimí obocífmoma icamoma. Jaamoro ticoníuhi Pablomísico íjñhevemere idaasuno omooníumo. Jaamoro diitísico toojinijetí gañíumo.

⁵¹ Jaanoma iicaumísi diitohallívi itihaipaaaje jiniico tatacuumísi toono jñbogobadí iicano. Jaamísiro Iconio cuumíjaa fuumísi.

⁵² Jaarunaa Cristotaco ejeevesuumo imo imo icauhi Moocaani Gaija íjeebñnofaño iicaumaño.

14

Pablomísi Iconio Cuumívi.

¹ Jaadí Iconioví Pablo, Bernabe ícamísi judiomí sinagogajafaño fuuhi. Jaamísiro jñbeguehícauhi. Jaanoco síhídí miyaavuguumo judiomí griegomíoto ícamo.

² Jaarunaa saatoho judiomí imiyaavuguutímo síicuumíotoco esaayusuuhi ínahabomíco íjñhevequí.

³ Jaarunoco ígototímísi tuucuumívi gueenene ícaumísi Moocaanítí jñbogomísiro. Jaabo Moocaani íimíhúsetí íhiimaanoco miyaavugusuhícauhi ífusunoco, síhídí ejeevanehejeque ícano omooníhícanofeenedí.

⁴ Jaarunaa tuucuumio miyamínaa dugaacíníuhi saatoho judiomíjaagodí, saatoho mínísumínaajaagodí ícano.

⁵ Jaanoma ícamo judiomí, síicuumíoto ícano aívojítoma jícucasiuhi diitoco ídaasuno omoonímore guíisíbanerí íhaamíquí.

⁶ Jaanoco Pablomísi agaajacímísiro gaauhi Listra, Derbe ícanoví, Licaonia jiniíje uúfocono cuuminoví ícano.

⁷ Jahí tollíro taajasubogoco jñbeguehícaumísi.

Listra Cuumívi Pabloco Guíisíbanerí Aamímo.

⁸ Listra cuumívi ícaubo saafí ífiívuunotíro ígotíbo ícaubo. Jaabo gícíníuhi ígotíbo ítíhai íimíutíníeri.

⁹ Jaabo Pablo íimaanoco ímino guubunícíhícauhi. Jaaneguí Pablo díiboco ímino emeécíubo gaajacíuhi: Uujoho buheejí, nooboro imiyaavuguunoco.

¹⁰ Jaaneguí Pablo sefano nuuhi: ¡Sano tícovoro díthíhíhallívi dúlleeve! nooboro. Jaaneguí sefano casínívuubo.

Jaaboro ígooboro fuubo.

¹¹ Jaano Pablo omooníunoco miyamínaa aatyímeumoro sefano coovadíivuumo Licaonia íjírí: ¡Díosmí, miyamínaa ífíbadí ífiívtomoro mojaago níitehí! noomoro.

¹² Jaamoro Bernabeque Jupiter neehícaumo. Jaanotí Pabloco Mercurio neehícaumo, díibo íjñbeguehícauneguíha.

¹³ Jaaneguí Jupiter sacerdoté Jupiterque íimehícauja cuumí ímegarí ícaja abajaabo sívauhí níivímíco deecanerí ímino íimíbachuhícauboro. Jaamísiro síhídí miyamínaa diitísico íimomoro jeecívuujírúmo íníivímíco agaisíraicímúoro.

¹⁴ Jaanoco ímínísumínaatísi Bernabemísi agaajacíudí ígaachehunoco agallicumísiro jícáfutuuhí miyamínaafeenedí coovadíicínímísiro:

¹⁵ Amíñhai, ¿collíhi tollí momooníhi? Amíñhaíbadíro mísi miyamínaatísi, toonegúíha mísi masaahí. Tollí íicaneheje jíhovonehejeque mejeevesuquí. Jaamo ídñboro Moocaani ícaabojaago míminífetequí, níquejeque, jiniíjeque, muuainóco ícano paryí faabohoco ífiívuubojaago.

¹⁶ Síicíjenaha Moocaani paryí cuumínaaco fícuuhi ímogobadí ícaquí.

¹⁷ Jaaruubo fahíjívaro: Uujoho íicanoco ígaajaquí, nooboro ímino mooníbo, níjabaco aígusuubo, basutaaco noovasuubo, mamachujídínoco acíbo imo imo míhícaquí.

¹⁸ Jíllí noomísiro diitoco faguumísi. Jaarunofaño suufeníutírúmo íníivímíco agaisíraicímúo diitísico íjeevícequí.

¹⁹ Jaanaa gaseumo judiom̄ Antioquia, Iconio icanot̄i. Jaamo tomaño miyaminaaco diit̄sihalliv̄i abañ̄umo miyaavugusuuhi. Jaamoro Pabloco guisibaneri aamiuhi. Jaaboco: Fine guivevecuubo, noomoro tuucuumit̄i buh̄igov̄i iguiȳic̄umoro gañ̄ijeuhi.

²⁰ Jaabohalliv̄i Cristota igaivuuhi. Jaanaa Pablo agañ̄ivuuboro siino tuucuumifaño fuuhi. Jaano seseved̄i Bernabema Derbe cuumiv̄i fuumisi.

²¹ Jaacuumiv̄i taajasuj̄ibogoco j̄ibeguehicaum̄isi. Jaad̄i sihid̄i Cristota iicacuud̄i doj̄icuv̄iro uumium̄isi Listra, Iconio, Antioquia icanov̄i.

²² Jaacuumijev̄i Cristota iicaumoco quehecucusuum̄isi. Jaam̄isiro faj̄in̄ihicaum̄isi quehecuno miyaavogofaño iicaqui. Moocaani aivoj̄ifaño mefeelijimoco idaasuno moon̄ijimo, noom̄isiro.

²³ Jaam̄isiro Moocaani iijanohalliv̄i iquillahutot̄i ficuum̄isi. Jaad̄i machut̄imo Moocaanima iimaahicaumo Moocaanico imiyaavuguud̄imohalliv̄i Moocaani iteemequi.

Pablom̄isi Siino Uum̄ihi Siria J̄in̄ijeri Icano Antioquiavi.

²⁴ Jaanobuunat̄i fatyuum̄isi Pisidia j̄iin̄ijefeened̄i. Jaam̄isi ifutuuhi Panfilia j̄iin̄ijev̄i.

²⁵ Jaam̄isiro Perge cuumiv̄i j̄ibeguehicaum̄isi. Jaad̄i fuum̄isi Atalia cuumiv̄i.

²⁶ Toonot̄i ij̄icafutum̄isiro muuairi fuum̄isi Antioquiav̄i it̄iconi diit̄isico Moocaani imihij̄ifañod̄i idud̄icamaaqui ificucuumiv̄i. Jaanoco toono imivucuum̄isi.

²⁷ Jaam̄isi Antioquiav̄i agaseud̄i igaiȳic̄um̄isi parȳi Cristotaco. Jaam̄isiro j̄ibeguehicaum̄isi parȳi Moocaani diit̄isima omoon̄ihicaunoco judiom̄i icat̄irumedi Moocaani iguhugaco faaȳic̄uhi diito imiyaaveguequi.

²⁸ Jaamañov̄i Pablom̄isi gueenene icauhi Cristotama.

15

Jerusalevi Igaivuumo.

¹ Jaasumi saatoho Judeat̄i Antioquiav̄i ufuumo inahabom̄ico ij̄ibogomo t̄iconiuh̄i: Mataajaqui it̄iconi am̄ihai meeheque miq̄itic̄iji Moise ataj̄ibaubad̄i, noomoro.

² Jaamoma Pablom̄isi sihid̄iro idillucasium̄isiro jenaucasihicauhi. Jaanofeenev̄i Pablom̄isico ficuumo saatoho icano Jerusalevi ifeequi min̄isum̄inaama, Jerusaleri iicaja Moocaani iija quillahutoma tobogoco ih̄iimatequi.

³ Jaamoco Antioquiari iicamo Cristota agalluumo fuuhi. Jaamo fatyuuhi Fenicia j̄iin̄ije, Samaria j̄iin̄ije icanofeened̄i. Jaamo inahabom̄ico j̄ibogomoro feehicauhi siicum̄ioto icarumo iheedehij̄ico ejeevesuumoro Moocaanico agaaȳic̄umoco. Jaabogoco uguubuumoro sihid̄i imo imo icauho.

⁴ Jaanaa Pablom̄isi Jerusalevi ifutum̄isico parȳi Cristota, min̄isum̄inaa, iquillahuto icamo imo imo diit̄isico gaaȳic̄uhi. Jaamoco diit̄isi j̄ibeguehicauhi Moocaani diitoma omoon̄ihicaunoco.

⁵ Jaarunaa saatoho fariseom̄iotot̄i imiyaavuguumo ujulleeveumoro nuuhi: Imijiruno toll̄iro judiom̄i icat̄irumo imiyaavogomo meeheneque miq̄itic̄ino. Jaamoro mataaj̄ibano Moise ataj̄ibaubad̄i iicaqui, noomoro.

⁶ Jaanegui igaivuumo parȳi min̄isum̄inaa, iquillahuto icamo toonoco ih̄iimaqui.

⁷ Jaanoco sihid̄i ejenaucasihicaunobuunat̄i Pedro agañ̄ivuuboro diitoco nuuhi: Tañahabom̄i, am̄ihairyo magajacuuhi it̄iconi uco Moocaani ic̄uhi am̄ihaifeenet̄i, taajasuj̄ibogoco judiom̄i icat̄irumoco j̄ibeguequi jaamo imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo Moocaani famoo jeeb̄inocoro agaajaabo ifusuuhi toll̄iro diito agaaȳic̄unoco Igaijaco aac̄unofeened̄i m̄ihaico iicaubad̄iro.

⁹ Moocaani diitoco m̄ihaifañot̄i guinov̄i ficuutih̄i. Jaamo jeeb̄inoco nit̄icuubo diiboco imiyaavuguumaño.

10 Jaamo ¿collihi amihai mimiyaavogotih Moocaani omooninoco? Jaamoro jito imiyaavogomohallivi obocitajibaco mificuuhi, moheedeete, mihai icarumo meheetavejiturunoco.

11 Jaanoco diitobadiro mihai mataajajinoco magaajahi Jesucristo imihijifeenedi.

12 Jaanegui famooro illivuumoro Bernabemisi ijibogonoco guubuniciumo gaa-jataco, ajabafiranehejeque icano diitisifeenedi Moocaani omoonihicaunoco siicumiotofeenevi.

13 Jaanoco ihimaunobuunati Jacobo nuuhi: Tañahabomi, uco muguubunici, nooboro.

14 Simon Pedro mihaiico jibeguehi, iticonibo Moocaani judiom iicaturumoti iyototi icinoco.

15 Mihiro jilli noono Moocaani iimaaminaa acaatinuno:

16 Jinobuunati uumiji. Jaaboro siino gañiyiciji aacutuujaja David iijaco. Aacutuunoco siino iimibachuuboro eetaveji.

17 Jaano coovoto paryi Moocaanico iguinequi paryi jinijeminaa tamomoco ijeecevequi icano.

18 Jilli noobo Moocaani jinooco agaajasuubo sicijetiro.

19 Jaanegui uujoho amihaiico neehi: Judiom iicatumoco gañuhusuno momoonidino iheedehejico ejeesucuumoro Moocaanijaagoviro iicacuumoco.

20 Imicuujino aameque macaatinahaamefaño jilli meneji: Ijinita jeeceveco deetavucuudino, saatohoba ataabavatimo buhiguejedi gaigoomima icadino, bu asimico udusuucineri amacanisumehejeque duucuudimo, tijohoco aducuudimo. Jilli noomoro

21 faacuumivariro icamo sicijetiro Moise tajibaco ijibeguehicamo sinagogajanofaño fahijivaro jaguisifucuva ticovoocivi, nuubo Jacobo.

22 Jaanegui minisuminaa, quillahutomihai, paryi Moocaani iijaminaama ihimaacasumoro saatohoti ifeeneti icuhi. Juda icaruuboco Barsaba enehicaubo, Sila onooobo aivo diitofeeneti imiyaamisi icamisico icumo Pablo, Bernabe icamisima Antioquiavi igalluuqui.

23 Jaamoma aameque galluumo: Mihai minisuminaa, quillahuto, paryi monahabomi icamo moojico magalluuhi, monahabomi judiom iicaturumo Antioquiari, Siria, Cilicia icano jinijeri icamojaago.

24 Mihai muguubuhi jimañoti saatoho ofoomovaha amihaiico ihimaari gañuhusuno moonihicahi mihai matajibatimo. Jaamo amihaiico mitasuhicahi: Amihai meeheque miqitici. Jaamoro Moise atajibabadi mihica, enehicamo.

25 Jaanoma mihicamo sabadiro monoomoro moofeeneti saatohoti mihicahi amihaijaa magalluuqui magaijino nahabomisi Bernabe, Pablo icamisima.

26 Jaamisi ñihicunofeenedi ifico ficuuhi Jesucristo momohalliti.

27 Jaanegui amihaijaago magalluuhi Juda, Sila icamisico. Jaamisi amihaima ihimaamisiro imino amihaiico jibeguejimisi.

28 Jilli Moocaani Gaijadi imino, mihaidi imino icano janaanici siinoco amihaiico matajibatih. Jino idinocoro amihaiico meneehi:

29 Ijinitaco ejeecivucuunoco meheetavucuudino. Jaabadiro udusuucineri amacanisumehejeque muduudino, tijohoco mahaduudino, saatohoba ataabavatimo jahisihijedi gaigoomima icadino. Jilli mihicahachijiji imino momooniji. Tahimino mihica, noomoro.

30 Jaamoco agalluumo fuuhi Antioquiavi. Jaamañootoco igaiyiciumoro toohaameque acuhi.

31 Jaahaameque inahabomi emeeciumoro sihidi imo imo minifutuuhi toohaamefaño diito ajacusunoco aatyimeumoro.

32 Jaamisi Juda, Sila icamisi Moocaani iimaaminaatisi icauhi. Jaamaño inahabomico sihidi iijiri afajinimisiro diitoco quehecutusuuhi.

³³ Jaanobuunati gueenene iicauno nijequeti inahabomi diitoco galluuhi: Sajeebiima mofoo, noomoro dojicuviro diitoco agalluumojaago.

³⁴ Jaarunaa Sila toonoviro fitafutuuhi.*

³⁵ Tolliro Pablo, Bernabe icamisi Antioquiavi fitafutuuhi. Jaamo sihidi saatohoma jibogomoro icahicauhi Jesucristo jibogoco.

Pablo Siino Allinhi Jibogotoobo.

³⁶ Jaanobuunati goovacutinatoti Pablo Bernabeque nuuhi: Maha siino faacuumivavi monahabomico memecitequi, ¿naa milli iicamo? nooboro.

³⁷ Jaanegui Bernabe satyujirahi Jua Marco onooboco.

³⁸ Jaarunaa diibo diitisico Panfliavi ejeevesuuboro uumiuhi diitisico idudicamaajeque amusutiibo. Jaaneguiiha, Pablo diiboco imuguutahi asatyunoco.

³⁹ Jaanoco sihidi ejenaucasiunoma iicaumisi dugaavocasiuhi. Bernabe Marcoma jicafutumisiro Chipre chugaivi fuuhi.

⁴⁰ Jaanoti Pablo Silaco icuboma fuuhi Moocaani imihijifañodi inahabomi agalluudi.

⁴¹ Jaamisi fatyuuhi Siria jinije, Cilicia jinije icanofenedi inahabomico quehecutumisiro Cristotaco.

16

Pablomisima Timoteo Gataavehi.

¹ Pablo, Sila icamisi ifutuuhi Derbe, Listra icano cuuminovi. Jahi atyimeumisi miyaavogominaafi Timoteo onooboco miyaavogominaago judiomio go griegooboma iicaugo achico.

² Jaaboti inahabomi Listrari, Iconiori icano iicaumo imino iimaahicauhi.

³ Jaaboco Pablo imuguuhi diitisima igataavequi. Jaaboro iimeeheque quiticisuhi tahi iicaumo judiomii muguujiiruneguiiha famooro diibo caani griegoobo iicaunoco agaajaumaño.

⁴ Jaamisi faacuumivafañodi ufuumisi inahabomico jibogomisiro feehicauhi Jerusaleri iicaumo minisuminaa, iquillahuto icamo diitisico unuubadi.

⁵ Jaaneri paryi Cristota quehecumo minifutuuhi miyaavogofaño. Jaaneri Cristota fafucuvaaciviro guiraatomoro feehicauhi.

Pablo Macedonia Jinijeominaafi Gaijaco Atyimehi.

⁶ Jaanaa Moocaani Gaija jibugusuutahi Moocaani iijico Asia jinijevi. Jaanegui fatyuumo Frigia, Galacia icano jinijefeenedi.

⁷ Jaamo ifutuuhi Misia jinijejinivi. Jaamañoti esamaaiumo Bitinia jinijevi ifeequi. Jaarunaa Jesu Gaija imuguutahi.

⁸ Jaanegui Misia jinijefeenedi sanoticovoro afatyumo ifutuuhi Troa micuvi.

⁹ Jaamañovi Pablo fucu gaijafaño atyimeuhi macedoniaminaafi julleeciniboco. Jaabo diiboco neehicauhi: Macedonia jinijevi disaa. Jaaboro mihaico daamusu, nooboro.

¹⁰ Jaanoco Pablo aatyimeunegui mihimibaivo Macedoniavi mefeequi: Fine Moocaani mihaico coovahi tahi taajasubogoco mijibeguequi, munuuhi.

Pablo Filipo Cuumivi.

¹¹ Jaadi Troa micuti mijicafutumoro sanoticovoro mufuumo mihifutuuhi Samotracia chugaivi. Jaano seseevedi mihifutuuhi Neapolis micuvi.

¹² Toonoti mufuuhi Filipovi Roma cuumi Macedonia jinijeri iicacuumi imiyacuumivi. Jaamañovi gueenejisuno mihicauhi.

* 15:34 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

13 Jaamo jaguisifucusumi tuucuumiti jahisivi mufuuhi muuaijinivi tomañovi Moocanima ihiimaanimañovi macasivuumoro Moocaani iijico mijibuguuhi gaigoomi igavuumoco.

14 Jaamotiu saafigo Lidia onoogo Tiatira cuumiogo. Jaago iiminoono gaachehunoco tifaiba iicacheunoco naajehicaugo. Jaago Moocanico ejeecivehicaugo mijibogonoco guubunichicauhi. Jaago jeebico Moocaani faayiciuhi Pablo ijibogonoco imino iguubuniciqui.

15 Jaago paryi iijaminaama nitisuquimaaiugo. Jaagoro mihaico neehicauhi: Miyaano uujoho Cristotahe iicahachiji taajafa masaamoro mihicava, noogoro mihaico iijavi fiituihi.

16 Jaanaa safoono Moocanima ihiimaahicaumañovi mufuumo mahatyimeuhi saafigo bagocajaco. Jaagofañoti gaajaci iji gaajacihicauhi. Jaaneri diigo abajato sihidi nihibamico gaayichicauhi diigo agaajacinohallivi.

17 Jaago mihai Pabloma mufuumo dojicuti fuugo coovadiicinigoro: Jito Moocaani caamovohi iicaabo jeecivominaa. Jaamo amihai taajasu jhaico jibeguehi, noogoro feehicaugo fahijivaro.

18 Jaanofeene Pablo agañuhusuvuuboro dojicuviro diigojaa acafesaavuuboro igajaci ijico nuubo: Jesucristo momofeenedi ico tajibahi. Diigofañoti diino, nooboro.

Jaasumiro diigoti ihiji iinuuhi.

19 Jaanoco diigo abajato atyimeuhi diigofeenedi nihibamico icihicaurumo icicuujitinoma iicamo Pablomisiko agaayicumoro satyuumo aivojitojaago naajetehasifeenevi.

20 Jaamisico fagominaa imega ifutusuumororo nuumo: Jitisi judiomisi iicamisi muucumico gañuhusuno ñaaisuvahi ijibegueneri.

21 Jaanoco mihai magaayicumoro minisugotihini romanomi mihicamaño, noomoro.

22 Jaanoma iicamo sihidi miyaminaa Pablomisijaa sifiratuuhi. Jaanegui ifagominaa tajibauhi igachehunoco ujujuucumoro diitisico imeiñeri ihaamiqui.

23 Jaamisico sihidi ahaamihicaumoro civojafaño ficuumo. Jaamoro itoomominaafico tajibaumo imino iteemequi.

24 Jaanegui itoomominaafi diitisico aivo fañoomecufa iicauhimonobafaño cuhufono jihacuuihi.

25 Jaafucu fucufeene Pablomisi Moocanima ihiimaamisiro Cristo masinoco masivahicauhi. Jaanoco sacivojaminaa guubunichicauhi.

26 Jaanaa imimañobati sefano icivoja nicuta maryibauhi. Jaaneri paryi icivoja guhugano faayanamaaiuhi, bu icivojaminaa sisita ijigaiñehino sinanamaaiuhi icano.

27 Jaanaa itoomominaafi aicuuboro meecurunaaca paryi icivoja guhugano faayiciniuhi. Jaanoco itoomominaafi aatyimeuboro ihaamigaco guiyiciuhi ifiico iinoro igaicauqui: Paryi fine icivojaminaa gaacuuihi, nooboro.

28 Jaarunaa Pablo diiboco sefano nuuhi: Milli difiico moonidino. Famooro mihicahi, nooboro.

29 Jaanegui itoomominaafi cuughuco dilluuhi. Jaaboro goovano jicafutuubo icivojafaño sihidi vivivi igutuuboro Pablomisiguiino memuvutuubo.

30 Jaanegui fañoomecuti diitisico ihiinusuboro nuubo: Aivojitesi, ¿milli uujoho mooniji niquejefaño taajaqui? nooboro.

31 Jaanegui diitisi iimusuuhi: Aivojibo Jesucristoco miyaavogo. Jaabo taajahi paryi diijaotoma, noomisiro.

32 Jaamisiro diiboco paryi iijaotoma jibuguumisi Moocaani iijico.

33 Jaafucuro itoomominaafi diitisico ahaamihicauno tujaavonoco nituubo. Jaadi paryi iijaminaama nitisuquimaaiumo.

³⁴ Jaadi diitisico iijajaago asatyuuboro machusuubo. Jaabo paryi iijaminaama imo imo icauhi Moocanico imiyaavuguuneri.

³⁵ Jaanaa fucuro ifagominaa sisiminaaco galluui icivoja toomominaafiijaago diitisico isinaayuqui.

³⁶ Jaanegui itoomominaafi Pablomisiko nuuhi: Fagominaa uco tajibahi amisico sinaayuqui. Jaanegui sajeebi mihiinucu, nooboro.

³⁷ Jaarunaa Pablo isisiminaaco nuuhi: Misi romanomiotisi mihicamisico miyaminaafeenevi ahamihicamoro. ¿Misiivi iimitinoco aatyimetimoro misico toovono sinaayujirahi? Jaafa iinoro asaamoro misico iinusuvamo, nooboro.

³⁸ Jaanoco isisiminaa ufuumoro ifagominaaco jibugutuui. Jaanoco romanomiotisi diitisi iicaunoco uguubumoro sihidi iguutumo.

³⁹ Jaanegui ufuumoro diitisi toonoco iimibachujeumoro diitisico iinusumo. Jaamoro diitisico: ¿Jiicumiti collihi mufuucuutihi? nuumo.

⁴⁰ Jaadi icivojafañoti ihiinuudi Lidia onoogo iijajaa fuumisi. Jaamisiro inahabomico emecijeudi diitoco equehecutusumisiro tuucuumiti fuumisi.

17

Tesalonica Cuumivi Ñaaivomo.

¹ Jaanaa Pablomisi Silama ufuumisi Anfipoli, Apolonia icano cuuminofeenedi afatyumisi Tesalonica cuumivi ifutuui judiomisi sinagogaja icamañovi.

² Jaajafaño Pablo ijeevamaje iicanicibadi sinagogajafaño feehicauhi mijaguisici, sagajuisi idino fucuva diitoma iimaahicaubo.

³ Jaabo Caatinihaamefañodi diitoco jibeguehicaubo Cristo idaasuno iicauboro igu-ijeveebe ubuheeteunoco. Jaaboro diitoco neehicaubo: Diibo jaani Jesuco uujoho amahaico jibeguehicaui. Jaabo diibo Cristo, nooboro.

⁴ Jaanoco saatoho judiomiti imiyaavuguumoro Pablo, Sila icamisijaa minifutuui, tolliro sihidi griegomisi Moocanico ejeecivehicaumo miyaavuguui, bu sihidi ajashutino obocifino gaigoomi miyaavuguui icano.

⁵ Jaanoma iicamo judiomisi imiyaavuguutimo ataaquivuumoro iimitino gaifimico igaiyiciumoro tuucuumico gañuhusuno ñaaismo. Jaamoro Jason onoobo iijaco cabociumo Pablo, Sila icamisico agaayicimoro miyaminaaco ihaciqui.

⁶ Jaarumo Pablomisiko aatyimeutinogui toojao abajaabo Jason onooboco satyuumo saatoho inahabomima tuucuumi aivojitojaago. Jaamoro sefano coovadiivuumo Pablomisiditi: Jito faajiinijequere rugueenimoro efehicamo juu gasecuui.

⁷ Jaamoco Jason iijafaño ficuui. Jaamo famooro romano aivojibo* tajibaco imino moonitimo: Sifi aivojibo icahi Jesu neehicamo, noomoro.

⁸ Jaanoco paryi miyaminaa aivojito icamo uguubuumoro sihidi ñaaivuumo.

⁹ Jaanegui Jason, bu saatoho icamo fagomijaago inihibamico ificumoro iinuui.

Pablomisi Silama Berea Cuumivi.

¹⁰ Jaasumiro inahabomisi Pablomisiko fucu Berea cuumivi galluui. Jaadi tahi ifutuumisiro judiomisi sinagogajafaño fuui.

¹¹ Jaamo tomaño judiomisi Tesalonica cuumiri iicaumo janaanici imihuseuhi. Jaamaño Moocaani iijico imino agaayiciumoro fafucuvaaciviro Caatinihaamefaño onoonoco ifinichicaui: ¿Naa miyaanoco mihaico noomisi? noomoro.

¹² Jaamoro sihidi saatoho diitoti miyaavuguui. Tolliro griegomiti sihidi gaigoomi obocifimo miyaavuguui, bu sihidi gaifimi icano.

¹³ Jaanoco Tesalonicao judiomisi Pablo tolliro Bereavi Moocaani iijico jibogonoco uguubuumoro tahi fuui. Jaamoro tomaño miyaminaaco ñaaikutuui.

* 17:7 Cesar onoobo.

¹⁴ Jaarunaa Bereari iicaumo inahabomi Pabloco goovano galluuhi muuaijinivi ifeequi. Jaanoti Sila, Timoteo icamisi Bereavi fitafutuuhi.

¹⁵ Jaamo Pabloma ufuumo diiboco satyuuhi Atena cuumivi. Jaamo uhuumiumoco Pablo nuuhi: Sila, Timoteo icamisico mijibogo goovano tajaa isaaqui, nooboro.

Pablo Atena Cuumivi Icahi.

¹⁶ Jaabo Pablo Timoteo, Sila icamisico Atenati ootomoobo atyimehicauhi faacuumi-faño ijinita iicanoco. Jaaneri sihidi idaasuvehicaubo.

¹⁷ Jaanoma iicaabo judiomni siicumimoto Moocaanico ejeecivehicaumoma sinagoga-jafaño iimaahicaubo. Jaabadiro fafucuvaaciviro goohasinofaño iicamoma ihiimaaboro feehicaubo.

¹⁸ Jaanoti saatoho gaifimi epicureo onono jibogoco nisiquimaaihicaumo. Jaanoti saatoho estoico onono jibogoco nisiquimaaihicauhi. Jaamo ticoniuihi Pabloma ihi-imaamo. Jaamoro saatoho neehicauhi: ¿Milli fine mihaico neejiruubo, jaani ihi-imaafiibo? noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Fine siomo diosmi jibogominaafi, neehicauhi Pablo Jesu ubuheeteunoco jibeguehicauneguiha.

¹⁹ Jaanoma iicaumo diiboco satyuumo Areopago onoobavi: Mihaico dibogo jino bojibogoco isivanoco.

²⁰ Magaajatinehejeque mihaico dibeguehicaui, ¿milli iicanehejeque neehicaui? noomoro.

²¹ Jaamo atenaminaa, siicumijeoto icamo jinejebaco moonitimo toono iimaariro icahicaumo bohonoco uguubuuneriro.

²² Jaanegui Pablo Aeropagobavi diitofeeneti ujulleveuboro nuuhi: Amihai atenaminaa diosmi jeecivominaa mihicamo.

²³ Mihiro amihai diosmico mejeecivehicamañehedi afatyooobo samañovi atyimehi, jilli noonoro acaatinicininoco: Dios Agaajaratiboco, onoonoco. Mihiro diiboco gaajatimo mejeecivehicaaboti jino uujoho iimaahicahi.

²⁴ Jaabo diibo Moocaani jinijeque paryi fanoova icanoco eetavuubo. Jaabo jinije, niqueje icano abajaabo. Jaabo miyaminaa eetavotajafaño icatibo, miyaminaa jeecivo sefari icatibo,

²⁵ jinejeti cuujivaachutibo icano. Jaabo mihi famoocoro fiivoco acibo, guibuhubaco majaguisiqui acibo, fanoovaco acibo icano.

²⁶ Jaabo miyaminaaco saafi tijotiro faacuumiva miyaminaaco fiivusuubo fanoo-jinijehalliviro iicaqui. Jaaboro jino paryi mihicajisumije, mihicajimañeje icanoco ohoovooboro ficucuubo.

²⁷ Jaamo Moocaanico miguiinehi dudivi mahatyimequi famoova cojiti tehesijitiruuboco.

²⁸ Jaabo Moocaanifeenedi mihiguehi, mihicahi. Tolliro amihai poeta caatiniminaafi: Mihi Moocaani yoto, nooboro, unuubadi.

²⁹ ¿Milli bu Moocaani yoto mihicamo mehesamaajirahi, Moocaani oro eetavota, nihibami eetavota, guisi eetavota icano iicanoco? Jilli gaifimi: Jilli fine jeevaabo, noomoro ijeebifañodi esicinimoro eheetavonoco.

³⁰ Sicijenaha miyaminaa gaajatimo iicaunoco Moocaani aatyimetibobadi icauhi. Jaanoti jisumi Moocaani paryi fahigova miyaminaaco tajibahi iimitico ijeevesuqui.

³¹ Jaabo Moocaani oovicicuui miyaminaaco ijaadaco aacijifucuco. Jaafucugui saafico ificuubofeenedi miyaminaaco miyaajiri jaadusujiibo. Jaanoco diibo guijevfeenetu ubuheeteunofañodi Moocaani gaajasucui, nooboro.

³² Jaanoco diito miguijevenebuunati siino mubuheetejinoco uguubuumoro saatoho diiboco dejecuui. Jaanoti saatoho nuuhi: Jei cusumihacho siino tonoti muguubuui, noomoro.

³³ Jaanoma iicaabo Pablo diitoco jeevesuhinuihi.

³⁴ Jaarunaa saatoho imiyaavuguumo diibo dojicuti fuuhi. Jaamofaño icaubo Dionisio Aeropagobaivi efeefimo bocibo icaubo, bu tolliro saafigo gaigo Damari onoogo, bu saatoho icamo.

18

¹ Jaanobuunati Pablo Atena cuumiti fuuhi Corinto cuumijaago.

² Jahi atyimeubo saafi judiomioobo Aquila onoobo, Ponto jiinijeoboco, bohono mogaima Pricila onoogoma Italia jiinijeti asaumisi gaseuhi. Tahigo aivojibo Claudio onoobo iinusuhi paryi judiomico Roma jiinijeti ifeequi. Jaamisico Pablo baatuuhi.

³ Jaabo diitisi ududicamaaño yomonocoro bu dudicamaaihuhi carpa iijano eetavoco. Jaanogui diitisi fitafutuubo sano idudicamaaiqui.

⁴ Jaabo Pablo fajaguisivaviro sinagogajafaño feehicaubo. Jaabo diitoma ihiimaaboro judiomi, griegomi icamoco miyaavugusuhicaubo.

⁵ Jaanaa Sila, Timoteo icamisi Macedonia jiinijeti asaumisi gaseunaa Pablo judiomico jibogohigoviro icacuuhi diitoco foovono neehicaubo: Diiburucu Jesucristo amihai meteemehicaabo, nooboro.

⁶ Jaarunaa diito ticovauhi diiboco ijihhevemere idicunono onoomo. Jaanoma iicaabo Pablo diitojaago igaachehuco gaivirisuubo diitoco ejeevesuno jibogobadi icano. Jaaboro diitoco nuubo: Amihai tijoho amihaihahalliviro icaji, tahallivi icajitino. Jisumitiro judiomi iicatimojaagoviro fuucuuji, nooboro sinagogajati iinuubo.

⁷ Jaaboro Justo onoobo Moocaanico ejeecivehicaubo iijajaa fuubo sinagogaja ufequeriro iicaujajaago.

⁸ Jaarunaa Crispo onoobo sinagogaja aivojibo Jesuco miyaavuguuhi paryi iijari iicaumo iyotoma. Tolliro bu sihidi Corinto cuumiminaa uguubuumoro miyaavuguumo. Jaamoro nitisuquimaaiuhi.

⁹ Jaanobuunati Jesu, fucu gajafeenedi Pabloco nuuhi: Diiguetejirahana, suufenitibo diibogo.

¹⁰ Ima uujoho icahi, mihaiñooba ico milli moonijitahi, jicuumiri sihidi tamiyaminaa iicamaño, nooboro.

¹¹ Jaanoma iicaabo Pablo fitafutuuhi Corintovi saficaba, sificabatifeenedi icano Moocaani iijico diitofeenevi jibogooboro.

¹² Jaarunaa Galion onoobo Acaya jiinijevi aivojiboti iicaudihivi. Judiomi ijicucasiunoro Pabloco satyuumo ihaivojibo itajiba icagahalliri giciniubojaga.

¹³ Jaamoro diiboco nuumo: Jaani miyaminaaco miyaano nuusuuboro feehicahi Moocaanico siibadiro ijeecivequi tajibafa onootibadi, noomoro.

¹⁴ Jaanogui Pablo iimaacuujirunaa ihaivojibo Galion onoobo judiomico nuuhi: Jaani imitino iicaaboro sitaaco imooniruva amihai judiomi monoonoco miyaano uujoho guubunicijirahi.

¹⁵ Jilli ticovo iimaano, bu ticovo momonoro, bu jilli amihai tajibaro icano iimaanoco: ¿Milli bu uujoho moonijirahi? Tahai amihairyo mihimibachucasi imogotahi uujoho tonehejeri ihiimaanoco,

¹⁶ nooboro diitoco tomañoti galluubo.

¹⁷ Jaanoma iicamo paryi griegomi, sinagogaja aivojibo Sostene onooboco agaayiciumoro aamiumo Galion imefeene. Jaarunoco Galion milli nuutih.

Pablo Siino Uumihi Antioquiavi.

¹⁸ Jaanobuunati Pablo toonovi guenenene icauhi. Jaadi inahabomico ifitacuuboro Pricila, Aquila icamisima fuumo Cencrea cuumivi. Jahigo iinigaico cidaubo Moocaani unuunoco ihifutusugui. Jaadi ijicafutuunoro Siria jiinijevi muuairi fuumo.

¹⁹ Jaamo Efeso cuumivi ifutuudi Aquilamisico ificuhinuboro sinagogajajaago fuubo. Jaaboro judiomi iimaahicaubo.

²⁰ Jaaboco inahabomi fiitihu. Jaarunaa diibo imuguutih.

²¹ Jaaboro diitoco ifitacuubo nuuhi: Moocaani iimogohachijji siino uumiji, nooboro fuucuubo Efesoti.

²² Jaabo Cesarea micuvi ifutuudi Jerusalejaa fuubo Moocaani iijaminaaco idillutubo. Jaadi Antioquiavi fuubo.

²³ Jaanobuunati guenenene nijequeti tuucuumiti fuubo siino dojicuviro. Jaabo Galacia, Frigia icano jiiinije cuumineri iicamo Cristotaco quehecutusuuboro feehicauhi.

Apolo Onoobo Efeso Cuumivi Jibeguehi.

²⁴ Jaasumi Efeso cuumivi gaseubo Apolo onoobo judiomioobo Alejandria cuumioobo iicaubo. Jaabo Caatinihaamefaño onoonoco imino agaajauboro jibeguehicauhi.

²⁵ Jaabo imino jibogociniuhi Moocaani jihaiti. Jaabo imo imo foovono Jesuti jibeguehicauhi Jua niticoro gaajauruubo.

²⁶ Jaabo Apolo sinagogajafaño quehecuno jibeguehicauhi. Jaanoco Pricilamisi uguubuumisiro iijajaago diiboco asatyumisiro imino jibuguuhi Moocaani jihaiti.

²⁷ Jaabo Apolo Acaya jiiinjevi uufuujinegui inahabomi aamusuumoro diibedi aameque caatiniuhi. Tahii caumo Cristotaco ihaciqui diiboco imino igaayiciqui. Jaabo Acayavi ifutuudi sihidii amusuhicaubo Moocaani imihijiri imiyaavuguumoco.

²⁸ Jaabo mityano judiomico miyaminaafeenevi taajahicaubo, Caatinihaamefeenedi diiburucu Jesu, Cristo iicanoco diitoco jibogoo.

19

Pablo Efeso Cuumivi.

¹ Apolo Corinto cuumivi iicaunaaca Pablo ifagajinofeenedi ofoociniijiri fuubo Efesovi. Jahi atyimeubo fiivaamova Cristotaco.

² Jaamoco dilluubo: ¿Amihai Moocaani Gaijaco magaayicuihi mimiyaavuguumo? nooboro.

Jaanegui diito iimusuhi: Mihai magaajatihi Moocaani Gaijaco magaayicinoco, noomoro.

³ Jaanegui siino Pablo diitoco dilluuihi: ¿Coyomo nitico jana amihai magaayicuihi? nooboro.

Jaanegui iimusumo: Eti bu Jua initiuunoco, noomoro.

⁴ Jaanegui Pablo nuuhi: Jua miyaminaaco nitihicauhi iheedehifico ejeevesuno jibogobadi iicanoco. Jaabo tolliro bu neehicauhi tabuunati asaaboco mimiyaavegueji neehicauhi Jesuditi.

⁵ Jaanoco uguubuumoro nitisuquimaaiuhi Jesucristo momofeenedi.

⁶ Jaadi Pablo ihuseque diitohallivi ificuuneri Moocaani Gaija diitohallivi niituuhi. Jaaneri diito sijijeri iimaumo. Jaamoro Moocaani iijico jibeguehicaumo.

⁷ Jaamo paryi fahuseeci motihaiti miimisicidimou.

⁸ Jaabo Pablo toonovi minihibaci, sanihiba icanohachuta sinagogajafaño feehicauhi nihicugotibo miyaminaaco jibeguequi. Jaabo ihiimaaboro miyaminaaco miyaavuguhicauhi Moocaani aivoji iijico.

⁹ Jaarunaa saatoho mityano ifico eesiciniumoroo miyaavuguutih. Jaamoro Jesu jibogoti miyaminaafeenevi imitino iimaahicauhi. Jaanoma iicaubo diitoti sihigovi fuubo. Jaaboro Cristotaco hicuboro satyuubo Tiraano onoobo aameneque jibequehicaajafaño. Jaamoma fafucuvaaciviro iimaahicaubo mificabaci ticovovi.

¹⁰ Jaamaño paryi Asia jiiinjeri iicaumo Moocaani iijico guubuuhi Jesuti jibeguehicaunoco judiomi, bu judiomi iicatimeheje icano.

¹¹ Jaabo Pablofeenedi Moocaani sihidii ejeevano mityaco moonihicauhi.

¹² Jaamaño filluchehuno, bu gaachehuno icaruno diibo ifiivi jivonehejeque asatyeneri iguihuvameheje buheehicauhi, bu iimitino jimii diitoti iinehicauhi icano.

13 Jaarunaa saatoho judiomi gaifiimi #guefifimo: Miihai ijimico magañ#fhi, noomoro feehicauhi. Jaamoro Aivoj#bo Jesu momoco nisuumo iimitino ijimico igañ#qui.

14 Jilli moonihicaumo sahuse juugahuseti miimisici idimo icamo saafi Esceva onoobo seeme. Jaabo judioobo, sacerdotemi aivoj#bou. Jaanofeene safoono ijico nuumo: Ico mataj#bahi Pablo ij#beguehicaabo Jesu momofeenedi saafiiti dihiinequi, noomoro.

15 Jaarunaa diitoco ihiji iimusuhi: Jesuco uujoho gaajahi, tolliro Pabloco gaajacuuhi icano. ¿Jaanoti nacu mijoho am#hai? nooboro.

16 Jaasumiro ihijima iicaubo diitohallivi t#gaifiivuuhi. Jaaboro diitoco guinoni#ubo sefano diitoco ahaam#boro iijati gaasuubo diitoco utujaacuuboro sicamehejeque.

17 Jaanoco paryi Efeso cuumiri iicaumo judiomi, bu judiomi icatimo icano agaajau-moro sihidi iguiuhi. Jaamoro Jesu momoco sihidi imehicaumo.

18 Tolliro bu sihidi imiyaavugumeheje iticoni imitino iicahicaunehejeque j#bogomoro saahicauhi.

19 Jaabadiro bu sihidi apichuco ihiiamaahicaumo ihapichuno aameneque isivaumoro miyaminaafeenevi j#gasuhicauhi ijaada cincuenta mildino ticovovi nihibami icanoco.

20 Jilli Moocaani iiji guiraatonoro feehicauhi imityafeenedi.

21 Jaanobuunati Pablo fuuguuhi siino Macedonia, Acaya icano jiinijejaago. Jaamañoti Jerusalevi fatyuguubo. Jaanobuunati tolliro Roma cuumivi feeji, nuubo.

22 Jaaboro Macedoniavi galluubo Timoteo, Erasto icamisi ihamusuminaatisico. Jaanobuuna diibo Asia jiinijevi ifitafutuubo tomañovi guenene icauhi.

Efeso Cuumivi Ñaa#sumo.

23 Tusumi sihidi ñaa#sumo Jesu j#bogoti.

24 Saafi Demetrio onoobo Jesuco iimogot#boro miyaminaaco faj#ni#ubo Jesujaagodi iicatimo iicaqui. Jaabo nihibamiri eetavehicauhi diosa Diana onoogo* iija ij#nitagay#noco. Jaaneri sahomonocoro diibobadi ududicamaaimo sihidi nihibamico gaay#chicauhi.

25 Jaamoco paryi sano iigaiy#ciuboro nuubo: Am#hairyo magaajahi jidudicamaajehallivi sihidi miihai nihibamico magaay#chicanoco.

26 Jaano icanaaca am#hairyo maaty#memere muguubuhicacuuhi diibo Pablo: Miyaminaa eetavomo diosmi icatimo, nooboro efeehicanoco. Jaamaño miyaminaaco: Miyaano, nuusuuboro feehicaabo. Jaano j#icumiviro icatino fah#govaviro jino Asia jiinijevi.

27 Jaamaño mududicamaaje gañ#cafeteji. Jaabadiro bu sihidi ejeevago diosa Diana jeeçivo iija ibocima chahacuui. Jaadi jilliti diigoco boc#gucuujitirumo paryi Asia jiinijeminaa, bu paryi jiinijeminaa icamo ejeecivehicarugoco, nooboro.

28 Jaanoco uguubuumoro, sihidi s#firatuuhi. Jaamoro sefano coovadiivuumo: ¡Imino diica Diana efesiom# aivoj#go idiicago! noomoro.

29 Jaaneri faacuumiro aña#vumoro Gayo onoobo, Aristaco onoobo icamisi macedoniaotisi Pablo gataavominaatisico agaay#ciumoro satyuumo sinehejeque ihiiamaqui iigaivojafaño.

30 Jaanogui Pablo diitojaa fuujirahi miyaminaama iimaqui. Jaarunaa Cristota diiboco galluutih.

31 Jaabadiro bu saatoho Pablo nahabovaminaa Asia jiinije aivoj#to iicaumo saatohoma j#bogoco galluuhi: Diitofaño feediibo, noomoro.

32 Jaanohachuta iigaivuumo coovadiicinihicauhi saatoho siibadi onoono, saatoho siibadi onoono icano ñaa#cinihicaumo. Jaanoco sihidi samañooto gaajautimo jinejefiri fine iigaivuumoco. Jaamoro sicamañehejeque coovadiinamaaihicaumo.

* 19:24 Griego iijiri, Artemis onoogo.

³³ Jaanegui diitofeeneri iicaumo Alejandro onooboco toonoti imino jii#buguumo. Jaamoro judiom# diiboco chimucumoro satyuuhi miyam#naama diitohalliv# ihiimaaqi. Jaanegui imiyam#naaco ihuseri faguuruubo ill#ivequi.

³⁴ Jaarunaa Ihalejandro judiom#yoobo iicaunoco agaajac#umoro sefatuumo janaan#ci#viro famooro ocoovadiinamaaiumo, siino minooci nihiba oovo ticovooc#vi: j#lmino diica Diana efesiom# aivoj#go idiicago! noomoro.

³⁵ Jaamo ill#vuudi tuucuumio aivoj#to nahabon#m#naafi miyam#naaco nuuhi: Efeso miyam#naa, m#ro famooro miyam#naa gaajahi j#icumivi sihidi ejeevago diosa Diana caamoti Mercurio onoobo† iicah#got# ih#j# iniituugoco. Jaago iija abajacuumi Efeso.

³⁶ Jaanoco bu j#m#joho tuunamaajirahi? Jaanegui mill#vucu. Jaamoro imino esamaaitimoro siibadi momoon#dino.

³⁷ M#ro j#itisi gaifiim#sico am#hai mis#vahi am#hai diosa Dianati imit#no omoon#m#siro idicuno ihiimaat#m#sico.

³⁸ Jaanoti Demetrio, bu diiboma udud#camaaihicamo icano sitahalliv# ihiimaaji-hachij# jaafa fagom#naama toneheje imibachujafa#no toonoco iimaamo iimibachu-casiqi.

³⁹ Jaanoti sinehejeque mihigaivomoro mihiimaajihachij# aivoj#to ataj#ban#ci#badi iminoro mihigaivomoro mihiimaa.

⁴⁰ Jill# #aa#moro mihicama#no jima#noo j#in#je aivoj#bo m#haiditi imit#no neejirahi. j#Jaanoco milli m#hai mihiimusujirahi jino ma#aa#not#? nooboro.

⁴¹ Jill# nooboro diitoco ll#caruubo.

20

Pablo Macedonia J#in#je, Bu Grecia J#in#je Icanoco Mee#c#boro Fuuhi.

¹ Jaamo ill#vuudi Pablo Cristotaco covaubo ij#ibeguequi. Jaaboro diitoco ifitacu-uboro fuucuubo Macedonia j#in#jevi.

² Jaabo pary# Macedonia j#in#jeotoco emee#c#boro, equehecutusuuboro icano fuuhi. Jaadi #futuubo Grecia j#in#jevi.

³ Jah#go icaubo min#hibaci, san#hiba icano. Jaadi meenegari fuujiruubo Siria j#in#jevi. Jah#go judiom# diiboco agaicaauguunoco agaajac#uboro doj#icuv#iro Macedoniav# uumi-ubo siino.

⁴ Jaaboma gataavuumo Sopater onoobo Berea cuumioobo, bu Aristacu, Segundo icam#si Tesalonica cuumiot#si, bu Gayo, Timoteo onoom#si Derbe cuumiot#si, toll#ro bu Tiquico, Trofimo onoom#si Asia j#in#jeot#si icano.

⁵ Jaamo imegav# ufuumororo #futuumo Troa m#cuv# m#hai Pablom#ma mihicaumoco iteemetequi.

⁶ Jaadi jari m#hai ij#cutaama achahano maahuno, j#baimobuunati, Filipo cuumiti meenegari mufuuhi. Jaamo sahuse fucuvati Troa m#cuv# m#h#futuuhi. Jah#go sajugis# toono mihicauhi.

Pablo Troa M#cuco Mee#tuubo.

⁷ Jaanaa jaguis#buunati Cristota igaivuumo panco iquisicuqui. Jaanaa Pablo ufuucu-jinegui j#ibogooboro fucuvuubo.

⁸ Jaamo igaic#ni#uhi caamo mecufa#no sihidi cuugahunu aach#cin#ihigo.

⁹ Jaanaa saafi sicafefi Eutico onoobo g#cin#uhi iventanavi. Jaanaa Pablo guenene ij#ibuguma#no sihidi diiboco cigara aivuuhi. Jaaneri ic#gaubo tercer pisoti caamoti acutuuhi. Jaaboco ga#iiy#ci#mo chuumucuuboco.

¹⁰ Jaanegui Pablo iniituuboro diiboco ih#ib#ci#uhi. Jaaboro nuubo inahabon#m#naaco: Mihiguetedino. Jaani buheebe, nooboro.

† 19:35 Sahaamefa#no ficuumo Jupiter. Jaanoti sihaamefa#no imomoco ficuut#mo.

11 Jaadi Pablo caamo ufuuboro ipanco iquisicuuboro ifunoco machumo. Jaanobuunati siino ihiimaaboro seseveubo. Jaadi fuubo.

12 Jaanaa isicafefico satyuumo buheecuuboco. Jaaneri famooro sihidi imo imo icauhi.

Pablo Troa Micuti Mileto Cuumivi Fuuhi.

13 Jaanaa mihihai imegavi mufuuhi meenegari Ason cuumivi toonoti Pabloco meteemequi, diibo jihairi asaajiiboco.

14 Jahi diiboco mahatyimedi Asonti meenegari saano mufuucuhi. Jaamo Mitilene cuumivi mihifutuuhi.

15 Jaano sesevedi Quio cuumi cojidi mafatyuuhi. Jaano sifucuti Samo micuvi mihifutuumo majaguisihi Trogilio cuumivi. Jaano sifucuti mihifutuuhi Mileto cuumivi.

16 Jilli momoonuhi Pablo guenene Asia jinijevi icanoco iimuguutimaño Efeso cuumivi footibo iicaqui govano Jerusalevi ihifetequi, tahi Pascua jibaimoco ifatyequi.

Efesovi Pablo Moocaani Iija Quillahutoco Jibeguehi.

17 Jaabo Mileto cuumiti Pablo cuuhuvauhi Efesojaagovi Moocaani iija quillahutoco.

18 Jaamo asaamoco Pablo nuuhi: Amihairyo magajahi Asia jinijevi icausumi iicahicaunoco.

19 Mihiro fahijivaro amihafeenevi icahicauhi Aivojibo Jesuco jeecivooboro: Uujoho sihidi gaajahi, nootibo. Jilli icahicauhi sihidi idaasuno icahicauhi judiomu uco aamigueneri tahaalli tofaihuco filluuboro.

20 Jaarunaa suufenitibo jibeguehicauhi amihaidi iiminoco miyaminaafeenevi, bu tolliro iijanofaño icano.

21 Judiomico, bu tolliro judiomu icatimoco icano ijibogoboro neehicauhi: Amihai eedehefifico mejeevesu Moocaani imefeenevi! Jaamoro Aivojibo Jesucristoco mimiyaavogo! nooboro.

22 Jaabo jisumi uujoho Jerusalevi feeji Moocaani Gaija tajjibari, tahigo uco omoonijinoco gaajatiboro.

23 Jaarunaa Moocaani Gaija uco faacuumivavi ijibogoboro neehicahi: Hujoho Jerusalejaago idaasuno civojafaño diicaji, nooboro.

24 Jaarunoco uujoho esamaaitihi. Tafico gajitihhi, idinocoro imeguehi tajjibari niquejevi ifotonoco, bu tolliro uco Aivojibo Jesu imino jibogoco atajjibahinino Moocaani imihuseti ijibogonoco imivequi icano.

25 Jisumi gaajacuuhi uujoho saatohobati amihafeenevi Moocaani aivoji iijico ijibogomotu siino uco mahatyimecujitinoco.

26 Jaanegui jisumi uujoho amihaco neehi: Amihai imiti jaadaco jisu amihaihalliviro icacujino, tahallivi icacujitino.

27 Jilli amihaco jibeguehicahi paryi Moocaani iijico tuunamaaitibo.

28 Jaanegui amihairyo mehesicini. Tolliro imino motoomo igaivominaaco Moocaani Gaija amihaco tajjibauhi diitoco meteemequi atajjibaunoco. Aivojibo Jesu imiyatijeheri diitoco ajaaducumoco.

29 Jaanoti bu gaajahi uujoho, ofoonobuunati saatoho amihafeenevi gaseji amihaco ifinisiqui jicu ovejamico ifinisunicibadi.

30 Mihiro amihafañoti saatoho agañivomoro jibeguejimo sicamañehejeque miyaanobadi, toonoguiinodi amihai mimiyaavogonoco mejeevesuqui. Jaanegui mehesicini,

31 majabajeevedino mificabaci, saficaba icano ticovovi paryi amihaco fafucuvaaciviro tahaalli tofaihuco gañiboro ijibeguehicaunoco.

32 Jaanegui jisumi tañahabomi Moocaanima mihica. Diibo imihiji jibogoco mehesicini. Jaano toonofenedi sefano mihicahi, jaano amihaco Moocaanico ejeecevehicamefeenevi ificuqui.

33 Uujoho saatoho nihibamico, gaachehuco icano imeguehinithi.

³⁴ Amiihairyo magaaajahi tahuseri ududicamaaiboro ucuujivaachunoco icihicanoco, tolliro bu uuma iicamedi icihicanoco icano.

³⁵ Miïro saicino amiihaico jibeguehicaahi jilli mududicamaaiqui. Jaamoro ucuujivaachuuboco tooneri mahamusuqui Aivojibo Jesu unuubadi: Imicani icaabo sitaaco aacibo, toonoco agaayicibo janaanivivi, unuubadi. Jaanoco mehesicini, nooboro.

³⁶ Jaaboro ememuivuuboro diitoma Moocaanima iimaaubo.

³⁷ Jaadi famooro Pabloma ihibicicasiumoro taaumo,

³⁸ sihidi idaausuvumoro Pablo diitoco: Ofoodi uco mahatyimecujitihisiino, unuuneri. Jaamoro diiboco ficujeumo meenegafaño.

21

Pablo Fuuhi Jerusale Cuumivi.

¹ Jaamo monahabomico mejeevesuumoro meenegari sanoticovoro mufuuhi Cos onochugaivi. Jaano sifucuti Roda cuumivi. Jaamañoti Patara cuumivi mihifutuuhi.

² Patarati Fenicia cuumijaa ufuugaco mahatyimeugari mufuuhi.

³ Jaamo mafatyumo mahatyimeuhi Chipre onochugaico monaninaagonovi icachugaico. Jaamo mufuuhi Siria jinijevi Tiro cuumijaago sinehejeque ificutuugari.

⁴ Jaamo tahi Cristotaco mahatyimeuhi. Jaamoma toonovi mihicauhi sajuguisitiovovi. Jaamo diito Pabloco jibuguuhi Moocaani Gaijari: Jerusalevi feejirahana, noomoro.

⁵ Jaadi tojuguisi ifinudi mufuumo famooro mogaimima, iseemema icano miihaico ficutuumo. Jaamo mihifutuhi tuucuumijinivi. Jaamoro jiniigaibaahohallivi mememunamaaumoro Moocaanima mihiimaauhi.

⁶ Jaamoco mifitacumoro mijicafutuhi meenegafaño. Jaanoti diito dojicuviro uumiumo iijanojaago.

⁷ Jaamo Tiro cuumiti mufuumo mihifutuuhi Tolemaida cuumivi. Jahi monahabomi Cristotaco midilluhi. Jaamo diitoma mihicauhi safucu tiiovovi.

⁸ Jaano sifucuti miihai Pabloma mufuumoro Cesarea cuumivi, Felipe Cristo iiji jibogominaafi iijafaño mijicafutuuhi, sahuse juugahuseti miimisici idinomoobo diaconomiobo iijafaño.

⁹ Jaabo Felipe igueenemehejedimo iseemema icauhi sano gaigoomiro ataajevatimo. Jaafigueje Moocaani diitoco onoonoco iimaahicauhi.

¹⁰ Jaamo miihai toono fiiva fucuva mihicaunaaca, Moocaani iimaaminaafi Agabo onoo Judea jinijeteti gaseuhi.

¹¹ Jaabo miihaico emeciiboro Pablo niivigai meeheque icuui. Jaaboro toomeeheri ifiico itihaiño, ihusene icanoco isisuboro nuuhi: Moocaani Gaija jilli neehi: Jerusalevi judiomiiimeehe abajaabo ofooboco jilli sisiji. Jaamoro siicumiotoco acijimo, nooboro.

¹² Jaanoco muguubumoro Pabloco munuui, Jerusalevi ifootiqui.

¹³ Jaarunaa Pablo iimusuuhi: ¿Collihisi uuri mataahi, uco miihidaasuvusuqui? Jaarunoco uujoho iguitihisi uco isisimoro agaicaaujinoco Aivojibo Jesu momohalliti, nooboro.

¹⁴ Jaanoco gaajacuruubo imuguuhi ofoonoco. Jaanegui millisi munuucuutihisi. Jiliro: Jii, munuui tahi Moocaani Aivojibo jeebii onoobadi diica, noomoro.

¹⁵ Jaanobuunati mihimibaivumoro Jerusalevi mufuui.

¹⁶ Jaamoma saatohe Cesarea cuumiri iicaumo Cristota gataavuui. Jaamofaño bu saafi icauhi Chipre onochugaioobo Mnason onoo. Jaabo iijafaño mihifutuuumoro guenenene mihicahicauhi sicijetiro Cristoco imiyaavuguubo iicaubo iijafaño.

Pablo Jacooboco Meeituuhi.

¹⁷ Jaamo Jerusalevi mihifutuudi monahabomi imo imo miihaico gaayicuihi.

¹⁸ Jaano sifucuti mihaima Pablo fuuhi Jacooboco memeeceitequi. Jahigo tolliro icaumo famooro quillahuto.

¹⁹ Jaamoco Pablo idilluuboro jibuguhi, paryi Moocaani diibo jibogofeenedi judiomi iicaturumofeenevi omoonunoco.

²⁰ Jaanoco uguubumoro Moocaanico imuumo. Jaamoro Pabloco nuumo: Fañi, imiruno aivono. Jaarunaaca iro gaajacuuhi judiomi sihidi ajashutimo, imiyaavugucuumo famooro Moise atajibaubadi iicaqui ejenaauhicanoco.

²¹ Jaamoro neehicahi jihohova dibeguehicahi paryi judiomi siicumijejaa iicamoco, Moise atajibaunoco mimiyaaveguedino. Tolliro bu seme meeheque miqiticujitih, siino mojeevamaajebadi momoonicujitih, jihohova neehicahi, noomoro.

²² ¿Milli jaanoco momooniji? Jihoho jinovi agasecuunoco agaajacumoro ñaaivejimo.

²³ Jaanegui jilli mooni: Mihafaño icamo igueenemehejedimo gaifimi Moocaanico unuucuunoco omoonijimo.

²⁴ Jaanegui diitoma ofooboro sacerdotemi unuubadi amihai ifinoco mihimibachu. Jaaboro toonoco diitodi daadu. Jaanobuunati inigainoco cidasujimo. Jaanoti famooro gaajajimo iditi miyaano iicatinoco ihiimaahicanoco. Jilli jihoho imihusene Moise tajibajico edeetavehicanoco gaajajimo.

²⁵ Jaanoti saatoho judiomi iicatio imiyaaveguemedi, aameneque magalluumoro matajibahi: Jinitaco ejeecivucuunoco meheetavucuudino. Jaabadiro tijohoco mahaduudino, bu udusuucimoro amacanisumehejeque muduudino, bu saatohoba ataabatimo jahisihjedi gaigoomima icadino icano, noomoro.

Pabloco Templojafaño Agaayicimoro Civojaanimo.

²⁶ Jaanegui Pablo diito igueenemehejedimo iicamoco icuboro satyuuhi. Jaano sifucuti diitoma ifinoco iimibachumoro fuumo templojafaño jibeguequi, ifinoco iimibachuno imivocafutuujinoco. Jaadi ijeecivonoco ificujinoco.

²⁷ Jaamo sajuguisico imivusutimaacaro judiomi Asia jinijeti agaseumo atyimeuhi Pablo templojafa icaaboco. Jaamoro tuucuumio miyaminaaco añaaismoro Pabloco gaayicumó.

²⁸ Jaamo agaibacasimoro nuuhi: Israel miyaminaa, mihaiico mahamusu. Jaani fahigovadi feehicahi imitino jibogooboro israelminaahallivi, bu Moise tajibajihallivi icano. Jaaboro jino saatoho griegomico jiija templojafaño sivaabo toojaco imihiniqui, noomoro.

²⁹ Jilli neehicaumo Efeso cuumioobo Trofimo onooboco Pabloma tuucuumivi aatyimeumoro: Fine diiboma templojafaño foobo, noomoro.

³⁰ Jaanoco famooro tuucuumioto imiyaavuguumoro Pablojaa saumo jinoomoro. Jaadi diiboco agaayicimoro templojati sihigovi sefano satyuumo. Jaamoro goovano fobociumo temploja guhuganoco.

³¹ Jaamoro diiboco gaicaaujirumo. Jaarunaa jibogo gaseuhi amocasiminaa aivojibojaago, famooro Jerusale cuumioto añaaunojibogo.

³² Jaanegui ihaivojibo, ihamocasiminaama, saatoho ihaivojitoco icano igaiyicubo. Jaamo jinoomoro fuuhi imiyaminaa iicauhigo. Jaamo miyaminaa imiya aivojiboco, bu amocasiminaaco icano aatyimeumoro Pabloco aamicuutimo.

³³ Jaanegui imiya aivojibo ifitivuuboro tajibaubo Pabloco civojaminaafiti isisiqui mihiciri jigaiñohiciri. Jaadi dilluubo: ¿Mihoho diibo? ¿Jinejeque moonibo? nooboro.

³⁴ Jaanegui coovadiinamaaihicaumo saatoho siibadi onono, bu saatoho siibadi onono icano. Jaanoco imiya aivojibo guubutibo diito iimaano toovodi. Jaanegui diibo galluubo esefano civojano iicauhigo.

³⁵ Jaadi toojafaño ifutuudi goovano cuuhuri, isoldaomi Pabloco ihiibimoro satyuhi miyaminaa diiboco agaicaaujiruneguiiha.

³⁶ Jaamo sihidi miyaminaa idojicuti bucasiuhi: ¡Magaicaau! noomoro sefano.

Pablo Miyaminaa Imefeenevi Iimaauhi.

³⁷ Jaabo Pabloco toojafaño ijihacucuuneguiha nuubo ihaivojiboco: Imeguehi iima ihiimaanoco, nooboro.

Jaanegui iimusuubo: ¿Nacu ijoho gaajahi griego iijico?

³⁸ ¿Nacu ijoho egipciobo diicatihí? ¿Johono safoono aivojitojaago isifiratuuboro cuatro mildimo gaicaauminaaco sicaihigovi asatyuubo diicatihí? nooboro.

³⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho judiominaafi Tarso cuumi, Cilicia jinijeocuumi obocicumio. Jaanegui uco musuufeni miyaminaama iimaqui, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui ihaivojibo Pabloco iimaasuhi. Jaabo cuuhuti ujulleeveuboro ihuseri faguubo miyaminaa illivequi. Jaadi illivudi iimaubo hebreo iijiri:

22

¹ Caanimi, bu tañahabomi icamo muguubunici amihafeenevi jino ihiimaanoco, nooboro.

² Jaanoco uguubumoro hebreo iijiri ihiimaunegui llivumo.

Jaanegui Pablo janaanivivi ihiimauboro nuuhi:

³ Uujoho judiomioobo Tarso cuumi Cilicia jinijevi ifivoobo. Jaaruubo jusihi jino Jerusale cuumivi. Jaabo uco Gamaliel jibeguehicauhi imino sicijeminaa tajibajico. Jisumi amihai Moocaanico sefano imino mejeecivobadiro uujoho jeecivehicaui.

⁴ Jaabo uujoho safoono Cristotaco ubucasiuboro gaicaauhicaui, bu isisiboro satyehicaui gaifiimi, gaigoomi icamoco civojafaño diitoco ijihacuqui.

⁵ Jaanoco sacerdotemí aivojibo, famoro quillahuto iicamo miyaano iicanoco gaajahi. Jaamo aameneque uuma galluui monahabomi judiomidi. Jaanegui uujoho Damasca cuumivi ufuuboro Cristotaco sivaujirahi Jerusalevi idaasuno imooniqui.

Pablo Imiyaavuguunoco Jibeguehi.

(Hch 9.1-18; 26.9-18)

⁶ Jaabo uujoho jihairi fuunaaca gadiiba Damascati fiiticuurunaaca imimañobati niquejefañoti uco sefano achicuno.

⁷ Jaaneri uujoho baavi aacutuubo guubuui, niquejefañoti uco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihí? noonoro.

⁸ Jaanegui iimusuui: ¿Mijoho ijoho, aivojibo? nooboro. Jaanegui uco iimusuuno: Uujoho Jesu Nazareoobo iicaaboco, ijoho bucasihí, noonoro.

⁹ Jaaneri uuma ufuumo sihidí igutuui, tollí onoonoco uguubumoro. Jaarumo mihaiñoobaco atyimeutihí.

¹⁰ Jaanegui uujoho nuuhi: Aivojibo, ¿jaanegui millí iicanoco diimeguehi? nooboro. Jaanegui Jesu uco nuuhi: Gañivo. Jaaboro difo Damasca cuumijaago tahí ico idiicajinoco ijibeguequi, nooboro.

¹¹ Jaabo uco aachicuneri tahaalli jaabatuuhi. Jaanegui tañahaboniminaa uco tahuseti agaayicumoro feetuucumoro satyuui Damascavi ihifutusuqui.

¹² Jaanaa tahí icaubo saafi Anania onoobo sihidí imiyaaveguehicaubo Moise tajibajico. Jaabediti judiomí Damascavi iicamo famoro imino iimaahicaumo.

¹³ Jaabo Anania uco emeevaubo tajaago ujulleeveuboro uco nuuhi: Tañahabo Saulo, imino siino daatyime, nooboro. Jaasumiro uujoho diiboco atyimecuuhi.

¹⁴ Jaanegui Anania uco nuuhi: Motadimí Dios ico ficuhí diibo jeebhi iimogobadi iicanoco gaajaqui, bu limiiboco ihatyimequi, bu diibo iimaaco guubuqui icano.

¹⁵ Jaabo ijoho faabohoco dibegueji paryí adaatyimebere uguubunoco.

¹⁶ Jaanegui jisu, ¿collihi gañivoobo nitisuquimaaitihí? Imino miyaavogoobo, Aivojibo Jesu memeri dihimiti inicitafetequi, nooboro Anania uco nuuhi.

Pablo Judiomí Icatimoco Jibugunoco Jibeguehi.

17 Jaadi Jerusalevi dojicuviro uhuumiudi fuuhi templojafaño Moocaanima iimaqu. Jaabo iimaanaaca gaijafañodi Aivoj#boco atyimeuhi.

18 Jaabo uco nuuhi: Goova difo Jerusaleti. Uuti #joho onoonoco miyaaveguejitimo, nooboro.

19 Jaanegui Ihaivoj#boco nuuhi: Diito paryi gaajahi uujoho sinagogajafaño ofooboro ico imiyaavogomoco civojafaño asatyoooboro ahaamihicaunoco.

20 Jaabadiro Esteba dihiimaaminaafi #johoco aga#usumi uujoho ujulleecin#boro diiboco agaicaaumofañodi icauhi, diito gaachehunoco utuumuubo.

21 Jaaruuboco Aivoj#bo Jesu uco nuuhi: Difo. Ico galluuji tehesino judiom iicatimojaagovi, nooboro.

Pablo Amocasiminaa Aivoj#bo Civojaniji.

22 Jaanoco jihachutaro uguubunicumoro sefano nuumo: Diiboco magaicaau. Mihi-mogot#hi diibo iicanoco, noomoro.

23 Jaamoro sihid i ocoovadiivumoro igaachehunoco sefano caamovi gavaracuumo, bu baiguijinoco #cimoro gaificihicaumo caamovi icano.

24 Jaanegui ihamocasiminaa aivoj#bo taj#bauhi Pabloco civojafaño isatyequi. Jaaboro saatohoco taj#baubo Pabloco niivigai meeheri ihaamiqui. Jaaneri ij#beguequi coll#hi diiboti sihid miyaminaa añaainoco.

25 Jaaboco ihaamiqui sisumo. Jaanegui Pablo sahaivoj#bo ifitino iicauboco nuuhi: ¿Nacu #joho niivigai meeheri dahaamijirahi romanomiooboco, iticoni milli iicanoco gaajat#boro? nooboro.

26 Jaanoco diibo uguubuuboro imiya aivoj#boco j#bugutuubo. Deesicini omoonijinoco. Jaani romanoobo, nooboro.

27 Jaanegui ihaivoj#bo Pablovi ifitivuuboro dilluui: ¿Naava miyaano #joho romanoobo? nooboro.

Jaanegui Pablo: J#hi, nuuhi.

28 Jaanegui ihaivoj#bo nuuhi: Uujoho sihid jaaduhinicuui romanoobo icaqui, nooboro.

Jaanegui Pablo nuuhi: Jaanoti uujoho romanoobo sahij#tiro fiivuui, nooboro.

29 Jaanegui aam#timoro diibediti sihigovi minifutuumo. Jaanoco ihaivoj#bo romanooboco isisinoco agaajauboro #hicugucuui.

Pablo Judiom i Fagominaa Imefeenevi Icaaubo.

30 Jaanoco sifucuti ihamocasiminaa aivoj#bo imuguuui agaajanoco; milliti Pabloditi judiom ihiimaahicanoco. Jaanegui sacerdotem iavojitoco, famoro fagominaaco icano taj#baubo iigaivequi. Jaadi Pabloco ijigai#hinoco isinaayuuboro satyui diito imefeenevi.

23

1 Jaabo Pablo diito judiom i fagominaaco aatyimeuboro nuuhi: Am#hai tayoto, uujoho imino icaf#hi imino tajeeb#co esicini#mañovi sajeeb# Moocaani imefeenevi icahi jisumihachuta, nooboro.

2 Jaanegui Anania onoobo sacerdotem iavoj#bo taj#bauhi Pablo coj#ri iicaaboco Pabloco ihaamiqui iijiti.

3 Jaarunaa Pablo iimusui: Moocaani ico aamiji. #joho miyaminaa imefeenevi imiibobadi difico omoonihicaaboco. ¿Jaabo nacu toono gicinihi Moocaani taj#bafañodi tahimitico daatyimequi? Jaamoro bu uco mahaamisui Moocaani taj#ba onoot#badi, nooboro.

4 Jaanegui saatoho nuuhi: ¿Toll i aivo #joho nehi oboc#bo Moocaani sacerdotediti? noomoro.

5 Jaanegui Pablo nuuhi: Tayoto, uujoho gaajatíhi diibo jahi obocino sacerdote iicanoco. Míro Moocaani Caatínihaamefaño noono: Diicumí aivojiboti imitíno di-imaajirahana, noonoro, nooboro.

6 Jaabo Pablo, diito fagomínaati saatoho saduceomí iicaumoco, bu saatoho fariseomí iicaumoco icano agaajauboro sefano nuuhi: Tayoto, uujoho fariseomí oobo guhirubimí fariseomí iicaumaño. Jaaruubo uujoho uchuumuumo siino ubuheetejinoco miyaaveguehi. Jaanegui fine uco mocoovahi toonoco uco midilluqui, nooboro.

7 Jaanoco uguubuumoro fariseomí, saduceomí iicamo jenaucasiuhi sanoomíro. Jaamoro ijeevadi dugaavocasiumo ifariseomí isaduceomíti.

8 Míro saduceomí noonícihi uchuumuumo buheetecuujitíhi, bu Moocaani toomomínaa chahahi, bu gajjamí chahahi, noonícihi. Jaanoti fariseomí fanocoro miyaavogonícihi.

9 Jaadi famooro sefano ocoovadiivuunobuunati saatoho caatinimínaa gañíivuuihi fariseomí jaagodi iicaumo. Jaamoro nuuhi: Jaani imitíno moonitíhi. Jaabofañodi baacho gajja iimaahi, Moocaani toomomínaafi baacho iimaahi. Jaanegui Moocaanimaryo momoonicasidino, noomoro

10 sefano jenaucasihicaumo. Jaaneri ihamocasimínaa aivojibo ñíhicuguuuihi Pabloco fahígovati agallicujirunoti. Jaaboro ihamocasimínaaco tajíbaubo diitofeeneti Pabloco ícimoro cívojafaño siino isatyequi.

11 Jaano sífucuti Pablojaa Aivojibo Jesu asaauboro nuuhi: Quehecuto Pablo. Uuditi jino Jerusalefaño idiimaabadi tollíro Roma cuumijaago diimateji, nooboro.

Pabloco Igaicaauqui Afajínicasiuno.

12 Jaanaa sífucuti sanoodímo judiomí iimaacasiuhi Pabloco igaicaauqui. Jaamoro imitíno unuunofañodi nuumo: Mamachujitíhi, mahadujitíhi icano diiboco magaaautinohachuta, noomoro.

13 Jaamou tollí unuumo cuarentadímou tollí esamaaiumo.

14 Jaanobuunati sacerdotemí aivojibojaago, judiomí quillahuto icamojaago ufuumoro diitoco nuumo: Míhai munuucuuihi iimitínofañodi Pabloco magaaautinohachuta mamachujitíhi, noomoro.

15 Jaanegui amíhai fagomínaama mofoomoro amocasimínaa aivojiboco cívohogo midilluto diiboco sívaquí amíhai ímefeeneví, siino imino diiboco midilluqui, noomoro. Jaabo Pablo gasetíbo ímegaro míhai mihimibaivucuuihi diiboco magaaicaauqui, noomoro.

16 Jaanoco Pablo nago achi uguubuuboro ícívojafa fuubo Pabloco íjibeguequi.

17 Jaanegui Pablo saatohoti aivojítoco ocoovauboro nuuhi: Jaaníco sícafefico masatyó imiya aivojibojaago siinoco diiboco íjibeguequi, nooboro.

18 Jaanegui tosícafefico íhaivojibojaa asatyuuboro nuuhi: Pablo cívojafañoti uco galluhi jaani sícafefico díjaago sívaquí ícova siinoco íjibeguequi, nooboro.

19 Jaanegui íhaivojibo tosícafefico íhuseti agaayíciuboro síhígoví diiboco asatyuuboro dílluuihi: ¿Míllí uco neejirahi? nooboro.

20 Jaanegui ísícafefí nuuhi: Judiomí esamaaihi íco idilluqui cívohogo Pabloco satyequi fagomínaa ímefeeneví. Jaamo jillí íco neejí: Siino mihimeguehi imino diiboco midílunoco, noomoro.

21 Jaarumoco miyaaveguejirahana, síhídí cuarenta janaanícíví ícamo teemeji Pabloco. Jaamo imitíno onoonofañodíva machujítímo, adujítímo icano Pabloco agaicaautinohachuta. Jaamo imibaicínícuumo íjohova: Jíhi, Pabloco galluji, eneejinoco ootomomo, nooboro.

22 Jaanegui íhaivojibo ísícafefico ífitacuuboro nuuhi: Díbeguedino míhaiñoobaco jino uco ídíbgonoco, nooboro.

Pabloco Galluumo Felix Onoobojaago.

²³ Jaadi ihaivoj#bo coovauhi saatisi aivoj#t#sico. Jaaboro diit#sico nuuhi: Mihim-ibaivusu doscientodimo amocasim#naa baadi efeejimoco, bu setentadimo jeejim#ri efeejimoco, bu doscientodimo aam#ganoma efeejimoco icano Cesarea cuumiv# tufucuro ifeequi, nooboro.

²⁴ Jaamoma ihaivoj#bo galluhi Pabloco jeej#ri ifeequi. Imino Pablo tahi ihifetequi aivoj#bo Felix onoobojaago.

²⁵ Jaaboro diitoma galluubo aameque jilli onoohaameque:

²⁶ Uujoho Claudio Lisio, imino ij#co galluuhi #joho idiimihusene aivoj#bo idiicaabo Felixjaago.

²⁷ Jaani Pabloco judiom# icivojanimoro diiboco gaicaaujirahi. Jaarunaa romanoobo iicanoco uguubuuboro, soldaom#ma ofooboro diiboco taajasuhi judiom# useti.

²⁸ Jaadi diiboco judiom# fagom#naa imegavi satyehin#hi jinejeque diibedit# ihi-imaanoco gaajaqui.

²⁹ Jaarunaa judiom# taj#baj#hall#ti idilluhicaunoco agaajauboro mill# nuut#hi: Toonohall#ti magaicaaujirunoco, m#icivojaan#jirunoco icano uujoho aty#met#hi.

³⁰ Jaarunaa diiboco agaicaaujinoco uguubuuboro jino galluuhi dijaago. Toll#ro bu jito diibedit# ihiimaahicamoco dijaa galluuhi tahi dih#mefeenev# diibedit# ihiimaaqi. Tahi imino diica, nooboro.

³¹ Jaanegui ihamocasim#naaco ihaivoj#bo unuubadi fucu satyumo Pabloco Antipatri cuumiv#.

³² Jaano sifucuti ihamocasim#naa baadi ufuumo uumiumo doj#cuviro icivojajaago. Jaanoti jeejim#ri ufuumo Pabloma fuuhi.

³³ Jaamo Cesarea cuumiv# #futuudi aivoj#bo Felix onooboco ac#umo Pabloco toohaamema.

³⁴ Jaahaameque emeeciuboro ihaivoj#bo dilluuhi Pabloco: ¿Cuucaooobo #joho? nooboro. Jaadi gaajaubo Cilicia jiin#jeoobo iicanoco.

³⁵ Jaanegui nuubo: Jisumi uco id#bogonoco guubun#ci#hi. Jaanoti jarihiica #diti ihiimaamo asaadi #joho onoonoco bu guubun#ci#ji, nooboro Pabloco ficusuubo Herode palaciojafa#o, toomom#naa diiboco iteemequi.

24

Pablo Aivoj#bo Felix Imefeenev# Iimaahi.

¹ Jaadi sahuse fucuvabuunati Anania onoobo sacerdotem# aivoj#bo #futuuhi sanoodimo quillahutoma Cesarea cuumiv#. Jaamoma saafi iimaam#naafi Tertulo onoobo saauhi. Jaamo agaseudi aivoj#bo imefeenev# ujulleecamaaiumoro Pablohalliv# imitino iimaumo.

² Jaanaa Pabloco agasesuudi Tertulo onoobo ticovauhi ihiimaaubo jilli nooboro: Aivoj#bo Felixco, imino aivo #joho aivoj#bo m#haico teemehi. Jaama#o aivo sajeeb# mihicahi imino m#haico ataj#bama#o.

³ Jaanoco fanooro aivo imino magaay#ci#hi fah#gova #joho aivoj#bo Felix idiimi-huseebe idiicanoco.

⁴ Jaabo uuchuvot#bo diicat#qui imeguehi ajashuno #ma ihiimaanoco.

⁵ M#hai jaani Pabloco magaaajuhi ga#uhusuno is#ramaa#hicanoco. Jaabo fah#govav# judiom#co dugaacusuuboro feehicahi, nazarenom# dugaavom#naa aivoj#bo iicama#o.

⁶ Jaama#o templojaco m#hinin#jiruubo. Jaarunaa m#hai diiboco magaay#ci#uhi diiboco midilluqui motaj#baj# onoobadi.

⁷ Jaarunaa amocasim#naa aivoj#bo Lisio onoobo asauboro sefano dum#ti#ci#uhi m#hait#.

⁸ Jaabo ihamocasim#naa aivoj#bo galluuhi, Pabloditi ihiimaamoco, dih#mefeenev# diibedit# ihiimaaqi. Jaabo enecau #ro diiboco dillu. Jaabo #ro gaajahi m#hai monoono miyaano icanoco, nooboro.

⁹ Jaanoco paryi judiomi: Aivo miyaano, neehicauhi.

¹⁰ Jaanogui ihaivoj#bo Felix Pabloco taj#bauhi ihiimaaquí.

Jaanogui Pablo nuuhi: Aivo imeguehi di#mefeenevi ihiimaanoco. Ico uujoho gaajahi si#ijeti#ro jiicuumi aivoj#bo idiicanoco.

¹¹ Jaabo eneecahicau bu #ro dilluubo gaaja uujoho Jerusalevi Moocaanico imequi asaahini#bo agasehin#noti fahuseeci motihaiti mifucuci id#no fucuvano iicanoco.

¹² Jaaruubo uujoho ejenaubo templojafaño, sinagogajafaño, tuucuumifeenevi bu#iguaeje icano #aa#suuboro ofoonoco aty#metimo.

¹³ Jaamo jino uuditi iimaano miyaano icatino.

¹⁴ Jaanoti naha miyaano uujoho tadim#hai Caani Moocaani iicaaboco jeeci#vehicahi bohono j#hai onoobadi. Jaanoco oono diito dugaacum#naa neehicahi. Jaarunaa jilli uujoho Moocaani iimaam#naa aamenefaño, bu Moocaani taj#bano aamenefaño iicanoco miyaaveguehi.

¹⁵ Jaabo uujoho tolli#ro Moocaanico miyaaveguehi diitobadi#ro. Jaabo teemehi paryi uchuumucumo iimifimo, bu iimiti#fimo icano ubuheetejinoco.

¹⁶ Jaamaño uujoho quehecuno taje#bico ficuhicahi Moocaani #mefeenevi, bu miyam#naa #mefeenevi icano imino icaqui.

¹⁷ Jaabo uujoho siicumijeri #gooboro efehicadi taacuumijaago saahinihi judiomico nih#bamico aci#qui, Moocaanidi jeeci#voco ficu#qui icano.

¹⁸ Jaanoco uujoho eheetavuubo templojafaño icaunaaca judiomi Asia jini#jeti asaumo uco templojafaño aty#meuhi tafico iimibachuuboco. Jaaruubo miyam#naama sihidi #gaivuutihi, #aa#suuboro icautihi icano.

¹⁹ ¿Jaamo judiomi Asia jini#jeoto collihi saatihí jinoovi di#mefeenevi ihiimaavamo uuditi imitino iicanoco eesi#cin#hachijí?

²⁰ Jaanoti jito asaamoco dillu ¿Naa milli judiomi fagom#naa #mefeenevi iicahin#sumi uco gaajacihinimo imitino iicanoco?

²¹ Ivi id#noro uujoho diito #mefeenevi iicahin#sumi sefano nuuhi: Uujoho uchuumucumo ubuheetejinoco imiyaavogonoco #ne magajaqui uco midilluhi jaachijí, #vi uujoho nuuhi diito #mefeenevi iicasumi, nooboro.

²² Jaanoco Felix uguubuuboro milli nuut#bo. Cristota imiyaavogonoco agaajauboro nuubo: Jari amocasim#naa aivoj#bo Lisio asaadi toonoti imino uujoho gaajaji, nooboro.

²³ Jaaboro Felix saafi aivoj#boco galluuhí Pabloco palaciojafaño ij#hacuqui. Jaaruubo #ivojam#naafibadi icautihi. Jaabo toojafa icaunohachuta igataavom#naa diiboco meeci#hicaui diiboco siinoco ihaci#qui.

²⁴ Jaadi goovacuti#noti Felix mogai judiom#ogo Drusila onoogoma saauhi. Jaaboro Pabloco cuhuvauhi diibojaa asaaboro Jesucristoco mimiyaavogonoti diiboco ij#ibogonoco iguubuuqui.

²⁵ Jaabo Pablo it#covono ifiti, bu moficoro miguiinon#noti, bu ufucu Moocaani mohimiti jaadufucu icajinoti icano Pablo ij#buguunoti Felix ihigutuuboro nuuhi: Difo. Ufucu jei, ¿cusumihacho ico siino cuhuvaji? nuubo.

²⁶ Jaadi Felix esamaaihicaui: #ne Pablo uco nih#bamico acij#ibo diiboco sinaayuqui, nooboro Pabloco fiiva foova cuhuvahicaubo diiboma ihiimaaquí.

²⁷ Jaadi mificabaci afatyuudi Felixco bohobavaubo saafi aivoj#bo Porcio Festo onoobo. Jaanogui Felix judiom#ma imino iicaqui Pabloco #ivojafañoro ficuubo iinusuti#boro.

25

Festo Onoobo Imefeenevi Pablo Icauhi.

¹ Jaabo Festo mifucuci, safucu id#no aivoj#boti icacuudi fuubo Cesareti Jerusalevi.

² Jahigo sacerdotemi aivojito judiomi obocifimo iicamo, Pablohallivi imitino iimaauimo.

³ Jaamoro Festoco dillumo Pabloco Jerusalejaagovi ihicitequi, #furumo Pabloco j#haivi igaicaausuqui.

⁴ Jaarunaa Festo iimusuhi: Pablo Cesareavi civojafaño icahi. Tolliro uujoho goovano feeji tahigo.

⁵ Jaanegui am#hai aivojito uuma Cesareavi feeji diibediti imitino iicahicanoco ihimaauqui. Miyaano diibo imitino iicahicahachijji, nooboro.

⁶ Jaabo Festo Jerusalevi fahuseeci fucuva ticovoviro fine icacuui. Jaadi siino Cesareavi uumiubo. Jaano sifucuti ihaivoji icagahallivi acas#vuuboro Pabloco cuuhuvaubo.

⁷ Jaabo Pablo agaseudi, Jerusaleti asaauimo judiomi diibojaa igaivuhi. Jaamo iimaacasiuhi siibadijere aivo imitino Pabloditi. Jaarunoco inisuurunofaño miyaano icautino.

⁸ Jaanegui Pablo ihallivi iimaauhi: Uujoho judiomiditi, templojaditi, bu romanomi aivoj#bo Cesarditi icano imitino iimaatatihhi, nooboro.

⁹ Jaanegui Festo Pabloco dilluhi judiomima imino iicanoco iimuguuboro: ¿Naa dimeguehi Jerusalevi ofoonoco ico uujoho tahhi dilluqui? nooboro.

¹⁰ Jaanegui Pablo iimusuhi: Uujoho jinoovi aivoj#bo Cesar onoo bo taj#bamañeri icahi imino uco idilluqui #ro imino gaajacuhi imitino judiomiti ihimaat#noco.

¹¹ Jaanoti miyaano imitino omoonihachijji jaafa uco magai caau. Jaanoti sicamañoooco ihimaahicahachijji diito usefaño m#haiñooba uco acijitihhi. Jaanegui imeguehi romanomi aivoj#bo Cesar onoo bo uco idillunoco, nooboro.

¹² Jaanegui toonobuunati Festo ifaj#n#m#naama ihimaauuboro Pabloco nuuhi: Ico romanomi aivoj#bo imefeenevi idillunoco dimeguehi. Jaanegui romanomi aivoj#bojaago #joho feeji, nooboro.

Pablo Aivoj#bo Agripa Onoo bo Imefeenevi Icauhi.

¹³ Jaanobuunati aivoj#bo Agripa onoo bo Berenice onoo goma #futuhi Cesareavi Festoco abaatumisi.

¹⁴ Jaamisi tahhi gueene fucuva icauhi. Jaabo Agripa onoo boco Festo Pabloditi ij#buguuboro nuuhi: Jineeri icaabo saafi Felix civojafaño ificuhin#bo.

¹⁵ Jaabohallivi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo dilluui diiboco imitino imooni#qui Jerusalevi uujoho iicahinisumi. Jaamo imuguuhi uujoho diiboco agaicaausujinoco.

¹⁶ Jaanegui uujoho nuuhi: M#hai romanomi mejeevamaaitihhi ticovono miyaminaafico magai caaunoco. Iticoni diiboco diibohallivi imitino ihimaano imefeene ifihallivi ihimaauqui, mificuutinohachuta, nooboro.

¹⁷ Jaanegui diito jimañovi asaahinisumi uujoho guenene icat#bo sifucuti tatyaj#bamañoti cuuhuvauhi diibo Pabloco.

¹⁸ Jaabediti diito iimaauo aivo iimit#noco nuutihhi uujoho esamaaiubadi icautino.

¹⁹ Id#n#noco diibediti neehicaumo jilli diito iimaa iijit#ro, bu tolliro Jesu uchuumuuboco Pablo buheebe eneehicaunotiro icano.

²⁰ Jaanoco, uujoho mill# fine mooniji, onoomaño Pabloco dilluhi: ¿Naa Jerusalevi diimeguehi ofoonoco, tahhi ico idilluqui? nooboro.

²¹ Jaarunaa Pablo imuguuhi aivoj#bo Cesar Augusto onoo bo diiboco idillunoco. Jaanegui uujoho diiboco civojafañoro ficuui. ¿Cusumihacho diibo Cesar Augustojaago galluuqui? nooboro.

²² Jaanegui Agripa onoo bo Festoco nuuhi: Uujoho tolliro diiboco uguubuunic#noco imeguehi, nooboro.

Jaanegui Festo ihimusuboro nuuhi: C#vohogo diiboco jei guubuunici, nooboro.

²³ Jaano sifucuti Agripa, Berenice icamisi atajibafimañovi aivo sihidi jeevano ñfutumisi miyaminaa diitisico iimuunofenedi. Jaamisima saumo amocasiminaa aivojito, bu tuucuumio bocifimo icano. Jaanobuunati Festo Pabloco cuuhuvauhi.

²⁴ Jaaboro Festo nuuhi: Aivojibo Agripa, famooro jino mihaima mihicamo, memeeçi jaanico. Jaaniditi sihidi judiomï Jerusalevi, bu Cesareavi icano uuma iimaahinihi. Jaafa guijeveebe, sefano nooboro.

²⁵ Jaarunaa uudi jinejebaco imitino moonihicatiibo. ¿Milliti bu jaaboco magaicaauji-rahi? Jaabo inoro imeguehiniibo aivojibo Augusto diiboco idillunoco. Jaanegui diiboco diibojaago galluuji.

²⁶ Jaarunaa chahano diibo aivojibojaago acaatinijiruno diibohallivi. Jaanegui tahaivojibo, Agripa, dihimefeenevi diiboco sivahi. Jaabo ñjoho diiboco idilluudi fine diibohallivi iicanoco caatiniji.

²⁷ Miïro uudi imitino civojaminaafico agalluuno aivojibojaago milli diibediti icanoco jibogotiibo, nooboro.

26

Pablo Aivojibo Agripa Imefeenevi Iimaauhi.

¹ Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: ñro diimaa, nooboro.

Jaanegui Pablo ihuseque agañiyiciuboro ticovauhi jilli iimaaubo:

² Aivojibo Agripa aivo imo imo icahi dihimefeenevi tafihallivi ihiimaaboro jibeguequi famooro judiomï uuditï ihiimaahicanoco.

³ Fanoocoro ñjoho imino gaajahi paryi judiomï jeevamaajeque, tolliro fanooro mihi-imaanicinoco icano. Jaanegui ico dilluhi uco guubuniciqui siccuno.

⁴ Miïro famooro judiomï uco seemenetiro gaajauhi. Iticoni taacuumivi iicahicaunoco, bu Jerusalevi iicahicaunoco icano.

⁵ Jaanoco bu diito gaajahi jaafa jaanoco iimogohachiji imñdiusumi fariseobadi iicaunoco jibogomo. Jaamo mihai fariseomï mihicamo Moocaanico saatoho janaanici aivo imino mejeecivonichi.

⁶ Jaanegui uujoho miyaaveguehi Moocaani uchuumucumoco siino ubuheetesujinoco. Mohimegaotoco Moocaani unuubadi. Jinohalliti jino uco sivamo ihaamiqui.

⁷ Jaamaño miïro Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiçi icano iicamo. Toono imiyaavejinoco ootomomo Moocaanico jeeçivehicali cuujehachuta, fucuhachuta icano. Jaanoco uujoho imiyaavogonohalliti uuditï judiomï jisumi imitino iimaahi.

⁸ ñjoho aivojibo Agripa, ¿nacu amihai judiomï mimiyaavogotïhi Moocaani uchuumucumoco ubuheetesujinoco?

Pablo Cristotaco Idaasuno Omoonihicaunoco Jibugui.

⁹ Miïro uujoho iticoni imino moonihi nooboro Jesu Nazareoobo momohalliti sihidi imitino miyaminaaco moonihicauhi.

¹⁰ Jilli uujoho moonihicauhi Jerusalevi, sacerdotemï aivojito iijiti civojafaño ficuhicauhi sihidi Cristoco imiyaavogomoco. Jaamoco agaicaaumofañodi uujoho icahicauhi.

¹¹ Jaaboro Cristotaco sihidi aamihicauhi paryi sinagogajanofaño, imiyaavogoco jeevesusuqui, nooboro. Bu uujoho aivo sihidi isifiratooboro diitoco bucasihicauhi fahigova jijnenedi.

Pablo Siino Jibeguehi Cristoco Agaayiciunoco.

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² Jaabo tooneguiharo fuuhi Damascavi sacerdotemï aivojito iijico uco aaciunoro agalluuneguiha.

¹³ Jaabo aivojibo Agripa, uujoho jibhairi fuunaaca gadiciba niqnejefañoti uco sefano achicuno sano uuma ufuumoma, nihiba aachicino janaanici icano sefano namecuno.

14 Jaaneri famooro baavi mahaifuuhi. Jaanobuunati niquejefañoti guubuuhu uco hebreo iijiri unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihi? ñiro difico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo iimogobadi iicanoco imogotiboro iinoro fegaí niquequeque itivadiivooboro iicanicibadi, unuunoco.

15 Jaanegui uujoho nuuhi: ¿Mijoho ñjoho, aivojibo? nooboro. Jaanegui Aivojibo uco nuuhi: Uujoho Jesu. Jaaboco ñjoho uco bucasihi.

16 Jisumiro gañiivo. Toonegui ñvi uujoho buhugaavehi uco deecivequi fanoocoro uudití adaatyimecunoco, tollíro adaatyimejinoco icano dñibeguequi.

17 Jaabo íco uujoho taajasuji judiomí useti, bu judiomí iicatímo useti icano. Jaamo-jaago íco galluhi jisumi diito aallínoco faayícisuqui.

18 Jaamo imitíno icacutímo iicaqui cívonoguiinodi ígotímo seseehi iicacuuqui Satanasco ejeevesumoro Moocaanima iicaqui. Jaamo uco imiyaavogomoro agaayícimo imitíco buusuji Moocaani ícímofeenevi iicaqui, nooboro.

Pablo Gaijafaño Unuunoco Miyaavuguuhi.

19 Jaanegui, aivojibo Agripa, uujoho niquejeti gaijafaño aatyimeunoco miyaavuguuhi.

20 Jaaboro jñibeguehicauhi iticoní Damasca cuumivi. Jaadi jñibeguehicauhi Jerusale cuumivi, bu fahígova Judea jinijevi icano, bu tollíro judiomí iicatímoco icano. Jaamo famoocoro jñibeguehicauhi iimitíco ejeevesumoro Moocaanijaagovíro iicaqui. Jaamoro imino iicanoco toonofañodi ihifusuqui.

21 Jinhallití judiomí uco templojafaño agaayícímoro gaicaaujirahi.

22 Jaarunaa Moocaani uco aamusuneri jisu imino jñibeguehi paryí miyaminaaco obocifítímoco, obocifímoco icano. Jaanoco tollíro fahijívaro jñibeguehicaui siibadi jñibogotíbo Moocaani iimaamínaa, bu Moise icamo jillí iicajino unuubadi.

23 Cristodití nuumo Cristo asaadi ídaasuno icajiibo. Jaadi chuumucuruubo buheetejiibo, uchuumucumo ubuheetejinoco iticoníbo. Jaanoco jillí jñibuguubo mataajajinoco judiomídi, bu tollíro judiomí iicatímedi icano, nooboro.

Pablo Imuguuhi Agripa Onoobo Cristoco Agaayícinoco.

24 Jillí Pablo unuunegui Festo sefano nuuhi: Pablo fine ñjoho jillí deegavehi. Toono sihidi agaajano íco jeegavusuhi, nooboro.

25 Jaanegui Pablo nuuhi: Idiimihuseebe Festo, uujoho jeegavotíhi. Imino eesamaai-boro miyaanoco neehi.

26 Jaani jino aivojibo Agripa iicaabo toonoco imino gaajahi. Jaanegui jino diibo ímefeenevi ññhicugotíbo iimaahi. Jaanoco diibo tollíro gaajahi fanooro toovono iicatínoco.

27 Jaanegui aivojibo Agripa íco dilluuhi: ¿Naa Moocaani iimaamínaa unuunoco miyaaveguehi? Fine miyaaveguehi, nuubo.

28 Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: ¿Millí nacu ajashuno idiimaaneri uco fine miyaavugusují? nooboro.

29 Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho Moocaanico dilluhi, sihidi íhiimaaneri, ajashuno íhiimaaneri icano mimiyaaveguequi. Jaabo ñiro icatíno, paryí jaachijí jino uco ugu-ubuunicímo, bu tollíro uubadi iicaqui. Jaarumo jillí uubadi jigaiñehiri sisicínítímo iicaqui, nooboro.

30 Jillí Pablo unuunobuunati aivojibo Agripa, bu aivojibo Festo, bu Berenice, bu famooro toono iicaumo icano agañiivuumoro

31 fuumo sihígovi. Jaamoro toonotí sanoomíro íhiimaacasimoro noocasihicaumo: Jaani imitíno mooníhicatíbo. ¿Millítí bu jaaboco magaicaujirahi? ¿Millítí bu micívojaníjirahi? noomoro.

32 Jaanegui Agripa nuuhi Festoco: Fine misinaayujirahi jaanico inoro romano aivojibo Cesar uco idillunoco imeguehi, inuutíruva, nooboro.

27

Pabloco Galluumo Roma Cuumijaago.

¹ Jaadi miihaico Italia jiiñjevi igalluquui aciumo Pablo saatoho civojaminaa iicamoco saafi aivojii bo Julio onooboco. Jaabou Julio ijeevadio amocasiminaa Augusto onoomo amocasiminaa aivojii bo iicaubo.

² Jaamo Adramitio cuumi meenegari mufuuhi, Asia cuuminoco muuajiniri iicamicujeque emeeci tuugari. Tolliro Aristacu onoobo Tesalonica cuumioobo, Macedonia jiiñjeoobo miihaima fuuhi.

³ Jaano sesevedi Sidon onoomicuvi miihifutuhi. Jaamañovi Julio Pabloco imino omoonuboro galluui inahaboniminaaco imeeci tequi diiboco sinehejeti ihaci qui.

⁴ Jaadi tomicuti mufuumo Chipre onochugaico mafatyuhi monaninaagueneri iicachugaico sihidi guibuhuba miihaico sihigoviro asatyuneri.

⁵ Jaadi Cilicia jiiñjeque, bu Panfilia jiiñjeque icano mafatyumoro miihifutuuhi Mira unuucuumivi, Licia jiiñjevi.

⁶ Jahigo amocasiminaa aivojii bo Alejandria meenegaco atyimeuhi Italia jiiñjevi ufuugaco. Jaaboro miihaico togafaño jicafutusuubo mefeequi.

⁷ Jaadi guiraafucuva miihiguunobuunati sihidi jeevanoti miihifutuuhi Gnido cuumi onegueehivi. Jaanaa guibuhuba sihidi iicaunegui sihigodi mufuumo Salmon onocuumi onegueehidi, Creta onochugaihahidi mafatyuhi.

⁸ Jaarunaa sihidi jeevaneri mufuumo miihifutuuhi Imimicu onoomicuvi Lasea cuumi fiitino.

⁹ Jaamo guenenene tahi mihicaumaño ñihicucuuno muuairi mufuujino jiiñja guibuhubama iicacuujino ifiiticuumaño. Jaanegui Pablo diitoco afajinuboro nuuhi:

¹⁰ Amiihaico gaifimico neehi: Ñihicuno aivo sihidi jeevaneri mefeeji. Jaaneri meenega ifiimaaveneri sihidi sineheje gañicafeteji, jaabadiro saatoho miyaminaa ifiino gañicafeteji icano, nooboro.

¹¹ Jaarunoco Pabloco ihamocasiminaa aivojii bo miyaavugutihi. Jaaboro imeenega abajaabo, toga ticuvusuminaafi icano unuunocoro miyaavuguuhi.

¹² Jaanaa guiraamo nuuhi: Imitatimicu jiiñjadahivi. Jaanegui masigo mufuucuqui jinooti Creta jiiñjevi Fenice micuvi miihifetequi, noomoro. Tomañoti noreste, sureste icahigo ifuvusuhicauneguiiha, tomicuvi jiiñjaco mafatyequi.

Sihidi Guibuhuba Muuifeenevi.

¹³ Jaadi guibuhuba siicui ba surjaagoti iguibunegui: Imino fine mefeeji, noomoro mufuuhi Creta chugai fiitnodi.

¹⁴ Jaanobuunati gueenejisunoti momeenegahallivi sefano guibuhuba saauhi, aivo esefano guibuhuba Noreste onoguibuhuba.

¹⁵ Jaano sefano guibuhuba miihaico agaayicinoro igusuutinegui mejeevesucuuhi. Jaaneri miihaico iguibuhuba sihigoviro satyucuuhi.

¹⁶ Jaamo mafatyuhi ajashuchugai Clauda onochugai bujinaagodi iguibuhuba sefano achahuhigodi. Jaamoro sihidi jeevanoti imidi meenegaco imino mudujenuuhi iguiraa-gati.

¹⁷ Jaadi ihajashugaco caamo iguiraaagajinibaavi duujeniumo. Jaamoro iguiraaagaco sisiumo gaibaineri ifaaga agallivujiruneguiiha. Jaamoro muuifaño jiiñgaibaaho Sirte onobaahohallivi ifigatyujirunoco ñihicugumoro imeenega gaachehuco niitusuumo guibuhuba sihigoviro diitoco isatyequi.

¹⁸ Jaano sifucuti guibuhuba icauhiica sefano. Jaanegui imeenegafañoonoco gaificiumo muuifaño.

¹⁹ Jaano sifucuti bu famooro siino magaificiuihi togaonehejeque muuifaño.

²⁰ Jaamo fiiva fucuva mahatyimehicautihi nihibaco meeciri icanoco sihidi guibuhuba iicaumaño. Jaamoro: Mataajajitihine, munuui.

²¹ Jaamo guenene amachucutinegui Pablo diitofeenevi ujulleveuboro nuuhi: Imino uujoho eneehininoco muguubuhiniruva Creta chugaivi masaajitirahi. Jaarunaa masamaño idaasuno mihicahi monehejeque magaiificihi.

²² Jaarunaa ñihicugotimo quehecuno mihica. Saatohobati miguijevejitihine idigaaro meenega fiimaveji.

²³ Jaanoco uujoho gaajacihine Moocaanico ejeecivehicaabofañodi uujoho icamaño. Jaabo itoomominaafico tajaago agalluubo fucu uco neehi:

²⁴ Pablo diguetejirahana, romano aivojibomefeenevi dihihifeteji. Tolliro difañodi iri Moocaani taajasuji famooro imameenegafañone iicamoco, nooboro.

²⁵ Jaanegui quehecuno mihica ñihicugotimo. Uco Moocaani itoomominaafifañodi onoobadi iicajinoco miyaaveguehi.

²⁶ Jaarunaa mihaihaico sachugaivi gañijino guibuhuba, nooboro.

²⁷ Jaadi mijaguisicihachuta mihigucuudi Adria muuavi mihifutuui. Jaamañovi sihigovi agañino, sihigovi agañino fuuhi. Jaanaa toga dudicamaajeminaa fucufeenevi gaajacuui jinijetehifitivuunoco.

²⁸ Jaamoro uuvumo imuuai faicuvaco. Jaarunaa treinta y seis metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. Jaano janaanici siino uuvumo. Jaarunaa veintisiete metrohachuta inifaihu faicuva icauhi.

²⁹ Jaanegui guisihallivi imeenegaco agañijirunoco iiguimoro igueenemehejedino obocinonoco toga dojicuogati udujenimoro imuuaifaño gañijumo sihi footiga iicaqui. Jaamoro tuumumo isesevequi.

³⁰ Jaamoro toga dudicamaajeminaa togati itaajaqui mooniui ihajashugaco togati imuuaifaño iiniitusumoro isivi ifeequi. Jaamoro ibocisutaco niitusumobadi niqueogati mooniimo abañisumo.

³¹ Jaanegui Pablo ihamocasiminaa aivojiboco nuuhi: Diito meenegati ofoohachijini amihai mataajajitihine, nooboro.

³² Jaanegui ihamocasiminaa ihajashuga sisitaaco iquitimoro togaco muuaifaño gañiui.

³³ Jaadi Pablo cuujetavi diitoco nuuhi: Aivo guenene mijaguisicimicigacutihi, bu mamachucutihi icano.

³⁴ Jaanegui mihaihaico neehi: Mamachuqui. Jaamo mamachumoro mataajahi. Mirosaatohoba milline icacujitihine, nooboro.

³⁵ Pablo maahuco agaayicuboro Moocaanima iimaauhi diito imefeenevi. Jaadi toonoco iquisicuboro machuubo,

³⁶ bu tolliro famooro amachumoro imo imo minifutuui.

³⁷ Jaamo mihai meenegafañone mihicauhi doscientas setenta y seisimo miyaminaa.

³⁸ Jaadi machuta iicaunoco muuaifaño gañijumo imeenega ijadijetequi.

Meenega Niituihine Muuaifaño.

³⁹ Jaanaa eseseveudi toga dudicamaajeminaa gaajautimo comañone jinijerihacho mihicaunoco. Jaadi ifadicaico atimeumo. Jaamañovi jiniigaibaahone icauhi. Jaanegui: Tomaño macañaveji, nuumo.

⁴⁰ Jaadi imeenega duujeneque quitumo. Jaaneri ibocisutano muuaifañoro fitanamauihi. Jaasumiro sinaayumo ibuhuduganoco imeenegaco iticivusuqui. Jaamoro imegaogaachehuco guibuhuba naagonovi miniiyumo. Jaaneri fiitivuga jiniigaibaahojagovi.

⁴¹ Jaadi ifutumo samaño fahigovacitine sefano cucuumañovi. Jaaneri jiniigaibaahohallivi niqueueoga fiigatyuihine cuhufono. Jaaneri dojicuoga gatahunamauihine sefano tyuucaine icauneri.

⁴² Jaanegui ihamocasimínaa gaisiraicíujirahi icívojamínaaco isimoro ataajaujiruneguiiha.

⁴³ Jaarunaa diito aivoj#bo Pabloco itaajasuqui milli moonísuutihí. Jaaboro iisico agaajamoco itíconi taj#baubo muuaifaño acasiniivomoro ij#nija iisiqui.

⁴⁴ Jaadi saatoho agaajatímoco taj#baubo cubujeneri, bu imeenega udujavana-maaiubujeneri ifeequi. Jaaneri famooro ataajaumoro jiini#jevi #futumo.

28

Pablo Malta Onoochugaivi Icauhi.

¹ Jaamo famooro mataajacuudi tuchugai Malta onoochugai iicanoco magaajaciuhi.

² Jaamo toojiini#jeoto imino m#haico gaayíciuhi. Jaamoro sihidí niija sícura icaneri mihicahicauneguiiha cíjigaico m#haidi ebasumo. Jaamoro m#haico famoocoro feeme-suumo.

³ Jaanaa Pablo iciuhi cuuhafene ifigañoco. Jaaboro cíjigaifaño cabicuubo. Jaanaaca toono aiguucuri toonoti jiinimo iinuuhí. Jaaboro Pabloco ihuseti eheedumañovíro gueenene feetucíniubo.

⁴ Jaanoco tuchugai miyamínaa atyímeuhi ijiinimo Pablo useti efeetucíniunoco. Jaamoro ihiimaacasiumoro nuumo: Miyaano jahi jaani gaicaaumínaafi. Jaamaño muuaifaño ifiimaavonoti ataajacuruuboco Moocaani imucugai icasujitíhi, noomoro.

⁵ Jaaboco Pablo cíjigaifaño ijiinimoco efeefaiquiyuuboro milli icautíhi.

⁶ Jaarunaa famooro esicíniumo: Fine ujuurineri cheemejiibo, noomoro. Jaarumo gueenene ihesicínícuuruhi milli iicacutínegui boobaníumo ihesamaajeque. Jaamoro Pabloti nuumo: Fine diibo saafi dios, noomoro.

⁷ Jaano fiitíno tuchugai aivoj#bo Publio onoobo faguino icauhi. Jaabo m#haico imino gaayíciuhi mifucuci, safucu icano ticovoví imino m#haico ficuubo.

⁸ Jaabo Publio caani iguihuvaubo icígaijefaño icauhi. Jaabo sihidí guihuvári, fatiicírí icano icauhi. Jaanegui Pablo diiboco meecítuuhí. Jaaboro Moocaanima ihiimaauboro diibohallívi ihuseque ficuubo. Jaaneri tusumíro buheeteubo.

⁹ Jaanobuunati tollíro tuchugairi iicaumo iguihuvamo Pablojaago saauhi diitoco ibuheesuqui.

¹⁰ Jaamoco ubuheesuunoma iicaumo m#haico imino jeecívuuhí. Jaadi bohoga meenegafaño mijícafutuudi acíumo m#haico sihidí duvirucuco.

Pablo Ifetehi Roma Cuumivi.

¹¹ Jaanobuunati miníhibací, saníhiba icanoti tuchugaiti meenegari mufuuhi j#nijaco tuchugaivi afatyugari. Jaagau Alejandria jiini#je meenega. Jaagahallívi eetavocíniumo jihovo diosmí Casto onoobo, Polu onoobo icamísi ijímí.

¹² Jaagari mufuumo mihífutuuhí Siracusa onoomícuvi. Jaamañoví mifucuci, safucu íd#íno mihicauhi.

¹³ Toonoti mufuuhi Italiajini fiitíno. Jaadi mihífutuhí Regio cuumivi. Jaano sífucutí guibuhuba saauhi surjaagoti. Jaano sífucutí mihífutuhí Puteoli cuumivi.

¹⁴ Jaamañoví mahatyímeuhi Cristotaco. Jaamo m#haico gaij#uhi diitoma mihicaqui sajaguisí ticovoví. Jaadi mufuuhi Roma cuumivi.

¹⁵ Jaanoco Romari iicaumo Cristota gaajacuuhí m#hai tahí mufuunoco. Jaamoro saaumo m#haico ootomovaumo. Jaamoví macabívuuhí j#haívi, Apio naajehasi Tres Tabernas onoomañoví. Jaamoco Pablo aatyímeuboro Moocaanico imuuhí. Jaaboro quehecutuubo.

¹⁶ Jaadi Romaví mihífutuudi ihamocasimínaa aivoj#bo icívojamínaaco aciuhí Roma cívojamínaa toomomínaa aivoj#boco. Jaanoti Pabloco ijeevadí ficuumo saafi amocasimínaafima diiboco iteemequi.

Pablo Romavi Jjibogono.

¹⁷ Jaabo Pablo mifucuci, safucu idiino iicauno nijequeti cuuhuvaubo Romari iicaumo judiom iivojitoco. Jaamo igaivuumoco Pablo nuuhi: Tañahabomi, uujoho judiomiditi milli iimaatíhi, tolliro motadimi jeevamaajediti milli iimaatírahi icano. Jaarunaaca Jerusalevi uco romano civojafaño ficuumo.

¹⁸ Jaadi uco idilluumo uuvi imitico atyimeutíhi: Jaamoro ¿milliti bu magaicaujirahi? onoomoro uco sinaayujiruumo.

¹⁹ Jaarunaa judiom i sihidí uudití imitino ihiimauneguiiha uujoho imuguuhi Roma aivojibo uco idillunoco. Jaaruubo uujoho taacuumimínaahallívi, ¿milli nootíhi?

²⁰ Jaanegui amíhaico cuuhuvahi amíhaico aatyimeebere iimaquí. Jaano israelmí imiyaavogobadí uujoho imiyaavogomaño uco jino mahatyimehi jigaiñeri sisiciníiboco, nooboro.

²¹ Jaanegui nuumo: Míhai aamebaco magaayicitíhi Judea jinijetí iditi iimaanoco. Tolliro saato hoba monahabomí judiomí tahígotí agaserumo imitino idiicanoco míhaico jibogotíhi.

²² Jaanegui mihimeguehi íjoho edesamaaiñoco magajaanoco. Toono bohono íjiti fahígovaví imitino ihiimaahicanotí muguubuhicanotí, noomoro.

²³ Jaanegui safucuco uuvumo. Jaafucu sihidí miyamínaa gaseuhi Pablo iicaujafaño. Jaamoco fucurotíro Moocaani aivojí íjiti jibogoobo suufeníuhi íjicuuví. Jaabo Moise tajíbfafañodí, bu Moocaani iimaamínaa aamenefañodí Jesudítí jibeguehicaubo diitoco imiyaavugusuquí.

²⁴ Jaanoco saato ho miyaavuguhi, jaarunaa saato ho miyaavugutíhi icano.

²⁵ Jaamaño sabadíro íhesamaaje ícautímaño Pablodítí fuumo. Jaanegui diitoco Pablo nuuhi: Imino jahi motadímico Moocaani Gaija nuuhi ihiimaamínaafi Isaiafeenedí. Jílli nooboro:

²⁶ Foobo tomiyamínaaco dínoo: Amíhai íne muguubuji. Jaarunoco magaaajítíhi. Íne bu mahatyímejí. Jaarunoco mehesiciníjítíhi.

²⁷ Amíhai jeebí cuhufono iminifotomaño, imitino muguubumo. Amíhai aallíno mihicíníhi. Jaaneri amíhai aallínerí aatyímetímo mihicají. Bu amíhai nohojírí guubutímo mihicaquí. Bu jaamo amíhai jeebírí gaajatímo mihicaquí. Jaamo tajaago masaamoco uujoho ubuheesujiruneguiiha, nooboro. nuubo.

²⁸ Jaanegui amíhai magaaja, jísúmitíro Moocaani taajasu jibogoco judiomí íicatímedíro ícacuujínoco. Jaanoco díito imino guubuji, nooboro.

²⁹ Jílli Pablo unuunoco uguubumoro tonotí fuumo sanoomíro jenaucasimoro.*

³⁰ Jaanobuuna Pablo ícauhi míficabací tícovoví sita íjaco íicanohachuta jaaduuboro. Jahi díiboco ímeecítomoco imino gaayícíhicaubo toojafaño.

³¹ Jaaboro níhicugotíbo jibeguehicaubo Moocaani aivojí íjico. Tollíro Aivojíbo Jesucristodítí jibeguehicaubo. Jaaruuboco míhaiñooba Pabloco milli neehicautíhi.

* 28:29 Sahaamefaño toversiculoco ficuutímo.

ROMANOS

Pablo Romanomidi Acaatinuhaame.

Pablo Caatinuhi Romari Iicaja.

Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo jeeɔvominaafi, Moocaani uco ucuuhuvaubo diibo minisuminaafiti icaqui, Moocaani iijico jibeguequi uco #ciubo.

² Jibogoco Moocaani sicijetiro ihiimaaminaafeenedi Caatinuhaamefaño unuucuuno.

³ Moocaani Achi Aivojibo Jesucristoditi ihiimaano jibogo diibo miyaminaa ifiti iicausumi jibogono, Jesucristou aivojibo David iyaachimihaioboti icaubo.

⁴ Jaarunaa iimino Gaija imityari jafenuhi, diibo Moocaani Achi iicanoco. Jaamaño iguijevemeleeneti ubuheeteubo.

⁵ Jesucristofañodi Moocaani mihaico iminoco acihi diibo momofañodi mihaico igal-luqui, jaamofeenedi fahigova jinijeminaa uguubumoro imiyaavogomo icaqui.

⁶ Jaamofeeneri tolliro amihai mihicahi Jesucristota miicaqui Moocaani amihai ucuuhuvamo.

⁷ Jino aameque amihaidi caatinuhi paryi Roma cuumiri mihicamedi. Jaamoco Moocaani agaijiboro ucuuhuvamo iimino ifima diibedi icaqui. Moocaani, bu Mo-haivojibo Jesucristo icamisi imihuse, sajeebii icanoma mihica.

Pablo Roma Jinijeminaaco Abaatonoco Imeguehi.

⁸ Imegaviro ticoniji Jesucristofeenedi paryi amihaihallivi Moocaanico iimehicanoco aacibo amihai miyaavogoti fahigova jinijeminaa jibogocasimaño.

⁹ Moocaani uujoho diiboco tajeemaryo ejeeɔvehicaabo Illi jibogoco jibogooboro iicahicaabo gaajahi diiboma ihiimaahicasumi amihaiditi esafetehicanoco.

¹⁰ Moocaanico dilluhicahi diibo imogohachijii millitihacho tahi jisumi amihai baateji.

¹¹ Imeguehi amihai aatyimeebere amihai jeebii noco Moocaani Gaijari sefa-tusuqui. Jaamo janaanici sefano mihicahi.

¹² Tollii imeguehi uujoho fahigovavi mahamusucasinoco jino momiyaavogofañodi mihicamo.

¹³ Tañahabomi, imeguehi amihai fahiiivaroo abaateguehicanoco magaaanoco. Jaarunofaño fanoova uco tihitusuhicahi. Imeguehichi ofoonoco amihai feenedi sa-tohoco miyaavugusuqui fahigova jinijevii omoonihicabadi mooniqui.

¹⁴ Uco Moocaani tajibahi famoovahalliviro jibogooboro feequi añiminaa iijico agaa-jamoco, bu agaajatimoco icano. Tolliro bu fanoovaaco agaajamoco, agaajatimoco icano jibogooboro feequi.

¹⁵ Jaamaño uujoho imeguehi taajasubogoco amihai jibogonoco paryicino amihai Romari mihicamoco.

Jesucristo Jibogo Mitya.

¹⁶ Uujoho nucufevetihii Jesucristo jibogo iiminoti Moocaani mitya iicamaño paryicino toonoco imiyaavogomoco atajasuno iicamaño iticoni judiomico, bu tolliro judiomii icatimoco icano.

¹⁷ Jibogo mihaico jibeguehi Moocaani mihaico gaayicahi momiyaavogoti, Caatinuhaamefaño onobadi: Jaamaño Moocaani agaayicibo imiyaavogofeenedi icaji.

¹⁸ Jaamaño Moocaani sifiira paryi iimitimo miyaminaahallivi ñihicuno niquejefañoti saahi. Jaamaño diito iimiti diitoco miyaanoco gaajasutii.

19 Iimuguruva imino gaajajirumo Moocaaniti magaaajajirunoco. Jaanoco diiboro #fusucuhi,

20 Moocaaniti aatyimeratino gaajacafetejirahi diibo fanoovaaco eheetavuunofeenedi. Foovono mahatyimejirahi jiiñejeque ifivusuusumiti, diibo Moocaani imityaabo fahii#varo iicanoco. Jaamaño diito siinohalliv# agatyavequimaajirunoma chahahi.

21 Jilli Moocaanico gaajacurumo imino diiboco jeeçivoti#hi bu tolli#ro diiboco imoti#mo. Jilli#ro ajaaducafototi#no esamaajeneriro ijeeb#no mitahi. Jaamaño iguubuti#jeeb# diitoco çivono minifete#hi.

22 Magaajahi, unuurumo gaajati#hi.

23 Jilli#ro Moocaani sihidi# ejeevaabo ufucuro ifni#jiti#boco ejeecivoti#moro çafaryuhacumo, miyaminaafi ifni#fiibo ijim#iro, bu tolli#ro joomi# ijim#ri, jiiñimomi# ijim#ri, pary#çino faaboho asim#* ijim#ri icano.

24 Jilli#ti Moocaani diitoco iimiti# iimogovi#ro jeevesuhi toonocoro imeguenegui#ha. Jaamaño nucufesunoonoco fahi#gova mooni#mo.

25 Moocaani miya iijico iimiyaavogoti#moro sicamañe#hejequere miyaavogomo. Jaamoro Moocaani ifivusuunocoro ejeecivomoro imehicamo, Moocaanico imoti#moro idi#bocoro naha diiboco fahii#varo mihimejiruubo. Fine.

26 Jilli#ti Moocaani diitoco jeevesuhi unucufesune#heje imogovi#ro; aivo gaigoomiti# m#hai#no#m#yo gaifiim#ma iican#çinoco ejeevesumoro sano gaigoomi#ro fahi#govavi# icaçasihicahi.

27 Jaabad#ro buunaji# gaifiimi# gaigoom#ma iican#çinoco ejeevesumoro aivo sihidi# imogomo sifi#ma sano gaifiimi#ro iicacasinoco. Sano gaifiimi#ro nucufesunoonoco mooni#hicahi fahi#govavi#. Jaamaño toono iimiti# jaada ifihalli#vi#ro guihuvane#hejeque i#mo Moocaani afaijaneri.

28 Moocaanico eesafototi#ma#ño; diitoco iimiti# esamaajefa#no#vi#ro jeevesuubo mooni#tatine#hejeque imooni#qui.

29 Fanoova imiti#ma icamo ifico idi#nunoonoonine#heje, imiti#ne#heje, sitaanoco imoy#çine#heje, sitaaco imiti#no omoonine#heje icano. Siinohalli#ti sitaaco j#he#veme, gaicaaufi#fimo, ibacasifi#fimo, ba#ni#fi#fimo, sitaaco j#he#vefi#fimo, sicamañe#hejeque j#bocasi#fi#fimo.

30 Sitaaditi# iminoti#no iimaamo, Moocaanico j#he#veme, sitaaco gaijiti#mo, uujoho sihidi# jeevahi noomoro ifico çahaci#sumo, imiti#no omoonijine#hejequere esamaaimo, caanimi#co: Jii, nooti#mo.

31 Aivo esicini#ti#mo, unuucuunoco eheetavotati#mo, gaijiti#mo, sitaaco imiti#no omooninoco iimibachunoco gaajati#mo, sitaaco idaasugoti#mo.

32 Moocaani ataj#ibanoco imino gaajacurumo. Tolli# omoonifi#mo ifni#jiti#no guijeveque gaajacurumo. Jaarumo suufeni#ti#mo mooni#hicahi, tolli#ro sita omooninoco aty#memere imo imo icahicahi.

2

Moocaani Imino Dugaacufi#hi.

1 Jilli iicama#ño agatyavequimaajirunoma chahahi, #joho sitaaco imiti#co udugaacuubo. #joho cajaanihacho idi#caruubo, sita: Imiti#co, onooboro udugaacuubo, #ro bu difiçicoro toonofa#ño ga#ni#suhi sita: Imiti#co, onooboro bu #joho tobad#ro mooni#hicahi.

2 Magaajacuhi Moocaani imino udugaacuuboro tolli# omoonimoco ijadaco aci#finoco.

3 ¿Nacu #joho fine deesi#çini#hi: Moocaani idaasuno omooninoti# taajaji, onoobo? Jaaboro #joho sitaaco iimiti#halliti# idaasuno omooni#hicaabo, bu diito omoonibadi#ro mooni#hicahi.

* 1:23 Griego iijiri: faaboho asim# igueeneme#heje itihai#ño iicamo, noono.

⁴ ¿Nacu ñjoho diimogotíhi Moocaani imihuseque, bu ijaabíicífífihicanoco; ñjoho gaajatihi diibo imihuse ico dihimitíico ejeevesusujirunoco?

⁵ Dijeebñ aivo ico ucuhufomaño dihimitíico deevesugotíhi. Jaamaño dihallíiviro síhidi titibaníhi Moocaani ico idaasuno omooníjinoco ufucu atyímecafetejino Moocaani imino udugaacuuboro ijaadaco acíjífucuvi.

⁶ Tusumi jari jaadujíibo famoovaaco itíicovoocívi iiminoco omooníiboco iimineri, bu iimitínoco omooníiboco iimitíneri icano.

⁷ Jaamoco Moocaani imico, bu bocico icano iguínomoco, ifíníitíno fíivofeenedí iminoco suufenítimo omoonímoco ifíníitíno fíivoco acíjíibo.

⁸ Jaanotí sefano idaasuno mooníjíibo: Uujoho síhidi jeevahi, onoomoco, jaamoro miyaanoco íjívotímoro iimitínocoro eheetavomoco

⁹ síhidi aivoma idaasuno icaji paryíicino imitínoco omooníhicamedi, ímegaví judiomí, tollíro bu judiomí íicatímedi.

¹⁰ Jaanotí Moocaani acíjíibo imico, bocíco, sajeebíico icano paryíicino imino íicahícamoco, ímegaví judíomico, bu jaabadíro judíomí íicatímoco icano.

¹¹ Moocaanídí miyamínaa sabadíro íicamaño.

¹² Paryíicino Moise tajíibama achahamo ímitíico omoonímo fíníjí totajíibama chahamo. Jaanotí Moise tajíibama íicacuuro mo ímitíico omoonímo totajíibafeenedí dugaacufetejimo ifíníqui.

¹³ Moocaani gaayíicítíhi totajíibaco jillí tícovono uguubumoco. Jaanotí imino uguubumocoro imino íicamoco gaayíicíibo.

¹⁴ Jaanotí síicumíoto Moise tajíibama chaharumo íjeebñtíro Moise tajíiba onobadí moonímo. Jaamo Moise tajíibama chaharumo, tollí íjeebñ onobadí omooníno. Toono díitedí tajíibabadí jeevahi.

¹⁵ Íimíhíicafeenedí gaajasumo íjeebñífaño Moocaani tajíibama íicanoco íjeebñ díitoco jíibeguehí miyaano ícanoco. Jaamoco íhesamaajere ufucu jíibeguejí íminoco, bu ímitínoco ícano omooníhicanoco.

¹⁶ Ufucu Moocaani paryíicino miyamínaa toovono omooníhicanoco emeecíiboro jaadují Jesucristofeenedí taajasujíibogoco uujoho íjíibogooboro eneehicabadí.

Judíomí Moise Tajíibaguíino Ícahí.

¹⁷ Jaanotí cajaaníyohacho: Uujoho judíomíooobo, onoboro Moise tajíibafañodí ícahí, bu Moocaani uco gaíjíhí, neehícahí.

¹⁸ Jaabo ñjoho Moocaani jeebñ onobadí íicanoco gaajahí. Jaaboco ico Moise tajíiba gaajasuhí íimíno ífíico díicíqui.

¹⁹ Jaabo: Uujoho aivo gaajahí, onoomaño díito Moocaaníco agaajatímoco jíibeguejiráhí, bu ímitífaño íicamoco gaajasujiráhibadí deesícíníhí.

²⁰ Agaajatímoco jíibeguejiráhí, bu uguubutímoco fajíníjiráhí, nooboro deesícíníhí, tajíibafañó miyaanoco, bu agaajanoco ícano agaajamaño.

²¹ Jaarunofañó ñjoho sítaaco ídíibeguehícaabo, ¿collíhí jaabo dífíicoro díibeguehícatíhí? Íjoho sítaaco: Mananídíno, nooboro ídíibeguehícaruubo, ¿collíhí jaabo nanívahícahí?

²² Íjoho sítaaco: Sífigoma díicajiráhana, eneehícaruubo, ¿collíhí jaabo ñjoho sífigoma díicahícahí? Íjoho sítaaco: Íjínítaco jíibeguehí, eneehícaruubo, ¿collíhí jaabo jíhovono caanímí íjano busumíjeque naníhícahí?

²³ Tajíibafañodí quehe quehe díicarahí. Jaaruubo Moocaaníco nucufevesuhícahí díibo tajíiba onobadí omoonítímaño.

²⁴ Mííro Caatíníhaamefaño noonó: Amííhai tollí míhícamañó judíomí íicatímó Moocaanídítí ímitíno íimaahícahí, noonoro.

25 Moise tajibaco imino mooniruva dimeehe nijequeque iquiticino #di imijirahi. Jaanoti Moise tajibaco imino omoonihachijji Moocaanita iicatimobadi diicahi. ¿Jaanegui imeehe nijeque iquiticinoti jinehejebaco mihicijitirahi?

26 Jaanoti iquiticiratiruubo tajiba onoobadi omoonibo imeehe nijeque iquiticinibobadi gaayicicafetehe quiticiratiruubo.

27 Imeehe nijeque quiticiratiruubo tajiba onoobadi omoonihicaabo ico dihimitico atyimesuji, ijoho tajibaco: Jii, enehicatimaño toohaamema diicaruubo, dimeehe nijeque quiticininirubo icano.

28 Jaabo judioru jaaruubo Moocaani iimogobadi omoonitimaño miya judiobadi jeevatibo. Jaano tolliro quiticininirumo ijeebifañodi imino imiyaavogotimo miya quiticima icatino.

29 Jaanoti naha miya judio iicaabo Moocaani iimogobadi ijeebifañodi omoonibo miya quiticima iicaabo. Jilli aamefaño acaatinibadiro iicaqui icatino, bu mojeebifaño Moocaani Gaija onoobadi miicaqui. Jilli omooniboco miyaminaa imothi, idiboro Moocaani imehi.

3

1 ¿Jaanegui collihi judioti mihicajirahi? ¿Collihi bu miquiticijirahi? neejirumo.

2 Jaarunofaño aivo sihidí imino judiomiti mihicano judiomico Moocaani ijibogoco aaciumaño.

3 ¿Jaanaa millijiru, diitoti saatoho imino imoonitiruva? ¿Nacu jilli diito iicanoti Moocaani diitoco aaciuguunoco dumiticijirahi?

4 ¡Cha, tolli icatino! Tolli icarunehejehaca Moocaani iimihuseque jeevesutíhi. Jilli Moocaani imino paryi miyaanoco onoobadi eetavehi, paryicino miyaminaafi bañifirunaaca. Miro Caatinihaamefaño noono: Iimiiboti diicaji dihimi icafeenedi, bu ico inisumoro emeecirunoti imino dihiineji, ononoro.

5 Jaanoti mohimitifeenedi Moocaani iiminoco saatoho gaajahi. Jaanoco jilli: Moocaani imitíhi, monoonicíhi mihaiico idasuno diibo omoonimaño. Jilli miyaminaa esamaaje imitacinimo noonicíhi.

6 ¡Jaarunaa tolli icatino! Moocaani imitiminaafi iicaruva, ¿milli bu jaabo miyaminaaco iimitihalliti idasuno moonijirahi?

7 Jaanoti saatoho esamaaje imitacinibo neejirahi: Uujoho abañififiiboti saatoho Moocaani miya ijico onoonoco agaajamoro janaanici diiboco acahacisuhachijji, ¿collihi jana uco imitiminaafibadi idasuno moonijiibo?

8 Jaaneguiha iimitinoco momooniqui iiminooono isaaqui, nooboro. Jilli saatoho imitino esamaaimoro neehicahi mihaiiva iminotino mijibeguehicanoco. Jaarumo tolli enehicamo idasuno moonicafeteji toonovi #fotomo.

Famooro Mihimifíhi.

9 ¿Milli jaanoco meneejirahi? ¿Nacu mihai judiomí diito janaanici mihimifíhi? ¡Cha, tolli icatino! Miro: Judiomi imitico, munuucuhi, bu famoovaaco monoobadiro, imitiguiino paryi famoovaro mihicahi.

10 Miro Caatinihaamefaño noono: Imimo chahahi, aivo saafiiba iiminoco omoonibo chahahi.

11 Mijoho agaajamo chahahi. Mijoho chahahi Moocaanico iguiinomo.

12 Famooro mitacuhi, iimitijiri famooro iimitihigoviro fuucuuhi. Mihaiñooba iiminoco omoonimo chahahi, aivo saafiiba chahahi.

13 Oono iiji cihojico mafaayicijirubadi jeevahi aivo idicuno ihiiamaamaño. Jaamo bañifihicamo, ihiiamaa jiinimo namitabadi jeevano imitino moonisumo.

14 Sano iminotinocoro iimaamo aivonoonocoro.

15 Sitaaco iguijenjinojaagoviro goovano foomo.

¹⁶ Idaasuno moonimoro finisumoro igomo.

¹⁷ Jaamo sajeebii icaco gaajatimo.

¹⁸ Moocaanico inihicugonoco esamaaitimo, noono Caatinahaamefaño.

¹⁹ Jaanoco magaajacuhi paryicino Moise tajibafaño iicano totajibaguiino iicamedi noono. Jaanoti famooro illivomoro Moocaani aivojiguiino iminifetequi.

²⁰ Miihaiñooba Moocaani imefeene gaayicicafetejitihii tajiba onoonoco omoonifeenedi. Jilli tajiba miihaico mohimitico gaajasuhi.

Miyaavogofañodiro Mataajatahi.

²¹ Jaanoti jisumi tajiba uufocodi magaajahi milliti Moocaani miihaico agaayicinoco. Jaarunofaño tajiba aamefaño, bu Moocaani iimaaminaa aamefaño icano toono mataa-jajinohalliti ihiimaacuno.

²² Jaanoti jino naha Moocaani miihaico agaayicino Jesucristoco mimiyaavogonofeenedi. Chahamo saatoho sita janaanivii iicamo icano.

²³ Famoro imitico momooniuhii. Jaamaño Moocaani imi iijiti tehesino mihicahi.

²⁴ Jaarunaa Moocaani famoocoro jilli iimihuseri ticovono gaayicihii, Cristo Jesufañodi ataajasucumaño.

²⁵ Moocaani Cristoco miyaminaa imitihallivii guijenisuhii. Jaamaño diito imiyaavogousumi diitoco taajasuubo. Jilli mooniubo iimihuseque igaajasuquii sicijeo imitii icarunoco ajaabicuboro jeecivotiibo fatyuubo.

²⁶ Jilli mooniubo diibo Moocaani jisumihachuta iimihuseque igaajasuquii. Jaabo Jesuco imiyaavogomoco agaayicicunofeenedi gaajasuubo jisumihachuta iimihuseque.

²⁷ ¿Jaamaño millii bu moficoro quehe quehe mehesicinijirahi? Tollii mihicahicano chahacuuhii. ¿Collihii jaano tollii icatino? Cha, tajiba onoonoco momooninotii icatino jilli Jesucristoco mimiyaavogonotii.

²⁸ Jaamaño magaajahi miyaavogofeenediro Moocaani minoco agaayicinoco. Jilli tajiba onoonoco momoonimaño icatino.

²⁹ ¿Nacu Moocaani saatohoro judiomitahere? ¿Nacu bu tolliiro judiomii icatimotahe icatino? ¡Janabuu! Tolliiro bu diitotahe.

³⁰ Idiiboro Moocaani saafiro iicamaño miyaavogofeenedi gaayiciiibo judiomico, bu judiomii icatimoco icano.*

³¹ ¿Jilli miyaavogofañodi mataajahi, monoomaño jaanegui nacu Moise tajibaco imitino meneehii? ¡Cha, tollii icatino! Jiliiro janaanivii tajiba miyaano iicanoco meneehii.

4

Abrahamti Magaajano.

¹ Masii Abraham miihai judiomii eedebeditii mehesamaaiquii. ¿Nacu jinejeque fine gaayiciubo?

² Siinoco omoonunofeenedi Moocaani diiboco igaayiciuruva quehe quehe icaujiruubo. Jaaruubo Moocaani imefeenevii icatino.

³ ¿Naa millii noono Caatinahaamefaño? Abraham Moocaanico miyaavoguuhi. Jaamaño diiboco Moocaani gaayiciuhii, noonoro.

⁴ Jaanoti saatoho idudicamaaje jaadaco agaayicino ticovono diiboco aacino icatino. Jilli idudicamaajeque ajaaduno.

⁵ Jaanoti saatoho jinejeque moonitirumo Moocaanico miyaaveguehi. Jaabo Moocaani iimitirumoco agaayiciiboco miyaavogomo. Jaamoco Moocaani gaayicihii jilli ticovono diiboco imiyaavogomaño.

* **3:30** Griego iijiri: miyaavogofeenedi gaayiciiibo imeehe niyeque iquiticinimoco, bu iquiticiniratimoco icano, noono.

⁶ Tolliro bu David nuuhi: Imo imo icaabo saafico Moocaani agaayiciibo. Jaaruno iimihuseti agaayicino icatino.

⁷ Jilli David nuuhi:

Imicani icamo jaatyo diito imitico Moocaani ubuusumo; diito imitico esafototiibo ejeecivucuutino.

⁸ Imicani icaabo diibo imitico Moocaani ejeevesucuubo, nuubo.

⁹ ¿Nacu fine jino imo imo ica saatohero imeehe nijeque iquiticinimedi? ¿Nacu bu fine tolliro iquiticiniratimedi? Miro munuucuuhi, Abraham imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciunoco.

¹⁰ Jaaboco, ¿cusumi gaayiciubo iimeeheque iquiticiunobuunati? ¿Nacu imegaviro? Toonobuunati icatino, imegaviro.

¹¹ Buunati Abraham meehe quiticico gaayiciuhi imiyaavuguunofeenedi diiboco Moocaani agaayiciuno jibogobadi iicano. Jilliti Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi. Jaamo imeehe quiticiratirumoco Moocaani tolliro gaayicihi.

¹² Miyaano Abraham imeehe iquiticinimo caaniti icahi. Moheedebe Abraham iquiticirautisumi imiyaavuguubadi, imiyaavogomo caani eneejiruno. Jaamaño diito caani icatiibo, iimeehequere iquiticiumaño.

Moocaani Unuunoco Magaayicihi Miyaavogofeenedi.

¹³ Miro Moocaani: Amihaico jinijeque aciji, nuuhi Abrahamco, iyaachimihaidi icano; atajibaco omoonumaño aciguutiibo. Jilli imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciuboro: Jinijeque aciji, nuuhi.

¹⁴ Jaaneguiha Moise tajibaco omoonimo idimoro Moocaani aaciguunoco igaayiciruva. Jaaneguiha jahi miyaavogo miyaano icacuutahi, tolliro bu Moocaani aaciguuno miyaano icacuutahi jahi.

¹⁵ Miro tajiba mihaico gaajasuhi Moocaani mohimitihalliti minoco idaasuno omoonijinoco. Jaanoti tajiba achahahigo magajatihiti imitino mihicanoco.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa imiyaavegueneguiha Moocaani unuunoco aciguubo ticovono, paryicino Abraham iyaachimihaidi aivo miyaano icaqui. Jino Moocaani aaciguuno idimoro Moise tajibaco omoonimedi icatino, tolliro buunaji Abraham imiyaavuguubadi paryi imiyaaveguemedi. Jaamaño diibo Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi

¹⁷ Moocaani imefeenevi, diiboco Abraham imiyaavuguubo imefeenevi. Jilli Moocaani Abrahamco Caatinhaamefaño neehi: Ico ficuuhi ajashutimo miyaminaa caaniti, nooboro. Jaabo Moocaani iguijevecuurumoco fiivoco acihi. Jaabadiro bu ifivejiturunehejeque fiivusuubo.

¹⁸ Abrahamco Moocaani unuunoco aatyimeratirunoco eesiciniuboro miyaavuguubo. Imiyaavogoma icaumaño ajashutimo miyaminaa caaniti icaabo. Moocaani diibo iseemema icautiruuboco: Tonoodimeji diiyaachimihai, unuunoco imiyaavuguumaño.

¹⁹ Jaasumi Abraham icauhi ciendino ficabavano ticovocivi. Jaaruubo jeevesuutihiti imiyaavogoco, diibo mogai Sara icano aivo amiyatisi icacuumaño eseemevacuujitirunoco

²⁰ guucibautiibo. Bu tolliro bañiguutiibo Moocaani unuunoco. Jilliro imiyaavuguuboro esiciniubo. Jaaboro Moocaanico imuuboro

²¹ esiciniubo Moocaani imityari aaciguuno imiyacarujinoco iyaachimihaiditi.

²² Jilliti diibo imiyaavogoco agaajauboro Moocaani diiboco gaayiciuhi.

²³ Tolli diibo miyaavogoco Moocaani gaayiciuhi, toono diibo Abrahamditiro caatinirautihi,

²⁴ tolliro bu mihaidi caatinimo. Mihaidi miyaavogoco tolliro Moocaani gaayicihi mihaidi Jesu Mohaivojiboco guijevefañoti ubuheetesuuboco mimiyaavogomaño.

²⁵ Jaabo Jesu mohimitihallivi acicafutuuhi iguijevequi. Jaaruubo siino buheeteuhi diibofeenedi mihaico Moocaani igaayiciqui.

5

Mohimitico Jesu Jaaducuuhi.

¹ Jaamaño Moocaani mihaico momiyaavogofeenedi mohimitico ubuusuuboro agaayicicuumo, sajeebii Moocaanima mihicacuuhi, Mohaivojiiho Jesucristofeenedi.

² Diiboco mimiyaavogonofeenedi Moocaanivi mifitivehi, diibo imihuseque mag-aayiciqui. Jaanofeenedi quehecuno mihicahi. Jaamoro imo imo mihicahi ufucu Moocaani imifaño mihicajinoco magaajamaño.

³ Toonotiro imo imo mihicatihi, tolliro bu idaasuno mihicarunofeenedi imo imo mihicahi, toono fanoovaaco majaabicinoco mihaico agaajasumaño.

⁴ Jaano majaabicinofeenedi Moocaani imefeenevi imino mihiinehi. Jaamo imino mihiinomaño mehesicinini Moocaani mihaico imino omoonijinoco.

⁵ Jaanoco mehesicinino mihaico jeevesutihi Moocaani mojeebinoco igaijiri gahafusu-cuuhi Igaijaco aacinofeenedi.

⁶ Mihairyo mofico mataajasujitirahi. Jaaneguiha Cristo guijeveuhi paryicino imitiminaahallivi.

⁷ ¿Cajaanii fine guijevejirahi sifi Moise tajiiha onoobadi omooniihohallivi, nacahajiru? Jaarunaa fine tahi icaabo saafi iimihuseebhallivi iguijevejiruubo.

⁸ Jaanoti naha Moocaani mihaico agaijinoco ifusuuhi, mihiimifitirumohallivi Cristo iguijeveunofeenedi.

⁹ Jaamaño jisumi Cristo iguijeveunofeenedi mihaico Moocaani agaayicicuumaño, diibofeenedi mataajacuuhi idaasuno mihaico Moocaani omoonijirunoti.

¹⁰ Iticoni iminaati mihicaurumo Moocaanima sajeebii miminifutuuhi Illi mohallivi iguijeveunofeenedi. Jaamo sajeebii mihicacuumaño magaajahi mataajajinoco diibo ubuheeteubofeenedi.

¹¹ Jaano toonoro icatino. Tolliro bu Moocaanifaño imo imo mihicahi Mohaivojiiho Jesucristofeenedi. Miho diibofeenedi Moocaanima sajeebii mihicacuuhi.

Adan, Cristo Icamisiditi Pablo Imaano.

¹² Jaamaño saafi Adan onoobofeenedi jinihallivi imiti jicafutuuhi. Jaano imitifeenedi, bu tolliro guijeve jicafutuuhi. Jaano guijeve paryi miyaminaavi fatyuuhi famoro imitico eheetavuumaño.

¹³ Tajiiha chahaunaaca imegaviro imiti jinihallivi icacuuhi. Jaasumi tajiiha achahaumaño imitico omooniiuno gaajaveechurautihi.

¹⁴ Jaanoti tusumi Adan iicaudihiti Moise iicaunohachuta guijeve imityama icacu- uhi imitico omooniumohallivi. Moocaani tajiihaco Adan ijiihivuutimaño imitico omooniiubadi diito miyaminaa imiti icatini. Jaabo Adan jaadi Cristo asaaujiibo jiihobogobadi iicaubo.

¹⁵ Jaaruno Adan imiti oovicicafotono ifototihii mihaico Moocaani aacinovi. Miho saafi Adan imitifeenedi famoro guijeveuhi. Jaanoti Moocaani mihaico ticovono taajasuco acihi, saafiro Jesucristofeenedi. Jino aivo allinoocivi guiraahi, ajashutimoco imino omoonijino.

¹⁶ Saafi imitiro ifototihii Moocaani mihaico taajasuco aacinovi. Saafiro imitico omooniiuno famoohalliviro javuvehi. Jaabadiro bu miyaminaa sihidii imitico moonirumoco Moocaani ticovono taajasuco acihi.

¹⁷ Miho saafi imitifeenedi guijeve mityatehi famoohalliviro. Jaano janaanici imi ticovono Moocaani agaayicimo mityano icaji bohofifaño saafiro Jesucristofeenedi.

18 Jaamaño saafi Adan imitifeenedi famooro idaasufaño icahi. Jaanoti Jesucristofeenedi famoocoro Moocaani agaayiciboro bohofico acihi, diiboro Cristo omoonuno Moocanidi iimiumaño.

19 Miïro saafi guubutifeenedi ajashutimohallivi imiti javuvuuhi. Jaanoti bu saafi guubufeenedi ajashutimoco Moocaani gaayiciji.

20 Jaamaño tajjiba saahi imitico omoonino ihatyimecafetequi. Imiti ajashutirunaaca, Moocaani miihaico agaijino aivo allinoocivi.

21 Jaabadi imiti imityari guijeveque isivaubadiro bu Moocaani imi iiji mitya iguiraatono miihaico diibovi ifiitivusuqui. Jaano miihaico ifinijitino fiivoco ihaciqui Mo- haivojjibo Jesucristofeenedi.

6

Mohimiti Ifico Mifnisucuuhi, Cristodiro Mihicacuuhi.

1 ¿Jaanoco milli meneeki? ¿Imitico moonimoro mihicaji toonoti miihaima Moocaani gaiji iguiratequi?

2 ¡Tolli icatino! Miihai mohimiti ifico miguijenicuumo, ¿milli bu jaamo imitifaño icamoro mihicajirahi?

3 ¿Nacu amiihai magaajatihi niti Cristo Jesujaago miihaico iminiyuno eneejirunoco? Jaabadiro diibo guijevefaño miihaico iminiyuno eneejiruno.

4 Jaamaño nitisumi Cristoma sano miguijevemere micicafotonobadi jeevahi. Jilli mohimiti ifico mejeevesucuumoco, eneejiruno. Bu tolliro mubuheetemere bohono ifima mihicano siino imitico momoonijitino eneejiruno oono Cristo Caani mitya imiri guijevefañoti ubuheeteubadi.

5 Cristofaño mihicacuuhi. Jaanogui mihicacujitihahi mohimiti ifi onoobadi. Jaanoti bohono ifi onoobadiro mihicacuhi, oono Cristo iguijeveunoti ubuheeteubadi.

6 Miihai imino magaajacuuhi iticoni mihicauno ifi Cristoma etetecucafutucuumoco, miihai ifi iimitinoco imeguehicano ifinicuuqui. Jaamoro siino imiti jijovoto icacutum miicaqui, miino aivojjibo atajjibanoco momooninicibadi moonicutimo miicaqui.

7 Miïro iguijevecuumo imiti mityati sihigovi icacuuhi.

8 Miihai mohimiti ifico mejeevesusumi Cristoma sano miguijevecuumobadi jeevahi. Jaanoti mehesicinahi diiboma sano mihicajinoco.

9 Jaamaño magaajahi safooro Cristo guijevefañoti ubuheeteubo siino uchuumucuu- jitinoco. Gujeve diibohallivi janaanici imityama chahacuuhi.

10 Miïro Cristo sano paryicino imitihallivi safooro guijevecuui. Jaabo ubuheeteubo Moocanidiro icacuui.

11 Jaabadiro bu amiihai imitico momoonicudino. Jaarumo Moocaani iimogobadiro mihicaji Cristo Jesufaño mihicamaño.

12 Jaaneguiha amiihai ifi iguijeveji ifihallivi imitico mimityacarusucuumo, amiihai ifi iimoyicinehejeque momooninofañodi.

13 Amiihai ifico imitiguiinovivi mificuumo. Jilli Moocanijaagoviro miminifoto igui- jevecuumo siino ubuheeteme iicanicibadi. Amiihai ifico Moocanidi mificu iiminocoro momooniqui.

14 Miïro imiti amiihaihallivi mityacujitihahi. Amiihai tajjibaguino mihicacutihahi Moocaani gaijifaño mihicacuumañ.

Jeevovominaavi Oovicino.

15 ¿Jaaneguiha milli meneeki? ¿Imitico momooniji tajjibaguino icatimo Moocaani imihusefaño mihicacumaño? ¡Cha, tolli meneejitirahi!

16 Amiihairyo imino magaajacuui sifiguiino jijovonoti miminifutusumi diibo atajjibanocoro: Jii, meneehi. Jaabadi mihicatahi ifinijitino guijeveque aacinoguiino. Jaanoti Moocaani atajjibanoco: Jii, monoohachiji iticovono ifima mihicaji.

17 Jaamaño uujoho Moocaanico imehi; iticoni amihai imiti jiovoto mihicaurumo, amihai jeebifañodi magaayicicuuhi toono jibogojaagovi miminifutucumaño.

18 Imititi mataajacuumo imino jeecivominaatiro mihicacuuhi.

19 Miyaminaa ihiimaanibadi iimaahi amihai jeebitiro magaajajitirahi jinooco. Jaabadi amihai iticoni amihai ifiinoco, fanoova idicunoono iimitinoco icano mooniqui mificuubadiro, bu jisumi amihai ifiinoco mificu iticovono ifi eetavoguiharo ijeevadi Moocanidiro iicaqui.

20 Amihai imiti jiovototi mihicausumi iticovono ifi ica eetaveguiiha mihicautihi.

21 ¿Jinejeque nacu mihicuihi tonehejeti toono amihai jisumi munucufegueneti? Miro toono guijevejaagovi moinoco asatyono.

22 Jaanoti jisumi imiti moinoco ijijuvusunoti mataajacuumo Moocaaniguiharo mihicacuuhi. Jino naha idinocoro amihaidi iimino. Miro amihai Moocaaniguiharo ficuuno. Jaanoro ifinjitino fiivojaago satyono.

23 Miro imiti jaada ifinjitino guijeve. Jaanoti Moocaani aacino ifinjitino fiivo Cristo Jesu Mohaivojibofeenedi.

7

Taabavavi Oovicino.

1 Tañahabomi, amihai tajibaco magaajacuumo, magaajahi tajiba mityaguiino mihicafinoco mochoomotinohachuta. Jaanoti miguijevenebuunati toojiinije tajibati mataajacuumo.

2 Miro gaigo atajevacuugo aijivi gataacinhi tajiba onoobadi aiji iguijebetinohachuta. Jaanoti aiji iguijevecuudi toono tajiba, diigoco diibovi agataacinisuhicanoti taajacuugo.

3 Jilli iicamaño aiji icanaaca sifima iicago ajeva imitico eetavehi. Jaanoti aiji iguijevecuudi ticovono minifutucuugo. Jaadi ivi sifico atajevavuno, toono ajeva icatino.

4 Jaabadiro bu amihai tañahabomi, jisumi Cristotaro mihicacuuhi, uchuumucuumo tajibaguiino iicacuutibadi mihicacumaño, Cristojaagovi miminifutucuuhi. Jaamo jisumi Cristo guijevafañoti ubuheeteubotaro mihicacuuhi Moocanidiro imino moonimoro mihicacuqui.

5 Jaanoti mihai moheedehefi iimogobadi momoonihicausumi tajiba nuuhi: Moonidino, unuurunoco janaaniviro momoonihicauhi. Jaano mihai guijevafaño satyuuhi.

6 Jaarumo jisumi uchuumucuumo tajiba mityaguiino iicacuutibadi, mihicacuuhi. Jaamaño toonoti mataajacumaño Moocaanico mejeecivucuui bohofiri Moocaani Gajafeenedi eedeetajiba acaatinicininofañodi mihicacuutimo.

Imiti Mino Iffaño Iicano.

7 ¿Jaanoco, milli meneje? ¿Tajiba nacu imitih? ¡Tolli icatino! Uujoho imitico gaajajitirahi tajiba: Imiti, inootiruva. Miro uujoho gaajajitirahi sitaanoco mihimogono imiti iicanoco, tajiba: Sitaanoco diimeguejirahana, inootiruva.

8 Toonofeenedi imitico gaajacuruubo mejeevesutano janaanici imeguehicauhi imitinocoro. Jaanoti tajiba achahahigo gaajaratino imitino mihicaruno.

9 Safoono uujoho tajibaco agaajautisumi imono icaurahi. Jaanoti tajiba agasecuudi uco imitico esaayuvauhi. Jaanoti uujoho gaajacuuhi iguijeveujinoco.

10 Jilli mooniuno tajiba fiivoco aacivauruno. Jaaruno aacitoro jilliro uco ifinjitino guijevafaño ficuuhi.

11 Tajibaco imino omooniboro ifinjitino fiivoma fine icaji, nuurunaaca tahimitico gaajasuuno. Jaaneri cijigaifaño efeejinoco gaajacuuhi. Jilli tahimiti toono tajibafeenedi uco bañuhi.

12 Jaaruno toono Moise atajibauno imitino icatino. Jilliro aivo imino paryi Moocaani unuuno imino ticovono.

13 ¿Jaaneguiiha nacu fine jino imi tajüba uco guijenühi? ¡Cha, tolli icatino! Imiti uco guijenühi. Jaanoti tajübafeenedi magaaajahi toono imiti aivo iimitinoco.

14 Magaajacuuhi tajüba Moocaani Gaijati asaanoco. Jaanoti tafi jilli ticovo miyaminaa ifi imiti jijovonoti iicano.

15 Uujoho gaajatihi millitihacho fine tolli iicanoco. Iimogonoco omoonitüboro, iimogotinocoro ijühegueneque moonihicahi.

16 Uujoho: Imitino, onoobadi bu tajüba: Imitino, onoomaño tajüba miyaano.

17 Jaamaño uujoho toono omooninoco imogotirahi. Jaarunaa imiti tafafano iicano moonisuhicahi.

18 Uuro gaajahi tafafano iimino aivo achahanoco. Iiminocoro omooninoco imogorahi. Jaaruubo moonihicatihi.

19 Iiminoco iimugurunoco moonihicatihi, iimitinoco iimogotirunocoro moonihicahi.

20 Jaabo iimogotinocoro omoonübo, uujoho moonihicatihi imiti tafafano iicano moonisuhicahi.

21 Jaamaño jilli uudi icahicano; iiminoco omoonijirusumi iimitinocoro moonihicahi tafafano sano imitiro iicamaño.

22 Tajeebüfanoði Moocaani tajübaco imogorahi.

23 Jaarunaaca tafafano iicano tajeebüfanoði iimugurunoco tihüsuhi; imiti tafico isisinoro atajübacumaño.

24-25 Müro tajeebü tajübahicahi Moocaani onoobadi mooniqui. Jaarunaaca tafi uco imitijaagoviro satyehicahi. Idaasucaniji fine uujoho. ¿Müjoho fine uco taajasuji jino ifinijitino guijevefano asatyono ifiti? Idiüboro Moocaani uco taajasujirahi, Mohaivojübo Jesucristofeenedi. Jaamaño ¡Moocaanicoro mihimehi!

8

Moocaani Gaijafanoði Iicano Ifi.

1 Jaanoti jisumi Cristo Jesufanoði iicacuumo idaasuno mooniracuujitihi.

2 Müro Moocaani Gaija fiivoco Cristo Jesufeenedi aacübo tajüba uco taajasuhi imiti jijovoboti, ifinijitino guijeve mityati icano.

3 Müro Moise tajübafeenedi mühaiñooba taajajitirahi. Tajübaco saatohoba miyaminaa imino moonijitirahi iniinovamaño. Jaanoti naha Moocaani idiüboroco Illico galluhi miyaminaafi ifiti iminiyuuboro. Jaabo iguijeveunofeenedi imitico guiinonübo, mühaico imiti guiinonicuutino iicaqui.

4 Jilli moonübo Moise tajüba onoobadi meheetavehicaütineguiiha, jilliro tajüba onoobadi imino miicaqui. Müro mofi onoobadi mihicacuutihi, Moocaani Gaija onoobadiro mihicacuuhi.

5 Müro ifi onoobadiro iicamo ifi ononehejequere moonifihi. Jaanoti Moocaani Gaija onoobadi iicamo toonojaagoviro ijeebü icahi.

6 Mofi onoonocoro momoonino guijevejaagoviro münoco satyehi. Jaanoti Moocaani Gaija onoonoco momoonino münoco satyehi sajeebü, bu fiivo icanojaago.

7 Jaanoti ifi onoonocoro omoonihicamo Moocaaniminaati icahi. Jaamo iimogotimo, bu imityama chahamo diibo tajübaco omoonijirumo.

8 Jaamaño ifi onoobadiro iicahicamo Moocaanico imo imo moonitihi.

9 Jaanoti amühai, amühai ifiguiiharo mihicatihi, Moocaani Gaijadiro mihicahi diibo Gaija amühaifano iicacumaño. Jaamaño Cristo Gaijama iicatimo Cristota icatimo.

10 Jaanoti Cristo amühaifano iicahachijü amühai ifi imitiri guijeveji. Jaarunaaca amühai jeebü buheehi, Moocaani agaayicumaño.

11 Cristoco guijevefanoði ubuheetesuubo Gaija amühaifano iicahachijü, diüboro Moocaani amühai ifi echeemejirunoco bohofiti acijübo diibo Moocaani Gaija amühaifano iicanofeenedi.

12 Jaamaño tañahabomi, m̄hai Moocaaniguiiharo mihicacuuihi.

13 Jaanoti am̄hai, am̄hai ifi onoobadiro mihicahachij̄i miguijeveji. Jaanoti Moocaani Gaijafeenedi am̄hai ifi imit̄noco ataj̄bahicanoco mejeevesuhachij̄i mihi-caji.

14 Parȳi famooro Moocaani Gaija onoobadi iicamo Moocaani seemeti icahi.

15 M̄iro am̄hai m̄noco ij̄juvusuno gaijaco magaaȳic̄ihinītihi, siino toonofañodi miñihicuguequi icat̄ino, m̄noco Moocaani seemeti eheetavono Gaijaco magaaȳic̄iuihi. Jaamo Togaijafeenedi Moocaanico meneehi: Ijoho Guihirubi, monoon̄ic̄ihi.

16 Jaabo diiboro Moocaani Gaija j̄beguehi mojeeb̄faño m̄hai Moocaani seme mihicanoco.

17 Jaamo m̄hai diibo seme mihicamaño magaaȳic̄iji Moocaani aac̄igonoco. Jaamo toonoco magaaȳic̄iji sano Cristoma. Jisumi diibo idaasuno iicaubadi mihicamo tolliro ufucu diiboma ihaivojifaño sano imo imo mihicaji.

18 Jisumi idaasuno mihicaruno sihidi jeevat̄ihi ñfotot̄ino aivo ufucu imino mihicaj̄i-novi.

19 Parȳi fanoova Moocaani ifivusuud̄ino, Moocaani seme ih̄fusucafetej̄ifucuco ihatȳimequi sihidi iimogonoro teemehicahi miyam̄naa icat̄iruneheje.

20 Jaaruno parȳi fanoovaaco Moocaani ifivusuuruno Adan imit̄noco omoon̄iusumi Moocaani afaijacuuno imicuutihi. Jaarunofaño esic̄inino,

21 toonoco unucusuhicanoti, ifinisuhicanoti icano ufucu ataajasucafetejinoco. Jaano Moocaani seme ufucu imino ataajasucafetonofeenedi, bu tolliro fanoova taajasu-cafetejino.

22 Magaajacuuihi parȳi fanoovaaco Moocaani eheetavuuno jisumihachuta, acan̄ifehicanoco gaigo iseemevaqui aivogo acan̄ifonic̄ibadi.

23 Jaano id̄inoro toono idaasuno icat̄ihi. Tolliro bu m̄hai, ufucu sinehejeque sihidi magaaȳic̄iji. Jaanoti jisumi Moocaani Gaijamyehiica mihicahi. Mojeeb̄fañodi ma-haivovomoro meteemehi Moocaani ufucu iseemeti m̄haico agaaȳic̄ij̄ifucuco. Jaaneri mofi ataajacafetejinoco.

24 M̄iro Moocaani Jesufeenedi mataajaji, enehicanoco mehesic̄in̄ihicanofeenedi mataajahinicuuihi. Jaanoti mahatȳimecuunoco mehesic̄inino toono esic̄ini icat̄ino. ¿Ma-hatȳimecuunoco coll̄ihi bu mehesic̄in̄ijirahi?

25 Jaanoti mahatȳimet̄noco mehesic̄inimo tolli icarunofaño majaabic̄imoro meteemehi.

26 Jaamaño Moocaani Gaija m̄haico miniinovarumoco amusuhicahi, Moocaanima imino mihiimaanoco magaajat̄imaño. Jaabo Moocaani Gaija mohall̄iv̄i dilluhicahi Moocaanico siijiri magaajat̄irujiri.

27 Jaabo Moocaani famoo jeeb̄ñofañoooco agaajaabo gaajahi mill̄i Igaija eneejirunoco. Jaabo Igaija diiboco ijeeb̄ñi onoobadi dilluhicahi diibota iicamohall̄iv̄i.

Fanoohall̄iv̄i Mimityano.

28 Magaajacuuihi Moocaani diiboco agaij̄imedi fanoovaaco imino omoon̄inoco, jaamo diitoco cuuhuvaubo ijeeb̄ñi onoobadi.

29 Sīic̄ijetiro Moocaani agaajacuumoco imegav̄iro ijeevadi dugaacucuubo, Illibadiro iicaqui. Jaamo ajashut̄imofeeneti, Illi diito amiyaaboti iicaqui.

30 Jaamoco Moocaani sīic̄ijetiro udugaacucuumoco bu tolliro coovaubo. Jaamo ocoovaumoco gaaȳic̄iubo. Jaamo agaaȳic̄iumoco, bu tolliro ihaivojico ac̄iubo.

31 ¿Jaanoco bu mill̄i meneejirahi? Moocaani bu mojaagodi iicacuunofaño, mom̄naa m̄haico guinon̄icujit̄irahi.

32 M̄iro Moocaani Illi icaruuboco m̄haiditi gaijit̄iibo parȳi mohall̄iv̄i ac̄iubo iguijeve-qui. ¿Milli bu jaabo m̄haico sano Illima fanoovaaco ac̄iibo icajirahi?

³³ ¿Mijoho bu Moocaani ananicuumoco: Iimiti, neejirahi? Idiiboro Moocaani agaayicibo iimimo unuucuumoco.

³⁴ ¿Mijoho bu jaamoco iimiti neejirahi? Idiiboro Cristo mohallivi iguijeveubo ubuheeteubo. Jaabo Moocaani miyanaagonovi jisumi iicaabo mohallivi Moocaanima ihimaqui.

³⁵ ¿Mijoho nacu mihaico Cristo gajiti dugaacujirahi? ¿Nacu fine idasuno minoco omooneneheje? ¿Nacu fine minoco itihisuhicaneheje? ¿Nacu fine Moocaani iijihalliti minoco ijheveneheje? ¿Nacu fine ajeba? ¿Nacu fine gaachehuti mucuujivaachuneheje? ¿Nacu fine mutujaavoneheje? ¿Nacu fine guijeve? Cha, chahano.

³⁶ Caatinihaamefaño onobadi mihicahi. Jilli Caatinihaamefaño noono: Moocaanihalliti mihaico fahijivaro guijeniguehicamo. Ovejamico iguijeniqui asatyonibadi mihaico moonihicamo, noonoro.

³⁷ Jaarunehejefañoti mityano mihicahi, jaadi Jesu mihaico agaijubofeenedi.

³⁸ Jaamaño uujoho gaajahi chahano jineje mihaico Moocaani agaijnoti udugaacujiruno guijeve icaruno, bu fiivo icaruno, bu Moocaani toomominaa icarumo, mityano icaruno, bu iimitino gajano icaruno, jisumi icaneheje, bu ufucu icajineheje icaruno,

³⁹ bu caamo icaruneheje, jinije dojbavi icaruneheje icaruno, chahano aivo sanooba Moocaani ifivusuuno mihaico udugaacujiruno Moocaani Cristo Jesu Mohaivojibofeenedi mihaico agaijinoco ifusuunoti.

9

Moocaani Israel Cuumico Ficumio.

¹ Miyaanoco neehi, Cristoco imiyaavugucuumañño bañitihhi. Miïro tahesamaajeque Moocaani Gaija iticuvusuubo uco jibeguehi miyaano iicanoco.

² Aivo idasuno icahi tajeefañño fahijivaro idasuno aivo icahicahi.

³ Jaaneguiha uuro taacuumiotohallivi Cristoti sihigovi, bu Moocaani imucugaiguiino icajirahi toono tolli icano tayotoco itaajasujiruva.

⁴ Miïro diito Israel iyaachimihai. Jaamoco Moocaani iseemeti agaayicicumoco. Miïro diitofeenevi Moocaani icauhi ihaivoji ifiima. Jaaboro diitoco unuunoco aciubo, Moise tajibaco, Moocaanico ijafaño iimejinehejeque, imino mooniji unuunehejeque icano aciubo.

⁵ Jaamo motadimihai iyaachimihai diito iicamofañoti Cristo imiyaminaafivuuboro saauhi. Jaabo Moocaani fanoohallidi iicaabo. Jaaboco fahijivaro mihimo. Fine.

⁶ Jaabo Moocaani iiji imiyaavotino icatino. Paryi Israel cuumifaño ifivurumo miya israelmibadi icatihhi.

⁷ Jaabadiro Abraham seeme paryi imiya seeme icautihhi. Miïro Moocaani diiboco nuuhi: Isaacfeenediro diiyaachimihaima diicaji, nuubo.

⁸ Jilliti magaajahi tuucuumiti ifiivomo paryi Moocaani seeme icatinoco. Jilli idimoro Moocaani unuboti ifiivomo Abrahamti imiya iyaachimihai iicamo.

⁹ Miïro jino Abrahamco Moocaani unuuno: Ico unuufucu gaseji. Jaasumi diitaaba Sara gaifico seemevaji, nuubo.

¹⁰ Jaano toonoro icatino, Rebeca achimisiu saafi seemenetisiruu moheedeebe Isaac seemenetisi.

¹¹⁻¹³ Jaamisi fiivuutinaaca bu iimino, iimitinoco icano moonitutimisihaaca Moocaani Rebecaco nuuhi: Diitisi ihamiyaabo iguihooboco jeeceveji, nooboro. Jaano jino bu tolliro Caatinihaamefaño onobadiro neehi: Jacobco gajihhi. Jaanoti Esauco jheguehi, nooboro. Jilliti magaajahi Moocaani miyaminaaco omoonirunehejeque jeeceivotiiboro iimogobadi icinoco.

¹⁴ ¿Jaanoco bu milli: Moocaani imitihhi, meneejirahi? ;Tollu icatino!

¹⁵ Miïro Moiseque nuubo: Iimogomoco gajiji bu diitocoro idasugueji, nooboro.

16 Jaamaño miyaminaa mihimogonoti, bu toonegui mesefaquimaaiñoti icatino. Jilli Moocaani #daasugomaño.

17 Miïro Caatinihaamefaño Moocaani Faraoco nuuhi: Ico aivojii#boti ficuuhi, tamityaco #vi #ifusuqui. Jaanofañodi tamomoco gaajasuqui fanoojiinijeri, nooboro.

18 Jaamaño iimogomoco idaasugoobo. Jaabadiro bu saatoho jeeb#co Moocaani iimogobadi kuhufutusuubo.

19 Jaano bu tolli icanaaca, ¿milliti jaabo Moocaani miyaminaa imitico neejirahi? ¿Nacu mi#joho diibo onoonoco: Chahano, neejirahi? Jilli fine uco saatoho noonicihi.

20 ¿Nacu mi#joho #joho, Moocaanima denaauqui? ¿Nacu nifaquihillu tohilluco eheetavoboco: ¿Collihi uco jilli deetavehi? neejirahi?

21 Miïro guirihilluno nicuminaafi sabaatiro siibadije iimogobadi eetavejirahi; sabaatiro eetavejiruubo sahilluco iimihilluco, bu tobatiro sihilluco eetavejiruubo oovos#tihillu fanoova eetavoguiha.

22 ¿Jaanoco bu milli Moocaaniditi meneejirahi? Jaabo imitino iicahicamo ufucu ifinisujimoco idaasuno moonijiruubo. Jaaruubo jaab#chicahi imityaco igajasuqui.

23 Jilli mooniibo ihaivoji sihidi ejeevanoco igajasuqui. Miïro mihaico #daasugoboro siicijetiro ificucuumo ihaivojifaño miicaqui.

24 Miïro mihaico Moocaani judiomifañoti icih, bu tolliro saatohoco judiom iicatimofañoti icibo icano.

25 Oseas onooabo aamefaño jilli caatinicinino:

Ufucu: Taacuumi, Moocaani neeji diibo cuumi iicautirucuumijeque. Jaacuumijequere agaijutirucuumijeque: Amihaico gaijhi, neejiibo.

26 Amihai taacuumi mihicatih, unuurumañoviro mihicarumoco: Moocaani uujoho iicaabo seme, monoocafeteji, noono.

27 Jaanoti Isaia israelmiditi nuuhi: Israel iyaachimihai ajashutinno muuaijinio jiiingaiyhaidimo icarumoti miidimoro taajasucafeteji.

28 Miïro Aivojiibo jiiinjehallivi paryi unuunoco goovano moonijiibo, nooboro.

29 Miïro iticoni tolliro diiboro bu Isaia nuuhi:

Niqueje Aivojiibo sihidi ejeevaabo mihaico ihatyucaruuiruva, Sodoma, Gomorra icano iicaubadi mihicajirahi, nooboro.

Miyaavogofenedi Imino Omoonino.

30 ¿Milli bu jaanoco meneejirahi? Judiom iicatimo taj#bafenedi Moocaani diitoco igaay#iciqui guinotirumo gaay#icicafeteji miyaavogofenedi.

31 Jaanoti israelmi moonihicauhi diitoco Moocaanivi #futusuujiruno taj#baco. Jaarumo toonovi ifutuutih.

32 ¿Jaamo milliti #futuutimo? Eti bu diitoco agaay#icisuuujiruno miyaavogogaagovi ijeeb# iicautimaño jilli iinoro omooninojaagoviro ijeeb#no iicaumaño. Jaamaño nanigaiva guisibavi ananigaivaumoro #futucuutimo,

33 Caatinihaamefaño onoobadi:

Uujoho Sion cuumivi ficuuhi saafico nanigaiva guisibati, aacoto guisibati icano. Jaaboco imiyaavogomo jeevevetimo taajajimo Moocaanivi ifeteji, noono.

10

1 Tañahabomi, imeguehicaahi israelmi atajanoco. Jaamaño uujoho Moocaanima diitohallivi iimaahicahi.

2 Uujoho neehi diito Moocaanijaagodi aivo iicanoco. Jaarumo imino moonitih iagaajatimaño.

3 Miïro gaajatimehiica milliti miyaminaafico Moocaani agaay#icinoco, jilli iinoro: Jilliti magaay#icicafeteji, onoomaño tolli moonimo. Moocaani miyaano toonofañodi agaay#icijirunoco imiyaavogotimoro.

4 Miiro Moise tajibaco saafiro Cristo imino mooniuihi. Jaaboco imiyaavogomocoro Moocaani gaayichi.

5 Jaanoti tajibafeenedi Moocaani agaayicinoco iimogomoco Moise jilli caatiniuihi: Tajibaco aivo imino omoonibo toonofañodi taajajirahi, nooboro.

6 Jaanoti miyaavogofañodi Moocaani agaayicinoti jilli noono: Cristo ite thesino iicaaboco deesamaaiboro dijeebifañodi needino: ¿Mijoho caamo niquejefañoo feeji Cristoco iniitusuqui? nooboro.

7 Bu ¿mijoho jiniije dojbavi feejirahi Cristoco guijevafañoti siino isivaqui? Jilli meneedino.

8 ¿Jaabo fine jinejeque neehi? Jilli du Caatinihaamefano neehi: Uujoho Moocaani taajasu iimaa ite fiiticuuihi diijifañoti, bu dijeebifañoti icano, nooboro. Jino iimaa miyaavogojibogoco mihai mijibogono.

9 Jaamaño Jesu Aivojibo iicanoco diijiri idibogoooboro diiboco Moocaani guijevafañoti ubuheetesuunoco dijeebifañodi imiyaavogohachijii taajaji.

10 Miiro mojeebifañodi mimiyaavogomaño minoco Moocaani gaayichi. Jaabadiro bu moojiri monootahi Jesucristo miyaabo iicanoco mataajaqui.

11 Miiro Caatinihaamefano noono: Diiboco imiyaavogomo jeevevejitihi, noono.

12 Judiomi icarumo bu saatojobadiro jeevahi. Jaabadiro bu Aivojibo Jesucristo famoo Aivojiboro. Jaaboco ejeecivomoco guiraano imino moonibo.

13 Jilli Caatinihaamefano noono: Paryi famooro diiboco ejeecivomo taajaji, noono.

14 Jaaboco bu ¿milli jeecevejirumo imiyaavogotiboco? ¿Milli jaaboco miyaaveguejirumo diiboti ijibogonoco agaajatiboco? ¿Milli jaanoco gaajajimo mijoho diitoco ijibogotinoco?

15 ¿Milli jaanoco jibeguejirumo, mijoho diitoco: Mijibogoto, noomoro agalluutinoco? Caatinihaamefano jilli noono: Ovosicani sajeebico aacino jibogoma asaamo, bu iimino jibogoco isivamo icano agasesumi, noono.

16 Jaaruno toono taajasubogoco famoovaro miyaaveguehicitahi. Jaamaño Isaia jilli nuuhi: Aivojibo, chahamo aivo mojbogoco imiyaavogomo, nuubo.

17 Jilli iicamaño muguubunofañodi miyaavogo saahi. Jaano toono muguubuno Cristo jibogo.

18 Jaanoco uujoho dilluhi: ¿Nacu fine guubuutimo tobogoco? Cha, imino du guubucurumo. Miiro toonoti Caatinihaame jilli neehi: Diito ijibogono fanoojiinijeri guubuvusurahi, diito iimaa jiniijejinibacivi ifutucuurahi, noono.

19 Jaarunaaca siino bu dilluhi: ¿Nacu fine Israel cuumiminaa jaanoco gaajatihi? Cha, Moise unuunoti diito gaajacuurumo. Jaabo Moise jilli nuuhi:

Moocaani neehi: Uujoho amihaiico cigueguesuji siicumii taacuumi icaticuumihalliti. Bu tolliro amihaiico sifiratusuji igaatati munuurucuumiditi, nooboro.

20 Jaabadiro bu Isaia guucibatibo nuuhi:

Jilli Moocaani neehi: Uco iguiinuutirumo, jisumi uco iguiinomoro atyimehi, uuti idillutirumo, jisumi idillumovi jafevehi, nooboro.

21 Jaanoti israelmiditi Isaia ihiimaaubo nuuhi: Fahijivaro coovaaboro icahicahi uguubutino, icajisuno miyaminaaco, Moocaani noobo, nooboro.

11

Israelmiti Ataajacuumo.

1 Jaanogui jisumi dilluhi: ¿Nacu fine Moocaani icuumi Israel cuumico jeevesucuuhi? Tolli icatino! Miiro uujoho Pablo israelmiobo, Abraham iyaachimioobo, Benjamimio cuumioobo.

² Siicijetiro Moocaani israelni ita iicanoco gaajacuuhi. Jaamaño jisumi diitoco jeevesutiibo. ¿Nacu amiihai magaatihii Moocaani iimaaminaafi Eliaditi iibogohaame Caatinihaamefaño jilli onoonoco? Diibo Elia Moocaanima ihiimaunofañodi israelni imitico nuubo:

³ Aivojiiibo, dihiimaaminaaco guijenicumoo, bu jaabadiiro dijeecivomañejejeque finisucuumoo. Jaanoti uujoho saafiro atyuuvooboco guijenigomo, nooboro.

⁴ Jaanegui Moocaani diiboco iimusuuhi: Cha, iiro diicatihii. Ajashutimo siete mildimoco uujoho ijeevadi dugaacuhi Baal onoo bo jihovo caani ijinitaguiino ememuivotimoco, nooboro.

⁵ Jaabadiiro bu jisumi miidimoco Moocaani iidaasugoooboro gaayicihii.

⁶ Jaano Moocaani iidaasugomaño agaayicino. Jaaneguiiha miikai imino moonimaño mihaico agaayicino icatino. Jaanoti mihaico mohimihuseti igaayiciruva, toono Moocaani iidaasugono icajitirahi.

⁷ ¿Nacu millii? Miuro israelni iguiinuurunovi ifutuutihii. Jaanoti sanoodimoco Moocaani iciumo toonovi ifutuuhii. Jaanoti sanoodimo ijeebino ucuhufomoco nuubo: Jilli mihimogobadi mihica, nooboro.

⁸ Jilli Caatinihaamefaño onoobadi:

Moocaani diito jeebino cuhufutusuhii ihaallinoco jabacaruubo atyimetimobadi iicaqui, inohojinoco jabacaruubo guubutimobadi iicaqui. Jaamaño jisumi-hachuta tolli iicamoro Moocaani iibogoco gaajatimo, noonoro.

⁹ Jaabadiiro bu David nuuhi:

Jaafa diito jibaimono jegañibadi, sinicuuhunobadi icano minifeteji toonoti ananigaivamoco iidaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaafa ihaallino ajabayitobadi Moocaani iimaanoco gaajatimo iicaqui, tolliro bu iyoobaiño diitoco iimitibociri ijebeiveequi ufucuro gañiivucuutimo iicaqui, nooboro.

Judiomii Icatimo Atajano.

¹¹ Jaaneguiiha dilluuhi: ¿Nacu fine judiomii ananigaivaumoco Moocaani siino gaayicicuijitihi? ¡Cha, tolli icatino! Diito tolli guubutimo iicamaño judiomii iicatimo itaajaqui diitofeenedi Israel cuumiminaa eesafotomoro diito icabadi iicaqui.

¹² Jaanegui judiomii imitino iicauno jinijeminaadi imino minifutuuhii, bu diito Moocaani iimugunoti aacutuuno judiomii iicatimedi aivo imino iminifutuuno. Imi fine janaanici imijino paryi judiomii siino iimitoodi.

¹³ Jaanegui amiihai judiomii mihicatimoco neehi, judiomii iicatimojaago Moocaani uco agalluumaño: Uuro tadyudicamaajeque cahacisuhii.

¹⁴ Jaaneguiiha imeguehi saatoho tayototi amiihaibadi iicanoco imogomoro atajanoco.

¹⁵ Diitoco Moocaani ejeevesuunofeenedi jinijeminaaco sajeebii Moocaanima iminiyuuno. Jaanegui fine imi diitoco Moocaani siino agaayicidi guijevefañoti siino ubuheetemebadi icajimo.

¹⁶ Moocaani judiomii eedeetemahaico icuuneguiiha, jisu bu paryi judiomii icicafotomoo icano. Miuro iticoni meheetavohica maahu Moocaani jeecevoguiiha iimibadiiro bu iisihii faasihiro Moocaanidi imihii. Jaabadiiro bu imohohife Moocaanidi iimibadiiro bu ihaafenema imihii.

¹⁷ Jaabadi judiomiti saatoho miya olivohohaafeneque iquitinibadi quiticafutuuhii. Jaanobuuna ijoho siicumioobo jihoro olivohohaafe diicaruubo tooho aafeneque iquitinobuuna camayaacufetehii. Jaabo tohifeañodi idiicamaño toohoti diicahi. Toono jilli eneejiruno: Moocaani judiomico uufocovi ificuboro judiomii iicatimoco igaayiciqui, onoono.

¹⁸ Jaarunaa: Toohohaafe imiyahaafe janaanici vi sihidi sihidi jeevahi, needino. Jaanoti tolli onohachijii imino deesicini, disefari tohife icatihii, ijoho tohife sefari diicahi.

¹⁹ Jaanoco fine: Jiihi, neejirahi: Jaarunaa ihaafene quiticafutuuhi iibuuna uujoho toohovi camayaacucafetequi, nooboro.

²⁰ Jiihi; miiro toohaafeje quiticafutuuhi imiyaavuguutimaño. Jaanoti ijoho tohoti diicahi imiyaavogomaño. Jaaruubo difiico: Uujoho aivo sihidi jeevahi, needino. Imino deesicini.

²¹ Buhicaga imiyahaafe icaurunoco Moocaani gaijiutih. Jaabadiro imi ico gaijijitiruubo.

²² Magaaja Moocaani iimihuseneque. Jaaruubo bu iimitimoco gaijijitiruubo. Jaamaño aacutumoco idaasuno mooniubo. Jaaruubo amihaima imihuseebe. Jaanegui iimihusefaño imino diiboma diica. Jaanoti imino mihicatihachijii, tolliro bu amihaiico iquiticiboro gañijiiibo.

²³ Jaanoti bu judiomii siino imiyaavogohachijii diitoco siino toohovi camayaacujiiibo, Moocaani sihidi imityamaño diitoco siino dojicuviro camayaacujiruubo diito siino diibota iicamo iicaqui.

²⁴ Jaabadi ijoho judio diicatiruuboco jihovo olivohohaafeti iquiticuboro imiya olivohovi ico camayaacuubo. Jaanegui judiomii imiya olivoho aafe iicamo siino dojicuviro camayaacucafeteji.

Israel Cuumico Ufucu Ataajasujino.

²⁵ Tañahabomi, imeguehi amihai jino agaajarautinoco magaajanoco: Jaamo amihai: Aivo sihidi mihai magaajahi, nootimo mihicahi. Miiro israelmiti sanoodimo kuhufutuscufetehi, israelmi iicatimo Moocaanijaagovi paryi ijicamañohachuta.

²⁶ Jaanobuunati jari paryi famooro israelmi taajasucafeteji, Caatinhaamefaño onobadi:

Taajasuminaafi saaji Sion cuumiti. Jaabo israelmi* imitico buusuji.

²⁷ Jinoco diitoma uujoho ihiimaano icaji, diitoco imitico ubuusuudi, nooboro.

²⁸ Taajasujibogoco agaayicitimaño judiomii Moocaaniminaabadi icahi, amihai Moocaanijaagovi miminifetequi. Jaamoco Moocaani gaijii diito eedeeteque diibo iiciumaño.

²⁹ Miiro Moocaani aacicuunoco dumiticitatiiibo, bu tolliro diito ucuuhuvacuumoco sihigovi siino jeenesutatiiibo.

³⁰ Amihai iticoni Moocaanico muguubutih. Jaarumoco jisumi Moocaani idaasuguehi judiomii diiboco uguubutimaño.

³¹ Jaamaño jisumi diito Moocaanico guubutih, tolliti Moocaani diitoco ihidaasuguequi amihaiico iicabadiro.

³² Miiro famoovaro guubutih. Jaamoco Moocaani: Muguubuhicatih, nuuhi diito famoovaacoro sabadiro ihidaasuguequi.

³³ Guiraacani icano Moocaani esamaaje, igaaja, ihaivoji icano icahi, aivo diibo esamaaje jibogoratino, aivo diibo jiihai gaajaratino.

³⁴ ¿Nacu miijoho Moocaani esamaajeque gaajajirahi? ¿Miijoho nacu diiboco jibeguejirahi?

³⁵ ¿Cajaani nacu Moocaani Aivojiboco jinejeque acijirahi toono jaadaco igaayiciqui?

³⁶ Miiro paryi fanoova Moocaaniti saahi diibo useti fanoova eetavocafutuuhi. Jaano paryicino diibonoro. Imicani Moocaani fahiijivaro. Fine.

12

Moocaanidiro Iicano Ifi.

¹ Jaaneguiiha tañahabomi, amihaiico aivo neehi Moocaani idaasugofeenedi: Amihairyo amihai ifi ubuheeneque Moocaanico mahaci jeevivobadi diibediro iicaqui diiboco imo imo imooniqui. Tollii aivo Moocaanico imino mejeecivotahi mojeebiiifañodi.

* 11:26 Griego iijiri: Jacob iyaachimihai, noono.

² Jaanegui Moocaanico agaajatimo onoobadi* siino mihicacuudino. Jilliro amiihai esamaajeneque paryi siibadi mubuunani tolliti amiihai ifino paryi ibuunanicafeitequi. Jaadi jari magaajaji conoocohacho Moocaani iimogonoco, bu paryi iiminoco, bu diiboco imo imo omooninoco, bu aivo iimicuunoco icano.

³ Uco Moocaani iimihusefeenedi atajiihanegui famoocoro amiihaico neehi: Amiihaiti saatohoba amiihai ifitiro janaanici mehesamaaidino. Jilliro imino mehesamaaje amiihaico Moocaani dudicamaajeque aacino ticovoviro. Jino dudicamaajeque miyaavogofeenediro meheetavejirahi.

⁴ Miiro mofiivi oovicinino; mofi saafiro mihicaruuboti fiivaano icano. Sano mohaalli, bu sano motihai, bu janaanici sihidi icano. Jaaruno saneguiiharo icatino.

⁵ Jaabadiro paryi miihai miyaavogominaa saafibadiro mihicahi Cristofaño. Jaamo famooro sahi magataacinahi saafi ififaño.

⁶ Jaanoti Moocaani miihaico dudicamaajeque acihi saatohoco siibadi, saatohoco siibadi icano, diibo iimihusefeenedi aacibadi. Jaano diibo aacino imino momooni. Moocaani iimaaco mijibeguejinoco magaayicibo mimiyaavogono ticovovi momooni.

⁷ Jaabadiro sitaaco mejeecivejinoco magaayicibo imino mejeecivo, mijibogonoco magaajamo toonojaagoviro miminifoto.

⁸ Sitaaco mequehecucusunoco magaajamo, toonojaagoviro mihica. Jaanoti saatohoco mahacimo, amiihaiguiiharo gajitimo mahaci. Sitahallivi aivojiboti mihicamo, esicinimoro momooni. Jaanoti sitaaco mahamusumo, imo imo mahamusu.

Cristota Jilli Iicano.

⁹ Miyaanoro imino fahigova magaijicasi, iimitinoco mijihegue, jaamoro iiminocoro momooni.

¹⁰ Fahigova magaijicasi momiyannahaboco magaijiboma mihicanicibadi, goovano mobocigocasi.

¹¹ Mequehecu. Majaparyadino. Jaamo Aivojibo Moocaanico quehecuno jeebiri mejeecivehi.

¹² Imo imo mihica mataajajinoco mehesicinineri, majaabicihica idaasuno mihi-carunoco, Moocaanima mihiimaanoco mejeevesudino.

¹³ Miyaavogominaaco ucuujivaachunehejeti mahamusuhica, amiihaico abaamoco imino magaayicihica.

¹⁴ Amiihaico idaasuno omoonirumoco imino momooni diitohallivi Moocaanico iimitinoco dillutinoro iiminocoro midillu.

¹⁵ Imono iicamoma imo imo mihica. Jaanoti ataacasimoma bu mataacasi.

¹⁶ Fahigovavi sabadiro mihicacasi. Aivo miihai sihidi mejeevahi, meneedino. Amiihai jeebico sicuno miminiyu. Aivo magaajafihi, meneedino.

¹⁷ Sita amiihaico imitino omoonimoco bu iimitineri macabiacudino, iiminocoro momooni famoova imegavi.

¹⁸ Fanoovaviro imimo mihica. Jaamo famoovama sajeebii mihicahi.

¹⁹ Agajimo tañahabomi, amiihairyo, amiihaiño jaadaco mihicidino. Jilliro Moocaani usefaño mejeevesu diibo toonoco ijaadaco ihiciqui. Miiro Caatinahaamefaño noono: Uujoho toono jaadaco iciji. Uujoho toonoco jaaduji, noobo Moocaani.†

²⁰ Jaabadiro bu noono: Diminaafi ajebavahachijii machusu. Jaanoti bu adufirari iicahachijii diisu; tolli momoonino diiboco inucufevesuqui, noono.

²¹ Jaaneguiiha iiminotino amiihaico sahigotiro guinonidino, sahigotiro iimineri iimitinoco miguiinoni.

* 12:2 Griego iijiri: Jaanegui jiiinje onoobadi, noono. † 12:19 Griego iijiri: Aivojibo, noono.

13

¹ Famooro aivojito tajibaguiino miminifoto, chahano aivojito mitya Moocaanijaagoti asaatinu, paryicino aivojito mitya iicamo Moocaani ificuumo.

² Jaamaño aivojitoco ejenaauumo Moocaani atajibaanoco jenaauuhi. Jaamo ejenaauumoco idaasuno moonimo.

³ Miro aivojito, imino omoonimoco iigutusuqui icatimo. Jaanoti imitino iicamocoro iigutusuqui iicamo. ¿Nacu diimeguehi aivojiteti iguitibo idiicanoco? Imino diica ico aivojito icahacisuqui.

⁴ Diito Moocaani atajibanoco omoonimo, ijoho imino diicaqui. Jaanoti imitino idiicahachijivi diigui. Sicamañoti iicajitino ico aivojito idaasuno omoonijino, Moocaani dudicamaajeminaa iicamaño miyaanohalliti imitino iicamoco idaasuno moonijimo.

⁵ Jaaneguiiha aivojito onoobadi mihicatahi, minoco idaasuno omoonijirunoti mihigumoro icatino, jilli diito atajibanoco: Jii, monoono imino momooninoco magaaajamaño.

⁶ Jaamaño amihai impuestoco majaaduhicahi aivojito Moocaani dudicamaajeminaa iicamaño tonehejeque tajibamo.

⁷ Majaadu paryi medebemeque siomo impuesto nihibamico aivojito idillunoco mahaci, impuestoco medebeneque majaadu. Jaanoti mobocigomoco mobocigo, magaijijimoco magaiji.

⁸ Sitaaco medebedino dinoro sitaaco magaijjinehejequere miguiino. Miro sitaaco agaijimo Moocaani Moisefenedi atajibanoco imino moonicuuhi.

⁹ Miro Moise tajiba jilli neehi: Sifigoma diicadino, gaicaudino, nanivadino, sitaaditi sicamañoco dibeguedino, sitaanoco diimeguedino, noono. Jaano paryi tajibano icaruno sanooviro jinoovi ifetehi: Sitaaco gaiji difiico agaijibadiro, onoonovi.

¹⁰ Gaijima iicaabo sitaaco imitino moonitihhi. Jaamaño sitaaco magaijinovi tajiba onoobadi paryi momoonicuuhi.

¹¹ Jaanegui paryi tonehejeti mehesicinicu jino mihicasumico cigaabobadi iicatimoro jilliro aaicucuubobadi Cristodiro mududicamaaje. Miro mataajacuujino jisumi mihaiti aivo fiitivucuuhi. Iticoni taajasujibogoco mimiyaavuguunoti aivo jisumi fiiticuuno.

¹² Toojiinijehallivi guenene mihicacuuhi. Motaajasuminaafi Jesucristo asajino fiitivucuuhi. Jaamaño mejeevesucu civohigo imitico momoonifinehejeque. Jaamoro seseehi momoonifinehejeque mijicamaaicuuqui amocasiminaa moonicasi gaachehunoco ijicamaainicibadi.

¹³ Iminoro mihiguequi cuuje mihigonibadi guiriicavofaño icacuutimo miicaqui, bu jibaimono agañuhusunofaño icacuutimo miicaqui, bu gaigoomima imitino icanehejefaño icacuutimo miicaqui, bu iiminotino imoyicico, bu amocasinehejefaño, bu sitaaco iinohallitiro mijiheguenehejefaño icano icacuutimo miicaqui.

¹⁴ Jilliro Aivojibo Jesucristocoro amihaihallivi mificu amocasigaachehuco mohallidi mijicafotonicibadi. Jaamoro amihai ifi imiti atajibanoco momooniqui mehesamaaicuudino.

14

Dinahabediti Imitino Diimaadino.
(1 Co 8.1-13; 10.23-33)

¹ Saatoho imiyaavogo equehecutimoco magaayici. Jaarumo diiboma mejenaauca-sidino diibo imino agaajatinohallivi.

² Miro saatoho imiyaavogomo icahi fanoovaaco uduujirumo. Jaanoti saatoho icahi asimico duutimo boti basutaacoro amachumo imiyaavogo ajashumaño.

³ Jaamo fanoovaaco uduumo, fanoovaaco uduutimoco dejecujitirahi. Jaabadiro fanoovaaco uduutimo uduumoco medejecudino Moocaani diitoco agaayicicumaño.

⁴ ¿Nacu miijoho ijoho sita jeecivominaafico dejecuqui? Idiiboro diiboco ihaivojiiibo: Jino imino, jaanoti jino imitihii, neejirahi. Jaamo imijirahi. Jaaboco idiiboro Aivojiiibo imityari imitusujirahi.

⁵ Jaanoti bu saatoho safucuco sifucu sihidi jeevahibadi esicinimo. Jaanoti saatoho miyaaveguehi fafucuva sabadiro iicanoco. Jaanegui tonoociti sanoocoro mimiyaavogonojaagoviro mihicacuqui.

⁶ Jaabo safucuco ificuboo Aivojiiibo Moocaanico iimequi ficuui. Jaanoti bu safucu sihidi jeevahibadi ificuuuibo, bu: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, noobo. Jaabadiro bu fanoovaaco uduubo: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duuhi, toonohallivi Moocaanico iimomaño. Jaabadiro bu fanoovaaco uduuuiibo: Aivojiiibo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duutihii, amachujinohalliviro Moocaanico iimooboro.

⁷ Miuro miihaiti saatoho ifiguiiharo icatihii, bu jaamo ifiguiiharo guijevetihii icano.

⁸ Jaamaño mihicasumi Aivojiiibo Cristoguiiharo mihicahi. Jaanoti bu miguijevecuudi Aivojiiibo Cristojaagovi mefeeji. Jaamaño mubuheerumo, bu miguijevecuurumo icano Aivojiiibo Cristotaro mihicaji.

⁹ Miuro Cristo iguijevecuubo siino buheeteuhi, ubuheeme, bu uchuumucuumo icamo Aivojiiiboti iicaqui.

¹⁰ ¿Jaabo ijoho, collihi: Dinahabo imitico, neehi? ¿Collihi jaaboco diheguehi? Miuro famooro ufucu Cristo imefeenevi mihigaiveji mihaico diibo imeeciui.

¹¹ Miuro Caatinihaamefaño noono:

Uujoho iicaabo noobo Aivojiiibo, Moocaani tahimefeenevi paryi miyaminaa memuiiveji.

Jaadi paryi famooro uujoho Moocaani iicanoco neeji.

¹² Jaamaño paryi mihai Moocaanico jiihallivi mihicahicadinoco mijiiibegueji.

Dinahaboco Gañisudino.

¹³ Jaaneguiiha fahigova tihisucasicuutimo mihica. Jaamo amihai nahaboco nani-gaañisutimo mihicahi, bu imitifano gañisutimo mihicahi icano.

¹⁴ Uujoho Aivojiiibo Jesuco imiyaavogomaño gaajahi, chahano jinejeba iinoro iimitino. Jaanoti saatoho toono iimitino iicanoco eesamaaimedi bu imicutino.

¹⁵ Jaanoti ijoho uduunoco dinahabo aatyimeebere iimitinobadi esiciniboro idasuvohachijii diiboco imino gaijitihi. Jaaneguiiha dinahaboco mitasudino fanoovaaco uduunofeenedi diibohallivi Cristo iguijevecuuboco.

¹⁶ Jaanegui toono amihaidi iiminoco momoonidino, sita amihaiditi: Imitinoco mooniibo, eneejiruneguiiha.

¹⁷ Miuro Moocaani aivoji mamachujiruno, mahadujiruno icanohallivi mejenaucasiqii icatino. Jilli iticovono ifi ica, sajeebii ica, imo imo ica icano Moocaani Gaijafenedi mihicahi.

¹⁸ Jilli Cristoco ejeecivoobo Moocaanico imo imo moonihii. Jaabo miyaminaa imega imino inehei.

¹⁹ Jaaneguiiha masii guinomoro mefeequi sajeebii icaco aacinoco. Jaaneri fahigova mahamusucasiqii mihai miyaavogo jeebii ijusiqui.

²⁰ Jaaneguiiha Moocaani sita jeebiiifano omooninoco ijoho fanoovaaco amachunoco aatyimenefenedi mitasudino. Miuro paryi machutaano idicunootihii. Jaarunofaño mamachunofaño sifico imitifano magañisuno imitihii.

²¹ Imijiruno asimico duutiibo idiicano, bu vino aivofaihuco adutiibo idiicano icano, bu saneheje toonofaño dinahaboco imitifano agañisujirunoco icano.

²² Hiro dimiyaavogoma diica ijeevadi Moocaani imegavi. Imicani icajiiibo ijeebiiifano imino iicanoco esiciniiibo.

²³ Jaanoti siinoco nihicugooboro uduubo imitico icihii miyaavogoboro uduutimaño. Jaamaño imiyaavogotimoro esamaaimoro omoonino imiti.

15

Sitaguiiharo Mooni Imo Imo Iicaqui.

¹ Miihai momiyaavogo mequehecumo saatoho imiyaavogo iniinovamoco mahamusuji miihaiguiiharo moonitimo.

² Jaanegui paryi miihai sitaaco imo imo momoonisu diitedi imino momooninofeenedi imiyaavogo iquehecutequi.

³ Miiro Cristo icauruubo ifiguiiharo icautih. Jilliro Caatinihaamefaño onoobadi icaubo: Ico Moocaanico imitino enehicano tahallivi jifafetehi, nuubo Cristo.

⁴ Miiro siicijetiro Caatinihaamefaño paryi unuunoco caatiniumo toonoti miihaico ijibeguequi toonofeenedi Moocaani miihaico aamusunoco mehesicinimofeenedi fanoovaaco majaabicih. Jaanofañodi majacusucafetehi.

⁵ Moocaani minoco fanoova jaabicico, jacusuco icano aaciibo, jaafa amiihaico amusuhi. Jaamo imo imo sajeebi fahigova mihicacasihi Cristo Jesu onoobadi.

⁶ Jaamo sano mihimehi Moocaanico Mohaivojiiibo Jesucristo Caanico.

Judiom iicatimoco Taajasujibogoco Acimo.

⁷ Jaaneguiiha Moocaani imiguiiha fahigova sitaama magaayicicasi, miihaico Cristo agaayicibadi.

⁸ Miiro uujoho amiihaico neehi: Cristo saauhi judiomico ejeecivovaubo, moheede-temihaico unuuno imiyaavequi. Jaanoco Cristo igaajasuqui Moocaani onoonoco abañitatinoco.

⁹ Tolliro bu saaubo judiom iicatimo Moocaanico iimequi miyaminaaco iidaasugueneguiiha, Caatinihaamefaño onoobadi:

Jaamaño Moocaanico imeji judiom iicatirucuumiminaafeenevi, bu diibediti imino masivaji, noono.

¹⁰ Jaabadiro bu simañooahaamefañovi noono:

Judiom iicatirucuumiminaa imo imo mihica, Moocaani cuumiminaama.

¹¹ Jaabadiro bu simañovi noono:

Aivojiiibo Moocaanico mihimo, paryi cuumiminaa diibo mityaco famooro miyaminaa macahacisu, noono.

¹² Jaabadiro bu Isaia caatinuhi:

Isai onoobo iyaachimihaiobo agañiivooboro cuumiminaa Aivojiiiboti icaji.* Jaabo diitoco ataajasujinoco esicinijimo, nooboro.

¹³ Moocaani miihaico taajasu, esicini icanoco aaciibo. Jaafa Moocaani amiihaico imo imo omooniiiboro sajeebi icaco acih diiboco mimiyaavogonofeenedi, amiihai sihid i janaanivivi mimiyaaveguehi Moocaani Gaija mityari.

¹⁴ Tañahabomi, uujoho imino gaajacuuhi amiihai mihimihuseneque, sihid magaa-janoco, bu fahigova mafagocasinoco magaaajanoco icano.

¹⁵ Jaaneguiiha jihaamefaño amiihaidi caatinihi nucufeguetiiibo ijibogonoti. Jaanoco jaamo jabajeevetimo mihicahi Moocaani uco iimihusefañodi atajiiibaaboro acih mooniqui,

¹⁶ Jesucristoco jeecivequi judiom iicatimofeenevi. Diiboco ejeecivoobo uujoho jibeguehacahi Moocaani jibogoco taajasuguiiha judiom iicatimoco Moocaanijaagovi satyequi, ijeecivobadi igaayiciqui Igaijafeenedi ijeevadi iguiiharo ificucuumoco.

¹⁷ Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi imo imo icahi Moocaani dudicamaajeque omoonimaño.

¹⁸ Uujoho jinejeti iimaatih i dinoro Jesucristo tafañodi omooninoti. Judiom iicatimoco Moocaani onoonoco: Jii, nuusuqui. Jaanoco uujoho moonih tafañodi Jesucristo ihiimaaneri, bu iiminoco omoonineri,

* 15:12 Griego iijiri: Isaia onoobo caacamiti ruutuji. Jaabo agañiivooboro cuumiminaa Aivojiiiboti icaji, noono.

19 bu gaajasu mityafeenedi, bu aatyimeratino eetavofeenedi, bu Moocaani Gaija mityafeenedi icano. Jiibadi Cristo taajasujibogoco jibuguucuuhi Jerusaleti fahigovadi ifutusucuuhi Iliricu jiiinjevi.

20 Jaanoco iimogooboro jilli jibeguehi taajasujibogoco johono Cristo momo agaa-jaraticuumijefaño sita iticoni jibogonohallivi jibogonoco iimogotimaño.

21 Jilliro moonihi Caatinihaamefaño onoobadi:
Jaatyo diiboti agaajatimo atyimeji, bu diiboti uguubutatimo gaajaji, noono.

Pablo Roma Cuumijaagovi Feeguehi.

22 Jilliti jimañovi sihidi dudicamaaje iicamaño uujoho feehicatihahi fahijiva amihaiico abaateguehicaruuho.

23 Jaarunaa jisumi jiicumijefaño tadyudicamaajeque iimivucumaño, bu sicijetiro amihaiico abaatonoco iimeguehicamaño,

24 España jiiinjejaago ofoodi amihaiico baahiniji. Jaadi imino mahatyimecasinobuunati uco mahamusu Españavi feequi.

25 Jaanoti jisumihiica feehi Jerusalejaago, tahahi iicamo monahabomico mahamusunoco asatyooho.

26 Miho Macedoniari, Acayari icano iicamo allacaruhi nihibamico Jerusaleri monahabomi #daasumoco ihamusuqui.

27 Tolli moonimo judiomio to imiyaavogomo Cristo jibogoco diitojaagovi asatyunegui-
iha. Jaaneguiiha diito judiomiti imiyaavogomoco inehejete acimo.

28 Jaaneguiiha jinehejeque paryi iimivooboro toono nihibamico diitoco aacidi Es-
pañajaago ofoobo amihaiico meecihiiniji.

29 Imino uujoho esicinihi, tahigo #fotoodi Cristo iimihuseri imino uco mooniji.

30 Tañahabomi, Mohaivojibo Jesucristofeenedi amihaiico neehi, bu Moocaani Gaija gajico aacino feenedi: Tajaagovi miminifoto. Jaamoro mesefaquifoto Moocaanima tahallivi mihiimaamo.

31 Tahallivi Moocaanico midillu Judeari iicamo Cristoco imiyaaveguehicatimediti uco itaajasuqui. Jaabadiro jino monahabomi Jerusaleri iicamedi asatyonoco imino igaayiciqui.

32 Jaabadiro bu Moocaani iimogohachijiji uujoho imo imo amihaiico atyimequi, bu jaabo amihaiico abaatonofeenedi jaguisiqui icano.

33 Jaafa sajeebico aacibo Moocaani amihaima icahi. Fine.

16

Ijico Agalluuno.

1 Amihaiico neehi, monago Febe onoogohallivi sicijetiro Cencrea cuumiri iicaja Moocaani iijafaño ejeecivehicagoti:

2 Jaagoco imino magaayici Mohaivojibo momofeenedi miyaavogonahabomima mi-
hicanicibadi. Diigoco mahamusu ucuujivaachunehejete, miho diigo sihidi saatohoco amusuhicahi, bu uco tolliro amusuhicago.

3 Tolliro bu Aquila, itaaba Pricila icamisi taajico mahaci Cristo Jesu dudicamaajete uco anahabonihicamisico.

4 Diitisi ifico nihicunofaño tahallivi ficuuhi uco agaicaaujirunoti itaajasuqui. Jaamisico uujoho toonohallivi imehi. Jaabo uuro icatino, tolliro bu famoro monahabomi Moocaani iijaminaa judiomiti iicatimo icano.

5 Tolliro bu paryi monahabomico taajico mahaci Aquilamisi iijafaño iigaivehicamoco. Tolliro bu tagataavominaafi Epeneto onooboco taajico mahaci diibo aivo iticoni Acaya jiiinjevi Cristoco imiyaavuguubo.

6 Tolliro bu Mariaco taajico mahaci amihaiifeenevi sihidi ududicamaahicagoco.

7 Tolliro bu tajaagoobo Andronicu, Junias icamisico taajico mahaci, civojafaño iicausumi uco anahaboniumisico, Jesucristo minisuminaafeenevi aivo obocimisi, diitisi Cristoco iticoni tahimegaro imiyaavuguumisi.

8 Tolliro Ampliatu onooboco Aivojibofañodi agaijibo tagataavominaafico taajico mahaci.

9 Jaabadiro bu Urbano Cristo Jesu dudicamaajeque mihaico aamusuhicaaboco taajico mahaci, tolliro bu agaijibo Estaqui onooboco.

10 Tolliro bu taajico mahaci Apele onooboco sihidu Cristoco imiyaavogonoco ifusuhicaaboco. Jaabadiro bu Aristobulo yotoco.

11 Tolliro bu tayoobo Herodio onooboco taajico mahaci, tolliro bu Aivojiboco imiyaavuguumo Narciso yotoco taajico mahaci.

12 Tolliro bu taajico mahaci Trifena, Trifosa icamifeque Aivojibo dudicamaajefaño ududicamaaimifeque. Tolliro bu magarijigo monago Persidaco sihidu Aivojibo dudicamaajefaño ududicamaaihicagoco.

13 Tolliro bu Rufo onoobo miyaavogofañu obociboco taajico mahaci. Tolliro bu seejico tamiya seejibadi uco omoonugoco.

14 Tolliro bu taajico mahaci Asincritoco, bu Flegonte onooboco, bu Hermas onooboco, bu Patroobo onooboco, bu Herme onooboco, bu paryi monahabomi diitoma iicamoco icano.

15 Tolliro bu Filoloobo onooboco, bu Julia onoogoco, bu Nereo onoobo, inago icamisico. Tolliro bu Olimpo onooboco, bu famooro miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano.

16 Fahigova mihibicicasimoro midillucasi Moocaani sajeebico ihifusuqui. Paryicino Cristo iijaminaa amihaijaago iijico galluui.

17 Tañahabomi, amihai neehi: Imino mehesicini miyaavogominaaco udugaacumoro agañsuhicamoti. Diito omoonino amihai mijiibeguehicabadi icatihu. Jaamoti buhigovi mihica.

18 Tolliro omoonibo Mohaivojibo Jesucristoco jeevotihu ifi onoobadiro omoonimoro bañhicamo civojeebiba iicamehejeque imo imo ihiimaanehejefeedi bañhicamo.

19 Famooro gaajacuui amihai mimiyaavogonoco. Jaamaño uujoho imo imo icahi. Imeguehi amihai iiminocoro momooniqui mihimibaicinococo imitinocoro momooniqui icatino.

20 Jaanofañodi sajeebico aacibo Moocaani saajiibo iji Satanasco ifinisuvaqui* amihai guino. Jaabo Mohaivojibo Jesucristo jaafa amihai imino moonihi.

21 Tolliro buunaji Timoteo tadyudicamaaje nahaboniminaafi amihaijaago iijico galluui. Tolliro bu Lucio, bu Jason, bu tolliro Sosipatu onoobo icamo tayoto.

22 Uujoho Tercio jihaamefaño Pablo uco onoonoco acaatinibo amihaijaa taajico galluui Mohaivojibofeenedi.

23-24 Tolliro bu Gayo onoobo amihaijaago iijico galluui jino diibo iijafaño uujoho iicaabo, tolliro tojaco acifiibo Moocaani iijaminaaco. Tolliro bu Erasto onoobo jiicuumi nihibami ficuminaafi, bu tolliro monahabo Cuarto icamisi.†

Moocaanico Iimono.

25 Jaanogui masi Moocaanico mihimequi. Diibo amihai miyaavogoco equehecusujiruubo uujoho ijiibeguehicaabogo onoobadi, bu Jesucristoditi ijiibeguehicabadi, bu siicijetiro jiiñe ifiivuumi iicauno agaajaratinococo ificuunoco Moocaani agaajasuuno onoobadi icano.

* 16:20 Griego iijiri: ijmatajeruqui, noono. † 16:23-24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa Mohaivojibo Jesucristo amihai imino moonihi, onoonoco.

²⁶ Jaaruno jisumi gaajacafutucuuno Moocaani ifiniṭiḥbo tajḥba onoobadi, Moocaani iimaaminaa Acaatiniuhaamefeenedi. Jaano toono agaajarautiruno jisumi gaajacafutucuuhi paryi faacuumivariro. Jaanoco uguubumoro imiyaaveguequi.

²⁷ Jaanegui jaafa idiḥboro Moocaani sihiḍi gaajama iicaabo, Jesucristofeenedi diiboco mihimono ufucuro finijitḥi. Fine.

1 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintominaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafiti icahi, Moocaani onoobadi, bu nahabo Sostene onoobo icano

² Moocaani iija Corintori iicajaminaadi caatinihi. Jaamo Cristo Jesufeenedi Moocaanita iicacuumo diibediro iicaqui ucuuhuvamo, bu paryi fahigova jinijevi Mohaivojibo Jesucristo, bu diito Aivojibo icaabo momoco mihiimaahicamo icano.

³ Jaamo imino sajeebima mihica Moocaani Diosfañodi, bu Aivojibo Jesucristofeenedi icano.

Cristofeenedi Moocaani Imino Omoonino.

⁴ Fahijivaro amihaihallivi Moocaanico imehicali; Cristo Jesufeenedi Moocaani amahaico imino omooninohallivi.

⁵ Miïro Cristofañodi mihicamaño Moocaani amahaico aciuhi mojeebii gajadi fanoova busumijebadi fanoohijico, bu fanoogaajaco icano.

⁶ Oono amahaivi Cristoti jibogo miyaano iicano imino agaajacafotobadi.

⁷ Jaamaño amihaiditi jinehejeba cuujivaachutihi Moocaani aacinehejeonoti Mohaivojibo Jesucristo asaajinoco motoomonohachuta.

⁸ Jaabo amahaico imino teemejiibo niinofucuvi. Jaamo imino mihinivatimo mihicali Mohaivojibo Jesucristo agasejifucu.

⁹ Bañitatibo Moocaani. Jaabo amahaico cuuhuvahinihi Illi Jesucristo Mohaivojibojaagodi miicaqui.

Moocaani Ijaminaa Udugaacamaaiuno.

¹⁰ Jaanegui jino amahaico neehi; Tañahabomi, Mohaivojibo Jesucristo momofeenedi, famooro sabadiro sayomonocoro mihiimaa, bu amahaifeenevi dugaavocasineheje icadino. Jilli iminoro sahigoviro miminifoto sano eesamaajejaagoviro sabadiro miminifoto.

¹¹ Tañahabomi, miïro amihaiditi uco jibogomo Cloe onoobo yoto, amahaifeeneviva iibacasi iicanoco.

¹² Toonoti jilli amahaico neejirahi: Amahaiva jilli meneehicali: Saatohova uujoho Pabloo, meneehicali. Jaanotivaha bu saatoho uujoho Apoloobo, bu saatoho uujoho Pedroobo, bu jaanoti saatoho uujoho Cristoobo, meneehicahivaha.

¹³ ¿Nacu Cristo dugaacinihi? ¿Nacu uujoho Pablo amihaihallivi tetecucafutuuhi? ¿Nacu amihai uujoho Pablo memeri minitacafutuuhi?

¹⁴ Miïro uujoho, amihaiti mihaiñoobaco nitihinihi, ivi idimisiicoro nituhi, Crispo onooboco, Gayo onooboco icanoro. Jaaneguiha toonohallivi uujoho Moocaanico imehi.

¹⁵ Jaamo mihaiñooba: Uujoho Pablo memeri niticafetehinihi, nootimo mihicali,

¹⁶ bu tolliro nituhi Estefanoco iijaminaama. Jaanoti saatohobaco gaajacuutihi tahi fine cajaanocohacho nituhi.

¹⁷ Miïro uco Cristo nitifiiri galluutihi, iimino jibogocoro jibeguequi uco galluubo. Jaaruno bu sihidu gaaja iijiri jibeguequi icatino jilli Cristo imoholliigavi iguijeveuno sicamañovi minifototino iicaqui.

Cristo Moocaani Mitya, Gaaja Icano.

¹⁸ Jaamaño miïro Cristo imohohallivi iguijeveuno jibogo jilli jihovonobadi jeevahi ciijgaifaño efeejimedi. Jaanoti atajajimedi, jino mihaidi, Moocaani mitya icahi.

¹⁹ Miïro Caatinihaamefaño noono: Finisui gaajaminaa gaajaco, bu tihisui gaajaciminaa esicinico, noono.

²⁰ ¿Nacu cuuca icaabo gaajaminaafi? ¿Cuuca icaabo jibogominaafi? ¿Cuuca nacu icaabo jisumio jenauminaafi? Miïro Moocaani jeegavususuhi jinijeminaa gaajaco.

²¹ Imooniqui jinijeminaa, Moocaani gaajafeenedi, Moocaanico gaajacinithi. Jaabo Moocaani igaajafeenedi diibedi imineguiiha taajasuubo miyaavogominaaco iimino jibogofeenedi saatehedi tobogo jihovonobadi iicarunofañodi.

²² Miïro judiomi dilluhicahi sihidi ejeevano gaajataco. Bu tolliro griegomi jiije gaajacoro guinehicahi.

²³ Jaarunaaca miïhai mijibeguehicahi Cristo etetecuciniboco. Jaanoco judiomi unucufeguemere timejetasuhicamo. Tolliro judiomi iicatimedi jilli jihovono.

²⁴ Jaanoti naha ucuuhuvacinimedi, judiomiiti, bu judiomi iicatimedi icano, Cristo Moocaani mitya iicaabo, bu Moocaani gaaja iicaabo icano.

²⁵ Miïro Moocaani gaajati iicarunovaha miyaminaa gaajahallinohocivi sihidi jeevahi, bu Moocaani niinova iicaruno miyaminaa sefa janaanici sihidi jeevahi.

²⁶ Eneecau magaja, tañahabomi, Moocaani amiihaico ucuuhuvaumoti bu miidimo jijeogaajaminaaotou. Jaabadiro bu miidimo aivojima iicamootou miyaamo iyaachimihaiototi.

²⁷ Jaanoti naha Moocaani icuhi jinijeminaadi miifomo iicamoco agaajafiimoco inucufevesuqui, tolliro bu Moocaani jinijeminaadi iniinovafimoco icuhi esefafiimoco inucufevesuqui,

²⁸ tolliro bu icuubo jinijehallivi jihovono iicanoco, miifomo iicamoco icano jiijehallivi miyaamo iicamoco inucufevesuqui.

²⁹ Jilliti diibo imefeenevi miïhaiñooba: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nootimo iicaqui.

³⁰ Miïro Moocaani amiihaico Cristo Jesujaagovi miniiyuhi, tolliro bu moonuubo Cristo miïhai gaaja iicaaboco. Diibofañodi Moocaanima sajeebi miicaqui, mataajacuumoro diibediro miicaqui.

³¹ Jaanogui Caatinhaamefaño onoobadi: Dififico iidiimuuruubo; Aivojibocoro diimo.

2

Cristo Etetecuciniboco Mijibogono.

¹ Tañahabomi, miïro Moocaaniti jibeguequi amiihaijaago eeguejeusumi iimino ihi-imaajinoma, bu gaaja iimaama icano fuutithi.

² Jilliro amiihaifeenevi jinejebaco gaajatibobadi minifutuuhi idibocoro Jesucristoco jaani etetecuciniboco gaajauhi.

³ Jaabo uujoho amiihaifeenevi niinovano icauhi. ¿Milli fine diitoco jibegueji? nooboro sihidi iguiiboro veveveve.

⁴ Jaabadiro bu tahiimaa, tojibogo icano miyaminaa gaajasuri icautino. Jilliro Moocaani Gajari, mityari icano ifusuhinithi.

⁵ Jilliti amiihai miyaavogo miyaminaa gaajafañodiro icatino Moocaani mityafañodiro iicaqui.

Moocaani Gajafeenedi Magaajacino.

⁶ Jaarunofaño mihiimaahi gaajaco miyaavogofaño ujusicuumofeenevi. Jaaruno jijeo gaajari icatino, bu jidihijeo aivojito iimitimo gaaja goovano ifinifineri icatino.

⁷ Jilli Moocaani gaajaco mihiimaahi agaajaratino ithinoco tovonono icano gaajaco. Jaanoco Moocaani siicijetro ficucuhi miïhai taajasuco.

⁸ Jaanoco cajaatyoba saatohoti jijeo aivojito gaajacutithi. Miïro igaajaciuruva tetecujitirumo niquejeo imi Aivojiboco.

⁹ Jilliro jilli, Caatinhaamefaño onoobadi:

Miyaminaa aatyimeutinehejeque, bu uguubutinehejeque, bu miyaminaa jeebifaño ijicafetehinitinoco icano, Moocaani imibachucuuhi diiboco agaijimeguiiha, noonoro.

¹⁰ Jaarunoco Moocaani miihaico gaajasuhi Igaijafeenedi. Miiro Igaija paryi fanoocoro gaajahi, bu Moocaani jeebi faicuvahi iicarunoco.

¹¹ ¿Nacu, cajaanii gaajahi sifi esamaajeque? Idiiboro igaija diibofaño iicaabo gaajahi. Jaabadiiro buunaji miijoho gaajatihii Moocaani esamaajeque, idiiboro diibo Gaija gaajahi.

¹² Jaabadi miihai magaayicihinihi jiiinijeo gaijaco, idiiboro Moocaaniti asaano Gaijaco magaayicihinihi, toonoti magaajaqui Moocaani miihaico iimihuseri aacihininoco.

¹³ Jaanehejeque miihai mihiimaahi Moocaani Gaija miihaico ijibogobadi. Jaano miihai gaajariro magaajanoco icatino. Jilli miijibeguehi Moocaani jibogoco miyaavogominaaco.

¹⁴ Jaanoti Moocaani Gaijama achahaabo gaayicitihi Moocaani Gaijaonehejeque, diibedi jilli jihovonobadi icano, agaajatimaño. Jaanoco Moocaani Gaajariro magaajacitahi miyaano iicanoco.

¹⁵ Jaanoti naha Moocaani Gaijama iicaabo paryi fanoovaaco agaajaaboro dugaacuhi. Jaabo imitico, miijoho neejitirahi.

¹⁶ Miiro Caatinihaamefaño noono: ¿Nacu, miijoho gaajaciuhi Moocaani esamaajeque? ¿Nacu, Moocaanico miijoho conooco jibeguejirahi? Jaanoti naha miihai Cristo esamaajema mihicahi.

3

Moocaani Amusuminaa.

¹ Jaamaño tañahabomi, uujoho amiihaima Moocaani Gaijama iicamoma mihi canicibadi iimaatihii, jilli Moocaani Gaijama achahamoma mihicanicibadi iimaahi, Cristojaagodi seemehiica iicamoma mihicanicibadi iimaahi.

² Amiihaico itihitincoro jibeguehinihi oono seemeneque machuco acitimoro mifañocoro ihiisunicibadi. Itihitincoro jibeguehinihi magaayicijitiruneguiiha, bu jisumihiica magaayicitihiica icano.

³ Jilli amiihaihiica ticovomiyaminaarehiica. Miiro amiihaifeeneri icanehejehiica siinohalliti sitaaco miijiiheveneheje, jibacasiheheje, dugaacamaajeneheje icano. Jilli ticovomiyaminaarehiica mihicahi. Jaamaño paryi miyaminaa omooninicibadiiro moomoonihicahi.

⁴ Miiro saafi: Uujoho naha miyaano Pabloobo, meneehicahi. Jaanoti bu saafi: Uujoho naha Apoloobo, meneehicahi. Jilli meneehicamaño ticovomiyaminaarehiica mihicahi.

⁵ ¿Nacu miijoho Pablo? ¿Nacu miijoho Apolo? Jilli miihai Moocaani amusuminaa toonofeenedi amiihai mimiyaaveguehinino. Jaano toonoco meheetavehi moticovohocivi miihaico Aivojiiibo aacidineheje.

⁶ Miiro uujoho basuuhi. Jaanoco Apolo maaisuuhi. Jaanoco Moocaani jusisuhi.

⁷ Jaamaño abasuubo sihidi ejeevano icatino, bu amaaisuubo sihidi ejeevano icatino. Jaanoti naha Moocaani fanooco omooniiibo toohoco ujusisuubo.

⁸ Miiro jaamaño abasuubo, amaaisuubo icano sabadiiro jeevahi. Jaarunaaca ijeevadisahaje idudicamaajedino ijaadaco Moocaaniti gaayiciji.

⁹ Miiro miihai Moocaani nahaboniminaa. Jaanoti amiihai Moocaani dudicamaaje faguibadi mihicahi. Jaanoti bu tolliro Moocaani iijaco eheetavojabadi mihicahi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani imihuseti uco aacidino, uujoho aivo iijano eetavoco agaa-jaabobadi ihmahacinoco kuhufono basuhi. Jaanohallivi sita ifajaaco majaanijihachiiji imino esicininimoro majaani.

¹¹ Miiro siino sita ihmahaciti ficuucujitirahi ihmahaci Jesucristo iicacuumañoo.

12 Jaanoti diibo iicacuunohallivi saatoho orori, nihibajeneri, sihidi ijaadama icano guisiyineri icano iijaco eetavoobo. Jaanoti saatoho imohoneri, jaañneri, jiihuneri icano ajaanihachiji

13 eheetavodiibo dudicamaaje gaajacafeteji foovono, ufucu dugaacufucusumi; miiro ciiigairi nisucafetejino. Jaadi gaajacafetejino naa cajaani miyaanoco eheetavuunoco.

14 Jaanoti cajaani dudicamaajehacho Moocaani nisufaño afatyoobo ijaadaco gaayiciji.

15 Jaanoti cajaaninocohacho finisujino diibo dudicamaaje gañicafeteji. Jaarunofaño diiboro taajaji oono ciiigai iijaco ijigasunoti ataajanicibadi.

16 ¿Nacu magaajatihi amiihai Moocaani iija mihicanoco? ¿Bu Moocaani Gaija amiihaifaño iicanoco?

17 Jaanoti bu cajaanihacho Moocaani iijaco ifinisuboco, bu Moocaani diiboco finisuji. Miiro amiihai Moocaani iija. Jaaja mihinivatija.

18 Jaanegui cajaani amiihai ifico jilli mabañisudino. Cajaanihacho amiihaifañoti: Jidihivi uujoho gaajaminaafi, monoobo gaajatibobadi miminifoto. Jaabo miya gaajaminaafiti minifetehi.

19 Miiro jijeo gaaja Moocaanidi jilli jihovono. Miiro Caatinihaamefaño noocinino: Moocaani gañisuhi agaajamoco abañificamañovi, noonoro.

20 Tolliro bu noono: Aivojibo gaajahi gaajaminaa esamaaje jilli sicamaño iicanoco, onono.

21 Jaanegui miihaiñooba miyaminaafi jiibegueri amiihai ifico mitya mitya moonidino. Miiro paryi sabadiro amiihaiñeje.

22 Miiro uujoho Pablo icaruubo, Apolo icaruubo, Pedro icaruubo icano amiihaico miiibeguequi fanooro Moocaani amiihaico aacino jiiñjehallivi mihicanohachuta, jisumi iicaneheje, bu ufucu iicajineheje icano paryi amiihaiguiha. Tolliro guijevfeenedi Moocaanijaago miihifetejineguiha icano.

23 Jaanoti amiihai Cristota, bu Cristo Moocaanitahe icano.

4

Minisuminaa Dudicamaaje.

1 Jaaneguiha amiihai miihaico Cristo jeecivominaati mehesicini, bu Moocaani jiiibegueji itihino jiiibogominaati icano.

2 Jaamo paryi diito toono tajibama iicamo imino omoonifimoti mihica.

3 Jaanoti naha uudi milli icatino miyaminaa tahimiti unuuruno, bu miyaminaa aivoji icagavi tahimitico unuuruno icano, bu uuro tahimitico neejitirahi.

4 Jinejeti uujoho tahesamaaje imitino icatirahi. Jaaruno toonoti uujoho imitusucafototihi. Jaanoti naha idiboro Aivojibo Moocaani uco tahimitico neejirahi.

5 Jaanegui amiihaico neehi: Imegaviro sifi imitico, meneedino Aivojibo Jesu asaatinohachuta. Jaabo diibo jari foovocaruji, bu tolliro civoguiino toovono iicarunehaque. Bu tolliro jaabo jiiibeguejiibo miyaminaa jeebino eesamaaiñehejeque. Jaadi naha jari iticovoocivi Moocaaniti gaayicijimo diitoco acahacisunoco.

6 Tañahabomi, jilli amiihaico neehi amiihai imiguiha Apoloti, uuti icano, jaamo mag-aajahi. Jaanoco misiti magaaja. Jaamoro oono Caatinihaamefaño onono janaanivivi esamaaicuutimo mihicahi. Jaamo saafiditi mitya mitya mihicamoro sifico tihisutimo mihica.

7 ¿Nacu miijoho ico miyaaboti ficuuhi? ¿Nacu cono iima chahahi agaayicitino? Jaano bu agaayicicunoco, ¿collihi sifiti agaayicitibobadi: Aivo uujoho mityahi, neehi?

8 Miiro paryicino toonoma mihicacuuhi. Miiro sihidi mubusumijevacuuhi. Miihai aivo aivojitorucu, monoomoro miihaico uufocovi miminiyuhi. Jaanova miyaano mahaivojivejirahi, miihai amiihaima bu sano mahaivojivequi.

⁹ Miiro jilli tahesicini neehi: Moocaani miihai minisuminaaco famooguiinovi ro ficuuhi iguijeniguucuumoco iicanicibadi. Miiro miihaico miyaminaa iimogotimoro ajabafinovi mihifutucuuhi, Moocaani toomominaa ihatyimequi, miyaminaa ihatyimequi icano.

¹⁰ Miihaico naha jihovotobadi esiciniumo Cristohalliti. Jaanoti naha amiihaico Cristoti: Aivo gaajafimo, neehicamo. Miihai miniinovafihhi. Jaanoti amiihai mequehecufihhi. Amiihaico: Miyaamo, noomo. Jaanoti miihaico jilli: Mihifomo, noomo.

¹¹ Jisumihachuta ajebanoco jaabicimoro mihicahi, adufirari mihicahi, gaachehuma machahahi, maganicicafetehi, moojanoma machahahi,

¹² miniinovatehicahi, muhuseneri mududicamaaimo. Miihaico iminootino noomo. Jaarumoco imineeriro meneehi. Miihaico idaasuno omooninehejeque majaabicihicahi.

¹³ Miihaiti aivonoono neehicamo. Jaarumoco siicuno mihiimusuhicahi. Jiini je beevabadi miihaico moonihicamo beemeubadi jisumihachuta mihicahi.

¹⁴ Jino amiihaico nucufevesuqui jilli caatinitihhi. Jilli amiihaico fajiniiqui agaijimo taseemeque icabadi.

¹⁵ Miiro diez mildimo amiihai jibogominaa Cristoti amiihaico ijibogomo icarunaaca, diito amiihai caanimibadi icatihhi. Miiro uuro amiihaico seemevahinihi Cristo Jesufaadi iimino jibogofenedi.

¹⁶ Jaanegui amiihaico neehi: Uujoho jino iicabadiro mihica.

¹⁷ Tooneguiiharo bu amiihaijaago Timoteoco galluuhhi taseemenebadi agaijibo Aivojibofaadi imino iicaabo. Jaabo diibo amiihaico imino esaayuji Cristofaadi uujoho omooninoco, fahigova iicajahaje Moocaani iijanofaadi jibogooboro efehicabadi.

¹⁸ Saatohovaha amiihaiti mitya mitya icahicahi uujoho amiihaijaago ufucuro ufuucujitivibadi.

¹⁹ Jaanegui amiihaijaago goovajino ofoono Aivojibo iimogohachijii. Jaadi jari gaajaji diito mitya mitya iicahicamo ihii maarunoco, omooninoco icano.

²⁰ Miiro Moocaani aivoji jilli ticovo iimaa icatino, mityaono.

²¹ Jaanegui ¿jinejeque mihimeguehi? ¿Amiihaijaa feeji imeima, nacu gaijima, siicu ifi gaijama?

5

Ajevati Onoono.

¹ Miyaano amiihaifeeneviva ajeva iicano guubuvusuhicahi. Jaano toono ajevaco ajashuno muguubusudino Moocaanico agaajatimofeenevi. Miiro saafivaha caanimi taabamima icahi.

² Jaamo amiihai mitya mitya mihicahicahi. Jilli toonoti munucufevemere idaasuno mihicatano. Tolli omooniboco amiihaifeeneti buhigovi maganii.

³ Miiro uujoho, tafi sihigo icarunaaca tajeebi amiihaifeeneri icahi. Jaamaadi: Tolli iicaabo imitico, nuucuuhi amiihaifeeneri iicaabobadi.

⁴ Mohaivojibo Jesucristo momofaadi amiihai mihigaiciniimoma sano tajeebi icahi, bu tolliro Mohaivojibo Jesucristo imityama amiihaima icaji icano.

⁵ Jaabo diibo iimitiboco Satanasco mahaci ifi iimogonoco ifinisiqui omooniruubo, idaasuno iicaneguiiha dojicuviro Moocaanijaago asaaboro ufucu Mohaivojibo Jesu asaajifucu iicasumi ijeebi itaajaqui.

⁶ Aivo imitino toono momooninoti mitya mitya mihicano. ¿Nacu magaatihhi ajashuruno levaduraguiiji paryi ifaasihifaadi acaisecafetefinoco.

⁷ Jaanegui toono eedeelevaduraguiijico magaaninibadi toonoco amiihaifeeneti maganii. Jaamo boosihhi toguiijima achahasihibadi mihicahi, toono amiihai mihicabadi. Miiro siicijeminaa oveja seemeneque gaicaaujibuumo Pascua jibaimo iicajisumi. Jaanoti jisumi Cristo Jesuco guijeniumo safooro miihai imitihallivi.

⁸ Jaanegui masii Pascua jibaimoco meheetavequi tohimitico magañimoro, oono eedelevaduraguiiji iimitiguiijico mihicanicibadi. Jaamoro ivi toguiijima achahano maahuneriro meheetavequi abañitino jeebiri, miyaaneri icano.

⁹ Miïro amiihaico juufaiji acaatinuhaamefañodi nuucuuhi: Aajevafimoma magataavedino, nooboro.

¹⁰ Jaaruno tolli onoobo paryi jinijehalliri iicamo aajevafimoti, ifiguiiharo fanoovaaco imeguefimoti, bu ananivafimoti, oono bu tolliro ijinitaco ejeecivefimoti icano nootih. Miïro tolli diitoma iimaatimo mihicaruva toojiinijeti siijiinijevi mefeeljirahi.

¹¹ Jaanoti cajaanihacho: Miyaavogominaafi uujoho, unuuruubo ajevaco imoyicibo, ifiguiiharo fanoovaaco imeguififibo, ijinitaco ejeecivefifibo, sicamañoooco ijibocasififibo, bu iguiricavefifibo, bu ananigaififibo icano, icaaboma magataavedino eneejirunoco, jilli neehi. Tolli iicaaboma ajashuno safooba mamachudino.

¹²⁻¹³ ¿Milliti bu uujoho imiyaavogotimo: Iimitico, neejirahi? Idiboro Moocaani diito: Imitico, neeji. Jaanoti naha amiihai miyaavogominaa mihicacuumo: Imitico, meneejirahi. Jaaneguiha diibo iimitiboco amiihaifeenetih buhi magañi.

6

Dugaacuminaa Imefeenevi Dinahaboco Satyedino.

¹ Amiihaiti saatoho amiihai nahaboma imitino mihicasumi toonoco mihimibachuqui miyaavogominaajaagovi footimoro, ¿collih miyaavogominaa iicatimo dugaacuminaajaagovi mofoonicih?

² ¿Nacu amiihai magaajatih miyaavogominaa jinijeminaaco udugaacujinoco? Jaano bu jinije amiihairi udugaacucafetejino icanaaca, ¿collih toono sihidih ejeevatinoco amiihaifeeneviro mihimibachutih?

³ ¿Nacu magaajatih Moocaani toomominaaco miihai mudugaacujinoco? Jaano bu icanaaca? ¿Milliti jijeonoco dugaacutimo mihicajirahi?

⁴ Jaamo bu amiihai jijeonehejehalliti mihibacasinoma mihicamo bu, ¿collih jaamo miyaavogominaa iicatimojaagovi tonehejeque mihimibachuqui mefeehicahi?

⁵ Jino amiihaico nucufevesuqui neehi: ¿Nacu amiihaifeenevi gaajaminaafi saafiba chahahi inahabomifeenevi udugaacujiruubo?

⁶ Jaano icanaaca, ¿collih masatyehicahi amiihai nahabomico miyaavogominaa iicatimo dugaacuminaa imefeenevi?

⁷ Amiihaifeenevi ibacasima mihicamaño aivo imitino mihicacuuhi. ¿Collih jilli tolli icarunoco majaabicitih? Jaafa jilli amiihaico nanimo.

⁸ Jaarunaa amiihai sahigotiro imitino momoonihicahi, mananihicahi amiihai nahabomicro.

⁹ ¿Nacu amiihai magaajatih iimifitimo Moocaani aivojico agaayicijitino? Amiihai ifiico mabañisudino, ajevaminaa, jihovo caanimico ejeecivefimo, sifigoma iicafifimo, bu sano gaifimimaryo iicafimo,

¹⁰ ananivafifimo, fanoovaaco iiguuiharo imoyicififimo, bu iguiricavefifimo, bu sitaaco imitino eneefifimo, bu sitaaco imitino omoonififimo icano Moocaani aivojifaño feejitih.

¹¹ Jilli icauno amiihaiti iticoni saatoho. Jaarumo jisumi imibachucafutucuhi, Moocaanidiro iicacuqui diiboma sajeebii icacuumo Aivojibo Jesu momofeenedi, bu Moocaani Gaijafenedi icano.

Mofico Moocaanidiro Mifcuno.

¹² Paryi fanoovaaco uujoho moonijirahi. Jaarunaa paryi fanoovaro tamiyaavogoco uco amusutino. Uujoho paryi fanoovaaco moonijirahi. Jaarunoti conooba uco guinonijitih.

¹³ Miyaanoco noonicimo: Machuta miino jeeb#guiiha, mojeeb#i machutaguiiha icano. Jaarunohocico sabadiro Moocaani finisuji. Jaanoti mofi ajevaguiiha icat#hi Aivoj#bo Cristoguiiharo icano. Jaabadiro bu diibo mofiguiiha iicaabo.

¹⁴ Jaabo Moocaani Cristoco siino ubuheetesubadiro bu mihaico imityari tolliro buheetesujiibo.

¹⁵ ¿Nacu am#hai magaajat#hi am#hai ifino Cristo ifioneheje iicanoco? ¿Nacu Cristo ifiti #c#boro ajevaminaago ifivi ficuji? Cha, tolli icatino.

¹⁶ ¿Nacu bu am#hai magaajat#hi ajevaminaagoma #c#casiiibo diigoma saafi ifibadiro iminifetefinoco? Jaano toono imiti ifi. Mi#ro Caatin#haame neehi: Famisicro sahcucuru-cuuji, noonoro.

¹⁷ Jaabadiro Aivoj#bojaa iminifotoobo sagaijarucuji diiboma.

¹⁸ Jaanegui ajevati magaa. Paryi oono cohimitihacho iicanoco miyam#naafi moonif#hi moffa#odi iicatinoco. Jaanoti ajevaco omoon#bo ificoro imitino mooni#hi.

¹⁹ ¿Nacu magaajat#hi am#hai ifino Moocaani Gaija ijano iicanoco? Jaabo am#haifa#o iicaabo, Moocaani am#haico aac#bo. Jaamo am#hai, am#hai ifi abajatoro mihicat#hi.

²⁰ Mi#ro am#haico ajashutino jaadari Cristo guijeveri Moocaani jaaducuuhi. Jaanegui Moocaanico am#hai ifiri macahacisu.*

7

Taabavaditi Onoono.

¹ Jaanoti oono uco aamefa#o meneehin#nediti am#haico neehi: Aivo imijiruno gaifi gaigooco dud#cit#bo iicano.

² Jaarunofa#o ajevaha#o iicama#o am#hai ticovohocivi am#hai taabam#ma mihica. Jaabadiro bu gaigoomi am#hai ticovohocivi am#hai tajem#ma mihica.

³ Am#hai tajemi am#haico iimugusumi imino: Jii, monoo. Jaabadiro bu am#hai taabami am#haico iimugusumi imino: Jii, monoo.

⁴ Mi#ro mogai ifi abajagoro icat#hi, id#boro aiji abajaabo. Jaabadiro bu aiji ifi abajaaboro icat#hi, id#goro mogai abajago.

⁵ Jaanegui: Chahano, mneedino mihimogocasisumi ivi idisumiro famisicro sabadiro mihiimaacasim#siro: Jilli ticovono miicaqui Moocaanima mihiimaanohachuta, munuusumi ivi ticovono mihicaji. Jaanobuunati siino dojicuviro mihicacasi iji Satanas onoo bo am#haico aba#neri sitama imitico momoonidino.

⁶ Jilli, jilli am#haico uujoho neehi, taj#ba icatino.

⁷ Aivo imeguejirahi famooro gaifiimi jino uujoho iicabadi iicanoco. Jaarunofa#o iticovoocivi Moocaani aac#hin#badi icamo. Saatohoco siibadi, bu saatohoco siibadi icano.

⁸ Jaanegui neehi: Ataabavatimehejeque, fibaijigom#haico icano imicanijiru aivo jino uujoho uuro iicabadiro mihicano.

⁹ Jaanoti saatoho ticovono mihicajit#ruumo siino matajeva. Jilli imicanijiru siino atajevacuuno mihicano, majaanicijit#runeri idaasuno mihicat#qui.

¹⁰ Jaanoti bu mogaim#ma iicacuumoco taj#bahi. Jaaruno uujoho icatino Aivoj#bo taj#bahi, mogai aijico jeevesutigo iicaqui.

¹¹ Jaanoti mejeevesuhachij# siino tajevacuutino mihica. Jaanoti jilliro siino ditajema dojicuviro dimij#ivo. Jaabadiro aijimi mogaimico mejeevesudino.

¹² Jaanoti bu jino uujoho onoono, Aivoj#bo onoono icatino: Miyaavogom#naati saafi taaba miyaavogom#naago icat#rugo diiboma imino iicagogoco mejeevesudino.

¹³ Jaabadiro bu saafigo miyaavogom#naago taje miyaavogom#naafi icat#ruubo digoma imino iicagohachij# mejeevesudino.

* **6:20** Sahaamefa#o janaanici jilli ficuumo: Moocaanico am#hai ifiri, am#hai gaijari icano macahacisu. Jaano toonoci fanociro Moocaaninohoci, onoonoco.

14 Miro aiji imiyaavogotiruubo mogaifañodi Moocaanidi imicuubobadi icahi. Jaabadiro bu imiyaavogotigo gaigo aijifañodi Moocaanidi imicugobadi icahi. Jaanoti tolli mihicaova amihai seeme imifjitiirahi imiyaavogotimo seemebadi icajirahi. Jaanoti saafi imiyaavogomaño toseeheje Moocaanidiro icacuui.

15 Jaanoti oono imiyaaveguehicitimo ejeevesugohachijji, jaafa jeevesumo. Jilliti tolli iicaabo ejeevesugo, bu tolli iicago ejeevesuubo icano sajeebii icacuui. Miro Moocaani mihaico sajeebii guiiharo cuuhuvauhi.

16 ¿Nacu fine ijoho gaigo ditajeque miyaavugusujirahi itaajaqui? Jaabadiro bu, ¿ijoho gaifi diitaabaco fine miyaavugusujirahi itaajaqui?

17 Oono amihai ticovohocivi amihai Aivojii bo aaciuno iicabadi, bu Moocaani amihai ucuuhuvausumi mihicaubadiro icano mihica. Jilli tajibahi paryicino Moocaani iijanofaño.

18 Saatoho mucuuhuvacafutuui amihai meehe quiticininimo mihicamo, tobadiro quiticininimo mihica. Jaabadiro bu saatoho quiticiratimo mihicamo mucuuhuvacafutuui tobadiro quiticiratimo mihica.

19 Miquiticininino sihidi jeevatihii. Jaabadiro bu miquiticiratino sihidi jeevatihii. Idinoro Moocaani tajibaco meheetavano naha sihidi jeevahi.

20 Jaanegui famoovaro mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro mihica.

21 ¿Sifi ijovono diicaabo cuuhuvacafutuui? Jaarunoco deesicininidino. Jaanoti bu toonoti ataajajino iicahachijji, tolli mooni.

22 Miro sifi ijovono iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Aivojii bo ataajasucuuborucu. Jaabo jilli sajeebii diiboco jeevivucui. Jaabadiro bu sajeebii iicauboco ucuuhuvaubo jisumi Cristo ijovonurucu.

23 Miro ajashutino jaadari Cristo guijeveri majaaducafutuui. Jaanegui miyaminaa ijovototi amihai ifico meheetavedino.

24 Jaanegui tañahabomi, oono amihai mucuuhuvacafutusumi mihicaubadiro, bu jisumi Moocanima mihica.

25 Jaanoti ivi bagocajamihallivi Aivojii bo tajibama chahahi. Jaarunaa jino eesicininoco neehi, uco Aivojii bo idasugonofenedi imihuseebe iicamaño, jilli amihai neehi:

26 Uudi imino gaifi oono iicabadiro icano jisumihije jino idasuno mihicaneheje iicamaño.

27 Gaigooma idiicacuubo, diigoti dugaavedino. Gaigooma achahaabo, ataabavanoco diimeguedino.

28 Jaaruubo bu ataabavahachijji, imitico diicijitihii. Jaabadiro bu bagocaja atajevago imitico icitihii. Jaarunoco idasuno icaji. Jaanoco jeedi uujoho amihaiti buhigovi miniiyujirahi.

29 Tañahabomi, jilli uujoho eneejiruno: Jijehallivi guenene mihicajitihii. Jaanegui amihai taabamima mihicamo mataabavatimobadi mihica.

30 Jaanoti bu mataamo mataatimobadi mihica, bu imono mihicamo imono mihi-catimobadi mihica. Jaanoti bu manaajeme siinoma mihi-catimobadi mihica.

31 Jaanoti bu jijeonehejeque anaajeme tooneri mutuvavotimobadi mihica. Miro jijeoneheje jilli ihifuvusuro icaruno finifihii.

32 Uujoho imogotihii sineheje esamaajeri mihicanoco. Ataabavatiibo Aivojii bo Cristo nehejeque imino teemehi, Aivojii boco imo imo imooniqui.

33 Jaanoti ataabavacuubo jiiijijeonehejejaagoviro icahi mogaico imo imo imooniqui.

34 Jaabadiro bu atajevacuugoti atajevatimo siibadiro diitoti icahi. Atajevatigo Aivojii bo nehejeque imino moonihii; ijeebii, ifi icano imino Moocaanidiro iicaqui. Jaanoti bu atajevacuugo jiiijijeonocoro imino moonifihii aijico imo imo imooniqui.

³⁵ Jaanoco jilli neehi amihaidi iimiQUI, amihai imega jegaiteereque ficuuqui icatino, jilli iminoro miicaqui neehi. Jaamo Aivojiboco miyaano fanoovari jeevivomoro mihicahi.

³⁶ Ivi jaanoti saatehedi ille bagocaja ujusicugo, tajevatigo iicano imitihachijji, matajeni. Matajenino imiti icatino.

³⁷ Jaanoti ijeebifañodi quehecuno eesicinibo: Jinejeti ucuujivaachutibo ifi, onoobadiro iicaabo ijeebifañodi ille bagocajaco imino ificugoobo aivo imino moonihi.

³⁸ Jaanoti bu atajenibo imino moonihi. Jaanoti bu atajenitibo aivo sihimi moonihi.

³⁹ Gaigo atajevacuugo tajibari aijimaryo icaji diibo iicanohachuta. Jaanoti aiji iguijehachijji, toonoti taajacuugo. Jaadi iimogooboco tajevajirugo ivi miyaavogominaafi iicaabocoro.

⁴⁰ Jaanoti ivi uudi, aivo imijiruno iinoro iicano. Miuro uujoho tafico esicinihi, tolliro bu fine Moocaani Gaijama iicanoco.

8

Jihovocaanimico Ejeevono.

(Rm 14.1-23)

¹ Jaanoti ivi jisumi jhovo caanimico ejeevehicanoti amihaiico neehi: Miyaano famoovaro aivo toonoco magajacuui. Jaaruno togaaja mihaico moficoro mitya mitya momoonoviro jusisui. Jaanoti naha saatohoco magaijimo diito miyaavogoco mujusisui.

² Jaanoti bu saatoho: Uujoho aivo gaajahi, unuurumo miya gaajaquehiica gaajatimo.

³ Jaanoti saatoho Moocaanico agaijiboco, bu Moocaani diiboco gaayiciji.

⁴ Jaabadi ijinitaco machutari ejeevivucuunoco mamachunoti neehi: Miyaano ijinita jinijehallivi sihidi jeevatiji ivi idiboro saafiro Moocaani.

⁵ Jaarunaa niquejefano, bu jinijehallivi icano bu sihidi jaatyosmi onoomo icahi, tolli eneehicamedi icamo sihidi diosmi onoomo, bu sihidi aivojito onoomo icano.

⁶ Jaanoti naha mihaidi icaabo saafiro Dios Moocaani. Jaabo Moocaani paryi fanoovaaco eetavuui. Jaabeguiha mihai mihicahi. Tolliro bu icaabo saafiro Aivojibo, Jesucristo, diibofenedi paryi fanoova icahi, bu mihai mihicahi icano.

⁷ Jaaruno jinooco paryi famoovaro gaajatihi. Jaanoti saatoho ijinitaco ejeevejibuumaño, ijinitaco ejeevivucuunoco amachusumi, ihesamaaje iniinovamaño, toonoti ijeebico mimihininibadi esicinimo.

⁸ Miuro mamachunoti Moocaani minoco gaayicijihi. Miuro mamachunoti mojeebii imitejitiji, bu mihivivatejitiji icano.

⁹ Jaarunoco mehesicini, amihai siibadi esicinitimo mamachunofañodi, sifi imiyaavogo iniinovaaboco imitifano magañisudino.

¹⁰ Enecau bu amihaiico neequi: Ijoho tonehejeque agaajacuubo ijinitaco ejeevehicamañovi acasivooboro amachuuboco, saafi miyaavogominaafi miyaadi imiyaavogo equehecutibo aatyimeebere, bu machujiruubo ijinitaco ejeevivucuunoco.

¹¹ Jaamaño jilliti ijoho agaajacuubo saafi dinahabo imiyaavogo equehecutiboco mitasujirahi diibohallivi, bu tolliro Cristo iguijevecuuboco.

¹² Jaamaño jilliti amihai nahabomi miyaavogo iniinovamo jeebico mimitasumaño amihairyo Cristoco imitino momoonihicahi.

¹³ Jaaneguiha uduunofañodi tañahaboco imitifano igañisujiruva uujoho ufucuro asimico duujitiji.

9

Minisuminaafi Dudicamaaje.

(Ga 1.11-2.10)

1 Miro uujoho sifi jiovono icatichi, uujoho minisuminaafi. Uujoho Aivojibo Jesuco atyimehinicuuhi. Jaamo amihai Aivojibedi ududicamaañofañoti mihicamo.

2 Saatehedi uujoho minisuminaafi icatichi. Jaanoti naha amihaidi uujoho minisuminaafi. Amihai Aivojiboco magaayicimaño uujoho miyaano minisuminaafi iicanoco magaajasuhi.

3 Jilli uujoho neehi imitino uuditi eneehicamoco:

4 Miro famoovadiro imino. Jaanoco misi paryi magaayicichi machuqui aacinoco, aduqui aacinoco icano.

5 Tolliro bu imuguruva imijiruno miyaavogominaagoco ataabavano uuma ihiguequi. Tolliro bu Bernabe ihiciruva diiboma ihiguequi, oono saatoho minisuminaa iicabadi, oono bu Aivojibo Jesu nahabomi iicabadi, bu oono Pedro iicabadi icano.

6 Jaanegui fine amihai mehesicinichi idimisiro misi Bernabe, uujoho icano dudicamaajeque jeevesutimisiro, bu jibegueriro mihicanoco.

7 ¿Nacu cajaan amocasiminaafiti iicaabo iinoro inehejeque naajenicichi? Jaabadiro bu, ¿cajaani nacu baacuco abasuubo inoovati guenetibo icanicichi? Jaabadiro bu, ¿cajaani nacu ihovejamico imifañoco amaamibo toonoti adutibo icanicichi?

8 Jilli ononoco miyaminaaro onono noomoro mehesicinidino. Miro bu tajibafaño tolliro noono.

9 Moise tajibahaame jilli neehi: Buey itrighallidi #goneri jehetibo. Jaabo iijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaaimaño, noonoro. Jaaruno jilli bueymicoro agaijumaño nuutibo.

10 Mihaiditi unuunoco jilli nuubo. Mihai imiguiha totajibaco eetavuubo. Miro jiiijeque acaajaabo, bu itogaiñoco ejehetibo icano ufucu inoovataco #cjinoco esiciniboro moonifih.

11 Jaaneguiha amihai feenevi Moocaani dudicamaajeque meheetavomo. ¿Milli bu jaamo busumijeque gaayicitimo mihicajirahi?

12 Buhicaga sita icarumo amihaiti ijaadaco gaayicihicahi. Jaanegui imi mihai.

Jaarumo mihai toonoco midillutichi. Jilliro paryi jaabicimoro mihicahicahi Cristo iiji jibogoco jeevesutimo miicaqui.

13 Miro amihairyo magaajahi temploja jeecivominaa tooja jeecivo sefari iicafinoco. Jilli eneejirunoco jilli neehi: Tooja jeecivo asimico agaicaaumoro ejeecivefimo toonoti duufih.

14 Jaabadiro bu Aivojibo nuuhi: Cristo jibogoco ijibogomo Moocaanico ajaaduno sefari iicaqui.

15 Jaarunoco uujoho safooba dillutichi, bu jilli nooboro caatinitichi uco siinoti machuqui. Imeguehi aivo mihaiñooba uuti: Mihaiico dilluhicaabo, nootimaacaro iguijeveneque.

16 Uujoho Cristo jibogoco ijibogonoti tafico sihid mityano esicinitichi. Miro toono dudicamaajeque Moocaani uco tajibauhi. Jaamaño idaasucanijiru uudi toonoco jibogotibo icaruva.

17 Jaamaño jilli uuro iimogooboro toonoco mooniruva ijaadaco gaayicijirahi. Jaanoti tajibari omoonimaño jino toono tadyudicamaaje Moocaani uco atajibauno.

18 ¿Cono nacu ijaadaco uujoho agaayicino? Ijaada uudi Cristo jibogoco ijibogono sitaaco toono jaada busumijeque dillutibo iicano.

19 Miro uujoho sifi jiovono icatiruubo famoojiovonoti minifetehi Cristodi sihid miyaminaaco iciqui.

20 Judiomifaño iicasumi judiomibadi minifetefih diitoco Cristodi iciqui. Oono judiom Moise tajiba onoobadi iicamo iicabadi icafih, diitoco iciqui; miyaano totajibaguiino icatiruubo.

21 Jaabadiro bu Moise tajibaguiino iicatimofaño iicasumi diitobadiro minifetefih miyaano Moocaani tajibaguiino icaruubo, Cristo tajibaguiinodi iicamaño.

²² Jaanoti bu iimiyaavogo iniinovamofaño iicasumi diitobadi minifetefihi diitoco Cristodi iciqui. Jilli oono famoova iicabadiro minifetehicahi tolliti diitoti saatohobaco taajasuqui.

²³ Paryi jilli moonihicahi taajasujibogoguiha, tobogo iminoco isivanofañodi icaqui.

²⁴ Amihairyo magaaajuhi jinafatyofaño iicamo paryi famooro jineefihi. Jaarumoti saafiro ijaadaco gaayicifihi. Jaaneguiha tolliro amihai Cristo iimogobadi imino mooni. Jaamo ijaadaco magaayicifihi.

²⁵ Miïro paryi bañamaajefaño iicamo diitoco iniinovatusujirunoco moonitahi. Jaamo tolli moonifihi ijaada minihai igaayiciqui, jilli gueenene iicajitirunoco. Jaanoti naha miïhai momoonihi ufucuro ifinijitino jaadaco magaayiciqui.

²⁶ Jaanoti naha uujoho mihiciciboro ijiinoobobadi icatifihi. Jaabadiro bu sicamañehejeque aganihiciibobadi amocasitifihi.

²⁷ Jilliro ivi tafico uuro tajibafifihi uujoho imogobadi iicaqui, uujoho saatohoco ijibogonobuunati uujoho imitino ihiinejiruneguiha.

10

Ijinitaditi Afajinino.

¹ Tañahabomi imeguehi amihai magaaanoco moheedete paryi famooro Moocaani aimuufaihaciguiinodi efehicaunoco. Jaamaño famooro Tifai Muuai oono muuaico fatyuuhi.

² Moise dojicuti Moocaani aimuufaihaciguiinodi, Tifai Muuaifeenedi icano ufuno feenedi Moise nitiminaabadi minifutuuhi.

³ Jaabadiro bu famooro sabadiro machuumo Moocaani aaciuno machutaaco,

⁴ bu paryi famooro aduumo Moocaaniti asaanonifaihuco. Miïro diito Cristoti sefaco agaayicinoti quehecutehicaumo, nifaihuti, mahadunoti mequehecutonibadi. Jaabehicau Cristo diitoma ofoobo.

⁵ Jaarumoti ajashutino sanoodimo Moocaani imefeenevi imitino icauhi. Jaamaño jhaifeeneviro sicaisitivi finiumo ofoohigovi ifototimoro ijiinijevi.

⁶ Jilli icauno toonoti miïhai magaaajuhi. Jaamoro iimitinoco mihimogomoro moonitimo miicaqui diito omoonubadi.

⁷ Jaaneguiha amihai ijinitaco mejeecivedino diitoti saatoho ejeecivuubadi. Miïro Caatinhaame nehi: Jaamoro machuumo, aduumo icano. Jaadi jibaiminicummo, noonoro.

⁸ Ajevaco momoonidino, diitoti saatoho ajevaco omoonubadi. Jaamoco safucuro finisuubo sano ajashutino veintitres mildimoco.

⁹ Bu Moocaanico minisudino, diitoti saatoho inisuubadi. Jaamoco jininomiri eheedusuneri finiumo.

¹⁰ Bu imitino Moocaaniditi mihiimaadino, diitoti saatoho iimaubadi. Jaamoco guijeve abajaabo, Moocaani tomominaafi, finisuuhi.

¹¹ Jilli icauno moheedetemihaima. Jaanoco Caatinhaamefaño ficuumo toonoti miïhai mihiguicivomoro magaaajuhi. Jino niinositivi mihicamo.

¹² Jaaneguiha: Uujoho imino aivo sefano icahi onoobo, deesicini daaquetedino.

¹³ Amihaico ijinisunicibadiro bu paryi famoovaaco nisufiibo. Jaasumi Moocaanico mehesicini, diibo amihaico teemeji iji janaanici amihaico inisunofaño gañsutibo iicaqui. Jaano toono nisu amihavi agasesumi toonoti mataajajino icahi. Jinooco Moocaani amihaico aciji. Jaamo majaabicifihi.

¹⁴ Tañahabomi, jaaneguiha ijinitanoco mejeecivedino.

¹⁵ Jilli amihaico nehi, gaajaminaa mihicacuuneguiha. Jaanoco jino amihaico afajininoco amihairyo mehesamaaje. Jaamoro magaaaji.

¹⁶ Jesu guiyeveque mehesafotomoro imi adutahilluco mahadumoro Moocanico mihimonicihi, Cristo itijohoco etetecucafutusumi agañunofañodi, famooro sahigoviro saafiibadiro mihicanoco eneejirunoco. Jaamoro bu imaahuco miquisicarunicihi Cristo ifiico itetecucafetequi aacunofañodi saafiibadiro mihicahi eneejirunoco.

¹⁷ Mihiro mihai Mohaivojibo Jesucristo Machuta onoonoco meheetavusumi mahajashutirumo tomaahuti famooro mamachuhi. Jaahica tohica idihicaro sahicaro. Jaamaño saafiibadiro mihai Jesucristoco mimiyaavogonicihi.

¹⁸ Eneecau oono Israel cuumiminaati magaaaja, oono jeeçivo asimiti uduumo imitino gaijamima saafiibadiro icamo toonoco uduunofañodi.

¹⁹ Jilli onoobo: Ijinita miyaamo iicanoco, nootih. Jaabadiro bu: Diitoco ejeecivoniciamaño asimico ificuniciamaño sihidijeevano, nootih.

²⁰ Jaanoti naha jilli neehi: Saatoho Moocanico agaajatimo jeeçivoco eheetavomo jihovo gaijamicoro jeeçivefihi Moocanico jeeçivotimoro. Jaaneguiiha uujoho imogotihimihai imitino gaijamifañodi mihicanoco.

²¹ Jaamaño imijitiruno Moocaani imi adutahilluti mahaduno, bu ijimi adutahilluti mahaduno. Jaabadiro bu imijitiruno Aivojibo imi machutati mamachumoro, bu ijimi machutati mamachuno.

²² Mohaivojiboco misifiratusudino. Mihi diibo janaanivi sihidimejeevatih.

Jilli Cristotaco Magajneri Imino Mihicano.

(Rm 11.1-23)

²³ Miyaanoco noonicimo: Jilli mihimogonoco paryi fanoovaaco momoonijirahi, onoomo. Jaaruno paryi fanoovaro minedi imitatih. Jih, miyaano fanoovaaco momoonijirahi. Jaaruno momiyaavogoco ujusisunoco amusutih.

²⁴ Ivinaaca naha moficoro imino moonitimoro sitaacoro imino momoonijirahi.

²⁵ Jaabadiro bu paryi fanoovano machuta naajehasivi anaajenehejeque mamachujirahi. Jaarumo dillutimo: ¿Naha tohasimi jihovocaanidi ejeecivugucuuno asimiiicanoco? magaajaruva mihai esamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁶ Mihiro paryi jinijehalliri iicano Aivojibo Moocanino.

²⁷ Jaanoti bu saafi miyaavogominaafi iicatibo amhaico diiboma mamachuqui ucuuvasumi, mamachu paryi fanoovaaco amhaico aacinehejeque dillutimo, mihai esamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁸ Jaanoti saatoho amhaico: Jino asimijinita jeeçivo, noomoro ijibogohachiji muduudino, diibo amhaico jibegueebedi imijitiruneguiiha, bu ihesamaajedi imijitiruneguiiha.

²⁹ Jaanoco saatoho dillujirahi: ¿Collihisifi esamaajedi imitirunoco, uudi iminoco uujoho moonitibo icajirahi?

³⁰ Uujoho bu amachunohallivi Moocanico graciaco aacicunoco, bu ¿collihisita uujoho amachunoti: Imitino, neejirahi? noomoro.

³¹ Jih, mamachusumi, mahadusumi, bu fanoovaaco momoonisumi icano paryi Moocaani imiguiiharo momooni.

³² Mihihiñoobaco toonofañodi imitifañovi magañisudino judiomico, bu judiomiiicatimoco, bu Moocaani iijanominaaco icano.

³³ Jaanoti naha uujoho paryi famoovaaco fanoovavi imino mooniboro icaji. Tafiguiiharo imino omooninoco imogotih, sitaaco imino omooninoco imeguehi, Moocaani diitoco itaajasuqui.

11

¹ Jaaneguiiha jino uujoho icabadiro mihica, jino bu uujoho Cristo icabadi iicanoti.

Jilli Gaigoomi Cultofaño Mihica.

² Tañahabomi, am#haico sihidì imehi, fahii#varo uuti mehesafotomoro, am#haico ij#beguehinibadi mihichicaneguiha.

³ Jinooco bu imeguehi magaajanoco Cristo gaifimi abajaabo. Jaabadiro bu mogai abajaabo gaifi. Jaabadiro bu Cristo abajaabo Moocaani.

⁴ Jaamaño gaifi iinigaico afabaacuuboro Moocaanima cultofaño ihiimaajisumi, bu diibo iimaaco ij#beguejisumi icano imooniruva Cristo ihabajaabo iicaabedi nucufesujiruno.

⁵ Jaabadiro bu gaigo iinigaico fabaacutigo Moocaanima cultofaño ihiimaasumi, bu diibo iimaaco ij#bugusumi icano imooniruva ihabajaabo iicaabo aiji#di nucufesujiruno diibo omoonibadiro icano. Oono iinigaico ic#daruva iicajirubadi.

⁶ Jaamaño gaigo iinigaico afabaacugotihachiji jilliro paryi iinigaico ic#dacuqui. Jaanoti gaiguedi iinigaico iquiticino, bu ic#dano icano unucufesuhachiji, jilliro ifo-boociqui.

⁷ Jaanoti gaifi foboocijitirahi, diiboco Moocaani ifbadiro ifivusumaño, bu diibo iminehejequere omooninofañodi Moocaani imi #fuvusucafotomaño icano. Jaanoti naha gaigo iminehejequere omooninofañodi gaifi imi #fuvusucafetehi.

⁸ Mi#ro Moocaani gaifico eheetavusumi gaigo baciti diiboco eetavut#bo. Jaanoti naha gaigooco gaifi baciti eetavuubo.

⁹ Jaago gaigo gaifiguiha eetavocafutuhi. Jaanoti gaifi gaigooguiha eetavocafutuhi.

¹⁰ Jaamaño jilliti gaigo iinigaico fabaacunichi aiji mityaguiino iicanoco Moocaani toomominaaco ihifusuqui.

¹¹ Jaarunaaca Cristofañodi mihicamaño magaajahi gaigo ichaharuva gaifi chahajirahi, bu gaifi ichaharuva gaigo chahajirahi icano iicanoco.

¹² Jaamaño miyaano gaigo gaifiti eetavocafutuhi. Jaabadiro bu gaifi gaigooti fiivehi. Jaaruno paryi Moocaaniti saahi.

¹³ Eneecata am#hairyo monoo: ¿Naa imino gaigo iinigaico fabaacutigo Moocaanima iimaano?

¹⁴ Mifiivucubadiro mihicanoti magaajahi gaifi imeebaiguima iicano unucufesunoco.

¹⁵ Jaanoti naha gaiguedi imino imeebaiguima iicano iinigaico tooneri ifabaacuqui aaci#umaño.

¹⁶ Jaanoti saatoho toonoti ejenaauhachiji igaajaqui m#hai, bu Moocaani iijanominaa iicamo magaajatihi uufocovi siinoco.

Aivoj#bo Imi Machu Onoonovi Miyaminaa Imitino Omoonino.

¹⁷ Jaanoti naha jinooco am#haico onoonovi am#haico imotihì. Mi#ro am#haivaha mihigaivusumi imino moonitimoro imitino momoonihicahi.

¹⁸ Mi#ro uco j#bogomo cultocovaha meheetavequi mihigaivusumi sabadiro icatimo mefeehicahi. Jaano fine miyaano.

¹⁹ Jaano miya tolli iicahachiji ijeevadi diitoti mudugaavo miya miyaavogominaa iicamo igaajacafetequi.

²⁰ Jaamaño tolli mudugaacinimaño Aivoj#bo Imi Machuco meheetavono miyaano Aivoj#bo Imi Machu icacutino.

²¹ Mi#ro mamachucujisumi saatohova ijeevadisahaje imegaviro mamachuhicahi. Jaamaño saatoho ajebama icanaaca saatoho mutuvamoro miguriicavocinihicahi.

²² ¿Nacu am#hai iijano chahahi mahadujiruhigo, mamachujiruhigo icano? Jaamaño jilliti Moocaani iijaco jihovonobadi momoonihicahi, bu imachutama achahamoco munucufesuhicahi icano. Jaanoco ¿milli fine uujoho am#haico neeji? ¿Nacu toonoti am#haico imeji? Chaha, imotihì.

Aivoj#bo Imi Machu.

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Jilli uco Aivoj#bo ij#bugunoco am#haico j#buguhi: M#ro Aivoj#bo Jesuco aacijifucu ihusefa#o maahuco gaay#ciubo.

²⁴ Jaaboro Moocanico toonohall#v# iimuud# iquisicuuboro nuuhi: Ifaaji, mamachu. Jino taahuco am#haihall#v# iquisicucafotono. Jilli momoon#hica. Jaamo uco mehesafetehicahi, nooboro.

²⁵ Jaabadiro bu toonoco amachunobuunati ihusefa#o ihadutahilluco agaay#ciuboro nuubo: Jihillu bohono iimaaco miyanot#ro eheetavono taty#johofa#odi. Jaanoco fahij#varo mahaduno ticovovi uco mehesafetehica, nooboro.

²⁶ Jaaneguiiha am#hai fahij#varo toh#cacoo mamachusumi, tohilluco mahadusumi icano toonofa#odi magaajasuhicahi Aivoj#bo Jesucristo iguijeveunoco, diibo siino asaa-jinohachuta.

Jilli Mamachu Aivoj#bo Imi Machuco.

²⁷ Jaama#o Aivoj#bo Jesucristo Imi Machu onoonoco meheetavusumi cajaanoyohacho Aivoj#bo maahuco imit#no amachumo, bu ihaduhilluti imit#no aadumo icano imit#no moon#hi Aivoj#bo ifico, it#johoco icano.

²⁸ Jaaneguiiha it#coni pary# am#hai imit#co mehesamaaimoro Moocanico mij#bogo. Jaadi jari toh#cati mamachu, bu tohilluti mahadu icano.

²⁹ Jaanegui toono Aivoj#bo ifi eneejirunoco gaajat#mo toonoco amachumo, aadumo icano ifihall#viro imit#no iicajinoco ic#hi.

³⁰ Jaama#o am#haiti ajashut#mo saatoho guihuvahi, bu saatoho niinovahi, bu saatoho gujivecinicuhi icano.

³¹ Jaaneguiiha imino m#hai mofico mehesamaaimoro Moocanico mij#bogomoro momoon#ruva Moocaani m#haico toll# moonit#bo iicaqui.

³² Jaama#o Moocaani m#haico mohimit#halliti jilli moon#fih# m#haico ahaam#bo sano Moocanico imiyaavogotimoma m#haico c#jigaifa#o iga#j#jiruneguiiha.

³³ Jaaneguiiha ta#ahabom#i, Aivoj#bo Imi Machuco mamachuqui mihigaivusumi mo-toomocasimoro sano mamachu.

³⁴ Jaanoti saatoho sihid# mahajebavahachij#i it#coni am#hai ijafa#nerehiica mamachu, am#haico Moocaani imit#no mihigaivomoro momoon#nohalliti aam#diibo. Jaanoti sanehejeque ufucu am#haico uujoho Pablo abaatodi imibachuji.

12

Moocaani Gaija Aac#no.

¹ Ta#ahabom#i, imeguehi jinooco magaajanoco Moocaani Gaija m#haico aac#finehejeque.

² Am#hairyo magaajacuhi Moocanico mimiyaavugutisumi jilli jihovoto ij#nita ihi-imaat#moco mejeec#vehicaunoco.

³ Jaaneguiiha imeguehi jisumi magaajanoco: Cajaanoyohacho Jesuco afajamo Moocaani Gaijari toono ihiimaano icat#no. Jaanoti naha saatoho: Jesu Aivoj#bo, onoomo naha jino Moocaani Gaija mityariro ihiimaamo.

⁴ M#ro icano siibadi#hije Moocaani Gaija aac#noco miyam#naafi agaay#ci#no. Jaaruubo saafiuro Moocaani Gaija toonoco aac#bo.

⁵ Jaama#o siibadi#hije omoon#no dud#camaaajeri Aivoj#boco jeec#vefimo. Jaaruno saafiuro iicaaboco Aivoj#boco mejeec#vehi.

⁶ Jaabadiro bu Moocaani dud#camaaajeque momoon#mo fanoovaaco siibadi#hije momoon#nic#hi. Jaarunoco saafiuro Moocaani famoovafeened# toll# moon#hi.

⁷ Moocaani famoovaaco siibadi#hije aac#noco momoon#hi Igaija diitoma iicanoco igaaajasuqui famoova imiguiiharo.

⁸ Moocaani Igaijafañodiro saato hoco aciibo gaaja iimaaco. Jaabofeenediro bu saato hoco aciibo sihidi gaajari ihiimaanoco.

⁹ Jaabofeenediro bu saato gaayicihi miyaavogoco. Jaabofeenediro bu saato gaayicihi iguihuvamoco ubuheesuno mityaco.

¹⁰ Jaanoti bu saato gaayicihi sihidi ejevano mityaco omoonijinoco. Jaanoti bu saato gaayicihi Moocaani iimaaco ijibogonoco. Jaanoti bu saato hoco Moocaani acihi agaajacijino mityaco jihovo gaijaco, miya Gaijaco icano, cono miya Gaija iicanoco. Jaanoti saato gaayicihi agaajaratijiri ihiimaano mityaco. Jaanoti bu saato gaayicihi toojiri ihiimaanoco agaajaciiboro ijibogono mityaco.

¹¹ Jaano paryi jinehejeque omooninoco idiboro Moocaani Gaija acihi. Diibo famoovaaco ijeevadisahaje omoonino mityaco acihi diibo imogobadi.*

Saafi Ifihotoro Miihai.

¹² Miiro mofi sanooro icaruno fiivaano miino ifiti sihidi dugaacaciniheje iicanobadi, bu Cristota famañoa jeecivomañehejeque meheetavorahi. Jaarumo saafitaro mihicahi.

¹³ Jaabadiro miihai judiomii mihicarumo, griegomii mihicarumo, sifi jijovoto mihicarumo, bu sifi jijovoto mihicaturumo icano, sagaijariro minitacafotonofenedi saafi ifibadiro miminifutucuuhi bu sagaijaco paryi miihai magaayicicuumaño.

¹⁴ Miiro mofiti fiivaano inonohocinihi sanooro icatino.

¹⁵ Jaamaño tihai: Uujoho use iicatimaño ifiono icatihu, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁶ Jaabadiro bu nohoji: Uujoho aalli iicatimaño ifiono icatihu, neejiruno. Jaaruno bu toofionoro.

¹⁷ Jaamaño paryi mofi sano aalliro iicaruva, ¿milli bu muguubujirahi? Jaabadiro bu mofi paryi sano nohojiro iicaruva, ¿milli mininihicijirahi?

¹⁸ Jaamaño Moocaani mofionehejeque iimogomañehejevi ficuubo.

¹⁹ Jaanoti sanooro muhuse iicaruva, ¿cuuca mofi icajirahi?

²⁰ Miiro mofioneheje fiivaahi. Jaaruno mofi sanooro.

²¹ Jaamaño mohaalli muhuseque: Ico imogotihu, neejitirahi. Jaabadiro bu monigai motihaico: Ico imogotihu, neejitirahi.

²² Tolli icatino. Mofiono ajaaparyanehejeque janaanici magaijihu.

²³ Jaabadiro bu mofiti mii viro magaijinehejeque imino gaachehuri mijicunicihi. Jaabadiro bu oovosiitimañehejeque imino mofoboocihi gaachehuri.

²⁴ Jaanoti naha oovosiimañehejeque mofoboocitihu oovosiimaño. Jilli Moocaani mofico eetavuuhi, mofi oovosiitimañehejeque janaanici magaijiqui.

²⁵ Toonoti mofioneheje ijeevadi dugaacamaaitino iicaqui. Jilliro fanoovaro sabadiro igaijicasiqui.

²⁶ Jaaneguiiha samaño aavuvusumi, bu paryi faabohoro aivevehi. Jaabadiro bu samañooco imino momoonisumi paryi faabohoro imo imo icahi.

²⁷ Jaamaño jaabadi amiihai Cristo ifi mihicamo. Jaamo famooro diibo ifioneheje mihicamo.

²⁸ Jaamaño Moocaani famooco saafiisari iticovoocivi acihi Moocaani iijafaño dudicamaajeque: Iticoni minisuminaaco, jaanohallivi Moocaani iimaaco agaayicinoco ijibeguefimoco, jaanohallivi jibogominaaco, jaanohallivi sihidi ejevanehejeque omoonifimoco, jaanohallivi iguihuvamoco ubuheetesufimoco, bu aamusuminaaco, bu aivojitoco, bu agaajaratino iijineri ihiimaafimoco icano.

²⁹ ¿Nacu jaamo famooro minisuminaa? ¿Nacu famooro Moocaani iimaaminaa? ¿Nacu bu famooro jibogominaa? ¿Nacu famooro sihidi ejevano eetavominaa?

* 12:11 Meeci Col 4.7-16.

³⁰ ¿Nacu bu famooro iguihuvamoco ubuheesuno mityama icahi? ¿Nacu famooro iimaafihí agaajaratino iijineri? ¿Nacu bu famooro jibeguefihí toojiri ihimaanoco? Chaa, tolli icatino.

³¹ Jaaneguiiha janaanici iiminoco Moocaaniti magaayicijinoco miguiino. Jaarunaaca uujoho amihaiico jibegueji aivo janaanici jino imino esamaajeque.

13

Gaijima Mihica.

¹ Miuro uujoho miyaminaa iijineri, bu Moocaani toomominaa iijineri icano iimaaru-ubo, gaijima chaharuva, jilli cimibaco ahaamino ticovono ojbadi jeevajirahi, bu jigaiño meehuco mohojisuno idicuno iicabadi jeevajirahi.

² Jaabadiro bu Moocaani iijico jibuguruubo, bu fanoova itihinehejeque gaajaru-ubo, bu fanoova gaajama icaruubo, bu sihidi miyaavogoma iicanofeenedi ifabainoco sihogovi afatyusunoma icaruubo, gaijima chaharuva, jilli uujoho mihifoobejiru.

³ Jaabadiro bu paryi tabusumijeque sitaaco ifehicaruubo, bu tolliro tafico gaijitibo acijirahi Moocaanico imogobadi ijigasuhachijji, jaarunaa gaijima chaharuva, ¿jilli tolli omooniruno uudi jinehejeguiiha imijitirahi?

⁴ Jaanoti naha gaijima iicaabo, bu fanoova jaabicima icahi. Jaabo bu imihusehi, sitaaco inohallitiro jibhevetatibo, uujoho sihidi jeevahi nootatibo, tafico mitya mitya moonitatibo icano.

⁵ Bu tolliro idicunoono moonitatibo, gaijififatibo icano. Tolliro bu sifiratotatibo, bu imitino omoonimoco gueenene jibhevetatibo.

⁶ Bu tolliro sita imitico omoonineri imo imo icatatibo miyaaneriro imo imo iicafiibo,

⁷ fanoovaaco miyaavogooboro jaabicifiibo tomooboro sicujeebiri.

⁸ Gaiji ufucuro finijitihí. Jaanoti naha ufucu iicajinoco jibogoneheje finiji. Jaabadiro bu agaajaratino iijineri ihimaa lliveji. Jaabadiro bu gaajahaño finiji.

⁹ Miuro Moocaani iijiti sasitusacohoro magaajahi. Jaasitusacoro mijibeguehicahi.

¹⁰ Jaanoti fanoocoro imino magaajacuudi toono midimañehejequere magaajahicano finiji.

¹¹ Uujoho seemene iicausumi seemene iicanicibadi iimaahicauhi, esacinihicauhi icano. Jaaruubo amiyaabo iicacuudi seemenebadi iicahicaunoco jeevesucuhi.

¹² Jaabadiro jisumi mihai jaabaiba mahatyimehi oono meecimefaño jaabaiba mahatyimenicibadi. Jaarumo ufucu imino foovono mahatyimeji. Jaabadi jisumi uujoho paryicino gaajatihí. Jaaruubo ufucu paryicino gaajaji, uco Moocaani imino agaajabadi.

¹³ Jaamaño idinoro Moocaani miyaavogo, bu diibo onono miyaavogo, bu gaiji icano ufucuro finijitihí. Jaarunehejeti aivo gaiji janaanici jeevahi.

14

Agaajaratino Iijineri Iimaanoco Onoono.

¹ Jaaneguiiha gaijima miicaqui imino miguiino. Tolliro bu Moocaani Gaija acinoco miguiino. Jaano janaanici miguiino Moocaani iijico mijibeguejinoco amihaiico ihaciqui.

² Jaanoti agaajaratino iijiri ihimaabo Moocaanidiro iimaahi miyaminaaguiiha iimaatibo, mihaiñooba toonoco uguubutimaño. Jilli Moocaani Gaijariro iimaabo toovono iicaruno iiminuru iicanoco.

³ Jaanoti naha Moocaani iijico jibogooobo sitaaco jibeguehi. Jaanofeenedi diito miyaavogoco jusisuubo, bu quehecutusuubo, jacusuubo icano.

⁴ Jaanoti agaajaratino iijiri ihiimaabo ifiguiharo iimaahi. Jaaneri diibo miyaavogoro jusihi. Jaanoti Moocaani iijico ijibogoo bo paryi Moocaani iijaminaa miyaavogoco jusisuhi.

⁵ Uujoho imogorahi paryicino amihai agaajaratino iijiri mihiimaanoco. Jaano janaanivivi imeguehi Moocaani iijico mijibogonoco. Miho Moocaani iiji jibogo aivo janaanivivi imihi. Jaanoti agaajaratino iijiri iimaano miyaadi jeevatih. Toojiri onoonoco saatoho ijibogotiruva aivo sihidi jeevajitiruno. ¿Milli bu Moocaani iijaminaa uguubuneri imiyaavogo jusijirahi?

⁶ Jaabadi tañahabomi amihai abaatoo bo agaajaratino iijiri amihaima iimaaruva, ¿jinejeque toonoti magaayicijirahi? Jaanoti naha mihaico Moocaani agaajasunoti, bu amihai miyaanoti jibuguruva, Moocaani iijico jibuguruva icano naha amihaidi imijirahi.

⁷ Eneecau bu masi oono ifiima achahano siruubavi, arpavi icano mohooviciqui. Jaanoco jilli ticovono mohojsuruva, ¿milli bu magaajajirahi imasijico?, ¿cojico ojsunoco?

⁸ Jaabadiro bu corneta jilli ticovono ihojiruva, ¿mijoho bu imibaivejira imoonicasiqui?

⁹ Jaabadiro bu amihaidi magaajatijiri onoonoco, ¿milli bu muguubujirahi? Jilli sicamañoma ihiimaamobadi jeevajiruno.

¹⁰ Fine jiiinijehallivi ajashutino iijino icahi. Jaaruno paryi fanooro gaajaveechuhi.

¹¹ Jaanoti uujoho agaajatino iijiri saatoho uuma ihiimaamedi diitedi uujoho siijiiijeobobadi jeevajirahi, uuti bu diibo siijiiijeobobadi jeevajirahi.

¹² Jaamaño amihai Moocaani Gaija aacinoco mihimogomaño, miguiinomoro mag-aayici oono Moocaani iijaminaa miyaavogoco ujusisunoco.

¹³ Jaanoti bu agaajaratino iijiri ihiimaabo toono iimaahallivi Moocaanico idilluqui. Jaanoco agaajaaboro ijibeguejino mityaco Moocaani diiboco ihaciqui.

¹⁴ Jaanoti uujoho agaajaratino iijiri Moocaanima iimaaruva miyaano tagaijafañodiro iimaahi. Jaaruno imino eesicinino icatino.

¹⁵ Jaaneguiiha fine, ¿milli moonijirahi? Jilli fine Moocaanima ihiimaasumi tagaijari, bu tahesicinima icano sano iimaajirahi. Jaabadiro bu Moocaani masinoco amasivasumi tagaijari, bu tagaajama icano sano masivajirahi.

¹⁶ Jaamaño ijoho Moocaanico digaijariro diimuruva, saafi jilli ticovono iicaabo, ¿milli bu ico nahabonijirahi? Miho ijoho onoonoco gaajatibo.

¹⁷ Jaano toono ijoho Moocaanico idiimono aivo imijirahi. Jaarunofeenedi diibo miyaavogo jusijitirahi.

¹⁸ Jaaneguiiha Moocaanico uujoho imehi, paryi amihai janaanivivi agaajaratino iijiri iimaanohallivi.

¹⁹ Jaaruubo Moocaani iijafaño imeguehi ajashunogayi ihiimaarunoco imino muguubunoco, toonoti sitaaco gaajasuqui. Aivo jino sihidi imihi, agaajaratino iijiri diez mildino munuuruno janaanivivi.

²⁰ Jaaneguiiha tañahabomi, fine seemebadi mehesamaaño. Jaanoti iimitinojaagodiro seeme agaajatisejebadi mihica. Jaarumo amiyatobadiro mehesamaaje iimino-jaagodiro.

²¹ Miho Moise tajiba Caatinahaamefaño jilli neehi: Jiicumiminaaco siicumiminaa iijiri neeji siicumiotofeenedi. Jaarunaaca uco: Miyaano neejitimo, noobo Moocaani, noonoro.

²² Jaamaño agaajaratino iijiri iimaano imiyaavogotimocoro igaajasuqui icano; imiyaavugucumoco igaajasuqui icatino. Jaanoti bu Moocaani iiji jibogo mitya imiyaavugucumoco agaajasuno. Jaanoti imiyaavogotimoco agaajasuno icatino.

²³ Jaabadiro bu paryi Moocaani iijaminaa sahiigoviro iigaivomoro sabadiro agaajaratino iijineri ihiimaamofeenevi saafi agaajatibo, bu imiyaavogotibo icano ijicafuturuva: Jilli fine jito jeegavehi, neejiruubo.

²⁴ Jaanoti famooro Moocaani ijico mijibogomofeenevi imiyaavogotibo, bu agaajatibo icano ijicafuturuva, diibo imitino iicahicanoco gaajacujiruubo, toono paryi amihai monoonoco uguubunofeenedi.

²⁵ Jilliti jari diibo jeebifaño icano agaajarahicatino foovoiveji. Jaadi jari ememuvooboro Moocaanico imeji: Miyaano jahi amihafeenevi Moocaani icahi, nooboro.

Moocaani Ijafaño Mufuusumi Imino Meheetavo.

²⁶ Jaaneguiha tañahabomi, jilli amihai nzejirahi: Mihigaivusumi amihaiti saato ho masima iicahachijji, bu ijibeguejinoma iicahachijji, bu Moocaani agaajasunoco ijibeguejinoma iicahachijji, bu agaajaratino iijiri ihiimaanoma iicahachijji, bu toojiri ihiimaanoco ijibeguejinoma iicahachijji icano, imino momooni Moocaani iijaminaa miyaavogoco ujusisujino iicahachijji.

²⁷ Jaamo bu agaajaratino iijineri ihiimaajisumi miimisiiciro mihiimaa; sihidi iicasumi miimisiici, saafi idinoro mihiimaa. Jaarumo sano icatino, saafiisariro mihiimaa. Jaanoco bu saato ho ijibequi diito onoonoco.

²⁸ Jaanoti toonoco ijibeguejirumo achahahachijji sijjeri mihiimaadino mihigaivusumi. Jilliro amihafañodiro mihiimaa Moocaanimaryo.

²⁹ Jaabadiro bu Moocaani ijico mijibeguejino iicahachijji miimisiiciro mihiimaa. Jaanoti iguiraasumi miimisiici, saafi idinoro mihiimaa. Jaanoco saato ho mugubunimoro mehesamaaje: ¿Naa miyaanoco? noomo, noomoro.

³⁰ Jaanoti bu igiciniboco sabogoco Moocaani igaajasuruva imegavi ihiimaabo illivequi.

³¹ Jilliti paryi amihai Moocaani ijico magaayicichicamo saafiisari mijibogo, famooro imino uguubumoro iquehecucafetequi.

³² Jaaneguiha Moocaani ijico ijibogomo ihesamaajeque iguiinoniqui saafi ihiimaanohachutahiica.

³³ Miuro Moocaani sajeebii icaco aaciibo imitasuubo icatino.

Oono fahigova iicamo miyaavogominaa Moocaani iijanofaño iicanicibadi.

³⁴ Jaabadiro bu gaigoomi cultofaño llivi iimaatimo iicaqui, Moise tajibafaño onoobadi iicaqui.

³⁵ Jaanoti agaajanoco iimogohachijji jari ijafaño ofoodi aijico idilluqui. Imijitiruno gaigo cultofaño ihiimaano.

³⁶ Jaabadiro bu magaaja Moocaani iiji amihaiti ticovahinithi, bu idimoro amihai toonoco magaayicihinimo mihicatithi.

³⁷ Amihaiti saato ho: Moocaani ijico ijibogonoco aivo gaajahi, monoomo, bu Moocaani Gaijafenedi gaajahi, noomoro mehesicinimo iicano. Jinooco magaaja jihaamefañodi jilli amihai onoono jino Aivojibo Moocaani tajiba iicanoco.

³⁸ Jaanoti jinooco imiyaavogotibo onoonoco: Miyaano, meneedino.

³⁹ Jaaneguiha tañahabomi, Moocaani ijico mijibeguejinocoro aivo miguiino. Jaamoro bu agaajaratino iijineri iimaaco mafaguedino.

⁴⁰ Jaanoco ivi iminoro meheetavo mitasutimo.

15

Cristo Siino Ubuheeteunoti Ijibogono.
(Mt 26.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Jaaneguiha tañahabomi, imeguehi taajasujibogoco amiihaico uujoho ijibeguehininoco mehesafotonoco. Tobogoco amiihai magaaayicihinibogofaño quehecuno mihicabogo.

2 Jaabogofeenediro bu amiihai mataajacuhi amiihaico ijibeguehinibadiro mihicahachijji miyaano mimiyaaveguehinihachijji.

3 Miïro amiihaico iticoni jibeguehinih Moocaaniti agaayicihinibogoco: Cristo mohimitihallivi iguijeveunoco, oono Caatinahaamefaño unuubadi.

4 Jaaboco icicuruubo siino mifucuci, safucu icanoti buheeteubo, oono bu Caatinahaamefaño unuubadi.

5 Jaabo Pedrovi jafeveuhi. Jaadi bu tolliro saatoho paryi famooro iminisuminaavi icano.

6 Jaabadiro bu tolliro safoono saatoho miyaavogominaavi jafeveubo ajashutimo quinientodimo janaanivivi icaumovi. Jaamehiica icacinih, Pablo unuusumi. Jaanoti saatoho diitoti choomocinicuhi.

7 Jaanobuunati bu Jacoobovi jafeveubo. Jaadi bu paryi iminisuminaavi icano.

8 Jaanobuunati bu niinoonoru uuvi jafeveubo. Jaabo uco sisituviro minisuminaaafiti icihu, oono oovago iseemeneque sisituviro agaaniicibadi iicauboco.

9 Miïro uujoho minisuminaati sihidivi ejevatiibo uco minisuminaafi monootatiruubo Moocaani iijaminaaco imitino omoonihinimaño.

10 Jaaruubo jino uujoho diiboti icahi Moocaani uco agaijimaño. Jaamaño diibo uco imino omoonuno sicamañovi footihi. Miïro paryi diito janaanivivi dudicamaahi. Jaaruno uujoho omoonino icatino, jilli Moocaani iimihuseri tafañodi omoonino.

11 Jaanoco uujoho, diito icano sabogocoro mijibeguehi. Jaabogoco amiihai mimiyaavuguuhi.

Uchuumucuumo Siino Ubuheetejino.

12 Jaano bu mojjibogo Cristo uchuumucumofeeneti siino buheeteuhi onono bu iicanaaca, bu çmilli amiihaiti saatoho siino mubuheetejino chahahi, neehicahi?

13 Jaano bu tolli icaruva, çjaana milliti bu Cristo siino buheeteuhi?

14 Jaanoti miyaano Cristo siino ubuheeteutihachijji jino mojjibogo jilli sicamañovi, bu oono amiihai miyaavogo jilli sicamañovi icano.

15 Jaaneguiha jahi bu miïhai Moocaaniti sicamañooco mijibeguehicahi, Moocaani Cristoco gujivefañoti buheetesuuhi, monoomo. Jaanoti miyaano uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, jaanaa çmilliti bu siino Cristo buheeteuhi?

16 Jaaneguiha uchuumucuumo siino buheetesuracutimo iicajiruva, Cristo siino buheetesurautihi.

17 Jaanoti bu Cristo siino ubuheetesurautihachijji, amiihai miyaavogo jilli sicamaño. Jaaneguiha jahi amiihai imitifañerehiica mihicahi.

18 Jaaneguiha jahi bu Cristoco imiyaavogomo iguijevecumo taajacujitih.

19 Jaaneguihacu Cristoco mehesicinino jilli jiihalliviro mihicaquiguiiharo iicahachijji miïhai famoo janaanivivi idaasuno mihicahi.

20 Chaha, tolli icatino miyaano aivo Cristo uchuumucuboco siino Moocaani ubuheetesuuno. Jaamaño Cristo imegaoobo ufucu siino ubuheetejimoti ubuheetecubo.

21 Miïro oono saafi Adan onoobofañodiro gujive asaabadiro, bu saafi Cristofañodiro iguijevecumo siino ubuheetejino saahi.

22 Oono paryi Adanoto iicamaño iguijevenicibadiro, bu oono paryi Cristoto iicamaño fiivoma icaji.

23 Jaarumo sano diiboma icajitino; iticoni diibo buheetehinicuhi. Jaadi jari diito, diibota iicamo, buheeteji diibo asaadi.

²⁴ Jaadi jari jiinjine ifinjino icaji. Jaasumi Cristo finisuji paryi jhovo tajibaco, bu fanooro paryi aivojico, bu paryi mityaco icano. Jaadi Moocaanico ihaivojico acijiibo.

²⁵ Miro Cristo aivojiveji jari paryicino Moocaani iminaaco iguinomicudi.

²⁶ Jaadi bu guiyeveque niinoono finisujiibo.

²⁷ Miro Moocaani paryicino Cristoguiinovı ficucuui. Jaaruno Caatinihaamefaño paryi diiboguiino ficucafoto no nurunaaca idiboro Moocaani diiboguiino ficucafotohi. Miro diibo paryi fanoovaaco Cristoguiinovı ficuui.

²⁸ Jaadi paryicino Cristoguiinovı ificucufutucuudi, Cristo Illi iicaabo Moocaaniguiinovı ficucufeteji; miro diibo Cristoguiinovı fanoovaaco ificubo. Jaamaño jilliti Moocaani fanoovahallivi icaji.

²⁹ Jaanoti bu saatoho ochoomocinihicameguiiha ifinoco nitihicahi. ¿Collihi bu jaamo tolli moonihicahi? Miro diito siino ubuheetejinoco imiyaavogotiruva tolli moonihicajitirumo.

³⁰ ¿Nacu milliti mihai fahijivaro ñihicunofaño mihicahicahi?

³¹ Miro uujoho fahijivaro guiyevefaño icahicahi. Jaano aivo miyaano, tañahabomi, oono amihai Cristoco mimiyaavogomaño uujoho imo imo icahicano miyaano icabadi.

³² Uujoho jilli onomaño Efeso cuumivi jicumbadi icahinimo miyaminaama moonicasihinihi. Jaaneguiiha, ¿toonoti jinejeque icijirahi, miyaano uchuumucuumo siino buheetecutummo icajiruva? Jaaneguiiha saatoho eneehicabadi imijiruno mihicano: Mamachuqui, bu mahaduqui icano civohogo miguijevecujimaño, noomoro.

³³ Amihaico sita bañidino. Miro noonicimo: Imitino gataavominaa imino icafiruboco imitino jeevamaaisufihi, noomoro.

³⁴ Jaaneguiiha amihai iminoro mihica iticovono ifima. Jaamoro imitico moonidino. Miro oono amihaiti saatehehiica Moocaanico gaajatihı. Jilli amihaico neehi, jaanoti jaamo munucufevahi.

Jilli Uchuumucuumo Siino Buheeteji.

(1 Ts 4.14-17)

³⁵ Fine saatoho dillujirahi: ¿Milli fine uchuumucuumo siino buheeteji? ¿Milli jeevano ifinoma fine icajimo? noomoro.

³⁶ Jeedi fine aivo agaajatimo. Miro siino toogaico mabasuno ochoomonobuunati ifaho iinefihi.

³⁷ Miro trigoco, bu tobadi iicanoco mabasujisumi, ifahooco mabasuno ihiinotatihı itoogaico mabasuno iinefihi.

³⁸ Jaano mabasunoco Moocaani iimogobadi fiivusufihi siyomono toogaico siibadi, bu siyomono toogaico siibadi icano.

³⁹ Miro sabadiro ifiino icatihı: Siibadiro miyaminaa ifi, bu siibadiro asimı ifi, bu siibadiro joomı ifi, bu siibadiro taava ifi icano.

⁴⁰ Jaabadiro bu icano niquejeminaa ifi, bu jiinjeminanaa ifi icano. Jaarunaa niquejeminaa ifi ovosı siibadiro, bu jiinjeminanaa ifi ovosı siibadiro icano.

⁴¹ Jaabadiro bu cujeo nihıba sese siibadiro, bu fucuo nihıba sese siibadiro icano. Jaabo sese bu meeciri seseeti siibadiro. Jaabadiro bu meeciri sese saafi sese siibadi, bu sifi sese siibadi icano.

⁴² Jaabadi bu jeevano uchuumucuumo siino ubuheetejimo. Jaamo utuucifino ifico micinichi. Jaanobuunati siino mubuheeteedi utuucijitino ifima mihicaji.

⁴³ Idicunoco micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi ovosicinicuhi. Bu niinovanoco micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi sefacuno.

⁴⁴ Miyaminaafi ifico micinichi. Jaaruno siino ubuheetecudi gaija ifirucu iicano. Jaamaño miyaminaa ifi icabadiro, bu gaija ifi icahi.

⁴⁵ Miiro jilli Caatinihaamefaño noono: Iticonio miyaminaafi Adan onoobo fiivo ifima eetavocafutuhi. Jaanobuunati Cristoco: Niino Adan, neehicaumo jilli Gaijafeenedi fiivoco aacineguiiha.

⁴⁶ Jaaruno Gaija ifi iticoni mihicatihi. Jilli miyaminaa ifiiti iticoni mihicahi. Jaadi jari Gaija ifiiti mihicatahi.

⁴⁷ Iticonio miyaminaafico jinijeti eheetavuubo jinijeminaafiu. Jaano allivoobo iicaabo Aivojibo Jesucristo niquejeoobo.

⁴⁸ Jaamaño jinijeminaa ifino johono jinijeti eheetavuubo ifibadi jeevahi. Jaanoti niquejeoto igaijano johono niquejeoobo igaijabadi jeevahi.

⁴⁹ Jaabadiro mihai oono jinijeti eheetavuubo ifibadi mejeevamaño, bu ufucu oono niquejeoobo ifibadi mejeevaji.

⁵⁰ Tañahabomi, jilli amihaiico eneejirunoco neehi: Oono ihuucuma, itijohoma icano iicamo Moocaani aivojifaño feejitih. Miiro oono guenene iicatino ufucuro ifinijitino faño icajitih, eneejiruno.

⁵¹ Imeguehi bu jino agaajaratinoco magajaanoco: Famooro miguijevejitih. Sano famooro siibadi mifiiveteji.

⁵² Jilli goovanogayi oono miino aallico mimichihyaacuno iicanicibadi, niinoono trompetaco ojisucudi. Jaasumi toono trompeta ojidi uchuumucuumo siino buheeteji ufucuro chuumucuumo iicaqui. Jaanoti mihai sifiiti miminifeteji.

⁵³ Oono mofi guenene icatino ifi, ufucuro milli icajitino ifiiti fiiveteji. Jaabadiro bu mofi iguijevefino ifi iguijevefitino ifiiti fiiveteji.

⁵⁴ Jaano oono mofi guenene iicatino ifi, ufucuro milli icajitino ifiiti ifiivutucudi, bu oono mofi iguijevefino ifi iguijevefitino ifiiti ifiivutucudi icano, Caatinihaamefaño onono miyaaveji:

Guijeveque Moocaani mitya guinoniji.

⁵⁵ Guijeve, ¿cuuca icano dimitya mihaico iguijenihicano? Guijeve, ¿cuuca icano dimitya guinoniji eneehicano? Caatinihaamefaño onono.

⁵⁶ Miiro imiti, guijeveque mityaco acihicahi, mihaico iguijeniqui. Jaabadiro bu Moise siicijeo tajiba imitico mityaco acihicahi.

⁵⁷ Jaanoti naha jisumi mihai Moocaanico mihimehi, Mohaivojibo Jesucristofeenedi mihai guijevecuumo mihicajino mityaco aacinohallivi.

⁵⁸ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, quehecuno sefano mihica, fahiijivaro janaaniviro Mohaivojibo dudicamaajeque eetavomoro mihica. Miiro amihairyo magaaacuui Mohaivojibedi mududicamaaño sicamañovi iicatino.

16

Cristofañodi Monahabomi Iicamedi Nihibamico Mahallacaruno.

¹ Jaanoti bu amihaiico neehi Cristofañodi monahabomi iicamedi nihibamico mahallacarunoti: Johono Galacia jinijeri iicajano Moocaani iijanominaaco ijibuguubo unuubadi momooni.

² Fajaguisivaviro famooro amihai magaayicinoti ijeevadi mudugaacumoro mifihica magaayicidinoti gaajacimoro. Jaamo uujoho ifotodi toonoco eheetavotimo mihicahi.

³ Jaabo uujoho ifotodi amihai monoomoco galluji Jerusalevi aamenema, diito isatyequi monahabomi tahigo iicamedi amihai mahallacaruno nihibamico.

⁴ Jaanoti bu uuro ofoono uudi iimihachiji, uuma feejimo.

Pablo Efeejinoco Iftacamaaño.

⁵ Jaabo amihaijaago ofoodi, iticoni fatyeji Macedonia jinijefañodi. Jaadi jari amihaiivi Corinto cuumivi ifeteji.

⁶ Jaabo amihaima gueenejisuno iicahachijji. Jaanoti bu paryicino jijnijaco toonoviro afatyohachijji. Jaachijji uco mahamusu efeejihigovi ofooboco.

⁷ Imogotihí amihaijaago ofoobo jilli ifatyodi ofoonoco. Imeguehi amihaima gueenene iicanoco Mohaivojibo Jesucristo iimogohachijji.

⁸ Jaaruubo jino Efeso cuumivi icajihica Pentecoste jibaimo afatyonohachuta.

⁹ Jisumi jimañovi aivo imino Moocaani dudicamaaje eetavo, aivo imino ofoomaño, bu sihidi saatoho imogotimo uco ijihegueme iicamaño icano.

¹⁰ Jaanoti Timoteo amihaiivi ifotohachijji imino diiboco magaayici sajeebii iicaqui. Diibo bu uubadiro Mohaivojibedi ududicamaaibo.

¹¹ Jaaneguiha amihaiti saatohoba diiboco mitihimejetasudino. Jilliro diiboco mahamusu sajeebii ofooboro uco imeecivaqui. Jinoti diiboco teemehi, bu saatoho monahabomi asaajimoco icano.

¹² Jaanoti Apolo onooboti amihaiico jibeguehi: Monahabomima diiboco galluucuu-
rahi amihaiico ibaatequi. Jaaruubo foogotihí. Jaaruubo iimugusumi feejiibo.

Niinoono Afajinino.

¹³ Jaaneguiha allivano mihica, bu quehecuno mihica miyaavogofaño, gaifimii mihica, sefano mihica.

¹⁴ Paryi fanoovaaco meheetavonoco sitaaco magaijinofañodiro meheetavo.

¹⁵ Tañahabomi, amihairyo magaajacuuhi Estefano iijaminaama iticoni Acaya jinijevi Jesu jibogoco agaayicimoco, bu tolliro miyaavogominaaco ejeecivehicamoco icano.

¹⁶ Jaaneguiha uujoho imeguehi diito onoobadi momooninoco, bu saatoho diitobadi iicamo onoobadi, bu jaamoco aamusumo ududicamaaimo onoobadi icano momooninoco.

¹⁷ Aivo imo imo icahi diibo Estefano onoobo, bu Fortunato onoobo, bu Acaico onoobo icamo tajaago asaaneri. Jaamo uco amusuhi amihai uco mahamusutinoco, juuga machahamaño.

¹⁸ Jaaneri uujoho aivo imo imo icahi, oono amihaiico abaahinisumi amihai mihicahinibadiro. Jaaneguiha diitobadi iicamoco mobocigo.

¹⁹ Moocaani iijano Asia jinijeri iicajahajeminaa amihaijaa iijico galluui. Jaabadiro bu Aquila onoobo, bu mogai Pricila onoogo iicamisi, bu diitisi iijafaño iigaivehicamo icano, amihaijaago Aivojibo momofañodi iijico galluui.

²⁰ Bu paryi monahabomi jino uuma iicamo iijico agalluunoco magaayici fahigovavi midillucasi ihibicicasimoro.

²¹ Jaanoco uujoho Pablo ononoco saafi caatinihicauhi. Jaanoti jari jinooti uujoho caatinihí tahuseri. Amihaijaago taajico galluhi.

²² Jaanoti cajaatyohacho Mohaivojibo Jesucristoco agaijitimo imitino iicaqui.

Jaanoti Mohaivojibo, mojaa disaa.

²³ Jaafa amihaiico Mohaivojibo Jesucristo imino moonihí.

²⁴ Paryi amihaijaago galluui Cristo Jesufañodi tagaiji iicanoco. Fine.

2 CORINTIOS

Pablo Caatiniuhi Corintori Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani jeebii onoobadi. Jaabo uujoho onoonoco nahabo Timoteo caatinihi jihaameque monahabomi Moocaani iijaminaa Corintori iicamedi, jaabadiro bu paryi Acaya jinijeri iicamo, paryi Moocaanita iicamedi icano.

² Jaamo amiihai magaayiciqui imi icaco, sajeebii icaco icano Moocaaniti, bu Mo-
haivojiiho Jesucristoti icano.

Pablo Idaasuno Iicano.

³ Masii Moocaani, Mohaivojiiho Jesucristo Caanico mihimequi. Miiro diibo Moocaani miihaico iidaasugoobo, bu jaabo diibo Dios miihaico fahiiivaroo ajacusuhicaabo.

⁴ Miiro Moocaani minoco jacusufihi paryi fanoovari idaasuno mihicamoco. Jaabadiro bu miihai idaasuno iicamoco majacusuqui, oono miihaico Moocaani ajacusubadiro.

⁵ Miiro miihai Cristo idaasufañodi mihicamaño, bu diibo Cristofañodiro ajashutino majacusucafetehi.

⁶ Jaamo miihai amiihaico taajasujii bogoco mijii bogonoti idaasuno mihicahi. Jaanoti amiihai majacusucafetequi, mataajaqui icano. Jaabadiro bu miihaico Moocaani ajacusuneri amiihai bu majacusucafetequi. Jaamo bu tolliro amiihai sicujeebii ma-
jaabicihi jino miihai idaasuno mihicanehejeque majaabicihicabadi.

⁷ Jaamaño amiihaico miihai imino mehesicinihi. Oono miihai idaasuno mihicanofañodi tolliro amiihai mihicamaño, bu tolliro Moocaani ajacusunofañodi mihicajinoco icano.

⁸ Monahabomi, mihimeguehi amiihai magajaanoco sihidiro imitineri Asia jinijevi miihai mihicahicahinoco, sihidi jeevano idaasuno mihicahicaunoco. Jaaneri mosefama machahacuui majaabicijitihi: Fine aivo muchuumucuui, munuurahi.

⁹ Iguijenicuujimo iicanicibadi mihicahicauhi. Jaaruno fine jilli mofiiviro esicinitimo Moocaani uchuumucuumoco ubuheetesufiibocoro mehesiciniqui iicauno.

¹⁰ Jaabo Moocaani miihaico toonoti taajasuui, bu jisu miihaico taajasuuboro icahi, toono sihidi ejeevano miihaico iguijenijirunoti. Diiboviro miihai mohesicinicoo mificuui miihaico taajasuuboro iicajinoco.

¹¹ Amiihai miihaico mahamusu, mohallivi Moocaanima mihiiamaa. Jaaneguiha ajashutimo mohallivi Moocaanima ihiiamaahachiji, diibo miihaico imino mooniji. Jaanoco aatyimemere ajashutimo Moocaanico imeji, miihaico Moocaani imino omooninohallivi.

Jilliti Pablo Corintovi Fuutihii.

¹² Miiro icano sano miihaico imo imo omoonino; jiijehallivi miihai miyanotiro Moocaani imogobadi imino mihicanoco magajaaneri imo imo mihicahi. Jaamo aivo amiihaifeenevi imino mihicahicahi. Moocaani miihaico iimihuseri amusuhicahi tolli imino miicaqui. Jaaruno miihai gaajariro tolli mihicano icatino.

¹³ Miiro amiihaidi paryi aameneque macaatinahaamenefaño meneehicahi amiihai memecimoro magaajajidinoco. Jaanoco imeguehi imino magajaanoco.

¹⁴ Oono samañosacoro magaajacuubadi, jaamo ufucu, Mohaivojiiho Jesucristo asaajifucu, miihaiti imo imo mihicahi, bu miihai amiihaiti mihicajibadi icano.

¹⁵ Jino miyaanoco eesiciniiboro iticoni esamaahinirahi amiihaico mifooci abaahinjinoco, amiihaico imo imo mooniqui.

16 Uujoho esamaahinihi Macedoniajaago ofoobo amiihaico abaahinijinoco, bu siino tahigoti uhuumiibo amiihaico abaahinijinoco icano. Jaamo amiihai uco mahamusuhi imino Judeavi feequi.

17 Jilli nooboro uujoho esamaahirunoco, ¿fine uco bañibobadi mehesicinihi? ¿Nacu fine uco amiihai mehesicinihi oono imiyaavogotimo saatohoco: Jiihi, onoomoro, bu saatohoco: Chahano, onoonicimobadi?

18 Miiro Moocaani gaajahi miihai amiihaico: Jiihi, monoomoro, bu siino: Chahano, monootatinoco.

19 Miiro miihai Silvano, Timoteo, uujoho, icamo Cristo Jesu Moocaani Achi jibogoco mijibeguehicaabo: Jiihi, onooboro, bu siino: Chahano, neejibuutihii. Miiro Cristofañodi paryicino miyaano miihaiñoobaco bañitatiiibo.

20 Miiro diibovi paryi miyaavono Moocaani unuuno. Jaamaño Moocaanico mihi-imusumi: Aivo Miyaabo idiicaabo, monoonicinihi Cristo Jesuco magaajacuunofeenedi.

21 Jaabo diibo Moocaani miihaico, bu amiihaico icano Cristofañño quehecuno ificuboro itaati miicaqui ijeevadi ficuuhi.

22 Jaaboro miihaico igajataco ificuboro Igaijaco mojeebñnofañño ficuubo, toonoti magaajaqui ufucu niqiejefañño magaayicijinoco.

23 Jaanoti eesamaahinibadi Corintovihiiica footihi amiihaico agaijimaño. Jaano miyaano iicanoco Moocaani gaajahi. Jaanoti miyaano iicatihachiiji imijiruno uudi uco Moocaani agaicaauno, uujoho iguijevone icano.

24 Jaarumo miihai mihimogotihii amiihaico: Jilli mimiyaavogo, noomoro amiihaico matajibanoco. Miiro amiihairyo, miyaavogofañño quehecuno mihicacuuhi. Ivi jilliro mihimeguehi amiihaico janaanici imo imo momoonisunoco.

2

1 Jilliti imeguehinitihi amiihaico siino abaatonoco siino idaasuno amiihaico omoonijiruneguiiha.

2 Jaabo uujoho amiihaico idaasuno mooniruva, ¿miijoho bu uco imo imo moonijirahi? Amiihaico bu uujoho idaasuno omooninobuuna.

3 Jilliti amiihaidi jino uujoho aameque jilli caatiniuhi amiihaijaago ofooboco, uco amiihai imo imo momoonijirumo, jilliro idaasuno momoonijirunoco iimogotimaño. Jaamaño amiihai imitico mejeevesuhachiiji uujoho imo imo icaji. Jaaneri tolliro amiihai imo imo mihicaji.

4 Miiro toohaameque amiihaidi acaatiniusumi idaasuno iicaneri tafi uco niji niji iicahicauneri taahicauhi. Jaaruubo toohaameque caatiniutihii amiihaico idaasuvusuqui icatino, jilli amiihaico gaajasuqui sihidi amiihaico agaijinoco.

Imitino Omooniboco Imibachuno.

5 Jaanoti oono saafi idaasuno omooniboco saafiicoro uco idaasuno mooniutihii. Tolliro bu paryi amiihaico mooniboco. Jilliro miiiviro neehi. Imogotihii janaanici sefano ihiiibanoco.

6 Miiro amiihai Moocaanico mihiimusumi diiboco amiihaifañoti mihiinusucuuhi. Jaanoti eesafotooboro gaajacuubo.

7 Jaaneguiiha jilliro ivi jisumi diiboma mihimibachumoro diiboco majacusucu, sihidi idaasuno iicaneri janaaniciiviro imitino icaadiibo.

8 Jaaneguiiha amiihaico neehi: Siino diiboco magaajasu diiboco magarijinoco.

9 Miiro iticonio aamefañodi toonoti amiihaico nooboro caatiniuhi, amiihaico gaajasuqui ¿naa uujoho onoobadi moonijimo? onoomañño.

10 Jaanegui jisumi amiihai oono iimiutiboco mihimibachucuuhachiiji, bu uujoho tolliro diiboco imibachucuuhi. Miiro uujoho iimibachuboco imibachuhi Cristo imefeenevi amiihaico agaijiboro.

¹¹ Toonoti miihaico Satanas quehevediino iguiinoniboro, miiro diibo omoonigonoco miihai imino magaajahi.

Troa Cuumivi Pablo Jeebi Niji Niji Icauhi.

¹² Jaanoti Troa micuvi Cristo jibogoco jibeguequi ufuubo ifutusumi, aivo uudi imiuno Aivojibo dudicamaajeque toonovi eetavuujino.

¹³ Jaarunofaño tajeebi uco sajeebi icautihi, monahabo Titoco toonovi aatyimeutimaño. Jaaneguiiha diitoco ifitacuuboro toonoti fuuhi Macedonia jinijejaago.

¹⁴ Jaanegui uujoho Moocaanico imehi, diibo miihaico Cristo Jesuta jimitaco iguiinonimoro miyaminaa mitya mitya agaimuaivomofaño miihaico asatyefinohallivi. Bu jaaboro miihaifeenedi jibogoco jibugusuhicaabo. Oono facici uusuno fahigovadi ofoonicibadi icaqui.

¹⁵ Miiro miihai oono aimoguijico, Cristo Moocaanico ejeecivoobo, ijigasuno uusu fahigovadi ataajajimofañodi, bu ataajajitimofañodi icano ofoonicibadi miihai paryi miyaminaa iicadimoco mijibeguehicaahi.

¹⁶ Jaano ataajajitamedi namita uusunicibadi jeevahi. Jaanoti ataajajitamedi facicino uusuno, fiivoco aacino uusubadi jeevahi. ¿Jaanoco mijoho fine iinoro eetavejirahi?

¹⁷ Miiro miihai nihibamiguiiharo Moocaani ijico mijibogotihi, saatoho iicabadi simañehjediro iinoro ubuunanimoro jibeguehicaabadi. Miyanotiro naha miihai mijibeguehicaahi Moocaani imefeenevi, diibo Moocaani miihaico agalluumo mihicamaño, bu Cristo jeecivominaa mihicamaño icano.

3

Bohono Iiji Jibogo.

¹ ¿Nacu miihai jilli munuusumi fine amiihaidi, miihai mofitiro imino mihiimaamo meneehicaahi? Cha, ¿collihi jaamo mihimeguehi miihaiditi sita aameri: Diito aivo iimihuseme, onoonoco? Amiihairyo imino miihaico magaajacuui. Jaabadiro miihai magaajagotihi sita aameri amiihaiditi jibogonoco. Jaamaño uujoho ¿collihiica aamema icajirahi uudititi sita: Imiibo, noomoro acaatinahaamema?

² Miiro uujoho amiihaico jibugusumi, amiihai jeebifaño mimiyaavuguumoro imino miminifutucuumoco aatyimemere tadyudicamaaje imino iicanoti gaajajirumo.

³ Miiro amiihai toohaamebadadi mihicahi, Cristo acaatinuhaamebadadi mihicacuui. Miiro miihai mijibogomo amiihai jeebifaño macaatinicuunobadi mificuhicacuui. Jaanoti caatiniri macaatinicinitihi. Jilli Moocaani iicaabo Gaijariro macaatinicinihi. Guisibabujehallivi Moise tajibano acaatinicinobadi icatino. Jilli miyaminaa jeebifañoro acaatinicinicuuno.

⁴ Jaano miihaidi toono miyaano iicanoco miihai magaajahi Moocaanifañodi, bu Cristofañodi icano.

⁵ Jaamaño miihai momityariro siinoco momoonino icatino. Paryicino fanoovaaco momoonino Moocaaniti saahi.

⁶ Miiro diibo miihaico mityaco aacineri bohono iiji onoobadi diibedi mududicamaaihi. Jaano toono bohono iiji oono eedeetajibano acaatinicininino iicabadi icatihi. Jilli Moocaani Gaijati magaayicinionoro iicamaño. Miiro oono acaatinicininino tajiba Moise tajiba, guijevfaño satyefhi. Jaanoti naha Moocaani Gaija miihoco fiivoco acihi.

⁷ Jaano toono Moise tajiba guisibabujehallivi acaatinicininino aricuno saauhi. Jaamaño israelmi Moise imeque meecihicautihi ihime sihidi aricuno ifuvusuhicaumaño. Jaaruno toono iharicu jaabavonoro fuuhi jaano totajiba guijevfaño asatyefiruno sihidi iimima saauhi.

⁸ Jaanegui fine, aivo sihimi icano oono Moocaani Gaija ijibogoco mojaago isivano.

⁹ Buhicagaha oono m̄inoco guijevefaño asatyefiruno taj̄iba iimima icauhi. Jaanegui fine aivo sihimi icano, oono Moocaani j̄ibogo m̄ihaico: Am̄ihai imitima machahacuui, onoobogo.

¹⁰ M̄iro totaj̄iba iticoni iimima iicaruno jisumi miyaadi jeevacuutihi, jino sihidi iimima iicanoguiinodi.

¹¹ Jaano toono gueenene iicaujitruno iimima icauhi. Jaano janaanici aivo imijino ufucuro ifinijitino iimima icahi.

¹² Jaamaño m̄ihai toonoco imino magaajamaño, nucufeguetimo mij̄ibeguehicahi.

¹³ Jaamo m̄ihai Moise omoonubadi momoonit̄ihi diibo naha ih̄imeque gaachehubaryuri fabaacuui israelmi toono gueenene iicajitino aricu ajaabavonoco atyimetimo iicaqui.

¹⁴ Jaarunoco diito gaajat̄ihi. Jaabad̄iro bu jisumi toono eedeetaj̄ibaco emeecisumi tobaryuro diito esamaajeque afabaacucinino iicabadi jeevamo gaajat̄imo. M̄iro tobaryu diitoti gañ̄cafotot̄ihiica id̄iboro naha Cristofañ̄odi tobaryu gañ̄cafetejirahi.

¹⁵ M̄iro jisumihachuta Moise taj̄iba aameneque emeecisumi tobaryubadi diitoco ihesamaajeque fabaacuhicahi gaajat̄imo iicaqui.

¹⁶ Jaano naha jari gañ̄cafetefihi Aivoj̄ibojaagovi iminifutusumi.

¹⁷ Jaabo Moocaani Gaija iicano, bu Moocaani iicaabo. Jaaneguiha diibo Moocaani Gaija iicahigo sajeeb̄i icahicahi.

¹⁸ Jaamaño paryi m̄ihai tobaryuri moh̄imeque mafabaacucinicutimo. Mofiivi Mo-haivoj̄ibo imi ifuvusuhi, oono meecimefaño mofi ifuvusunicibadi. Jaamaño m̄ihai janaaniv̄iro diibobadi minifotomoro mefeehi fahij̄iv̄aro janaaniv̄iro diibo imibadi minifotomoro mofoomaño. Jaano toono Aivoj̄ibo Gaija iicaabo eheetavono.

4

¹ Jaanegui masīi suufenit̄imo momooniqui, Moocaani m̄ihaico id̄aasugooboro idudicamaajeque ataj̄ibaunoco.

² M̄iro m̄ihai toovono omoonifinehejeque, bu unucufesunehejeque icano mihimugucutihi. Bu tolliro sitaaco bañ̄imoro mofot̄ihi, bu Moocaani ij̄ico simañ̄ehejed̄iro bu-unanimoro mofot̄ihi icano. Jilli miyaanocoro meneehicahi. Jaamaño jillit̄i Moocaani imefeenevi saatohoco magaajasuhi, m̄ihai Moocaani imefeenevi imino mihicanoco.

³ Jaanoti jino Moocaani taajasuj̄ibogoco mij̄ibogono toovono iicahachij̄i, oono c̄ij̄igaifaño ufuucuj̄imediro toovono.

⁴ M̄iro diito imiyaavogotimo, jiije caani ij̄i ijeeb̄inoco mitasucuui. Jaaneri gaa-jacuat̄imo Cristo j̄ibogo imico. Jaabo bu Cristo Moocaani iicaabo.

⁵ Jaamo m̄ihai Moocaani j̄ibogoco mij̄ibugusumi, mofidit̄iro mij̄ibeguehicat̄ihi, id̄iboro Jesucristo am̄ihai Aivoj̄ibo iicaabedit̄i mij̄ibeguehicahi. Jaanoti naha m̄ihai jilli am̄ihai jeeviv̄ominaa mihicamo Cristoco magaij̄imaño.

⁶ M̄iro diiboro Moocaani: Ic̄ivuuneguiha daach̄icisu, nuubo. Jaaboro jisumi bu diiboro mojeeb̄inofaño ach̄icisuhi. Tooneri Moocaani imico magaajaqui Jesucristo imefañ̄oti ifuvusunoco.

Miyaavogofeenedi Mihicano.

(1 Co 2.1-5)

⁷ Jaano toono Moocaani Gaija mofifaño icahi, oono aivo iiminoco nifaqui ee-tavotahillu guirihillufaño mificuj̄irubadi jeevano. Toonoti igaaajaqui toono sihidi ejeevano mitya m̄ihait̄i saatinoro Moocaaniti asaanoco.

⁸ Jaamaño fanoovari imit̄ino mihicarumo, toonoti mataajan̄ic̄ihi, bu fanoovari gaihuibaro mihicarumo, aivo tooneri id̄aasuno mihicat̄ihi,

⁹ bu m̄ihaico sihidi ij̄i heverumo, Moocaani m̄ihaico jeevesutat̄ihi, bu m̄ihaico iguiinon̄irumo, miguij̄evetat̄ihi icano.

¹⁰ Jaamaño fahigovadi mofoomoco gaicaaujirumo Jesuco agaicaumaño. Jaaneguiiha mofifaño di bohono ifico Jesu aacinoco mihifusuhicahi.

¹¹ Mïro mïhai jino mihicanohachuta fafucuvaacivïro ñihicunofaño mihicahi mïhaico agaicaaujirunofaño Jesuco magaijïmaño. Toonofeenedi bohono ifico Jesu aacino ihifusucafetequi.

¹² Mïro taajasujïbogoco mijïbeguehicanohalliti mïhaico sita gaicaaujirahi. Jaanofeenedi amïhai mataajajino ifico magaaajahi.

¹³ Mïro Caatinihaamefaño noono: Miyaaveguehi, jaamaño iimaahi, noonoro. Jaabadiro bu mïhai tomiyaavogofañodïro, mimiyaavogomoro mihiimaahi.

¹⁴ Jaamaño mïhai magaaajahi Moocaani Mohaivojïbo Jesuco ubuheetesuubo, bu mïhaico sano amïhaima buheetesujïbo, Jesuma miicaqui.

¹⁵ Jaaneguiiha jilli fanooñhicufaño mihicahi amïhai iiminofaño miicaqui. Jaamo sihidi Moocaani imino omooninoco agaayicimo, toonohallivi ajashutinoco Moocaanico sihidi ihiimequi.

¹⁶ Jaamaño mïhai suufenitimo momoonihicahi. Jaamo mïhaico mofiino niinovatonoro fuurunaaca, mogaija jilliro fafucuvaacivïro buheetenere feehi.

¹⁷ Mïro jino jïjehallivi idaasuno mihicaruno goovano fatyonoro feehi. Jaanofañoti magaayiciji ifinijitino imi, aivo aajashutinoco.

¹⁸ Jaamo mïhai mahatyimenehejequere mehesamaaitihi. Jilli jisumi mahatyimetinehejequere mehesamaaihi. Mïro mahatyimeneheje gueenene icatatïhi. Jaanoti jisumi mahatyimetineheje ufucuro finitino iicajino.

5

¹ Mïro mïhairyo magaaajahi oono mofi iija goovano unucufijabadi ejeevanoco. Jaarumo ufucu mihicaji, Moocaani mïhaidi niquejefaño ifinijitino ifico aacinoma. Toonoco miyaminaati saafiiba acijitïrahi.

² Mïro miyaano jino mofiima mihicanohachuta macanifehicahi, niquejefaño ifinijitino fiivoma mihicacujirunoti.

³ Jaanofaño mijicafeteji mofi gaachehufaño iicanicibadi. Jaanegui mojeebï sicaimobadi iicatiqui.

⁴ Mïro jino mofifaño mihicanohachuta macanifehicahi, idaasuno mihicaneri. Jaaruno moheedehifico mujujuuvequi icatino. Jilli bohono ififaño mijicafetejinoco mihimeguehicahi. Jino jïjeo ifi echeemefino ifi bohofiti iminifetequi.

⁵ Jineguiiha Moocaani mïhaico iimibachuuboro Igaijaco aciuhï ufucu magaayicijino gaajatabadi iicano.

⁶ Jaamaño mïhai imino magaaajamoro mehesicinïhi jino jïjehalliri muuhucuma mihicanohachuta toofiiti buhigovi mihicanoco. Aivojïboma niquejefaño mihicatinequehiica.

⁷ Jaamaño miyaavogofañodïro mihicahi. Jïjeonoco mahatyimenejaagodi mihicatïhi.

⁸ Jaamaño mïhai mesefaquifotomoro mihimeguehi jïjeo ififaño mihicanoco mejeevesumoro Aivojïboma mihicatonoco.

⁹ Tooneguiiha mihimeguehi fahijïvaro Mohaivojïboco imo imo momooninoco, jïfiima mihicanohachuta, bu bohono ifiima mihicacuudi icano.

¹⁰ Mïro paryï famooro Cristo aivojï icaga imegavi mihigaiveji paryïcino moticovoocivi momoonihicano jaadaco magaayiciqui, jïjehalliri mihicausumi imino momooniuno jaadaco, bu imitino momooniuno jaadaco icano.

Sajeebïco AACINO Jïbogo.

¹¹ Jaamaño mïhai Aivojïbo ñihicuno omoonijinoco magaaajamaño paryïcino miyaminaaco mimiyaavugusuqui momoonihicahi. Mïro Moocaani mïhaico gaajacuuhï. Jaabadiro bu mihimeguehi amïhai mïhaico magaaajanoco.

¹² Jillí monoomo, miihaiditiro siino imino mihiiamaano icatino. Jillí amiihaico mēneehi. Jaamo miihai imino momooninoco amiihai magaaajamoro quehe quehe miicaqui. Jaamo saato ho ijeebii fañoonoco esicinitimo ificoro: Aivo miihai sihidi mejeevahi, onoomoco mejenaaujirahi miihaihalliti.

¹³ Jaamo miihai mejeegavomo mihicahachiiji, jaafa Moocaaniguiiharo mejeegavehi. Jaanoti jeegavotimo mihicahachiiji jaafa amiihaidi mihimimo.

¹⁴ Miiro Cristo miihaico agaijinoguiino mihicahi, saafiro famoohalliviro iguijeveunoco magaaajamaño. Jaaneri bu famooro iguijevecuunoco.

¹⁵ Jaabo Cristo famoohalliviro guijeveuhi ubuheeme diito ifiguiiharo icacuutimo iicaqui, diibo uchuumuuboro diitedi siino ubuheeteubeguiiharo iicaqui.

¹⁶ Jaamaño miihai saato hoco jijeo miyaminaa eesicini badi mehesicicuutihí, iticoni naha miihai Cristoco jijeo miyaminaa iicabadi mehesicinihicauhi. Jaarumo jisu tolli mehesicinicuutihí.

¹⁷ Miiro Cristoma iicacuubo bomiyaminaa firucu eedeeneheje finicuuhi, jisu paryi bonehejerucu.

¹⁸ Jinehejeque paryi Moocaani eetavehi Cristofañodi miihai diiboma sajeebii miicaqui. Jaaboro miihaico tajii baubo famoovaaco diiboma sajeebii miminiyuhicaqui.

¹⁹ Oono Moocaani Cristofañodi jiiinjeminaaco ifiivi sajeebii iminiyuhicaabo diito imitico jeevivotii bo. Jaabo miihaico tajii bauhi toono sajeebii ica jii bogoco miyaminaaco magaaajasuqui.

²⁰ Jaamaño miihai Cristo galluminaa mihicamo. Jaamo miihaifeenedi Moocaani amiihaico cuuhuvahi. Jaaneguiiha amiihaico miihai mēneehi Cristo miihaico atajii baneguiiha: ¡Moocaanima sajeebii miminifoto! mēneehi.

²¹ Jaabo Cristo imitico ajashuno mooniutihí. Jaaruuboco mohalliti Moocaani iimitii boco mihicanicibadi mooniuihi, diibo jaagovi miihai miminifotomoro iticovono ifiima mihicaqui Moocaani imogobadi.

6

¹ Jaaneguiiha miihai Moocaani dudicamaaje nahaboniminaa mihicamaño amiihaico mēneehi: Sicamañovi magañii sudino Moocaani imihuseque aacinoco.

² Miiro Caatinihaamefaño jillí Moocaani noobo: Jino iimihusesumi ico guubuhi. Jino taajasufucu iicasumi ico amusuhi, nooboro. Jaaneguiiha miihaidi jisumi jino Moocaani imihusefucu, taajasufucu icano.

³ Jaamaño miiico miihai mihiijevesutihí, miihai dudicamaajediti miihaiñooaba imitino iimaatimo iicaqui.

⁴ Jilliro ivi fanoovavi Moocaani jeevivominaa mihicanoco miihifusunoco mihimeguehi: fanoovari idaasuno mihicanoco, fanooti mucuuji vaachunoco, fanoovari iminotino mihicaneri icano, siicuno jeebii ri fanoovaaco majaabicinofeenedi.

⁵ Miiro miihaico aamihicamo, miihaico civojaanihicamo, miihaiditi ñaaihicamo, bu sihidi jeevano dudicamaajeneri mihicahicahi, bu cigaraco jaabicimoro mihicahicahi, bu sihidi ajebaco jaabicimoro mihicahicahi icano.

⁶ Jaanoco miihai miihifusuhicahi mohimi icafañodi, miyaanoco magaaajanofañodi, bu mosii cujeebii ri majaabicihicahi, mohimihusefañodi, bu mofifaño Moocaani Gaija iicanoco miihifusunofañodi, bu miihai miya gaijima mihicanofañodi,

⁷ bu miyaavogoco mijii bogonofeendi, bu miihaifaño Moocaani mitya iicanofeenedi icano. Jaamo toono iticovono icaco magaayicinihi, mahamocasiqui niisugaco magaayicinicibadi. Jaamoro tooneri mofico magaihuinimoro mēfeehi imitimehejediti, bu mahamocasihi imitinehejema icano.

⁸ Jaamo safo miihaico imino obocigomoco iicanicibadi magaayicihí. Jaanoti safo miihaico aatajagomoco iicanicibadi magaayicihí. Safo miihaiti imino iimaamo. Jaanoti

safo m̄haiditi imitino iimaamo. Safo m̄haico abañififimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño m̄hai abañififimo mihicat̄hi.

⁹ Jaamoco m̄haico agaajaratimoco iicabadi moonimo. Jaarunofaño m̄hai imino agaajacumo mihicahi. Safo iguijevecuumoco iicanicibadi m̄haico moonirumo. Jaarumo ¿milli mihicat̄hi? Safo m̄haico aamimo. Jaarumo miguijenicafotot̄hi.

¹⁰ Idaasuno mihicarahi. Jaarumo fahijivaro Cristofañodi imo imo mihicahicahi. Siinoti mucuujiivaachurumo, ajashutimoco mubusumijen̄hi niquejeo busumijeri. Jinehejebama machaharumo, fanoova iminonoma mihicahi icano.

¹¹ Monahabomi, corintominaa, aivo am̄haico imino miyaanoco meneehi, paryi mojeeb̄ifaño iicanoco.

¹² Chahacuuno mojeeb̄ifaño am̄haico meneejiruno. Jaanoti naha am̄hai jeeb̄ifaño icano m̄haico am̄hai meneejiruno.

¹³ Jaaneguiha am̄haico neehi. Oono caani iseemeque paryi miyaanoco onoonicibadi, paryi am̄hai jeeb̄ifaño iicanoco uco monoo, oono am̄haico uujoho iicabadi.

M̄hai Moocaani Ijati Mihicahi Mojeeb̄ifaño Diibo Iicamaño.

¹⁴ Am̄haico neehi: Imiyaavogotimehejema magataavocasidino. Tolli mihicaruva sabadiro mihicajit̄rahi. ¿Milli bu iimino iimitinoma gataavejirahi? Jaabadiro bu, ¿milli cuuje fucuma gataavejirahi?

¹⁵ Jaabadiro bu ¿milli Cristo ijima gataavejirahi? Jaamaño ¿milli imiyaavogoobo imiyaavogot̄boma gataavejirahi?

¹⁶ M̄iro Moocaani jeeivo ijafaño ijinitama sano diibo jeeivotatimo. M̄iro m̄hai Moocaani iicaabo iija mihicamo, diiboro jilli unuubadi:

Diitofaño iicaaboro diitoma igueji. Uujeheji diito Caani, bu diiteji taacuumiminaa icano, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu jilli noobo Aivoj̄ibo:

¡Diito iimitimofeeneti mihinomoro sihigovi mudugaavo! ¡Jaamoro #dicunoco mudud̄icicuumino! Jaachij̄i am̄haico gaayiciji.

¹⁸ Jaaboro am̄hai caaniti icaji. Jaanoti am̄hai taseemeti mihicaji, noobo Aivoj̄ibo sihidi ejeevaabo.

7

¹ Jaaneguiha agaijimo tañahabomi, jilli Moocaani nuuhi. Jaaneguiha m̄haico mofico, mojeeb̄ico icano im̄hininjirunoco moonitimo miicaqui, bu Moocaanico mihigumoro diibeguiharo ijeevadi mofico mificuuqui icano.

Corintio Cuumiminaa Iimitono.

² Jaanegui m̄haima imino mihica. M̄iro m̄haiñoobaco m̄hai imitino momoonit̄hi, bu m̄haiñoobaco imitino mejeevamaaisut̄hi, bu m̄haiñoobaco mabañihicat̄hi icano.

³ Jaaruubo jilli onoobo am̄hai imitico onono icatino. M̄iro iticoni am̄haico unuucubadi: Am̄haico uujoho sihidi gaij̄hi. Tac̄id̄iti muduujecin̄hi sano mihicamoro, bu sano mecheemequi.

⁴ Am̄haico imino eesicin̄boro aivo am̄hairi imo imo icahi. Jaamaño jino sihidi idaasuno mihicarunofaño aivo imo imo iicaaboro, quehecuno icahi.

⁵ Jino Macedonia j̄inijevi magasehin̄notiro aivo mojuguis̄bama machahahi. Jilli fahigovavi mofoohigo idaasuno mihicahicahi, saatoho m̄haico aam̄neri, bu mojeeb̄ifañoti mihiguinehejeri icano.

⁶ Jaarunaaca Moocaani iniinovafimoco equehecutusufibo, m̄haico imo imo miniyuh̄i Tito agaseneri.

⁷ Jilli agaseneriro icatino, bu diibo Tito am̄haiti imo imo iicaneri icano. Jaabo m̄haico j̄ibeguehi am̄hai m̄haico mahatyimegueneque sihidi mihimogonoco, bu

tolliro jibogoobo idaasuno mihicanoti, bu tahalliti mihicagonoti icano. Jaaneri sihidi janaanici aivo imo imo icahi.

⁸ Amihaijaago agalluhinihaame amihaiico idaasuvusuhinirunaaca jaaruneri uu-joho idaasuvotih. Iticoni naha idaasuehinirahi amihaiico toohaame idaasuno omoonihinineri. Jaaruno jilli jihachutarehini.

⁹ Jaamaño jisumi imo imo icahi. Jaaruno oono amihai idaasuno mihicaneri imo imo icatih, jilli toono idaasuno mihicahinineri amihai imitico mejeevesumaño. Jaanoco amihai majaabicuhi Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño mihai amihaiico imitino momoonino icatino.

¹⁰ Miïro oono miino imitico mehesafotomoro mihidaasuvonoco Moocaani imeguehi. Jaaneri miino imitico mejeevesuhi. Jaano jino taajasuco miticonino. Jaaneri mihidaasuvotatih. Jaanoti naha idaasuvurumo Moocaanico agaayicimo ifinijitino gujivefaño feeji.

¹¹ Miïro amihai imitico mehesafotomoro mihidaasuehinih. Moocaani iimogonicibadi. Jaamaño amihai miyaanocoro mehesamaaiuhi. Jaamaño magaaajacuhi iimitiboco. Bu amihai jaabojaago misifiratucuhi. Bu jaamoro amihai mihigutuuh. Jaamaño uco mahatyimeneque mihimeguehi. Bu jaamoro tohimitico omooniboco toonohalliti mihibaumoro Moocaani iijati magañuhu. Jaamaño mihai magaaacuhi amihai diibo omoonihinibadi momoonihinitinoco.

¹² Miïro uujoho toohaameque acaatinihinisumi toono imitico eheetavuuboti eesamaaiumaño icatino, bu saafico imitino omoonuboco eesamaaiumaño icatino. Jilli mihaiico sihidi aivo amihai magaijinoco, Moocaani imefeenevi magaaajasuqui.

¹³ Jaanoco mihai muguubumoro imo imo miminifetehi.

Jaano bu iicanaaca aivo janaanici imo imo mihicahi Tito aivo imo imo iicanoco mahatyimeneri. Miïro amihai diiboco mahamusuhinih. sajeebii iicaqui.

¹⁴ Jaamaño amihaiti uujoho: Imihuseme, diiboco unuunoti nucufevetih. Miïro paryi amihaiico meneehicano miyaano. Jaabadiro bu amihaiti Titoco: Imimo, munuuno miyaanoti icahi.

¹⁵ Jaamaño amihaiico sihidi gaijibo, paryi amihaiico onoonoco meheetavehicaunoco eesafotooboro, bu diiboco mobocigumoro imihusene magaaayicumaño icano.

¹⁶ Jaamaño amihaiico imino imiyaavogoboro aivo imo imo icahi.

8

Miyaavogominaa Gaijitimo Aacino.

¹ Tañahabomi, mihimeguehi amihaiico mijibogonoco Macedonia jiiinjeri iicajaje Moocaani iijaminaavi Moocaani imihuse ifusucafotonoco.

² Miïro idaasuno iicaneri nisucafaturumo aivo imo imo icauhi, bu aivo idaasufirumo gaijitimo aciuh. sihidi inihibamima iicamobadi.

³ Jaanoco uujoho imino gaajahi aivo gaijitimo iicadinoco aaciunoco. Jaarunofaño bu aivo janaanici aciunoco.

⁴ Jaamoro bu imogomoro dilluumo monahabomi Cristofeenedi Judeari iicamojaa uujoho nihibamico asaatonoco inahaboniqui.

⁵ Jaamo aivo mihai imino mehesicinuno janaanici moonumo. Miïro iinoro Mo-haivojibogaagovi minifutuumo. Jaadi mojaagovi minifutuumo, Moocaani imuguubadi.

⁶ Jaaneguiha Titoco sihidi munuuh. toono amihai mihimihusemaño mahacinoco igaayiciqui, bu toono nihibamico ticonihinicuubo icinoco tahimega ificuqui.

⁷ Miïro amihai sihidi janaanici fanoovama mihicahi; sihidi miyaavogoma mihicahi, bu mijibogonoco imino magaaajahi, bu sihidi gaajama mihicahi, bu sihidi imogoma mihicahi, bu mihaiico magaijinoma mihicahi icano. Jaabadiro bu toono sitaaco magaijimoro mahamusunovi janaanici mihica.

8 Jilli uujoho onoo bo toonohallivi amiihaico atajibano icatino. Jilli imeguehi amiihai imino momooninoco, toonoti amiihai miyaano sitaaco magaijino igaaajacafetequi.

9 Miiro amiihairyo magaaajacuuhi Mohaivojibo Jesucristo imihuseeque. Miiro diibo sihidi busumijeevauruubo amiihaico agaijimaño iidaasuuboti minifutuhi. Jaamo amiihai diibo iidaasufaño di sihidi mubusumijeevahi.

10 Jaaneguiiha amiihaidi iimiqui toonoti jino eesicininoco neehi: Miiro amiihairyo juufaijio ficabatiro miticovaumo imino momoonihicahi. Jaaruno ticovono momoonihicautihi. Jilli mihimogomoro momoonihicauhi.

11 Jaaneguiiha jisumi tolli momooninoco mihimivusu, oono iticoni mihimugumoro momooniubadiro, amiihaima iicadinoti acimoro.

12 Miiro saafi sitaaco imogooboro diiboma iicadinoco aacino Moocaanidi aivo imino. Jaaruubo Moocaani minoma achahano janaanivivi minoco dillutatibo.

13 Jaamaño uujoho nootih: Saatohoco mahacimoro amiihai iidaasuno miicaqui.

14 Jilli sabadiro miicaqui neehi. Jisumi amiihaima sihidi icano. Jaaneguiiha diitoma achahanoco mahaci. Jaabadiro bu safo amiihai mucuuji vaachusumi diito amiihaico aciji. Jilliti jaamo sabadiro mihicahi.

15 Oono Caatinahaame onobadi iicaqui: Sihidi icubedi atyuuvuutino. Jaabadiro bu midino icuruubedi, cuuji vaachutino, onobadi.

Tito Inahaboniminaa Iicano.

16 Aivo uujoho Moocaanico imehi, diibo Tito jeebifaño amiihaico agaijiboro amusunoco ificuunohallivi jino uco iicabadiro.

17 Jaabo uujoho diiboco onoonoco imino guubuhi, bu diiboro imeguehi amiihaico aamusunoco. Jaabo iinoro imogooboro feejiibo amiihaico emeeci toobo.

18 Jaaboma magalluhi saafi monahaboco. Jaabo diiboti fahigova iicajaaje Moocaani iijaminaa imino ihiimaahicaaboco, taajasujibogoti aamusuhicamaño.

19 Bu tolliro diiboco Moocaani iijaminaa icimoro galluuhi miihaima iigooboro miihaico ihamusuhicaqui, jino sitaaco magaijino dudicamaa jeque meheetavomoco ihamusuhicaqui. Jaanoco jino meheetavehicahi Mohaivojiboco mihimequi, bu amiihai mihimogomoro momoonihicanoco magaaajasuqui icano.

20 Jilliti miihaiditi miihaiñooba jino nihibamico mahallacarunoti imitino iimaatimo iicaqui.

21 Miiro miihai mihimeguehi imino momooninoco Mohaivojibo imefeeneviro imino momoonino icatino. Tolliro bu paryi miyaminaa imefeenevi imino momoonihicahi.

22 Jaamisima bu tolliro monahabomiti saafico magalluhi. Jaabo fanoovaaco momooninoco iimogooboro miihaico amusuhicahi. Jaabo bu jisumi amiihaico imino eesicinicumano aivo imeguehi amiihaico aamusunoco.

23 Jaanoti saatoho amiihaico Titoditi idilluhachijji diitoco monoo: Pablo gataavominaafirucu diiboma dudicamaaibo amiihaico ihamusuqui, noomoro. Jaabadiro bu oono saatoho monahabomisi idilluhachijji monoo: Moocaani iijaminaa agalluumisi, Mohaivojibo Cristoco iimehicamisi, noomoro.

24 Jaaneguiiha diitoco magaayici amiihai gaijima mihicanoco fahigova Moocaani iijafaño iicadimo igaaajiqui, bu amiihaiti miihai imo imo mihichicano miyaano iicaqui.

9

Moocaani Iijaminaadi Nihibamico Mahallacaruno.

1 Jaanoti miyaavogofeenedi monahabomi Judeari iicamedi nihibamico mahallacarunoti siino amiihaidi caatinicujitih.

² Miiro amiihai imihuseque uujoho imino gaajacuhi. Fahiiivaro amiihaiditi imo imo iicaaboro Macedonia jiiinijeminaaco neehicahi: Amiihai Acaya jiiinijeminaa juufaijio ficabatiro mehesicinihicauhi monahabomi Judeari iicamoco mahamusuqui. Toonoti saatoho sihidi Macedonia jiiinijeminaa agaajamoro imeguehi tolliro diitoco aamusunoco.

³ Jaaneguiiha jito monahabomico amiihaijaago galluuhi, amiihaiditi toonoti imino eneehicano sicamaño iicajiruneguiiha. Jaamo onoobadi tolli momooniqui mihimibaiciniicuuhi.

⁴ Jilli amiihaico neehi saatoho Macedonia jiiinijeminaa uuma ofoomo amiihaico atyimedino mihimibaivotimoco. Jaaneri miihai munucufevahirahi sihidi amiihaiditi imino mihiimaahicarumo. ¿Milli bu amiihai nucufesuco neejirahi?

⁵ Tooneguiiha jito monahabomico imegavi galluuhi amiihaico ibaatequi. Jaamo amiihai mahallacaruji, munuunoco ihamusuqui. Jiliti amiihai mahallacaruno imitucuuno. Tolliti amiihai imihuse igaaajacafetequi, miihai amiihaico midilluneguiiharo mahacino iicatiqui.

Jaaneguiiha amiihai

⁶ olli onoonoco mehesafoto: Miiidino abasuubo, bu miiidino iciji. Jaanoti bu guiraano abasuubo guiraano iciji.

⁷ Jaaneguiiha famooro mahaci amiihai jeebi onoodino, gaijimoro icatino, bu sita idilluneguiiharo icatino. Miiro Moocaani gaijiihi gaijitiibo imo imo aacifiiboco.

⁸ Miiro Moocaani amiihaico fanoovaaco sihidi acijirahi. Jaamo jinehejebati cuujivaachutimo mihicahi. Jaamoco bu janaaniciivi acijiibo, tooneri iminoono dudidamaaje eheetavomoco mahaciqui.

⁹ Miiro Caatinahaame jilli neehi:

Jaabo imihuseebe gaijitiibo iidaasumoco acifihi. Jaani iimihuse ufucuro finijitiihi, noonoro.

¹⁰ Jaabo Moocaani fanoova toogaiñoco mabasiqui aacifiibo, bu amiihaico machutaaco aciji. Jaaboro bu amiihaico aciji paryi diibo dudidamaajeque meheetavejinoco. Jaaboro bu toonoco ujusisuuboro guiraatusujiibo ajashutino iiminooono dudidamaajeeneti.

¹¹ Jaamo tolliti amiihai fanoova imima mihicaji. Jaamo gaijitimo mahacihicahi. Jaano toono nihibamico mahallacarunoco mofeenedi magalluunohallivi monahabomi Moocaanico imeji.

¹² Jaano toono nihibamico monahabomico mahacino ucuujivaachuneguiiharo mahacino icatino, bu tolliro toonohallivi Moocaanico sihidi iimequi icano.

¹³ Miiro diito Moocaanico imeji. Jaamoro toonofeenedi gaajajimo, amiihai Cristo jibogo onoobadi momoonihicanoco. Jaanohallivi bu Moocaanico bociguejimo amiihai gaijitimo diitedi, fameeguiiharo icano mahacinohallivi.

¹⁴ Jaamoro amiihaico sihidi agaijimoro amiihaihallivi Moocaanima iimaajimo amiihaifeenedi Moocaani iimihuseque ifusumaño.

¹⁵ Jaaneguiiha Moocaanico mihimo Illi sihidi ejeevaaboco miihaico aacinohallivi.

10

Pablo Idudicamaajehalliti Iimaahi.

¹ Uujoho Pablo amiihaico dilluhi Cristo sicuujeebiiiri, imihuseri icano. Miiro uco neehicamo, amiihaima iicasumivaha, uujoho sicuno iimaahicahi. Jaanotivaha sihigo iicasumi mityaabobadi amiihaima iimaahicahi icano.

² Jii, jaaneguiiha amiihaico neehi: Uujoho amiihaico emeecitodi, uco misifiratusudino, oono amiihaiti saatoho miihaico: Jilli ticovo jiiinije miyaminaa iicahicabadiiro moonihicamo, eneehicamohallivi. Miiro diitoma ibacasijinoco imibaiciniicuuhi.

³ Jii, miyaanoco, noomo miihai miyaminaa mihicanoco. Jaarumo miihai jilli ticovo jiiinijeminaa aamocasinicibadi mahamocasitiihi.

⁴ Miiro miihai jiiinjeminaa iibacasinineri, abañineri, bu fanoovari omoonicasinibadi momoonicasitihii. Jilli Moocaani mityariro miyaminaa sefa eesamaaiñehejeque mifinisuhi.

⁵ Jaabadi mifinisuhi miihaiditi iminootino eneehicanenehejeque, bu comityaneheje-hacho icano Moocaanico agaajasujitirunehejeque icano. Jaamoro paryi miyaminaa esamaajeque Cristoguiinovii mificuuhi, diiboco imityaguequi.

⁶ Jaamo amiihai imino muguubucuudi, saatoho uguubutinehejeque miihai ma-haamiji.

⁷ Miiro amiihai allionocoro magaaajahi. Jaanoti saatoho Cristotahe icanoco imino agaajamo, bu igaajaqui tobadiro miihai Cristota mihicanoco.

⁸ Jaabo uujoho Cristo miihaico aacino mityama mihicanoti sihidii ihiimaaruubo, uujoho toonoti nucufevetihii. Miiro Mohaivojiiibo miihaico jino mityaco aciuhii amiihai miyaavogoco mujusisuqui, jilli mifinisuqui icatino.

⁹ Jaanegui uujoho amiihaico aamenefaño dii jilli iigutusuuno, noomoro saatoho eesamaaiñoco imogotihii.

¹⁰ Miiro neehicamo: Tahaamenefaño divaha sefano, mityano iimaahicahi. Jaanoti amiihaimavaha iicasumi niinovano icahicahi, siicuno iimaahicahi icano, noomoro.

¹¹ Jaamo tolli meneehicamo magaaaja, miihai sihiigoti aameneque magalluhaameje-faño miihimaahicabadiro, bu amiihaifeenevii mihicadi momooniijnoco.

¹² Miiro miihai mofico momoonitihii, oono saatoho ifiditiro imino ihiimaahicamo ticovovii mihifetequi icatino, bu diitobadi mejeevaqui icatino icano. Diito jilli miihifomo icamo, ifiiviro ifico ohoovicimaño, bu saminaaro fahigova ohoovicicasimaño icano.

¹³ Jaanoti naha miihai mofico mitya mitya momoonitihii miihaiño iicatineri. Jaanoti naha idiiiboro Moocaani miihaico onoodinoro meheetavehi. Jaabo bu onobadi amiihaijaago mihifeteheii Corintovii.

¹⁴ Jaamaño miihaico Moocaani atajiiibano janaaniciivi mafatyotihii. Jaanoti naha amiihaivii mihifututiruva naha, Moocaani unuuno janaaniciivi mafatyejirahi miiro miihai iticoni amiihaijaago Cristo jiiibogoco masatyuuhi.

¹⁵ Jaamaño miihai sita dudicamaajeriro quehe quehe mihicatihii. Ivi jilliro miihimeguehi amiihai miyaavogo iguiraatonoco. Bu tolliro miihimeguehi amiihaifeenevii janaanici mududicamaaiñoco. Jaarumo Moocaani miihaico uhuuvuunoco mafatye-jitihii.

¹⁶ Jaadi bu janaaniciivi mafatyeji amiihai janaanici iicamojaago, diitoco taaja-sujiiibogoco miihiiibeguequi icano. Jaamaño uujoho sita dudicamaajeriro quehe quehe icatihii.

¹⁷ Jaanoti cajaanotyohacho ifico quehe quehe omoonihachiiiji, Aivojiiiboditiro quehe quehe iicaqui.

¹⁸ Miiro ificoro: Uujoho aivo imino icahi, onoo bo diibo iimiibo icatino. Jaanoti naha idiiiboro Aivojiiibo diiboco: Imino icaabo, onoo bo naha iimiibo.

11

Pablo Jihovo Minisuminaaditi Ijiiibogono.

¹ Jaanovaha uco majaabicijirahi sicamañoti miihimaabadi ihiimaaboco. Jilli tolli icarunofaño uco majaabici.

² Miiro amiihaico uujoho cigueguehi Moocaaniti asaano cigueegueri. Miiro amiihaico uujoho Cristodi ficucuuhi. Jaamaño diiboco amiihaico aciguehi, oono bagocaja imino iicago saaficoro atajevago iicanicibadi. Jaamo mihicahi.

³ Jaarunofaño oono jiiinimo ibañiifirari Evaco abañiubadi, bu amiihaico mabañicafetejirunoco iguihi. Jaaneri imino miyanotiro Cristoco mejeevevehicanoco mejeevesujirahi.

⁴ Miiro sita asaamoro miihai mijiiibogoyomoobo iicatiiibo siyomo Jesuti ijiiibogonoco muguubunicihicahi. Jaamoro bu magaayicihiniicuubo iicanaaca siyomo gaijaco imo imo magaayicihicahi. Bu tolliro magaayicihiniicuubogo iicanaaca, bu siyomo jiiibogoco imo imo magaayicihicahi.

⁵ Bu oono diito ificoro: Sihidi mejeevano minisuminaa, eneehicamo onoonoco: Jii, meneehicahi. Jaarunaa uujoho diitoguiinovi icatiji.

⁶ Tahiiimaajaagoti naha siicuno iimaarahi. Jaaruubo tahesamaajejaagoti sihidi gaajahi. Miiro jaanoco amiihaico magaajasuhicahi fahiiijivaro fanoovaaco moonihicanofeenedi.

⁷ ¿Nacu fine imitino mooniuihi, oono taajasujiiibogoco amiihaico ijiiibuguusumi jaadusutiiibo iicaumaño, bu amiihaico bocigusuqui tafico guiinovi ificuumaño icano?

⁸ Miiro fahigova iicajahaje Moocaani iijaminaa nihibamico tajaa agallunoco mudumitiiicinicibadi gaayicihicauhi, toono sefati amiihaico amusuqui.

⁹ Jaabo amiihaima iicausumi siinoti cuujivaachuuruubo miihaiñoobaco dilluutihi. Miiro monahabomi Macedonia jiiinjeti agaseumo uco aciuihi ucuujivaachuunoco. Tolli iicauboro idilluutibadiro, bu icaji.

¹⁰ Miiro Cristo miyaanoco imino agaajano tajeebiiifaño iicabadiro, bu toono idilluutineri imo imo iicanoco miihaiñooba paryicino Acaya jiiinjeri iicamo dumitiiicijitiji.

¹¹ ¿Jaanoco milliti fine jilli uujoho neehi? ¿Nacu fine amiihaico agaijitimaño? Chaa, tolli icatino. Miiro uujoho amiihaico guiraano agaijinoco, Moocaani gaajahi

¹² Jaabo jino uujoho iicahicabadiro moonihicaji. Jaaneri: Diitobadi mududicamaahi, eneehicarumo abaño gaajacafeteji.

¹³ Miiro jaamo diito jilli jihovo minisuminaa, jilli bañisuminaa iicamo, Cristo minisuminaabad iiminifetehicahi.

¹⁴ Jaano jilli agaajaratino icatino. Miiro iji Satanas Moocaani toomominaafibadi iminifotooboro saajirahi.

¹⁵ Jaabadiro bu tihitino diiboco ejeecivomo iminoco omoonimobadi minifetejirahi. Jaamo oono omoonino jaadaco icineri finiji.

Pablo Moocaani Minisuminaafi Idaasuno Iicano.

¹⁶ Jaaneguiiha siino amiihaico neehi: Miihaiñooba uco jilli jeegavoobo needino. Jaanoti tolli uco mehesicinihachijiji, muguubunicihica amiihaima iimaanoco, toono fañodi uujoho mitya mitya iicanoco magaajaqui.

¹⁷ Jaaruno uco Aivojiiibo atajiiibaneguiiha tolli nootiji. Jilli ejeegavobobadi neehi mitya mitya iicanoco.

¹⁸ Miiro sihidi saatoho mitya mitya icahicahi jijeo nehejeditiro. Jaabadiro bu uujoho tooneri mitya mitya icajirahi.

¹⁹ Miiro amiihai: Sihidi magaajahi, munuurumo. Jaarunaa paryi ejeegavomoco imino muguubuniciifihi.

²⁰ Miiro amiihai imino muguubuniciifihi, oono: Miihaico mejeecivo, noomoro amiihaico atajiiibahicamoco, bu amiihaico ananihicamoco, bu amiihaico iguiinonihicamoco, bu amiihaico jihovotobadi omoonihicamoco, oono bu amiihai imefaño amiihaico agabacuhicamoco icano.

²¹ Jaanoti naha miihai tolli momooniutihi mesefautimaño. Jaano nucufesurunoco jino neehi.

Jaanoti saatoho nucufeguetimo ihiimaabadiro bu uujoho iimaahi; jino jilli ejeegavoobo iicanicibadi.

²² ¿Nacu jaamo hebreomi diito? Jaabadiro bu uujoho hebreomiobo. ¿Nacu Israel jiiinjeoto diito? Jaabadiro bu uujoho? ¿Nacu bu Abraham iyaachimihai diito? Jaabadiro bu uujoho icahi.

²³ ¿Nacu diito Cristo jeecivominaa? Miro diito janaanivivi uujoho icahi. Jino ihiimaano ejeegavoobo onoonicibadi neehi. Miro diito janaanivivi uujoho dudicamaahi, bu diito janaanivivi uujoho gaicicafetehi, bu diito janaanivivi uujoho civojanicafetehi, bu fiiva foova uujoho guijecti fatyehicahi,

²⁴ bu sahusefoova uco judiomi aamiuhi treinta y nuevedifoova gaicihicaumo.

²⁵ Bu mifocci, safo icano aamicafutuhi imeiri. Jaanoti safooro uco guisibaneri aamiumo. Bu tolliro mifocci, safo icano ufuuboma cijigameenene fimacamaahi. Jaabo safoono imuaifaño icauhi fucu, cuuje icano fatyuuhi nifaihufaño.

²⁶ Bu ajashutino igooboro feehicahi teehino ñhicunofañodi, bu tolliro nanivaminaa ñhicumehejefañodi, bu tolliro taajiinijeminaa, bu siijiinijeminaa icamo ñhicumehejefañodi feehicahi. Bu tolliro cuumino ñhicunehejefañodi feehicahi. Tolliro buhigeeje muuaifaño icano ñhicunehejefañodi feehicahi. Bu tolliro miya gataavominaa iicatimo, ñhicumehejefañodi feehicahi.

²⁷ Tolliro bu sihidi dudicamaaiboro feehicahi, bu fanoova uco #daasuvusunofañodi feehicahi. Fiiva foova cigaraco jaabiciboro feehicahi. Ajebanoco, adufiraco icano jaabiciboro feehicahi. Guirafoova machutibo icauhi. Bu sicuraco jaabicihicauhi, gaachehubama chahahicauhi icano.

²⁸ Jaana janaanivivi bu iicarunehejeque nootih. Miro fafucuvaacivi paryi Moocaani iijaminaati eesamaañeri tajeebi ñiji ñiji icahicahi.

²⁹ Miro saatoho iniinovasumi, uujoho bu niinovano icahicahi. Bu saatohoto sita imitinoña agañisusumi, uujoho sifirari idaasuno icahicahi.

³⁰ Jaanocoro toneheje tañiinovaco #fusunocoro uujoho iimaajirahi.

³¹ Miro Moocaani Mohaivojibo Jesucristo Caanico fahijivaro iimono ufucuro finitino icaji. Jaabo gaajahi uujoho jino miyaanoco onoonoco.

³² Miro Damasca cuumiri iicausumi, tuucuumi aivojiboti, imiya aivojibo Aretas onoo bo ificuubo itoomominaaco tuucuumi guhuganovi ficuui, uco agaayicimoro civojafaño isatyequi.

³³ Jaarunaaca uco jiiibaifaño ijihacuumoro tuucuumi mecuhallidi jahisivivi niitusu-umo. Jaamaño jilliti taajauhi diibo useti.

12

Gaijanoco Pablo Aatyimeuno.

¹ Minoditiro imino mihiimaano jilli mihifono. Jaarunofaño iimaaji Aivojibo uco gaijaco #fusuhicanoco, bu agaajasuhicanoco icano.

² Miro uujoho gaajahi saafico Cristoco imiyaavogooboco. Jaabo satyocafutuuihi niquejefaño, aivo janaanivi iicajefaño, sicije toonoti fahuseeci siino mificabaci, mificabaci idino ficabanoco mafatyucuuihi. Jaanoco gaajatih fine ifiima baacho fuubo, igaijaro baacho fuuhi. Jaanoco idiboro Moocaani gaajahi.

³ Jaarunoco uujoho gaajahi diibo ufuunoco; ifiima baacho, igaijaro baacho idiboro Moocaani toonoco gaajahi.

⁴ Miro Moocaani iicahigo niquejefaño satyocafutuubo. Jahigo guubuubo agaa-jaratino iimaaco aivo mihaiñooba ijibeguejiturunoco.

⁵ Jaabediti uujoho: Aivo mityaabo, neejirahi. Jaanoti tafiditiro: Aivo mityahi, nootih; idinoro naha tañiinovati iimaajirahi.

⁶ Jaanoti naha tafiditiro imino jibuguruva, bu sicamaño icajituruno, miyaaneheje-quere ijibogomaño. Jaaneguiha tafiditiro imino jibogotih, saatoho uuditih janaanivi eesamaajiruneguiha. Jilli uco aatyimenetiro, bu tahiimaaco uguubunotiro icano igaa-jaqui.

⁷ Jaano toono Moocaani uco #fusuno, aivo uudi sihidi ejeevauno. Jaaneri uujoho sihidi tafico mitya mitya omoonijiruneguiiha tafifaño aivoco Moocaani ficuuhi. Jaano taahucufaña icahi januuu macafatyicinibadi. Jaanoco ijero juvivehi, tooneri uco idaasuno imooniqui.

⁸ Jaano toonohallivi mifooci, safo idino Aivojiboco dillucuurahi toono aivoco uuti ibuusuqui.

⁹ Jaarunofaño Aivojibo uco neehi: Ico agaijnofañodi fanoovari diica. Miro ifi iniinovamofañodi tamitya aivo janaanici ifusucafetehi, nooboro. Jaamaño jino iniinovaneri imo imo icahi tafifeenedi Cristo mitya ihifusucafetequi.

¹⁰ Jaamaño tañiinovaneri imo imo icahi, bu tolliro uco imitino ononehejehi, bu fanoovatí ucuujivaachunehejehi, bu uco ijiheguenehejehi icano. Miro uujoho niinovaabobadi iicasumi aivo janaanici Cristo sefama icahi.

Pablo Corintominaaco Agaijiboro Esamaahi.

¹¹ Amihai uuditi imino mihiimaaujirahi. Jaaruno iicanaaca uuro tafiditiro ihiimaamaño jeegavominaafibadirucu. Miro uujoho sihidi jeevatiruubo, oono amihai: Sihidi ejeevano minisuminaa, noomoro diito dojicuti mefehecamo guinoví icatíhi.

¹² Miro oono amihafeenevi sihidi fanoovaaco jaabiciboro ududicamaahicauno imino gaajacafutuuhi #fusuneri, aatyimeratatinehejehi, ajabafiranehejehi icano. Jaanoti magaajahi uujoho miya minisuminaafi iicanoco.

¹³ Miro sijahaje Moocaani iijanominaaguiinoví amihaiico moonitirahi idinoro naha tafiguiiha nihibamico amihaiico dilluutihí. Jaaneri fine amihaiico imitino omooninoco mihimibachucasiqui sajeebii miicaqui.

¹⁴ Miro amihaiico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu amihaiico baatequi imibaivucuuhi. Jaabo amihaiico uujoho jinejebaco dillujitíhi. Miro amihai nehejeguiiha feejitíhi, jilli amihaiGUIIharo feeji. Miro caanimi iseemeguiiha nihibamico allacarufíhi, iseeme caanimiguiiha allacarutatíhi.

¹⁵ Jaabadi uujoho paryi tañehejeque amihaihallivi gañijirahi imo imo. Jaabadiro bu tafico uujoho finisujirahi amihai jeebinohallivi. Miro uujoho amihaiico sihidi agaijtonaaca, amihai uco guinovíro m'idino magaijhi.

¹⁶ Miro amihaiti saatoho, uujoho amihaiico jinejebaco idilluutínoco, imino gaajarumo neehicahi: Amihaiico abañuborovaha tacuraihufaña gañisuuhi, noomoro.

¹⁷ ¿Nacu amihaiico bañuui amihaijaago oono saatohoco agalluumofeenedi?

¹⁸ Miro Titoco uujoho tajibauhi amihaiico ibaatequi. Jaaboma bu saafi monahaboco galluui. ¿Nacu Tito amihaiico bañuui? Miro misi sabadiro mihicafíhi, bu sagajafeenediro.

¹⁹ Fine amihai mehesiciníhi; jilli mofeenevi ifiguiiharo icamisi, noomoro. Jaaruno tolli icatino. Miro misi Cristotaotisi Moocaani imefeenevi mihiimaahi. Jaamo paryi agaijino nahabomi, amihai miyaavogoco amusuqui.

²⁰ Miro uujoho ñhicuguehi amihaiico emeectodi, uujoho iimogobadi mihicatímoco aatyimeneque, jaabadiro bu amihai mihimogobadi iicaaboco mahatyimejitínoco icano. Bu tolliro ñhicuguehi amihaiifeenevi #bacasino iicanoco, bu sitaaco inohallitiro mijiheneheje, bu icajisuhaño, bu gaijiraneheje, bu sicamaño jibogoneheje, bu dejecuneheje, bu mitya mitya icaneheje, bu igavusumi imino momoonitineheje icano iicanoco.

²¹ Bu tolliro ñhicuguehi jino siino amihaiico abaatoobo, Moocaani amihai imitico aatyimeneri unucufeneque. Bu jaabadiro ajashutimo saatoho amihaiti sicijetiro imitico omoonihicamo; toono iimitico jeevesutímo iicahicamoditi, bu oono ajevanehejeque, bu fanoova iimitino imogonehejeque icano omoonihicamoditi uujoho aivo idaasuveji.

13

Afagoono, Niino Iimaa Icano.

¹ Mïro am#haico mifooci baajecuuhi. Jaabo siino bu jino am#haico baateji. Jaamo saatoho imitico omoonimohallivi mij#bogodi miimisiici, saafi id#imo diibohallivi mij#bogohachijji miyaavegueji.

² Jaamo siicijetiro imitico omoonihicaumoco faguucuuhi siino eeguejeusumi. Bu paryi famoocoro jino siino tehesinoti neehi: Jino siino am#haico abaatodi am#haico idaasugucujithi.

³ Jaadi jari magaajaji, Cristo tafeenedi ihimaanoco, magaajaguehicanoco. Jaabo Cristo am#haico omoonidi niinovajit#bo mïro am#haifeenevi isefaco gaajasujiibo.

⁴ Mïro miyaano iniinovaaboco iicanicibadi tetecuumo. Jaaruubo oono icahi Moocaani mityari. Jaabadiro bu m#hai diibo niinovajaagodi mihicahi. Jaarumo diibofañodi mihicacumaño Moocaani mityari mihicaji, toonofeenedi am#haico mahamusuqui.

⁵ Jaaneguiiha am#hairyo am#hai ifico magaajaci. ¿Naa imino miyaavogofaño mihicanoco? Am#hai ifico imino minisu. Mïro am#hairyo magaajahi Jesucristo am#haifaño iicanoco, miya miyaavogom#naa mihicahachijji.

⁶ Jaabadiro bu uujoho imeguehi am#hai magaajanoco, m#hai miya miyaavogom#naa mihicanoco.

⁷ Jaamo m#hai am#hahallivi Moocaanima mihiimaahicahi, imitico am#hai moonitimo miicaqui. Jaaruno m#hai imino mihicanoco magaajasuqui icatino, jilli am#hai iminocoro momooniquiguiiha, jilli m#haiditi imitino mehesicinirunaaca.

⁸ Mïro m#hai miyaanoditi imitino momoonitathi, miyaj#bogoguiharo momoonihicahi.

⁹ Jaamaño m#hai niinovano mihicarunaaca am#hai sefano iicamaño m#hai imo imo mihicahicahi. Jaamo m#hai Moocaanima am#hahallivi iimaamoro mihicahi, aivo am#hai imitibama ufucu chahamo miicaqui.

¹⁰ Jaaneguiiha jihaameque am#haidi caatin#hi am#haico abaatejino imegav#ro. Jaabo am#haijaago ufuusumi sefano am#haico moonit#bo icaqui, jino tamitya Aivoj#bo uco aacininino mityari. Tooneri am#haico jusisuqui aacininino, jilli am#haico finisuqui icatino.

¹¹ Jaaneguiiha tañahabomi, tahigo imino mihica, bu am#hai jeeb#faño iimitinobama chahamo mihicajinocoro miguiino, bu am#haico afaj#ninoco magaay#ci, bu sabadiro imo imo mihicamoro sajeeb# mihica icano. Jaafa Moocaani gaijico, sajeeb# icaco icano aac#bo am#haima icahi.

¹² Fahigovavi midilluucasi ihib#casimoro.

¹³ Jimañeri iicamo miyaavogofañodi monahabomi paryi iijico am#haijaago galluuhi.

¹⁴ Mohaivoj#bo Jesucristo imino omooninoco magaay#ci, bu Moocaani gaijico, bu Igaija am#haima iicajinoco icano.

GALATAS

Galacia Jiinijeri Iicamedi Pablo Acaatinuahaame.

¹ Uujoho Pablo minisuminaafi, miyaminaa uco #cimoro agalluubo icatino. Jesucristoro uco agalluubo, bu diiboco guijevefeenetu ubuheetesuubo Moocaani uco agalluubo.

² Jaamo mi#hai, uujoho, bu paryi monahabomi icamo jihaameque macaatin#hi Galacia jiinijeri iicajano Moocaani iijanominaadi.

³ Jaamo ami#hai Moocaani, bu Mohaivoj#bo Jesucristo icamisi aacino sajeeb# imino omoonino icanoma mihica.

⁴ Jaabo ifico mohalliv# aaciuboro guijeveuhi mohimitihalliv#, mi#haico itaajasuqui jihimiti jiinijeti; Dios Moocaani jeeb# onoobadi.

⁵ Jaabo Moocaanico mihimo fahijivaro. Fine.

Chahabogo Sibogo Taajasuj#bogo.

⁶ Uco aivo sihidi meheetyesuhi guenenene icatimoro Moocaanico mejeevesuneri Cristo mi#haico agaij#nofeenedi ami#haico ucuuhuvahin#boco. Jaamoro siibadi iicano j#bogocoro magaay#cihi.

⁷ Sibogo chahahi miya taajasuj#bogo. Jilli #furumo sita ami#haico casivusuhicahi. Jaamoro imogomo Cristo taajasuj#bogoco sibogoti ubuunaninoco.

⁸ Jaanoti ami#haico taajasuj#bogoco mahacihininobuunati uujoho, bu niquejefa#oti asaabo Moocaani toomominaafi iicaruubo, bu saato ho sita iicaruva icano siibadi iicabogoco mij#bogohachij#i, mi#hai Moocaani afaijanoguiino mihicajirahi.

⁹ Jaanoco uujoho fone nuucuuhi. Jaarunoco bu jino siino neehi: Ami#hai taajasubogoco magaay#cihinicubogohalliv# sita ami#haico sibogoco ij#bogohachij#i diito Moocaani fajaguino icahi.

¹⁰ ¿Nacu jilli ononoti miyaminaa uco cahacisuhi? Cha, tolli icatino Moocaani uco acahacisunoco imeguehi. Uujoho jaanoti imogot#hi uco miyaminaa acahacisujirunoco omooninoco. Jaanoti miyaminaaco cahacisuruva, uujoho Cristo jeevivominaafi icajitirahi.

Jilli Pablo Minisuminaafiti Minifutuuhi.

(Hch 8.1-3)

¹¹ Jaanegui magaaja jinooco ta#ahabomi: Uujoho taajasuj#bogoco ij#bogono miyaminaafi esamaajere icatino.

¹² Toonoco uujoho cajaan# miyaminaafiti gaay#cihin#tihi. Mi#hai#nooba uco j#beguehin#tihi. Jesucristoro uco jinooco gaajasuhin#hi.

¹³ Ami#hairyo magaaajuuhi iticon# judiom# iij#co omoonihicausumi imino omoonihicaunoco. Ami#hairyo magaaajuuhi uujoho Moocaani iijanominaaco finisuqui idasuno omoonihicaunoco.

¹⁴ Jaabo uujoho judiom# iij#co aivo tayoto taty#covoviro ificabano iicaurumo janaan#ci#i imino moon#uhi. Uujoho aivo imino moon#ihcauhi moheedetem#hai iij#co.

¹⁵ Jaaruuboco uco Moocaani sahij#tiro ic#uhi fiivuut#bocoro, sihid# agaij#ma#o uco ic#ubo.

¹⁶ Tolli iimuguuboro uco Illico gaajasuubo, uujoho diibo taajasuj#bogoco j#beguequi judiom# iicatimofeenev#. Jaabo jilli iicausumi mi#hai#noobajaago fuut#hi toonoti uco ij#beguequi.

¹⁷ Bu Jerusalev# fuut#hi iticon# tahimegav# minisuminaati iicacuumoco toonoti idillu-toobo. Jilliro guenenene icat#bora fuuhi Arabia jiinijev#. Jah#goti uhuumiubo gaseuhi Damasca cuumiv#.

¹⁸ Jaabo mificabaci, saficaba icanobuunati jari Jerusalevi fuuhi. Jahigo jari Pedroco gaajauhi. Jaaboma fahuseeci satihai idino fucuvuro icauhi.

¹⁹ Jaaruubo bu saatohoba minisuminaaco atyimeutihi idibocoro Jacoobo Aivojibo Jesu nahaboco atyimeuhi.

²⁰ Moocaani imefeenevi miyanotiro jino neehi acaatiniibo.

²¹ Jaanobuunati fuuhi Siria, Cilicia icano jiinjjevi.

²² Jaaboco uco monahabomi Cristota Judea jiinjjeri iicamo imino atyimeutihi.

²³ Jilliro uguubuumoro uuditi neehicauhi: Iticoni mihaico toonohalliti idasuno omoonihicaubo, jisumi taajasujibogoco jibogooboro feehicahi toonoco iticoni ifinisiqui omoonihicaurunoco, noomoro.

²⁴ Jilli noomoro uuditi Moocaanico imehicaumo.

2

Saatoho Minisuminaa Pabloco Gaayicahi.

(Hch 11.1-30)

¹ Jaanobuunati fahuseeci motihaiti igueenemeheje idino ficabavabuunati siino fuuhi Jerusalevi, Bernabe onooboma. Jaabo uujoho satyuuhi tahigo Tito onooboco.

² Tahifuuhi, Moocaani uco tahidifo unuuneguiiha. Jahi Jerusalevi Moocaani iijaminaa imiyaamoma ijeevadi mihigaivuuhidiitoco imino jibuguuhi taajasujibogoti judiomiiicatimofeenevi ijibeguehicaaboti. Jilli mooniuhiiududicamaahicauno jihovonobadiiicajiruneguiiha.

³ Jahigo uuma ufuubo Tito judiomioobo icautiruuboco iimeeheque mihai miquticisuutihi.

⁴ Jaarunaa miya nahabomi iicautimo mofañodi toovono ijicafutuumo imuguuhi diibo meeheque iquiticiunoco. Jaamo diito mofeenevi jicafutuuhi gaajaminaati ufuumo, Cristo Jesuma mihicacuunofeenedi judiomico atajibahicanoti mataajacuunoco agaa-jatuumo. Jaamoro mihaico siino Moise tajiba jijovototi imoonisuqui ufuumo.

⁵ Jaarumoma sihidimejenaaucasiuhi. Amihai taajasujibogoco miyaanoco mag-aayicicuunoco jeevesutimo toonofañoro miicaqui.

⁶ Jaarumo diito imiyaamo iicaurumo uco bohobogobadiiicanoco ajashuno jibuguutihi. Jaaruno diito tolli iicano uco millimoonitihii, Moocaani miyaminaaco udugaacutiamaño.

⁷ Jaamo uco bohonobati jibogotimoro jilliro gaajaciumo uco Moocaani judiomiiicatimojaago taajasujibogoco satyequi aaciuboro atajibaunoco, Pedroco diiboro tobo-gocoro judiomijaago isatyequi aciubo.

⁸ Miñiro diiboro Moocaani Pedroco minisuminaafiti judiomifeenevi agalluubo, uco minisuminaafiti galluuhi judiomiiicatimofeenevi.

⁹ Jaamaño Jacoobo, Pedro, Jua iicamoco aivo imiyaamo enehicaumo gaajaciuhi Moocaani uco toono dudicamaajeque aaciunoco. Jaamoro misico ihuseneque aciumo uco, Bernabeque icano. Jilli mooniumo magajicacimoro manahabovacasijinoco. Jaamoro bu imuguumo misi judiomiiicatimofeene mududicamaaituujinoco. Jaanoti diito judiomiguiiha toonoviro fitafutuuhidiitofeenevi idudicamaaiqui.

¹⁰ Jaamo misico idinocoro tajibauhi idasumoco mehesafetehicajinoco. Jaanoco uujoho jabajeevetiibo imino moonihicahi.

Pablo ibahi Pedroco Antioquia Cuumivi.

(Hch 11.1, 2)

¹¹ Jaanobuunati Pedro Antioquia cuumivi ufuuboco ihimefeenevi uujoho ibauhi, imitino omoonihicahiti.

¹² Iticoni machuhicaubo sano judiomiiicatimehejema. Jaanaa Jacoobojaagodi iicaumo saatoho judiomiiagasecuudi diito judiomiiicautimoti udugaavuuboro siino

diitoma machucuutibbo, diito ibai meehe quitici tajibaminaa iicaumaño diitoco iiguuboro.

¹³ Jaabadiro bu saatoho judiomiti Cristoco imiyaavugucuurumo Pedro abañisuubo omoonihicaubadiro minifutuumo, bu Bernabe icauruubo diitobadiro minifutuuhi.

¹⁴ Jaamo diito miyaano taajasujibogo onoobadi icatimo iicaunoco aatyimeuboro Pedroco famoohimefeenevi nuuhi: Hijo judiomioobo diicaruubo judiomiiicanicibadi icatiboro, judiomiiicatimo icabadi diicahicahi. Bu, ¿milli jaabo toono judiomiiicatimoco judiomibadi iicaqui tajibahicahi? nooboro nuuhi.

Judiomii, Saatohobadiro Miyaavogofeenedi Taajahi.

¹⁵ Miihai naha mifiivuunotiro judiomii. Jaamo miihai siijiinijeoto imitiminaa icabadi mihicatihii.

¹⁶ Jaarunofaño magaajahi, Moise tajibaco omoonirumoco miihaiñoobaco Moocaani agaayicijitinoco. Jaanoti idinotiro miihaico gaayicijiibo Jesucristoco mimiyaavogofeenedi. Jaamaño bu miihai Jesucristoco mimiyaavuguuhi miihaico toonofeenedi Moocaani igaayiciqui. Jaamo miihai tajibaco momooninoti magaayicicafototihii. Jaamaño miihaiñoobaco Moocaani gaayicijitihii tajiba onoonoco omoonimoco.

¹⁷ Jaanoti Cristofeenedi miihaico Moocaani agaayicinoco momooninaaca saatoho miihaico neehicahi: Imitimo, Moise tajiba onoobadi moonitimo, noomoro. ¿Nacu fine Cristo miihaico imitiminaati eetavehi? ¡Cha, tolli icatino!

¹⁸ Jaanoti naha ifinisucuuno tajibaco, bu siino dojicuviro eetavuruva uujoho imitiminaafiti icajirahi.

¹⁹ Miiro uujoho tajibati iguijevecuubobadi icacuuhi; toonoro tajiba uco gaajasuuhi toonofeenedi taajatibbo iguijevejinoco. Jaaneguiha jisumi uujoho Moocaani imogobadi moonihicahi diibeguiiharo iicacumaño.

²⁰ Jaabo Cristo imohohallivi iguijevehinisumi uuma sano guijevehinicuubo. Jaaneguiha uujoho iguijevecunobadi. Jaamaño uujoho diibo icacuutihii, Cristorucu jino tafifaño iicano. Jino uujoho iicano ifima icahi, Moocaani Achico imiyaavogofeenedi. Diibo uco agaijiboro tahallivi ifico aciubo guijevefaño.

²¹ Jaamaño Moocaani imihuseque uujoho tihisutihii. Jaanoti tajiba onoonoco momooninoti miiinoco Moocaani igaayiciruva, Cristo iguijeveuno jaaduveechujitirahi.

3

¿Tajiba Nacu Imihi? ¿Nacu Miyaavogo Imihi? (Rm 4.1-25)

¹ ¡Ayi! Aivo jihovoto amiihai Galata cuumioto. ¿Miihoho amiihaico bañihii miyabogo taajasujibogoco miyaavogotimo miicaqui? Miiro amiihaico mijibogomoro imino amiihaico mihifusucuuhi diiboro Jesucristo etetecuciniboco foovono magaajaqui.

² Eneecata jinoti uco mijibogo: ¿Milliti amiihai Moocaani Gaijaco magaayicihinihii? ¿Nacu Moise tajiba onoonoco momoonihicaunoti? ¿Nacu muguubuhininoco mimiyaaveguehininoti?

³ Milliti jaamo amiihai jihovotobadi mejeevahi. ¿Nacu Moocaani Gaija safari miticonihininoco, jilli mosefariro mihifutusuji, noomoro mehesicinihii?

⁴ Sicamañobadiro mafatyusudino toonohalliti idaasuno mihicanoco. Tolli fine icajitino.

⁵ ¿Nacu milliti amiihaico Moocaani Igaijaco aaciboro amiihaifeenevi aatyimeratinehejeque moonihicahi? Tajiba onoonoco momoonihicamaño icatino, muguubunoco mimiyaavuguumaño.

⁶ Miiro Abraham Moocaanico imiyaavuguumaño diiboco Moocaani gaayicuihi.

⁷ Toonoti amiihai magaaja, paryi imiyaavogomo miyaano Abraham iyaachimihai.

⁸ Miiro Moocaani siicijetiro judiom iicatimoco imiyaavogofeenedi agaayiciujinoco aatyimeuboro Abrahamco siicijetiro jibugucuuhi jino iimino jibogoco Caatinihaamefaño: Difeenedi paryicino jiinije cuumiminaa imino moonicafeteji, nooboro.

⁹ Jaamaño paryi imiyaavogomo, Abraham imiyaavuguuboma sano imino moonicafotonicino.

¹⁰ Jaamaño paryi Moise tajiiba onoonocoro imiyaavogomo Moocaani afaijanoguino icahi. Miiro Caatinihaame neehi: Paryi tajiiba Caatinihaamefaño onoonoco imino ifutususimo Moocaani afaijaunoguino icahi, noonoro foovono aivo icano.

¹¹ Jaamaño miihaiñoobaco Moocaani gaayicitihi tajiiba onoonoco omooninoti. Miiro Caatinihaame neehi: Moocaani agaayicimo, imiyaavogofeenedi icaji, noonoro.

¹² Jaamaño Moise tajiiba miyaavogoyomono icatihi. Miiro noono: Jinehejeque paryi imino omoonimo toonofeenedi icaji, noonoro.

¹³ Jaano toono tajiiba faijati Cristo miihaico taajasucuuhi. Miiro diibo mohalliti faijaguino minifutuuhi. Miiro Caatinihaamefaño noono: Afaijacinimo paryi imohohallivi etetecucafotomo, noonoro.

¹⁴ Jilli icauno Abrahamco imino omooniguunoco Jesucristofeenedi judiom iicatimo igaayiciqui, bu famooro miyaavogofeenedi Moocaani Igaijaco aaciguuboco mag-aayiciqui icano.

Tajiiba, Bu Aaciguuno Icano.

¹⁵ Tañahabomi, miyaminaa ifivi ooviciboro jino amiihaico jibeguehi. Saafi miyaminaafi onoonoco eheetavoobo toonohallivi imomoco acaatininoco miihaiñooba siino toonohallivi cuhubarutatih, bu buusutatih icano.

¹⁶ Jaabadi Moocaani Abrahamco, iyaachico icano aacijinoco eetavuuhi. Miiro Caatinihaamefaño: Ajashutimoco monoonicibadi, diyaachimiihaico, nootino. Miiro: Diyaachico, noono. Jaabo saafiro diibo Cristo.

¹⁷ Jaanoco jino uujoho neehi: Moocaani Abrahaama ihimauboro diiboco aaciguunoco eetavuubo miyanotiro iicaqui. Jaamaño toonobuunati Moise tajiiba cuatrocientos treintadi ficabavabuunati agaseuno, toonoco finisuvajitirahi Moocaani aciji unuunoco jaaduveechucuutinobadi moonijitirahi.

¹⁸ Jaano bu Moocaani aaciguuno Moise tajiibafeenedi isaaciniruva, ticovono aaciguuno icajitiruno. Jaarunaa miiro Abrahamco Moocaani aciguuhi jilli ticovono.

¹⁹ Jaanogui, ¿nacu, collihiicaqui Moise tajiiba icahi? Jilliro imitino mihicanoco igaa-jasuqui. Jaaruno Abrahamco: Diyaachi, unuubo asaautinohachutaro Moise tajiiba iicaqui. Jaano tajiibaco Moocaani itoomominaafeenedi Moiseque jibuguuhi diibo miyaminaaco ijibeguequi.

²⁰ Jaanoti saafiro jilli ticovono aaciguunoco aacimaño sififeenedi acitatiibo. Jaabo Moocaani saafiro ihaciguunoco jilli ticovono acibo.

Tajiiba Onoono.

²¹ ¿Nacu jino Moise tajiiba Moocaani aaciguunojaagodi icatihi, eneejiruno? Cha, icano. Miiro fiivoco ihaciqui tajiibaco ihaciruva Moocaani miiinoco gaayicijirahi tajiiba onoonoco momooninofeenedi.

²² Miiro Caatinihaamefaño noono: Paryi famooro miyaminaa imiti jiovoto, noonoro. Jaano tolli icamaño Jesucristoco imiyaavogomo imiyaavogofeenedi Moocaani aaciguunoco gaayiciji.

²³ Iticoni jino miyaavogo agaseutisumi tajiiba miihaico iiguinovivi jiovototi ficuicauhi, miyaavogoco aacino agaajacafutuutinohachuta.

²⁴ Jaamaño tajiiba, seeme toomominaabadi jeevauhi. Seemeque mihicanicibadi miihaiotoco jibeguehicauno Cristo asaautinohachuta. Jaamo miihai diiboco mimiyaavogomoco Moocaani igaayiciqui.

²⁵ Jaamaño jisumi Cristoco mimiyaavogono agasecumaño taj#ba m#haico ootomonoguiino mihicacuutih.

²⁶ M#iro miyaavogofenedi paryi famooro am#hai Moocaani seemeti mihicahi Cristo Jesuma mihicacumaño.

²⁷ Paryi#ino famooro am#hai Cristo Jesujaagovi miminifetequi minit#cafutuumo diiberi mij#cinihgaachehuco mohallidi mij#cinibadi.

²⁸ Jaamaño judiom, griegom, monoono chahacuui, bu j#jovoto, bu j#jovoto iicatimo, bu gaifimi, bu gaigoom, oono icamo. M#iro Cristo Jesujaagodi mihicacumaño paryi famooro saafiro mihicacuui.

²⁹ Jaamo Cristota mihicacumaño Abraham iyaachim#haiti mihicacuui. Jaamo mag-aay#iji Moocaani aaci#guunoco.

4

¹ Jaamaño uujoho neehi: M#iro seemene caanim, busumijeque agaay#ijiibo seemene iicasumi j#jovoobobadi icafih, paryi toneheje abajaabo icajiruubo.

² M#no saatoho tonehejeque ootomomoro imino ficufih caanim: Jino dinoo, noomoro ohoov#ijifucu agasenehachuta.

³ Jaabadi m#hai mihicauhi momiyaavogo seemebadi ujusit#nohachuta. Jilli miyam#naa esamaaje ononoguiino mihicahicauhi.

⁴ Jaarunaa tufucu agasecuudi Moocaani Illi Cristoco galluui gaigooti ifiivuuboco. Jaabo j#jehall#vi saauhi judiom, taj#baguiino iicaubo.

⁵ Jilli saaubo m#hai toono taj#baguiino toono j#jovototi mihicamoco itaajasuqui; Jaadi m#haico Moocaani iseemeti igaay#iqui.

⁶ Jaamo am#hai Moocaani seeme mihicacuunoco igaajasuqui Illifeenedi Igaijaco* am#hai jeeb#faño galluubo. Jaabo Igaijafenedi meneehicahi: Moocaani, #joho Taa-caani, noomoro.

⁷ Jaamaño #joho Moocaani seemenerucu, j#jovono diicacuutih. Jaabo #joho iseemene idiicamaño #co Moocaani ibusumijeque aaci#guunoco aciji Cristofenedi.

Pablo Jeeb# Miyaavogom#naajaagovi#ro Icahi.

⁸ Iticoni naha am#hai Moocaanico magaajautisumi, jihovoto caanim, j#jovototi mihicauhi.

⁹ Jaarumo jisumi Moocaanico magaajacuui. Cha, tolli icatino, imiga am#haico Moocaani agaajacuumo. #Collih jaamo siino doj#cuvi#ro miminifetehi toono iniinovano esamaajefaño, bu #daasunofaño icano siino toonoguiinov, j#jovotobadi?

¹⁰ Am#haihiica suufenitimo mificuhicahi siibadi iicafucujeque, bu nih#banoco, bu ifafucuvaaco, bu ficabanoco icano Moise taj#ba unuubadi#rehiica.

¹¹ Aivo #h#icuguehi tadyud#icamaaje am#haifeenev, s#icama#novi ofooma#novi.

¹² Ta#ahabomi, am#haico neehi: Jaamo uubadi miminifetehi, uujoho am#haibadi iminifotobadi#ro. Am#hai uco imitino momoon#uno icatino.

¹³ Am#hairyo magaajacuui iticoni am#haico taajasuj#bogoco iguihuvaumaño sihigo foot#bo am#haico ij#buguunoco.

¹⁴ Jaano toono iguihuvauno jilli am#haico in#suuno. Jaaruuboco am#hai uco mitih#suutih, mij#hegueutih icano. Jilliro Moocaani toomom#naafico, bu Cristo Jesuco icano mihican#ibadi uco magaay#i#uui.

¹⁵ Tusumi imo imo mihicauno. #Cuuca jaano jisumi icahi? Am#haiditi neehi: Sihidi jeevatino iicauruva am#hai aall#noco tusumi mihic#umoro uco mahacijirahi sihidi uco magaij#umaño.

¹⁶ #Nacu jaabo jisumi am#haim#naafiti minifutucuui, am#haico miyaanoco onoono-halliti?

* 4:6 Griego ijiri: Illi Gaijaco, noono.

¹⁷ Diito Moise taj#ba j#bogom#naa am#haico imeguehicahi, jilli am#haico imino imoon#qui icatino. Jilliro am#haico m#haiditi sihigovi udugaacunoco imogomo. Jaamo am#hai diito onoonocoro mihimeguequi.

¹⁸ Imijiruno saatoho am#haico agaijinoco mihimogono. Jaarunofa#o am#haima iicasumiro icatino uujoho iicabadi fahii#varo.

¹⁹ Taseemegay#mi, siino bu uujoho aiveneri #daasuno icahi am#haiditi, gaigo iseemevaqui aivogo iican#ibadi. Jaabo #daasuno #caaboro icaji am#haifa#o Cristo j#bogo ujusitino, bu diibobadi mihicatinohachuta icano.

²⁰ Jaachii#ro am#haima iicacuujirahi, sima#odi am#haima iimaaqui. #Jaaruubo milli bu am#haico neejirahi tahi iicatima#o?

Sara, Agar Icamifevi Ohoovicino.

²¹ Am#hai Moise taj#baguiino mihicanoco mihimogomo jinooco uco monoo: #Nacu am#hai muguubutihi toono taj#ba onoonoco?

²² M#ro Abraham miiseec#co seemevauhi noono. Saseeque seemevaubo ij#jovogo Agar onogoma. Jaanoti saseeque seemevaubo imiyataaba Sara onogoma j#jovogo iicautigoma.

²³ Ij#jovogo seemene fiivuuhi paryi famoova seeme ifiivon#ibadiro. Jaanoti imiyaago seemene fiivuuhi diibofeenedi Moocaani aaciguuno imiyaavequi.

²⁴ Jaano jino jilli diitifevi oovic#cafetehi minoci unuuno. Agar oovic#cafetehi Sinai onogajivi unuunoco. Tusumivi unuuno seeme fiivehi taj#ba j#jovototi iicaqui.

²⁵ Jaago Agar oovic#cafetehi Arabiari iicagaji Sinaigajivi, bu Jerusale cuumi jisumi iicacuumivi icano. Jaama#o tuucuumi paryi judiom#ma toono taj#baguiino j#jovototi icahi.

²⁶ Jaanoti niquejefa#o iicano Jerusale sajeeb#ma iicacuumi. Jaacuumi seeme m#hai.

²⁷ M#ro Caatinihaame neehi:

Imo imo diica #joho achiba idiicago, eseemevatigo. Imo imo idiicaneri janaan#iviro coovadiinamaahicahi #joho seemeva aivoco agaajatiguehiica. M#ro #joho edeevesucafutuugo sihidi diseemema diicaji, aij#ma iicago janaan#ivi, noonoro Moocaani aaciguuno Moise taj#ba janaan#ivi sihidi jeevahi, eneejiruno.

²⁸ Ta#ahabomi, jaama#o m#hai Isaac iicabadi mihicamo. M#hai Moocaani aaciguuno seeme.

²⁹ Jaama#o m#ro Agar achi Ismael onoobo johono jisumi famooseeme ifiivon#ibadi fiivuubo. Jaanoti Sara achi Isaac onoobo, Moocaani Gaija Abrahamco unuubadi ifiivuuboco Ismael j#heguehicauhi. Jaabadiro bu jisumi Ismael yoto j#heguehi Isaac yotoco.

³⁰ #Nacu milli Caatinihaame neehi? M#ro noono: Buh gallu dij#jovogoco illima. M#ro ij#jovogo seemene ibusumijeque gaay#cijitihisano imiyaago seemenema, noono.

³¹ Ta#ahabomi, jaama#o m#hai ij#jovogo seemebadi mihicatihisano. Imiyaago seemebadiro mihicahi.

5

Sefano Mihica Mataajacuunofa#o.

¹ M#ro m#haico Cristo taajasuhin#cuuhi sajeeb# mihicacuuqui. Jaanegui toonofa#o sefano mihica. Jaamoro siino taj#baguiino j#jovototi miminifutucuudino.

² Uujoho Pablo jino am#haico onoonoco muguubu. Siino am#hai meehe quit#ci eetavoguiino miminifotohachii#i, Cristo am#haico taajasujitirahi.

³ Siino bu neehi: Cajaanihacho am#hai meeheque miquit#ibo mataj#bacafetehi paryi Moise taj#ba onoonoco imino momoon#qui.

⁴ Tajjibaco imino momoonimaño Moocaani miihaico gaayiciji, noomoro mehesicinimo. Cristoditi sihigovi miminifutucuuhi, bu Moocaani gajiti sihigovi miminifutucuuhi icano.

⁵ Jaanoti miihai Moocaani Gajafeenedi, bu miyaavogofeenedi icano mehesicinihi Moocaani miihaico agaayicicuunoco.

⁶ Jaamo Cristo Jesufaño mihicacumaño miihaidi sihid jeevacuutino miquticinino, bu miquticiratino icano. Jaanoti naha miyaano ijadama iicano magaijimore mimiyaavogono.

⁷ Iticoni amiihai imino mufuuhi. Jaarumoco, ¿mijoho amiihaico miyaanoco jeevesusuhi?

⁸ Toono jeevesusuno amiihaico ucuuhuvaubo Moocaaniti asaano icatino.

⁹ Mehesicini, ajashuruno levaduraguiji siihifaño paryi adicifihi.

¹⁰ Uujoho aivojjiboco amiihaiditi esicinihi. Jaamo amiihai siino simaño esamaaicuutimo mihicahi. Jaanoti amiihaico niji niji omoonisuhicamoco Moocaani idaasuno mooniji, cajaanihacho icaruuboco.

¹¹ Tañahabomi, miuro uujoho quiticicoro jibuguruva judiomu uco jiihevejitirahi. Jaanova bu Cristo guijeve imoho jibogo diitoco taficugusujitiruno.

¹² Jaamaño oono amiihaico quiticico jibogomoro efehicamo. Jaanova paryi jisumiro finicujirumo fanuucu!

¹³ Tañahabomi, miuro amiihai mihicicafutuuhi tajiiba mityaguinoti mataajaqui. Jaarumo: Miihai jisumi mihimogobadi momoonijirahi, meneedino. Jilliro fahigovavi mejeecivocasi magaijicasinofaño.

¹⁴ Miuro paryicino tajiiba onono jinoovi sano ifetehi: Sitaaco gaiji difico agaijibadiro, onoonovi.

¹⁵ Jaanoti amiihai meheeducasimoro muduucasihachiji, imino mehesicini sanomiro mifinisucasinino.

Moocaani Gaija Aacino.

(Rm 8.5)

¹⁶ Jino amiihaico onono: Moocaani Gajafeenediro mihica. Jaachiji amiihai ifi iimogonoco momoonijitihhi.

¹⁷ Miuro mofi iimogono Moocaani Gajajaagodi icatihhi. Jaabadiro bu Moocaani Gaija mofi iimogonojaagodi icatihhi. Jaamaño amiihai mihimugurunoco momoonijitihhi.

¹⁸ Jaanoti Moocaani Gaija amiihaico isigohachiji tajibaguiino mihicacuutihhi.

¹⁹ Tihitino magaaacinicihhi mofi atajjibanocoro omoonimo omoonifinoco: Jahisihjedi mogaimi iicatimehejema icamo, idicunehejeque moonimo, fanoova imogocoro,

²⁰ jihovocaanimico iimomoro jeecivomo, gaibanicoro eetavomo, sitaaco jiihegueme, ibacasififimo, cigueeguefifimo, chahanoti sifiratefimo, dugaacufifimo, ijeevadi sitaama dugaavefimo,

²¹ sitaaco iinohallitiro jiihevefimo, sitaaco gaicaaufifimo, guiriicavefifimo, machufifimo jilli iicanehejequere moonifimo. Jaanoco jino amiihaico nuucuuhhi iticoni eneehinicubadi: Paryi jinehejeque omoonihicamo Moocaani aivojifaño feejitihhi.

²² Jaanoti naha Moocaani Gaija onoovasuno toono naha gaiji, imo ica, sajeebii ica, jaabici, sitaaco magaijino, imihuse, miyaavogo icano, bu

²³ sicutjeebii mihicano, mofi esamaajeheneque miguiinonino icano. Jinehejehallivi chahano tajiiba tolli momoonijirahana onono.

²⁴ Jaamaño Cristota iicamo sano diito ifinoma fanoova imitico imeguehicanehhejeque jeevesucuuhhi iguijevecuunobadi.

²⁵ Jino Moocaani Gajafeenedi mihicabadiro bu jaafa miihaico diiboro ticuvusuhi paryi meheetavonehejefaño.

²⁶ Jaaneguiha moficoro: Aivo mimityahi, noomoro sitaaco fiivusucutimo miicaqui, bu iinohallitiro sitaaco j̄hevecutimo miicaqui icano.

6

Fahigovavi Mahamusucasi.

¹ Tañahabomi, saafi imitifaño aacotooboco mahatyimesumi am̄hai miyaavogofaño imino mihicacumo tolli iicamoco mahamusu siino miyaavogofaño quehecuno miicaqui. Jaamo s̄cuno am̄hai jeeb̄co miminiyumoro momooni. Am̄hai ifico gaihuinimoro, tolliro bu am̄hai toonofaño mahaquetedino.

² Fahigovavi mahamusucasimoro sifi idaasuno iicanoco mahamusu sifi bocinoma ofooboco mihicanicibadi. Tolliti jaamo imino Cristo taj̄baco mihifutusuhi.

³ Jaanoti saatoho: Uujoho aivo sihidi gaajahi, noomoro ifico esicinimo. Tolli iicamo ificoro bañihi.

⁴ Famoovaro am̄hai ifinoco imino magaaaja. Jaadi jari imo imo mihica, am̄hai ifiditiro sita ifiditiro icatino.

⁵ M̄ro famoova ijeevadisahaje iticovoocivi ibocico imiti jaadabadi iicano bocico satyeji.

⁶ Jaaneguiha am̄haico taajasuj̄bogoco ij̄bogomo am̄hai j̄bogominaa iicamoco am̄hai busumijeti fanoovati mahaci.

⁷ Am̄hai ifico mabañisudino: ¿M̄joho Moocaanico dejecutahi? Paryi miyaminaa abasuno, paryicino icicafeteji.

⁸ Jaanoti saatoho ifico imo imo omooninocoro abasumoco toono ifiuro diitedi ifinijitino guijeveque noovasuji. Jaanoti Moocaani Gaijaco imo imo omooninoco abasumoco Moocaani Gaija ifinijitino fiivoco onoovasuboro aciji.

⁹ Jaaneguiha suufenitimo iiminoco momooniqui. Jaamo suufenitimo imino momoonihachiji ufucu inoovaco mihiciji.

¹⁰ Jaaneguiha fahigovaro imino momoonijino iicanohachuta famoovaacoro imino momooniqui, imi janaanici miyaavogofañodi iicamo monahabomico imino momooniqui.

Afagoono, Niinohiimaa Iicanoco Pablo Inoro Acaatinicuuno.

¹¹ Memeeci cono noono tyigabaje jino am̄haidi tahuseri caatinihi.

¹² Am̄haico meehe quiticiguiinov̄i ificuunoco imeguehicamo moonihicahi, jilli miyaminaa diitoco imeguequi, bu jaamoco m̄joho Cristo guijeve imohohalliti j̄hevetimo.

¹³ Jaarumo diito meehe quiticiguiinov̄i icarumo taj̄ba onoonoco imino moonihicatihi. Jaarumo imeguehicahi am̄hai tolliro am̄hai meeheque miquiticinoco. Jaamoro toonoti ifico quehe quehe imooniqui am̄hai ifi tolli iicanoco agaajacimoro.

¹⁴ Jaanoti naha uujoho jinehejeti tafico quehe quehe omooninoco imogotahi, id̄noro Mohaivoj̄bo Jesucristo imohov̄i iguijeveuneri imo imo icahi. M̄ro Cristo guijeve imohofenedi uudi paryi j̄inijeoneheje finihinicuuhi. Jaabadiro bu uudi tooj̄inije imitico imeguehicauno finihinicuuhi.

¹⁵ Jaamaño Cristo Jesufaño mihicacuunedi jaaducafutucutino miquiticinino, miq̄uiticinino icano sabadiro id̄noro naha ajaaducafotono bohono ifiima mihicano.

¹⁶ Jaanegui am̄hai sajeeb̄ma, Moocaani idaasugonoma icano mihica. Am̄hai j̄ibadi iicanoco momoonimo, bu paryi famooro miyanotiro Moocaani cuumiminaa mihicamo icano.

¹⁷ Jaaneguiha jisumi imugucutahi m̄haiñooba uco siino itih̄sunoco. M̄ro jino tahalliri iicano tatyujaavono j̄beguehi uujoho Aivoj̄bo Jesu jeevivominaafi iicanoco.

¹⁸ Tañahabomi, jaafa paryi am̄haico Mohaivoj̄bo Jesucristo imino moonihi. Fine.

EFESIOS

Efeso Cuumiri Iicamedi Pablo Agalluhaame.

¹ Uujoho Pablo Moocaani iimogobadi Jesucristo minisuminaafiti icahi. Jaabo uujoho jihaameque caatinihi Moocaanita iicamo Jesucristoco imiyaavogomo Efeso cuumiri iicamedi.

² Jaamo amihai magaayici Dios Moocaani, Aivojibo Jesucristo icamisi imino omooninoco, sajeebico aacinoco icano.

Moocaani Cristofenedi Iiminoco Aacino.

³ Mihimo Dios Moocaanico Mohaivojibo Jesucristo Caanico, miro Cristofenedi mihaico Moocaani niquejefañoonehejeri imino moonihi.

⁴ Miro mihaico Moocaani Cristofañodi icicuuhisi ciji tiro jini je fiivuu tinaacaro, aivo imimo mihinivatimo diibo imega miicaqui.

⁵ Igaijifeenedi scijetiro mihaico ficuubo, Jesucristofañodi mihaico iseemeti igayiciqui ijeebhi unuubadi.

⁶ Jaamaño Moocaanico fahijivaro mihimehicaahi iimihuse ovosihallivi. Jaano iimihuseri mihaico imino omoonimaño agaijibo Illima sano miha mihicaahi.

⁷ Jaamaño ajashutino Moocaani gaiji iicanofeenedi Illi mihaico taajasuhi iguijeveunofeenedi mohimitico ubuusuuboro.

⁸ Jaabo Moocaani mihaico ajashutino igaiji iicanoco ifusuhi fanoovaaco magajajaciqui gaajaco aacino feenedi.

⁹ Jaamaño mihaico gaajasuubo diibo iimogono agaajarautinoco ijeebhi fañodi eesamaaiuboro iinoro omoonijinoco.

¹⁰ Jaano toono ufucu ficabano ifnijino oovovi ifotodi eetavocafetejino. Jaasumi Moocaani igaiyicijibo Cristo tajibaguino, paryi fanoovaaco niquejefaño iicanehejeque, paryi jini jehalliri iicanehejeque icano.

¹¹ Jaamo Cristofañodi mihicamaño scijetiro mihaico Moocaani icuuboro ficuuhisi ufucu diibo aacjinoti magaayiciqui, Moocaani ijeebhi iimogobadi fanoovaaco omoonimaño.

¹² Jilli mooniubo miha iticoni Cristoco mimiyaavogomo Moocaanico mihimequi fanoova imihallivi.

¹³ Jaabadiro bu amihai taajasujibogoco muguubuusumi Cristoco mimiyaavuguumo diibo jagovi miminifutucuuhisi. Moocaanitaro miicaqui Igaijaco aciji unuubofeenedi Moocaani amihafaño igajataco ficucuuhisi.

¹⁴ Moocaani Gaija mofañodi iicacumaño ufucu Moocaani mihaico aacinoco magayiciji ufucu niquejefaño mufuucuudi. Jaabo Moocaanico sihidi ejeevanohallivi mihimequi.

Pablo Miyaavogominaaguiha Moocaanico Gaajaco Dilluhi.

¹⁵ Jaaneguiha uujoho, Aivojibo Jesuco amihai mimiyaavogonoti, bu Moocaanita iicamoco magajinoti icano uguubuuboro

¹⁶ suufenihicatihisi amihaihallivi Moocaanico iimoobo, diiboma fahijivaro ihiimaano ticovoocivi,

¹⁷ iimino Moocaanico dilluhicaahi, Mohaivojibo Jesucristo Caanico, amihai gaajaco ihaciqui. Jaamo Moocaani ijibogonoco imino magajahi.

¹⁸ Tolliro bu Moocaanico dilluhi amihai esamaajeque foovono iminiyuqui. Jaamo imino magajahi toonoco meteemehicanoguiha amihai ucuuhuvanoco, tolliro bu aivo sihidi iimino busumijeque Moocaani ita iicamoco aacjinoco magajahi icano.

¹⁹ Guiraacanino imitya, aivo niquebaví ñfotoratino. Jaano toono mitya miihai diiboco mimiyaavogomofaño dudicamaaño. Jaano tomityaco Moocaani ifusuuhi sihidi sefano

²⁰ Cristoco guijevafañoti ubuheetesuuboro imiyanaagonoví casñhacuubo niquejefaño.

²¹ Fanoo aivojì janaanici, fanootajii ba iijì janaanici, fanoomitya janaanici, fanoovaro jiijehallivì iicano aivojì janaanici icano, jisumi iicano janaanici, ufucu icajino janaanici icano iicaqui.

²² Paryì fanoovaaco Cristoguinovì ficuubo. Tollìro bu Moocaani iijaminaaguiiha Cristoco aciubo diito nigaibadi iicaqui.

²³ Jaanoti miihai Moocaani iijaminaa Cristo ifibadi mihicahi. Jaamo miihai ifinofaño Cristo gahafehi. Jaabo fanoovaaco eheetavooboro fahigovavì icaabo.

2

Moocaani Gaijiri Mataajano.

¹ Miiro Moocaani Cristofenedì amiihaico fiivoco acihi amiihai imitifaño muchuumucuurumoco.

² Jaamo jijeonocoro momoonihicauhi niqueje feenesituo aivojii bo iimitino gaija iimogonocoro. Jaabo diibo quehecutusuhicahi Moocaani onoonoco: Jii, nootimo iicahicamoco.

³ Jaabadìro bu paryì miihai iticonì tollìro mihicahicauhi mofi iimogonocoro momoonihicauhi, toono onoobadi meheetavehicaumaño, bu mohesamaaje onoobadiro momoonihicauhi icano. Jaamaño, saato ho iicabadìro, ñihicuno ìdaasuno Moocaani omoonijinofaño mihicauhi.

⁴ Jaarunofaño Moocaani miihaico ñdaasugono aivo ajashutìhi. Jaamaño miihaico sihidi agaijiiuboro,

⁵ Cristofenedì miihaico fiivoco aciubo, mohimitifaño muchuumucuurumoco. Jaabo Moocaani imihuseri amiihaico taajasucuuhi.

⁶ Miiro diibo Moocaani miihaico sano Cristo Jesuma buheetesucuuhi. Jaaboro miihaico sano diibo cojivì niquejefaño casñhacujii bo.

⁷ Jilli moonii bo ajashutino miihaico agaijinoco ufucu ihifusuqui Cristo Jesufañodi miihaico iimihuseque aacihicanoco.

⁸ Miiro Moocaani gaijiri amiihai mataajacuuhi mimiyaavogonofenedì. Jaano jino amiihairyo meheetavono icatino. Jilli Moocaani amiihaico aacino.

⁹ Miihairyo siinoco meheetavono jaadaco magaaayicino icatino. Jaano jeevari miijoho toonoti ifico quehe quehe eesicinijiruno.

¹⁰ Miiro Moocaani fiivusutamo miihai Cristo Jesufenedì miihaico fiivusuubo iiminoonocoro momooniqui sicijetiro Moocaani eheetavucuunoco imino momooniqui.

Cristofañodi Sajeebii Mihicano.

¹¹ Jaaneguiiha mehesafoto iticonì mihicahicaunoco. Amiihai judiomì cuumioto mihicautìhi. Jaamaño judiomì gaifico imeeheque iquiticifimoro ificoro: Miihai miq-uiticinimo, neefhi. Jaamoro amiihaico iquiticiratimo, neehicahi.

¹² Tusumi naha amiihai Cristoma machahaumaño israelmì cuumitì buhigovì mihicauhi, Moocaani unuuboro aaciguunoco gaajatimo, jiijehallìri mihicahicauhi jinehejebaco esicinìtìmo, Moocaanibama chahamo icano.

¹³ Jaarumo jisumi Cristo Jesuma mihicacumaño iticonì tehesino mihicaurumo fitino mihicacuuhì Cristo iguijeveubo tii johofañodi.

¹⁴ Miiro Cristo sajeebii miihaico omoonii bo. Jaabo saacuumiro eetavehi judiomìma judiomì iicaticuumico, fagajityigaba iicano diitoco udugaacunoro iminaanisuhicaunoco ifinisucuuboro.

¹⁵ Jaabo Cristo ifiivi finisucuuhi judiomí taj#ba eneehicanoco. Jaaboro tuucuumicico saacuumiro eetavucuubo diibofañoro iicaqui. Jilli sajeeb# icaco eetavuubo.

¹⁶ Tuucuumicico iminaanisuhicaunoco Cristo imohohallivi iguijeveuneri finisucuuhi. Jaaboro tuucuumicico Moocaanima sajeeb# ficuubo saacuumiro tuucuumicico eheetavuuboro.

¹⁷ Cristo asaaboro famoocoro imibogo sajeeb#co aacino j#bogoco j#buguuhi, am#hai tehesino mihicaurumoco, bu judiomí fiitino iicaurumoco icano.

¹⁸ Jaamaño Cristofeenedi Sagaijariro Moocaanijaagovi mifitivehi judiomí mihi-carumo, bu judiomí iicatirumo icano.

¹⁹ Jaamaño am#hai jisumi siicumiotobadi mihicacuutíhi, icaminaatíro mihicacuuhi, Moocaanita iicamo iicabadiro mihicacuuhi, Moocaani yotorucu.

²⁰ Miyaminaa iijaco imitoohacijehallivi eheetavonicibadi, Moocaani imitoonohallivi am#haico ficuuhi iminisuminaa, bu ihiimaaminaa icamo ij#bugucuunohallivi. Jaabo Jesucristo tooja imiyahacibadi iicaabo.

²¹ Jaabohallivi momiyaavogo imino ifeequi. Jaamo m#hai mimiyaavogomo Moocaani iijabadi mihicahi. Diibediro imino mihicahi Aivoj#bofañodi.

²² Jaabadiro bu am#hai Cristoma magataacininofeenedi paryi saatohoma famoomaryo sano magataacini. Jaamo sajaabadiro Moocaani iijaminaati miicaqui. Jaamofaño Moocaani Gaija iicaqui.

3

Pablo Judiomí Iicatimocoro J#beguehi. (Col 1.24-27)

¹ Jilliti uujoho Pablo am#haico j#beguehi Cristo Jesu j#bogoco am#hai judiomí mihi-catimoco. Jaanohalliti civojafaño icahi.

² Am#hairyo magaaajacuuhi uco iimihuseri Moocaani am#haiguiiha taajasuj#bogoco ataj#bahininoco.

³ Jaabo Moocaani agaajarautinoco uco #fusuuboro gaajasuhi toonoti am#haidi jhaamefaño m#dino unuucubadi.

⁴ Jaanoco memeeeci di magaaajaji uujoho Cristono agaajarautinoco agaajanoco.

⁵ Jino agaajarautinoco siicije cajaanotyobaco agaajasuutinoco, jisumi Moocaani Igaifafeenedi gaajasuhi iminisuminaaco, ihiimaaminaaco icano.

⁶ Jino toono agaajarautino: Jesucristo taajasuj#bogofeenedi judiomí iicatirumo, bu gaayiciji judiomíco aacijinoti saafi ifiotoro mihicamaño magaaayiciji Moocaani Cristo Jesufañodi aaciguunoco.

⁷ Toono j#begueguiiha uujoho icicafutuuhi Moocaani mitya toonoco ticovono uco aacimaño.

⁸ Jaabo uujoho Moocaanita iicamoti aivo famooguiinovi iicaabo janaanici guinoví uujoho icaabo. Jaaruuboco uco acibo judiomí iicatimoco j#beguequi taajasuj#bogoco aivo ohoovorotino Cristo busumijeti.

⁹ Am#haico gaajasuqui Moocaani fanoova fiivusuminaafi esamaajeque siicijetiro iicauno agaajarautinoco.

¹⁰ Jilli icano jaanoco jisumi Moocaanico imiyaavogomofeenedi paryi niquejefaño iicano aivojito, bu taj#baminaa icamo igaaajaqui, paryi Moocaani sihidí agaajanoco.

¹¹ Jilli Moocaani mooníuhi sahijitiro eesamaaicuunoco Mohaivoj#bo Jesucristofeenedi.

¹² Jaamaño Cristofañodi iguitimoro Moocaanijaagovi mifitivehi nucufeguetimo diiboco mimiyaavogonofeenedi.

¹³ Jaaneguiiha am#haico neehi: Mejeevesudino, jilli uujoho idaasuno am#haihalliti icarunaaca. Jilli uujoho iicano, am#hai miyaamo mihicanoco nuusuhi.

Cristo M#haico Agai#no.

- ¹⁴ Jaaneguiiha uujoho Mohaivoj#bo Jesucristo Caaniguiinovi memu#vehicahi,
¹⁵ diiboti saamo paryi cuumim#naa jii#nehalliri iicamo, paryi niquejefa#o iicamo icano.
¹⁶ Jaaneguiiha Moocaanico uujoho am#haiguiiha dilluhi; iimi busumijeti mityaco, sefaco icano am#haico ihaci#qui Igaijari am#hai jeeb#fa#o,
¹⁷ bu Cristo am#hai jeeb#fa#o iica#qui diiboco mimiyaavogonofeenedi am#hai gaiji sefano Moocaanifa#o ibacocoova#qui.
¹⁸ Jaamo famooro miyaavogom#naama magaa#jahi, ajashut#no Cristo gaiji iguiraanoco tehesino ofoocin#noco, afaicuvanoco, acaamovonoco icano.
¹⁹ Am#haico neehi: Jaamo toono Cristo gaiji#co magaa#jahi, am#hai ifinofa#o gatyuuci Moocaani igahafe#qui. Jaarunofa#o aivo ufucuro mihifetejit#rahi fanoocoro Moocaani gaiji#co magaa#jamo.
²⁰ Jaaneguiiha Moocaanico mihimo m#hai midillunoco mehesicin#no janaan#ci#vi eetavoobo, imitya mofifa#o iicanofeenedi.
²¹ Jaaboco mihimo diibo iijam#naa Cristo Jesufeenedi fahii#jivaro ufucuro finit#no. Fine.

4

Moocaani Gaij#feenedi Sano Magataacin#hi.

- ¹ Jaaneguiiha jino uujoho, Aivoj#bo Cristohalliti civojafa#o iicaabo, am#haico neehi: Iminoro mihica Moocaani am#haico #ci#uumo.
² S#cuno am#hai jeeb#co momooni, imihusene mihica, fanoovaaco fahigovavi ma#jab#icasi magaij#casimoro mequehecu.
³ Jaamo Moocaani Gaija am#haico aamusuneri sabadi#ro mihicahi, sajeeb#i ica am#haico agataacunofa#odi.
⁴ Saafi#ro, Sagaijaro icano icahi. Jaabadi#ro oono meteemehicano sanooro iicabadi tooneguiiha Moocaani am#haico ucuuhuvano.
⁵ Saafi#ro Aivoj#bo, sanooro miyaavogo, sanooro niti,
⁶ saafi#ro Dios Moocaani famoocaan#ro iicaabo icano. Jaabo famoohalliv#ro icahi, famoofa#odi#ro iicaabo, fahigova fanoovafa#o iicaabo icano.
⁷ Jaaboti m#haico iimihuseti ac#hi Cristo m#haico aaci#uno ticovovi.
⁸ Jaama#o Caatin#haamefa#o jilli noono:
 Caamo niquejefa#o ufuubo satyuuhi ajashutimo civojam#naaco. Jaaboro miyam#naaco aci#bo fanoovaaco, noonoro.
⁹ Jaano toono: Caamo niquejefa#o fuubo, onono, #milli eneejiruno? M#ro jilli eneejiruno: Iticoni niituubo jii#nje dojibavi aivo faicuvano
¹⁰ diiboro jii#nje dojibavi eeguejeubo, bu caamo niquejefa#o fuuhi, iimihifiri paryi fanoovaaco igahafusu#qui.
¹¹ Jaabo fanoovaaco famoovaacoro ac#hi saato#hoco aci#ubo Moocaani minisum#naa iicajimoco. Jaanoti saato#hoco aci#ubo Moocaani iimaam#naati iicajimoco. Jaanoti saato#hoco aci#ubo taajasuj#bogoco j#bogomoro efeejimoco. Jaanoti saato#hoco aci#ubo Moocaani iijam#naa toomom#naati iicajimoco. Jaanoti saato#hoco aci#ubo j#bogom#naati iicajimoco icano.
¹² Jilli imibachuubo ita iicamoco, ijeecivom#naa idudicamaajeque eheetavejimoco, Cristo ifi ujusibadi diiboco imiyaavogomoco ijusisu#qui
¹³ famooro mihifete#qui sano miyaavogofa#o, bu Moocaani Achi gaajafa#o icano. Tolliti imino mujusiji miguirateji Cristo ifid#no.

14 Jaadi seemebadi mihicacuujitihhi sibogoguiniinodi agaajacuunoco ejeevesunicimobadi, sita iimitimo miihaico abañimoro iimitino jiihaijaagovi asatyonoco mimiyaavugucuu-jitihhi.

15 Jiliiro miyaanocoro mihiimaamoro magaijicasi. Jaamo mujusihi Cristo mitya ticovovi, diibo Moocaani iijaminaa Aivojiiibo inigaijadi iicaabodimo miicaqui.

16 Jaanoti miihai Cristo ifibadi mihicamoco diibo imino igaiyicisuihi. Tolliro bu paryi miihai imino Moocaani iimogobadi meheetavomoro fahigova mahamusucasihhi. Jaaneri paryi Moocaani iijaminaa imino iicamoro ijusiqui gaijima guiraatonoro.

Cristofañodi Bohono Ifima Mihicano.

17 Jaanogui jino amiihaico miyaano iicanoco onooboro jiiibeguehi Mohaivojiiibo mofeenedi: Siino mihicacuujirahana Moocaanico agaajatimo iicanicibadi, diito imihiiifo esamaaje onoobadiro icahicamo.

18 Jaamoco ihesamaaje civono minifutucuuihi. Jaamo Moocaaniti asaano fiivoma chahahi aivo gaajatimo ucuhufojeebiiimaño.

19 Inucufeguema achahacumaño iimitinoono imogocoro ifico acimo. Jaamoro fanoova imitico imo imo moonimo.

20 Jaanoti amiihai tolli Cristoti magaajahinithi.

21-22 Diibofañi miyaano iicabadi, miyaano diiboti muguubuhinihachiiji, bu miyaano diiboti magaajahinihachiiji icano, amiihai eedeehifi imitiri utuucicu ifico mejeevesucu imiti abañihicahifico.

23 Amiihai jeebiiico, esamaajeque icano bohofiti miminiyu

24 bohoboti siino miminifoto Moocaani iimogooboro eheetavobadi. Jaanofeenedi mihifusu miyaano ifico, iticovono ifico, aivo iimino ifico icano.

25 Jaamoro sicamañoooco siino mihiimaacuudino. Famooro sitaama miyaanocoro mihiimaa miiro famooro miihai saafi ifiitoro.

26 Misifiraturumo janaanici imitico mihicidino, bu amiihai icajisucu guenenene mificuudino.

27 Toonofañodi ijico amiihai ififaño mijiihacusudino.

28 Ananivahicaubo siino nanivacuudino. Jiliiro dudicamaaje. Jaabo ududicamaajeberere idicinoti ucuujivaachumoco daacihhi.

29 Iimitino iimaaco mihiimaadino iiminocoro mihiimaa miyaavogoco ujusisuno iimaaco, jaanoco uguubumoco imino imooniqui.

30 Moocaani Gaijaco mihidaasuvusudino. Diiberi amiihaico, Moocaaniti miicaqui ihoovoco ificucumaño amiihaico atajasujifucu iicadi, mihicicafetequi.

31 Fanoova iibacasiti buhigovi miminifoto, bu sifiratoti, sitaaco miihibamo mo-coovadiivonoti, sitaaco aivonoono monoonoti, fanoova imititi icano buhigovi miminifoto.

32 Tolli icatimoro imino mihica fahigova mihidaasugocasi. Fahigovavi amiihai iibacasico mihimibachucasi, amiihaico Moocaani Cristofeenedi amiihai imitico iimibachucubadi.

5

Jilli Moocaani Seeme Mihicamo Mihicahi.

1 Miiro amiihai Moocaani seeme agaijimo. Jaamo diibo iicabadiro mihica.

2 Gaijima mihica, oono Cristo miihaico agaijiiiboro mohallivi aacicafutuuboro guijeveubo asico agaicaamoro Moocaanico ejeecivono imono usuhicaubadi Moocaanidi aivo imino.

3 Jaamaño amiihai Moocaanitaro mihicacumaño ajashuno amiihaifeenevi miguiiycicuudino gaigoomima ica iimaaco, bu siimo imitibaco, bu fanoova imogo imitibaco icano.

⁴ Munuucuudino unucufesuno iimaaco, bu sicamañehejeque, bañifiranehejeque icano, imino iicamo tolli icatatihi. Jilliro Moocaanico mihimo fanoovahallivi.

⁵ Jaanoti saatofo fanoovaaco iimogomo jihovo caanimico ejeecivefimobadiro jeevahi, saatofo jahisihijedi gaigoomi iicafimo, bu fanoova imitico omoonino icano Cristo Moocaani icamisi aivojifaño, efeejitinoco amihairyo magaaajacuhi.

⁶ Amihaico sita bañidino ibañifira iimaari, toneheje imitihalliti Moocaani ñihicuneri iidaasuno mooniji diiboco uguubuhicatimoco.

⁷ Jaaneguiha amihai diitojaagodi toonofañodi mihicadino.

⁸ Iticoni naha amihai cionoguiino mihicabadi mihicahicauhi Moocaanico magaaajautisumi. Jaarumo jisumi seseehi mihicacuhi Aivojibo Cristoma mihicacumaño. Jaanegui seseehi iicamobadi mihica.

⁹ Mihiro seseehigo iicamo imihusehi, miyaanoco iimaamo, bu iticovo ifima icamo icano.

¹⁰ Magaaja cono Aivojiboco imo imo omooninoco.

¹¹ Mihifono ifijaagodi mihicajirahana; cionoguiino iicamo omooninoco. Jaanoco jilliro eseseehigoviro miminiyu.

¹² Aivo nucufesuno diito toovono eetavonehejeti mihiiimaano.

¹³ Jaaruno paryi fanoovaaco seseene aachicicuuno foovohi icafhi, sese fanoovaaco aatyimesufimaño.

¹⁴ Jaamaño jilli noono:

Ijoho Moocaanico uguubutibo cigarama iicaabobadi idiicaabo, deesicini. Jaaboro Moocaanico agaajatimo uchuumucuumobadi iicamofeeneti sihigovi diica. Jaadico Cristo gaajasuji, noonoro.

¹⁵ Jaaneguiha imino mehesicini amihai icaco, agaajatimo iicabadiro mihicadino, agaa-jamo iicabadiro mihica.

¹⁶ Jifucuje iminootihi. Jaaneguiha ifafucuvaaco sicamañovi mafatyusudino.

¹⁷ Jaanegui fine jihovotobadi mihicano, magaaja conooco Mohaivojibo Moocaani iimogonoco.

¹⁸ Guiriicabobaco meheetavedino toono minoco imitasuno. Jilliro Moocaani Gaijari amihai jeebico magahafusu.

¹⁹ Fahigova imono midillucasi Moocaani masinoco mamasiva paryi amihai jeebinofañodi, Mohaivojiboco mihimo, masivamoro.

²⁰ Fahijivaro Moocaanico fanoovahallivi mihimo Mohaivojibo Jesucristo momofeenedi.

²¹ Fahigovavi sifi guinovi miminifotocasi Moocaanico mobocigomoro.

Jilli Miyaavogominaa Iijaminaama Icano.

²² Gaigoomi amihai tajem iijiguiinov iiminifoto Mohaivojibo iijiguiinov mihicabadi.

²³ Mihiro aiji mogai aivojibo inigaibadi, oono Cristo Moocaani iijaminaa Aivojibo inigai iicabadi iicaabo. Mihiro monigai onoobadi meheetavonicihi. Jaabo bu Cristo, Moocaani iijaminaa Taajasuminaafi.

²⁴ Jaanegui oono Cristo mityaguiino Moocaani iijaminaa iicabadiro, gaigoomi amihai tajem mityaguiinov fanoovavi miminifoto.

²⁵ Jaabadiro bu amihai taabamico magaiji oono Cristo Moocaani iijaminaaco agaijuboro diitohallivi ifico aciubo.

²⁶ Jaamaño jilli moonuhi diitoco iimibachuuboro ijeevadi ificuuqui, inifaihuri, itaajasuji begueri icano ifilluuboro,

²⁷ iimino iijaminaati ihimefeenevi ificuuqui, imihinibama ichahaqui, ajashunogay añahiicini mañobama ichahaqui icano, ajashuno tobadi iicanobama chahamo iicaqui, jilli imimo ijeevadi diibedi ificucafetequi.

28 Jaabadi amiihai taabamico magaiji amiihai ifico magaijibadiro. Mogaico agaijibo ifico gaijahi.

29 Miiro cajaanayoba ifico ijiiheguemeba chahahi. Jilliro amachusumoro imino toomomo. Jaabadiro Cristo moonihi Moocaani iijaminaaco,

30 miihai diibo ifibadi mihicamaño.* toofioto diibo uucu, diibo baci icano, onoonoco.

31 Miiro Caatinihaamefaño noono: Jilli iicamaño gaifi caanico, seejico icano jeevesuji mogaima sano igataavequi. Jaamisi saafirucuji, noonoro.

32 Jino aivo sihidi ejeevanoco miyaminaa gaajatihica. Jaanoco bu uujoho jiiibegueji jilli eneejiruno neeji: Jino miyaano gaifi mogaico ataabavasumi iicanicibadi mihica. Jaanoro bu Cristo Moocaani iijaminaaco ataabavaabobadi iicanoti noono.†

33 Jaaneguiha famooro amiihai, amiihai taabamico magaiji miino ificoro magaijinicibadi, bu jaabadiro gaigoomi amiihai tajemico mobocigo icano.

6

1 Seeme amiihai caanimico: Jii, monoo Cristofeenedi jino aivo iimino.

2 Jino aivo tajuba aivo iticoniono aacigonoma icano: Diicaani, diiseeji, icamisico bocigo.

3 Jaabo imino diicahi, bu jaabo guenenene jiiijehalliri diicahi icano, noonoro.

4 Jaabadiro bu amiihai caanimi amiihai seemeque misifiratusudino. Jilliro fajinimoro mujusisu jiiibogomoro Aivojibo Cristoco imiyaaveguequi.

5 Jaabadiro bu amiihai jeecivominaa, amiihai aivojitoco: Jii, monoo jiiijehallivi mihicanohachuta, bocigomoro, ñihicugomoro, miyanotiro Cristoco mejeecivomo mihi-cabadi.

6 Imino mejeecivo, diito amiihaico ihiihincisumiro diito imefeenevi imimobadi mihi-caquiro icatino. Jilli Cristo jeecivominaabadiro mihica, paryi amiihai jeebifañodi imino meheetavo Moocaani iimogobadi.

7 Imo imo amiihai dudicamaaque meheetavo, miyaminaaco mihicabadi icatino. Jilli Mohaivojibo Moocaanico mejeecivono icabadi.

8 Amiihairyo magajacuui famooro iiminoco meheetavono jaadaco, jaabadiro Aivojiboti magayicijinoco jiovoto icarumo, bu jiovoto icatirumo icano.

9 Jaabadiro bu amiihai diito aivojito, tobadiro bu diitoma mihica, diitoco aamigotimo. Mehesafoto diitobadiro bu amiihai Aivojibo niquejefaño iicaaboguiinovivi mihicahi. Jaabo miyaminaaco dugaacutahi.

Moocaani Moonicasi Gaachehuno.

10 Tañahabomi, jaaneguiha quehecuno miminifoto Aivojibofañodi, diibo sefa mityari.

11 Mijicamaaje Moocaani moonicasi gaachehunofaño. Jaamo quehecuno mihicahi iji amiihaico abañijiruneguiha.

12 Miiro ihuucuma, itijohoma icano, miyaminaama mahamocasitahi, imiti gaijami mityama momoonicasihi, caamo jisituo gaijama, icivo jiiijehallivi atajibamoma icano.

13 Jaaneguiha mijicamaaje paryi Moocaani moonicasi gaachehunoco. Jaamo ma-jaabicahi iimitifucu iicasumi. Jaamo toono afatyoodi quehecuno mihicahi.

14 Amiihaifeeneebetivi miyaanoco misiyaavo niivigai meeheque mihicanicibadi, miya iijiri amiihai feeyijeque mafabaacu amocasiminaafi kuhufeneri ifeeyijehallidi ijicafetefibadi,

15 mihimibaivomo mijiiibeguehi sajeebico aacino jiiibogoco amocasiminaafi iimibaivoobo itihaijaaque ijicafotonicibadi.

* 5:30 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaamo miihai † 5:32 Griego iijiri ficuumo: Jino aivo sihidi ejeevano agajaratino. Jino uujoho Cristoditi, Moocaani iijaminaaditi icano, onoonocoro.

¹⁶ Aivo fanoohalliviro miyaavogoma mihica. Jaamo toono ticovo mafataniivehi iji inisunoti oono amocasiminaa ijagabamaaje bujeque ihusevari ciiigaima icaneri diitoco itihibunoco ijagabamaaiqui asatyonicijadi.

¹⁷ Taajasuco amiihai nigaihallivi majavuuvo amocasiminaafi jigaiño nijegaco ajavuvonicijadi. Jaamoro Moocaani iijico magaayici aamigabadi iicanoco Moocaani Gaija amiihaico aacinoco.

¹⁸ Paryi jinooco meheetavo Moocaanima iimaamoro suufenitimo midillu Moocaanico Igaijafenedi. Jaamo paryi jinooco momoonihi mehesicini. Jaamo niinovatotimo mihicahi. Moocaanima mihiimaa famooro miyaavogominaahallivi.

¹⁹ Tahallivi bu tolliro Moocaanima mihiimaa uco Moocaani iimaahiiijico ihaciqui, ihiimaasumi quehecuno iimaaboro gaajasuqui agaajaratino taajasujibogoco.

²⁰ Miiro uco Moocaani tobogoguiiha agalluubo tobogohalliti civojaminaafiti jino icahi. Jaanegui Moocaanima tahallivi mihiimaa quehecuno jibogoco jibeguequi.

Niino Iimaa.

²¹ Magaijibo monahabo Tiquico onoobo Mohaivojibo dudicamaaje amusuminaafi amiihaico uuditi paryi imino jibegueji, bu jisumi eetavonehejeti icano.

²² Tooneguiiha diiboco amiihaijaago galluuhi, amiihaico, jilli miihai mihicahi, ineequi. Jaamo toonofenedi mequehecutehi.

²³ Jaafa Moocaani, Mohaivojibo Jesucristo icamisi monahabomico acihi sajeebii icaco, gaijico miyaavogoma.

²⁴ Bu jaafa Moocaani imino moonihi paryi famooro Mohaivojibo Jesucristoco agaijimoco, millii icajitino gaijiri.

FILIPENSES

Filipominaadi Acaatinuhaame Civojafañoti Pablo Jihaameque Caatinuhi.

¹ Uujoho Pablo, Timoteo icano Jesucristo jeecivominaatisi jihaameque macaatinihi paryi monahabomiguiiha, bu tolliro Moocaani iija aivojitedi, bu tolliro diito nahaboniminaa diaconomi onoomedi icano. Filipino cuumiri iicamo Moocaanita Jesucristofañodi iicamedi.

² Moocaani Mohaivojibo Jesucristo icamisi iimihuse, isajeebi icanoma mihica.

Pablo Moocaanima Imaahi Miyaavogomnaahallivi.

³ Amihaiditi fahijivaro eesafutusumi Moocaanico imehicahi amihaihallivi.

⁴ Moocaanima fahijivaro ihiimaasumi imo imo paryi amihaihallivi dilluhicahi.

⁵ Miro amihaima sano miyaavogofaño mihicamoro mijibeguehi miticonunoti jisumihachuta.

⁶ Uujoho imino gaajahi, Moocaani amihai jeebifaño iimihijico ificuunoco. Jaabo suufenitibo eetavejiibo imino ujusisunohachuta Jesucristo siino jiejhallivi asaadi.

⁷ Imino aivo jilli uujoho amihaiditi eesamaaño, amihaiico agaijimaño, bu tolliro tajaagoti uco Moocaani imino omooninoma mihicamaño. Jaamaño uujoho civojafaño icarunaaca, bu aivojito imega uco asatyurunofaño jilli diitoco jibegueji taajasujibogoco, bu miyaano iicanoco neeji.

⁸ Moocaani gaajahi amihaiico uujoho paryi sihidi agaijinoco Jesucristo gaijiri.

⁹ Moocaanico amihaihallivi dilluhicahi amihai gaiji sihidi iguiratequi sihidi gaa-jama mihicamoro paryi Moocaani agaijibadi sitaaco magaijiqui.

¹⁰ Jaamo magaajahi aivo iiminoco mihicinoco. Jaamo mihinivatino ifiima mihicahi. Jaadi Cristo asaasumi iimitino amihaihallivi chahaji.

¹¹ Jaachiji Jesucristo amihai ifinoco imino eetaveji. Jaamo iiminonocoro miguiraa-tusuhi Moocaani sihidi ejeevaaboco magaajasuqui, mihimequi icano.

Pablo Neehi: Jiejhalliri Icanohachuta Cristo Imogonocoro Moonihi, Noobo.

¹² Tañahabomi, imeguehi magaajanoco uuma jilli iicanofañodi janaanici taajasujibogo jibogocafotonoco.

¹³ Jaamaño toomominaa paryi tuucuumi aivojibo ijaco eteemehicamo, bu sitahaje icamo gaajacuuhi Cristoti jibeguehicanohalliti uco icivojaaninoco.

¹⁴ Civojafaño icaruubo imo imo iicanoco tañahabomi aatyimemere quehecutehi Moocaani jibogoco Aivojibofeenedi iguihitimo jibeguequi.

¹⁵⁻¹⁶ Jaanoti saatoho Cristoti jibeguehicahi uco jibhevemere uuma ihibacasimaño. Jaamo Cristoti jibeguehicahi jilli imiyaavogomoro icatino. Jilli ifurumo civojafaño iicaaboco uco janaanici idaasuno imoonisuqui. Jaanoti saatoho miyanotiro jibeguehicahi.

¹⁷ Jaamo uco agaijimoro imino moonihicahi, gaajamo uujoho taajasujibogohalliti jineeri iicanoco.

¹⁸ Jaaruno uudi milli icatino. Tolli icarunaaca saatoho miyanotiro jibeguehicahi. Jaanoti saatoho jilli miyaavogotirumo jibeguehicahi. Paryi jaaruno uudi imino Cristoditi jibogono. Jaano uco imo imo moonihi, imi janaanici imo imo icaqui.

¹⁹ Uuro gaajahi paryi tolli fanoova icarunofañoti civojafañoti ihiinejinoco amihai tahallivi Moocaanima mihiimaahicanofeenedi, bu Jesucristo Gaija uco aamusunofeenedi icano.

²⁰ Uujoho sihidi iimogooboro esamaahicahi nucufeguetibo icaqui, iguitibo jibeguequi jisumi, fahijiva iicahicabadiro janaanici Cristo sihidi ejeevanoco fahijivaro uuvi ihifuvusuqui uujoho iicaabovi, bu iguijevecuudi icano.

21 Uujoho jiijehalliri iicanohachuta Cristo iimogonocoro moonihi. Jaabadiro bu iguijevedi janaanici iiminoco gaayiciji.

22 Jaanegui guijevetiibo icaruva Aivojibo Jesuguiiha dudicamaajirahi. Jaamaño gaajatihiconooco uujoho iimogonoco.

23 Uudi tihino toonoociti conoocohacho iimogono. Saanaagoobo imeguehica hi iguijevenequé Cristoma icacuuqui toono aivo uudi iimino.

24 Jaanoti saanaagoobo imeguehica hi iicanoco toono amihaguiiha iimimaño.

25 Jaabo jinooco iimogonoco imino agaajacumaño, gaajahi jiijehallivi amihaima guenenene iicajinoco amihaiico amusuqui. Jaamo janaanici mefeeci, bu jaamo janaanici imo imo mihicahi amihai miyaavogofaño.

26 Jilliti amihaima uujoho guenenene icaji imo imo miicaqui Cristo Jesufañodi.

27 Jaanegui amihai ifico imino momooni Cristo Jesu jibogo onoobadiro miicaqui. Jaaneguiiha amihaiico meeciturunaaca, bu tolliro amihaiti tehesino icarunaaca sabadiro imeguehi amihai quehecuno sahigoviro mihicanoco. Bu tolliro imeguehi amihai miyaavogo taajasujibogofañoti asaanohallivi quehecuno mihicano jibogoco uguubunoco.

28 Amihaiico amihai minaa omooninoti mihiguetedino. Toono diito omooninoti foovono magaajajirahi diito ifinijihigo efeejinoco. Jaabadiro bu diito amihaiico omooninoti foovono ifusumo amihai mataajacuudimoco. Jino amihai mataajacuuno Moocaaniti asaano.

29 Miuro Cristo amihaiico acihi diiboco mimiyaavogonocoro icatino, tolliro bu amihaiico diibohalliti sita idasuno omoonijinoco.

30 Amihai, bu uujoho icano sabadiro idasunofaño miicaqui. Amihairyo mahatyimehinicuuhi toonohallivi equehecucafetehinino. Jisumi bu jaamo uuditi muguubuhica hi toonohalliti quehecuno iicaaboro iicanoco.

2

Cristo Iimogobadi Ifico Iguinonisuno, Bu Sihidi Ejeevasuno Icano.

1 Jaanegui Cristo amihaiico equehecutusuhachijji, diibo gaiji amihaiico ajacusuhachijji, diibo Gaija amihaima iicahachijji, gaijico, idasugoco icano magaajahachijji,

2 uco sihidi imo imo miminiyu famooro sabadiro mihicanofeenedi, gaijifaño sahigo mihicanofeenedi, bu sagaijafeenedi, bu sabadiro momooninofeenedi icano.

3 Amihaguiiharo momoonidino, bu quehe quehe amihai ifico mehesicinimoro momoonidino. Jilli sicuno amihai jebico miminiyumoro momooni. Amihaiti famooro amihai janaanivivi diitoco mejeevasu.

4 Paryi amihai imino mihicajinocoro miguiinedino, sita imino iicajinocoro miguiino.

5 Amihaiifaño mificu, Cristo Jesu esamaaje iicaubadi iicanoco.

6 Miuro diibo Moocaani ifima icauruubo Moocaanibadi iicanoco gaijutibo

7 uufocovi ficuubo iino iicaurunoco. Jaaboro jeevivominaafi ifibadiro ifico miniiyu- uhi ifiivovaunofeenedi.

8 Jaabo miyaminaafi ifibadi iicaaboro ifico guinovivi miniiyuubo ejenaautimaño guijevafaño fuubo. Jaamaño guijeve imohobujehallivi guijeveubo.

9 Jaamaño Moocaani diiboco aciuhijanaanici allinoocivi bocico, bu fanoohallinoocivi sihidi ejeevano momoco aciubo icano.

10 Jaamo ufucu Jesu momoco muguubumoro mememuivequi paryicino niquejefaño iicamo, jiiijehalliri iicamo, bu jiiijeguino iicamo icano.

11 Jaamo famooro Jesuco magaajamoro: Jesucristo Mohaivojibo, meneequi, Dios Moocaani obocifetejineguiiha.*

* 2:11 (Apocalipsis 5.13-14)

Cristota Jiinjehallivi Aachicinobadi Icamo.

¹² Jaaneguiha agaijimo tañahabomi, amihaima iicasumi uco: Jii, meneehicabadiro jisumi uco: Jii, monoo tehesino icaruuboco. Amihaico ataajasunofañoro mududicamaaje. Amihai jeebico siccuno miminiyumoro inihicunoguiinoro mihica.

¹³ Miñero Moocaani amihai aachicahi iimineheje imogoco. Jaaboro amihai amusuhicaabo meheetavequi diibo jeebii imogobadi.

¹⁴ Paryi fanoovaaco imino meheetavo gaiquirari canifobamaaitimo, bu jenaautimo icano.

¹⁵ Amihai mihaiñooba amihai imitico atyimejitihi. Jiiro iimitino jihovotobadi iicano miyaminaafeenevi Moocaani seemetiro mihica. Amihai diitofeenevi imino mihicaneri mahachicini, meeciri icivono jiinjehallivi aachicinibadi.

¹⁶ Fiivo jibogoco masatyonofeenedi tolliro uujoho Cristo asaasumi imo imo icaji amihaiti, sicamañovi jibeguehicañaño, bu sicamañovi tadyudicamaaje ofotimaño icano.

¹⁷ Bu tafico guijenisujirahi amihai miyaavogofeenedi Moocaanico mejeecivonoco ifutusujirahi. Jaaneri uujoho imono icahi. Jaanoco paryi amihaima uujoho dugaacuhi.

¹⁸ Amihai bu tolliro imo imo mihica. Jaamoro uujoho imo imo iicanofañodi mihica.

Timoteo, Epafrodito Icamisico Pablo Agalluuno.

¹⁹ Aivojibo Jesu iimogohachiji Timoteoco goovano galluji amihai imeecitequi. Jaabo amihaiditi uhuumiibo uco jibogonoco uguubuuboro imo imo icaqui.

²⁰ Uma chahamo saatoho uujoho eesamaabadi eesamaaimo, bu chahamo saatoho miyanotiro amihai imino mihicajinoco aivo iimogomo.

²¹ Famooro imeguehicaahi ificoro imino omooninoco. Jaamo imogotimo Cristo Jesuguiha imino omooninoco.

²² Jaanoti amihairyo magaajacuui Timoteo iimihuseque ifusuhicanoco, jaabo caanico illi aamusunicibadi uco amusuhicaabo taajasujibogoco jibeguehicaaboco.

²³ Jaaneguiha millihacho uco omoonijinoco agaajacudi diiboco amihaijaago galluji amihai imeecitequi.

²⁴ Jaabadiro bu Aivojibo Jesufeneedi esicinihi uujoho bu amihai goovano emeecitejinoco.

²⁵ Tolliro bu aivo uudi imino monahabo Epafrodito onooboco amihaijaago agalluuno, tadyudicamaajeque, tajibogoco icano uco anahabonihicaaboco amihairyo uco ihamusuqui magalluuhiniboco.

²⁶ Jaabo imogoobo amihai aatyimeneque guiraano idaasuvehinibo diibo iguihuvaunoco amihai muguubuhinoti.

²⁷ Miyaano guihuvahinibo guijevehinicuruubo. Jaaruuboco Moocaani idaasuguehinihi, diibocoro icahinino, tollirehini bu uco. Jino idaasuno iicano diibo iguijevehinineri janaanici idaasuno icajiruneguiha.

²⁸ Jaaneguiha imeguehi diiboco agalluunoco. Jaamo siino diiboco maatyimemere imo imo mihicahi, toonoti uujoho sihidi idaasuno icatibo icaqui.

²⁹ Jaanegui imo imo diiboco magaayici Aivojiboco mimiyaavogonofeenedi monahabo icamaño. Jaanegui fahijivaro mobocigusuhica diibobadi icamehejeque.

³⁰ Jaabo Cristoco ejeecivonofañodi iguijeveruubo miyaminaa agaicaaujirunoti iiguitimaño uco amusuubo amihai uco mahamusujitirunoti.

3

Miyaano Itcovono Ica.

¹ Jaaneguiha tañahabomi Mohaivojiboco mimiyaavogomo, imo imo mihica. Jaamaño uudi gaiquiveechutino sano hvicoro amihaidi acaatinino amihai imino ificuuqui.

² Mehesicinini jicumibadi iicamoti, iimitinocoro omoonihicamo iimeehequere iq-uitihicamo judiomiditi.

³ Jaanoti mihai miyanotiro mojeebifañodi Moocaanico mejeecivehicamo. Jaamaño imo imo mihicahi Cristo Jesuta mihicamaño. Jaamaño moflicoro macahacisujitirahi.

⁴ Uujoho naa tafico acahacisujiruubo, mihaiñooba tajanaanici tonehejeque eetavejirumo chahahi.

⁵ Miuro uco judiomiooboco tameeheque quiticiumo ifiivuunoti sahuse juugahuseti mifucuci, safucu idino icauboco. Miuro uujoho israelmioobo, Benjamin cuumioobo. Uujoho ifiivuunotiro hebreomioobo, hebreomiotisi seemene. Jaabo uujoho fariseo. Jaamaño judiomitajibaco imino miyaavuguuhi.

⁶ Jaanohalliti iicaaboro Jesujaagodi iicamoco idaasuno moonihicauhi, tajiba onoobadi imino iicahicamaño. Jaamaño mihaiñooba uuti milli neehicautihi.

⁷ Jaano jino uudi iticoni sihidi aivo miyaano iicahicauruno jisumi uudi sihidi jeevautihi Cristomaryo icacuuqui.

⁸ Jaamaño paryicino fanoovaaco jeevesucuhi, toono janaanici iicanoco Cristo Jesu Tahaivojiboco agaajacumaño. Cristoguinodi paryi fanoovaaco ejeevesucuunoco jihovonobadi esicinicuuhi Cristoco agaayiciboro diibomaryo icacuuqui.

⁹ Moise tajibanofañodi iticovono ifiima icacutibo icaqui. Jilli Moocaani uco igaayiciqui Cristoco imiyaavogonofeenedi. Miuro Moocaani imiyaavogomoco gaayicahi.

¹⁰ Uujoho imeguehi Cristoco agaajanoco, bu diibo ubuheeteuno mityama icaqui, tolliro bu diibo idaasuno iicaubadi icaqui, bu diibo iguitiboro iguijeveubadi guijevequi,

¹¹ diibo guijevefañoti siino ubuheeteubadi buheetequi icano.

Niquejefaño Efeejimo Jilli Jisumi Icahi.

¹² Paryi tonehejevi ifutucuuhi, bu aivo imicuuhi onoonoco imogotihi. Jilli gaimicinihiofoobo toonovi ifetequi Cristo Jesu iticoni uco iciumaño.

¹³ Tañahabomi: Uujoho toonovi imino ifutucuuhi, nootihi. Dojicuvimi minifotonoco iimogotiboro sefaquifetehi tahimega iicanovi ifetequi,

¹⁴ nijequevi ifetequi sefano moonihi ijaadaco gaayiciqui. Tooneguiiha Moocaani mihai niquejefaño cuuhuvahi Cristo Jesufañodi.

¹⁵ Paryi famooro imino mimiyaavugucuumo sabadiro mehesicinicuuhi. Jaanoti siibadiro mehesicinihachiji, Moocaani amihai tolliro gaajasuji.

¹⁶ Jaanoti oono mihifutucuunofañoro masi sabadiro quehecuno mihicacuuqui.

¹⁷ Tañahabomi, jino uujoho iicabadiro mihica. Jaamo maatyimemere magaaja, ¿naa mihijoho imino amihai monoobadi icahi?

¹⁸ Fahijivaro amihai neehicacuuhi. Jaarunoco bu siino jino neehi taaboro. Ajashutimo icahi Cristo imohohallivi iguijeveubo jibogoco jiheguemere iicamo. Jaamo ufucu finiji.

¹⁹ Jaamo Moocaanico caanivahicatihi. Jilli ifi iimogonocoro moonihicamo. Unucufeguejirunoco nucufeguetimoro: Aivo sihidi mimityahi, noomo. Jilli jinijehallonocoro esamaaimo icano.

²⁰ Jaanoti naha mihai niqueje cuumiminaa, tahigoti Motaajasuminaafi Aivojibo Jesucristo asaajiboco meteemehicahi.

²¹ Diibo mihai mohimiti ifinijino ifico iimino ifiti miniiyuji. Jaabo diibo ifi ovosibadi iicaqui, imityari tolli moonijibo paryi jinijeque iguinonijino mityari.

4

Aivojibofaño Imo Imo Mihica.

¹ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, amiihaico sihidi aivo aatyimeguehicamo, amiihai tahimohica, tadyudicamaaje jaada mihicamo, agaijimo quehecuno Aivojiiibofaño mihica.

² Evodia onoogo, Sintique onoogo icamifeque neehi: Sabadiro miminifoto Aivojiiibofañodi.

³ Bu ijoho tadyudicamaaje nahaboniminaafico neehi: Diitifeque daamusu. Miïro diitife sihidi jenaano dudicamaaiuhi uuma, taajasujiiibogoco ijiiibuguuboma, tolliro Clemente onooboma, bu saato ho sano uuma ududicamaaiumoma icano. Jaamo momono niquejefaño fiivo haamefaño caatinicini cuuhi.

⁴ Jaaneguiiha Aivojiiibofaño imo imo mihica. Siino bu neehi: Imono mihica,

⁵ famoovaro amiihai imihuseque igaa jaqui. Jaanegui mehesicini, Mohaivojiiibo fiiticiuhi.

⁶ Fanoovati idaasuvotimoro toonohallivi Moocaanima mihiimaa. Diibocoro midillu. Jaamoro toonohallivi diiboco mihimo.

⁷ Jaachiiji amiihaico Moocaani isajeebico aciji, miyaminaafi eesicini janaaniciivi afatyocininoco. Jaano amiihai jeebico, bu amiihai esamaajeque icano imino teemeji Cristo Jesufañodi.

Iminocoro Mehesamaaje.

⁸ Niinoono jino ijiiibogono: Tañahabomi, paryi miyaano iicanocoro mehesamaaje: Paryicino miinoco obocigusunehejeque, paryicino iticovonehejeque, iidicutinehejeque, aivo oovosinehejeque, miinoditi imino unuusunehejeque, paryicino iiminehejequere mehesamaaje miinoco acahacisusunehejequere icano.

⁹ Amiihaico ijiiibeguehicanoco momooni ifusuhicanoco, uujoho eheetavonoco, mahatyimehicano muguubuhicanoco icano. Tolli momoonihachiiji Moocaani sajeebico aacibo amiihaima icaji.

Filipominaa Pabloco Aacino.

¹⁰ Jaanegui Aivojiiibofañodi imo imo icahi uco siino mehesafeteneguiiha: Uco mabajevecuuhi, uujoho nootih. Gaajacuuhi uco mahamusujiruno nihibamima machahanoco.

¹¹ Ucuujivaachumaño, nootih. Uuma iicadinomaryo imo imo iicanoco jeevamaaiciuhi.

¹² Gaajacuuhi idaasuno iicajirunoco, bu sihidi sinehejema iicajirunoco icano. Jeevamaaiciuhi fanoovavi iicanoco utuvanovi, bu ajebaco ajaabicinovi, sihidi iicanovi, achahanovi icano.

¹³ Fanoovavi jeevamaaiciuhi Cristo uco mityaco aacimaño.

¹⁴ Jaarunofaño amiihai uco imino momoonih tahidaasufañodi mihicamaño.

¹⁵ Miïro amiihai Filipino cuumiminaa magaajacuuhi taajasujiiibogoco ijiiibuguubo iticoniunoco. Jaabo Macedoniatu ufuusumi idimoro amiihai Filipori iicaja Moocaani iijaminaa tajaa magalluuhi uco mahamusuno nihibamico tafeenedi Moocaani amiihaico aamusunoco magaayicino jaada.

¹⁶ Miïro uujoho Tesalonicarirehiica icaunaaca amiihai tajaa nihibamico magalluuhicauhi;

¹⁷ uuro gaayiciqui icatino, tolliro bu amiihai ufucu toono jaadaco Moocaaniti mag-aayiciqui.

¹⁸ Jaanoti uujoho iimogono janaaniciivi gaayiciciuhi. Epafroditoma tajaa magalluuno uudi imino ifutucuuhi. Jaano uudi Moocaanico ejeecivobadi jeevano. Miïro siicijeminaa Moocaanico afacineri ejeecivuunoco Moocaani imo imo gaayicihu. Jaabadi uco mejeecivonoco Moocaani imo imo gaayicihu.

¹⁹ Jaanegui amiihai Cristo Jesuco imiyaavogomoco Moocaani jaafa acihi paryi mu-cuujivaachudinoco, diiboma niquejefaño fanoo ajashutino iicamaño.

²⁰ Jaanegui Moocaanico mihimo fahijivaro. Fine.

Niino Fitacu.

²¹ Jesucristofeenedi tajico paryi famoocoro mahaci Moocaanita iicamoco. Paryi monahabomi uuma iicamo amihaijaago ijico galluuhi.

²² Tolliro bu ijico galluumo famooro jimañeri Moocaanita iicamo, bu tolliro imi janaanici Roma aivojibo Cesar onoobo iijaminaa amihaijaago ijico galluuhi.

²³ Jaafa amihaico Mohaivojibo Jesucristo imino moonihi.

COLOSENSES

Colosa Jiinjjeri Iicamedi Pablo Acaatinuhaame. Pablo Caatinuhi Colosa Cuumiri Iicaja Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeebii iimogobadi Cristo Jesu minisuminaafi, diibo agalluubo eneejiruno. Sano monahabo Timoteoma

² jiihaameque macaatinihi Colosa cuumiri iicamo Cristoco imiyaavogomo Moocaanita iicamedi. Jaafa Dios Moocaani amiihaico imino omooniboro isajeebico acihi.

Pablo Moocaanima Iimaahi Miyaavogominaahallivi.

³ Fahiiivaro Moocaanico Mohaivojii bo Jesucristo Caanico mihimehicaahi diiboma amiihaihallivi mihiimaamoro.

⁴ Miihai amiihaiti muguubuhi Cristo Jesuco mimiyaavogonoco, tolliro bu paryi Moocaanita iicamoco magaijino ti icano.

⁵ Jilli amiihai momoonihicaahi, amiihaidi niquejefano ificuucinoco motoomoro. Jaamo amiihai toono eesicinoma mihicaahi taajasujibogoco muguubuunofano.

⁶ Tobogocoro amiihaico iijbuguubogo jino guiraatobogoro ofoobogo fanoojiinjjeriro guiraatobogoro feehi, oono amiihai Moocaani gaijiti amiihaifeenevi ihiimaunoco muguubuuno iicaubadiro. Jaanoco amiihai magaajauhi toono gaiji miyaano iicaunoco.

⁷ Jaano toonoco amiihaico magaijiibo monahabo Epafra onoobo jii buguuhii. Diibo miihaima ududicamaaiubo. Jaaboma miihai mihicaahi Cristoco jeevesutiibo ejeecivehicaaboma.

⁸ Diibo miihaico jii beguehi amiihaiditi, bu amiihai Moocaani Gaija aamusunofeenedi magaijicasinoditi icano.

⁹ Jaamaano miihai toonoco amiihaiditi muguubuhinnotiro suufenitimo Moocaanima mihiimaahicaahi amiihaihallivi, dilluumoro amiihaico Moocaani igaajasuqui imino iimogonoco. Jaaboro amiihaico fanoovaaco igaajasuqui, bu fanooheedene Moocaaniti asaanoco igaajasuqui icano.

¹⁰ Tolliro bu midilluhicaahi jaamo imino mihicaahi Aivojii bota iicamo iicanicibadi fahiiivaro momooni diiboco imo imo omooninoco fanoova imico sihidi eetavomoro. Jaamo imino Moocaanico magaajahi.

¹¹ Tolliro bu midilluhicaahi amiihaico sefano imooniqui ihovosi mityari. Jaamo imo imo fanoova icarunoco majaabicahi.

¹² Jaamoro Moocaanico mihimo miihaico iimibachuuboro ufucu ita iicamoco foovohi aacijinoti niquejefano magaayicijinohallivi.

¹³ Jaabo Moocaani miihaico taajasucuuhii icivono mityati. Jaaboro miihaico agaijiibo Illi aivojifano ficuucuubo.

¹⁴ Diibo miihaico taajasuhinicuuhii mohallivi iguijeveunofanodi mohimitico ubuusuuboro.

Moocaanima Sajeebii Mihicacuuhii Cristo Iguijeveunofeenedi.

(Jn 1.3; Heb 1.2)

¹⁵ Moocaani otoovoobo foovono saauhi jii jehallivi Illi ifiri. Jaabo diibo sahiijii tiro iicacuubo, fanoova chahaunaacaro iicacuubo.

¹⁶ Diibofoenedi Moocaani paryi fanoovaaco eetavuuhii niquejefano iicanehejeque, jii jehalliri iicanehejeque icano; ifuvusunehejeque, bu ifuvusutinehejeque icano. Tolliro bu paryi aivojinoco, paryi guinoninehejeque, bu paryi tajii banehejeque, paryi gaijano mityanehejeque icano, paryi diibofoenedi eheetavocafutuuno diibeguiiharo.

¹⁷ Cristo fanoohimegaviiro icacuuhii. Jaabofoenedi paryi fanoova sahigo imino icahi.

18 Jaabadiro buunaji miihai Moocaani iijaminaa mihicamo. Jaanoti Cristo Moocaani iijaminaa Aivojii bo inigaibadi iicaabo. Jaabo sefari miihai mihicahi. Jaabo aivo iticoni guijevafañoti buheeteuhi fanoova mityahallivi diibo iicaqui.

19 Miiro Dios Moocaani Jaabo achi Jesucristo tolliro bu Dios. Jaaneri Moocaani imo imo icahi iimogobadi iicamaño.

20 Tolliro bu Moocaani imuguuhi Cristofañodi paryicino fanoovaaco sajeebii ificunoco, paryicino jiiinjehalliri iicanehejeque, bu paryicino niquejefaño iicanehejeque icano. Paryicino sajeebii fanoovaaco Cristo imohovi itiijoho ucuunofañodi ificucuboro.

21 Iticoni naha amiihai, amiihai jeebii fañodi Moocaaniminaati mihicauhi, iiminotinoco momoonihicaumaño. Jaarumoco jisumi Moocaani ifimaryo sajeebii ficucuuhi,

22 Cristo idasuno ifiiri iguijeveunofeenedi. Jilli mooniubo diiboco amiihaico diibo imefeenevi ihifusuqui iimibachuuboro mihinivatimoco, imitibama chahamoco icano.

23 Jaaneguiiha quehecuno mihica miyaavogofaño faicuvano mabacoocovamoro taa-jasujii bogoco mimiyaavuguunofeenedi mehesicininoti buhigovi minifototimo. Jaabogo jii bogocafetehi paryi fanoojiinijeri. Jaabogoco uujoho Pablo amusuhi ijii bogoobo.

Pablo Moocaani Iijano Jeeçivominaafiti Ficucafetehi.

(Ef 3.1-11)

24 Jaabo jisumi amiihaihalliti idasuno omooniruneri imo imo icahi. Jaamaño jilliti ifutusuuboro feehi tafiivi, oono Moocaani iijaminaaguiiha Cristo dudicamaajeque eheetavomaño idasuno iicanofeenedi.

25 Jaamaño uujoho Moocaani iija jeeçivominaafiti icahi amiihaico imino mooniqui Moocaani uco atajii baumaño, bu tolliro paryi jiiinjeminaaco imino Moocaani jii bogoco jii beguequi icano.

26 Tolliro bu aivo siicijetiro agaajaratino, paryi siicijeminaadi toovono iicanoco gaajasuqui. Jaanoco bu Moocaani ita iicamoco gaajasucuuhi.

27 Diitoco naha Moocaani imeguehi agaajasunoco ihovosi busumijeque, toono agaajaratinofaño iicanoco judiomii icatimedi. Jaano toono agaajaratino Cristo amiihaifaño iicano. Jaabo diibo imino niquejefaño mihicajinoco mehesicinii bo.

28 Jaamaño miihai Cristoti mijii beguehicahi, bu famoovaaco mafajinihicahi. Famooovaaco magaaasuhicahi imino igaajaqui. Jaamo famooro imino Cristofañodi ijusiqui.

29 Tooneguiiha uujoho sefano ejenaauuboro Cristo uco mityaco aacinofeenedi dudicamaaihicahi.

2

1 Jaanegui imeguehi magaaajanoco sefano amiihaihalliti omoonicasinoco, bu tolliro Laodicea cuumiri iicamohalliti, bu paryi uco tahimeque aatyimetimohalliti icano.

2 Imeguehi amiihai diito jeebinoco mequehecutusunoco sano gaiifaño iminifotomoro paryicino gaajaco igaayiciqui. Jaamoro imino Cristoco igaajaqui diibo Moocaani iiji gaajaratino iicauboco. Jaarunofaño jisumi diiboco magaaajacuuhi.

3 Miiro diibofaño paryi gaaja, bu gaajaci icaneheje busumije paryi ficucinicuui.

4 Jilli amiihaico neehi miijoho amiihaico ihiimaari bañitimo iicaqui.

5 Amiihaiti tehesino icaruubo tahesamaajeri amiihaifeenevi iicajirubadi icahi. Jaaboro imo imo icahi amiihai sabadiro mihicamoro quehecuno Cristoco mimiyaavogonofaño mihicanoco agaajaaboro.

6 Jaanegui Jesucristoco amiihai jeebii aivojii boti magaaayiciuhi. Jaaneguiiha jisumi sano diiboma mihica,

7 diibofañodi amiihai ifico quehecuno mabacoconimoro mificu, sefano amiihai miyaavogoma oono amiihaico ijii buguubadi, fahiiivaroo Moocaanico imomoro.

Cristofañodi Bohono Ifima Mihicano.

⁸ Jeedi mehesicini. Amiihaico sita sicamañehejeque onoomoro abañinoco miyaano me-neededino diito Cristofañodi icatíhi. Jilli miyamínaa jeevamaajequere sívamo, miyamínaa ejeecivefinocoro sívamo icano.

⁹ Jaanoti Moocaani Dios. Jaabo achi Cristo, tolliro bu Dios.

¹⁰ Jaamaño amiihai paryi fanoomaryo mihicahi diiboma mihicamaño. Diiboguiniinovi icano paryi tajíbaneheje, gaijano mityaneheje icano.

¹¹ Jaabadiro bu amiihai miquticicafutuuhi. Jaaruno ifico iquiticifibadi icatino, jilli amiihai ifi iimogonoti mataajacuuneri. Jino naha Cristoti asaano quitici.

¹² Miiro miniticafterneri amiihai sano Cristoma micihacafetehi. Jaamoro bu sano diiboma mubuheetesucafetehi, Moocaani mitya diibo guijevefañoti siino ubuheetesu-unoco mimiyaavogomaño.

¹³ Iticoni naha amiihai muchuumucuuhi amiihai jeebiiñodi amiihai imitiri, bu miquticiniutimaño icano. Jaarumoco jisumi Moocaani fiivoco acicuuhi sano amiihaico Cristoma, paryi amiihai imitico ubuusuuboro.

¹⁴ Moocaani paryi mohallivi jaaducuuhi. Miihaico mohimitico eneehicaunoco finisucuubo imohovi etetecuuneri.

¹⁵ Miiro Cristo imohovi iguijeveuneri paryi guinonícuuhi tajíbanoco, gaijano mityanoco icano miyamínaa imefeenevi guinoníuhi. Jaanoco icivojaaniuboro satyuboo imohovi iguijeveuneri toonoco iguiinoníuboro.

Niquejeonehejequere Miguiino.

¹⁶ Jaaneguiha miihaiñooba amiihaico mamachunoti, mahadunoti icano amiihaico dejecudimo, bu tolliro bohono nihiba iinuusumi jíbaimonoco meheetavonoditi, bu jaguisifucujediti icano amiihaico dejecudimo.

¹⁷ Toneheje jilli asaaujino ijino iicauno. Jaanoti naha miyaabo iicaabo Cristo.

¹⁸ Jaanegui mehesicini, oono saatoho sícujeebímobadi iicahicarumo Moocaani toomomínaacoro ejeecivehicamo, amiihaico ufucu ajaadunoco magaayicijirunoco icisutimo icadino. Diito jilli aatyimetínehejeque omoonimoro: Aivo síhidi mejeevahi, noomoro quehequimaaihicamo, jilli sicamañocoro ifitiro tolli jeevanobadi esamaaimoro.

¹⁹ Jaamo diito, Cristo monigaibadi iicaaboma gataacínitíhi. Jaanoti miihai Cristo ifibadi mihicamoco diibo aamusuuboro ujusisubadi ficuubo, Moocaani esamaaje onobadi icano.

²⁰ Jaanoti naha amiihai sano Cristoma miguijevecuumoro sinehejequere miyamínaa esamaajeque momoonícuutíhi. Jaamaño ¿collíhi jaamo jinijemínaa agaajatímobadi mihicahicahi, jinijeoneheje atajíbanoguiniinovi miminifotomoro?

²¹ Oono:

Jinooco dudícidino, toonoco machudino, dihusefaño gaayicidino, ononehejequere momoonímo.

²² Paryi toneheje jilli miyamínaa tajíbanehejere. Jaano paryi finijino itajíba omooníhicanehajema.

²³ Jaaneheje aivo gaajama iicanehejebadi jeevajirahi, síhidi ejeevano iijicoro atajíbamaño sícujeebí icanehejequere, síhidi jeevanehejeri ifiinoco omoonínehejequere. Jaaruneri mofi iimogonehejeque miguiinoníjitráhi.

3

¹ Jaanegui amiihai Cristoma sano mubuheetehinícuumo miguiino niqueje-fañoonocoro, oono Cristo Moocaani miyanaagueneri igicinihigonehejequere.

² Jinijeonehejequere esamaaitimo niquejeonehejequere mehesamaaje.

³ Miiro amiihaima sano Cristo miguijevehinícuuhi. Jaamaño jisumi amiihai ifi diiboma sano Moocanifaño fataniicínícuuhi.

⁴ Jaabo Cristoro jino mi#hai mihicano ifi. Jaamaño diibo ubuhugaavusumi am#hai sano diiboma bu mubuhugaaveji. Jaamo diibo ovos#haivojifaño mihicaji.

Eedehifi, Bohono Ifi Icano.

⁵ Jaaneguiiha jini#jeono am#hai ififaño icanehejeque miguijeni. Mi#haiñooba buhigueejedi am#hai taabami icatimehejema mihicadino, bu tolliro #dicunehejeque momoonidino, fanoovaaco imeguehicanenehejeque, iimitino imogonehejeque icano momoonidino. Fanoovaaco saatohoro mujuvihicinidino toono jihovo caanimi jeecivobadiro jeevahi.

⁶ Tonehejehalliti ñihicuneri idaasuno Moocaani omoonino saahi, paryi diibo onoonoco: Jii, onootimohallivi.

⁷ Tonehejeque am#hai paryi momoonihicauhi eedehifiima mihicausumi.

⁸ Jaarumo paryi jinehejeque jisumi mejeevesucu. Sifiratedino, icaj#sunehejeque mifinisusu, bu imitino momoonidino, sitaaco aivono noojohoco, #dicuno iimaaneheje am#hai iijiti ihiinejirunehejeque icano mifinisusu.

⁹ Fahigovavi mabañicadino. Am#hai eedehifico, bu iticoni momoonihicaunehejeque icano mejeevesucuunoco siino momoonicuudino.

¹⁰ Bohono ififaño mijicafutucuuno janaanivivi imitonoro ifeequi miyaabo Moocaani toonoco eheetavuubo ifi icabadi. Jaamo imino diiboco magaajanovi mihifetehi.

¹¹ Diibofaño chahano diito griegomi, diito judiomí, diito iquiticinimo, bu iquiticinimo, siijini#jeoto, bajiminaa, jiovoto, bu sajeeb#i icamo icano oononeheje. Jilli paryicino fanoovaro Cristo. Jaabo paryi famoovafaño icahi.

¹² Am#haico Moocaani gajjhi diibotaro miicaqui am#haico #cicuumo. Jaaneguiiha idaasugo mityanofaño mihica, imihusema, famooguiinoviro iicasunoma mihica, siicujeeb#iba omooninoma, bu fanoova jaabicima icano.

¹³ Jaamoro sabadiro fahigovavi majaabicicasi, fahigovavi am#hai #bacasico mihimibachucasi. Jaanoti bu saatoho sitaama imitino icahachijji oono Cristo am#hai imitico iimibachucubadiro mihimibachucasi.

¹⁴ Fanoohalliviro aivo gajjima mihica. Toono paryi fanoovaaco sahi agataacunoro imino fanoovaaco #futusunoo.

¹⁵ Jaaneguiiha jaafa am#hai jeeb#noco Moocaani isajeeb#iri ticuvusuhi. Tooneguiiha am#haico cuuhuvaubo saafi ifiitiro miicaqui. Jaamo diiboco mihimehicomoti mihica.

¹⁶ Tolliro bu jaafa Cristo j#bogo am#hai jeeb#noco paryi imino gahafusuhi. Jaaneri fahigovavi mij#bogocasi, bu fanoogaajari fahigovavi mequehecutusucasi. Tolliro bu Moocaanico iimono masinoco mamasiva, bu Cristo masinoco mamasiva, fanoova Moocaaniguiiha icano masinoco, diiboco am#hai jeeb#fañodi imomoro mamasiva.

¹⁷ Paryi fanoovaaco monoonehejeque, meheetavonehejeque icano momooni Aivoj#bo Jesu momofenedi, diibofenedi fanoovahallivi Moocaanico imomoro.

Cristota Jilli Iyotoma Icano.

¹⁸ Gaigoomi am#hai tajemi iijiguiinovivi miminifoto. Jilli mooni Aivoj#bo Cristoco imiyaavogomo tolli icafihí.

¹⁹ Jaabadiro bu am#hai gaifiimi am#hai taabamico magaiji. Jaamoro diitoma misifiratedino.

²⁰ Jaabadiro bu am#hai seeme am#hai caanimi, seejimi icano ataj#banoco: Jii, monoo. Toono mohavoj#boco imo imo omoonino.

²¹ Caanimi am#hai seemeque misifiratusudino, diito ifico mejeevevesudino.

²² Jaabadiro am#hai jeecivominaa am#hai aivojitoco fanoovavi: Jii, monoo, jiejhallivi mihicanohachuta diitoma imino mihicaquiro. Diito ih#finicisumiro icatino, jilli miya jeeb#iri Moocaanico miñhicugomoro.

²³ Paryi fanoovaaco momooninoco imo imo momooni Aivoj#bo Jesuco mejeecivonicibadi, miyaminaaco mihicanicibadi icatino.

²⁴ Amiihairyo magaajacuuhi toono jaadabadi iicano Aivojiiibo ibusumijeque amiihaico aaciijinoco. Miiro amiihai Cristoco mejeecivehicaahi amiihai miya Aivojiiibo iicaaboco.

²⁵ Jaabadiro bu iimitinoco omoonihicaabo toono jaadaco gaayiciji. Miiro Moocaani miyaminaaco dugaacutihi ijeevadisahaje.

4

¹ Jaabadiro bu amiihai aivojito, amiihai jeevivominaaco imihuseme omoonibadi, imino momooni. Mehesafoto tolliro bu amiihai, amiihai Aivojiiibo niqiejefaño iicaaboma mihicahi.

² Suufenitimo Moocaanima mihiimaa imino mehesicinimoro, bu Moocaanico fanoovahallivi imomoro mihica icano.

³ Tolliro bu miihaihallivi Moocaanima mihiimaa, Aivojiiibo miihaico aamusunofeenedi taajasujibogoco mijibeguequi, Cristo jibogo agaajarautinoti mijibeguequi icano. Miiro tobogohalliti jino uujoho civojafaño icahi.

⁴ Jaanohallivi Moocaanima mihiimaa imino foovono uujoho toonoco gaajasuqui omoonijibadi.

⁵ Quehecuno mihica miyaavogominaa iicatimoma sicamañovi ifafucuvaaco mafatyusudino.

⁶ Fahiijivaro imino mihiimaahica imo imo. Imino magaaja sitaaco mihiimusuhicajinoco.

Niino Iimaa.

⁷ Magaiiibo monahabo Tiquico onoobo miihaico jeevesutiiibo aamusuhicaabo, bu uuma sano Aivojiiiboco ejeecivehicaabo, amiihaico paryi uuti imino jibegueji.

⁸ Tooneguiiha amiihaijaago diiboco galluuhi amiihaico jilli mihicahi ineequi, bu amiihaico iquehecutusuqui icanouno mihica miyaavogomi.

⁹ Tolliro bu diiboma foobo magariiibo miihaicoro ejeevesuhicatiiibo monahabo Onesimo diibo amiihaiti saafi iicaabo. Diitisi amiihaico jibegueji paryi juu iicanoco.

¹⁰ Tacivojati uco anahaboniiibo Aristaco onoobo amiihaijaago iijico galluuhi, tolliro bu Marco Bernabe nahabo icoomoobo achi amiihaijaa iijico galluuhi. Diibo amiihaico ijibeguehicacuubo. Jaabo amiihaico abaatochaciiiji diiboco imino magaayici.

¹¹ Tolliro bu Justo onooboco bu Jesu enehicaabo iijico amiihaijaago galluuhi. Jito idimoro judiomiti imiyaavugucuumoti Moocaani aivojiguiiha uuma sano ududicamaaimo. Jaamofeenedi uujoho tafiico jacusucafetehi.

¹² Tolliro bu Cristo jeevivominaafi Epafra onoobo amiihaijaago iijico galluuhi, diibo, bu saafi amiihaioobo iicaabo. Diibo fahiijivaro sihidi amiihaihallivi Moocaanico dilluhicahi diiboma ihiimaaboro. Jaamo amiihai quehecuno mihicamoro aivo imino amiihai jeebico miminiiyuhi Moocaani iimogonocoro meheetavejinojaagoviro.

¹³ Uujoho imino gaajahi Epafra amiihaiditi ifiico niji niji omoonihicanoco, bu tolliro Laodicea cumiri iicamediti, bu Hierapoli cumiri iicamediti icano iicahicanoco.

¹⁴ Tolliro bu magariiibo taabuminaafi Lucas iijico amiihaijaa galluuhi, tolliro bu Demas onoobo icano.

¹⁵ Tolliro bu monahabomi Laodiceari iicamoco taajico mahaci. Tolliro bu Ninfa onoogoco taajico mahaci, bu tolliro diigo iijafaño iigaivehicamoco icano.

¹⁶ Jaamoro jihaameque amiihaifeenevi memecidi magallu, bu tolliro Laodiceari iicaja Moocaani iijafaño imeeciui. Tolliro bu amiihai memeci uujoho Laodicea iicamedi acaatinicuuhaameque.

¹⁷ Bu jinooco mijibogo Arquipo onooboco: Meeci, jaaboro imo dihiifutusu Aivojiiibo ico diibo jeevivo dudicamaajeque aacihininoco.

¹⁸ Ujoho Pablo jino ico idillunocoro, caatinihi jino tahuseri. Uco mehesafotomoro Moocaanima mihiimaa jino civojaminaafiti iicanohallivi. Jaafa amiihaico Moocaani imino moonihi.

1 TESALONICENSES

Pablo Inahaboniminaama Caatinihu Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamisima caatinuhi jihaameque monahabomi Tesalonica cuumivi iicajahaje Moocaani iijaminaadi. Moocaani, Aivojübo Jesucristo icamisima sano agataacinimedi. Jaamo amühai Moocaani, Aivojübo Jesucristo icamisi iiminoco aacinoma, sajeebüma icano mihica.

Tesalonicaminaa Miyaavogoco Agaajasuhicauno.

² Fahijivaro mühai Moocaanico graciaco mahacihicahi paryi amühaihallivi Moocaan-ima mihiimaasumi.

³ Mehesafetehicahi suufenitimo Moocaani imefeenevi guiraano amühai miyaavogofeenedi mududicamaahicano, sihidi amühai gajifañodi mejeecivehicahi, amühai Aivojübo Jesucristoco mehesicinihicano quehecuno iicaneguiha.

⁴ Tañahabomi, Moocaani amühaico gajihü. Jaamaño diibo amühaico ücüboro ificunoco mühai magaajahi,

⁵ amühaico taajasujübogoco müjübuguusumi ticovohijiri müjübuguutihü, Moocaani Gaija mityari. Tobogo miyaano iicanoco imino magaajamoro müjübuguuhü. Amühairyo magaajahi amühaifeenevi mühai imino mihicaunoco, amühai imino miicaqui.

⁶ Jaamo amühai, mühaiti, Aivojübo Jesucristoti icano magaajauhi. Jaamoro mühaibadiro mihicahi. Jaamoro tobogoco magaayicühi imo imo amühaico Moocaani Gaija aaciuneri, idaasuno sihidi mihicaurunofeenedi.

⁷ Amühaiti paryi imiyaavugucuumo Macedonia jünijeminaa, Acaya jünijeminaa icamo igaajaqui.

⁸ Jiliti amühai magaajasuhi Aivojübo Jesu jübogoco. Macedonia, Acaya icano jünijeviro icatino. Tolliro fahigova jünijeminaa gaajacuuhü, amühai Moocaanico mimiyaavogonoco. Jaamaño mühai diitoco milli munuucujitirahi.

⁹ Diitoro mühaico sahigotiro jübeguehicacuuhü, mühai amühaijaago mihigutumoco imino magaayicüunoco, bu tolliro amühai jünitaco mejeecivehicaunoco mejeevesumoro Moocaani iicaabo miyaabocoro mejeecivequi diibojaagovi miminifutumoco,

¹⁰ tolliro bu jübeguehicamo amühai, Jesu niquejefañoti asaajüboco motoomonoco. Jaabo Jesu Moocaani Achi. Jaaboco, Moocaani iguijevecuuboco siino buheetesuuhü. Jaabo diibo Jesu mühaico taajasuji idaasuno mihicajirunoti.

2

Pablo Tesalonica Cuumivi Ududicamaahinino.

¹ Tañahabomi, amühairyo magaajahi, amühaico mabaajeunoco sicamañovi icautinoco.

² Iticoni Filipo cuumivi mühaico: Imitino, unuumoro idaasuno moonürumo amühairyo magaajacuno. Jaarunofaño mühaico Moocaani amusuuhi itaajasujübogoco amühaico iguitimoro müjübeguequi sihidi jeevarunofeenedi.

³ Tobogoco sicamañodi müjübuguutihü imitino momooniqui icautino, bu mabañiqui icautino.

⁴ Iticoni Moocaani mühaico inisuboro aciubo tajübaubo fiivo jübogoco. Jaabadi mühai müjübeguehicahi. Jilli miyaminaaco imo imo mihicasuqui icatino Moocaanico imo imo mihicasuqui mojeebünoco agaajacüboco.

⁵ Amühairyo magaajacuuno mühai amühaico mabañamaahicautihü oovosünoono ihi-imaaneri. Jilli nihibamicoro amühaiti mihiciqui icahicautino. Jaamoco Moocaani gaajahi.

⁶ Tolliro bu miyaminaa miihaico obocigonoco miguiinotihi amiihaiditi, bu sitaaditi icano. Miihaico Cristo agalluumoco amiihai mobociguejiruno icarunaaca,

⁷ jilli amiihaico miihairyo icigusuno momooniuhi gaigo iseemegayimico ootomonibadi.

⁸ Sihidi amiihaico magaijimaño Moocaani jibogocoro mahacitihi, tolliro bu amiihaihallivi mofico mahacijirahi sita iguijeniqui, amiihaico sihidi magaijicumaño.

⁹ Tañahabomi, amiihairyo magaajacuui miihai dudicamaajeque sihidi jeevarunofaño; fucu, bu cuuje icano mududicamaaihicaui toono sefati miicaqui, amiihaiñoco mudumiticiqui icatino Moocaani iijico amiihaico mijibeguehicaunohachuta.

¹⁰ Jaanoco amiihai magaajahi, bu tolliro Moocaani gaajahi, amiihai mimiyaavogomofeenevi mojeebii imino iicaunoco imino momoonihicaui, miihaiñooba miihaiti: Imitino, nootimo iicaqui.

¹¹ Tolliro bu magaajahi amiihaico saafiisari mafajinihicaui, majacusuhicaui icano caani iseemeque iicanibadi.

¹² Amiihaico meneehicaui imino miicaqui Moocaanita iicamo iicanibadi. Jaabo amiihaico cuuhuvahi diibo bociguiino ihaivojifaño miicaqui.

¹³ Jaamaño jilliti miihai fahiijivaro Moocaanico graciaco mahacihicahi amiihai Moocaani iijico miihaiditi muguubuusumi magaayiciuhi miyabogo Moocaani jibogoco; miyaminaatiobogobadiro icatino. Jaabogo amiihai miyaavogominaafeeneri sihidi ejeevanoco eetavehicaui.

¹⁴ Monahabomi, amiihai yotoro amiihaico idaasuno moonihi. Moocaani iijaomo Judeari iicajahajeminaa Cristota iicaubadi mihicahi. Diitoco tolliro iyotoro judiomi idaasuno mooniuhi.

¹⁵ Diito judiomi, Mohaivojibo Jesuco guijeniqui. Tobadiro bu iticoni Moocaani iimaaminaa iicaurumoco guijenimo. Jaamoro miihaico buhigovi gañimo. Moocaanidi imino moonitimo. Jaamoro paryicino miyaminaaco jiveveme.

¹⁶ Jaarumo bu judiomi iicatimoco itaajaqui mijibeguejirunaaca imeguehicitimo. Jilliti janaaniviro imitico guiraatusumo. Jaamaño jisumi imino Moocaani nihicuno omoonijino gasecui diitohallivi.

Pablo Tesalonicaminaaco Abaatonoco Siino Imeguehi.

¹⁷ Tañahabomi, amiihaiti sihigovi miminifutusumi, amiihaico fafucuvaaciviro mahatymetirumo mojeebifañodi amiihaico mehesicinihicahi. Tolliro bu sihidi mihimeguehi amiihaico mabaatonoco.

¹⁸ Jaamoro mefeeguehicarahi, fiiva foova uujoho Pablo, fiiva foova feequi moonihicaurahi. Jaarunofaño iji miihaico casivusuhicahi.

¹⁹ ¿Nacu cono miihai esicini, cono miihai imo ica? ¿Toono jinejeti nacu miihai imo imo mihicahi? Fine toono, Mohaivojibo Jesucristo asaabo imefeenevi amiihai mihicajineguiiha miihai imo imo mihicahi.

²⁰ Amiihaiti miihai macahacisucafeteji, imo imo mihicaji.

3

¹ Jaamo amiihai mihicanoco magaajagonoco majaabicuutimoro Atenaviro mitafetehi.

² Jaamoro monahabo Timoteocoro amiihaijaago magalluui Moocaani jeevivominaafi iicamaño, bu mohamusuminaafi Jesucristo jibogoco mijibogonoco meheetavehicamañovi. Jaabo amiihaico afajiniboro iquehecutusuqui amiihai miyaavogoco.

³ Jilli iicanoti saatohoba Moocaani iijico jeevesutimo iicaqui, amiihairyo magaajahi tolli iicanehejeri idaasuno mihicanoco.

⁴ Jaanoti amiihaima mihicausumi mijibugucuui idaasuno mihicajinoco, jaabadi icauno magaajacuubadi.

5 Jaarunaaca jaabiciicutihi uujoho galluui amiihaico idilluqui, amiihai miyaavogoti gaajaqui, iji amiihaico iimitinofaño agañosujirunoco iiguiiboro. Jaanoti miihai dudicamaaje sicamañovi iicajiruneguiiha.

6 Jaarunaaca Timoteo amiihaijaagoti uhuumiubo miihaico imino amiihai miyaavogo iicaunoti miihaico jibuguuhi, tolliro bu amiihai gaijiti icano. Tolliro bu miihaico magaijimoro mehesafetehicano mahatyimeguehicanoco icanoti. Tolliro bu miihai amiihaico mihicabadiro.

7 Tañahabomi, tobogoti miihai, iminootino idaasuno mihicahicaurumo imo imo minifutuui amiihai miyaavogo imino iicanoti.

8 Jaamaño miihai bohono ifiima mihicabadi mihicahi amiihai Aivojibofañodi sefano mihicahachiji.

9 Jaamo miihai sihidi janaanici graciaco Moocaanico mahaciji amiihaihallivi, amiihaiditi Moocaani imefeenevi sihidi imo imo mihicaneguiiha.

10 Fahijivaro suufenitimo Moocaanima iimaamoro mihicahicahi miihaico amiihaico ihatyimesuqui. Amiihaico imino mihifutusuqui amiihai miyaavogo imino ifototinoco.

11 Mihimeguehi Moocaani, Mohaivojibo Jesucristo icano aamusunoco, amiihaico mabaatequi.

12 Jaabo Aivojibo amiihai gaijico iguiraaatusuqui. Jaamo magaijicasihi fahigova jino miihai amiihaico mihicabadi.

13 Amiihai jeebinoco diibo quehecuno ijeevadi ificuqui Moocaani imefeenevi iimitinobama icatino iicaqui, ufucu Aivojibo Jesucristo asaasumi famooro diibotama iicaqui.

4

Moocaanico Imo Imo Moomoonino.

1 Tañahabomi, tooneguiiha amiihaico monoomoro matajibahicahi Aivojibo Jesufañodi. Imino mihicamoro Moocaanico imo imo moomooniqui amiihaico mijibeguehicabadiro amiihai moomoonihicaqui janaanici.

2 Amiihairyo magaaajuuhi amiihaico Aivojibo Jesu onoobadi mijibeguehicanoco.

3 Moocaani imeguehi amiihai ifinoco diibojaagoviro miminiyumoro saatohoba buhigueejedi gaigoomima icacuutimo mihicanoco.

4 Tolliro bu famooro amiihai taabamima iminoro mihicamoro magaijiqui.

5 Sihidi aivo iimitinoco mihimogomoro icatino, siicumije miyaminaa Moocaanico agaajatimo iicanicibadi icatino.

6 Mehesicini, miihaiñooba amiihai nahaboco imitino moomoonidino, toonohalliti Aivojibo Jesucristo aivono aamijirahi amiihaico meneehicacubadi.

7 Moocaani miihaico imitigui cuhuvatih, imino mihicaquiro cuhuvaabo.

8 Jibogoco agaayicigotiibo miyaminaafico guubutiibo icatih jilliro Moocaanicoro guubutiibo. Jaabo Moocaani miihaico Igaijaco aaciuboco guubutihi.

9 Jaanoti amiihai nahabomima magaijicasiqui amiihaidi caatinitih; amiihairyo Moocaaniti magaijicasinoco magaaajuuneguiiha.

10 Jaamoro tolli moomoonihicahi famoomaryo monahabomima Macedonia jinijeri iicamoma. Jaarunofaño monohabomi, amiihaico meneehi: Janaaniciviro amiihai imihuseque miguiraaatusu.

11 Jaamoro sajeebi mihicamoro amiihai dudicamaajeeneriro mihica amiihairyo dudicamaaimoro mihica amiihaico munuubadi.

12 Jaamo Moocaanico imiyaavogotimo amiihaico imityaguequi, bu amiihai jinejebati cuujivaachutimo mihicahi.

Aivojibo Asajino.

¹³ Monahabomi, iguijevecumo millî iicajinoco gaajatimo iicanicibadi mihicadino. Jaamo idaasuvotimo miicaqui saatoho Cristoma niquejefaño iicajinoco eesicinitimo iicanicibadi icatimo mihicahi.

¹⁴ Jesu iguijeveubo siino ubuheeteunoco mimiyaavogobadiro, bu diitoco Moocaani buheetesuhi Jesuco iicaubadiro diiboco imiyaavogomoro iguijeveumoco.

¹⁵ Jilli iicanegui amiihaico meneehi Aivojii bo jii bogoto onoobadi: Miihai jino Aivojii bo asaajinohachuta guijevetimo mihicajimo, iguijevehinicumoco misigujetihi.

¹⁶ Aivojii bo Jesu ticoniji niquejefañoti iniitoobo imitya iijima. Jaasumi Moocaani toomominaa aivojii bo mityano sahagueji. Moocaani miriicuco iguisinofeenedi niitejiibo. Jaasumiro Jesucristoco imiyaavuumoro iguijevecinumoto ticoniji siino ubuheeteme.

¹⁷ Jaasumiro miihai miguijevetimo jii nijehalliri mihicamo sano diitoma magaiiiveji aimuufafeenedi Aivojii bo Jesuma mahatyimecasiqui caamovi. Jaamo tolli fahiijivaro diiboma mihicacuui.

¹⁸ Jaanegui fahigovavi mequeheculusuquimaje jinofeenedi.

5

¹ Tañahabomi, jaanoti diibo asaajisumiti ifafucu oovoti icano amiihaico caatinithi.

² Amiihairyo imino magaajacuui, Aivojii bo asaajifucu gaseji imimañobati fucu nani-vaminaafi agasenicibadi.

³ Jaasumi miyaminaa sajeebii mihicahi, imino mihicahi nuurunaaca diitohallivi imimañobati aivo gaseji, gaigo iseemevacuui aivonicibadi, aivo ifinisujinoti taajajitimo.

⁴ Jaanoti tañahabomi, amiihai gaajatimo mihicatithi. Jaamaño amiihaivi tufucu nani-vaminaafi iicanicibadi iicafucu gasejithi iiguitusuqui.

⁵ Jaamo paryi amiihai magaajacumo cuuje eseseenefañodi mihigobadi mihicacumo. Miihai fucu icivonofañodi mihicacutithi.

⁶ Jaanegui saatoho miyaanoco agaajatimobadi micigadino imino esicinumoro mo-toomo.

⁷ Jaanoti icigamo fucu cigahi, tolliro iguiriicavomo fucu guiriicavehi.

⁸ Jaanoti miihai Cristoco magaayicuumo imino mehesicinithi miyaavogo, gaiji icaneri mofico mofoboocihi, amocasiminaafi jigaiño meehuri ifico ofoboocinibadi. Tolliro mataajajinoco mehesicinineri, monigainoco mofoboocihi amocasiminaafi jigaiño nijegari iinigaico ofoboocinibadi.

⁹ Moocaani miihaico idaasuno imooniqui ficuutihii jilli Mohaivojii bo Jesucristofañodi mataajaquiro ficuubo.

¹⁰ Diibo Jesucristo mohallivi guijeveuhi diibomaryo miicaqui mubuheerumo, miguijevecuurumo icano.

¹¹ Jaanegui mesefaquifoto. Jaamoro fahigovavi mequehecutusucasi toono mihicabadi.

Pablo Inahabomico Fajinihi.

¹² Tañahabomi, amiihaico meneehi: Jaamo amiihaifaño ududicamaaimoro amiihaico Aivojii bo Jesufañodi iijibogomoro afajininimoco mobocigusu.

¹³ Jaamoro diitoco mihimogomoro guiraano magaiji toono dudicamaajeminaa iicamaño. Jaamoro sajeebii fahigovavi mihica.

¹⁴ Tañahabomi, tolliro bu amiihaico meneehi: Mafago ududicamaaiñoco iimogotimoco, bu tolliro imiyaavogoti iniinovamoco mequehecutusu iniinovafimoco mahamusu fanoovaaco jaabicimoro famoomaryo mihica.

¹⁵ Mehesicini saatohoba miihaiñoobaco imitino omoonimoco, bu imitino moonidimo. Tolliro moonitimoro iminoro mihica fahigovavi, bu famoovamaryo icano.

¹⁶ Fahiijivaro imo imo mihicahica.

¹⁷ Fahiijivaro Moocaanima iimaamoro mihicahica.

18 Fanoohalliviro graciaco acimoro jilli Moocaani iimogono amihaiditi Cristo Jesu-
fañodi.

19 Moocaani Gaijaco mojeebifañoti miguihanisudino.

20 Moocaani Gaijari Moocaani iimaaminaa ijibogonoco mitisuguedino.

21 Fanoonisuco iimino magaajamoro iiminocoro jeevesutimo toonoma mihica.

22 Paryi iiminotinoti amihai ifico magaihuini.

23 Diiboro Moocaani sajeebi iicaabo amihai ifico imino ijeevadi ificuuqui, paryi
amihai ifico amihai jeebico, amihai gaijaco icano mihinivatino ificuuqui Mo-
haivojibo Jesucristo asaajino imega.

24 Jeevesutatibo amihaico ucuhuvaabo. Jaabo minoco banisutatibo jilli mooniji
ononoco.

Niino Imaa.

25 Monahabomi, Moocaanima mohallivi fahijivaro mihiimaahica.

26 Moojico mahaci paryi monahabomico imino iijiri.

27 Amihaico tajibahi Mohaivojibo mityari. Jaamo jihaameque paryi monahabomidi
mihiimaasuhi.

28 Mohaivojibo Jesucristo jaafa amihaico imino teemehi.

2 TESALONICENSES

Pablo Inahaboniinaama Moocaani Iijaminaadi Caatiniuhi.

¹ Uujoho Pablo, Silvano, Timoteo icamo Moocaani iijaminaa Tesalonicari iicamedi macaatinihi Moocaani, Aivojibo Jesucristo icamisifeenedi.

² Jaamo amihai imino mihica, sajeebima mihica icano Dios Moocaani, Aivojibo Jesucristo icamisifeenedi.

Moocaani Dugaacuji Imitiminaaco Cristo Asaadi.

³ Monahabomi, amihaihallivi mihai fahiijivaro Moocaanico graciaco mahacihicaji imino aivo jilli momoonino amihaihallivi amihai miyaavogo iguiraatomaño, tolliro fahigova magaijicasino fahiijivaro janaanici iguiraatomaño.

⁴ Jaamaño mihairyo imo imo amihaiditi mihiimaahicahi Moocaani iijanofaño amihai, amihai idaasuno mihicarunofañodi majaabicimoro mimiyaaveguehicamaño.

⁵ Jilliti amihai magaajasuhi Moocaani iminoro udugaacunoco. Jaamaño amihai diibo aivojima mefeejinoma mihicahi toonohalliti idaasuno mihicamaño.

⁶ Jaano amihaiico idaasuno omoonimoco Moocaani idaasuno mooniji.

⁷ Jaamo mihaima amihaiico sano jaguisisujibo idaasuno mihicahicamoco ufucu Aivojibo Jesu niquejefañoti imitya toomominaama asaadi.

⁸ Jaabo ciijigaiguihuma saajiibo idaasuno imooniqui Moocaanico agaajatimoco, Mohaivojibo Jesucristo taajasujibogoco imiyaaveguehicatimoco.

⁹ Jaamoco idaasuno moonijiibo ufucuro ifinijitino guijevefaño. Tehesino gañicafetejimo Aivojiboti, diibo boci, diibo mitya icanoti sihigo tehesino.

¹⁰ Jaabo Aivojiboco ita iicamo icahacisuqui asaajifucu tolliro diiboco imiyaaveguehinimediti itoomominaa iheetyequi mihai jibogo amihaifeenevi imiyaavogocafo-tomaño.

¹¹ Jaaneguiha jilliti mihai amihaihallivi Moocaanico midilluhicahi amihaiico icihinimo Moocaani icicummo iicanicibadi miicaqui. Tolliro bu midilluhicahi, Moocaani imityari imooniqui amihai mimiyaavogomoro meheetaveguehicanehenjeque iimivusu-cafetequi.

¹² Amihaifañodi Mohaivojibo Jesucristo momo icahacisucafetequi. Tolliro bu amihai diibofañodi miicaqui Moocaani Mohaivojibo Jesucristo icamisi imihusefañodi.

2

Imiti Miyaminaafi.

¹ Tañahabomi, jaanoti amihaiico meneehi, Aivojibo Jesucristo mihaiico iigaiyiciqui asaajifucuti amihaiico meneehi:

² Bañigayiro mejeevesudino mihicahicabadi mihicanoco. Jihovoto igaijafenedi ijibogono jibogoco muguubumoro mihiguetedino. Miyaminaa onoonoco muguubumoro mihai aamenebadi iicanoco jilli noonoco: Aivojibo asaajifucuri mihicacuui, noomoro ijibogonoguiinodi mejeevesudino.

³ Mihaiñooba amihaiico abañinoco mimiyaaveguedino; iticoni diibo asaajino imegavi icajino Moocaanico iminaanivamo asaajino. Jaasumi gasevajiibo imiti miyaminaafi ciijigaifaño igañiqui iicacuubo.

⁴ Jaabo diibo paryi Moocaanitaco, bu fanooco ejeecivefimoco iminaanifiibo. Jaabo diibo Moocaani iicanicibadi Moocaani templojafaño acasivooboro: Uujoho Moocaani, nooboro.

⁵ ¿Nacu mehesicinihi amihaiico amihaima iicausumi toonoti enehicaunoco?

6 Jaarunoco amihai jisumi magaajacuhi saafi toonoco ugucicarunoco imegaviro ihoovovi ifototinaacaro asaajiruneguiha.

7 Agaajaratino imiti mitya asaano icacuhi idiboro icaabehiica toonoco ifiticihicaaboco jiniyeti buhigovi icidi.

8 Jaadi jari tohimitibo gaseji. Jaabo iimitiboco Mohaivojibo Jesu finisuji ijagabari diiboco ufuunaruneri, bu imino agasevaneri icano.

9 Diibo tohimitiboba asaajiibo ijijaagodi iicaabo. Jaabo saaji sihidi mityama sihidi ejeevanoono mityaco ifusunofañodi bañiboro.

10 Fanoova imitico moonijiibo miyaminaaco ibañisuqui jaahaivofaño efeejimoco, miyaanoco ataajasujirunoco gaayicitimo iicaumaño.

11 Jilliti Moocaani diitojaago bañifira mityaco galluui diibo abañinoco imiyaaveguedi.

12 Jaamo cijigaifaño igañicafetequi miyaano icarunoco imiyaavogotinoma iicaabo jilli iimitinocoro imegueneguiha.

Itaajasuqui icimo.

13 Jaanoti mihai fahijivaro amihaihallivi Moocaanico graciaco mahacihicahi Mohaivojibofañodi amihai magaijino nahabomi mihicaneguiha Moocaani amihai sahijitiro mataajaqui icicuumo Gaijafenedi amihai ijeevadi ificucumaño, bu miyaanoco mimiyaavogomaño icano.

14 Tooneguiha amihai Moocaani coovauhi taajasujibogoco mihai mijibogonofenedi. Jaamo tolliro Mohaivojibo Jesucristo bocifaño mihifetejinoma mihicahi.

15 Monahabomi, jaanegui mejeevesumoro majabajeevedino amihai moojiri, bu aamefenedi icano mijibeguehicanoco.

16 Diiboro Mohaivojibo Jesucristo, bu Dios Moocaani iimihuseri mihai agaijibo ifinjitino jacusuco aacibo, imino miyaavogo esicinico iimihuseri aacibo.

17 Jaabo amihai jeebinoco sefatusuji, jaamo iiminocoro monoomoro meheetavehi icano.

3

Mohallivi Moocaanima Mihimaa.

1 Monahabomi, jaamoro bu mohallivi Moocaanima mihimaa Mohaivojibo iiji goovano fahigovavi ihifetequi. Jaanoco gaijima igaayiciqui amihai mihicabadi.

2 Tolliro bu mihimaa mihai iimitimo miyaamo icatimo useti itaajasuqui. Famooro miyaavogominaa icatimo. Jaanoti sanoodimoro miyaaveguehi.

3 Jaarunofaño Mohaivojibo minoco jeevesutatibo. Jaabo amihai esefasuuboro iimitiboti teemeji.

4 Mihai Mohaivojibofañodi magaajahi mihai amihai matajibanoco suufenitimo momoonihicabadi momoonijinoco.

5 Jaabo Aivojibo amihai amusuji. Jaamo Moocaani gaijico magaajacih, bu Cristoañodi majaabicinoco magaajahi icano.

Jilli Mududicamaaje.

6 Monahabomi, amihai matajibahi Mohaivojibo Jesucristo momofenedi. Jaamo imitino icano nahabomiditi mudugaavehi ududicamaaigotimoditi, mihai mijibogobadi icagotimoditi icano.

7 Amihairyo magaajacuhi mill mihicamoro mihai mihicabadi mihicajinoco mihai amihai fenedi dudicamaaitimo ticovono mihiguutih.

8 Mihaiñooba machutaaco safooba jaadutimo mamachutatih. Tolli icatino fucu, bu cuuje icano mududicamaahicauhi amihaiñooco dumiticitimo miicaqui.

⁹ Moocaani dudicamaajeminaaco sita oobajaji Moocaani unuurunofaño m#hai dil-lutimoro mududicamaaihicauhi, m#haiti magaaJamoro m#hai mihicaubadiro mo-mooniqui.

¹⁰ Am#haima mihicausumi jilli am#haico mataj#bauhi cajaanoyohacho ududicamaaiñoco iimogotimo, bu machutimo iicaqui, noomoro.

¹¹ Am#haifañoti saatoho imino icatimo dudicamaaitimoro sitaacoro casivusumoro feehicahi onoonoco muguubuhicahi.

¹² Jaamo diitoco mij#bogomoro mataj#bahi Mohaivoj#bo Jesucristo mityafeenedi: Iinoro ududicamaaimoro sajeeb# iicamoro iino sefatiro iicaqui.

¹³ Monahabomi, jaanoti am#hai imino momooninoti muhuuchurvedino.

¹⁴ Jaanoti saatoho jihaamefañodi mataj#banoco agaayicit#boti mudugaavomoro dii-boma magataavucujirahana inucufevequi.

¹⁵ Jaaruuboco am#hai minaa fibadi mij#hevedino. Jilliro mafaj#ni am#hai nahabobadiro.

Fitacu Iimaa.

¹⁶ Jaabo Aivoj#bo sajeeb#ico aacifiibo am#haico fahiij#varo sajeeb#ico aciji siibadije mihicarunaaca. Aivoj#bo famoomaryo jaafa icahi.

¹⁷ Uujoho Pablo am#haidi jino taajico jihaamefaño tahuseri jimañogayicoro caatin#hi. Jilli tahiimaanogayicoro caatin#hicahi pary#cino agalluhicahaamenefaño.

¹⁸ Jaafa Mohaivoj#bo Jesucristo pary#cino am#haico amusuji iimihuseri.

1 TIMOTEO

Pablo Acaatinuhaame Timoteodi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi Moocaani Motaajasuminaafi atajibaneguiha uco agalluubo, bu Mohaivojibo Jesucristo icano, diibo mohesicini iicaabo.

² Timoteo idi caatinihi jihaameque ijoho tamiyaabo tamiyaavogofeenedi icibo taseemene idiicaabedi. Imeguehi ico Dios Moocaani, bu Mohaivojibo Jesucristo icamisi idaasugomaño imino omooninoma, sajeebico aacinoma icano idiicanoco.

Sicamaño Jibogoco Sita Jibeguejirunoditi Onoono.

³ Macedonia jinijevi ufuusumi ico unuucuubadi: Efeso cuumiviro fitafoto. Jaabo tajibahi saatohoco, sicamaño jibogoco jibogotimo iicaqui.

⁴ Jaamoco guubunigidimo eede jibogojinoco, ifinitino sicijeminaa momono guicibadi iicanehejeque. Toneheje jilliro mihifono jenaaucasijaagoviro satyehi. Toono minoco amusutahi Moocaani atajibano miyaavogovi imino mihifutusuqui.

⁵ Jaano tatajiba imeguehi imihinima achahano jeebiti, bu iimino esamaajeti icano ifiivono gaijiri magajicasinoco, bu miya miyaavogoti asaaneri icano.

⁶ Saatoho jinooti imitamoro mihifono jenaaucasicoro moonihicahi.

⁷ Imogomo Moise tajibano jibogominaati iicanoco. Jaarunoco gaajatimo unuurunehejeque, bu sitaaco: Aivo jilli icano, noomoro jibugurunehejeque icano.

⁸ Mihairyo magaajacuuhi toono Moise tajiba onoobadi mihicahachijji tajiba aivo imijino iicanoco.

⁹ Magaaja iiminoco omoonimohallivi tajiba chahahi. Jaanoti naha toono tajiba icahi iiminoco omoonihicatimeguiha, uguubuhicatimeguiha, iimihicatimo imitiminaaguiha, imiti esamaajeminaa, Moocanico, bu ihimaa ijico icano obociguehicatimeguiha, bu caanico, seejico icano agaicaaufimo bu paryi gaicaauminaaguiha icano ificuuno.

¹⁰ Bu tolliro sitahajema buhiguejedi mogaimi iicatimehejema iicahicamedi, bu tolliro sano gaifimiro iicacasihicamedi, bu miyaminaaco ananihicamedi, bu abañiffimedi, bu abañimoro sicamañovi Moocaani momoco iguiiyicahicamedi icano ificuuno. Tolliro bu toono tajiba ficucafetehi paryi oono iimino jibogoco imeguehicatimohallivi icano.

¹¹ Jaano toono iimino jibogo, aivo iimibogo taajasujibogoco, Moocaani uco utu-umusuubogo.

Moocaani Mhaico Idaasugonohallivi Diiboco Mihimo.

¹² Uujoho Mohaivojibo Jesucristoco imehi, diibo jinohallivi uco sefaco aaciiboco. Miho diiboco ejeevesujitinoco agaajaciboro uco idudicamaajefaño ficuubo.

¹³ Paryi jilli uco imino moonibo iticoni uujoho tahiimaari diiboco imitino omoonihicauruuboco, diiboco iminaanihicauboro imitinoono neehicauhi. Jaaruuboco uco Moocaani idaasuguuhi, tusumi uujoho miyaavogominaafi iicautimaño. Jilli gaajatibo tollihije moonihicauhi.

¹⁴ Jaamaño Mohaivojibo aivo ajashutino uudi imino moonihi sano miyaavogoma icano, bu tolliro gaijima Cristo Jesuma sano mihicamaño toonoma mihicaneri icano.

¹⁵ Jaamaño jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyaavogo: Cristo Jesu jiejhallivi saauhi imitiminaaco itaajasuqui. Jaamo imitimaati uujoho ihaivojibo.

¹⁶ Jaabo jineguiha Moocaani uco idaasuguuhi, aivo guiraano tafeenedi paryi Jesucristo ijaabicico ihifusuqui, bu jaanoti uutii agaajamoro diiboco imiyaavogomo ifinijitino fiivoma iicaqui.

¹⁷ Jaanegui masii fahiiivaro ufucuro ifinijitino Aivojiboco mobocigomoro macahacisuqui, ufucuro iguijevetiboco, aatyimeratiboco, diibo idiboro Moocaani iicaaboco icano. Fine.

¹⁸ Timoteo taseemene, ico jinooco tajibahi. Jaabo iimino moonicasico moonicasihi miyaavogoma, bu imino esamaajema icano iticoni monahabomi itii ihiimaumoro Moocaani momofañodi unuubadi.

¹⁹ Jaanoti saatoho iimino esamaaje onoonoco omoonitimaño imiyaavogoti acutu-umo iimitinofañovi.

²⁰ Tolli icaumisi Himeneo, Alejandro icamisi. Jaamisico uujoho aciuhi iji Satanasco toonoti agaajamoro Moocaanico iijiri: Imitino, nootimo iicaqui.

2

Moocaanima Jilli Mihiimaqui Jibogono.

¹ Ticonihi jinohallivi ico atajibaaabo dilluunoco iheetavequi, Moocaanima ihiimaqui, dillumoro miyaminaahallivi Moocaanico imomoro iicaqui icano.

² Moocaanico midillu miyaminaaco atajibamo aivojitohallivi imimo miicaqui sajeebii Moocaanijaagodi mihicamoro, paryi fanoovaaco bocigomoro.

³ Jino aivo iimino Moocaani Motaajasuminaafi iimogono.

⁴ Jaabo imeguehi famooro atajanoco, bu famooro miyaanoco agaajanoco icano.

⁵ Saafi Moocaani icahi. Jaabo Achifeenedi mihifetejirahi, bu jaabofeenedi mihaico amusuubo. Jaabo Jesucristo miyaminaafi.

⁶ Jaabo Jesucristo guijevafaño ifiico aciuhi famooro mataajaqui, mohallivi jaaduubo. Jaano ifusucafutuuhi ihoovovi ifutuusumi.

⁷ Tooneguiiha uujoho ficucafutuuhi jibogo satyominaafiti, minisuminaafiti icano, judiomi iicatimoco miyaavogoti, miyaanoti icano jibeguequi. Jaabo uujoho miyaanoco neehi bañitibo.

⁸ Tooneguiiha imeguehi fahigovati gaifimi Moocaanima ihiimaanoco ihuseneque caamovi agaaniyicimobadiro imino jeebiri, sifirama, ibacasima icano achahano jeebiri.

⁹ Jaabadiro bu gaigoomi unucufesutino gaachehunofaño. Ticovono, sicuno icano ijeebico omoonimoro ijicamaaiqui, bu iimibaiquimaaiqui. Jaaruno siibadi iicaneheje feedamaajeeneri icatino, bu oroneri, perlaneri icano aaricunehejeri icatino, bu sihidi ijaadama iicano gaachehuneri icatino icano.

¹⁰ Jilliro iiminoonocoro meheetavo onono Moocaanidi amihai jeebico mihimibachucuumobadiro mihica.

¹¹ Jaamo amihai gaigoomi amihai ijiibogonoco llivi muguubunici. Jaamoro onoonoco: Jii, monoo.

¹² Uujoho imogotihigaigo miyaminaafeenevi ijiibogonoco, bu tolliro imogotihigaifico gaigo iguiinoninoco. Jilli lliviro iicaqui.

¹³ Miuro Moocaani ticoniuh Adanco iticoni eheetavuubo. Jaanohallivi Evaco eetavuubo.

¹⁴ Jaabo Adan bañicafutuutihigaigo bañicafutuuhi. Jaago abañicafutuumaño imitifañojicafutuugo.

¹⁵ Jaaneguiiha gaigo idasuno icafigo eseemevasumi toono jaadabadi iicano. Jaarugo ufucu niinofucusumi taajaji miyaavogoco ejeevesutihachijji, gajifañoro iicahachijji, bu mihinivatino iicahachijji, sicuno ijeebico omoonihachijji icano.

3

Moocaani Iija Jibogominaa Aivojito.

¹ Jino aivo miyaano: Saatoho aivo sihidi ejeevano dudicamaajeque Moocaani iijafaño omooninoco iimogono, toono aivo iimino dudicamaajeque omoonigono.

² Jaamaño Moocaani iija aivoj#boti iicagoobo iimino ifiima iicaqui, saatoho diiboti imitino iimaatimo iicaqui. Jaabo saafigomaryo mogaima iicaqui, bu sicamañehejequere eesamaait#bo iicaqui, imino iicaqui, famoovaro diiboco iboci#guequi, fahii#varo baaminaaco imino igaay#ihicaqui iijafaño, bu imino ij#bseguequi,

³ guiriicavot#bo iicaqui, amocasico guinot#bo iicaqui, bu nihibam#ico gaijit#bo iicaqui. Jilliro iimihusequi, si#cujeeb#ba iicaqui, nihibam#ijaagoviro ijeeb# icat#bo iicaqui.

⁴ Imino iijaminaaco ataj#banoco igaajaqui, iseemeque afagueeneri ij#hicuqui, sitaaco iboci#guehicaqui icano.

⁵ Mi#no iijaco imino mataj#banoco magaajat#bo, bu ¿milli Moocaani iija sihidi ejeevanoco meteemejirahi?

⁶ Jaabo Moocaani iija aivoj#bo bohono Cristoco agaay#ic#bo icajitino. Aivo uujoho sihidi jeevahi, nooboro ifico mityano eesicin#noti, ifico iinoro gañ#sudiibo ij# aacutuuno idaasuno yomonofañovi.

⁷ Tolliro bu jaaboco iboci#guequi miyaavogom#naa iicatimofeenevi, diiboco oboci#got#nehejeti aacotot#bo iicaqui, bu conohacho ij# itacuraco ificuunofañõ aacotot#bo iicaqui icano.

Diaconomi. (Hch 6.1-7)

⁸ Jaabadiro bu diaconomi#ti iicamoco iboci#guequi, unuucuunoco bañitimo iicaqui, guiriicavotimo, ajashurunoco guiraano ajaadusumoro guiraano nihibam#ico #cinoco imogotimo iicaqui icano.

⁹ Tolliro bu miyaavogono agaajaraut#noco imino igaajaqui, bu tolliro mih#nivatinõ esamaajema iicaqui icano.

¹⁰ Jaamo imino inisuc#n#iqui. Jaadi jari iimihachii#j# jari diaconoti icajimo.

¹¹ Jaabadiro bu diito gaigoomi sitaaco iboci#guequi, bu sicamañehejeque j#bocasififitimo iicaqui, sicamañehejequere eesamaaitimo iicaqui, fanoovavi iminoro iicaqui icano.

¹² Jaabo diaconoti iicaabo saafigomaryo mogaima iicaqui. Jaabo imino igaajaqui iseemeque, iijaminaaco icano ataj#banoco icano.

¹³ Jaamo diaconomi imino idud#camaajeque eheetavomo ifetehi janaan#ci iimino oboci#gonehejevi. Jaamo iguitimoro Cristo Jesuco mimiyaavogonoti imino iimaamo.

Moocaani Iimaa Iij# Agaajaratino.

¹⁴ Goovajino #co emecitono. Jaarunaaca jihaameque #di caatin#hi.

¹⁵ Jaabo uujoho goovano #fotot#hachii#j#, jaabo gaajahi Moocaanico miyaavogom#naama milli mihican#cinoco. Jaamo Moocaani mill#ba iicat#bo iijaminaa. Jaamoco Moocaani miya j#bogoco aci#ubo toonoco sitama ih#iimaahicaqui.

¹⁶ Aivo miyaano, m#hai iimaa iij# aivo agaajaraut#no aivo sihidi ejeevanoco: Moocaani miyam#naafi ifiri acavirivuuboro buhugaavuuhi, Igaijafeenedi: Iimiibo, noocafutuubo. Itoomom#naa jaaboco aaty#meubo. Jaabo j#bogocafutuuhi fanoojiin#je cuumim#naariro. Fanoojiin#jeriro jaabo imiyaavogoo#bo, bu jaabo niquejefaño agaay#icafotoobo.*

4

Ufucu Miyaavogoti Udugaavejimo.

¹ Mi#ro Moocaani Gaija foovono neehi: Niinoosumi saatoho miyaavogoti dugaa-camaaji, abañ#fifino gaijamarayo ifeequi, jilli ij#im# demoniom#ti asaano j#bogocoro imoon#iqui.

* **3:16** (Jn 1.14) Aivo miyaano, m#hai iimaa iij# aivo agaajaraut

² Jaamo diito guubunicijimo abañififimo miyaminaa abañisumo ononehejequere, diito esamaajene aivo, iñhicugonoco gaajacuutih. Jilli diito esamaajene mñino usegaico miquticinaagono uchuumucubadi jeevahi.

³ Jaamo diito imogotih miyaminaa atabavanonoco, bu tolliro machusutimo siomoneheje machutaanoco, miyaanoco agaajacuumoro imiyaavogomo imachuqui Moocaani eheetavucuunoco, toonohallivi diiboco iimomoro.

⁴ Mñiro paryi Moocaani eheetavuuno sabadiro iminehi. Jaanegui jinejebaco jñheguetimoro magaayici toonohallivi Moocaanico mihimomoro.

⁵ Mñiro toonohallivi Moocaanima mihiimaacuno. Jaano iimibachucinicuuno, noobo.

Aivo Imino Jesucristoco Ejeecivoobo.

⁶ Jaanoti jinooco dinahabomico idibogohachiji aivo iimino jeecivominaafi Jesucristo jeecivominaafiti diicaji. Jaabo miyaavogo iimaa sefari diicaji, bu toono iimino jñbogoco omoonino sefari icano.

⁷ Jaanoti jhovobogojee jiniije jñbogono onoonoco uguubuniciñboro: Jii, needino. Jilliro Moocaanijaagoviro dijeebico iminiyunocoro nisquimaaje.

⁸ Jaanoti naha bu siineje bañamaajeneque mejeevamaaisuno imihi mofi isefaquiguiiha. Jaanoti Moocaaniguiiha mejeevamaaisuno momiyaavogo isefacui famooguiiharo imihi. Jino jiihalliri mihicano ifiguiiha imino, bu ufucu mihicajino ifiguiiha imino icano.

⁹ Jino aivo miyaano. Jaanoco famooro mimiyaavogo.

¹⁰ Tooneguiiha bu mududicamaahicahi, sita mñhaico imitino ononehejeri idaasuno mihicahicahi icano, mñhai iicaabo Moocaanico mehesicinihicamaño. Diibo Jesucristo miyaminaa Taajasuminaafiro iicaabo, diibo miyaminaa imiyaavogomo Taajasuminaafi iicaabo.

¹¹ Jaanegui paryi jinehejeque tajñbaabo dñbogo.

¹² Imino mooni ico tññsudimo aivo sñcafefi idiicanoti. Jilliro difiiri gaajasu miyaavogominaa iicamoco, imino idiimaaneri, imino idiicaneri, gajjima idiicaneri, bu miyaavegueri, difi mññivatino idiicaneri icano.

¹³ Uujoho ñfototinochuta miyaminaafeenevi Caatinahaameque idñfinicininovi diica, monahabomico equehecutosuuboro jñbogo diica.

¹⁴ Daabajeevedino Moocaani ico deetavequi aacininoco, oono Moocaani iija amiyato diibo noojiri dihallivi ihuseneque ificuunoco.

¹⁵ Tonehejejaagoviro dijeebico ficu. Difico sahigoviro miniiyu, famooro ihatyimequi janaanicivi imino ofoonoco.

¹⁶ Difico imino deesicini, bu idibogonehejeque icano. Fanoovaviro quehecuno diica. Jilli idiicahachiji ñro difico imino taajasuji, bu tolliro ico uguubunimoco taajasuji icano.

5

Jilli Diica Miyaavogominaama.

¹ Quillahutooboco diñbadino. Jilliro fagoo diicaanico idiicajirubadiro. Tolliro bu sñcafefi mooni dinahabomibadiro.

² Tolliro bu gaigoomi quillahutoco mooni diiseejico idiicabadiro. Tolliro bu bagocajamico dinagomibadiro mooni, mññivatino.

³ Fibaitoco daamusu miyanotiro aivo fanoovati ucuujivaachumoco.

⁴ Jaanoti safibaijito isemema iicamoco, bu ihiyaachimihaima iicamoco icano dñbogo seejimihaco, bu itagomico imino iteemequi. Jaaneri diitoco ifiivusunoco ajaadubadi icano. Toono aivo iimino Moocaani toonoco iimogono.

⁵ Jaanoti bu miyanotiro fibaijigo iicago, bu aivo iyotobama achahago Moocaanico esicinihi. Jaago fahijivaro Moocaanima iimaahicahi.

⁶ Jaanoti saafigo fibaijigo ifico iinoro imugusugoro iicago, imiyaavogotimobadi icahi.

⁷ Tolli iicagoco, bu paryi jinehejeque tajiba imino iicaqui, toonohalliti ihibajirunoma ichahaqui.

⁸ Jaanoti saatoho iijaminaa icarumoco toomotimo iicamo, bu aivo iyoto icarumoco ootomotimo imiyaavogoco jilliro tuunamaahi. Jaamo saatoho imiyaavogotimo iicano janaaniciivi imitino jeevahi.

⁹ Jaanegui fibaijito toojafaño ududicamaaimo aamefaño mificu sesentadino janaaniciivi ificabano iicacugo momoco, bu jaago saafi taabaro iicaugoco,

¹⁰ bu imino omoonihicanoco magaajacuugoco, seemeque imino iimibayicigocoro ifiivusuhicagoco, bu baaminaaco imino iijafaño agaayicihicagoco, bu miyaavogo nahabomi tihaiñoco initisugoro fanoovavi diitoco imino ejeecivehichachijji, idaasuno iicamoco aamusuhichachijji, bu conohacho sano iiminoco omoonihichachijji icano.

¹¹ Jaanoti fibaijito momono aamefaño mificuudino saafigo fibaijigoguiniiro ificabano iicagoco. Tonoodino ificabano iicagoco ifi iimogonocoro iimogogoro Cristoti buhigovi iminiiyudi siino atajevanoco imegvejirugo.

¹² Jaaneri imitico icijirugo diigo unuubadi imino omoonitimaño.

¹³ Jaabadiro bu iijaneriro igomoro ofoomoro gaiquifitejirumo. Jaano toonoro icatino, tolliro bu sicamañeje jibocasicoro moonijirumo, sita iimaanehejefaño juvihicinimoro ofoomo.

¹⁴ Jaanegui tolli iicajiruneguiiha uujoho imeguehi fibaijito bagocajami iicamo atajevanoco. Jaamo eseemevamoro iijano abajatotiro iicaqui. Jaamoro mominaafi ijico ijaagovi fiitivusutimo iicaqui: Diito imiti, nuusudiibo.

¹⁵ Miïro saatoho fibaijito gaigoomi udugaavomoro iji Satanas dojicutiro fuucuui.

¹⁶ Jaanegui cajaatyohacho miyaavogominaa ifibaijigoma iicamo diigoco ihamusuqui Moocaani iija nihibami sefari iicatigo iicaqui. Tolliti jari Moocaani iija aivo miyaano fanoovati ucuujivaachuno fibaijigoco ihamusuqui.

¹⁷ Jaabadiro bu quillahuto Moocaani iijaco imimo ootomomoco guiraano mobocigomoro imino majaadu. Jaano janaaniciivi aivo mobocigo oono Moocaani jibogoco ihiimaamoro jibogonojaagovi iicamoco.

¹⁸ Miïro Caatinihaame neehi: Buey itrighallidi igoneri jehetiibo. Jaabo iijico siyaacudino. Jaafa machuubo ududicamaaimaño, noonoro. Bu tolliro noonoro: Dudicamaajeminaafi idudicamaaje jaadaco gaayicihicaji, noonoro.

¹⁹ Miïro quillahutoobohallivi: Imitino icahicaabo, nooboro saafiïro jibogonoco gaayicijirahana. Jaanoti diibohallivi miimiïci jibogohachijji jari miyaavogo.

²⁰ Jaanoti imitino icamoro iicamoco dihiba famoo imefeeneviro, toonoti saatoho ihiguetequi.

²¹ Jino ico tajibahi Moocaani imefeenevi, bu tolliro Mohaivojibo Jesucristo imefeenevi, bu diibo toomominaa nanitamofeenevi icano. Jaabo jinooco imino moonihi miyaminaaco dugaacutiibo, bu saatohoco guinovovi miniiyutiibo diicaqui icano.

²² Bu tolliro cajaanibaco imimañobati Moocaani iija quillahutooboti ficuudino. Sita imitifaño dicafetedino. Jaanegui paryi iimitino iicajirunoco sihigovi jeevotibo minifoto.

²³ Dihibari saicino aivo guihuvahicahi. Jaanegui sano nifaihucoro daadudino, vino aivofaihuti bu mïdino daadu.

²⁴ Saatoho imiti foovono ifuvusuhi diitoco udugaacujihigo footimocoro. Jaanoti saatoho imiti ifuvusutahi imegaviro jaribuunati ifuvusujino.

²⁵ Jaabadiro bu iimino mooni foovono ifuvusufino, atyimeratiruno toovono icajitih.

6

¹ Jeevivominaa iicamo ihaivojitoco sihidi ibociguequi. Toonoti imitino nuusudimo Moocaani momoti, tolliro bu mojiboditi icano.

² Jaanoti bu jeecivominaa ihaivojito miyaavogominaa iicahachijji diitoco jiiheguedimo miyaavogofañodi inahabomiro iicamaño. Jilliro janaanici iminoro ijeecevequi; toono diitoco imino mejeecivonoco agaayicimo miyaavogominaa, magaijino nahabomi. Jaanegui paryi jinehejeque diibogo imino.

Sicamaño Jii bogominaa.

³ Jaanoti bu cajaatyohacho sicamañooco ijii bogomo, miihai iiminoco Mohaivojii bo jii bogoco mijii beguehicanobadi bu mohiimaahijji onoobadi iicatinooco ijii beguehichachijji,

⁴ jilli diibo ificorico mitya mitya omoonii bo. Jaabo jinejeba ajashuno agaajatii bo. Jilli sicamañeheje iimaahallivi ejenaucasififibo. Jaaboro toonohalliti diitoco jiihevefibo iibafibo, sitaaco aivonono neefibo, sitaaco imino eesiciniitii bo,

⁵ ifinitino amocasineheje ihesamaajene iimicuutimofañico icaabo. Jaabo miyaanoco agaajacuutii bo. Jaabo esicinihi: Moocaani iimaa iijico fine sihididi fine tooneri busumijeque sihididi magaayicino, noobo.

⁶ Jiihi, eti miya iimaahijji imino icasunohijji, oono diiboma iicadinomaryo janaanici sinehejeque imogotii bo. Jaabo jilliro imo imo icaabo.

⁷ ¿Miiro jiihallivi jinejebaco misivautihi, bu ajashuno jinejebaco masatyejitihicano?

⁸ Jaamo gaachehuma, bu machutaama icano mihicahachijji tonoodinomaryo imo imo miicaqui.

⁹ Jaanoti sihididi ibusumijema iicanoco iimogomo jaabicitihidi diitoco inisunoco. Jaamaño miihifono fanoovama ica imogo tacurafaño aacotono miyaminaaco imitino omooninoro jinejebama achahanofañico, finisufañico icano ficuhi.

¹⁰ Miiro nihibamima mihicanoco sihididi mihimogono, aivo fanoova imititano. Jaamaño saatoho sihididi toonoco iimogomaño miyaavogoti sihigoviro minifetehinimo. Jaamaño ifico jilliro idaasuno icariro gahafusumo.

Iimino Moonicasi.

¹¹ Jaanegui ijioho, Moocaani miyaminaafi, paryi jinehejetidi digaa. Jaaboro iticovonocoro mooni, iminoco, miyaavogoco, gaijico, jaabicico, isicuno jeebicico icano mooni.

¹² Iimino moonicasi, miyaavogo moonicasicoro daamocasi. Ifinijitino fiivoco imino gaayici. Miiro tooneguiiha ico Moocaani cuuhvahinihi. Jaabo ijioho imino omoonii boro dimiyaavogoco gaajasuuhidi ajashutimo imefeenevi.

¹³ Siino bu jino ico tajii bahi Moocaani fanoova jiihalliri iicanoco fiivoco aacii bo imefeenevi. Bu tolliro Jesucristo imino ifico agaajasuuboro Poncio Pilato imega miyaanocoro unuubo imefeenevi icano ico tajii bahi.

¹⁴ Jaabo jino ico atajii banoco: Jii, neehi. Jaaboro siibadi toonoco buunanitii bo diicahi ico toonohalliti iibatimo icaqui Mohaivojii bo Jesucristo asaatinohachuta.

¹⁵ Jaano ihoovofucu agasedi Moocaani jinooco paryi mooniji diibo idii boro Moocaani imino omooninici bo, sihididi ejeevaabo, tajii baminaa Tajii baminaafi, bu fanoova aivojito Aivojii bo iicamaño icano.

¹⁶ Diibo idii boro iguijevetii bo miihaiñooba ifiitivotihigo seseefeeneri iicaabo. Jaaboco cajaanidi miyaminaafi aatyimetii bo, bu aatyimeratii bo icano. Jaanegui diibonoro bocigo, bu mitya icano fahiijivaro. Fine.

¹⁷ Jiije busumijenema iicamoco fagoo: Toonoti mitya mitya icatimo iicaqui. Bu toono ibusumijeviro ihesicinicico ficuudimo toono miyaano icatihidi. Jilliro Moocaaniviro ihesicinicico ificuuqui diibo iicaaboro miihaico fanoovaaco ajashutino aacii bo imino miicaqui.

¹⁸ Tajii ba diitoco iiminocoro imooniqui, aivo ajashutino iimino iheetavequi, ihacififiqui, ihifefifiqui icano diitoma iicanoti.

¹⁹ Tolliti jari janaanici niquejefano sihidi busumijevajimo. Jaaneri jari kuhufono iicamoro ufucu imino iicajino imega igaayiciqui. Jaamo ifinijitino fiivoco imino igaayiciqui.

Niinoono Timoteoco Atajibano.

²⁰ Timoteo, ico atajibanoco imino toomo. Guubunigidino jiniije iimaano sicamañejeje iimaanoco, bu tolliro sicamañejejeque ejenaanejejeque, jino miya gaaja onoonehejeque icano.

²¹ Miuro saatohosa toneheje miya gaaja onoonehejejaagoviro iminifotomaño miyaavogoti mitacuumo.

Jaafa ico Moocaani imino moonihi.

2 TIMOTEO

Pablo Timoteodi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo minisuminaafi, Moocaani iimogobadi uco agalluubo, Cristo Jesuma sano magataavonofañodi fiivoco aaciiguuno onoobadi.

² Jaabo #di jihaameque caatinihi Moocanifeenedi taseemene, agaij#bo Timoteodi. Imeguehi Dios Moocaani, bu Aivoj#bo Jesucristo icamisi ico #daasugomaño imino omooninoma, sajeeb#co aacinoma icano idiicanoco.

Cristoditi J#bogomo.

³ Uujoho Moocanico imehicahi taheedemihai iicaubadi imihinima chahano esamaa-jefañodi. Jaabo uujoho suufenit#bo #ti esafetehicahi dihallivi Moocanima ihiimaabo cuuje, bu fucu icano.

⁴ Bu fahiijivaro uujoho asaausumi #joho ataanoco esafetehicahi. Jaaboro ico atyimecuujirahi sihidi imo imo icaqui.

⁵ Tolliro bu esafetehi aivo miya miyaavogoma idiicanoco. Iticoni diitaago Loida, bu diiseeji Eunice icamife iticoni tomiyaavogoma icauhi. Jaabadiro bu #joho tolliro toonoma idiicanoco gaajahi.

⁶ Tooneguiiha ico taj#bahi. Jaabo quehecutusuhi Moocaani ico dihallivi uujoho tahuseque ificuumi aaciuno dudicamaajeque di#beguehicaqui.

⁷ M#ro Moocaani gaijama mihicamo fanoovaaco miñihicugotih. Jilliro mityama mihicahi, saatohoco magarihi, imiti esamaajeque imino esamaajeriro miguiinonih.

⁸ Jaaneguiiha nucufeguejirahana Mohaivoj#bo Jesucristoditi id#bogonoco. Bu uuti nucufeguedino jino diibohalliti civojafaño iicanoti. Jilliro dimañoonoti gaayici taaja-suj#bogohalliti minoco idaasuno omooninoco, Moocaani ico sefaco aacino ticovovi.

⁹ Moocaani m#haico atajasuuboro cuuhuvahi diibedi mofico imino mihimibachumoro ijeevadi diibedi miicaqui. Iiminoco momooninoti icatino. Jilli tolli diibo iimuguubadi, bu tolliro Cristo Jesufaño mihicacuunoti m#haico agaij#boro. Jaabo Moocaani m#haico gaijuhi s#cijetiro jini#je fiivutinaacaro.

¹⁰ Jaabo toono igaijico #fusucuubo jisumi Motaajasuminaafi Jesucristo asaaneri. Jaabo diibo guijeve mityaco finisuuhi, bu taajasuj#bogofeenedi esesehigovi icicuubo m#haico ifinisujitino ifico ihaciqui.

¹¹ M#ro uco Moocaani ficuuhi jibogoco j#beguequi. Jaaboro uco galluubo minisuminaafiti judiomi iicatimoco j#beguequi.

¹² Jaamaño uujoho paryi jinehejeri idaasuno icahi. Jaaruubo toonoti nucufevetih, cajaanivi tahesicini iicanoco agaajamaño. Jaamaño imino gaajahi diibo imityama iicamaño uujoho tafico diiboco acihinicuuhi imino ificuuqui ufucu diibo dojicuv# asaajifucuguiha.

¹³ Jaanegui suufenit#bo mooni ico iimino j#bogoco ataj#bahinibadi. Jaaboro diica miyaavogofaño, bu Cristo Jesufaño mihicacumaño gaijima mihicanofaño icano.

¹⁴ Moocaani Gaija mofifaño icaabo. Jaaneguiiha diibo m#haico aamusuneri Moocaani ico ataj#banoco imino toomo.

¹⁵ #ro agaajacuuno paryi famooro Asia jini#jeoto uco jeevesuhiniuhi. Jaamotisi bu tolliro Figelo, Hermogene icamisi.

¹⁶ Jaanoti jaafa Moocaani idaasuguehi Onesiforo onoobo yotoco. Diibo fiiva foova uco tafico buheesuvahicauhi, civojafaño iicanoti nucufeveti#boro.

¹⁷ Jaabo Roma cuumineri iicausumi, uco iguiinehicauboro atyimeteubo.

¹⁸ Jaafa ufucu niinofucuv# Mohaivoj#bo Jesucristo diiboco idaasugueji. #ro imino gaajacuuhi diibo uco Efeso cuumivi minoodino aamusunoco.

2

Imino Jesucristo J#bogom#naafi.

¹ Jaanegui Cristo Jesuco mimiyaavogomaño imino moon#co magaay#cineri sefano diica, #joho taseemenebadi idiicaabo.

² Fiivaamofeenevi eneehicanoco gaajamo; jaanoco #joho uuti uguubuhicanoco saato ho imihusene gaifim#co taj#ba sitaaco ij#beguequi.

³ Jaaboro #joho Jesucristo j#bogom#naafi, daab#ci sihidi #daasuno idiicarunoco, amocasim#naafi amocasinohachuta #daasuno iicarunoco ajaab#cin#ci#badi.

⁴ M#iro cajaanoty amocasim#naati iicamo sineheje naaje dud#camaa#je#agovi minifototatihi ihaivoj#bo diiboco amocasim#naafiti iicaqui #ci#bo ataj#banocoro imoon#qui iicamaño.

⁵ Jaabad#ro bu saato ho ba#naama#jefaño iicacuuno toono taj#ba onoobadi imino omoon#moro sefano omoon#timo ijaadaco gaay#cit#hi.

⁶ Jaabad#ro bu faguinofaño sefano udud#camaa#imo aivo #megav#ro ima#noonoti gaay#ci#fihi.

⁷ Jino #co onoonoco deesama#je. Jaadi Aivoj#bo pary# fanoocoro #co gaajasuji.

⁸ Desafoto Jesucristo, aivoj#bo David iyaachim#oobo iicaubo gui#jevefa#noti siino ubuheeteubediti, tobogo uujoho taajasuj#bogoco ij#beguehicabogo.

⁹ Tobogohalliti uujoho sihidi #daasuno iicarunoco jaab#ci#hicahi, gaicaaum#naafi iican#ci#badi j#gai#ñehiri isis#cin#nehejeque. Jaarunofaño Moocaani j#bogo sis#cin#tihi.

¹⁰ Jaamaño pary# uujoho jaab#ci#hicahi Moocaani #cicuumoco j#bogohalliti. Jaamo oovos#no taajama iicaqui ufucuro ifin#jit#noma Cristo Jesufa#odi mihicacumaño diiboti asaanoma.

¹¹ Jino aivo miyaano:

Diiboma sano migui#jevehin#cu#hachii#ji, bu diiboma sano mihicaji.

¹² Toll#ro bu #daasuno mihicarunehejeque majaab#ci#hachii#ji, sano diiboma ma#haivoj#ve#ji. Jaanoti bu diiboco mutuunamaaihachii#ji, m#haico bu tuunamaai#ji#bo.

¹³ Diiboco me#jeevesurumoco, diibo m#haico #jeevesutihi, Moocaani ifibadi mihicacumoco, #m#illi bu ificoro #jeevesuj#ruubo?

Imino Agaajacuuno Dud#camaa#je.

¹⁴ Jinoco desaayuubo diitoco taj#ba Mohaivoj#bo #mefeenevi jihovonehejeque #jenaucasitimo iicaqui, jilli mih#f#fono toneheje. Jilli toonoco uguubumehejeque imit#ino omoon#no.

¹⁵ Jaanegui quehecuno diica. Jaabo Moocaani #mefeenevi iimino dud#camaa#jem#naafiti idiicanoco igaajacafetequi, bu jaabo jinehe#jebati nucufevet#bo diicahi, imino aivo miyaano iicano j#bogoco id#beguehicamaño.

¹⁶ Sicama#neheje iimaa, j#in#jeo iimaanoco diimaadino. Tonehejeque ih#iimaamo jilli janaan#ci#v#ro imitifaño feefihi.

¹⁷ Jaamo j#bogono sitaavi j#vonoro feehi c#n#nisi ij#von#ci#badi. Jaamoot#si Himeneo, Fileto icamisi.

¹⁸ Jilli miyaanoti #mitacuum#si. Jaam#si: Siino mubuheete#jino, eneehicano s#ci#je fatyehin#cu#hi, noom#siro saato ho miyaavogoco sih#gov#ro min#iyum#siro efeh#cam#si.

¹⁹ Jaarunofaño Moocaani sefano iicaqui cuhufeneri do#j#ban#cu#hi. Jaamo gaajat#aco ificuuhaame neehi: Aivoj#bo Moocaani gaajahi ita iicamoco, noonoro. Toll#ro bu noono: Pary# famooro: Uujoho Cristota, onoomo iimit#noti sih#gov# idugaavequi, noonoro.

²⁰ M#iro iguiraa#ja i#jafaño sanooro oro eetavota, nih#bam# eetavota icano icatat#hi. Bu toll#ro #mohono, bu nifaqui guirihilluno icano. Fano iimigui#haro icat#no. Sanood#noro iiminehe#jegui#haro icaf#hi, bu jaanoti sanood#no #dicunonogui#ha, beevanogui#haro icaf#hi icano.

²¹ Jaabadi sano imiguiiharo miicaqui imino mofico mihimibachumoro ijeevadi Mo-haivoj#bo dudicamaajeguiiharo mihicajimo iimitinehejete mihinivatino mofico mificu-
uqui. Jaachiji jari fanoova iiminoono eetavoguiiharo mihicahi.

²² Jaanegui #joho sicafehi idiicaabo sicafe iimogonehejeque jeecevot#bo. Jaaboro
it#covono ificoro deesamaaje, miyaavogoco, gaijico, sajeeb# icaco icano sano imino
jeeb#iri Aivoj#bo Jesucristoco ejeecevomoma.

²³ Bu mih#fono fanoova jenaucasico deecivedino. #ro gaajacuuhi toneheje amoca-
sicro omoon#sufinoco.

²⁴ Aivoj#bo Jesucristo jeecevominaafi sitaama aamocasiiboro igotatihi. Toll# icat#boro
famoovamaryo imino icafihi. Jaabo imino j#bogominaafi fanoovaaco jaabic#boro
icafihi.

²⁵ Jaabo s#cuno jeeb#iri iicaj#sumoco ifagueequi, Moocaani diiboco toll# iicano ifico
ubuunan#boro miyaanoco agaajasujinoco es#cin#boro.

²⁶ Jaamo aacomoro itaajaqui #ji diitoco itacurahihufano agañ#suneri #c#boro diitoco
iimogobadi imoon#qui ificuunoti.

3

Niinoosumi Jill# Miyam#naa Icaji.

¹ Toll#ro bu gaaja ufucu niinoosumi icajino siibadi #h#icuno iicafucuje.

² Jaasumi icajimo miyam#naa ifi imiguiiharo fanoovaaco omoon#fifimo,
sihidi nih#bam#ma iicanoco iimeguefifimo, ificoro sihidi jeevahi eneeffifimo,
mih#fonehejeque aivo fanoovama icahi, noomoro quehe quehe iicaffifimo. Jaamoro
Moocaniditi iminootino ih#iimaaffifimo, bu caanim# onoonoco: Jii, nootimo iicaffifimo,
sita diitoco imino omoon#ronehejeque diitoco cab#acujitimo, bu jaamo Moocaani
iimaahijico boc#guejitimo,

³ sitaaco agaj#moro idaasuguejitimo, sicama#nehejeque j#bohocasififimo,
iimoy#cinocoro omoon#fifimo, idaasugotimo omoon#fifimo, fanoova iimino
j#heguem#naa iicamo,

⁴ iyotocoro imitino omoon#sufifimo, guucibatimo fanoovaaco omoon#fifimo,
sicama#neheje mih#foneriro ijeeb#ino agahafucuumo. Moocanico guinotimoro jill#
ificoro imo imo omoon#sunehejequere iguiinomo.

⁵ Jaamo Moocaani iimaahijico jill# ih#fuvusuro all#ohifiiriro imino moon#jimo.
Jaarumo tuunamaajimo toono mityaco miyaano icarunoco. Toll# iicamoti diifico
gaihuini.

⁶ Diitoototi saatoho iijanofano #j#cafotomoro agaajatimo gaigoomico ba#h#icahi.
Jaamo gaigoom# imitiri ifiinoco gahafusuhicahi fanoova imogocoro efeehevemere,

⁷ fahij#varo gaajamoro icarumo miyaanovi ufucuro #fototimo.

⁸ Oono Jane onoobo, Jambre onoobo icamisi Moiseque ejenaauubadiro, bu diito
miyaano iicanoco jenaauhicauhi, diitoco ihesamaajene imitacumo, iimicuutimo icano,
bu miyaavogofano#di agaajaracuutimo.

⁹ Jaarunaa Moiseque ejenaauum#sico gaajac#umo jihovotisi iicaunoco. Jaabadiro bu
diito ba#h#it#hi pary#jiin#je miyam#naa diito jill# jihovoto iicanoco agaajac#cuudi icano.

Pablo Timoteoco Ataj#bano.

¹⁰ Jaanoti naha #joho imino uujoho #j#beguehicabadi, bu uujoho icahicabadi,
uujoho omoon#guehicabadi, tamiyaavogoco, tajaabicico, tagajico icano, bu uco
#j#hevenehejeque ajaabic#hicano,

¹¹ bu uco idaasuno omoon#hicanehejeque, #ro bu gaajacuuhi uco #j#hevenehejeri
idaasuno icahicaunehejeque Antioquia cuumivi, Iconio cuumivi, Listra cuumivi icano.
Jaaruno pary# tonehejete Aivoj#bo uco taajasuhinihi.

¹² Jaabadi paryi famooro Cristo Jesuguiha ifico iimibachumoro ijeevadi ificuumo. Toonohalliti diitoco ij#heveni idaasuno icaji.

¹³ Jaanoti iimifitimo, abañififimo icamo imitifaño janaaniviro feeji bañimoro, bu ificoro abañineri icano.

¹⁴ Jaanoti ijoho agaajahinofaño mityano diica, iro toonoco imino agaajacuunofaño. Iro gaajahi jaanoco m#joho ico ij#beguehininoco.

¹⁵ Mi#ro seemenetiro ijoho gaajahi iimino Caatinihaamefaño onoonoco. Toono ico ij#bogonoro taajasufaño ico asatyeyino Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi.

¹⁶ Mi#ro paryi#ino Caatinihaamefaño onono Moocaani ifusuuboro agaajasuunoco acaatiniuno. Jaano m#noco j#beguehi. Jaanoro imitino mihicanohalliti m#noco #bano, fagoono, m#noco j#bogono iticovono ifiima miicaqui icano.

¹⁷ Jaaneri Moocaani jeecivominaafi imino agaajaaboro, bu imino iimibaivooboro paryi fanoova imicoro imooniqui.

4

¹ Jino ico guiraano taj#bahi Moocaani imegavi, bu Mohaivoj#bo Jesucristo aivoj#bobadi asaaboro uchuumucuumoco, ubuheemeque icano emeeci#boro ijeevadi sahaje udugaacujibo imefeenevi.

² Jaabo d#beguehi taajasuj#bogoco suufenit#bo, jaguisifucuro icatino, bu tolliro miyaminaa agaajagomo iicasumi id#beguejiturusumi icano. Imino gaajasu, bu saatoho imino omoonitimoco dihiba, fanoovaaco daabici#bo fagoj#bogo ijiri.

³ Mi#ro ufucu iicajino gaseji. Jaasumi miyaminaa jaabici#cuujit#hi aivo iimino j#bogo ijico. Jilli iinoro iimogobadi ajashutimo j#bogominaati iguiinomoro ficujimo diitoco ij#beguequi. Jilli diito uguubunicinoco iimogonocoro.

⁴ Miyaano j#bogoco ibujinaago ificucuumoro jihovobogoje fanoova j#bogocoro miyaano onoomoro: Jii, neejimo.

⁵ Jaanoti ijoho iimino ijico imino ficu, idaasuno idiicarunehejeque daabici, taajasuj#bogoco id#beguejinojaagoviro minifoto, imino didudicamaajeque di#futusu.

⁶ Jaanoti uujoho tafico acicuuj# Moocaani jeeciveguiha idaasuno imoonicafetequi, fitivucuuno iguijevejino oovo agasene.

⁷ Jaabo uujoho iimino moonicasico moonicasicuui, tooneguiha ijineehicaabobadi nijecivi #futucuui, miyaavogoco uujoho ejeevesut#boro imino eetavucuui.

⁸ Jaano jisumi iimino icari ajaadujino uco toomocin#cuui. Jaanoco ufucu uco acij#bo Aivoj#bo iimino emeeci#boro udugaacufiibo. Jaabo ucoro acijit#bo, bu tolliro paryi famooro diibo asaajinoco iimogomoco icano.

Pablo Timoteoco Onono.

⁹ Goovano jei disaa uco emeeci#vaabo.

¹⁰ Mi#ro Demas onobo uco jeevesucuui jjeonehejequere janaanici aivo iimoy#cimaño. Jaaboro Tesalonica cuumivi feehin#cuubo. Jaanoti bu tolliro Crescente onobo feehin#cuui Galacia j#n#jev# ij#beguequi, bu tolliro Tito Dalmacia j#n#jev# feehin#cuui ij#beguequi.

¹¹ Jaanoti id#boro Lucas uuma icahi. Jaanegui Marcoco iguiinooboro siva juuga uco tadyudicamaajeti ihamusuqui.

¹² Jaanoti uujoho Tiquicoco galluhinihi Efeso cuumivi.

¹³ Asaadi jei uudi siva tagaachehu tajeebutachehuco Troa micuvi Carpo onobo ijafañovi ejevesuhinichehuco, tolliro bu tahaameneque, bu tahaamene pergaminohaamehallivi acaatinihaameneque icano.

¹⁴ Alejandro onobo jigaiño dudicamaajeminaafi aivo uco imitino moon#uui. Jaaboco jaafa Moocaani toono jaadaco acihi.

¹⁵ Jaaboti bu ijoho difico gaihuini, moj#bogoco iimogot#boro toonojaagodi iicat#boti.

¹⁶ Tolliro bu iticoni aivojitoma tahallivi ihiimausumi mihaiñooba tahalliti icautihi uco aamusumo. Jilliro famooro uco jeevesuhinimo. Jaarunoco uujoho teemehi Moocaani toonoco esafototiibo iicaqui.

¹⁷ Jaarunoti uco Aivojibo Jesucristo uco aamusuubo sefaco aciuihi. Jaamaño uujoho imino imivehi taajasujibogoco ijibogoobo. Jaamaño faajiinijeminaacoro tobogoco guubusucuuihi, judiomí iicatimehejeque. Jilli Aivojibo uco sihidí ñihicunehejete taajasuuihi.

¹⁸ Jaaboro bu uco fanoova iimitinehejete atajasuuboro ficujiibo niquejefaño iicano ihaivojiguiiha. Jaabo Mohaivojibo Jesuco macahacisu fahiijivaro. Fine.

Niinoono Iijico Agalluuno, Bu Imino Onoono Icano.

¹⁹ Taajico daaci Prisca onoogoco, bu Aquila onooboco icano, bu tolliro Onesiforo onoobo iijaminaaco icano.

²⁰ Jaanoti Erasto onoobo Corinto cuumiviro fitafetehinihi. Jaanoti Trofi onooboco ficuuhinihi guihuvaaboco Mileto cuumivi.

²¹ Jaabo asaadi jinija imegavirocahi disaa. Dijaago Eubulo onoobo iijico galluuihi, bu Pudente onoobo, Lino onoobo, Claudia onoogo icano, bu tolliro paryi monahabomi icano iijico galluuihi.

²² Jaafa ñma Aivojibo Jesucristo icahi, bu jaafa Moocaani famooro amhaico imino moonihi icano.

TITO

Pablo Tito Onoobedi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo Moocaani jeeçivominaafi, bu Jesucristo minisuminaafi icano. Jaabo uujoho miyaavogogaagovi sivaqui Moocaani #cimoco, bu miya iimaano iticovono imino fiivojaagovi isivajinoco igaajaqui,

² bu ifinijitino fiivoma mihicajinoco mehesicininoco igaajaqui icano. Jaanoco Moocaani abañitatibo: Ifinijitino fiivoco aciji, nuuhi s#cijetiro jiinije fiivuutinaacaro.

³ Jaamaño jino diibo unuusumi mihicacumaño, m#haico ij#bogoco gaajasucuubo, jino uco Motaajasuminaafi Moocaani ij#bogoco j#beguequi ataj#banofeenedi.

⁴ Jaaneguiiha #di jihaameque caatinihi Tito ij#joho tamiyaavogo seemene tamiyaabo idiicabedi. Jaano miyaavogoma #ma misi mihicano. Jaabo uujoho imeguehi Dios Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi ico imino omooninoco, bu sajeeb# icaco aacinoco icano.

Tito Creta Chugaivi Ududicamaaiño.

⁵ Ico uujoho Creta chugaivi ficuuhin#uhi oono imibachurautinoco dimibachuqui, bu quillahutoco ficuuiqui Moocaani ijano faacuumivari iicajajefaño oono ico ataj#baubadi.

⁶ Jaanegui quillahutoobo imino iicaqui, sita diibediti: Imitino, nootimo iicaqui, bu jaabo saafigo tajere iicaabo iicaqui, bu jaabo seeme miyaavogominaa iicamediti sita diitoco: Iimitimo, bu guubutimo icano, nootimo iicaqui icano.

⁷ M#iro Moocaani iija toomominaafi obispo onoobo iimino ifi iticovono ifima icanic#hi. Jaabo jenaaufitibo iicaqui, bu icaj#sutibo iicaqui, bu guiriicavefitibo iicaqui, amocasifitibo iicaqui, bu ajashurunoco guiraano ajaadusuuboro guiraano nih#bamico #cinoco imogotibo iicaqui icano.

⁸ Ivi jilliro baaminaaco imino ijafaño igaay#chicaqui, bu iimino icaco iimeguequi, bu imihuseebe iicaqui, bu imino imoonihicaqui, bu Moocaanidiro ifico ificuuqui, bu ifi imitinoco iimogonoco moonitibo iicaqui,

⁹ bu miyaano j#bogoco diiboco ij#buguunoco jeevesutibo iicaqui icano. Jaaboro sitaaco iimino j#bgori iquehecutusuqui, bu ejenaauhicamoco imiyaavuvusuhicaqui icano.

¹⁰ M#iro sihid# icamo aivo uguubuhicatimo, bu aivo janaan#ci judiomifaño icamo icano. Jaamo sicamañooco ihiimaamoro miyaminaaco bañhicamo.

¹¹ Jaamoco llinoci iimaatimo iicaqui. M#iro fajavaminaacoro mitasumoro feehicamo mij#bogotatinoco ij#bogomo #furumo toonohallivi nih#bamico igaay#ciqui.

¹² M#iro diito Cretaminaa jihovotoco acaanivamo iimaaminaafi iyotoditiro nuuhi: Cretaminaa aivo bañ#fifimo, bu aivo asimibadi jeevamo, aivo machufifimo, gaiquififimo icano, nooboro.

¹³ Jaabo aivo miyaanoco nuuhi. Jaanegui sefano diitoco fagoo imino imiyaavomoro iicaqui.

¹⁴ Bu jaamoro judiom# bañ#fiira j#bogoco miyaavogotimo iicaqui, bu oono miyaano j#bogoti uuvuduehicamo ij#bogonehejeti icano.

¹⁵ M#iro ihesamaaje im#hinivat#medi pary# fanoova m#hinivat#hi. Jaanoti imiyaavogot#medi, bu ihesamaaje im#hinivamed# icano fanooro m#hinivano. M#iro ihesamaaje, ijeeb# icano pary# diitoco im#hinivamaño.

¹⁶ Jaamo: Moocaanico magaajahi, unuuruno omoonihicanofañodi gaajaveechuno miyaano iicatino. M#iro idicufimo, bu guubutimo, bu iimino moonico ajashuno gaajatimo icano.

2

Miyaano Jibogo.

¹ Jaabo idibugusumi miyaano jibogofañodiro dibeguehica.

² Bu amiyato gaifiimico dibogo guiriicavotimo iicaqui, bu iminoro ihesamaaiqui, bu miyaavogofaño imino iicaqui, bu gaijima iicaqui, bu jaabicima iicaqui icano.

³ Bu tolliro amiyato gaigoomi Moocaani iimogobadiro iicaqui, sicamañehejeque jibohocasitimo, bu guiriicavotimo iicaqui icano. Jaaneri imino,

⁴ bagocajamico ejeevamaaisuneri diito aijimico igaijiqui, iseemeque igaijiqui,

⁵ bu diigo iminoro ihesamaaiqui, bu ajevatigo iicaqui, bu iijaco imino iteemequi, imihusegue iicaqui, aiji onoonoco jenaautigo: Jii, ineehicaqui icano. Jaanofañodi mihaiñooba Moocaani jibogo imitino iimaatimo iicaqui.

⁶ Jaabadiro bu sicafecue dinoo: Imihusene iicaqui.

⁷ Paryi ijoho omooninofañodi diitoco gaajasu. Jaamoco idibogosumi imihusene dibogo, jeejeje icatibo,

⁸ iminoro diimaa, toonofenedi mihjoho: Ico dihimiti, needino. Tolliti nucufvejimo oono paryi Moocaani jibogoco imeguehicatimo. ¿Jaamo milliti bu mihaiti imitino iimaajirahi?

⁹ Tolliro bu jeevivominaaco fajini ihaivojito atajibanoco paryi: Jii, ineehicaqui, diitoco imo imo imoonihicaqui, bu onoonoco iimusuffitimo,

¹⁰ bu nanivatimo imihusenerere iicaqui. Jaanoco aatyimemere famooro igaajaqui Motaajasuminaafi Moocaani jibogo oovosinoco.

¹¹ Miuro Moocaani mihhaico iimihuseque ifusuno sivahi taajasuco paryi miyaminaadi.

¹² Jaano toono Moocaani imihuse mihhaico jibeguehi mohimitico mejeevesuqui, bu jiinijeo imogonehejeque icano. Jaamoro jiijehallivi imino miicaqui, ticovono ifiima Moocaanidiro.

¹³ Tolliro bu mihhaico gaajasuno oono oovosino sihidi ejeevaabo Moocaani Motaajasuminaafi Jesucristo asaajinoco oono motoomo mihhaico unuunoco.

¹⁴ Jaabo miuro mohallivi guijeveuhi paryi mohimitico inituboro mihhaico itaajasuqui, diibota mihicamoro imino momoonihicaqui.

¹⁵ Jaano jinooco diitoco dibogo, quehecutusuuboro, mityama fagooboro icano. Ivi saatohoti difiico taajavusudino.

3

Miyaavogominaa Jilli Iicano.

¹ Tolliro bu diitoco desaayu paryi aivojitoco imityaguehicaqui, bu paryi fanoova iiminocoro imoonihicaqui icano.

² Tolliro bu sitaaditi imitino iimaatimo iicaqui, bu sajeebima icamoro sitaama imihijino iicaqui, bu sicujeebima paryi famoovamaryo iicaqui icano.

³ Miuro bu mihai iticoni tolliro mihifomo mihicauhi, bu Moocaani onoonoco: Jii, meneehicautih, jilli mimitaciniuhi, bu fanoohimiti imogono, bu fanoohimiti imo icaneheje icano jijovoto mihicauhi fanoohimitifaño mihicaumaño, bu sitaanoco mihimeguehicauhi, mijiheveciniuhi, bu fahigova sitaama mijihevecasihicauhi icano.

⁴ Jaarunaaca Moocaani Motaajasuminaafi igaijico, bu iimihuseque icano miyaminaaco ifususumi

⁵ mihhaico taajasuubo. Jaaruno mihai iiminoco momoonunoti icatino, jilli mihhaico idaasugumaño. Jaabo mihhaico taajasuubo Igaijari mihhaico inituno bohofiico aacinofoenedi. Jaano Moocaani Gaija mihhaico bohofiima icasuhi.

⁶ Tolliro bu Motaajasuminaafi Jesucristofenedi Moocaani mihhaico Igaijaco ajashutino aciuhi.

⁷ Jaaboro iimihusefañodi mihaico igaayiciqui jaanofeenedi mihai ifinijitino fiivoco meteemehicanoco magaayiciqui.

⁸ Jaano jino aivo miyaano. Jaaneguiiha imeguehi ijoho jinooco sefano atajibanoco. Jaaneri Moocaanico imiyaavogomo iiminocoro imoonihicaqui. Jino aivo paryi fameediro imino.

⁹ Jaanoti mihifono iimaaco deecivedino siicijeminaa momono guicibadi iicanehejeque, bu jivevecasinehejeque, bu oono Moise tajibahallivi jenaucasinehejeque icano. Toono jilli mihifoneheje, jihovoneheje.

¹⁰ Jaanoti bu saatoho Moocaani iijaminaaco siibadije udugaacuhachijii fagoo mi-foociro. Jaanoco: Jii, onotihachijii diiboco buhigovi gañii.

¹¹ Jaano uguubutitoti gaaja diibo miyaanoti imitacuunoco, bu iimitiro diiboco: Imitino, unuucuunoco.

Titoco Ifitacuuno.

¹² Uujoho dijaago Artemas onooboco, bu Tiquico onooboco icano agalluudi, tolli icarunofaño disaa Nicopoli cuumijaago uco emeecitoobo. Uujoho tuucuumivi jinijadihico afatyonoco imeguehi.

¹³ Bu disefadino daamusu saafi abogado Zena onooboco, bu Apolo onooboco icano. Jaamisi ucujivaachunoco daaci jinejeti cuujivaachutimisi ifeequi.

¹⁴ Jaanoco aatyimemere mota iicamo igaajaqui imino moonico. Jaamoro ucujivaachumoco ihaamusuhicaqui. Tolliti ifino sinejeguiiha iimiqui.

Niino Fitacu.

¹⁵ Paryi jino uuma iicamo dijaa ijico galluuhi. Ijoho bu moojico daaci miyaavogofañodi monahabomi iicamoco. Jaafa Moocaani paryi amihai imino moonihi.

FILEMON

Pablo Filemodi Acaatinuhaame.

¹ Uujoho Pablo, jino Cristo Jesu momohalliti civojafaño iicaabo jihaameque caatinihi sano monahabo Timoteoma #di, agaij#bo Filemon mududicamaaje nahaboniminaafidi,

² bu Moocaani iijaminaa oono diijafaño igaivehicamedi, tolliro bu monago Apiadi, bu Arquipo mihaico mududicamaajeque aamusuhicaabedi icano.

³ Jaamo amihai magaayici Moocaani, bu Aivoj#bo Jesucristo icamisi imino omooninoco, bu sajeeb# icaco acinoco icano.

Filemon Gaiji, Miyaavogo Icano.

⁴ Fahijivaro uujoho Moocaanico dihallivi imehichi. Jaabo diiboma ihiimaasumi #ti esafetehichi,

⁵ Aivoj#bo Jesuco #joho agaijinoco, imiyaavogonoco icano, bu paryi Moocaanita iicamoco agaijinoco icano uguubuuboro.

⁶ Tolliro bu Moocaanico dilluhichi oono dimiyaavogoco aatyimemere imiyaavogomohallivi, jaamo Cristo Jesufa#odi paryi iiminoco magaayicinoco imino igaajaqui.

⁷ Jaabo tajeeb# jacusucafetehi, bu uujoho sihidi imo imo icahi #joho sihidi gaijima idiicanoti. Mi#ro #joho ta#ahabo, difa#odi miyaavogominaa jeeb# jacusucafetehi.

Pablo Filemon Jjovonohallivi Filemoco Idilluno.

⁸ Jaanegui uujoho Cristo minisuminaafi icaruubo ico taj#bajitihhi #joho omoonijinoco.

⁹ Ivi jilliro gaijifeenedi ico dilluhi. Uujoho Pablo amiyaabo iicacuubo, bu jino Cristo Jesuhalliti civojafaño iicaabo,

¹⁰ ico dilluhi jaani Onesimo onoobohallivi. Jaabo jino civojafaño miyaavogofeenedi taseemeneti minifutucuuhi.

¹¹ Iticoni naha Onesimo jilli mi#foobo dijjovono icauhi. Jaaruubo jisumi miyaabotiro misidi icacuuhi, #di bu uudi icano.

¹² Jaaboco dijaago uujoho siino galluhi. Jaaboco imino gaayici tafico idiicajirubadi.

¹³ Imogorahi jinoovi uuma iicanoco dibuunavi uco ijeeceivequi jino Cristo j#bogohalliti civojafaño iicaaboco.

¹⁴ Jaaruubo uujoho imogotihhi #joho idiimogotinoco omooninoco. Jaabo uudi #joho omoonino uujoho ataj#baneri icatino iicaqui, jilli #ro idiimogooboro omoonino iicaqui.

¹⁵ Fine Onesimo #ti dugaavuuhi guenene sihi iicatiqui. Jaaruubo jisumi #ma fahijivaro icacuujibo.

¹⁶ Jaaruubo jjovonobadi icacujitihhi. Jilli jjovono janaanivivi imino icacuujibo. Jaabo agaij#bo dinahaborucuuj. Jaaboco uujoho sihidi gaijihhi. Imi jaano janaanivivi #joho diiboco gaiji dijjovono iicama#o, bu Mohaivoj#bofa#odi dinahabo iicama#o icano.

¹⁷ Jaaneguiha digataavominaafi uujoho icahachij# diiboco gaayici uco idiicajirubadi.

¹⁸ Jaanoti ico diibo imitino omoonuhachij#, bu ico edebhachij# icano ucoro toonoco daadusu.

¹⁹ Jaabo uujoho Pablo, jinoocoro tahuseri caatinihi: Uujoho ico jaadui. Mi#ro bu uujoho ico neejirahi: #joho tahallivi guijevejirahi uco edebeneque daaduqui, neejirahi. Jaarunoco ico uujoho nootihhi.

²⁰ Jaaneguiha ta#ahabo, uudi jino iminoco deetavo Aivoj#bo Jesuco imiyaavogomo iicanicibadi. Jaaneguiha tajeeb#co daacusu Cristofa#odi ta#ahabo idiicama#o.

²¹ Jilli #di caatinihi #joho omoonijinoco agaajaaboro, bu jino ico onoonoco janaanivivi omoonijinoco agaajaaboro icano.

²² Bu tolliro uudi uujoho #fetejimañoco tahimega dimibachu. Miro jino teemehi amihai Moocanico midilluhicanoco amhaico ihaciqui uujoho amhaico emecitejinoco.

Niino Fitacu.

²³ Jaani Epafra onoobo dijaago iijico galluhi, jino Cristo Jesuhalliti uuma civojafaño iicaabo.

²⁴ Tolliro bu Marco onoobo, bu Aristaco onoobo, bu Demas onoobo, bu Lucas icamo jino uco tadyudicamaajeti aamusuhicamo dijaago iijico gallumo.

²⁵ Jaafa Mohaivojibo Jesucristo amhaico imino moonihi.

HEBREOS

Moocaani Illifeenedi Ihiimaano.

(Jn 1.3)

¹ Siicije naha Moocaani moheedetemihaima iimaajiibuuhi saicino siibadihije, jibogominaafeenedi.

² Jaaruubo jisumi jino niinoosumi mihaima iimaabo Illifeenedi. Jaabo Illifeenedi Moocaani paryi jinijeneque eheetavuuboro diibo usefano paryi fanoovaaco iicaqui ficuubo.

³ Jaabo diibo Moocaani imi aricuco ifusuubo Moocaani ifi tolli ejeevanoco ifusuubo. Jaabo sefari paryi fanoova icahi imityahiiifeenedi. Jaaboro bu mohimitico ifilluuboro casivuubo niquejefano Moocaani aivoji icagahallivi, imiyanaagonovi.

Moocaani Achi Sihidi Jeevahi Niqueje Toomominaa Janaanicivi.

⁴ Jaamaño Moocaani Achi sihidi jeevano minifetehi Moocaani toomominaa allinoocivi. Miuro caani busumijeti gaayicibo diito janaanivivi aivo imityamañovi.

⁵ Jaamaño cono bu Moocaani safooba itoomominaati cajaanibaco:

Hijoho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, noonova.

Bu cajaanibaco:

Uujoho diibo caaniti icaji. Jaanoti diibo taseemeneti icaji, nuunova.

⁶ Jaanoti idiboro Illi iicaaboco jiejehallivi isivauboro nuubo:

Mihimo diiboco paryi amihai Moocaani toomominaa, nooboro.

⁷ Jaanoti diito itoomominaaditi nuubo:

Itoomominaaco guibuhubati eheetavoobo, bu ijecivominaaco cijigaiguiihuti eheetavoobo icano, noonoro.

⁸ Jaanoti Illiditi noono:

Moocaani dihaivoji icaga; Jaafa ufucuro ifinitino fahiijivaro icahi, bu ditajiba imino atajibano iicano.

⁹ Hicovonocoro idiimogoooboro imitinooco diheguehi. Jaamaño Moocaani Didios iicaabo ico sihidi imono icaco acihi, digataavominaa allinoocivi, noonoro.

¹⁰ Tolliro bu noono:

Aivojibo, hijoho aivo iticoni jinijeque tanooco ficuuhi. Bu jaaboro dihuseri niquejeque deetavuuhi.

¹¹ Jaaruno toneheje finiji. Jaanoti hijoho ufucuro finitibo fahiijivaro diicaji. Jaanoti toneheje queemeveji gaachehu ooomovonicibadi.

¹² Jaanoco gaachehuco mihicanicibadi gatatahuruji. Bu jaanoco buunaniji gaachehuco siino mubunaninicibadi. Jaanoti naha hijoho diiboro fahiijivaro diicaji; ufucuro difi finijitahi, noonoro.

¹³ Jaamaño miuro Moocaani itoomominaati cajaanibaco nuutahi:

Tamiyanaagonovi casivo, diminaaco iguiinonijinohachuta, nooboro.

¹⁴ Miuro paryi Moocaani toomominaa jilli gaijamiuro Moocaanico ejecivomo. Jaamoco gallufibo taajasuco agaayicijimoco ihamusuqui.

2

Mataajajinoco Mejeevesudino.

¹ Jaano jilli iicaneguiiha aivo imino muguubuniciji oono muguubuhinino, iimino jihaiti buhigovi minifototimo miicaqui.

² Jaanoti naha siicije Moocaani toomominaafeenedi aaciuno jibogo sefano icauhi. Jaanoco guubuutimo imitico omooniumoco toonohalliti idaasuno moonicafutuuhi.

³ Jaabadiro bu miihai aivo aajashutino taajasuco mejeecivotihachijji, miihaico idaasuno moonijiruubo. Miiro toono taajasuco iticoni diiboro, Aivojii bo jii buguuihi. Jaanobuunati jari toonoco uguubuumo imino agaajaciumoro miihaijaagovi fatyusuuihi.

⁴ Jaabadiro bu Moocaani toonoco imino gaajasuuihi miyaano iicanoco. Toonoti igaaajacui ajabafiranehejeque, sihidi ejeevano, mityano aatyimeratinehejeque omoonihicaunofeenedi, bu tolliro miihaico Igaijaco siibadihi je aacinofeenedi icano ijeebii onoobadi.

Jesu Inahabomi Ticabadi Minifutuuihi.

⁵ Miiro oono toojeti mihiimaaje ufucu icajino jii ni jeque Moocaani itoomominaa usefaño ficuutihi toojeque itaajii baqui.

⁶ Miiro samañoohaame Caatinihaamefaño saato ho neehi: ¿Miihi ijoho Moocaani sihidi edeevaabo miyaminaa sihidi ejeevatimediti deesamaajirahi? ¿Jaabo collihi diito iguijevefimojaago feejirahi?*

⁷ Miiro jihachutasituro diitoco diitoomominaaguiinovii ficuuihi. Jaaruumoco fanoova imiri, bociri icano diitoco bocisuuihi. Bu jaaboro diitoco mityaco daacuihi paryi edee-tavuunohallivi.

⁸ Paryi fanoovaaco diitoguiinovii ficuuihi, noono.

Jaamaño tolli paryi miyaminaafiguiino ificuucumaño diitoguiinovii fanooro icacuuno. Jaaruno fañehiica mahatyimetihiica paryi fanoovaro diito iijico obocigonoco.

⁹ Jaarunofaño mahatyimehi Jesuco jihachutasituro Moocaani itoomominaati guinovii ificuunoco. Moocaani sihidi igaijima iicamaño imuguuihi diibo famoohalliviro iguijeveujinoco. Jaaruubo jisumi diiboco Moocaani bocigusuhi idaasuno iicauboro iguijeveuno jaada.

¹⁰ Jaamaño Moocaanidi fanoova choomotihii diibofeenedi. Jaabo Moocaani imeguehi famooro iseeme iimihigo niquejefaño ofoonoco. Tooneguiiha Moocaani Jesucristoco idaasuno moonisuuihi imi Taajasuminaafiti iicaqui.

¹¹ Jaamaño paryi imibachucinicuumoco ijeevadi ificuucuumo, bu diitoco imibachu-ubo icano paryi sacaanitaro. Tolli iicamaño Moocaani Achi nucufeguetihii diitoco: Tañahabomi, onoobo

¹² Caatinihaamefañodi:

Iti iimaaji uujoho tañahabomima. Jaaboro ico imeji dimasineri igaivominaafeenevi, noonoro.

¹³ Tolliro bu noono:

Uujoho Moocaanicoro esiciniji, noonoro.

Jaabadiro bu siino noono:

Jineeri icahi, jino seemeque Moocaani uco aacihimoma, noonoro.

¹⁴ Miiro jaamo miyaminaa seemere ihuucuma, itii johoma icano iicamo. Jaabadiro bu tolliro Jesu minifutuuihi ihuucuma, bu itii johoma icano iguijeveuqui. Jaano iguijeve-eneri oono guijeni mityama iicauboco ijico ifinisiqui.

¹⁵ Jaamaño jilliti taajasuubo oono paryi famooro iguijeveneque iiguimoro jiovotobadi iicacuumoco.

¹⁶ Jaamaño Moocaani toomominaaco ihamusuqui saautii bo. Jilli Abraham iyaachimihacoro aamusuvaubo saauhi.

¹⁷ Jaamaño diito inahabomi iicaubadiro icaubo sacerdotemi aivojii boti iicaqui jeevesutiibo iicamaño, bu sihidi idaasugoma iicaqui Moocaani imefeenevi, tolliro bu miyaminaa imitico ibuusuqui ifiico idaasuno omooninofeenedi.

¹⁸ Miiro idaasuno iicauneri ifi nisucafutuuihi. Jaamaño jisumi amusuubo tolliro inisucafotomoco.

* 2:6 Sahaamefaño noono: Miyaminaafi.

3

Jesu Moise Janaanicivi Jeevahi.

¹ Tañahabomi, amñhai mihimibachucinicumaño ijeevadi mihicamo, Moocaani ita iicaqui ucuuhuvamooto mihicamo imino magaaja Cristo Jesu mohiimaa iiji minisuminaafiti iicanoco, bu sacerdotemi aivojñbo diibo iicanoco icano.

² Jaabo Jesu Moocaanima imino icauhi. Jaaboco Moocaani jino dudicamaajehallivi ficuuhi. Jaabadiro bu tolliro Moise imino icauhi Moocaani iijano miyaminaaco ejeecivuunovi.

³ Jaarunofaño Jesu janaanici toonovi ibocima icahi Moise janaanivicivi; oono iijaco eheetavoobo tooja janaanivicivi ibocima iicanicibadi.

⁴ Mñiro iijanoco eheetavomo iticovoocivi icahi. Jaarunofaño paryi fanoovaaco eheetavuubo Moocaani.

⁵ Jaabadi Moise aivo imino icauhi Moocaani iijaco ejeecivehicaunovi: Ududicamaaihicaunobuunati Moocaani eheetavuujinoco ijñbogono.

⁶ Jaarunofaño aivo Cristo janaanici imino icahi Moocaani iijaminaa mñhai mihi-camoco ootomoo. Jaamo mñhai Moocaani iijaminaa mihicamo sefano mihicamoro mehesiciniqui, diibo onoonoco imo imo momoonimoro mimiyaaveguequi niinofucuvi.

Moocaani Cuumiminaa Ajaguisijino.

⁷ Mñiro jaamaño, Moocaani Gaija neehi Caatinihaamefañodi:

Jaachijji amñhai Moocaani iijico muguubuhachijji

⁸ amñhai jeebñco mucuhufutusudino, johono sicaihigovi iicausumi Moocaanijaagovi isifiratuumoro diiboco inisuumo iicaubadi.

⁹ Tahigo amñhai eedeetemihai uco nisuuhi, buhicagaha cuarentadi ficabava ticovovi tahi uujoho omoonihicaunoco atyimehicaurumo.

¹⁰ Jaanoma iicaubo diitojaa isifiratuuboro nuuhi:

Jilli fahijivaro ijeebñnoco imitasumoro fahigova igomoro icahicamo, jaamoro imeguehicitimo taajñhaico agaajanoco, nooboro.

¹¹ Jaamaño uujoho toonohalliti diitojaa isifiratuuboro tamomofañodi, nuuhi:

Uma ajaguisijimañovi diitoco ifutusujitihino nooboro, noono.

¹² Tañahabomi, jaaneguiiha mehesicini cajaanotyoba amñhaiti iimitino jeebñma iicamoro toonoco mitasudino iicaabo Moocaaniditi diiboco mimiyaavogotimaño.

¹³ Tolli icatimoro fahigovavi fafucuvaaciviro mequehecucusasi jisumi jino iicanohachuta. Jaamo amñhaiti cajaanotyobaco imiti bañitino icadino. Jaaneri amñhai jeebñ Moocaaniditi jenaano minifetedino.

¹⁴ Jaanoti sicijetiro mehesicininoco suufenitimo toonofañoro quehecuno mihicamoro niinofucuvi mihifotohachijji, Cristojaagoti samañoonoti mataañovaji.

¹⁵ Mñiro jilli noono:

Jaachijji Moocaani onoonoco muguubuhachijji amñhai jeebñnoco mucuhufutusudino, johono diibojaa isifiratuumo iicaubadi.

¹⁶ ¿Cajaanotyobaco bu diibo iimaaco guubucuurumo diibojaa isifiratuumo? Eti bu johono paryi Moise Egipto jijnijeti isivaumo.

¹⁷ ¿Nacu bu cajaanotyoma Moocaani sifiratuuhi cuarentadino ficabava ticovovi? Eti bu diito Egipto jijnijeti isivaumo oono imitico eheetavuumoma. Jaamo diito paryi finihuhi sicaihigovi, iguijeveumo.

¹⁸ ¿Nacu bu cajaanotyoco Moocaani imomofañodi nuuhi: Tafaño majaguisijihigo mihifetejitihino, nooboro? Eti bu diibo unuunoco: Jii, unuutimoco.

¹⁹ Mñiro magaajacuhi imiyaavugutimaño diito ñfutuutinoco.

4

¹ Jaamaño ufucu Moocaanima majaguisijinoco aaciguunoma mihicanohachuta imino mehesicinini amihaiti saatoho toonovi ifototimo mihicadino.

² Miïro miïhaico bu aciïmo tobogo taajasujibogoco diitoco iicaubadiïro. Jaaruno diito uguubuuruno diitoco imino mooniutïhi uguubuurunoco imiyaavuguutimaño.

³ Jaanoti naha miïhai toonoco mimiyaavogomaño toono jaguisifaño mihifetehi. Oono Moocaani jilli nuuhi:

Jaamaño diitojaago uujoho isifiiratuuboro diitoco nuuhi tamomofañodi, uuma ajaguisijimañovi ifetejitimo, nuubo Moocaani.

Jaarunofaño Moocaani jiiñijeque ifiivusunotïro iticoniubo eetavuubo imivuudi jaguisiubo.

⁴ Jaamaño miïro samañoohaame Caatinihaamefaño jilli noono jaguisifucuditi:

Sahuse juugahuseti safucu icano nigaciti idudicamaajeti Moocaani jaguisiïhi, noonoro.

⁵ Siino bu Caatinihaamefaño noono:

Ifetejitimo uuma ajaguisijihigo, noonoro.

⁶ Jaarunofañehiica icamo saatoho toono jaguisifaño ijicafetejimo. Jaanoti iticoni toono taajasujibogoco uguubuurumo toonofaño ifutuutïhi: Jii, noomoro imiyaavuguutimaño.

⁷ Jaamoma iicaubo Moocaani siino bu ooviciïhi jisumico, jino mihicasumico. Miïro Moocaani miïhaima iimaahi, toonobuunati goovacuitnoti David unuunofenedi. Oono Caatinihaamefaño onoonoco munuucuïhi. Jaanoco bu siino meneehi:

Jaachijï Moocaani ijico muguubuhachijï amihai jeebico mucuhufutusudino, noono.

⁸ Jaanoti Josue diito israelmïco toono jaguisico ihaciïruva, Moocaani siino sifucuditi iimaacuujitïrahi.

⁹ Jaanegui icanehiica sano Moocaani cuumimïnaa ajaguisijino.

¹⁰ Jaamaño miïro Moocaanima ijaguisiqui ijicafotoobo, idudicamaajeti ajaguisicuubo, oono Moocaani iinoti ajaguisicuubadi.

¹¹ Jaanegui masï mesefaquifetequi toono majaguisijinofaño mihifetequi. Jaanegui saatohoba johono, imiyaavuguutimo iicaubadi mihicadino.

¹² Miïro Moocaani ijï buheehi mityama icano aivo janaanici siïjevano fanoova aamïgano fahïgoaaciti ijino iicano siïjeva janaaniciïvi siïjevano. Jaamaño mojeebï, mohesamaaje icano faicuvano icarunoco adicïno, bu miyamïnaafi ifiico faabeheri adicïno icano. Jaanoro foovono miniiyuno mohesamaajeque, mojeebï esicïnico icano.

¹³ Aivo jinehejeba chahahi Moocaani ifiivusuuno toonoti afataniïvejiruno. Paryï fanoovaro foovono icacuïhi faayacafutucuuno. Jaadi johono diibo imefeenevi mihimitico mihimibachujïbo imefeenevi.

Jesu Aivo Janaaniciïvi Sacerdotemi Aivojïboti Icahi.

¹⁴ Jesu Moocaani Achi aivo janaaniciïvi miïhai sacerdote aivojïboti icahi. Jaabo niqueje janaanici Moocaani imefeenevi aivo ifotoobo. Jaanegui imino momooniqui mohiïmaa ijico.

¹⁵ Miïro miïhai sacerdotemi aivojïbo miïhaico idaasuguejirahi moniinovanoti, miïro miïhaico iicabadiïro diiboco fanoova inisuuneri idaasuno icaubo. Jaaruubo imitico mooniutïhi.

¹⁶ Jaanegui masï imino mimiyaavogomoro Moocaani sihidi gaijïma iicaabovï mi-fiitïvequi. Toonoti miïhaico ihïdaasuguequi, jaaboro iimihuseri miïhaico ihamusuqui sihidi idaasuno mihicasumi.

5

¹ Famooro sacerdotemi aivojïto iicamoco miyamïnaafeeneti ïcimoro toonofaño ficu-umo Moocaani imefeenevi miyamïnaahallïvi iimaajinoco, bu diibo jeeçivoco iheetavequi, asimico agaisiraicïmoro Moocaanico tooneri ijeeçivequi miyamïnaa imitïhallïvi icano.

² Jaabo diibo sacerdotem iivoj#bo, bu icaruubo ififañodi iniinovanoma iicamaño, bu amusujiruubo agaajatimehejeque, iimino j#haiti imitamehejeque icano.

³ Jaabo bu ifi niinovama iicamaño jeeçivo asiri Moocaanico iimitihallivi jeeçivefihhi, oono miyaminaa imitihallivi iicanicibadiro.

⁴ Jaamaño aivo cajaanyooba jilli iinoro sacerdotem iivoj#boti icatatihhi. Moocaaniro iic#boto toono obocimañovi ficufihhi, johono Aaron onooboco iicaubadi.

⁵ Jaabadi tolli Cristoco moon#bo: Jilli iinoro diibo sacerdotem iivoj#boti icautihhi. Jilli Moocaaniro diiboco toono bocifaño ficuuhhi diiboco unuubadi: #joho taseemene, jifucu uubadiro idiicaabo, nooboro.

⁶ Jaabadiro bu samañoohaame Caatinhaamefaño diiboco nuubo: #joho sacerdotem iivoj#boti fahii#varo idiicaabo, Melquisede onoobobadi edeevaabo, nooboro.

⁷ Jaabo Cristo jiihalliri iicausumi sihidhi Moocaanima iimaahicaubo sefano ihaalli# tofaihuco gañ#boto dilluhicaubo diibo Moocaani diiboco guijevefañoti ataajasuujiruno mityama iicaaboco. Jaanoco Moocaani guubuuhi diiboco idilluhicaunoco Moocaanico miyanotiro ejeeçivehicamaño.

⁸ Jaamaño Cristo Illi icauruubo gaajauhi: Jii, onoonoco idaasuno iicauboro iguijeveuno-fañodi.

⁹ Jaaneri aivo ifico imino #futusucumaño ufucuro ifinitino taajasu abajaaboti iicanovi #futuubo paryi oono diibo onoonoco: Jii, onoomedi.

¹⁰ Jaamaño Moocaani diiboco sacerdotem iivoj#boti ficuuhhi Melquisedebadi ejeevaaboco.

Aivo Ñihicuno Miyaavogoco Mejeevesuruva.

¹¹ Aivo ajashutino jinohallivi meneejino icahi. Jaaruno aivo tih#no mij#beguejiruno, am#hai magaajagotimaño.

¹² Aivo gueenecuuno mihicano jisumi j#bogominaati mihicatacuuno. Jaarumehiica mihimeguehi siino am#haico sita ij#bogonoco; Moocaani iiji j#bogo aivo itih#tinoti. Aivo jilli fañoviro miniinovatucuuhhi. Aivo jilli miyaavogofaño mujusitihhi. Jilli mifañofaihuco aaducuuji#mobadi mejeevacuuhhi.

¹³ M#ro Moocaani iijico ajashunoro agaajamo seeme mifañot#otobadi iicamo. Jaamehiica gaajatihhi iticovono ifi icaco.

¹⁴ Jaanoti fanoocoro imino emeeçimo oono jusitamobadi ejeevacuumo, fanoovaaco udugaacunoco agaajacuuno, iimitinoco iiminofeeneti aaty#meneque ejeevamaaicuumo icano.

6

¹ Jaanegui masi# janaaniviro mefeequi miyaavogofaño jusimoro Cristoditi iticoni m#haico ij#buguunocoro meesudino, siino janaaniviro gaajamoro mofoo. M#noco guijevefaño asatyefinehejeque mejeevesunoco magaajacuuhhi. Bu tolliro Moocaanico mimiyaavogonoco magaajacuuhhi.

² Bu nitihallivi ij#bogonehejeque, bu miyaavogominaahallivi ihuseque ificujinehejehallivi ij#bogonehejeque, bu uchuumucuumo siino ubuheetejinehejeque, bu ufucuro ifinitino çijigaifaño efeejinehejeque icano magaajacuuhhi. Jaarunaaca janaaniviro gaajamorohiica mofoo.

³ Jaanoco tolli momooniji Moocaani iimogohachiji.

⁴ Jaamaño m#ro saatohe seseque agaay#çihiniçuurumo, bu Moocaani aacino imoco gaajaci#hiniçuurumo, bu tolliro Moocaani Gaijati agaay#çihiniçuurumo.

⁵ Moocaani j#bogo imoco gaajaci#hiniçuurumo, bu ufucu iicajino jii#je mityaco icano agaajaci#hiniçuurumo,

⁶ siino doj#çuviro eedeehifijaagoviro uhuumimoro Cristoco ejeeçivucuumo siino eedeehifi jeevesufeenedi bohomot# miniyuracuujitihhi. Jaamo diitiro siino Moocaani

Achico dojicuviro imohobujehallivi metetecubadi omoonimoro diiboco miyaminaa imefeenevi dejecumoro icahicahi.

⁷ Jaamo jinijebadi, fahijivaro toojehallivi nijaba aagonoco adujere iicanicibadi jeevamo: Jaaje toojeque ududicamaaimedi imino basutaaco ihinusujere inoovasuruva, toojeque Moocaani imino omooninoma icaje.

⁸ Jaanoti jarimocoro, ñaavahucoro icano ihinusuhachiji jinehejebaguiha imitije. Jaamaño Moocaani: Imitino, onooboro afaijanoguiinovivi aaquetejije. Jaanofeenevi jigasucafetejije. Jaabadi dojicuviro eedehefijaagoviro uhumimoro Cristoco ejevesumoco Moocaani fajaji.

Mohesicini Miiinoco Sefano Ficuuhi.

⁹ Agaijimo tañahabomi, jilli munuurunaaca, aivo imino magaajahi, amihaiti ajashutinoco Moocaani miihaico imino omoonino mohallivi taajasuma asanoco.

¹⁰ Miiro Moocaani aivo iimiibo. Jaamaño jabajeevejitiibo amihai momoonihicanoco, bu diiboco amihai gaijico mihifusumoco, miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco mahamusuhicanofeenedi; bu jaanoco jisumihachutahi moonimerehi mihicahi.

¹¹ Jaanogui mihimeguehi famooro miihai toonoco mihifusumoro mofoomo nijequevi mihifotonoco. Jaamo imino mihifutusuhi oono meteemehicanoco.

¹² Miihai mihimogotihivi amihai majaparyatonoco. Mihimeguehi oono imiyaavogofeenedi, bu ijaabicifeenedi icano Moocaani aaciguunoco agaayicimoro iicabadi mihicanoco.

¹³ Miiro Moocaani onoonoco Abrahamco aaciusumi ififañodiro oovicuhi miyaano iicaujinoco. Aivo diibo janaanivivi iicamo momofeenedi ohoovicujirumo achahauñaño.

¹⁴ Miiro jilli nuubo: Miyanotiro aivo ico imino mooniji. Jaaboro ico ajashujitinoco diyaachimihaiti aacino, nooboro.

¹⁵ Jaanoco Abraham tuumuhi jaabiciboro. Jaamaño gaayiciubo Moocaani diiboco unuubadi.

¹⁶ Jaabadiro bu miyaminaa siinoco unuusumi noonicimo diito allinoocivi iicaabo Moocaani momofeenedi. Jaano siino miyaano iicanoco, unuusumi Moocaani momofeenedi unuucuunoco, ¿milli bu janaanivivi siino mejenaauucujirahi?

¹⁷ Jaamaño Moocaani imomofeenedi nuuhi aaciguuno miyaano iicajinoco foovono ihifusuqui toono ibusumijeque aaciguunoco agaayicijimoco, bu jaano unuucuuno siino boobanicafutucuutihivi iicaujinoco icano.

¹⁸ Jaamaño icano minocivi diibo, bu diibo unuucuuno icano oboobaniracuutinoco. ¿Jaanohocifeenedi milli bu Moocaani unuucuunoco bañijirahi? Jaanofeenedi miihaico Moocaani acihivi sefano majacusucafotomoro meteemehicanoco mohimega ificuunoco magaayiciqui.

¹⁹ Jaano toono esicini sefano iicanoro mojeebico cuhufono ficuuno. Jaano jino esicini iicanoma miihai mihicano miihaico cuhufono ficuuhi niquejefaño iicaja Moocaani iija gaachehubaryutyigaba ticovo.*

²⁰ Jahigo tobaryu ticovo Jesu jicafutuuhivi mohallivi miihaidi jiihaico ifaayiciqui. Jaamaño jilliti Jesu sacerdotemivi aivojiiibo fahijivaro iicanovivi ifutuuhivi. Jaamaño Melquisedebadi jeevaabo.

7

Jesu Sacerdotemivi Aivojiiibo Melquisedebadi Jeevaabo.

* **6:19** Sahaamefaño jilli ficuuno: Toono esicini sefano iicanoro mojeebico cuhufono ficuuno, ancla ciijigai meenegaco samañoviro cuhufono ificuunicibadi onoonoco.

¹ Jaani Melquisede onoobou Salem cuumio aivojibou. Jaabo Moocaani caamovohi iicaabo sacerdotu. Jaabo Melquisede Abraham minaavi jiinjene aivojitoco iguionijehigoti uhuumiuboco acabaacutuuboro diiboco: Imino, nuuhi.

² Jaaboco Abraham aciuh fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro toono abajatoco iguioninonoti icunoco. Jaano Melquisede onono momo jilli eneejiruno: Iticoni, iimino Aivojibo, eneejiruno. Jaabo Salem aivojibo iicaumaño, bu: Sajeebii ica aivojibo, eneejiruno.

³ Jaabo buhugaavocafetehi caanima, seejima, bu iheedetemihaima icano chahaabo. Jibogoratino diibo fiivoti, bu iguijeveti icano. Jaabo Moocaani Achibadiro iicacuubo sacerdotemi aivojiboti fahijivaro icacuubo.

⁴ Jaanoco jisu magajacuuh Melquisede aivo sihidi jeevaabo iicaunoco. Miuro moheedebe Abraham icauruubo diiboco aciuh fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro moonicasivi aivojito nehejeque udumiticiunoti.

⁵ Miuro Moise tajiba onoobadi Levi iyaachimihai sacerdotemi iicamo miyaminaaco inehetehi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro ajaadusuno tajibama icamo; buhicagaha diitobadiro bu Abraham iyaachimihai icarumo.

⁶ Jaanoti Melquisede Levi iyaachimioobo icautiruubo Abrahamco jaadusuuh fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro. Jaabou diiboro Abraham Moocaani aaciguunoco agaayicubou. Jaamaño jilliti Melquisede Abrahamco: Imino iicajinoco, nuuhi.

⁷ Jaanoco famoro gaajacuuh diiboco: Imino iicajinoco, onoobo diibo janaanici sihidi jeevaabo iicafinoco.

⁸ Jaanoti jino mofeeneri iicamo fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro agaayicimo, jilli ticovo miyaminaaro iguijevemoro. Jaanoti Caatinhaame iimaahi Melquisede iguijevetiibobadi iicaabediti.

⁹ Jaamo paryi Levi iyaachimihai sacerdotemiti iicamo jisumi fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro miyaminaaco ajaadusuhicamo, bu Levi icano tolliro Melquisedeque fahuseecisaaje iicanoti sanoosaacoro jaaduuh sano Abraham ajaadusumiro.

¹⁰ Miuro jaasumi Abraham ififañerehiica iyaachimihai icauhi Melquisede diiboco aatimeteusumi.

¹¹ Miuro Israel cuumiminaa tajibaco gaayicuh sacerdotemi Levitam jaamoro Aaron iyaachimihafeenedi. Jaano miyanotiro toono tajibaco omoonimoco Moocaanjaagovi isatyejiruva colhiicaqui, bu siino sifi sacerdotu saajirahi. Jaabo Aaron yomoobo icacuujitino Melquisedebadiro icaburucuuj.

¹² Jaamaño sacerdotemi sifiti ubuunanicafutucubadiro, bu tajiba buunanicafetehi.

¹³ Jaabo Mohaivojibo diibediti jino Caatinhaame jilli onoobo, siicumii israelmi cuumioobo, tuucuumiti mihiñooahiica sacerdoteti icati cuumioobo.

¹⁴ Miuro imino gaajaveechuno Mohaivojibo Juda cuumiti asaanu. ¿Miuro Moise milliba nuutihi jicuumiditi, sacerdotemiditi ihiimausumi?

¹⁵ Jaano jino aivo foovono icahi bohono sacerdotu Melquisedebadi ejeevaabo ajafevene.

¹⁶ Jaamaño miyaminaa tajiba unuumaño diibo sacerdoteti icautihi. Jilli oono ifinisuratino ifi mityari diibo sacerdoteti icahi.

¹⁷ Miuro jino Moocaani jilli diibediti onono:

Hjoho fahijivaro sacerdoteti idiicaabo, Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

¹⁸ Jaamaño jilliti eedeetajiba buhigovi ficucafetehinicuuh, toono iniinovaumaño iim-iutimaño.

¹⁹ Miuro toono Moise tajiba jinejebaco imitusuutihi. Jaamaño toonobuuna aivo iiminoco mehesicinoma mihicahi, toonofeenedi Moocaanivi mifitivonoma.

²⁰ Jinooco Moocaani eetavuuh imomofeenedi unuuboro.

²¹ Jaanoti saatoho sacerdotemi jilli ticovonoro icauhi Moocaani imomofañodi unuutimo. Jaanoti naha diibo sacerdoteti icajino Moocaani momofañodi noocafutuuhi. Miïro Caatinihaamefañodi diiboti neehi:

Aivoj#bo imomofañodi unuucuuno, siino booban#cafutucuujit#hi: #joho fahii#varo sacerdoteti idiicaabo Melquisedebadi edeevaabo, nooboro.

²² Jaamaño Jesu bohono#hiji eedej#halliv# aivo iiminoco agaajasuubo.

²³ Miïro iticonio sacerdotemi aivo ajashut#hi, iguijevehicaumaño guenenene icahicautimo.

²⁴ Jaanoti Jesu iguijevetat#maño diibo sacerdoteti iicano sifiv# siino jeenet#hi.

²⁵ Jaamaño fahii#varo taajasujiruubo diibofeened# Moocaaniv# ifiit#vomoco, ufucuro mill# iicat#maño diitohalliv# Moocaanico idilluhicaqui.

²⁶ Jaamaño Jesu aivo miya sacerdotemi aivoj#bo m#hai mihimogoobo. Diibo aivo iimiibo, idicubama achahaabo imit#bama achahaabo imit#maati ijeevadi udugaacuubo, bu caamovono niqueje janaan#niv# aga#iiv#ic#cafutuubo icano.

²⁷ Jaamaño saatoho sacerdotemi aivoj#to icabadi jeevat#bo diito naha asimico agaisiraicimoro fafucuvaaciv#ro jeecevoco eetavehicamo. Jaanoco iticoni sacerdote iimit#halliv# jeecev#hi. Jaanohalliv# jari miyam#naa imit#halliv# jeecevomo. Jaanoti Jesu sano famoohalliv#ro jeecevucuuhi, safooro ifico iinoro aac#sumi.

²⁸ Jaanoti Moise taj#ba ficuuhi miyam#naa iimit#moco. Jaanoti toono taj#babuunati Moocaani imomofeened#ro unuuno illi Jesuco ficuuhi sacerdotemi aivoj#boti. Jaamaño diibo mill# iicat#bo fahii#varo iicaqui imiiboti eetavocafet#hi.

8

Jesu Bohono Iij#hallit# Iicaabo.

¹ Aivo jino imiyaanoco monoono, m#hai sacerdotemi aivoj#bo Cristo jilli ejeevaabo cas#vutuuhi niquejefaño Moocaani aivoj# icagahalliv# imiyanaagonov#.

² Jahigo sacerdoteti jeecevoo#bo imiyaa# iimija Moocaani iijafaño. Jaaja miyam#nao useti eheetavocafotoja icatino; Aivoj#bofeened#ro iicaja.

³ Pary#icino sacerdotemi aivoj#toti ificucafotomo icahi asimico agaisiraicimoro Moocaanico ijeecev#qui. Jaamaño bu toll#ro Jesucristo iguijeveuneri ita iicamohalliv# jeecev#uhi.

⁴ Jaabo jii#halliv#ro iicaruva ajashunogay# sacerdoteti icajit#ruubo. Miïro icamehiica sacerdotemi Moise taj#ba onoono jeecev#querehiica omoonimo.

⁵ Jaamo jito sacerdotemi ijeecevoco moon#hicahi niquejefaño iicaja ij#mico #c#jahajefaño#ro. Magaajahi jilli ihij#miro iicanoco, miïro Moise tabernaculo onoojaco iheetavequi omoon#sumi, Moocaani diiboco nuuhi: Meeci, jaaboro imino deetavo pary#, johono #co ifagaj#halliv# #fusuu#jabad#ro, nooboro.

⁶ Jaanoti naha m#hai sacerdotemi aivoj#bo Cristo ijeecevoco eetavehi. Aivo janaan#ci imiyajeecevoco eetavoobo diibo bohono iij#hallit# iicaabo toono aivo imino onocin#noco aac#guunofañoti iicano iicamaño.

⁷ Jaanoti iticoni unuuno iij# iimiuruva, chahajiruno siino bohono iij#co eheetavono.

⁸ Jaarunaa miïro Moocaani tsumio miyam#naa imit#co aty#meuhi Caatinihaamefaño diitoti unuubadi:

Aivoj#bo Moocaani neehi: Icajinehiica uu#joho bohono iij#co Israel miyam#naama, Juda miyam#naama icano eheetavono.

⁹ Diito eedeetemi#haima eheetavuno iicabadi icajit#no, johono diitoco ihuseti agaay#uboro Egipto jiin#jet# ihinusuusumi. Jaaruno diitoco unuuno taaj#co imino moon#utimo. Jaanoma iicaubo diitoco jeevesuuhi, noobo Moocaani.

¹⁰ Jaanoti ufucu iicaji tufucujebuunati Israel cuumiminaama taajico eheetavejino jilliji, noobo Moocaani: Tatyajibaco ficuji diito esicinifaño. Jaaboro ijeebinofaño toonoco caatiniji. Jaadi jari uujoho diicaaniji. Jaanoti diito uuti taacuumiminaaji.

¹¹ Jaadi iticovoocivi saafiisari igataavominaafico, bu inahaboco icano Aivojiboco igaa-jaqui jibogorajitino, famoovaro uco agaajajimaño. Famooro diitoti uco gaajajimo iguiraabo, aajashuubo icano.

¹² Jaamoco uujoho iimitico imibachuji. Jaaboro siino ufucuro diito imitico esafutucuu-jitihhi, nooboro.

¹³ Jilli Moocaani bohono eheetavono iijiti ihiimaaboro, iticonio iijico: Eedeenet, nuucubo. Jaano eedeenet iicacuuno unuucucubadi iicamaño goovacujino ifinino.

9

Moocaani Ijahaci Jiinijeoja, Niquejeoja Icano.

¹ Miïro iticoni unuuno iijifaño noocinino milli Moocaanico iimejinehejeque jijehalliri iicaja Moocaani iija tabernaculo onoojafaño.

² Jaaja tooja jilli eetavociniuhi, imeganaagonovi aivo iimimaño onoomañeri icauno chijigai iicuno, sano mesa icano, tomesahalliri ijeeçivo maahuno icauhi icano,

³ bu jaanohallivi iicaubaryutyigaba bujinago icauno aivo janaanici iimimaño onoomaño.

⁴ Jaamañeri icauno Moocaani jeeçivoco toonohallivi ijigasuhicauno altar onono. Jaaruno aivo faño icautino igaachehubaryutyigaba imegariro icauno jahisinaagonovi. Jaano oro eetavota imono uusuno maaniguijinoco toonohallivi ijigasuhicauno, bu Moocaani ihiimaano jibogoba cajonbabad jeevahi arca del pacto onooaba. Jaaba paryi ihallidi orori jeesuciniuhi. Jaabafaño icauhillu guirihillugayi oro eetavotahillu. Jaahill-ufaño icauno mana onono. Bu tolliro icauno Aaron quesei uruhutuuhi, bu tolliro icaubujeci guisibabujeci. Tubujecihallivi Moocaani atajibaunoco acaatinubujeci.

⁵ Bu toobahallivi eetavuumo miimisiici Moocaani toomominaatisi querubin onoomisi ijico. Diitisiti miyaminaa igaaajaqui tooneri Moocaani iicanoco. Jaamisi ijieçuhuciri toobahallidi foboocinihicauhi asimti tijeheri efefachuhicamañoco miyaminaa imitico Moocaani ubuusuhicaumañoco. Jaarunoti jisumi fanooro mijibugucuutihhi.

⁶ Jaajaco tolli eheetavuudi toojafaño sacerdotemi fafucuvaaciviro feejiibuuhi imegaomaño imimaño onoomañovi Moocaani jeeçivoco iheetavequi.

⁷ Jaanoti naha janaanivivi iicamaño aivo iimimaño onoohigovi saafiro idiboro diito sacerdotemi aivojibo feejiibuuhi safooro saficabavi. Jaabo tahifufuusumi asimti tijeheri asatyoboro Moocaanico jeeçivejiibuuhi. Jaaneri iimitico Moocaani ibuusuqui, bu miyaminaa imitico ibuusuqui icano.

⁸ Jaano toonoti Moocaani Gaija mihaico gaajasuhi, onono imegaomaño imimañovi Moocaani jeeçivoco eheetavehicaunohachuta, aivo imimañovi ifetehicautinoco.

⁹ Jaano toonoti jisumi magaaajaqui. Miïro onono tomañovi Moocaanico ejeçivono, bu asimico agaisiraicino icano. Jaamo tolli ejeçivomo jeebi imiti buusucafototatihhi.

¹⁰ Toono jilli ticovo machutahallivi, bu ticovo adutahallivi, bu ticovo imibachuhallivi icano onono. Jaano jilli allioneheje imibachucoro atajibano. Jaarunoco Moocaani ubuunanacuudi sihidit jeevacuutino.

¹¹ Jaamaño jisumi Cristo asaacuumaño, jino iiminoono asaano sacerdoteti Cristo icacuuhi, aivo imiyasacerdoteti. Jaabo diibo Cristo Moocaanico jisumi jeeçivucuuhi janaanici aivo imijafaño. Jaaja miyaminaa useri eheetavoratija: Jijehalliri iicatija, eneejiruno.

¹² Miïro Cristo aivo imimañovi jicafutucuuhi. Jaaruubo asimti tijeheri ijeeçivequi icatino, jilli itijeheriro ijeeçivequi. Miïro jaabo safooro tahigo jicafutuubo famoohalliviro. Jaaneri ifinijitino fiivoco mihaidi icuubo.

¹³ Miiro asimi tiijoho, bu niivimi seemeque altar onoonohallivi ijigasuguijino icaneri, imitima iicamohallivi fefachufimo. Jaano imityama iicamaño ifihallinocoro imitusuno Moocaaniguiharo iicaqui.

¹⁴ Jaano toono icaruno imityama icauhi. Jaanegui fine imi Cristo tiijoho janaanici imityama icahi. Miiro milli iicatino Gaijafenedi Cristo ifiiriro Moocaanico jeecivuuhi imihinibama achahano ifico iguijenineri. Jaabo tiijoho mojeebii imiti minoco guijevefaño asatyonoco, mihaico nitih, Moocaani iicaaboco mejeecivequi.

¹⁵ Jaamaño Jesucristo jino bohono iimaa eetavominaafi. Miiro diibo guijevfeenedi, eedehiimaaguinov iimitinoco omoonuno buusucafetehi. Jaamo diito Moocaani ucuuhuvaumo, ifinijitino busumijeque diibo unuunoco gaayiciji.

¹⁶ Miiro saafi inehejediti: Jillicahi momooni, nooboro ihiimaahaameque acaatinino. Jari diibo iguijevecuudi toohaame onoobadi moonicafetefino.

¹⁷ Miiro diibo iguijevetinohachuta toohaame onoobadi mooniratitino. Jari diibo iguijevecuunobuunati toohaame onoobadi moonicafetefino.

¹⁸ Jaamaño iticonio iimaa eetavo ticonicafutuuhi tiijoho gañifeenedi.

¹⁹ Miiro Moise paryi Moocaani atajjibaunoco paryi famoocoro miyaminaaco jibuguuhi. Jaaboro oveja ijeene taataco tifañoco icuboro, bu hisopo onoohohaafequ icuboro, toohaafe njequevi tootaataco ificuboro, asimi tiijoho nifaihuma icanofaño acaduuhacuuboro, itajjiba aameque fefachuubo, bu tolliro paryi miyaminaahallivi icano.

²⁰ Jaaboro diitoco nuubo: Jino tiijoho miyaavusuhi amihaidi Moocaani iimaaco atajjibanoco.

²¹ Jaabadiro bu iimija tabernaculo onoojaco, bu paryi toojafaño iicaunehejeque tooneri Moocaanico ejeecivehicaui nehejeque icano fefachuubo.

²² Jaano toono tajjiba onoobadi fiiticujiruno paryi fanoovaaro tijeheri imibachuafotonicino. Jaamaño tiijohoco igañitiruva, imiti buusurajitirahi.

Cristo Agaicaaucafutuuno Imitico Buusuuhi.

²³ Miiro toono niquejefaño iicanobadi jiijehallivi iicaunoco imibachuhicaumo asimico agaisiraicinofaño. Jaano toono niquejefaño iicaneheje asimico agaisiraicino janaanici aivo iiminocoro esuhi.

²⁴ Jaabadi Cristo miiro tooja iimija, miyaminaa useri eheetavocinijafaño jicafutuutih. Miiro jilli tooja niquejefaño imiyaaja iicaja ijero iicauja. Jilli niquejefaño jicafutuubo. Jahigo jisumi Moocaani imefeenevi icaabo mohallivi ihiimaaqi.

²⁵ Jaanoti judiom i sacerdotem iivojibo faticabaciviro safooro jicafetefihi aivo iimihigo onoohigovi itiijoho iicatineri Moocaanico ijeecivequi. Jaanoti Cristo saicino iguijeveneri jeecivotatih.

²⁶ Jaanoti tolli iicaruva, Cristo saicino guijevhehicajiruubo sicjetiro jiiinje ifiivunotiro. Jaaruno tolli icatino. Miiro jisumi jino niinosumi Cristo safooro sauhi fanoohalliviro. Jaaboro guijeveubo imitico ibuusuqui.

²⁷ Jaabadi famooro miguijeveji safooro. Jaanobuunati Moocaani ajaadujino icaji.

²⁸ Jaabadiro Cristo safooro guijenicafutuuhi paryi jiiinjeminaa imitico ibuusuqui. Jaanobuunati siino saajiibo jiijehallivi. Jaaruno tusumi imitico ibuusuqui icacuujitino. Jilli diiboco ootomocoro atajasuvaabo saaji.

10

¹ Jaanoti miiro Moise tajjiba oono iminoono asaaujino gaijaro iicauno. Jaaruno aivo imiyaano ifibadi jeevatih. Jaamaño tajjiba, toono asimi gaicaauco faticabavaviro omoonifeenedi Moocaanijaagovi ofoomoco imitusutatih.

² Jaanoti miiro tolli tajiiba onoobadi omoonino imitico ibuusufiruva siino tolli moonihicacuujitirumo. Miiro tolli omoonihicamoco iimiti ibuuuuruva, iimitima iicanoco esicinicujitirumo.

³ Jaanoti tolli icatimaño, toono asimi gaicaauco eheetavono diitoco faticabavaviro imitima iicanoco esaayusuhicahi,

⁴ toono asimi tijoho miyaminaa imitico ubuusutimaño.

⁵ Jaamaño jiinjehallivi asaaujino imega Cristo Moocaanico nuuhi: Uuro gaajacuhi ijoho idiimogotinoco asimico idi agaisiraicino, bu asimico ico aacinoco icano. Jilliro uco miyaminaafiti deetavehi.

⁶ Miiro ico imo imo moonitino idi asimico ijigasuneheje, bu tolliro imitico ibuusuuqui asimico agaisiraicineheje icano.

⁷ Jaaneguiiha ico neehi: Jino saacuhi ijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi; oono uuti Caatinihaamefaño onoobadi iicaqui, nooboro.

⁸ Miiro iticoni noobo; Moocaani imogotih, asimico diibedi agaicaaunoco, bu asimico diiboco aacinoco, bu imitico ibuusuuqui asimico ijigasunoco icano. Jaabadiro bu toono Moocaanico imo imo moonitih, toono tajiiba onoobadi omooniruno.

⁹ Jaanohallivi bu noobo: Jino saacuhi ijoho Moocaani idiimogobadi eetavequi, nooboro. Toono eedehasimi gaicaauco Moocaani ifinisuboro, toonoco boobanibo bohono uujoho iguijevejineri, eneejirunoco.

¹⁰ Jaamaño Moocaani mihaico mohimitico buusuucuuhi, Moocaani iimogobadi Jesu-cristo sano safooro famoohalliviro iguijeveumaño.

¹¹ Jaarunaaca paryi judiomu sacerdotemu fafucuvaaciviro tolli moonihicahi. Jaamo saicino sahomonocoro asimi gaicaauco jeevivomoro icanicahi, imitico buusuujitirunoco.

¹² Jaanoti naha Jesucristo safooro sano paryi mohimitihallivi guijeveuhi. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi casivuubo fahijivaro iicaqui.

¹³ Jaaboro tahigoti toomoobo diibo minaa iguiinovu ificucafetejinoco.

¹⁴ Miiro safooro iguijeveunofaño dii imitico ubuusuuuucumoco imitusucubo, ufucuro millu icacuutimo iicaqui.

¹⁵ Jaabadiro bu Moocaani Gaija mihaico toono miyaano iicanoco gaajasuhi. Miiro iticoni jilli nuubo:

¹⁶ Miiro jilli noobo Aivojibo Moocaani: Tufucuje afatyonobuunati diitoma jilliji tahi-imaaco eheetavono. Diito jeebifaño tatyajibaco ficuji, bu tolliro ihesamaajefaño ficuji, nooboro.

¹⁷ Jaadi bu siino noobo:

Ufucuro esafutucujitih diito imitico, bu diito imitico omooninoco icano, nooboro.

¹⁸ Jaamaño imiti ubuusuucafutucuu dii siino jeevivoco toonohallivi eetavoratacuutitih.

Moocaanijaagovi Mifitivequi.

¹⁹ Jaaneguiiha tañahabomi, jisumi masi ñihicugotimo aivo iimihigovi mijicafetequi Jesucristo tijohofaño di.

²⁰ Bohojiri mefeequi, fiivo jihairi igaachehubaryutyigaba bujinagovi mafatyequi: Diibo Cristo ififaño di mafatyequi, eneejiruno.

²¹ Jaabo Jesu aivo momiyasacerdoteti icacuui, Moocaani iija niquejevi iicajafaño.

²² Jaaneguiiha masi Moocaanijaago mefeequi miyajeebima mihicamoro, bu aivo imino mimiyaavogomoro icano. Miiro diibo mojeebino niticuui mohimitico esicinicuutimo miicaqui, bu jaabadiro mofinoco imino nifaihuri niticuubo.

²³ Jaaneguiiha masi sefano jino mimiyaavogonoco mehesicininofaño miicaqui, siino iijijaagovi fatyucuumoro; miiro Moocaani mihaico unuunoco aciji, abañitimaño.

²⁴ Jaaneguiiha masi miguiinequi fahigovavi mahamusucasinoco toonofenedi sitaaco magajinoco mihifusuqui, bu iiminocoro momooniqui icano.

²⁵ Bu tolliro Moocaanico mihimequi mihigaivusumi efeehicatimobadi iicatimo micaqui. Ivi jilliro fahigovavi mesefasucasimoro mefeehicaqui. Jaano janaanici aivo jisumi miicaqui, oono Aivoj#bo Cristo asaajifucu ifitivucuunoco magaajamoro.

²⁶ Jaanoti miyaanoco magaajacuuro jilli imitico mihimogomoro momoonihachiji, chahacuuno siino imitico ibuusuquui toonohallivi iguijenimoro ejeecivejino.

²⁷ Idi#noro naha mohallivi icaji #hichuneri mi#haico ajaadujino dugaacusumi. Jaasumi cuijigai, sihidi inifotono ijigasunoro, finisuji Moocaaniminaaco.

²⁸ Mi#ro saatoho Moise taj#ba onoobadi omoonitimohallivi miimisiici ij#bugusumi, diitoco idaasugotimoro gaicaaufimo.

²⁹ Imi fine jaano janaanivivi idaasuno moonicafetejimo, Moocaani Seemeneque jihovoobobadi omoonimoro, bu itijohoco itihisumoro, bu tolliro Moocaani Gaija diitoco agaij#boco: Imitino, eneehcamo. Mi#ro tot#jeheri Moocaani iimaa miyaavuhi. Jaaneri diito niticafutuuhi.

³⁰ Mi#ro magaajacuui Aivoj#bo Moocaani unuunoco: Uujoho id#boro ahaamijiibo. Uujoho ijadaco aciji, nooboro. Tolliro bu nuubo: Aivoj#bo iicumiminaaco ijadaco aciji, nooboro.

³¹ Jaama#o aivo sihidi jeevano #hichuno iimitino miyaminaa Moocaani iicaabo usefa#o #fetejino.

³² Jaaneguiha am#hai iticoni mihicaunoco mehesafoto Moocaani j#bogoco magaayicinobuunati, am#haico idaasuno omooniusumi majaabicunoco.

³³ Mi#ro am#haiti saatoho miyaminaa imefeenevi idaasuno moonicafutuuhi. Jaamohalliti mihicamoco mihimuguuneri tolliro idaasuno mihicauhi.

³⁴ Tolliro bu am#hai civojafa#o iicaumoco mihidaasuguehicaui, tolliro bu imo imo majaabicuihi am#hai busumijeque udumit#hicausumi, niquejefa#o aivo janaanici imino busumije ufucuro ifinijitino iicanoco magaajamoro.

³⁵ Jaaneguiha toono iguitimo mimiyaaveguehicanoco mejeevesudino; toono am#haico imino busumijeque aciji.

³⁶ Jaaneguiha imino majaabicimoro Moocaani iimogobadi momooni. Jaamo diibo unuunoco magaayiciji.

³⁷ Mi#ro Caatinihaamefa#o noono: Jaabo asaajiibo goovajino, aivo goovajino asaano, guenenene icat#bo.

³⁸ Jaanoti imino iicamo imiyaavogo sefafeenedi icaji. Jaanoti doj#cuviro iminifotohachiji, diiboma imo imo icajit#hi, noonoro.

³⁹ Jaaruno mi#hai doj#cuviro iminifetefimoco ifinisufimooto mihicat#hi. Jilli miyaavogofeenedi ijeeb#ico ataajasufimootoro mihicahi.

11

Miyaavogo.

¹ Jino miyaavogo: Ufucu magaayicijinoco imino magaajamoro motoomono, bu tolliro mahatyimetiruno miyaano iicanoco imino magaajano icano.

² Mi#ro moheedetemihai ivi imitocafutuuhi imiyaavoguuma#o.

³ Bu miyaavogofeenedi magaajahi jini#jeque, bu paryi niquejefa#o iicanehejeque icano Moocaani ihiimaafenedi eheetavuunoco. Jaama#o s#icije aatyimerautinoti jino mahatyimeneheje eetavocafutuuhi.

⁴ Mi#ro bu Abel imiyaavoguuma#o, Cain jee#ivo janaanici, aivo imineri Moocaanico jee#vuuhi. Jaama#o Moocaani diiboco iimitusuuboro ijee#voco gaayicuihi. Jaama#o Abel guijevecuurunaaca, diibo miyaavogo j#bogoti magaajahicahi.

⁵ Bu tolliro Enoc onoobo imiyaavoguuma#o choomot#boro niquejefa#o satyocafutuuhi. Jaaboco siino atyimecuutimo Moocaani asatyuuma#o. Mi#ro Caatinihaamefa#o

noono diiboco asatyujino imegavi: Enoc imino iicahicauneri Moocaani imo imo icahicauhi, noonoro.

⁶ Jaarunaa miyaavogoma achahamo Moocaanico imo imo moonisujitirahi. Miïro Moocaanijaago mefeejimo, Moocaani iicaaboco, bu diiboco iguiinomoco ajaadufinoco icano mimiyaavogotahi.

⁷ Jaabadiro bu Noe imiyaavuguumaño Moocaani diiboco iicajinoco ijibugunoco atyimerautirunoco miyaavuguuhi. Jaaboro meenegaco eetavuubo paryi iyotoco togari itaajasuqui. Jaamaño toonofeenedi jiniije miyaminaaco ifinisiqui ficuubo. Jaamaño Moocaani diiboco imitusuui imiyaavuguumaño.

⁸ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco ucuuhuvaunoco: Jii, unuuboro fuubo Moocaani diiboco aaciujino jiniijejaago. Jaabo ijiniijeti fuuhi, jilli agaajatino jiniijejaago.

⁹ Jaabo Abraham imiyaavuguumaño, Moocaani diiboco aaciiguuno jiniijehallivi siicumiminaafibadi icaubo. Jaabo tahigo nijeganoguiinoro icaaboro feehicauhi. Jaabadiro bu Isaac onoobo, bu Jacob onoobo icano icahicauhi toono unuunoco agaayiciurumisi.

¹⁰ Miïro Abraham guinehicauhi ufucuro ifinijitnocuumico. Jaacuumi oovominaafi, bu iheetavominaafi icano Moocaani.

¹¹ Jaabadiro bu Sara imiyaavuguumaño, aivo amiyago icacuurugo seemevauhi. Miïro gaifico seemevaugo, Moocaani unuunoco imiyaavuguumaño.

¹² Jaamaño Abraham aivo amiyaabo iicauneri niinovacuuuubo sihidi iyaachimihavauhi, ajashutino niqueje meeciridimo, bu paryi muuai jiniigaiyihaiño ajashutino oovoratio icadino.

¹³ Jaarumo paryi famooro guijeveumo Moocaani unuunoco gaayicitimoro. Jilli imiyaavuguumaño tehesinotiro aatyimeuneriro imo imo icahicaumo. Jaamoro nuumo: Miïhai jijeoto mihicacuutahi. Jilli jiiijehalliri guenene mihicajitahi, noomoro.

¹⁴ Jaamaño tolli ihimaamo imino gaajasuhi siijiniije imiyajinijeque guinomoro ofoonoco.

¹⁵ Jaanoti miïro tahigoti asaauno jiniijequere ihesamaaiuruva, tahigovi dojicuviro uumiujirumo.

¹⁶ Jaanoti iimino jiniije imiyajiniije iicajeque imuguumo, niquejefaño icano jiniijeque. Jaamaño Moocaani neehi: Diito Caani uujoho, nooboro onooneri nucufevetibo, miïro diibo diitedi cuumico tahi eheetavucuumaño.

¹⁷ Jaabadiro bu Abraham imiyaavuguumaño Moocaani diiboco inisuusumi, illi Isaac onooboco asatyuboro gaicaaujirahi Moocaanico ijeecivequi. Miïro idiboro illi iicauboco; diibofeenedi Moocaani unuunoma iicaujiruuboco.

¹⁸ Miïro jilli nuubo: Isaacfeenedi diyaachimihaima diicaji, nooboro.

¹⁹ Miïro Abraham imino gaajahicauhi uchuumucuumoco Moocaani ubuheetesuhicaujirunoco. Jaamaño Abraham illico siino gaayiciuhi iguijenirunofaño.

²⁰ Jaabadiro bu Isaac imiyaavuguumaño illimisi Jacob, Esau icamisico: Imino mihi-caji, nuuhi.

²¹ Jaabadiro bu Jacob imiyaavuguumaño iguijevejino imegaviro Jose seemeque: Imino mihicaji, nuuhi. Jaaboro iqueseivi esefaquifutuuboro Moocaanico imuubo.

²² Jaabadiro bu Jose imiyaavuguumaño ichuumucuuquiro israelmico nuuhi, Egipto jiniijeti ihinuujinoco. Jaaboro bu diitoco tajibauhi: Jilli jei tabacinoco momooni, nooboro.

²³ Jaabadiro bu imiyaavuguumaño Moiseque caanimisi fataniuhi ifivuusumi miinihibaaci, sanihiba idino ticovovi aivo oovosiuneguiiha. Jaamisiro iguiutimisi Egipto jiniije aivojibo: Seemeque magaisiraici, nooboro atajibaunoti.

²⁴ Jaabadiro bu diibo Moise ujusicuudi imiyaavuguumaño imuguutahi Egipto jiniije aivojibo aicigai isemeneti ificujirunoco.

²⁵ Jilliro imuguubo Moocaani cuumiminaama idaasuno iicaunoco. Jaaboro imuguutibo jiniije imitiri jihachutaro imo imo iicaunoco.

²⁶ Miïro diibedi Egipto busumije janaanici aivo imiuno Cristohalliti idaasuno iicaujino, toono jaada Moocaani diiboco aaciujinocoro utuumumaño.

²⁷ Jaaboro bu imiyaavugumaño Egipto jiniijeti fuubo toojiniije aivojibo icajisucoguitibo. Miïro sefano icaubo omoonujinofaño Moocaani aatyimeratiboco aatyimeubobadi.

²⁸ Jaaboro bu imiyaavugumaño Pascua jibaimoco eheetavuuboro tajibaubo iguhuganoco ovejami tiijeheri ijeesuqui toonoti Moocaani toomominaafi guijeniminaafi, Israel seemeti ihamiyaaboco gujenitibo iicaqui.

²⁹ Jaabadiro bu imiyaavugumaño israelmi Tifai Muuaifeenedi fatyuuhi, imuuai nifaihuco fahigovaacivi udugaacusumoro iijinijehallidiro fatyuumo. Jaamo dojicuti egiptominaa ufuurumo jilliro macaniuhi.

³⁰ Jaabadiro bu imiyaavugumaño Jerico cuumihallidi emecuciniuno callajaavuuh, israelmi tuucuumihallidi sahuse juugahuseti mifucuci icano iviuvuuno nijequeti.

³¹ Jaabadiro bu ajevaminaago Rahab onogo imiyaavugumaño Moocaanico uguubuutimo iguijeveusumi guijeveutigo, diigo Israel gaajavi agalluumoco imino agaayiciumaño.

³² ¿Jinejeque fine siino neeji? Aivo finijitiruno Gedeoditi jibuguruva, bu Barac onoboditi, bu Sansonditi, bu Jefte onoboditi, bu Daviditi, bu Samuelditi, bu paryi Moocaani iimaaminaaditi icano jibuguruva.

³³ Jaamo imiyaavugumaño siijinijeminaaco ajashutino guinonimo, bu tolliro imino iijinijeque tajibahicaumo, bu tolliro Moocaani aaciguunoco gaayiciumo. Jaamoro bu tolliro jicum eedujirumo ijinoco jimihicusumo,

³⁴ bu cijigaiño sefarunoco jabaasumo, bu aamiganeri iguijenujirunoti taajaumo, bu iniinovafurumo quehecufituuhi, bu minaavi mityano iicaumoro siijinijeo amocasiminaaco guinonimo,

³⁵ bu saatoho gaigoomi iyoto uchuumucuurumo siino ubuheeteumoco gaayiciuhi. Jaanoti saatoho guijeveuhi diitoco idaasuno omoonineri, toono diitoco idaasuno omoonunoti igutuutimo, siino ubuheetemere imino iicajinocoro imuguumoro.

³⁶ Jaanoti bu saatoho idaasuno icauhi diitoco eedeejecunehejeri, bu ahaaminehejeri, bu jigaiñehineri isisimoro icivojaanunehejeri icano.

³⁷ Jaanoti saatoho guijeveuhi guisibaneri ahaamineri. Jaanoti bu saatohofeenedi feeducufutuuhi. Jaanoti saatoho aamigari guijeveuhi. Jaanoti saatoho fahigovavi iguefiivomoro feehicauhi, asimibadi asimimeeheneri ofoboocamaaimoro, diitoco idaasuno omoonineri sihidi idaasuno iicamoro.

³⁸ Jaamo diito miyaavogofañodi aivo obociumaño jiijehalliri iicaujiturumo icahicauhi. Jaamo sicaihiguehejedi igomoro feehicauhi, bu ifagajinohallidi, bu jinijepaajenefañodi, bu guisihojinofañodi icano.

³⁹ Jaarumo paryi diito imiyaavogofeenedi iimitusucufutuurumo Moocaani aaciguunoco gaayicutimehiica,

⁴⁰ m-mihaidi aivo imino mohimegaro agaayicitino.* Jaadi jari diito mihaima sano iimitusunoco gaayiciji.

12

Jesucristocoro Mihifnisi.

¹ Jaaneguiiha sihidi diito miyaavogoma iicaumo fahigovadi mihaico imibocininoco magaaajamoro, masii uufocovi mejeevesuqui paryi imitico mihaico ijeevesunoco, bu

* 11:40 Sahaamefaño noono: iminoco ificuumañõ.

tolliro jino imiti m̄haico im̄itasunoco icano. Jaamoro mas̄i majaabicimoro sefano mefeequi jino mohimega ofoocinineri.

² Jesucoro ifinicimoro, diiboti jino momiyaavogo asaaboco. Jaanoco bu diiboro ujusisuubo. M̄ro jaabo Jesu imohobujehallivi guijeveuhi. Tohoomono guijeve nucufesuno icarunoco jeecivotiboro, tolli idaasuno iicaunobuunati aivo imo imo iicaujinoco agaajaumaño. Jaaboro Moocaani miyanaagonovi cas̄ivutuubo.

³ Jaanoco am̄hai mehesamaaje, jaamoro Jesuditi magaaja imitiminaa useri idaasuno iicaunoco. Jaaneguiiha muhuuchuvomoro mejeevesudino.

⁴ M̄ro am̄haihiica miguijvetihi imitima momoonicasihicanohalliti.

⁵ ¿Nacu fine am̄hai majabajeevecuui Moocaani am̄haico iseemebadi afaj̄nihicanoco? M̄ro Caatin̄haame jilli neehi:

Taseemene, imino guubu Moocaani ico ahaam̄iboro afagoonoco, bu deevesudino ico ih̄basumi.

⁶ M̄ro Moocaani agaijimoco ahaam̄iboro fagueefihi, bu tolliro aam̄fiibo iseemeti iicaqui agaayicicumoco, noonoro.

⁷ Jaaneguiiha am̄hai majaabici am̄haico ahaaminoco. M̄ro Moocaani am̄haico iseemebadi moonihi. ¿Nacu cajaan̄i iseemeque ahaam̄imoro fagotatihi?

⁸ Jaanoti Moocaani iseemeque afaj̄nibadi am̄haico ahaam̄iboro afaj̄nit̄hachij̄i, diibo miyaseeme mihicatihi, jilli ajevaseemebadiro mihicahi.

⁹ Jaabadiro bu seme mihicausumi jijehallivi m̄hai caanimi m̄haico afaj̄nimoro aam̄jiibuui. Jaamoco mobocigiej̄ibuui. Jaamo bu niquejeoobo Moocan̄iguiinovi miminifoto fiivoma miicaqui.

¹⁰ M̄ro m̄hai caanimi m̄haico faguejiibuui jino guenenene mihicajit̄ino j̄injehallivi miicaqui. Jaamo m̄haico faguejiibuui diito imino iimogobadi. Jaanoti naha Moocaani m̄haico faguehi m̄hai miyanot̄iro imino mihicajineguiiha, m̄haico iimimoti ificuuqui, diibo iimiibo iicabadi.

¹¹ M̄ro magaajacuui m̄noco ahaam̄imoro afagueeneri imo imo mihicatatihi, jilli m̄noco aavomaño. Jaano afagoonoco uguubuumo toonofenedi gaayicifihi ticovo jeeb̄ma iicanoco, bu sajeeb̄i iicaco icano.

Moocaani Ijico Muguubut̄ino Aivo N̄hicuui.

¹² Jaaneguiiha am̄haico neehi: Mesefatusu miyaavogofaño miniinovanoco, bu Cristoditi muhuumigonoco icano.*

¹³ Jaamoro it̄icovono j̄ihaicoro miguiino am̄hai sefa niinovatucurunoco mesefatusumoro Cristoma mofoo. Jaadi siino miniinovacujit̄ihi.†

¹⁴ Jaaneguiiha mesefaquifotomoro famoovamaryo sajeeb̄i mihica. Jaamo iimino ifima mihica. M̄ro iimino ifima achahamo Aivoj̄iboco atyimejit̄ihi.

¹⁵ Jaaneguiiha mehesicini Moocaani aacigonoco saatoho gaayicit̄imo mihicadino. Jaabadiro bu saatohoba namita coohai uchuumusufimobadi mejeevadino. Jaamo saatoho ajashut̄imo imiyaavogomo miyaavogoco chuumusuut̄imo mihicahi.

¹⁶ Jaaneguiiha am̄haiti saatohoba buhigueejedi gaigoom̄ima icadino, bu Moocaninehejeque mit̄hisudino. M̄ro tolli Esau moon̄uhi it̄iconio seemenedi iicafinoco naajeubo safo machutahalliviro.

¹⁷ M̄ro am̄hairyo magaajacuui doj̄icuv̄iro toonoco Esau agaayic̄inoco imuguurusumi diiboco t̄hisuubo. Jaaneri sihid̄i ataarunofaño tolli omoon̄uno siino imibachucafutucuut̄ihi.

* **12:12** Griego ij̄iri noono: mesefatusu am̄hai usene iniinovatonoco, bu am̄hai memuij̄ene iniinovatonoco icano.

† **12:13** Griego ij̄iri noono: Jaamoro it̄icovono j̄ihaico miguiino am̄hai t̄hai iimicuat̄rut̄ihai siino iimitequi. Jaadi siino am̄haico cryj̄eevecujit̄ihi.

¹⁸ Miiro amiihai israelmi jogaji ifagaji mududicijirugajivi ufuubadi masaatíhi. Jaagaji ciijigairi nifotociniuhi, bu jaagaji cívonoguiino icauhi fucubadi icanoguiino, bu tolliro sefano quijeba icaunoguiino icano.

¹⁹ Bu tolliro muguubuutíhi miiicu oojinoco, bu Moocaani icoco diitoma ihi-imaunoco icano. Jaano Moocaani ihiimaunoco uguubuumoro sihidí dilluuhi: Miihaima iimaacuudiibo, noomoro.

²⁰ Tollí nuumo Moocaani atajiiibaunoco iguiumoro ajaabicíutimaño. Jaano jillí nuuhi: Ifagajico iquicumoco magaicaau guisibaneri, bu saatohoco aamigari magaicaau icano, bu así icaruuboco, noonoro.

²¹ Aivo jano sihidí ñihicuno ñifuvusuumaño, Moise icauruubo nuuhi: Aivo ñihicuri sihidí iguiiboro tererere icahi, nooboro.

²² Jaanotí naha amiihai masaahi Sion iicagajijaago, bu Moocaani iicaabo cuumi-jaago icano. Jaacuumi niquejeo Jerusale cuumi, jaacuumifaño sihidí aivo ajashutinó Moocaani toomominaa icahi.

²³ Jaamo sahí igaicinihi Moocaanico iimomo. Jaabadiro bu masaahi Moocaani seeme niquejefaño imomono acaatiniciniimo iigaiciniimojaagovi. Tollíro bu Moocaani famoo dugaacuminaafi iicaabojaagovi, tollíro bu imino miyaminaa gaijaco Moocaani iimibachucuumojaagovi.

²⁴ Tollíro bu Jesujaagovi, bohono iimaa eetavominaafijaagovi, tollíro bu itiijoho efefachucinino Abel tiijoho janaaniví miihaico imino iijibogonojaagovi icano.

²⁵ Jaaneguiiha mehesicini jaamo, miihaima ihiimaaboco tihisutinó mihicahi. Miiro taajautimo, jaatyó jiijehalliví diitoco Moocaani unuurunoco uguubuutimo. Jaanegui imi miihai mataajajitirahi oono niquejefañotí miihaico ocoovaaboco muguubutihachiiji.

²⁶ Miiro Moisema ihiimausumi Moocaani ico jiiinijeque maryibasuuhi. Jaabo nuuhi: Siino bu safooro maryibasuji jiiinijeque, bu niquejeque icano, nooboro.

²⁷ Jaamaño: Siino bu safooro maryibasuuji, onoonotí magaaajahi, diibo eheetavuuno paryí amaryibanoco ifinisujinoco. Jaanobuuna idinoro atyuuvejino amaryibatino.

²⁸ Jaanotí naha Moocaani ihaivojico miihaico aacino maryibajitíhi. Jaanohalliví masii Moocaanico mejeecivomoro mihimequi, ñihicugomoro bocigomoro icano. Jaaneri diibo imo imo iicaqui.

²⁹ Miiro Moocaani ciijigai ifinisufinobadi jeevahi.

13

Jillí Moomonihachiiji Moocaani Imo Imo Icaji.

¹ Jaaneguiiha Cristofeenedí amiihai nahabomí iicamoma magaijicasinoco mejeevesudino.

² Amiihai iijaví agasemeque imino magaayicíhiica. Miiro tollí omoonihicaumaño saatoho Moocaani toomominaaco iijafaño gaayicíuhi, diito Moocaani toomominaa iicaunoco gaajatimoro.

³ Tollíro bu mehesafoto civojafaño iicamotí, diitoma sano civojafaño mihicamobadí. Bu tollíro idaasuno iicamotí mehesafoto, tollíro bu amiihai idaasuno mihicajirumaño.

⁴ Tollíro bu mataabavacasicuumo imino mihica. Amiihai taabavacasico mimihininidino. Miiro Moocaani aamiji aajevamoco, bu buhigueejedí sitaajema iicamoco icano.

⁵ Bu ñhibamíco sihidí mihimoyicidino, amiihaima iicadinomaryo imo imo mihica. Miiro Moocaani jillí nuuhi:

Ico jeevesujitíhi, bu ico gañiijitíhi icano, nooboro.

⁶ Jaaneguiiha iguitimoro meneejirahi:

Aivojiiibo tahamusuminaafi iicaabo. Jaamaño iguitíhi miyaminaa uco omoonijirunoco, noomoro.

⁷ Tolliro bu mehesafoto amiihaico atajibajiibuunoco, bu tolliro amiihaico Moocaani iijico ijibuguumo iicajiibuunoco. Jaamo diito ivi miyaavogoco magaajamoro tolliro momooni.

⁸ Miïro Jesucristo diiboro fahiiivaró icaabo, ubuunavatibo iiji iicahiniboro, bu fahiiivaró iicajiibo icano.

⁹ Jaaneguiiha amiihai siyomojibogo agaajaratinoco magaayicicuudino. Jaanoti naha aivo imino mojeebino Moocaani gaiji sefaco agaayicino. Jaanoti toono machutahallivi atajibanoti mojeebino sefaco gaayicijitirahi. Miïro toonoco eheetavurumo, ¿toonofañodi jinejebaco icitatihí?

¹⁰ Jaanoti naha miihai Moocaanico mejeecivono siibadiro jeevahi. Jaamaño sacerdotemi, eedehimihijafaño ejeecivejibuubadi omoonihicamo, miihai jeecivofañó iicajitirahi.

¹¹ Miïro judiomí sacerdotemi aivojibo asimí tiihohoco aivo iimihigo onoohigovi satyefihí, imitico ibuusuqui tooneri jeecivomo. Jaanoti ifaamoco tuucuumiti buhigovi jigasunicimo.

¹² Jaabadiro bu cuumiti buhigovi Jesu guijeveuhi, miyaminaa imitico itijeheri ibuusuqui.

¹³ Jaaneguiiha masi Jesujaago mefeequi cuumiti buhigovi, diibo nucufesuno iicaubadiro miicaqui.

¹⁴ Miïro jiihallivi miihaidi chahacuumi ufucuro ifinjitino cuumi. Jaamaño miguiinehichi ufucu asaajino cuumico.

¹⁵ Jaaneguiiha fahiiivaró masi Moocaanico mihimehicaqui Jesucristofeenedi. Miïro jino mihimono mojeecivo iicanoco, masi fahiiivaró meheetavehicaqui. Jaaneguiiha masi mihimequi moojiri.

¹⁶ Jaamoro majabajeevedino imino momoonihicanoco, bu saatohoma miihifocasihiica amiihaima icanehejeque icano. Miïro jilli mejeecivono Moocaanico imo imo moonihi.

¹⁷ Bu amiihai jibogominaaguinoví miminifotomoro diito amiihaico onoonoco: Jii, meneehica, miïro diito amiihai jeebinoco ootomomo iicamaño. Miïro amiihairyo magaaajahi diito amiihai jeebinohallivi Moocaanico ijibeguejinoco. Jaachiji diito Moocaani dudicamaajeque eheetavonoco imo imo moonijimo. Jaanoti imo imo moonitimo idaasunoba omoonihachiji, ¿amiihai jinejebaco toonoti mihicijitirahi?

¹⁸ Tolliro bu mohallivi Moocaanima mihiiimaahica. Miïro miihairyo magaaajahi mohesamaaje imono iicanoco, fanoovavi imino mihicagonoco mihimogomaño.

¹⁹ Tolliro bu amiihaico neehi: Jaamo Moocaanima tahallivi mihiiimaahicahi, diibo uco siino goovano amiihaijaagovi igalluuqui.

Niino Imaa.

²⁰ Jaabo Moocaani sajeebico aacifiibo, Mohaivojibo Jesucristo ita toomominaafi aivo sihidi ejeevaabo itijeheneri bohono iimaaco imiyaacaruuboco siino guijevefañoti ubuheetesuubo,

²¹ amiihaico iimibachuqui. Jaamo fanoovavíro imino mihicahi. Jaamoro diibo imogobadi mihicahi. Jaabo bu mofifaño iimogonoco imooniqui Jesucristofeenedi. Jaaneguiiha Cristoco macahacisu fahiiivaró. Fine.

²² Tañahabomi, majaabici jino amiihaico afajinibo onoonoco. Miïro amiihaidi jahaameque miiidnoro caatiníhi.

²³ Bu tolliro imeguehi amiihai magaaajanoco, monahabo Timoteo civojatí ihinucunoco. Jaabo goovano agasehachiji, diiboco satyeji amiihaico emeecitodi.

²⁴ Tolliro bu paryi amiihai jibogominaaco taajico mahaci, bu tolliro paryi miyaavogofañodi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano, tolliro bu Italiari iicamo monahabomi amiihaijaago iijico galluuhi icano.

²⁵ Jaafa paryi amihaihaico Moocaani imino moonihi. Fine.

SANTIAGO

Santiago Fahigova Iicamedi Caatinuhi.

¹ Uujoho Santiago, Moocaani jeeɔvominaafi, bu Jesucristo jeeɔvominaafi icano iicaabo, taajico galluuhi fahuseeci motihaiti miicumiiɔi idino iicamo Israel cumiminaa faajiinjeri agavaracini medi.

Moocaaniti Gaaja Saahi.

² Tañahabomi imo imo mihica fanoova amihaiɔo inisusumi.

³ Miɔro amihaiɔo magaaɔacuhi amihai miyaavogoco inisusumi toonoti magaaɔahicahi janaanici majaabiciɔoco.

⁴ Jaanoco amihai jeebifa mificu. Jaamo imino mujusihi sanooba atyuuvoratino imino majaabicihicaqui.

⁵ Jaanoti saatoho amihaiti gaajama machahahachiiɔi Moocaanico midillu amihaiɔo ihaciɔui. Diibo famoovaaco acihi gaijitiɔo, siɔuubutiɔo, bu millɔi nootiɔo icano.

⁶ Jaanegui midillu aacijinoco miyaavogomoro: Acijitiɔo, nootimo. Jaanoti imiyaavogotiɔo muuai tyuucabadi jeevahi guibuhuba juugahiti sinaaguehivi asatyoniciɔadi.

⁷ Jaanegui tolli iicaabo Aivojitiɔo Jesucristoti agaayicijinoco esiciniɔino.

⁸ Jaamaño tolli iicaabo jaachiiɔi sanooco imeguehi. Jaadi bu ciɔoho siinoco imogoobo icano foobo. Jaamaño ijeebiɔi sahiɔoviɔo icatatihi.

⁹ Jaanoti saafi monahabo miyaminaa imega jilli mihiɔfoobo iicaabo, imo imo iicaqui Moocaani imega miyaabo iicaneri.

¹⁰ Jaanoti sihiɔi inihibamima iicaabo miyaminaa imega obocitɔsumi imo imo iicaqui. Miɔro inihibamima iicaabo, ñaavahu deecano guenene iicatibadiɔo guenene icatatihi.

¹¹ Nihiɔa ihiinoobo sefano aachicɔsumi, iñaavahu ochoomoneri ideecano aifefihi. Jaamaño ihovosi goovano finihi. Jaabadi inihibamima iicaabo inajeetefeeneti finiji.

Miɔnoco Inisunoco Majaabiciɔo.

¹² Imicani icaabo diiboco inisunoco ajaabiciɔo. Jaabo inisuciniɔuubo toono jaadabadi iicano fiivoco gaayicijiɔo chaahimigaco magaaɔiciniɔicabadi gaayiciji, toono fiivoco Moocaani: Uco agaijimoɔo aciji, unuunoco.

¹³ Jaanoti saatohoco inisuno iimitinoco imooniɔui eesamaaisunoco: Moocaani mojeebiɔo inisuno, meneedino. Moocaani jeebifaño iimitino eetavo esamaaje chahahi. Jaabadiɔo bu mihihiñoobaco nisutatiɔo iimitinoco imoonisuɔui.

¹⁴ Jilli saatoho iinoro ifiiti iimitinoco iimoyiɔcino asaano diitoco imitino moonisuhi. Jaaneri tolli icafimo.

¹⁵ Jaano toono imitico mihimoyiɔciniti imiti fiivehi. Jaano imino ujusiɔuudi gui-jeveque fiivusuno.

¹⁶ Jaanegui agaijimo tañahabomi, amihaiɔo sita bañiɔino.

¹⁷ Paryi miyaano iiminoco mihiɔo aacino niquejeti, Moocaanijaagoti saahi, jino aachiciniɔmoco eheetavuuboɔagoti. Jaabo Moocaani diiboro. Jaamaño chahano ciɔono diiboco ubuunavajiruno.

¹⁸ Jaabo mihiɔo fiivoco acihi miyaano jibogofeenedi. Jaamo diibo eheetavuuno basuta iticonio onoovano iicabadi miicaqui. Jilli imuguubo, ijeebiɔi onoobadi.

Imino Miyaanoco Meheetavo.

¹⁹ Jaanegui agaijimo tañahabomi, goovano muguubuhica. Jaarumo goovano mihi-imaahicadiɔo, bu goovano misifiiratehicadiɔo icano.

²⁰ Jaanoti goovano isifiiratefiibo Moocaani imogobadi moonitihi.

²¹ Jaaneguiha mejeevesu paryi ñdicunoco, imitino sihidi agahafucunoco icano. Jaamoro siicuno amiihai jeebico miminiyumoro, magaayici iimino jibogoco amiihai jeebifaño abasucunoco. Jaabogo amiihai jeebico atajasujino mityama icahi.

²² Jaanegui tobogo onoonobadi, momooni. Jilli ticovono muguubunicidino. Amiihai ifico jilli mabañisudino.

²³ Jaanoti ticovono uguubuniciiboro omoonitibo meecimefaño ihimeque emeeciibobadi jeevahi.

²⁴ Jaabo ihimeque meecihi milli ejeevanoco. Jaaruubo ofoodiro jabajeeveficuubo milli ejeevanoco.

²⁵ Jaanoti uguubunoco ajabajeevetibo imino mataajajino tajibaco emeeciiboro toono onobadi mooniboro ofoobo imicani icahi omooninovi.

²⁶ Jaanoti saatoho: Moocaanico gaajacuhi, nuurumo inejebaco iticivusutino jilli ifico bañisuhi. Jaabo miyaavogo jilli sicamaño.

²⁷ Jaanoti miya miyaavogo, imihinivatino Moocaani imefeenevi icano jino; jijovotoco mahamusuno, fibaijito idasuno iicamoco mahamusuno icano, bu jaamoro jiinjeminaa imitiri mihinivatotimo mihicano icano.

2

Miyaminaa Sabadiro Mihicahi.

¹ Tañahabomi, amiihai Mohaivojibo Jesucristo caamovohigo iicaaboco mimiyaavogomo saatohoco mobocigomoro saatohoco guinoví mificudino.

²⁻³ Miïro amiihai Moocaani ijafaño mihigaivusumi, saafi iminoonofaño ijicamaaiboro, ihuseti iminoono usegaiviicunoma iicaaboco imino magaayicimoro: Jino imimañovi casivo, meneejirahi. Jaanoti ñdaasuubo imitichehujema asaaboco, meneejirahi: ijoho jahigovi jilli dulleeve, jahi baavi casivo, noomoro.

⁴ Jaamo tolli momoonimaño amiihaifeeneviro saafico guinoví mificuhicahi. Jaamo dugaacuminaati mihicahicahi imitino esamaajema.

⁵ Agaijimo tañahabomi, jinooco muguubu: Moocaani jiejhalliti ichi ñdaasufimoco, sihidi miyaavogoma iicaqui. Jaamo diito igaayiciqui diiboco agaijimoco aaciguuno ihaivojico oono nihibamico magaayicinibadi.

⁶ Jaamaño amiihai ñdaasufimoco munucufesuhicahi. ¿Nacu diito oono inihibamima iicamo amiihaico idasuno omoonimoro, bu amiihaico guicimoro aivojito imega asatyehicamo icatino?

⁷ Miïro diito imitino iimaahicahi, sihidi ejeevaabo Jesucristo momoti, diibo momofañodi amiihai Cristota mihicaaboti.

⁸ ¿Nacu jeedi miyaano amiihai imiya tajiba Caatinhaamefaño onobadi momoonihicahi? Miïro noono: Sitaaco gaiji, difico agaijibadiro, onoonoro. Jaabadi momoonihachijí, imino momoonihi.

⁹ Jaanoti saatohoco mobocigomoro, bu saatohoco guinoví mificuhachijí, imitico momoonihi. Jaamaño Moocaani Moisefeenedi atajibanocovi imitico mihicahi.

¹⁰ Jaanoti bu saafi Moocaani Moisefeenedi atajibanoco paryi onobadi imino moonihi, unuuruubo sanoco imino omoonitimaño paryi fanoohimitifaño minifutucuhi.

¹¹ Miïro bu diiboro Moocaani: Jahisihijedi gaigoomima diicadino, unuuboro bu nuuhi: Sitaaco gaicaudino, nuuhi. Jaamaño jahisihijedi gaigoomima mihi-catirumo, sitaaco magaicaaumo, paryi Moocaani Moisefeenedi atajibanoco imino momoonicutihi.

¹² Jaanoti jisumi imino mihiimaamoro momooni, Jesu taajasu tajiba onobadi mihi-catihachijí ufucu Moocaani amiihaico omoonijinoco magaajacumaño.

¹³ Jaanoti sitaaco idaasugotimo omoonihicamoco, bu tolliro idaasugoratino moonicafeteji. Jaanoti idaasugomoro omoonihicamo taajaji ufucu jaadusufucu iicasumi.

Miyaavogofañodi Imino Moomoonino.

¹⁴ Tañahabomi: Uujoho miyaaveguehi, nuurumo iiminoco omoonitimo, ¿milli bu jano imijirahi? Jaano toono miyaavogo diiboco taajasujitirahi.

¹⁵⁻¹⁶ Eneecau bu oono saafi monahabo, bu monago icamo sicaimo imachutabama chahamo asaamoco, amihaiti saatoho cijigaico, machutaaco icano acitimo meneejirahi: Tahí feemeebe, machuubo, imino fuucu, noomoro magallujirahi. Jaarumo mahacitíhi ijicafetejiruno gaachehuti, bu ucuujivaachunoco icano. Jaano bu, ¿milli bu jano imijirahi?

¹⁷ Jaabadiro bu jeevano miyaavogo imino sitaaco momoonitiruva momiyaavogo sicamañejiru.

¹⁸ Jaanoti bu saatoho neejirahi: Híjoho jilli ticovo miyaavogoma diicahi. Jaanoti uujoho tamiyaavogofañodi imino mooninichi. Jaabo uco dihifusu jilli toono ticovono miyaavogocoro. Jaanoti uujoho ico ifusuji tamiyaavogoco imino omoonihicanofenedi, nooboro.

¹⁹ Jaanegui híjoho miyaaveguehi Moocaani saafiro iicanoco. Ji, imino mooníhi. Jaabadiro bu íjimi tomañogayicoro miyaaveguehi. Jaamoro iiguimoro íñihicuri tererere icamo.

²⁰ Jaaruubo gaajatíhi míro mimiyaavuguruubo imino momoonitimaño momiyaavogo icaruno uchuumucuunobadi jeevahi.

²¹ Míro mootadi Abraham imibachucafutuhi illi Isaac onooboco Moocaanico ijeecevequi asimico agaicaaufimañovi illico isisiuboro agaicaaurumaño.

²² Jaamaño Abraham miyaavogo gaajacafutuhi tolli omoonirumaño. Jaamaño imiyaavogo imino jusiuhi tolli omoonimaño.

²³ Jilliti miyaavuno Caatinhaamefaño onono. Abraham Moocaanico miyaavuguuhi. Jaano aivo Moocaanidi iimicuumaño diiboco gaayiciubo. Jaamaño Moocaani Abrahamco: Tañahaburucu, nuuhi.

²⁴ Jaanoco magaajacuhi amíhai, Moocaani miyaminaafico gaayicitíhi jilli ticovo miyaavogoti mimiyaavogomoro, bu tolliro imino momooninoti gaayiciibo.*

²⁵ Jaabadiro bu Rahab onoogo ajevaminaago icauhi, gaajavi ufuumoco iijavi gaayiciugo. Jaagoro diitoco aamusugoro sihigodi icajiri galluugo. Jaamaño bu diigoco Moocaani gaayiciuhi.

²⁶ Jaabadiro bu mofi igaijama achahacuuno chuumucuuhi. Jaabadiro bu miyaavogo imino momoonitino uchuumucuunobadi jeevahi.

3

Monejeba.

¹ Tañahabomi, amíhaifaño sihidi jibogominaati mihicadino. Míro amíhairyo magaa-jacuhi jibogominaati mihicamoco janaanici idillujinoco.

² Míro famoro imitino momoonífihi. Jaanoti saafi imitino iimaatatíbo aivo ijeebí imino iicaabo. Jaabo tolliro bu paryi ifico imino iticuvusunoco gaajahi.

³ Jaabadiro bu míhai caballomi iijifaño jigaiñehico mijíhacumoro muduujenitahi tohiri mihimogohigovi diiboco miticuvusuqui.

⁴ Jaabadiro bu mahatyime, tolliro bu meenegaco guiraarugaco guibuhuba sefano sihigovi satyefíhi. Jaarugaco iticuvusuminaafi ticuvusuíhi ajashuruga iticuvusutagari imogohigodi.

* 2:24 (Rm 4.1-25)

⁵ Jaabadiro bu tolliro monejeba jeevahi ajashuruno mofiiti iicano iimaajirahi sihidi jeevanoco. Jaabadi guiraarubajico ajashuruno cijigai jigasujirahi.

⁶ Jaano monejeba cijigaibadi jeevahi, miino ifiivi ajashutino jinijedino imiti ficucinahi monejebavi. Jaano paryi mofico faabohocoro mihininihi. Jaano ijimi cijigairi nifotocinino. Jaamaño paryi diifi jiihaico jigasujirahi.

⁷ Miuro miyaminaa paryi faaboho asico jeevamaaisujirahi joomico, jiniimomico, bu paryi teehifaño asimico icano. Jaamoco jeevamaaisunicuumo.

⁸ Jaanoti miihaiñooba aivo monejebaco jeevamaaisujitirahi. Toono imiti iicano aivo guinoniratihi, namita agaicaaufferi mataanicinibadi jeevano.

⁹ Tobariro Mohaivojibo Moocaanico mihimehichi. Jaabariro bu miyaminaaco: Idicuno, meneehichi Moocaani ifibadiro eheetavumoco.

¹⁰ Miuro sahitiro moojiti saano: Imino, monoono, bu: Imitino, monoono icano. Jaano tañahabomi tolli icatino.

¹¹ Jaabadi ¿nacu bu sahitiro nifaihuno cuujirahi anaamofaihu, bu afaafafaihu icano?

¹² Jaabadi ¿nacu bu baacuhu añajebaco noovajirahi? ¿Nacu bu gachicohai moomohico noovajirahi? Chaa. Jaabadi sahitiro nifaihu saajitirahi anaamofaihu, iquigaifaihu icano.

Miya Gaaja.

¹³ Jaanoti amiihaifeenevi saafi fanoovaaco agaajaabo iicahachiji toonoco ihifusuqui imino iicanofenedi, bu toono igaaja diiboco ijeebico sicutiya omoonofenedi icano.

¹⁴ Jaanoti amiihai jeebifaño sitaaco iinohallitiro mijiiheveneheje iicahachiji, bu jilli amiihaiguiharo sinehejeque momoonifihachiji icano toono amiihai gaajari mitya mitya mihicadino: Aivo sihidi gaajahi, noomoro. Jaamo tolli omoonimo miyaano iicanoco bañihi.

¹⁵ Jaamaño toono Moocaanijaagoti asaano gaaja icatino. Jilli jinijeo gaajaro, miino esamaajetiro asaano gaajaro, bu ijitiro asaano gaajaro.

¹⁶ Miuro iinohallitiro sitaaco ijiihevene iicahigo, bu ifiguiharo omoonifino iicahigo icano sajeebii chahahi. Jilli fanoova imitiro icahi.

¹⁷ Jaanoti Moocaanijaagoti asaano gaajama iicamo jeebii mihinivatihahi. Jaamo sajeebii icahi, bu sicujeebii ma icamo, imihuseme eesicinimo, bu iidaasugomo, imino moonimo, onoonoco jeenesutimo, jilli miyaanocoro neefimo icano.

¹⁸ Jaanoti bu sajeebii iicanoco imogomo, sajeebii icaco moonifihahi ifi itiquevequi.

4

Jiinije Imitico Mihimeguedino.

¹ ¿Cuucati amocasi, iibacasi icano amiihaifeenevi saahicahi? Amiihai jeebifaño imiti imogoneheje, sihidi iicahigoti saahicano.

² Miuro amiihai siinoco mihimeguehichi. Jaarunoma mihicatinoma mihicamo sitaaco magaicaauhichi. Siinohalliti mataquivomoro mihicatinohalliti momoonicasimoro miiibacasihichi. Jaamaño amiihai siomonoma machahahichi Moocaanico midillutimaño.

³ Jaanoti midillurumo magaayicichicatihahi imino midillutimaño. Jaamo mihimeguehichi imitinoco mihimogonohalliviro magañiiqui.

⁴ Amiihai miyaminaa: Oono gaigo aijico ejeevesugoro sifima efeefigobadi mejeevahi. ¿Nacu magaatihahi amiihai jiniije icaco iimogomo, Moocaaniminaati iicanoco? Miuro cajaanoyhacho jinijeque anahabovamo Moocaaniminaati iminifutucuumo.

⁵ Miuro sicamaño iicatinoco jahi Caatinahaamefaño noono: Moocaani Igaijaco mofifaño ificuubo miihaico sihidi gajihahi, noonoro.

⁶ Jaabo Moocaani miihaico amusuhi iimihuseri siinoco aacinofeenedi. Miiro jilli noono Caatinihaamefaño: Moocaani quehe quehe ifico omoonimoma ibacasihi. Jaanoti iimihuseri amusuubo ijeebii isicumoco, noonoro.

⁷ Jaanegui diibo iijiguiino mihica. Jaamoro ijico mejenaau amiihaiti igaagui.

⁸ Moocaanijaagoviro mifitivo, amiihaijaagovi bu diibo ifiitivequi icano. Imitiminaa amiihai eedeefico mejeevesu. Toono sasumiro Moocaani, jiiinje iicanoco magaijiihcamo, amiihai jeebii noco mihimibachucu.

⁹ Jaamoro idasuno miminifotomoro, mataacasi macanifobamaje, bu amiihai jeje-baco, taafirati miminiyu; imo imo mihicanoco, idasuno miminiyu.

¹⁰ Jaamoro Aivojii bo Jesuguiino amiihai ifico miguiinoni. Jaadi amiihaico sihidi ejeevamoti ficujiibo.

Dinahaboti Diimaadino.

¹¹ Tañahabomi, fahigova imitino mihiimaadino. Miiro inahabediti imitino eesamaaiboro: Iimitico, onoo bo, bu Moise tajii batii imitino ihiimaaboro toonoco: Iimitico, onoo bo. Jaabo: Tajii ba imitico, onoomaño, jilliro toonohallivi fagominaafiti minifetehi.

¹² Jaanoti naha saafiro icahi tajii baco aaciubo. Jaabo diibo fagominaafi idii boro ifinisujiruubo, ataajasujiruubo icano. ¿Jaanoti mii joho nacu ii joho: Sita imitico, eneejiruubo?

Gaajaratino Ciovohofucuvii Iicajino.

¹³ Jaanegui jisu muguubu amiihai jilli meneehicamo: Jaachiiji mefeeji. Jaanoti iicatihachiiji civohogo mefeeji tuucuumivi. Jaamoro tahigo mihicaji saficaba ticovovi naajeteuco mificumoro manaajeji sihidi nihibamico mihiciqui, meneehicamo.

¹⁴ Jaarumo magaatihii civohofucu siibadi millihacho mihicajinoco. ¿Milli fine mii no ifi? Oono fucuro aimuufai agaasenerere goovano afatyonici badi jeevano.

¹⁵ Jaanegui jilliro meneehica: Moocaani iimogohachiiji tolli mihicamoro tolli meheetaveji, noomoro.

¹⁶ Jaaruno icanaaca amiihai suufenitimo mejenaauhicahi mitya mitya amiihai jeebii co momoonimoro. Jaano paryi toono imiti.

¹⁷ Jaanoti bu imino omooninoco gaajaruubo imino omoonitimaño imiticoro icii bo.

5

Iniihibamima Iicamediti Onoono.

¹ Jinooco muguubu sihidi mii nihibamivamo, mataacasimoro sefano magaibacasi idasuno ufucu mihicajineri.

² Miiro oono amiihai nihibami tuucicuhi, amiihai imi gaachehuno nucucinicuui.

³ Amiihai nihibami, amiihai oro icano tivacinicuui. Jaamaño magaaajacafutucuuhi jaabadiro amiihai ifi guenene icajitihii cii jigairi ijigasunicibadi finiji. Jaarunaa nihibamico sihidi aivo mititibaanihi jino niinoofucuje mihicacuunaaca.

⁴ Miiro bu amiihai faguinoco ududicamaaihicamoco majaaduhicatinoco, amiihaico dillujimo. Jaanoco guubuujii bo Moocaani mitya Aivojii bo iicaabo, amiihai dudicamaajeminaa amiihaico ajaadusunoco.

⁵ Jaamo amiihai jii je jii inijehallivi iminoonoma mihicahicahi, mihimogobadi. Jilli amiihai ifiinoco mihicavasuhi niivimibadi jino gaisiraicifucu gasecuunaaca.

⁶ Jaamo bu amiihai iimihusemeque magaicaausuhicahi ajaagabamaajirunobama achahamoco.

Majaabicimoro Moocaanima Mihiimaa.

⁷ Tañahabomi, jaanegui majaabicimoro sajeebii motoomo Aivojii bo Jesu asaajinohachuta. Eneecau bu memeeeci, oono faguico abasuubo ajaabicii boro sajeebii

toomonichi iticonio niija aigonoco. Jaadi niino niija afatyonobuunati ibasuta imino onovanoco ihiciqui iicanicibadi.

⁸ Jaabadi amihai majaabicimoro sajeebhi motoomo, quehecuno mihicamoro. Miïro jino Mohaivojibo Jesu asaajino fiitivucuhi.

⁹ Tañahabomi, sifiiditi fahigova imitino mihiimaacasidino, amihaiuco ufucu toonoco jaadusudiibo. Miïro Moocaani fagominaafi iicaabo fiiticuuhi jino guhugari icacuubo.

¹⁰ Jaaneguiha tañahabomi, enecau magaaja johono Moocaani iimaaminaa diibediti jibeguehicaumo idaasuno iicamoro ajaabicihicaunoco.

¹¹ Miïro mihai: Aivo imino icamo, meneehi idaasuno iicanoco ajaabicimoco. Miïro amihairyo bu muguubuhicacuuhi, Job onooço idaasuno iicanoco ajaabicihicaunoco. Jaano nijequeti Aivojibo Moocaani sihidi idaasugunoco magajacuhi. Miïro Aivojibo minoco agaijiboro idaasuguefibo.

¹² Tañahabomi, amihaiuco bu neehi: Jinooco imino mehesicini. Siinoco munuusumi niquejefañodi, jinijefañodi, bu sinehejefañodi icano oovicimoro meneedino. Jaanegui: Jihhi, munuusumi: Jihhi, meneehica sanooro. Jaanoti bu: Chahano munuusumi: Chahano, meneehica sanooro. Amihaiuco Moocaani toonohalliti idaasuno moonidino.

¹³ Jaanoti bu amihaiti saafi idaasuno iicasumi diibohallivi Moocaanima mihiimaa. Jaanoti bu saatoho imo imo iicasumi, Moocaanico mihimomoro mamasiva.

¹⁴ Jaanoti bu saatoho iguihuvahachijï Moocaani iija quillahutoco mucuuhuva diibohallivi Moocaanima ihiimaamoro dirïbari ihalli aivomañoco ijeesuqui Moocaani momofeenedi.

¹⁵ Jaamo miyaavogomoro Moocaanima ihiimaaneri iguihuvaabo taajaji Moocaani ubuheesuneri. Bu tolliro imitico omoonino ijeebhiña iicahachijï Moocaani diibo imitico buusuji.

¹⁶ Jaaneguiha amihai imitico fahigovavi mihimibachucasi amihai nahaboma. Jaamoro Moocaanima toonohallivi mihiimaa amihaiti toonoco ibuusuqui. Imino iicaabo Moocaanima ihiimaano sihidi jeevahi.

¹⁷ Miïro Moocaani iimaaminaafi Elia onooço mihaibadiruu miyaminaafi. Jaaruubo aigotino iicaqui Moocaanico idilluneguiha mificabaci, saficaba, bu sificabatifeenedi icano aigotino icauno.

¹⁸ Jaadi siino Moocaanima iimaaubo, jaadi aaiguuneri jinije basutaano noovauhi.

¹⁹⁻²⁰ Tañahabomi, amihaiti saatoho miyajibogoco ejeevesumoco saatoho dojicuviro uhumisuhachijï, magaaja diiboco iimiti jihaiti uhumisuuboro diibo jeebhiuco gujebetï ataajasunoco. Jaamaño diibo imiti sihidi iicanoco buususubo.

1 SAN PEDRO AAME

Pedro Caatiniuhi Miyaavogominaa Agaaciniumedi.

¹ Uujoho Pedro, Jesucristo minisuminaafi iicaabo jihaameque caatinihi ijiinijeneti sihi agaaciniumedi Ponto jiinijeri, bu Galacia jiinijeri, bu Capadocia jiinijeri, bu Asia jiinijeri, bu Bitinia jiinijeri icano iicamedi.

² Jaamo amiihaico Moocaani iciuhi siicijetiro ihesamaaje iicaubadi. Jaamo amiihaico Igaijafeenedi itaatiro ificuumo. Jaamo diibo onoonoco: Jii, meneequi, bu Jesucristo guijeve tiihohofaodi minitacafetequi icano. Jaamo magaayici sihidi Moocaani imino omooninehejeque, bu sajeebii icanehejeque icano.

Moocaanico Mihimono.

³ Masi mihimequi Moocaani iicaabo, Jesucristo Caanico. Jaabo sihidi miihaico idaasugooboro miihaico iseemeti fiivusucuubo. Jaabo Jesucristo guijevefaodi siino ubuheeteunofeenedi miihaico acihi imo imo mehesicinino ifico.

⁴ Jaanoro amiihaico gaayicisujino amiihaidi Moocaani ibusumijeque niquejefano ificuunoco. Jaano finisurajitihii, bu mihinivatusurajitihii, bu deecano ochoomobadi icajitino.

⁵ Jaamo amiihai Moocaanico mimiyaavogomaño imityari amiihaico teemejiibo. Jaamo taajasuvi mihifetehi niinofucusumi ihaciqui ificunovi.

⁶ Jaamaño amiihai sihidiro imo imo mihicahi. Jaarumo fanoova amiihaico iji inisuneri idaasuno gueenejisuno mihicajihica.

⁷ Miuro amiihai miyaavogo orobadi jeevahi. Jaano nisucafetefihi ciijigairi iiminoco igaajaciqui. Jaano amiihai miyaavogoco iji inisunoco ajaabicino oro ifinifino janaanicihi sihidi jaaducafetehi. Jaamaño amiihai miyaavogo tolli inisucafotono cahacisucafeteji, imocafeteji, bu bocigocafeteji icano Jesucristo siino asaadi.

⁸ Miuro amiihai Jesucristoco magaijiihi diiboco mahatyimetirumo. Jaamo jisumi diiboco mimiyaaveguehi mahatyimetirumo. Jaamoro sihidi imo imo mihicahi aivo ovosino ajashutino jibogoratino.

⁹ Jaano jino amiihai jeebii taajasuco magaayicino, toono amiihai miyaavogo jaada.

¹⁰ Miuro siicije Moocaani iimaaminaa jino taajasuco idilluumoro guinehicauhi. Jaamoro iimaahicaumo Moocaani iimihusemaño amiihaico aaciujinoco.

¹¹ Jaabo Cristo Gaija diitoco gaajasuhicauhi diibo Cristo idaasuno iicaujinobuunati iiminoco agaayiciujinoco. Jaanoco diito esamaaihicauhi: ¿Miihoho fine diibo? noomoro, bu diitofaño diibo Gaija iicaubo diibo asaaujisumico iijibugunoco igaajaqui icano.

¹² Jaamoco Moocaani gaajasuui idudicamaaje diitedi icatino, miihaidiro iicaunoco. Jaano jino toonocoro jisumi amiihaico jibogomo, bu diitoro amiihaico taajasujibogoco Moocaani Gaija niquejefanoti agalluubo mityafeenedi iijibuguumoro. Jaano jinoco Moocaani toomominaa, angeles onoomo, emecimoro agaajaguehicano.

Moocaani Miihaico Cuuhuvahi Imino Miicaqui.

¹³ Jaaneguiiha imino mehesamaaimoro momooni. Jaamoro imihusene mihicamoro imino mehesicini Jesucristo asaadi Moocaani amiihaico iimihusefaodi aacijinoco.

¹⁴ Oono, amiihai: Jii, eneefino seme mihicamaño Moocaanico magaajautisumi mihimeguehicaunehejeque momoonicuudino.

¹⁵ Jilliro aivo imino mihica, oono Moocaani amiihaico ucuuhuvaubo iimiibo iicamaño.

¹⁶ Miuro Caatinihaamefaño noonoo: Amiihai imimo mihica, jino uujoho iimibadi, nooboro.

17 Jaamo amiihai diiboco: Moocaani, meneehicaabo paryi momoonihicanoco ihifiniciiboro gaajacihicahi sabadiro saatohoco guinovii miniiyutiiibo. Jaaboco mihigui jino jiiinjehalliri mihicanohachuta.

18 Miuro Moocaani amiihaico taajasuhi amiihai imiti ifiiti oono amiihai eedeetemihaiti magaayiciunoco. Jaanoco amiihai imino magaajahi jino taajasu iicanoco oro, nihibami icano ifinifineri ajaaduutiiiboco.

19 Jaanoti naha idiiinoro jino Cristo tiiijoho iimineri jaaduubo, oono cordero iimiibo, imihinima achahaaboco agaicaaunicibadi diiboco agaicaauno tiiijeheri.

20 Jaabo Cristo sicijetiro jiiinije fiivutinaacaro tooneguiiha ificucafutuubo. Jari jisumi, niinosumi buhugaavuhi amiihai iminoco magaayiciqui.

21 Jaabo diibo Cristofeenedi amiihai Moocaanico mimiyaaveguehi. Jaabo Moocaani Cristoco guijevefañoti siino ubuheetesuuboro, diiboco sihidi bocico acihi. Jaamaño amiihai Moocaanico mimiyaavogomoro diiboco mehesicinihicahi.

22 Jaamo amiihai jino miyaano jiiibogoco: Jii, monoomoro amiihai jeebiiinoco mihimibachucuuhi. Jaaneguiiha amiihai nahabomico miyanotiro imino magaiji.

23 Miuro amiihai siino mifiivucuuhi Moocaani seemetiro miicaqui. Jaaruno iguijefefino miyaminaati mifiivono icatino, jilli Moocaani ifinijitino iijifeenedi mifiivucuuhi.

24 Miuro Caatinihaamefaño noonoo: Miuro miyaminaa ñaavahubadi jeevahi, bu imitya ideecanobadi jeevahi. Miuro iñaavahu echeemeneri ideecano aifefihi. Jaabadi miyaminaa, bu imitya goovano finiji, noonoro.

25 Jaanoti naha Aivojiiibo Moocaani iiji ufucuro finijitihii. Jaaji jiiiji tooji taajasu iijico amiihaico mijiiibogono.

2

1 Jaaneguiiha fanoova imitico mejeevesu, oono fanoo bañiiiranehejeque, bu inehejehallitiro mijiihevenehejeque, bu fanoova sicamañeheje jiiiboocasico icano.

2 Jaamoro oono seeme bohono ifiivomo mifañoco iicanicibadi sihidi mihimogomoro miguiino Moocaani iijico aivo miyaano iicanoco. Jaamo toonofeenedi mujusimoro mataajahi.

3 Mohaivojiiibo iiminoco magaajacuumo.

*Cristo, Ubuheeneguisiba.**

4 Jaaneguiiha Mohaivojiiibojaa masaa, oono guisiba ubuheeba icaba icajirubadi iicaabojaagovi. Miuro jaaboco miyaminaa iimuguutimoro gañiiuhi. Jaaruubo Moocaanidi imiyaabo iicaabo sihidi ijaadama iicaabo.

5 Jaabadi bu amiihai diibo guisibabadi ejeevaabobadi mejeevamoco, Moocaani itemplojati eetavehi, itaatiro iicaqui sacerdotemiti eheetavoobo. Jaamo amiihai Jesucristofeenedi jeecivoco meheetavonoco Moocaani igaayiciqui.

6 Jaamaño miuro jilli Caatinihaamefaño noonoo: Uujoho Sion cuumifaño saafico ficuuhi iija tano guisibatii iicaaboco. Jaabo aivo iimiibo sihidi ijaadama iicaaboco. Jaaboco imiyaavogomo nucufevetimo iicaqui, noonoro.

7 Jaamo amiihai mimiyaaveguemedi aivo diibo sihidi ejeevaabo. Jaanoti imiyaavogotimedi jino Caatinihaamefaño jilli onoono ifeteji:

Iija eetavominaa itihisuumoro agañiiuba jisumi aivo imiyaabatii minifetehi, onoono.

8 Jaabadiro bu jilli noonoro onoono ifeteji:

Jiba nanigaiva guisiba, bu gañiiisuguisiba icano, onoono.

* 2:3 Cristo buheebe. Jaaruubo guisibabadi jeevahi.

Jaamo diito Moocaani j#bogoco imiyaavogotimo oono toba Cristo iicaaboti ananigaivacuumo, tolli iicaqui iicacuumaño.

Moocaanita Icano.

⁹ Jaanoti naha am#hai Moocaani #cicucuumi, diiboco mejeecivequi sacerdotemiti mihicacuumo, mihimicuumi, Moocaanitaro mihicacuumo. Jaaneguiiha Moocaani ifiivusuneheje oovosi#nehejeque mij#bogo. Jaabo am#haico taj#bahi icivonoguiinoti mihiinomoro ihovosi seseefaño mij#cafetequi.

¹⁰ Jaamo am#hai iticoni cuumibadi mihicautihi. Jaarumo jisumi Moocaani cuumiti miminifutucuuhi. Jaamo am#haico iticoni m#johoba idasuguutih. Jaarumoco jisumi Moocaani idasuguehi.

Moocaanico Mejeecivequi Mihica.

¹¹ Agaijimo tañahabomi, am#hai jii#ijeti sitabadi sihi mihicamoco neehi: Mihimeguedino am#hai ifi imitinoco. M#ro mofi imiti mojeeb# imi esamaajeque fin#sujirahi.

¹² Jaaneguiiha imino mihica Moocaanico agaajatimo imefeenevi. Tolliti diito jisumi am#haiditi imitim#naa iicanicibadi ihiimaarumo am#hai imino momooninoco aaty#memere Moocaanico imejimo diibo ajaadujifucu agasedi.

¹³ Jaaneguiiha jilli Mohaivoj#bo Jesucristo imegueneguiiha miyam#naa aivojito onoobadi mihica. Emperador onoobo imiyahaivoj#bo onoobadi,

¹⁴ bu taj#bam#naa iimitimoco icivojaniqui, bu imino iicamoco iboc#guequi icano agallumo onoobadi icano.

¹⁵ M#ro Moocaani imeguehi am#hai imino mihicanoco. Toonoco aaty#memere diito agaajatimo, bu jilli m#h#fomo iicarumoco icano am#haiditi: Imitimo, enehicarumo illivequi.

¹⁶ Jaaneguiiha Moise taj#baguiino mihicatirumo mihimogomoro imitinoco momoonidino. Jaarumo ivi jilliro Moocaani j#jovotobadiro mihica.

¹⁷ Jaaneguiiha famoovaacoro moboc#guehica, bu am#hai nahabomico magaiji, Moocaanico m#ñhicugo, bu emperador aivoj#boco mobocigo icano.

Cristo Idaasuno Icaunoti Magaaja.

¹⁸ Jeecevom#naa am#hai aivojito onoonoco: Jii, monoo, iimimocoro am#haico #daasugomocoro icatino, bu tolliro iimitimoco icano.

¹⁹ M#ro imino Moocaanico magaijimoro sicamañohalliti idasuno mihicanoco majaabicino.

²⁰ Jaanoti bu, #milliti am#haidi imijiruno iimitinoco momooninohalliti am#haico ahaaminoco majaabicino? Jaanoti naha iiminoco momooninohalliti idasuno mihicanoco majaabicino, toono naha Moocaani imefeenevi aivo iimino.

²¹ M#ro toneguiiha Moocaani am#haico cuuhuvauhi, Cristo idasuno iicaunoti cuuhuvauhi, Cristo idasuno iicaunoti magaajamoro diibo iicaubadi miicaqui.

²² M#ro diibo sanooba imitico moon#utih, bu bañ#fiira diibofaño chahauhi icano.

²³ M#ro diiboco aivono enehicausumi, bu aivono nooboro iimusuhicaut#bo. Bu diiboco idasuno omoon#usumi jaadamaaiut#bo, jilliro Moocaanico imino emeec#boro udugaacufiboviro sefahicaubo.

²⁴ Jaabo Cristo mohimitico ifihallivi #ciuboro imohohallivi satyuuhi mohimiti ifico miguijenimoro iticovono ifimaryo miicaqui. Jaabo tujaaveneri am#hai mubuheehi.

²⁵ M#ro iticoni am#hai ovejami imitamobadi mihicahicauhi. Jaarumo jisumi Cristo jaagovi muhuumicuuhi. Jaaboro am#haico ovejami toomom#naafibadi ootomoboro am#hai jeeb#noco imibaiy#cihi.

3

Jilli Ataabavacumo Miicaqui.

¹ Jaabadiro bu amiihai gaigoomi, amiihai tajemi atajiihanoco: Jii, meneehica. Jaaneri diitoti saatoho imiyaavogotimo mijii bogotirunaaca imiyaaveguequi amiihai imino mihicanofeenedi;

² Jaamo amiihai imino mihicamoro diitoco mobocigonoco aatyimemere.

³ Jaabadiro bu amiihaihallicoro mihimibaiquimaaidino, oono janaanici famañoovaje feedamaajebadi iicanehejeque, bu oro eetavotaneheje ficamaajeque, bu aivo iiminoo gaachehuno jicamaajeque icano.

⁴ Ivi amiihai jeebii faño aatyimeratihigocoro mihimibachu. Jaamoro ifinijitino ovosii sajeebii, siicuno icano jeebii ma mihica. Toono naha aivo Moocaani imogono.

⁵ Miuro siicije gaigoomi Moocaanidiro iicaumo jilli imibaiquimaaiuhi. Jaamo Moocaanico imiyaavuguumoro aijimi onoonoco: Jii, neehicaumo.

⁶ Miuro tolli iicaugo Sara aiji Abraham atajiihanoco: Jii, onoogoro diiboco: Tahaivojii bo, neehicauhi. Jaagobadi amiihai mihicajirahi iguitimo imino momoonihachijii.

⁷ Jaabadiro bu amiihai aijimi, amiihai taabamico gaajacimoro mificu, bu mobocigo. Jilli iniinovaneguiiharo icatino, bu oono iimihuseri Moocaani amiihaico aacyomo ifimaryo iicamaño. Jaanegui jilli mihica amiihai Moocaanima mihiimaanoco jinejeba tihisudino.

Imino Omoonjinoco Imogomo.

⁸ Niinoono jino amiihaico neehi: Famooro sabadiro imino mihica, bu fahigova mihidaasugocasi, bu mii no nahabomima mihicanicibadi, bu magaijicasi, bu siicujeebii ma mihica icano.

⁹ Bu amiihaico imitino omoonimoco, imitino momoonidino bu aivono onoomoco, bu aivono meneedino jilliro diitoco imino monoo. Miuro Moocaani amiihaico cuhuvauhi diibo amiihaico imino omooninoco magaayiciqui.

¹⁰ Miuro ifico agaijimoro imo imo iicanoco iimogomo, iimitinoco iimaatimo iicaqui, bu bañifiraco iimaatimo iicaqui icano.

¹¹ Bu imitnoti buhigovi iminifotomoro iiminocoro imooniqui, bu sajeebii icaco iguininomoro toonoma iicaqui icano.

¹² Miuro Moocaani imino iicamoco teemefihi, bu diiboma iimaanoco guubufiibo icano. Jaanoti imitnoco omoonimoco imogotii bo.

¹³ ¿Mii joho bu amiihaico imitino moonijirahi iiminocoro aivo mihimogomoro momoonimoco?

¹⁴ Jaarumo iminohalliti idaasuno mihicarumo imo imo mihicaji. Jaanegui mii tihiguidino, mihiguetedino.

¹⁵ Ivi jilliro Cristoco mobocigo amiihai jeebii Aivojii boco. Jaaneguiiha fahiijivaro mihimibaicini. Jaamo amiihaico amiihai miyaavogoditi idillumoco mihiimusuji. Jilli Moocaanico bocigomoro siicujeebii ri mihiimaa.

¹⁶ Jaarumo imino mihica nijii nijii icatimo, oono amiihai Cristoco mimiyaavogomo imino mihicahicanoti imitino iimaahicamo inucufevequi.

¹⁷ Jaamaño iiminoco momooninohalliti idaasuno mihicano aivo imihi, Moocaani tolli iimogohachijii. Jaanoti imitnohalliti idaasuno mihicano imitihii.

¹⁸ Miuro Cristo mohimitihalliti idaasuno iicauboro sano guijeveuhi safooro siino guijevecutii bo iicaqui. Jaabo imitima chahauruubo miihai mihimitimohallivi Moocaani jaagovi miihaico isatyequi. Jaaruuboco ifi guijeveurahi. Jaaruuboco igaija buheetesu uhi.

¹⁹ Jaano Igaijari ufuuboro bu siicije iguijevecinihicaumo jeebii no iji civojafaño iicaumoco jii beguejeubo.

²⁰ Jaamo diito s̄icije Noe iicausumi imiyaavuguutimo, oono Noe imeenegaco eheetavehicaunohachuta Moocaani diito imitico ajaabic̄iboro teemehicauboro: Fine imitejimobadi, es̄iciniuboro. Jaagari n̄ifaihuti taajaumo sahuse juugahuseti miitoci, saatoho idiinoro.

²¹ Jaano tonifaihu m̄inoco initino n̄ifaihubadi iicano. Jaafaihufenedi jisumi m̄ihai mataajacuui. Jaano toono niti m̄ino ifiico initino icatino, idiinoro Moocaanico m̄ino esamaaje m̄ih̄inivatino iicaqui midilluno. Jaanoro m̄inoco taajasuno Jesucristo siino ubuheeteunofenedi.

²² Jaabo niquejefañ̄o ufuuboro Moocaani miyanaagonovi acasīvutuuboro ḡicinihi. Jaabo mityaguino Moocaani toomominaa, bu aivoj̄ito, bu mityano icano iicamo.

4

Moocaani M̄ihaico Aac̄id̄ineri Sitaaco Mahamusuno.

¹ Jaaneguiha bu am̄ihai idaasuno miicaqui mihimibaicini, oono Cristo idaasuno iicaubadi. M̄iro idaasuno omooninoco ajaabic̄imo imitico ejeevesucuumo.

² Jaamo j̄in̄jehall̄iri iicaunohachuta Moocaani iimogobadi iicaqui; ifi imogonocoro imooniqui icacutino.

³ M̄iro aivo ajashucutino oono Moocaanico agaajatimo omooninic̄ibadi iticoni momoonihicauno. M̄iro tusumi am̄ihai fanoova imitico mihimoȳic̄ihicauhi, bu iimitino imogoco mihimoȳic̄imoro momoonihicauhi, bu guiriicavonehejeque, bu agañ̄uhusuno j̄ibaimonoco icano, bu jeeb̄ibatiro adumoro, m̄ihaiñ̄oobaco mejeecivehicautihi, bu Moocaani afaguunoco fanoova ij̄imico eheetavonoco jeec̄ivomoro mihicahicauhi icano.

⁴ Jaamoma siino magataavomoro iimitinoco momoonic̄uutineri eheetyemere am̄ihaiditi imitino iimaahicamo.

⁵ Jaarumo diito Moocaani ubuheemeque, bu uchuumucumoco icano emeecīboro ijaadaco aac̄ij̄iboma parȳi imibachujimo.

⁶ Jaabadiro bu jino uchuumucumoco Moocaani j̄ibogoco j̄ibugucuumo, igaijano Moocaani icabadi iicaqui. J̄ijehall̄iri iicausumi famoovaaco icabadiro Moocaani omoon̄urumo.

⁷ M̄iro jino fanoova ifin̄jino fit̄icuui. Jaaneguiha imihusene mihica. Jaamoro imino mehes̄icinimoro Moocaanima miyanot̄iro mihiimaa.

⁸ Jaano janaan̄ic̄iv̄i gaij̄icasima mihica. M̄iro gaij̄i ajashutino imitico fin̄isufihi.

⁹ Jaaneguiha am̄ihai iijanofañ̄o fah̄igovav̄i magaaȳic̄icasi iimaafivotimo.

¹⁰ Bu fah̄igovav̄i mejeec̄ivocasi am̄ihaico Moocaani aac̄id̄inehejeri. Jaano Moocaani am̄ihaico fanoovaaco aac̄inoco imino motoomomoro momooni.

¹¹ Jaanoti bu saatoho mihiimaano Moocaani iimaabadiro iicaqui. Jaanoti bu saatoho sitaaco siinoco mahamusuhachij̄i, Moocaani am̄ihaico aac̄ino sefari mahamusu. Jaano parȳi momoon̄ino Moocaanico Jesucristofañ̄odi mihimequiro iicano iicaqui. Jaabediro jaafa cahac̄isu, bu mitya icano icahi fah̄ij̄ivaro. Fine.

Cristohall̄iti Idaasuno Mihicano.

¹² Am̄ihai tañ̄ahabomi, sefaneri in̄isuno am̄ihaihall̄iv̄i asaasumi meheetyedino, ajabafiranoti mihicanic̄ibadi.

¹³ Ivi jill̄iro imo imo mihica Cristo idaasuno iicaubadi mihicaneri. Jaamo ufucu diibo ihovos̄ima asaanoco mahatȳimeneri sihid̄i imo imo mihicahi.

¹⁴ Jaaneguiha am̄ihaico Cristo iij̄ihall̄iti aivonoono unuusumi, imicani am̄ihai mihicahi, iimiibo Moocaani Gaija am̄ihaihall̄iri iicamañ̄o.

¹⁵ Jaanoti am̄ihai sita gaic̄aa, bu naniva, bu imiti mooni, bu sita iimaa juvihic̄i icanohall̄iti iv̄i idaasuno mihicadino.

¹⁶ Jaanoti naha saatoho Cristo momohall̄iti idaasuno mihicaneri munucufevedino. Jill̄iro toonohall̄iv̄i Moocaanico mihimo.

17 Miiro jino tusumi mihicacuuhi Moocaani idaasuno omoonijino iseemeti iticovano. Jaano miihaiti jilli iticonino, ¿jaanequi milliji fine Moocaani jibogoco imiyaavogotimovi aallibaanijiibo omoonibo?

18 Miiro jino iimimo icarumo sihidi jeevanoti taajahi. ¿Jaanegui milli fine icajimo iimitimo?

19 Jaamaño Moocaani imogobadi idaasuno iicarufeenedi imino iicamoro diitoco ifivusuubo Moocaani usefaño ijeebico ificuuqui. Miiro diibo abañitatibo.

5

Miyaavogominaaco Afagoono.

1 Jino uujoho amiihai igaivominaa quillahutoco faguehi. Jino uujoho diitobadiro quillahutoobo iicaabo, bu Cristo idaasuno iicaunoco aatyimeubo icano. Jaamo bu diito iicabadiro uujoho tamañoma icaji Jesu ihovosima ufucu asaadi.

2 Jaaneguiiha amiihai quillahuto, Moocaanico imiyaavugucuumo ovejamibadi iicamoco motoomo amiihaico utuumusumoco. Jaanoco mihimogomoro momooni Moocaani imogobadi. Jilli amiihaico atajibaneguiiharo icatino, bu jilli nihibamicoro magaayiciquiro icatino icano. Jilliro imino mududicamaaje.

3 Amiihaiñocoro mihicabadi mihimogobadiro momoonidino. Jaamo amiihai momooninoco aatyimemere igaaajaqui.

4 Tolli momoonihachijji, imiya toomominaafi agasedi amiihai magaayiciji imino chaahimigaco, milli icajitino.

5 Jaabadiro bu amiihai sicafe quillahuto iijiguiinovii miminifoto. Jaamoro sabadiro siicujeebima mihicamoro fahigovavi: Jii, monoocasi:

Miiro Moocaani imogotihii: Aivo uujoho sihidi jeevahi, enefimoco. Jaanoti naha siicujeebima iicamoco iimihuseri amusufibo.

6 Jaaneguiiha sihidi ejeevano Moocaaniguiino* miminifoto amiihaico diibo unuufucu agasedi sihidi mejeevamoti iminiyuqui.

7 Jaaneguiiha paryi amiihai esamaajeque Moocaani usefañoro mificu. Miiro diibo amiihai imino mihicanoco imeguehi.

8 Jaamoro bu imino magaajamoro mehesicini. Miiro oono amiihaiminaafi iji jicubadi niigooboro iguehi, aatyimeme miyaavogoco ifinisiqui.

9 Jaaboco mejenaau miyaavogofañodi sefano mihicamoro, tolliro bu fahigova iicamo amiihai nahabomi, tobadiro bu idaasuno iicanoco magaajamoro.

10 Jaarumo gueenejisuno idaasuno mihicanobuunati Moocaani amiihaico imino imibachujiiibo, bu quehecuno, mityano, sefano icano ficujiiibo. Jaabo diiboro Moocaani paryi fanoovaaco aacifiibo miihaico cuuhuvahi Jesucristoma sano ifinijitino fiivofaño miicaqui.

11 Jaabo jaafa mityama icahi fahiijivaro. Fine.

Niino Fitaacu.

12 Jino tañahabobadi eesiciniubo Silvano onoobofeenedi jihaamegayico caatinihii amiihaico fajiniiboro miyaano iicanoco oono Moocaaniti paryi magaayicineheje Moocaani miihaico sihidi agaijinoco ijibogono. Jaanofañodi quehecuno mihica.

13 Tolliro bu Moocaani iija Babiloniaru iicajaminaa Moocaani amiihaico iicaubadiro iciumo amiihaijaago iijico galluhi, bu tolliro diibo taseemenebadi iicaabo Marco onoobo amiihaijaago iijico galluhi.

14 Jaanegui fahigovavi mihibicicasimoro midillucasi.

Jaamo paryi amiihai Jesucristota mihicamo sajeebima mihica.

* 5:6 Griego iijiri janaanici jilli noonicino: Moocaani useguiino.

2 SAN PEDRO AAME

Miyaavogominaadi Pedro Acaatinuno.

¹ Uujoho, Simon Pedro iicaabo Jesucristo jeecivominaafi, bu diibo minisuminaafi iicaabo amihaidi jihaameque caatinhi, mihai mihicabadiro imino mimiyaavogomedi. Miïro Moocaani, bu Motaajasuminaafi Jesucristo icamisi famooro imiyaavogodimoco acihi iimico.

² Jaaneguiha Moocaani, bu Mohaivojibo Jesucristo icamisico magaaanofeenedi amihaihoico sihididi imino omooninoco, bu sajeebii icaco icano magaayici.

Moocaani Miyaavogominaaco Aacino.

³ Miïro Moocaani mihaihoico imityafañodi paryi mofiguiha mucuujivaachunoco, bu diiboco mejeecivequi mucuujivaachunoco icano acibo, toonofeenedi diiboco magaaajacui, sihididi ejeevanofeenedi, bu ovosinonoco eheetavonofeenedi icano mihaihoico ucuuhuvauboco.

⁴ Jaanehejefeenedi unuunoco mihaihoico acibo, jaano ajashutino, sihididi ijadama iicanoco. Jaano toono diibo unuunofeenedi amihai Moocaani icabadi miminifetehi iimitino imogo jiiñehallivi imitico isivanoti mataajamoro.

⁵ Jaaneguiha mesefaquifotomoro amihai miyaavogoco mahamusu imino mihi-caneri, jaanoco bu mahamusu janaanici gaajari,

⁶ jaanoco bu mahamusu amihai ificoro imino matajibaneri, jaanoco bu mahamusu jaabiciri, jaanoco bu mahamusu Moocaanico mejeeciveneri,

⁷ jaanoco bu mahamusu amihai nahabomima magariicasineri, jaanoco bu mahamusu gaijima mihicaneri icano.

⁸ Jaano jinehejema mihicanoco miguiraaatusuhachijii amihai ifiino mihifonoti icajitihidi, bu Mohaivojibo Jesucristoco magaaajano sicamañovi feejitihidi.

⁹ Jaanoti jinehejema achahamo ihaallinoma chahahi, jabaiyimo; iticoniono iimiti initacafutuunoco ajabajevecuumo.

¹⁰ Jaaneguiha tañahabomi, mityano mihicamoro imino mehesicini Moocaani amihaihoico icuboro ucuuhuvaunoco. Jaanoco tolli momoonihachijii ufucuro imitinoñaño mahaquetejitihidi.

¹¹ Jaachijii amihai imino tihitino mijicafeteji Mohaivojibo, Motaajasuminaafi Jesucristo aivoji ifinijitinoñaño.

¹² Jaaneguiha amihaihoico jinehejeque magaaajacurunoco esaayuuboro icahi, oono miyaanofaño quehecuno mihicarumoco.

¹³ Miïro uudi imino jino uujoho iicanohachuta amihaihoico eesaayuuboro afajinino.

¹⁴ Miïro Mohaivojibo Jesucristo uco gaajasuhi iguijevedi jiijeeque goovano ejeevesujinoco.

¹⁵ Jaaneguiha uujoho tasefadino moonihidi. Jaamo uujoho iguijevenebuuna jinehejeque mehesafetehi.

Cristo Sihidi Ejeevauboco Aatyimeumo.

¹⁶ Miïro amihaihoico Mohaivojibo Jesucristo mityati, bu jiiñehallivi asaanoti icanoco mijibuguno sicamañoooco mihairyo meheetavomoro mijibuguno icatino. Miïro mihai mohaalliri mahatyimeuhi Mohaivojibo sihididi jeevaaboco.

¹⁷ Jaaboco mihai mahatyimeuhi Dios Moocaani bocico, bu imico icano diiboco aaciusumi, bu tolliro muguubuuhidi Moocaani ihovosiri: Jaani taseemene diiberi uujoho imo imo iicaabo, unuunoco.

¹⁸ Jaano toono niqnejefañoti unuunoco mihai monohojineri muguubuuhidi Mohaivojiboma imibaaari mihicausumi.

19 Jaabadi bu aivo jino miyaano iicanoco magaaajahi Moocaani iimaaminaa acaatinuunoco. Jaanoco amihai mimiyaavogomo aivo imino momooni. Jaano toono diito acaatinuuno ifuvusuhi oono civohigoti cijigaimecu meseseevetinohachutaro ifuvusunicibadi. Jaanoti Cristo cuujetavio meecirigai onoobobadi asaacudi amihai jeebinoco achicijiibo janaanici imino Moocaanico magaaajahi.

20 Jaaneguiha iticoni jinooco magaaaja, chahano Caatinahaamefaño inoro ihesamaajeriro onono.

21 Miïro toonoco Moocaani iimaaminaa jilli ijeebitiro onoomoro acaatinuuno icatino. Jilli Moocaani Gaija diitoco unuunoco Moocaaniditi jibuguumo.

2

Sicamañoooc Jibeguefimo.

1 Jaabadiro bu Israel cuumifaño icaumo Moocaani iimaaminaabadi icarumo abañififimo. Jaabadiro bu icajimo bañifira jibogominaa. Jaamo amihai feenevi toovono ijicafotomoro sicamañehejeque jibeguejimo amihai miyaavogoco ifinisuiqui, oono Aivojibo aamibo ataajasuuboti bañimoro. Jaarumo goovajino ificoro ifinisuno.

2 Jaamoco sihidi saatoho imiyaavogomoro diitobadiro iminotino moonijimo. Jaamo tolli iicanoti sita miyahiji jibogoditi imijitino ihiiimaano.

3 Jaamo nihibamico sihidi iimogomoro amihai naniijimo sicamañehejeque jibogonohallivi. Jaarumo ifinijinoti taajajitimo miïro sicijetiro diitoco Moocaani ahaamijinofaño icacuumo.

4 Buhicagaha itoomominaa icaurumo imitico omoonumoco gajjutibo jilliro diitoco jigaiñehiri isisuboro cijigaifaño icivohigo gañuhi, tahi iicaqui jaadusufucu agasejinohachuta.

5 Tolliro bu sicijeo miyaminaaco iimitihalliti gajjutibo nifaibari amacanisuuboro diitoco finisuuhi. Jaaboro idibocoro Noeque iyotoma taajasuuhi: Imino mihica, nooboro tomiyaminaaco jibuguboco. Jaabo Noe taajauhi iyoto sietedimomaryo.

6 Tolliro bu Moocaani finisuuhi Sodoma cuumi, bu Gomorra cuumi iicanoco cijigairi jigasuboro, baiguijiti miniiyuuhi, toonobuunati iicano imiti miyaminaa toonoti igaaajahi.

7 Jaanoti idibocoro Lot onooboco taajasuubo imino iicaaboro diito imitino iicanoco aatyimeebere idaasuno icahicauboco.

8 Miïro diibo imino icahicaubo fafucuvaaciviro iimijeebifañodi idaasuno icahicauhi diito imitino omooninoco aatyimeebere, bu imitino ihiiimaanoco uguubuuboro icano.

9 Jilli Aivojibo taajasufihi iji abañino inisunoti diibota iicamoco. Jaanoti iimitimoco ficuubo jaadusufucusumi idaasuno imooniqui.

10 Jaabadiro bu Moocaani idaasuno mooniji janaanici oono idicunoco ifi iimogonoco omoonimoro, bu diibo tajibaco iimeguehicatimoco icano. Jaamo jenaaufifimo, jeebitiro moonifimo, iguitimo inihicunoono mityati imitino ihiiimaanoco icano.

11 Buhicaga Moocaani toomominaa sihidi imityama icarumo diito Aivojibo imefeenevi: Imitino, onoomoro ibatiji.

12 Jaamo diito asimibadi ihesicinibama chahahi, oono sahijitiro iicacubadi iicamo iimitimo, ifivomoco agaayicimoro agaicaaufimo asimibadi iicacuumo. Jaamo diito agaajatnoti imitino iimaahicahi. Jaamaño asimiiicanicibadi guijevejimo.

13 Jaamo idaasuno icaji sitaaco idaasuno omoonihicabadiro. Jaamo: Imo imo mihicahi, neehicamo gueenene icajitino safesugoco omoonimo. Jaamo amihai jibaimonofaño ofoomoro amihai nucufevesuhicahi jihovonehejeri asafesuvomoro. Jaanoti amihaiditi sita imitino iimaahicahi.

14 Jaamo bu gaigooco jilli ticovono #finichicatimo, bu iimitico jeevesuhicatimo, bu ajashuno imiyaavogo iicamoco jeevamaaisuhicamo, bu aivo gaajamo fanoovaaco iimogomoro #cinoco. Jilli Moocaani afaijacuumo iicamo.

15 Jaamo iimino jiihaiti imitacumo, johono Moocaani iimaaminaafi Balaam onoobo Beor achibadi jeevamo. Miiro diibo imuguuhi iimitinoco omoonunohallivi nihibamico agaayiciujirunoco.

16 Jaaruuboco iimitihalliti asi burro #bauhi miyaminaafibadi ihimaauboro. Jaamaño fuutiibo ijeegavoma.

17 Jaamo diito pisirigai inifaihuma achahanobadi jeevahi, bu aimuufaico guibuhuba sihigo asatyonibadi jeevahi icano. Jaamo ficucinicuhi fahiijavaviro aivo icivonoguiino iicacuuqui,

18 miifonehejeque sihidi ejeevamobadi ihimaahicamaño. Jaamo iimitinoco ifi iimogonehejeque iimoyichicanofeenedi jeevamaaisuhicamo iimitinofaño iicahicau-moti miyanotiro agaacuumoco.

19 Jaamoro diitoco: Amiihaico iimino iicaco mahaciji, neehicamo, diito bu jijovoto icarumo. Miiro fanoohimiti iguiinoncumo imiti jijovotorucu.

20 Jaanoti bu Aivojiiho, Taajasuminaafi Jesucristoco agaajaumoro jiiinje imititi ataa-jacuuro siino dojicuviro tonehejefaño imitamano siino tonehejeguiino minifetehi. Jaamo iticoni Jesuco agaajautino janaanivivi imitino minifetehi.

21 Jaamedi imijiruno oono imino jiihaico gaajatimo iicano. Jaanoti iimino tajiihaco diitoco aaciunoco gaajacuuro siino ejeevesumaño aivo imitino icacuumo.

22 Jaamovi aivo imino #fotono jilli onoonicino: Jicu siino iguibamaajeque dojicuviro faiyahi, bu faafaihaco initicuubo siino dojicuviro caamefaño jeeffiji, onoono.

3

Aivojiiho Asaajino.

1 Agaijimo tañahabomi, jino siino amiihaidi acaatinahaame. Jaahaamecifaño imeguehi jino afajininofaño miyanotiro amiihaico eesamaaisunoco.

2 Jaanegui mehesafoto johono Moocaani iimaaminaa unuunoco, bu Mohaivojiiho Taajasuminaafi tajiihaco galluminaa amiihaico jiiibuguunoco icano.

3 Jaaneguiiha jinooco iticoni mehesicini: niinosumi saajimo miyaminaa Moocaaninehejeque edejecujimo, ifi iimitico iimogono onoobadiro iicamo.

4 Jaamoro dillujimo: ¿Milli iicanoco Cristo saaji, nooboro unuuno? Miiro jiiinjeque ifiivusuunoti moheedetemihavivi iguijeveunoti, bu jisumihachuta jino jiiinje iicabadiro icahi, noomoro.

5 Miiro diito imogotihivi agaajanoco niquejene siicijetiro ifiivusucafutuunoco, bu Moocaani noojiri nifaihufañoti jiiinje iinuunoco jaaniunobadi. Jaanoti bu fahigovadi nifaihu iicanoco,

6 bu oono nifaihuri jiiinjehalliri iicaunoco ifinisunoco icano.

7 Jaabadiro bu jisumio niquejene, bu jisumio jiiinje icano jino iicano ciijigaiguiiharo ficucinivi, diiboro Moocaani onoobadi. Jaagai ciijigai toonoco jigasuji jaadusufucusumi. Jaasumi bu tolliro iimihicatimo finisucafeteji.

8 Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco majabajeevedino, miiro Mohaivojiihobedi safucu mil añobadi jeevahi, bu mil año safucubadiro jeevahi icano.

9 Jaabo Mohaivojiiho unuunoco ajabajeevecuuno icatino, oono saatoho eneehicabadi. Jilli mihaico ajaabiciboro imogoobo famooro iimitico ejeevesunoco, mihañooba ciijigaifaño footimo iicaqui.

10 Miiro Mohaivojiihofucu gaseji mehesicinitinaaca, oono nanivaminaafi gaajaciratinfucu asaanicibadi. Jaasumi niquejene paryi dubaicamaaji nihicuno

guubuvusunoro. Jahi paryi iicaneheje ciiigairi finisucafeteji. Jaabadiro bu jiiniye paryi toojehalliri iicanoma jigasucafeteji icano.

¹¹ Miïro paryi jilli finisucafetejino. Jaaneguiiha aivo imino Moocaniguiiharo mihi-cano, bu diiboco imino mejeecivono icano.

¹² Jaaneguiiha Moocaani fucu agasejinoco motoomomoro diiboco mahamusu goovano isaaqui. Jaasumi niquejene ciiigairi finicafeteji. Jaano iciiigairi tahi iicaneheje paryi chucucamaaiji.

¹³ Jaanoti naha miïhai meteemehi Moocaani eetaveji unuunoco bohono nique-jeneque, bu bojiinijeque icano. Jahigo paryi famooro imifiimo imino mihicaji.

¹⁴ Jaaneguiiha, agaijimo tañahabomi, toonoco motoomonohachuta imino mihica amiihaico Moocaani sajeebiiima mihicamoco, bu mihihivatimoco ihatyimequi. Jaanoti imitino icano mihicamoco atyimevadiibo.

¹⁵ Jaamoro magaaamoro Mohaivojiiibo asaatinohachuta sanoodimo imiyaavogomoro itaajaquihica. Miïro bu jinooco tolliro amiihaidi caatiniiubo magaijiiibo monahabo Pablo Moocaani diiboco gaajaco aaciudineri.

¹⁶ Miïro paryi ihaamenefañodi jinehejeque amiihaico neehicaabo, samañosafaño tihino noocinirunaaca. Jaanoco agaajatimoro, imino imiyaavogotimo sihigoviro iimitinojaagoviro miniiyuhicahi, bu tolli oono Caatinihaamefaño simañoohaamefaño ononehejeque siibadi iimitinojaagoviro oovicimoro iimitinocoro moonihicamo icano. Jaamaño ifiinocoro finisujimo.

¹⁷ Jaaneguiiha agaijimo tañahabomi, jinooco imegaviro magaaajacumaño imino amiihai ifiico motoomo. Jaamo iimitimo amiihaico abañinofaño minifototimoro amiihai miyaavogofaño quehecuno mihicanoti aacototimo mihicahi.

¹⁸ Jaaneguiiha aivo janaanici imino Mohaivojiiibo Motaajasuminaafi Jesucristoco magaaamoro diibo gaijifaño imino mujusi. ¡Jaaboco macahacisu jisumi, bu fahiijivaro icano! Fine.

1 SAN JUAN AAME

Fiivo Iimaa Cristo.

¹ Amiihaidi macaatinihi jino iticoni jiinije ifiivutinaacaro iicacuunoco miihai muguubuunoco, mohaallineri mahatyimeunoco icano. Jaaboco mahatyimeumoro diiboco muhuseneri mududiciuhi. Jaabo jino Fiivo Iimaa iicaabo.

² Jaabo miyaminaaco fivusuuhi. Jaaboco miihai mahatyimeumoro toonoti mijibeguehichi. Jaamo amiihaico mijibeguehi jino ifnijitino fiivoco, Moocaanima iicauhijii miihaivi ubuhugaavuunoco.

³ Jaanoco amiihaico mijibeguehi muguubuunoco, mahatyimeunoco icano. Jaamo miihaima manahabovahi Moocaanima miihai mihicabadi, bu Illi Jesucristoma mihi-cabadi icano.

⁴ Jaanegui amiihaidi jilli macaatinihi. Jaamo sihidi imo imo mihicahi.

Moocaani Seseene Achiciniibo.

⁵ Jibogoco Jesucristo miihaico jiiibuguhi. Jaanoco amiihaico mijibeguehi Moocaani seseene achiciniibo iicanoco. Jaabovi ajashuno icivono chahahi.

⁶ Jaamo: Diiboma magataavehi, munuurumo civohi mihicamo jilli mabañihi moojiri, sicamañoooco monoomaño, bu momoonimaño icano.

⁷ Jaanoti Moocaani iicabadi seseehi mihicahachijii diiboma magataacinihi. Jaamaño miihaico Illi Jesucristo tiihoho mohimitico paryi nitiihi.

⁸ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoomo jilli mofico mabañihi. Jaamaño mojeebiiñaño miya iiji chahahi.

⁹ Jaanoti mohimitico Moocaanico mijibogohachijii diibo aivo imihuseebe abañitaiibo, mohimitico ubuusuboro paryi nitijiiibo.

¹⁰ Jaanoti: Tahimitima chahahi, monoohachijii Moocaanico: Bañififiibo, meneehi. Jaamofaño diibo iiji chahahi.

2

Iji Moocaani Imefeenevi: Imitimo, Unuusumi Jesucristo Mohalliti Iicaabo.

¹ Taseeme amiihaidi jilli caatinihi. Jaamo iimitinoco moonitimo mihicahi. Jaanoti mimiyaavugucuumo imitinoco momoonihachijii Moocaani imefeenevi mohalliti iicaabo jisumi icahi Jesucristo imihuseebe.

² Jaabofeedi mohimiti jaaducafutucuuhi. Jaano miihaidiro icatino, faajiiinjeminaadiro bu icano.

³ Jaanoti Moocaani atajibabadi mihicahachijii magaajaji diiboco magaayicicunoco.

⁴ Jaanoti saatoho: Diiboco gaajacuhi, onoomo, itajibaco imiyaavogotimaño, bañififimo. Jaamofaño miya iiji chahahi.

⁵ Jaanoti diibo tajibaco imiyaavogoobo Moocaanico aivo imino agaijiiibo. Jilliti magaajahi diiboma magataavonoco.

⁶ Jaabo Moocaanima gataavehi onooobo Jesucristo imino iicaubadi iicaqui.

Bohono Tajiba.

⁷ Tañahabomi, botajibaco amiihaidi caatinitii amiihai Cristoco mimiyaavuguunotiro amiihaico atajibacunoco. Jaano jino siicijetiro atajibauno jiiibogoco amiihairyo muguubuhicacuuno.

⁸ Jaano tajibaco amiihaidi acaatinino jino bohonobadi minifetehe. Jaano aivo miyaano Cristofañodi, amiihaifañodi icano. Jaamaño icivono afatyucunoguiinodi miya sese achicinicuhi.

⁹ Jaanoti saafi: Seseehi icacuuhi, nuuruubo inahaboco ijihegueebe cívohiguerehiica icahi.

¹⁰ Jaanoti inahaboco agaijibo seseehigo icahi. ¿Jineje bu diiboco iimitinofaño gañisujirahi?

¹¹ Jaanoti inahaboco ijihegueebe cívonofaño icahi. Jaabo ofoohigoco gaajatihí, iciveri aatyimetimaño.

¹² Taseeme, jaaneguiha amihaidi caatiníhi, Moocaani amihai imitico Jesucristofeenedi ubuusucumaño.

¹³ Amiyato, amihaidi caatiníhi, iticoni jiniije fiivutinaaca iicauboco magaajacumaño. Sicafe, amihaidi caatiníhi, iji Satanasco miguiinonicumaño.

Taseeme, amihaidi caatiníhi, Moocaanico magaajacumaño.

¹⁴ Amiyato, amihaidi caatiníhi, iticoni jiniije fiivutinaacaro iicauboco magaajacumaño. Sicafe, tolliro amihaidi caatiníhi, mequehecefumaño Moocaani jibogoco amihai jeebifaño magaayicimoro ijico miguiinonicumaño.

¹⁵ Jaaneguiha jiniijeque magaijdino, bu jinijehalliri iicanoco magaijdino icano. Jaanoti saatoho jiniijeque agaijimo Moocaanico gaijitihí.

¹⁶ Miro paryi jinijehallivi iicano imiti Moocaaniti saatihí. Jilli jinijehallitiro asaano, oono mofi imitinoco iimogoneheje, mohaalli imitinoco iimogoneheje, bu: Uujoho aivo sihidi jeevahi, noomoro mihicaneheje icano. Paryi jino jinijeonehejere.

¹⁷ Jaano jino jiniije paryi iimitinoco iimugusuhicanoma fininoro fuucuuhi. Jaanoti Moocaani iimogobadi iicahicaabo finijitihí.

Abañiffiibo Saaji.

¹⁸ Taseeme, jino niinosumi mihicacuuhi. Amihairyo magaajacuuhi Cristominaaniminaafi asaajinoco. Miro jino jisumi icacumo Cristoco iminaanihicamo. Jinoti magaajahi jino niinosumi mihicacunoco.

¹⁹ Jaamo mofeeneti fuuhi. Jaarumo mihaioto icautimo, mihaioto iicauruva mihaima icajirumo. Jaamaño tolli fuumo famooro maatyimemere magaajaqui paryi famooro mihaioto iicatinoco.

²⁰ Jaanoti naha amihaiico Cristo Igaijaco acícuhi. Jaamaño amihai famooro imino magaajacuhi.

²¹ Jaaneguiha amihaidi caatiníhi miyaanoco magaajacumaño, magaajatimaño icatino. Miro amihairyo magaajacuhi miyaanofañoti sicamaño asaajitirunoco.

²² Jaabo, ¿nacu mijoho abañiffiibo? Eti bu oono: Jesuco Cristo icatibo, enehicaabo. Diibo Cristominaaniminaafi iicaabo. Miro Moocaani Achi Jesuco utuunamaaihicaabo, bu Moocaanico tuunamaaihicaabo icano.

²³ Miro paryi Moocaani Achico utuunamaaimo Moocaanima chahahi. Jaanoti Moocaani Achico jibogomo Moocaanima icahi.

²⁴ Jaaneguiha amihai jeebifaño mificu oono iticonitiro muguubuunoco. Jaano amihai jeebifaño iicahachiji Moocaanima, Ilima icano mihicahi.

²⁵ Miro Jesucristo mihaiico aciguuhi ifinijitino fiivoco unuubadi.

²⁶ Jaaneguiha jino amihaidi caatiníhi jilli amihaiico abañihicamoditi.

²⁷ Jaanoti naha amihai Moocaani Gaijama mihicahi Jesucristo amihaiico aaciuboma. Jaamaño sita amihaiico jibeguejitirahi, Moocaani Gaijaro amihaiico paryi jibogomaño. Jaabo jibogo miyaano sicamaño icatino. Jaaneguiha Cristoma icamoro mihica Moocaani Gaija amihaiico jibogobadi.

²⁸ Taseeme, jaaneguiha amihaiico neehi: Cristomaryo mihica. Jaabo asaadi diiboti nucufetimo, bu ñihicugotimo icano miicaqui.

²⁹ Miro amihairyo magaajacuhi Jesucristo iimihuseebe iicanoco. Jaabadiro bu oono iimihuseme Moocaani seeme iicamo.

3

Moocaani Seeme Icamo.

¹ Jaaneguiha magaaaja miiro sihidi Moocaani mihaico agaijiboro, iseemeti mihaico oovichi. Jaano miyaano diibo seeme mihai. Jaamaño jinijeminaa mihaico gaajatihi, Moocaanico agaajatimaño.

² Agaijimo tañahabomi, Moocaani seeme mihicacuui. Jaarunaaca mihaico gaajasi behiica ufucu mihicajinoco. Jaarumo magajahi Jesucristo asaadi diibobadi mihicajinoco, miiro iicabadiro iicaaboco mahatyimejimaño.

³ Jaanoco paryi eesicinimo, jeebi imibachucafetehi diibo Jesu imiibo iicabadi.

⁴ Jaanoti paryi famooro iimitinoco omoonimo Moocaani tajibaco imitino moonihi. Miiro imitino momoonino Moocaani tajibaco: Jii, monootihi.

⁵ Miiro amihairyo magajacuhi Jesucristo mohimitico ibuusuqui asaanoco. Jaabofaño imiti chahahi.

⁶ Jaaboma paryi iicamo imitico moonitihii. Jaanoti imitico moonimoro iicamo diiboco atyimetimo, gaajatimo icano.

⁷ Taseeme, mihañooba amihai bañidino. Jaanoti imino iicaabo Cristo imihuseebadi jeevahi.

⁸ Jaanoti imitino iicaabo ijitahe. Miiro iji sahijitiro iimitinoco omoonifiibo. Jaanegui Moocaani Achi saauhi iji omoonisunoco ifinisiqui.

⁹ Jaanoti paryi Moocaaniti ifiivomo iimitinoco moonitihii, Moocaani ifico mojeebifaño ificucumaño. Jaamaño iimitinoco momoonicutihi, Moocaani seeme mihicamaño.

¹⁰ Miiro gaajaveechuno Moocaani seeme iicamo, bu iji seeme iicamo icano. Jaanoti paryi iimitinoco omoonimo, inahaboco agaijitimo Moocaani seeme icatihii.

Sabadiro Fahigova Magajicasi.

¹¹ Miiro mimiyaavuguunotiro muguubuno jibogo jino: Sabadiro fahigovavi magajicasi, onono.

¹² Cainbadi mihicadino. Miiro ijitahe iicaumaño inahaboco gaicaaubo. ¿Nacu milliti jaaboco gaicaaubo? Eti bu Cain iimihicautimaño, jaanoti inahabo iimihicaumaño.

¹³ Tañahabomi, majabafitedino jinijeminaa amihai ijihevehachijii.

¹⁴ Miha naha guijeveti buheefaño mafatyucuhi. Jaanoco magajahi monahabomico magajimaño. Jaanoti inahaboco agaijitiibo guijeveti taajatihiica.

¹⁵ Miiro paryi inahabomico ijihegueme gaicaauminaa. Amihairyo magajahi gaicaauminaa ifinijitino fiivoma ijeebifaño achahanoco.

¹⁶ Miiro jilliti magajahi magajicasinoco Jesucristo mohallivi ifico aaciunoti. Jaabadiro bu miha mofico mahacijirahi monahabomihallivi.

¹⁷ Jaanoti sihidi inehejema iicamo inahabo idaasuno iicanoco atyimecuurumo diiboco idaasugotimo. ¿Milli bu: Moocaanico gaijiihi, neejirahi?

¹⁸ Taseeme, ticovo iijiriro magajidino, miyanotiro magajii imino momooninofañodi.

Moocaani Imefeenevi Quehecuno Mihica.

¹⁹ Jaamaño jilliti magajahi miyaamo mihicamoro, Moocaani imefeenevi quehecuno mihicanoco.

²⁰ Jaanoti mojeebi mofi iimitinoco gaajacufihi. Jaarunofaño Moocaani ajashutiibo mojeebifaño iicanoco gaajaabo. Jaabo paryi fanoovaaco gaajahi.

²¹ Jaanoti agaijino nahabomi, mojeebi Moocaani imefeenevi mihaico milli onootihachijii Moocaani imefeenevi quehecuno mihicahi.

²² Jaabo mihaico siinoco midillunoco aciji diibo tajibaco: Jii, noomoro momoonimaño diibo iimogobadi.

²³ Jaano jino itajiba: Illi Jesucristoco mimiyaavogono, bu jaamoro sitama sabadiro magajicasinico icano, diibo atajibaubadi.

²⁴ Jaamo itaj#baco imiyaavogomo diiboma icahi, bu diitoma diibo icahi icano. Jaanoco magajahi diibo m#haima iicanoco Igaijaco m#haico aac#nofeenedi.

4

Moocaani Gaija, Bu Abañifibo Gaija Icano.

¹ Agaijimo tañahabomi, famoova gaijaco mimiyaaveguedino. Iticoni minisu; ¿Naa Moocaani Gaija diibo iicanoco? M#ro jinijehallivi sihidi gahafucumo bañ#fiiraminaa: Moocaani ijico mij#beguehi, onoomo.

² Jaamo jilliti magajajirahi Moocaani Gaijama iicaaboco. M#ro paryi oono Jesucristo miyaminaafibadi ifiivuboro saauhi, nooboro ij#bogoobo, diibo Moocaani Gaijama iicaabo.

³ Jaanoti Jesucristoditi tolli onooti#bo Moocaani Gaijama chahahi. Diibo jilli Jesucristom#naan#m#naafi gaijama iicaabo. M#ro am#hairyo muguubuhicacuui togaija asaajinoco. Jaabo jisumi jinijehalliri icacuhi.

⁴ Taseeme, am#hai Moocaanita. Jaamo abañ#fifimoco am#hai miguiinon#cuhi. M#ro am#haifaño iicaabo janaan#ci mityahi jinijem#naa iicamofaño iicaabo janaan#ci iicamaño.

⁵ Jaamo diito jinijem#naa. Jaamaño jinijeonehejequere iimaamo. Jaanoco jinijem#naa iicamo diitoco guubunic#hi.

⁶ Jaanoti m#hai Moocaanioto. Moocaanico agaajamo m#haico guubunic#hi. Jaanoti Moocaanioto iicatimo m#haico guubunic#t#hi. Jilliti magajahi Miya Gaijama iicamoco, bu abañ#fifibo gaijama iicamoco icano.

Moocaani M#haico Gaij#hi.

⁷ Agaijino nahabomi, fahigova magaij#casi. Moocaaniti magaij#casino saahi. Paryi famoovaaco agaij#bo Moocaani seemene. Jaabo Moocaanico gaajahi.

⁸ Jaanoti sitaaco agaij#bo Moocaanico gaajat#hiica, Moocaani saato#oco agaij#fifihicaaboco.

⁹ M#ro Moocaani m#haico agaijinoco ifusuhi m#haidi id#bocoro Illico jinijehallivi agalluunofeenedi, diibofeenedi fiivoma miicaqui.

¹⁰ M#ro m#hai Moocaanico magaij#noti gaiji saat#hi. Jaanoti naha Moocaani m#haico agaij#uboro Illico galluui mohimit#ico ijaaduqui. Jaano jino naha miya gaiji.

¹¹ Agaijimo tañahabomi, m#haico Moocaani agaij#badiro m#hai tolliro sabadiro magaij#casiqui.

¹² M#ro Moocaanico m#haiñooba aty#metat#hi. Jaanoti sabadiro magaij#casihachiji, Moocaani m#haima icaji. Jaano igaiji m#haifaño aivo imino jusiji.

¹³ Jaamo jilliti magajahi Moocaanima mihicanoco, bu m#haima diibo iicanoco icano Igaijaco m#haico aac#unofañodi.

¹⁴ M#ro m#hai mahaty#meumoro mij#beguehi Moocaani Illico jinijem#naaco itaaja#suqui agalluunoco.

¹⁵ Jaamo paryi Jesucristoco: Moocaani Achi, onoomo Moocaanima icahi, bu Moocaani diitoma icahi icano.

¹⁶ Jilliti magajamoro mimiyaaveguehi Moocaani m#haico agaijinoco. M#ro Moocaani saato#oco agaij#fifihicaabo. Jaabo gaij#ma iicaabo Moocaanima icahi, bu Moocaani diiboma icahi icano.

¹⁷ Jilliti gaiji m#hai#vi jusihi ufucu jaadufucu iicasumi ñ#hicugot#mo miicaqui. M#ro m#hai jiijehallivi Jesucristo iicabadi mihicahi.

¹⁸ M#ro gaiji iicamañovi ñ#hicugo chahahi, gaiji ñ#hicugoco buhi agañ#maño. M#ro ñ#hicugo id#asuh#gov# m#noco satyehi. Jaamaño iigui#bo#vi gaiji imino jusit#hiica.

¹⁹ Jaanoti naha m#hai Moocaanico magaij#hi iticoni m#haico diibo agaij#umaño.

²⁰ Jaanoti saatoho: Uujoho Moocaanico gaijihi, onoomo inahaboco ijiihegueme bañififihi. Jaamo miino nahabo mahatyimebeque magaijitimo, ¿milli bu Moocaanico magaijirahi mahatyimetiboco?

²¹ Jaabo mihaico atajibauno jino Moocaanico agaijibo tolliro inahaboco igaijiqui.

5

Miyaavogo Jiinijeque Guinonih.

¹ Paryi famooro Jesu Cristo iicanoco imiyaavogomo Moocaani seeme iicamo. Jaamo bu caanico agaijimo tolliro iseemeque gaijifihi.

² Jaamo Moocaanico magaijimo, diibo tajibaco momoonisumi magaajahi diibo seemeque, bu magaijinoco.

³ Miuro Moocaanico magaijino itajibaco momoonino. Jaano itajiba sihidijeevatih.

⁴ Miuro oono paryi Moocaani seeme iicamo jiinijeque guinonih. Jaano momiyaavogofeenedi jiinijeque miguinonih.

⁵ Miuro idiboro jiinijeque guinonih Jesu Moocaani Achi iicanoco imiyaavogoobo.

Jesu Moocaani Achi Iicano.

⁶ Miuro diibo Jesucristo asaauno jibogocafutuuhi nifaihufeneedi, bu itijohofeneedi icano. Jaabo initicafutusumi unuuneriro icatino, bu tolliro iguijeveuneri icano. Jaano miyaano iicanoco Moocaani Gaija jibeguehi, diibo Moocaani Gaija iicaabo Miyaabo iicamaño.

⁷ Jaano jibogominaa icahi niquejefaño miimisiici, saafi idino; Moocaani, Illi, Igaija icano. Jinoodimo icarumo saafiviro gataacinih.*

⁸ Jaabadiro bu minoci, sano idino icahi jiinijehalliri; Moocaani Gaija, bu nifaihu, bu tijoho icano. Jaano jino minoci, sano idino iicano sabadiro iimaahi.

⁹ Miuro miyaminaa onoonoco mimiyaavogonicihi. Jaamo bu, ¿milli mimiyaaveguejitirahi Moocaani Illi Jesucristo iicanoco jibogonoco?

¹⁰ Jaamo Moocaani Achico imiyaavogomo toono jibogoma icahi ijeebifaño. Jaanoco Moocaanico imiyaavogotibo Moocaanico: Bañififiboti, neehi, Moocaani Illiditi jibogonoco imiyaavogotimaño.

¹¹ Jaano jino Moocaani onoono: Diibo mihaico ifinjitino fiivoco aacino. Jaano toono fiivo Illima icahi.

¹² Jaamo Moocaani Achima iicamo ifinjitino fiivoma icahi. Jaanoti Moocaani Achima iicatimo toofiivoma chahahi.

Niino Fajini.

¹³ Jaamo amihaidi jinoco caatinih Moocaani Achico mimiyaaveguemedi. Jaamo magaajahi ifinjitino fiivoma mihicanoco.

¹⁴ Miuro mihai Moocaanico mimiyaavogomoro magaajahi diiboco siinoco midillunoco, ijeebii onoobadi, mihaico uguubunoco.

¹⁵ Jaano mihai Moocaanima mihiimaanoco diibo uguubuunoco magaajabadiro, bu magaajacuhi diiboco midillunoco mihaico aacicunoco.

¹⁶ Jaanoti saatoho inahabo imitico omooniruno guijevafaño ifutusutinehiica iicahachijji, diibohallivi Moocaanima ihiimaaqui. Jaadi diiboco Moocaani aciji fiivoco, guijevafaño ifutusuno imiti iicatihachijji. Miuro jaanoti icano guijevafaño ifutusuno imiti. Jaanoti uujoho nootih toonohallivi Moocaanima mihiimaaqui.

¹⁷ Miuro paryi fanooro imiti imitih. Jaarunofaño icano sanoodino imiti guijevafaño ifutusutino.

¹⁸ Miuro magaajahi paryi Moocaani seeme iicamo iimitinoco omoonitatinoco. Jaamoco Moocaani Achi ootomomaño iji diitoco dudicitatih.

* 5:7 Sahaamefaño ficuutimo: Jaano jibogominaa icahi niquejefaño miimisiici, saafi idino, onoonoco.

¹⁹ Mīro mīhai Moocaanioto mihicanoco magaajahi, bu tolliro paryī jinījeoto īji mityaguiinovī iicanoco icano.

²⁰ Tolliro bu magaajahi Moocaani Achi asauboro mīhaico gaajaco aacinoco, tooneri Miyaabo iicaabo Moocaanico magaajaqui. Mīro bu Miyaabo iicaaboma mihicahi, Illi Jesucristoma mihicahi. Jaabo jaani Moocaani Miyaabo, ifinījitino fiivoma iicaabo.

²¹ Taseeme, mehesicinī jihovo ījinīta caanimiti.

2 SAN JUAN AAME

Cristo J#bogofaño Mihica.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caatiníhi jihaameque monagotí Moocaani ificuguedi, tolliro bu iseemeque uujoho miyaano agaijímédi. Saafiro uujoho icatíno, bu paryí oono miyaanoco agaajacumo icano.

² Jaabo uujoho amíhaico gaijíhi miyaano mojeeb#faño iicanofeenedí. Jaano fahijívaro míhaima iicajino.

³ Jaabo Moocaani, bu Illi Aivoj#bo Jesucristo icamisi amíhaico imino mooníji, bu idaasugueji, bu sajeeb# icaco acíji icano miyaanofañodí, bu gaijifañodí icano.

⁴ Uujoho aivo imo imo icahi diseemetí saatoho miyanotíro Moocaani míhaico ataj#babadí imino #gomoco aaty#meneri.

⁵ Jaanegui tañago, jisumi masí sabadíro magaij#casiqui. Jino íco onoono bohono taj#ba icatíno, itíconítíro toonoma mihicacuunoco neehi:

⁶ Míiro Moocaani ataj#babadí mihicano toono gaijama mihicano. Jaano toono taj#ba itíconítíro muguubucuuno, gaij#casifaño mihica, onoono.

Bañ#mínaa.

⁷ Míiro jino jinijehalliri síhidí icamo bañ#firamínaa, Jesucristo jinijehalliví miya miyamínaafíbadí asauboco utuunamaaimo. Tollí iicaabo, jillí bañ#mínaafi, Cristomínaanimínaafi iicaabo.

⁸ Jaanegui amíhai imino mehesicíní amíhai dudícamajetí mihicicuunoco mímítasudino. Jaamo ufucu ijaadaco paryí magaay#icíhi.

⁹ Jaanotí saatoho Cristo íj#bugunoco ejeevesumoro síhígoví iminifotomo, bu Moocaanítí buhígoví minifetehi. Jaanotí Cristo j#bogofaño mihicahachíj# Moocaanima mihicahi, bu tollíro Illima mihicahi icano.

¹⁰ Jaaneguiiha saatoho j#bogomínaa amíhaijaago agasevamoro Cristo j#bogoma ofootímoco amíhai íjafaño magaay#icídino, bu: Tahí imino dífoo, ménéedino icano.

¹¹ Míiro díitoco ífitacumo díito ímitífaño bu minifetefíhi.

Niino Iímaa.

¹² Síhidí amíhaico eneejiruno icarahi. Jaarunaa ímogotíhi aamefeenedí, acaatíninoco. Cusumíhacho feej# amíhaima faño mihíimaacasiqui. Jaaneri mohimohica imino íjusiqui.

¹³ Moocaani #cicugo, dínago seeme díjaa íj#co galluuhí.

3 SAN JUAN AAME

Gayo Onooboti, Imino Ihiimaano.

¹ Uujoho quillahutoobo iicaabo caatiníhi jihaameque agaijibo tañahabo Gayodi, diiboco miyanotiro agaijibedi.

² Agaijibo tañahabo, dihallivi Moocaanima iimaahicahi. Fanoova #ma imino ifeequi tolliro guihuvatibo diicaqui, bu oono imino dijeebi ofoobadi diicaqui icano.

³ Miíro saatoho monahabomi asaaumo imino dijeebi miyaanofañodi iicanoco, bu imino jibogo onoobadi idiicanoco icano ijibuguunoco uguubuhiniboro imo imo icahi.

⁴ Jaano toonobadi chahahi sanooba uco imo imo iminiiyuno. Jino, taseeme, miyaanofañodi imino mihiigonoco guubuhi.

⁵ Agaijibo tañahabo, imino aivo moonihicahi monahabomico adaamusuubo sihiigoti asaamoco adaamusunofeenedi aivo imino moonihicahi.

⁶ Jaanoco diito Moocaani iijanominanaafeenevi jibeguehicahi #joho sihidi gaijima idiicanoco. Jaanogui diitoco imino daamusu, ucuujivaachunehejeque daaci imino ifeequi, Moocaani imogobadi.

⁷ Miíro diito Cristo dudicamaajeguiiha #gomo. Jaamo imogotíhi Moocaanico agaa-jatimo aacinehejeque agaayicinoco.

⁸ Jaaneguiiha miíhai diitoco imino momooninofeenedi mahamusuqui iimino jibogoco.

Diotrefe Onoobo Imitino Iicano.

⁹ Uujoho caatiníuhi aameque Moocaani iijaminaadi. Jaarunoco Diotrefe guubuutihí miíhai iijico, diitofeenevi aivojiboti iicanoco imogooboro.

¹⁰ Jaaneguiiha ofoohachijí faamo imefeeneviro neeji: Miíhaiditi sicamañoooco ihi-imaaboro abañihicanoco, bu tolliro monahabomi tahi #fotomoco gaayicihicatibo, bu agaayicigomoco gaayicisuhicatibo icano. Jaaboro Moocaani iijati diitoco gañihicaabo.

¹¹ Jaaneguiiha agaijibo tañahabo, diito imitino omoonibadi diicadino iminoro diica. Miíro iiminoco omoonibo, Moocaanitahe. Jaanoti iimitinoco omoonibo, Moocaanico atyimetihica.

Demetrio Imino Omoonino.

¹² Jaanoti famooro Demetrioti imino iimaahicahi. Jaano miyaanofeenedi gaajacafetehi. Jaanoco miíhai bu tolliro mijibeguehi. Bu jaanoco amíhai magaaajahi miyaano iicanoco.

Niino Iimaa.

¹³ Sihidi ico neejirahi. Jaaruubo imogotíhi caatinítafaihu, bu caatinítai icanofeenedi eheetavonoco.

¹⁴ Imeguehi goovano ico aatyimeneque. Jaadi jari mihiimaacasiji faño.

¹⁵ Jaanogui sajeebi diica. Juuga nahabomi dijaa iijico galluui. #joho bu paryí famooro monahabomico moojico daaci.

SAN JUDA AAME

Juda Caatinuhi Moocaani Ocoovamedi.

¹ Uujoho Juda Jesucristo jeevovominaafi, Jacobo nahabo, jihaameque caatinuhi Moocaani ocoovaaboro itati ijeevadi ificumedi. Jaamo imino toomocinuhi Jesucristofeenedi.

² Jaabo Moocaani amuhaico sihidi idaasugueji, bu gajiji, bu sajeebi icaco aciji icano.

Sicamañoco Abañifimo.

³ Agajimo tañahabomi, sihidi imogorahi mataajajinohallivi amuhaidi acaatininoco. Jaarunaa momiyaavogoditi amuhaidi caatinuhi. Jaamo momiyaavogohalliti meje-naauqui, Moocaanita iicamoco aacinohalliti, toonoco mubuunanijitirahi.

⁴ Jaanaaca sihidi bañiminaa amuhaifeenevi icacuhi. Jaamo gaajaciratino amuhaifeenevi jicamaaimo sicijetiro Caatinuhaamefaño diitoti ijibugucumo, cijigaifaño ifeequi iicacumo. Jaamo imifitino miyaminaa, Moocaani imihijico icimoro siibadi miniyuhicamo fanoova imitnocoro iimoyiciqui. Jaamoro idiboro Mohabajaabo Aivojibo Jesucristoco tuunamaahicamo.

⁵ Amuhairyo magaajacurunoco siino amuhaico esaayuhi. Moocaani Israel cumiminaaco Egipto jiiijeti taajasuui. Jaadi saatoho imiyaavuguumoco finisuubo.

⁶ Tolliro itoomominaa niquejefaño imino iicaurumo, Moocaani atajibauno mityaco acijirunoco iimogotimoro iijanoco jeevesuui. Jaamoco Moocaani civojanuhi cironoguiino ifinjitino jigaiñehineri isisiuboro niinofucuguiha ificumoco.

⁷ Jaabadiro Sodoma, Gomorra onoocuumici miyaminaa, bu ifitino iicaucuumijeminaama Moocaani ifinjitino cijigairi jigasuuhi, itoomominaa imitino iicaumoco omoonibadiro. Jaamo Moocaani toomominaa iicaubadi imitino icaumo: Sano gaifimiro gaifimima iicamo, Moocaani gaigooma miicaqui eheetavunoco ejeevesumoro, siibadiro iicaneheje fanoovaaco moonihicahi. Jaamoco tolli moonibo. Jaanoti famoro igaaajiqui tolli iicahicamo ifinjitino cijigairi idaasuno ijigajinoco.

⁸ Jaamoco imitino gajia onobadi omoonimo ifico idicuno moonihi. Moocaani ijico mityagotimo, niqueje toomominaati imitino iimaamo.

⁹ Jaarunaaca Moocaani toomominaa aivojibo Miguel icaruubo Moise chuumuhuhalliti ijima ihibacasiusumi idicuno nuutihi idinoro nuubo: Moocaani jei ico ibaji, nooboro.

¹⁰ Jaanoti diito imitino iimaahicahi agaajatnoti. Jaamo sahijitiro jibogoratino gaajamo bajio asimi ihesicinima chaharumo agaajamoro omooninibadi, moonimo ifihalliviro ifiniqui.

¹¹ Idaasucani icajimo! Cain imiticoro agaajaumo, nihibamico iimoyicimaño mitamo Balaam iicaubadi. Jaamo finiji Core iicaubadi isifiratuuboro Moocaani onoonoco imuguutimaño guijeveubo.

¹² Jaabobadi iicamo amuhai imo imo mamachuqui mihigaivomoma ofoomo amuhaico nucufevesuhicahi iimitiri. Jaamo amuhaifeenevi imo imo iicamoro sihidi amachumoro aduhicahi famoovaaco nucufeguetimo. Itadimo iicarumoco jeevotimo ificoro toomomo. Aimuufai nifaihuma achahanoco guibuhuba asatyonibadi ejevamo. Imoho onoovafisumi onoovatihobadi aivo ifahifema agajuyicicho aivo ochoomonibadi ejevamo.

¹³ Muuai tyuucal aivo isifirano ijivaaseque agañnicibadi diito imiti ifuvusuhi nucufesuno. Meecirigai ijihaiti imitaabo iicabadi. Moocaani diitoco ficuji cirono fucuro ifinjitinoguiino.

¹⁴ Adan iyaachi seemene, iyaachi seemene, seemene Enoc onoobofoenedi, diitediti Moocaani nuuhi: Memeeçi, Aivoj#bo Jesu ajashutino itoomominaama asaajinoco.

¹⁵ Jaabo famooco dilluji. Jaaboro paryi imifitimoco çijigaifaño gañ#ji, imitino imoonihicanohalliti, paryi diibediti imifitimo aivo imitino iimaahicanohalliti icano, nooboro.

¹⁶ Jaamo fanoovati fama#ovaje iimaafifimo, sitaaditi iimaafifimo, iimitico iguiraa-sumo, ifihalliviro ifico mityano eesiçinimoro sitaaco neefimo. Jaamoro saatohoditi imino iimaamo siinoco diitediti ihiciçuro.

Cristotaco Afagoono.

¹⁷ Jaanoti ami#hai, agaijimo ta#ahabomi, mehesiçini, siçijetiro ami#haico Mohaivoj#bo Jesucristo minisuminaa unuucuunoco:

¹⁸ Niinosumi icajimo dejecuminaa imitijeeb#i onoobadi iicamo, noomoro.

¹⁹ Jaamo ami#haico dugaacusuji, j#inije iimogobadi iicamo Moocaani Gaijama चाहि.

²⁰ Jaanoti ami#hai, agaijimo ta#ahabomi, quehecuno mihica ami#hai imi miyaavogofaño. Moocaanima mihiimaa Moocaani Gaija mityafa#odi.

²¹ Moocaani gaijifaño mihicamoro, motoomo Mohaivoj#bo Jesucristo #daasugofeenedi ifinçitino ifico mi#haico aaciçinoco.

²² Imino imiyaavogotimoco, mimiyaavugusu.

²³ Saatohoco mataajasu çijigaiti. Sitaaco mi#hidaasugo. Jaarumo diito imititi gaihuinimoro, bu j#heguemere icano.

Niino Iimaa.

²⁴⁻²⁵ Idiiboro Moocaani agaajaabo, bu Motaajasuminaafi icano imityari ami#haico teemeji acototimo miicaqui, mi#nivatimoco isatyequi imo imo iimihimefeenevi. Jaaboco mihimo, sihidi ejeevanoco, imityaco, itaj#baco, Mohaivoj#bo Jesucristofeenedi siçijetiro, bu jisumi, bu fahiijivaro icano. Fine.

APOCALIPSIS

Jesucristo Ihifusuuno.

¹ Moocaani Jesucristoco aciuhi diibo idudicamaajeminaaco ihifusuqui goovano iicajinehejeque. Jaanoco Jesucristo ifusuuhi idudicamaajeminaafico Juaco itoomominaafico agalluubofeenedi.

² Jaabo uujoho Jua miyaanoco j#buguuhi paryi aatyimeunoco, bu Moocaani iijico icano Jesucristo onoonofeenedi.

³ Imicani iicamo jihaameque ihifiniciimo. Tolliro bu imicani iicamo Moocaani jihaamefañodi ihiimaanoco uguubunimoro imino jihaamefaño onoonoco omoonimo. Miïro tufucu fiitivucuuhi.

Jua Moocaani Ijaminaadi Caatinihi.

⁴ Uujoho Jua caatinihi Moocaani iijano Asia jinijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajeminaadi. Jaamo amihai magaayici Moocaani imino omooninoco, bu sajeebii icaco aacinoco icano. Jaabo Moocaani iicaabo bu diiboro iicaubo, bu diiboro asaajiibo icano. Bu tolliro sahuse juugahuseti miimisiiici icano imino gajjami Moocaani aivoji icaga imefeeneri iicamo aacinoco magaayici.

⁵ Bu tolliro Jesucristo aacinoco magaayici. Diibo miyaanoco ij#bogoobo, bu iguijeve-mefeeneri iticoni ubuheeteubo. Jaabo jinijeminaa aivojito aivojiibo iicaabo. Jaabo Cristo mihaico agaij#boro itijeheri mohimitico nituhi.

⁶ Jaaboro mihaico aivojitoti, bu sacerdoteti icano eetavuuhi diibo Caani Diosco mejeecivequi. Jaabo jaafa mitya, bu cahacisu icano icahi fahijivaro finiratino. Fine.

⁷ Memeeçi oono Cristo aimuufafeenedi saaji. Jaaboco famooro atyimeji, bu diiboco ahaamumo atyimeji icano. Jaaboco paryi jinijeminaa aatyimemere taaji. Jihhi tolliji. Fine.

⁸ Uujoho imegaoobo, bu allivoobo icano, abecedario iticoni A iicabadi, bu allibati Z iicabadi iicaabo, noobo Jesu Aivojiibo Moocaani sihidi ejeevaabo. Diibo iicaabo, bu iicaubo, bu asaajiibo icano.

Cristo Imi Gaija.

⁹ Uujoho Jua miyaavogofaño amihai nahabo. Jaabo amihaima sano idaasuno icahi, bu Moocaani aivojifaño icahi, bu tolliro jaabicico Jesucristo aacinofaño icano. Jaabo uco icivojaanujirunohachuta uco gañ#umo Patmo onochugaivi Moocaani iiji Jesucristofañodi miyaano iicanoco ij#beguehicaunohalliti.

¹⁰ Jaanaaca Aivojiibo fucu jaguisifucusumi uujoho Moocaani Gaijafeneedi esamaaihi-caunaaca tabujinaagoti sefano guubuvusuuno miriicu ojibadi.

¹¹ Jaano uco nuuhi.* Jino adaatyimeneque aamefaño caatini. Jaaboro Asia jinijeri sahuse juugahuseti mijaaci icano iicajahajejaagovi gallu. Jino imomo iicajahajejaagovi; Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia, Laodicea icanojaago, noonoro.

¹² Jaaneguiiha acafesaavooboro meecihi: ¿Miïjoho ico, fine, uuma iimaahi? nooboro. Jaabo atyimeuhi sahuse juugahuseti minooçi icano cuugahu ficuta iicuno oro eetavotaco.

¹³ Jaanofeeneri Miyaminaafibadi Ifivuubo ifibadi iicaaboco atyimeuhi. Jaabo itihaicivi ifotocinichehuco jiciniiboco jaachehu oro niivigaimeeheri siyiciniuhi ifeeyjevi.

¹⁴ Jaabo nigaijeeneu aivo seseene jadiotobadi. Jaanoti ihaallinonu cijigaiguiihunobadi jeevauhi.

* **1:11** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Uujoho imegaoobo, bu allivoobo icano A, Z icano iicabadi, onoonoco.

¹⁵ Jaanoti itihaiñou namecuno ifuvusuhi bronze aparyicisucinobadi, cijigaifañodi eheetavocinobadi. Jaanoti ico sefano guubuvusuhi sihidi guisino uguubuvusunicibadi.

¹⁶ Jaanoti imiyanaagohusefaño icaumo meeciri sahuse juugahuseti miimisiici idiimo. Jaanoti iijifañoti inociniga niisuga sijevaga fahigovahaciti sijivasuciniga. Jaanoti ihime nihiba sefano aachicinisumi iicabadi jeevauhi.

¹⁷ Jaaboco aatyimeuneri iguiinovi acutuuhi chuumuhubadi. Jaarunaaca imiyanaagohuseque tahallivi ificuuboro uco nuubo: Diguetejirahana Uujoho iticonioobo, bu diiboro allivioobo iicaabo icano.

¹⁸ Uujoho iicaabo guijeveurahi. Jaaruubo buheehi, ufucuro milli icacutiibo iicaqui. Jaabo uujoho gujeve janaanici mityacuui. Jaaneguiha gujeveminaa iicahigo uudi sihidi jeevatino. Jilli iimogobadi moonijirahi.

¹⁹ Jaaneguiha jino adaatyimeneque caatini, jino jisumi icanoco, bu ufucu icajinoco icano.

²⁰ Jino tamiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meecirico adaatyimeme agaajaratino jilli eneejiruno: Jaamo diito meeciri sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijano jibogominaaditi, eneejiruno. Jaanoti bu sahuse juugahuseti minooici icano cuugahu ficuta iicuno oro eetavota jilli eneejiruno: Sahuse juugahuseti mijaaci icano Moocaani iijanoco, eneejiruno.

2

Moocaani Iijanojaagovi Iijico Agalluuno: Efeso cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹ Efeso cuumiri Moocaani iija iicaja jibogominaafidi caatini: Jilli noobo imiyanaagohusefaño sahuse juugahuseti miimisiici icamo meecirima iicaabo, bu tolliro sahuse juugahuseti minooici icano oro eetavota cuugahu ficuta iicunofenedi jigoobo icano:

² Uujoho gaajahi paryi fanoovaaco edeetavehicanoco, bu sefano dudicamaaque edeetavehicanoco, bu adaabichicanoco icano. Bu tolliro gaajahi iimitimoco adaabicitinoco. Bu uujoho tolliro gaajahi Moocaani galluminaa enehicarumo miyaano iicatimoco ijoho inisuuboro baniminaa iicanoco agaajacinoco.

³ Jaabo ijoho sihidi daabichicahi, sihidi daasuno dicahicahi, bu uuguiha sihidi dudicamaahicahi niinovatotiibo icano.

⁴ Jaarunaa dihallivi icano sano: Miro iticoni imiyaavuguusumi uco sihidi gaijuhi. Jaaruubo jisumi midinoro gaijuuhi.

⁵ Jaaneguiha deesafoto iticoni edeesamaaiunoco. Jaaboro difico dimibachuubo iticoni omoonihicabadi mooni. Jaanoti tolli omoonihachijiji dijaagovi ofooboro dicugahu iicuco idiiti dumiticiji, dihimitico edeevesutihachijiji.

⁶ Jaarunofaño jino iimino dihallivi icahi, Nicolaitami omooninoco idiheguene. Jaanoco bu uujoho jiheguehi.

⁷ Amihai nohojima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamoco fiivo imoho Moocaani goohasihalliti icaho noovatati machusuji.

Esmirna Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

⁸ Esmirna cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo imegaoobo, bu diiboro allivioobo icano iicaabo, igujeveuruubo, siino ubuheeteubo:

⁹ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, daasuno idiicahicanoco, bu fanoovati ucujivaachunoco icano. Jaaruubo ijoho jinejeti cuujivaachutihi. Tolliro bu uujoho gaajahi: Mihai judiom, unuurumo iditi imitino ihimaahicanoco. Jaamo judiom unuurumo jilli Satanas iji igavominaaro.

10 Jaaneguiha diguetedino idaasuno idiicajinoti. Miro iji amihaiti saatohoco civojafaño jhacusuji. Jaamo paryi amihai minisucafetehi. Jaamo fahuseeci fucuva ticovovi idaasuno mihicaji. Jaarunofaño suufenitibo diica iguijevejinohachuta. Jaachiji toono jaada ico uujoho fiivoco aciji.

11 Amihai nohojima mihicamo muguubu jino Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicamo iguijeveme cijigaifaño feejitih.

Pergamo Cuumijaago Ijico Agalluuno.

12 Tolliro bu Pergamo cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo iniisuga fahigovaciti isijivasucinigama iicaabo:

13 Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco, bu gaajahi Satanas atajibahigo ijoho idiicanoco. Jaaruubo ijoho uco jeevesutibo diicahicahi. Bu tamiya jibogominaafi Antipa onooboco amihafeenevi oono Satanas iicamañovi agaicaausumi uco imiyaavogonoco jeevesutibo diicahicahi.

14 Jaarunofaño dihallivi fiivaano icano: Toono Pergamo cuumivi ima iicamo saatoho Balaam jibogoco jeevesutimo icamo. Jaabo diibo Balaam onoobo Balac onooboco fajiniuhi israelmi imitico imooniqui jihovo caanimi jeeivo asimico uduuneri, bu gaigoomima imitinoono iicacui icano.

15 Tolliro bu ima icamo oono Nicolaitami jibogoco jeevesutimo iicamo, toonoco uujoho ijiheguene.

16 Jaaneguiha iimitico mejeevesu. Jaanoti mejeevesutihachiji goovano amihaijaago feeji. Jaaboro diitoma amocasiji taajifañoti ihiinoga niisuga fahigovahaciti isijeva iicagari.

17 Amihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco: Mityano iicaaboco toovono iicano manati machusuji. Jaaboro diiboco aciji seseeyi guisiyico. Jaayihallivi bohono imomo caatinicini. Jaanomoco mijoho gaajajitihidi iaboro toonoco agaayicibo gaajaji.

Tiatira Cuumijaagovi Ijico Agalluuno.

18 Tolliro bu caatini Tiatirari Moocaani iija iicaja jibogominaafidi: Jilli noobo Moocaani Achi oono ihaallino cijigaiguihunobadi iicaabo, bu itihaiño bronce aparyicisucinobadi iicaabo:

19 Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, gaijima idiicanoco gaajahi, bu dimiyaavogoco gaajahi, edeecevehicanoco, dijaabicico icano. Bu gaajahi iticoni omoonuno janaanivi jisumi omooninoco.

20 Jaarunaaca sano icahi dihallivi. Oono Jezabel onoogo: Moocanijaagodi iimaahi, onoogoro tajeecivominaaco ijibegueneri abanihicagoco adaabicihicanoco. Diigo jibeguehicahi diitoco gaigoomima imitinoono iicacui, bu tolliro jihovo caanimi jeeivo asimino iduuhicacui.

21 Jaagoco uujoho teemehicarahi iimitico ijeevesuqui. Jaarunofaño ihajevaco jeevesuhicatigo.

22 Jaaneguiha diigo omoonihicanoco diito ejeevesutihachiji diigoco uujoho guihuvasuji, diigojaago efeehecimo idaasuno iicacui.

23 Jaaboro diigo seemeque gaisiraiciji. Jilliti paryicino Moocaani iijanominaa gaajaji uujoho miyaminaa esamaajeneque paryi agaajanoco, bu paryi ijeebinofaño iicanoco agaajanoco icano. Jaaboro paryi amihai momoonihicano jaadaco aciji.

24 Jaanoti bu amihaiti saatoho toono Tiatira cuumiri mihicamo tobogoco mihimogotimo, bu oono diito sihidi ejeevano agaajaratino Satanas iiji eneehicanoco minisutimoco neehi: Sibogoco siino amihaihallivi ficutih.

25 Jino toonoma mihicanoco imino mificu uujoho tahi asaajinohachuta.

²⁶ Jaaneguiiha mityano iicamoro uujoho iimogonoco eetavomoro nijequeve iifotomoco aciji mityaco jiiinjeminaahallivi.

²⁷ Jino uco Guihirubi mityaco aacibadi. Jaamo jiiinjeminaaco tajiibaji sefano jigaiñehiri nifaqui illunoco magasuucunicino iicabadi.

²⁸ Jaamoco bu cuujetavio meecirigaico aciji.

²⁹ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

3

Sardi Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹ Tolliro bu caatini Sardi cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi: Jilli noobo sahuse juugahuseti miimiisiici idino Moocaani gaijamima iicaabo, bu tonoodimoro imeecirigaimima iicaabo: Uujoho gaajahi paryicino ijoho omoonihicanoco, bu saato: Buheebe, ico eneehicarunoco. Jaarunaa ico dijeebi iguijavecunoco uujoho gaajahi.

² Jaaneguiiha deesiciniiboro sefatusu imino omooninoco, miiro oono fiiticuuno miinoco imitasuquiguiiha. Miiro uujoho gaajahi toono ijoho omoonihicano Moocaani imegavi imino iicatinoco.

³ Jaaneguii desafoto oono jibogoco agaayicunoco deevesudino. Jaaboro dihimitico deevesu. Jaanoti edeesicinihachijii oono nanivaminaafi ofoonicibadi gaajaciratino uujoho dijaa feeji ico dihimitihalliti aamiqui.

⁴ Jaarunofaño iima icamo tahi Sardi cuumivi miiidimo imino iicamo imitico eetavotimoro iicamo. Jaamo uuma sesechehujefaño ijicamaaimoro igueji imino iicamaño.

⁵ Jaamaño mityano iicamo sesechehujefaño jicucafeteji. Jaamo ifinijitino fiivoma iicamo momoco caatinihi fiivohaamefaño. Toohaamefañoti imomoco fillujitih. Jilliro diitoco Guihirubi imefeenevi, bu itoomominaa imefeenevi icano: Diitoco uujoho gaajahi, neeji.

⁶ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Filadelfia Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

⁷ Tolliro bu Filadelfia cuumiri iicaja Moocaani iija jibogominaafidi caatini: Jilli noobo iimiibo, aivo miyaabo iicaabo, aivojibo David llavema iicaabo. Jaabo afaayicunoco miiijoho fabaacujitirahi, bu afabaacininoco miiijoho faayicijitirahi icano:

⁸ Uujoho gaajahi paryi ijoho omoonihicanoco. Jaabo uujoho dihimegavi guhugaco faayicihidi dibeguequi. Jaanoco miihaiñooba jilli: Dibeguedino, neejitirahi. Miiro sihidi sefatiruubo tajiibogoco agaayiciboro uco tuunamaaitih.

⁹ Jaaneguiiha Satanas igaivominaaco galluji: Miihai judiomi, noomoro abañifihicamoco. Jaaboro diguiinovidi diitoco tajiibaji imemuhnamaaiqui, toonoti ico uujoho agaijinoco igaajaqui.

¹⁰ Jaanoti uujoho atajiibanoco imino moonihidi ijoho fanoovaaco adaabicibo. Jaaneguiiha bu ico uujoho imino teemeji nisufucu paryi jiiinjehallivi asaajinoti, paryicino jiiinje miyaminaaco nisuqui.

¹¹ Goovano saaji. Jaaneguiiha imino ficu iima iicanoco, sita dihacitaco dumitiiidino.

¹² Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho Guihirubi iijafaño ficuji tooja imahacinobadi iicaqui; jaamo tahigoti ufucuro inuucuumo iicaqui. Jaamohallivi uujoho caatiniji Taacaani momoco, bu Taacaani cuumi momoco icano. Jaacuumi Moocaani niquejefañoti asaacuumi momo bohono Jerusale onocuumi. Tolliro bu uujoho diitohallivi tamomo bomomo iicamomoco caatiniji.

¹³ Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

Laodicea Cuumijaagovi Iijico Agalluuno.

¹⁴ Tolliro bu caatini Moocaani iija Laodicea cuumiri iicaja jibogominaafidi: Jilli noobo aivo miyaabo iicaabo, miyaanoco eneefibbo, diiboti paryi Moocaani ifivusuno atanociniibo:

¹⁵ Jaabo uujoho gaajahi ijoho paryi omoonihicanoco. Jaabo ijoho midino miyaavogoma idiicaabo mivi nifaihu aiguucufaihubadi edeevanoco gaajahi.

¹⁶ Jaaneguiiha iijifañoti foomovaiba iicafaihuco agaainicibadi ico uujoho esicinihi.

¹⁷ Miro: Uujoho sihidi busumijema icahi, bu uuma aivo imino fono neehicahi, bu jinejebati ucuujivaachutihi, neehicahi. Jaaruubo ijoho gaajacitihii idaasuubo idiicanoco, imo icama idiicanoco, bu cuujivaachuma idiicanoco, dihaallinoma achahanoco, bu botiibo idiicanoco icano.

¹⁸ Jaaneguiiha ico uujoho neehi: Uuti naaje oroco cijigairi imino imibachucinunobadi iicano miyaavogoco. Jaabo miyanotiro sihidi busumijema diicahi. Bu jaaboro uuditi naaje eseseene gaachehunoco. Jaabo idicamaaboro nucufesuno sicaibo diicacujitihii. Tolliro bu uuditi aallino taabutaco anaajebere dihaallinofaño ficu. Jaabo imino daatyimehi.

¹⁹ Uujoho agaijmoco ibahi, aamihii icano. Jaaneguiiha aivo quehecuno diicaabo dihimitico deevesu.

²⁰ Meeci jino uujoho dihimegari julleecinihii coovaaboro. Jaanoco cajaanatohacho ucuuuburo: Tajaa disaa, onoboma icaji, bu diibo uuma icaji icano.*

²¹ Jaaneguiiha mityano iicamoco uujoho tahaivoji icagahallivi tajojivi casihacuji, oono uujoho mityano iicamaño Guihirubima ihaivoji icagahallivi acasivobadi.

²² Amiihai nohojima mihicamo muguubu Moocaani Gaija, Moocaani iijanominaaco onoonoco.

4

Niquejefaño Moocaanico Iimono.

¹ Jinobuunati emeciubo atyimeuhi niquejefaño guhuga faayicinihugaco. Jaanaaca oono uuma mriicu ojibadi iticoni ihiimaano ucu nuuhi: Juu caamovi disaa, jinobuunati iicajinehejeque ico ifusuqui.

² Jaasumiro uujoho sano Moocaani Gaija mityaguinovii minifutuuhi. Jaabo atyimeuhi aivoji icaga niquejefaño iicagaco. Jaagahallivi saafi giciniboco atyimeuhi.

³ Jaanohalliri igicinibo ifi ifuvusuuhi namecuno jaspe onono guisiyi namecubadi, bu cornalina onono guisiyi namecubadi icanoco. Jaagahallidi bu tihii cajetacinuhi esmeralda onono guisiyi namecubadi inamecu icaabo.

⁴ Jaagahallidi bu sigaa je veinticuatro digava giciniigaaje icauhi. Jaagaajehallivi iticovoocivi quillahuto icauhi. Jaamo sesechehujefaño jicucuucinuhi, bu inigainohalliri icauno oro eetavota chaahimigano icano.

⁵ Jaagafañoti anamebanoro sefano sisiimi guubuvusuhicauhi. Bu jaaga imegati nifotocinihicauno sahuse juugahuseti minocidiino cuugahunu. Jaano toono Moocaani gajano sahuse juugahuseti minocidiino iicano.

⁶ Jaaga imegavi bu icauno muuaibadi jeevano jacuno sinaagonovi foovono ifivusuno. Bu jaagahallidi icaumo igueenemehejedimova fahigovati sihidi ihaallinoma iicaumo.

* **3:20** Griego iijiri noono: Meeci jino uujoho guhuga imegari julleecinihii tetecuuboro. Jaanoco cajaanatohacho ucuuuburo iguhugaco afaayicimo iijafaño jicafeteji diiboma imachuqui, diibo bu uuma imachuqui icano.

⁷ Jaamoti saafiu leonbadi jeevauhi. Jaanoti allivioobo torobadi jeevauhi. Jaano allivioobo miyaminaafi imebadi jeevauhi. Jaano allivioobo cimimi mogaaaje agahafo-toobobadi jeevauhi.

⁸ Jaamo paryi diito iticovoocivi sahuse juugahuseti sacu idino ijjecunoma icauhi. Jaamo ifi sanohaallineriro gahaficinuhi alliomoti fañoomoti icano. Jaamo fucuhachuta, cuujehachuta icano suufenitimo neehicauhi:

Imiibo, imiibo, imiibo, Aivojibo, Moocaani sihidí ejeevaabo. Diiboro iicaubo, bu diiboro iicaabo, bu diiboro asaajiibo icano, noomoro.

⁹ Jaamoro diito ihaivoji icagafaño igicinibo ufucuro ifinijitiboco acahacisusumi, imosumi, obocigosumi icano

¹⁰ oono veinticuatrodimó quillahuto iicamo diibo imegavi ememuivomoro imehica hi ono ufucuro ifinijitiboco. Jaamoro diibo aivoji icaga imega ichaahimiganoco atafusumoro neehicamo:

¹¹ Aivojibo Moocaani, ijoho aivo sihidí edeevamaño gaayici; cahacisuco, bocigoco, mityaco icano, ijoho fanoovaaco edeetavumaño, ijoho idiimogomaño ifiivuunoro icano, noomoro.

5

Afaayiciratino Aame.

¹ Jaadi atyimeuhi ihaivoji icagahalliri igicinibo miyanaagovi usefaño aame paimicinahaame fahigovaaciti caatinicinahaameque. Jaahaame sahuse juugahuseti minooci idineri kuhufono sisicinuhi.

² Jaanaa guubuuhi Moocaani toomominaafi sefano idilluhicaunoco: ¿Cajaani fine aivo imiibo isisitaaco udubaiciboro jihaameque faayicijirahi? nooboro.

³ Jaarunofaño niquejefaño, bu jiinjehallivi, bu jiinjeguino icano mihaiñooba aivo chahauhi toohaameque afaayicimoro emeecijirumo.

⁴ Jaaneri uujoho sihidíro taahicauhi. Sano imifitimoro iicauneri toohaameque afaayiciboro jilli ajashunogayi emeecijiruubo achahauneri.

⁵ Jaanaa quillahutoti saafi uco nuuhi: ¡Taacadino! Miro Juda cuumi Leon onoobo, aivojibo David Iyaachimahaioobo iicaabo fanoohimitico guinonucuui. Jaaboro paryi toohaame sisitaaco udubaiciboro ifaayiciqui.

⁶ Jaanaaca ihaivoji icaga, bu igueenemehejedimova iicamo, bu quillahutofeenevi icano atyimeuhi saafi Corderobadi iicaabo julleecinuboco. Jaabo agaicaaucinibo ifibadi ifi ifuvusuuhi. Jaabo sahuse juugahuseti minooci idino iiniconoma icaubo, bu tonoodinoro icauno ihaallino. Jaano toono ihaallino sahuse juugahuseti minooci idino iicano Moocaani gajano paryi faajiinjehalliviro agalluuno.

⁷ Jaanaa diibo Corderobadi iicaabo ufuuboro ihaivoji icagahalliri igicinibo miyanaagohusefañoti toohaameque icijeuhi.*

⁸ Jaahaameque gaayiciubaaca igueenemehejedimo iicaumo, bu veinticuatrodimó quillahuto iicaumo icano diibo Corderobadi iicaabo imega memuinamaaiuhi. Jaamo iquillahuto iticovoocivi iharpanoma icauhi, bu oro guirihillunofaño maaniguijinoma icauhi icano. Jaamo Moocaanita iicamo diiboma ihimaasumi maaniguijico ijigasuno diibojaa uusunicibadi jeevahi.

⁹ Jaamo jiji bohono masijico jilli masivahicauhi: Ijoho aivo idiimimaño toohaameque idiciboro isisitaaco sinaayu. Miro iguijeveumaño ditijeheri diitoco Moocaanidi naajeuhi fahigova miyaminaati, fanoohiji miyaminaati, faacuumivati, bu fanoojiinije cuumino miyaminaati icano.

¹⁰ Jaaboro diitoco Moocaanidi aivojitoti, bu sacerdotemiti icano deetavehi. Jaamo diito jiinjehallivi tajibaji, noomoro.

* 5:7 (Lc 1.33)

11 Jaadi emeeciubo guubuui ajashutimo Moocaani toomominaa ihiimaunoco, to-gahallidi, bu igueenemehejedimo iicaumohallidi, bu quillahuto iicaumohallidi icano. Jaamo itoomominaa aivo ajashuutimo millones y millonesdimo iicamo sefano neehi-cauhi:

12 Jaani Corderobadi iicaabo agaicaucafutuubo aivo iimimaño, jaafa gaayiciibo mity-aco, sihidi busumijeque, bu gaajaco, bu sefaco, bu bocigoco, bu cahacisuco, bu imoco icano, onoonoco.

13 Tolliro bu guubuui fanoova Moocaani ifiivusuuno niquejefaño iicano, bu jiinjehalliri iicano, bu jiinjeguiino iicano, bu muuaifaño iicano, paryi tonehejefaño iicano jilli unuuno:

Bocigoco, bu imoco, bu cahacisuco, bu mityaco icano jaafa acicafetehi oono ihaivoji ica-gahalliri igiciniboco, bu tolliro Corderobadi iicaaboco fahijivaaciviro, unuunoco.

14 Jaanoti oono igueenemehejedimo iicamo neehicauhi: Jaafa tolli icano, noomoro.

Jaanoti bu veinticuatrodimodimo iicamo iquillahuto ememuivuumoro imuumo fahijivaro iicaaboco.†

6

Sahuse Juugahuseti Minooci Idino Isisita Icano.

1 Jaadi atyimeuhi Icorderobadi iicaabo toohaame sisitaati sanooco iticonibo isinaayu-unoco. Jaanaa guubuui igueenemehejedimo iicamoti saafi sefano sisi igiriribabadi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

2 Jaaneguiha emeeciubo atyimeuhi caballo sesebeque. Jaabohalliri iicaubo usefaño tibusga icauhi. Jaaboco Moocaani aciui chaahimigaco. Jaanoma fuubo guinoniboro, bu fahijivaro guinoniboro iicaqui.

3 Jaanaa allivio sisitaaco siino Icorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuui igueenemehejedimo iicaumoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

4 Jaabo atyimeuhi sicaballo tifaibo ihiinuuboco. Jaabohalliri iicaubo mityaco gaayiciuhi jiinjehalliti sajeebi icaco ifinisuboro miyaminaaco fahigovavi imoonicasisuqui. Jaaboco Moocaani ajashutino niisugaco aciui.

5 Jaano allivionoco bu siino Icorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi guubuui igueenemehejedimo iicaumoti sifi: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

Jaanegui emeeciubo atyimeuhi saafi caballo civooboco. Jaabohalliri iicaubo oovota meecuco gaayiciniuhi.

6 Jaanaa guubuui igueenemehejedimo iicaumofeneti unuunoco: Safucuo dudicamaaje jaada trigoti sano kiloviro ifeteji; jaabadiro bu safucuo dudicamaaje jaada cebadati tres kilodinoviro ifeteji icano. Jaanoti diribanoco, bu vinofaihunoco icano banamaaisudino, noonoro.

7 Jaanobuunati bu siino allivio sisitaaco Icorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi igueenemehejedimo iicaumoti niinoobo: juu saabo meeciva! nooboro uco unuunoco.

8 Jaaneguiha emeeciubo atyimeuhi saafi caballo guiguivaaboco. Jaabohalliri iicaubo momo Guijeve onoobo. Jaabo dojicuti saubo saafi guijeveminaa iicahigo abajaabo. Jaabo Guijeve onooboco Moocaani mityaco aciui jiinije miyaminaati samañootohallivi diitoco iminaanineri, bu ajebari, bu guihuvari, bu jiinjehalliri iicamo inihicufino asimiri icano iguijeniqui.

9 Jaano allivio sisitaaco Icorderobadi iicaabo isinaayuuno ticovovi jeevivoco omoonifinoguiino, iicamoco atyimeuhi Moocaani iiji miyaano iicanoco ijibugunohalliti iguijeniumo jeebinoco.

† 5:14 (Filipenses 2.9-11)

10 Jaamo sefano jilli neehicauhi: Idiimiibo Aivojiībo, onoonoco abañitatiībo, ¿mihachutahiica diicaji miīhaico iguijeniumo jiīnijehalliri iicamoco emeecīboro ijaadaco adaacijino? noomoro.

11 Jaasumiro diitoco Moocaani acīuhi seseeneene gaachehunoco. Jaaboro diitoco nuubo: Majaguisīhiica jaafahi amiīhai nahabomi Cristodi ududicamaaimo ihoovovi ifetehi, jaamoco amiīhaico iicaubadīro agaicaaunohachuta, nooboro.

12 Jaano allivio sisitaaco Iorderobadī iicaabo isinaayuuno ticovovi emeecīubo atyimeuhi jiīnije sefano amaryībanoro udujavanamaaiunoco, bu nihība icivono gaachehubadī iminifutuunoco. Jaanotī fucuo nihība tījohobadī minifutuuhi.

13 Bu meecīri niquejefañotī jiīnijehallivī aifuuhi oono imoho noovata seenere sefano guibuhuba iicaneri baavī aaifonicībadī.

14 Bu niqueje sano finīuhi aameque mapaimirubadī. Bu paryī ifabaino, bu ifachugaiño icano simañehejevī jeeneuhi.

15 Jaano ñihicutī jiīnije aivojito ifahojinofaño, bu guisigajinofaño icano fataniina-maaiuhi. Jaamo tahī fanoohaivojitoma, sihidī inihibaminoma iicamehejema, bu amocasiminaa aivojitehejema, bu aivo sihidī ejevafimoma, bu paryī faaboho jiījovotoma, bu jiījovoto iicatimoma icano

16 ifabainoco, ifagajinoco icano neehicauhi: Mohallivī mahaifo. Jaanoro miīhaico jaadī johono ihaivojī icagahallirī igiciniībeditī mafataanī, bu oono sihidī jeevanerī Corderobadī iicaabo aamijino ñihicutī icano.

17 Miīro jino sihidī jeevano ahaamijifucu gasecuuhi. ¿Jaanoco bu miījoho jaabicījirahi? noomoro.

7

Israel Cuumiminaatī Hicimo.

1 Toonobuunatī atyimeuhi igueenemehejedimo Moocaani toomominaa paryī jiīnijenibacihallirī julleleecinimoco. Jaamo igueenemehejedino iicano jiīnije guibuhubaco gaayicinīuhi, jiīnijehallivī ajashuno guibuutino iicaqui, bu muuaihallivī, bu imohonohallivī icano.

2 Tolliro bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi Moocaani iicaabo mityama icaabo aamijijaagotī saauboco. Jaabo sefano coovadiivuuhi saatoho igueenemehejedimo iicaumo jiīnijeque, bu muuaico icano imitino imooniqui mityaco agaayiciumoco.

3 Jilli nooboro: Jiīnijeque imitino momoonidino, bu muuaico, bu imohonoco icano Moocaani jeevivominaaco ihimecunotī diitoco Moocaani gaajataco mificutinohachuta icano, nooboro.

4 Jaamo diito icicafutuumo oovoco jinoodino guubuuhui: Ciento cuarenta y cuatro mildimo paryī israelmī cuuminoototī.

5 Jilli faacuumivatotī icuubo. Juda cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu doce mildimo Ruben cuumitī oovocafutuuhi, bu Gad cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi,

6 bu Ase cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Neftali cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Manase cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi,

7 bu Simeon cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Levi cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Isaca cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi,

8 bu Zabulo cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Jose cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi, bu Benjamin cuumitī doce mildimo oovocafutuuhi icano. Jaamo famooro ciento cuarenta y cuatro mildimou.

Ajashutimo Sesechehujefaño Ijicucuucinimo.

9 Toonobuunatī emeecīubo atyimeuhi ajashutimo miyaminaaco fanoojiīnijeninaaototī, bu simiyaminaaototī, bu faajiva miyaminaaototī, bu faacuumivaototī icano. Jaamo julleeciniīuhi aivojī icaga imegavī, bu Corderobadī iicaabo imegavī icano

icaumoco. Jaamo aivo ajashutino icaumo oovorautimo sesechehujefaño jicucucinimo tucojihunoco gaayiciniumo.

¹⁰ Jaamo paryi famooro sefano neehicauhi:

Moocaani ihaivoji icagahalliri igiciniboti, bu Corderobadi iicaaboti icano taajasu saahi, noomoro.

¹¹ Jaanaa paryi Moocaani tomominaa julleleecinuhi Moocaani aivoji icagahallidi, bu quillahutohallidi, bu igueenemehejedino iicaumohallidi icano. Jaamo toga imega jinijehallivi ajavucamaaiumoro Moocaanico iimomo nuuhi:

¹² ¡Fine! Cahacisucu, imo, bu gaaja, bu imino monoono, bu bocigo, bu mitya, bu sefa icano. Jaafa Moocaanidi icahi fahijivaro icano. Fine, noomoro.

¹³ Jaanaaca quillahutooboti saafi uco dilluuhi: ¿Mijoho jino jito sesechehunofaño ijicucuucinimo, cuucati asaamo? nooboro.

¹⁴ Jaaneguiha uujoho nuuhi: Aivojibo ñro gaajahi, nooboro.

Jaaneguiha uco nuubo: Jito jino sihidi jeevano ñdaasufaño di afatyomo. Jaamo imifiutumoco Corderobadi iicaabo tijeri iimitusucuumo.

¹⁵ Jaamaño Moocaani aivoji icaga imefeeneri icamo. Jaamoro cuujehachuta, fucuhachuta icano diiboco itemplojafaño jeevovomoro icahicahi. Jaamoco ihaivoji icagahalliri igicinibo imityaguino ficuji; ¿Milli icatimo iicaqui?

¹⁶ Jaamo ajebari, bu adufirari icano ñdaasuno icacujitihhi, bu ñihiba ihaiguucuri diitoco jigasucujitihhi, bu jinejeba aiguucu diitoco ñdaasuno moonicujitihhi icano.

¹⁷ Oono mñro Corderobadi iicaabo aivoji iicagafeeneri iicaabo diitoco teemeji ovejamico motoomonicibadi. Jaaboro fiivoco aacino ñfaihunojaagovi diitoco satyejiibo, bu jaamo taafiraco Moocaani buusuji icano.

8

Niino Sisitaaco Isinaayuuno.

¹ Jaanaaca Iorderobadi iicaabo niino sisitaaco isinaayuuno ticovovi niquejefaño lliivi icauno fine sano ñihiba oovofeene ticovoviro.

² Jaadi atymeuhi sahuse juugahuseti miimisiici ñño Moocaani tomominaa Moocaani imefeeneri julleecinomoco. Jaamoco iticovoocivi acuno miriicunoco.

³ Jaanobuunati saaubo sifi Moocaani tomominaafi maaniguijino jigasutahiillu oro eetavotahilluma. Jaaboro jeevovobuje imegavi julleeveuhi. Jaaboco saafi aciuhi sihidi maaniguijinoco paryi Moocaanita iicamo Moocaanima ihiimaanoma sano Moocaanico ihaciqui. Jaaboro jeevovobuje oro eetavotahallivi ificuboro ijigasucui. Oono ihaivoji icaga imega iicabujehallivi.

⁴ Jaano imaaniguijinoco ijigasuumo aimuufai itoomominaafi usefañoti Moocaani-jaagovi fuuhi sano Moocaanita iicamo diiboma ihiimaanehejema.

⁵ Jaadi bu imaanijigasuta iilluco itoomominaafi icuboro tubuje cijigaicuneri tohilluco agahafusuuboro jinijehallivi ganicaruhi. Jaaneri sihidi sisiimi icauhi, bu jinije sefano guubuvusuuhi, sihidi namebahicauno, bu jinije sefano maryibauhi icano.

Miriicuno.

⁶ Jaanaaca sahuse juugahuseti miimisiici ñño iicaumo Moocaani tomominaa iticovovi miriicunoma iicaumo imibaivuuhi iguisiqui.

⁷ Jaadi saafi ticonuhi imiriicuco iguisubo. Jaano ticovovi jinijehallivi aifuuno ñfaihu ifigatyono guisiyñobadi eeevano, bu cijigai icano sano tijohoma caisecinino. Jaaneri samañoje jinije jigauhi. Jaabadiro bu imohonoti samañoño jigauhi, bu faijihuti icano.

⁸ Jaanaa allivooobo imiriicuco iguisuno ticovovi ifabaibadi jeevano jiganoro muuaifaño acutuuhi. Jaaneri samaño muuai tijohoti minifutuuhi.

⁹ Jaaneri tumuuijefaño iicaumoti samañooto guijeveuhi, bu tolliro cijigai meeneneti samañoño finiuhi icano.

¹⁰ Jaanaa allivooobo imiriicuco iguiisuno ticovovi ajashutino meecirigai niquejefañoti acutuuhi nifotociniboro teehinoti samañoonohallivi, bu pisirigañoti samañoonohallivi icano.

¹¹ Jaabo momou Namita onoo. Jaaneri paryi nifaihunoti samañoono namitati minifutuuhi. Jaaneri sihidi miyaminaa chuumuuhi inifaihu faafaño iminifutuuneri.

¹² Jaanaa allivooobo bu imiriicuco iguiisuno ticovovi nihibati samañoo jabaavuui, bu fucuooboti samañoo jabaavuui, tolliro bu meeciriti samañoo jabaavuui icano. Jaamaño diitoti samaño achicicuutih. Jaamaño cuujeti samañoono achicicuutih. Jaabadiro fucuti samañoono achicicuutih.

¹³ Jaadi emeciubo atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi niquejefeenedi cimimi mogaae agahafobadi fuuhi, sefano jilli nooboro: ¡Ayii! Idaasucani jiinjehalliri iicamo icaji siino miimiisi, saafi idinehiica iicamo Moocaani toomominaa imiriicunoco iguuisidi, nooboro.

9

¹ Jaanaaca bu allivooobo imiriicuco iguiisuno ticovovi bu atyimeuhi saafi meecirigai jiinjehallivi aacutuuno. Jaaboco inihicuno oji llaveque aacunoco atyimeuhi.

² Jaahojico afaayicuneri tohojifañoti sihidi aimuufai inuui gaicuhai aimuufabadi. Jaahoji aimuufairi iinuuneri nihibaco fabaacuui. Jaaneri jiinije civutuui.

³ Jaano toono ihaimuufaifañoti inuuno sihidi chahacami jiinjehallivi gahafomoro. Jaamo mityaco gaayicuihi iniqui oono jiinije juuvemi iicabadi.

⁴ Jaamoco tajibaubo: Jiinije faijihuco imitino momoonidino, bu jinejebaco, imohobaco icano. Jaanoti idimocoro miyaminaaco Moocaani gaajatari ihmecunoti agaajaratimoco momooni, nooboro.

⁵ Jaarumo miyaminaaco muchuumusudino jilliro sahuse nihibava ticovovi ma-haivuvusu, nooboro. Jaamo inino aivo juuvehu inino aivobadi jeevauhi.

⁶ Jaasumi miyaminaa guijeveque guiineji. Jaarumo atyimejitihi. Iguijevequi moonirumedi guijeve chahaji.

⁷ Jaamo ichahacami caballomico aamocasivi ifeequi imibachunicibadi jeevauhi. Jaamo nigainohalliri oro chaahimigabadi jeevano icauhi ihmeneu miyaminaa imenebadi jeevauhi.

⁸ Jaanoti imeebaiguino gaigoomi meebaiguinobadi jeevauhi. Jaanoti igaiño jicu igaiñobadi jeevauhi.

⁹ Jaanoti imeehene kuhufunuui jigaiñomeehunobadi. Jaanoti bu ijjecuno sefano guubuvusuui aamocasivi ofoomo sihidi caballomi icarronoco iguicino uguubuvusuunicibadi,

¹⁰ bu ibuhuno juuvehu ibuhunobadi jeevauhi nijequeti ituunoma iicauno icano. Jaamo toono ibuhunofaño imitya icauhi miyaminaaco sahuse nihibava ticovovi aivono imooniqui.

¹¹ Jaabo ichahacami aivojibo toono inihicuhoji abajaabuu. Jaabo momo hebreomi iijiri Abadon onoo. Jaanoti griegomi iijiri Apolion onoo. Jaanoti moojiri Finisuminaafi onoo.

¹² Jino imegao idaasu fatyuui. Jaarunaaca icanehiica minooci.

¹³ Jaano allivooobo imiriicuco iguiisuno ticovovi guubuuhi Moocaani imegari iicano ijecivobuje oro eetavotabuje inicuno igueenemeheje iicaunofañoti diiboco unuunoco:

¹⁴ Sinaayu oono igueenemehejedimo iicaumo imitino toomominaa Eufate onoomuuijiniri isisicinimoco, noonoro.

¹⁵ Jaamo diito igueenemehejedimo iicaumo sinaayucafutuui miyaminaati sanoodimoco iguijeniqui. Jaamo toono horavi, tufucuvi, bu tonihibavi, bu toficabavi icano tolli imooniqui ifiivusumo.

16 Jaamo amocasimínaa caballomíhalliri iicaumo oovo doscientos millones ticovoví ñifutuunoco guubuui.

17 Jilli uujoho icaballomíco gajafeenedí atyímeuhi. Jaamohalliri iicaumo ifeeyíjehalliví cuhufono jigaiño meehu tífaiño, bu atyívano, bu guiguivano icaneri tífaisucinínomá iicaunoco. Jaanotí icaballomí nigainou jicu nigaibadí jeevauhi. Jaamo iijinotí chíjigai, aimuufai, azufre icano ineehicaui.

18 Jaaneri miyamínaatí sanoodímo guijeveuhi toono minocí, sano idíno icano imití diito iijinotí iineehicauneri. Jaano toono minocí, sano idíno iicano imití chíjigai, bu aimuufai, bu azufre icano.

19 Jaamo diito icaballomí mitya icauhi iijínofaño, bu ibuhunofaño icano. Jaanotí ibuhuno nigacino jínimo nigainobadí jeevauhi. Jaaneri imitíno miyamínaaco mooníhicaumo.

20 Jaanotí sanoodímo diitoco ídaasuno omoonícuurunotí guijevetímo atajaumo iimitíco jeevesuutihí. Jilli suufenítímo imitíno gajamíco, bu oro, plata, bronce, guisí-íba, ímoho icano eetavota íjmíco icano jeevívehicaui; jaamo íhíjímí atyímetímo, bu guubutímo, ígotímo ícamoco.

21 Bu tollíro suufeníutímo sitaaco agaícaunoco, bu agaibanínoco, bu gaígoomíma imitínoono ícanehejeque, bu ananivanehejeque icano.

10

Moocaani Toomomínaafi Aamegayíma Iicaabo.

1 Jaadí atyímeuhi bu sifí Moocaani toomomínaafi síhidí jeevaabo, aimuufairí minícíníbo, íngaihállítí tíhí cajetacíníubomá níquejefañotí ínítuunoco. Jaabo íme níhibabadí achícíníuhi, bu idíno chíjigai ímahacínobadí jeevauhi.

2 Jaabo usefaño aamegayí faayícíníhaamegayí icauhi. Jaabo ímiyanaagotíhaíco muuáíhallíví ficuui, jaanotí ínanínaagotíhaíco jíníjehallíví ficuubo icano.

3 Jaaboro sefano coovadívuubo oono jicu sefano ínígónícibadí. Jaano ticovoví sahuse juugahusetí míímísíicí idíno sísíímí ojíuhi.

4 Jaamo ísísíímí oojúnoco uujoho caatíníqui mooníunaaca sifí níquejefañotí uco unuunoco guubuui: Jillí llííví guubunící oono sísíímí íhíímaanoco. Jaaboro caatínídino, unuunoco.

5 Jaanaaca Moocaani toomomínaafi jíníjehallíví, bu muuáíhallíví icano ujulleecíníubo ímiyanaagohuseque caamo níquejejaagoví gañííyícíuhi.

6 Jaaboro fahííjívaro ícaabo níquejeque, jíníjeque, muuáíñooco, bu paryí tonehejefaño ícamoco icano ífíivusuubo momofañodí míyaano íicanoco nuuhi: Tusumí míhícacuui.

7 Níínoobo ímíríicuco íguísíicudí Moocaani esamaaje agaajarahicatíno ícacuují íjeecívomínaa, íhíímaamínaa ícamoco unuubadí, nooboro.

8 Jaanaaca níquejefañotí uuma íhíímaano síno bu uco nuuhi: Foobo díhícító jaadí Moocaani toomomínaafi jóhono muuáíhallírí, jíníjehallírí icano ujulleecíníbo usefaño íícahaame afaayícíníhaamegayíco, nooboro.

9 Jaaneguí dííbojaa ufúuboro toohaamegayíco dííboco dílluui uco íhacíqui.

Jaaneguí uco nuubo: Ífaají machu. Jaano dííjifaño ímono naamejino íímíhubadí. Jaanotí díhíbafaño faafaítíejino, nooboro.

10 Jaaneguííha dííbo usefañotí toohaamegayíco ícúuboro machuui. Jaano taajifaño ímíno íímíhu ímobadí. Jaanoco amachuuno taabafaño faafaituui.

11 Jaadí uco nuumo: Síno dííbogo ajashutíno cúuminodítí, jíníjemínaadítí, sííjímínaadítí, bu aívojítodítí icano Moocaani onoonoco, noomoro.*

* 10:11 Sahaamefaño: nooboro, noono.

11

Miimisiic Moocaanit Ihiimaamisi.

¹ Jaadi uco aciumo noofajicuco metrobadi iicanoco. Jaamoro uco nuuhi: Gañivo. Oono Moocaani templojaco doovo, bu ijeevobujeque doovo icano, bu doovo, ¿naa minoodimo tomañovi ejeevehicamo miyaminaa icahi?

² Jaanoti idinocoro igoohasico devedino tohasi siicumijeo miyaminaaguiiharucu iicano. Jaamo diito tuucuumi imino cuumico quicuji cuarenta y dosdi nihibava ticovovi.

³ Jaasumi uujoho tajibogominaatisico galluji uujoho onoonoco ijibeguequi mil do-scientos sesentadi fucuva ticovovi, civochehujefano jicininisico.

⁴ Jaamisi diitisi Moocaani jiinije Aivojibo imega iicahooi olivohooi, bu cuugahu ficuta miihiicuci icahicuci iicanobadi jeevamisi.

⁵ Jaamisico saatoho imitino omoonigohachiji diitisi iijiti cijigai iineeji diito iminaaco ijigasucui. Tolli guijevejimo paryi diitisico imitino imooniqui omoonimo.

⁶ Jaamisi jiinijehallivi Moocaaniti ihiimaanohachuta aigotino iicaqui niquejeque afabaacujino mityama icahi, bu tolliro nifaihuco tijohoti iminiyujino mityama icahi, bu jiinijeminaaco idaasuno fanoovari imugusumi omoonijino mityama icahi icano.

⁷ Jaamisi idudicamaajeque iimivucuudi inihicuubo oono inihicuhojifañoti asaaboro diitisico moonivaji. Jaabo diitisico iguiinoniboro gaicaauji.

⁸ Jaamisi chuumuhuno tuucuumi sihidi ejeevacuumi, Mohaivojiboco etetecuumi jihaifano acaji. Jaacuumi Sodoma, Egipto icanovi oovicinhi.

⁹ Bu jaamisi cirajitihimi mifucuci, safucu, bu sifucutifeenedi icano icajimisi. Jaamisico faaboho miyaminaa, faacuumiva miyaminaa, faajiva miyaminaa, bu faajiinije miyaminaa icamo ihatymequi.

¹⁰ Jaamisi iguijeveneri jiinije miyaminaa sihidi imobaaji. Jaamo imo imo iicamoro sinehejeque fahigovavi acicasiji; Oono diitisi Moocaaniti ijibeguehicamisi diitoco idaasuno omoonihicamisi iguijeveneri.

¹¹ Jaarunaa mifucuci, safucu, sifucutifeenedi icano nijequeti Moocaani diitisico siino buheetesuji. Jaamisico paryi aatymemere sihidi iguetejimo.

¹² Jaanaa diitisico sefano niquejefañoti: Juu caamovi masaa, unuunoco guubumisi.

Jaaneguiha caamo fuumisi aimuufaifeenedi. Jaanoco iminaa atymeuhi.

¹³ Jaano ticovovi aivo sefano jiinije amaryibauneri tuucuumiti fahuseecijaava iica-mañoti sajaaro callajaavehicauhi. Jaabadiro tuucuumiviro ajashutino iijano calla-jaavuuhi. Jaaneri siete mildimo miyaminaa guijeveuhi. Jaaneri saatoho iguituumoro Moocaani niquejefano iicaaboco imuuhi.

¹⁴ Jino alliviono imiti fatyehi. Jaano allivio imiti goovajino asaano.

Niino Miriicuco Iguisino.

¹⁵ Jaadi niinoobo Moocaani toomominaafi imiriicuco iguiisuno ticovovi sefano gu-ubuvusuuno niquejefano ajashutimo jilli unuuno:

Jiinije aivojino Mohaivojibedi, bu Iristodi icano icacuuhi. Jaabo tajibaji fahijivaro, noomoro.

¹⁶ Jaanaa veinticuatro dimo quillahuto Moocaani imefeeneri ihaivoji icaganohalliri iicaumo jiinijehallivi ajavucamaaiumoro Moocaanico imuuhi,

¹⁷ jilli noomoro:

Ico mihimehi Moocaani sihidi mityama idiicaaboco. Ijoho idiicauboco, bu idiicaaboco, bu asaajiiboco icano, bu dimityaco agaayiciboro atajibacuumano icano.

¹⁸ Miro jiinijeminaa dijaa sifiratehi. Jaarunofano ijoho adaamijifucu, bu uchuumu-cuumoco udugaacujifucu icano gasecuuhi. Jaasumi dijeevominaa ijoho onoonoco ijibeguehicamoco, bu idiro iicahicamoco, bu dimomoco obociguehicamoco icano sabadiro sihidi ejeevamehejeque, bu sihidi ejeevatimehejeque icano adaadujifucu, bu tolliro jiinijeque ifinisuhicamoco ifinisujino icano, noomoro.

19 Jaasumiro niquejefaño Moocaani temploja faayicicafutuuhi. Jaaneri Moocaani unuunohaameque ificuuba cajonbaco atyimeuhi. Jaasumiro sisiimi sihidi namebauhi, jiinije ñihicuno guubuvusuuhi, bu sisiimi giriribauhi, bu jiinije sefano maryibauhi, bu guisiyïnobadi ejevano sihidi sefano aifuuhi icano.

12

Ñihicuubo Dragon Onoobo, Gaigo Icano.

1 Jaanobuunati niquejefaño jabafirano ñufuvusuuno: gaigo nihibari imibocinigobadi aricuno ñufuvusuuno, fucuo nihibahalliri julleecinigo, docedimo meeciriri ichaahimiga eheetavocinigaco javucinigo.

2 Jaago oovago icago iseemevaqui aiveveneri gaibahicauhi.

3 Jaanobuunati bu siino niquejefaño ñufuvusuuhi: dragon ñihicuubo tifaibo, sahuse juugahuseti miyicidino inigainoma icaubo, bu fahusecidino inicuno, bu inigaino ticovoocivi ichaahimiganoma icaubo.

4 Jaabo ibuhuri samañooto meecirico niquejefañoti ubuutuucuboro jiinijehallivi gañiuhui. Jaaboro iseemevaqui omoonigo imegavi julleeveubo diigo eseemevasumiro tooseeque iduquui.

5 Jaago gaifi seemeneque seemevauhi. Jaabo jiinijeminaaco sefano tajibaji jigaiñohiri iicanicibadi. Jaabo niquejefaño satyocafutuuhi Moocaani aivoji icagahalliri iicaabo-jaago.

6 Jaanoti igaigo gaauhi sicaihigo iicahigovi Moocaani diiguedi imibachuhigo tahi diigoco machuco ihaciqui mil doscientos sesentadi fucuva ticovovi.

7 Jaanobuunati niquejefaño idragon fuuhi iyotoma. Jaamoma moonicasiubo Moocaani toomominaa aivojibo Miguel onoobo iyotoma.

8 Jaaruubo idragonco sahigotiro guinonimo, bu tahi niquejefaño diito iicajirumaño samaño chahauhi.

9 Jaamaño diibo sihidi ejevano dragonco baavi gañiimo, johono sicijeo jiinimo oono imomo iji, Satanas iicaaboco. Jaabo jiinijeminaaco abañihicaaboco iyotoma baavi jiinijehallivi gañiimo.

10 Jaanaa guubuui sefano niquejefañoti unuunoco: Moocaaniti asaano taa-jasu, bu imitya, bu ihaivoji icano, bu Icristo mitya icano gasecuui. Miïro baavi gañicafutucuubo Moocaanico monahabomihallivi imitino ijibeguehicaabo fucuhachuta, cuujehachuta icano.

11 Jaaruuboco monahabomi guinonicuui Corderobadi iicaabo tijohofañodi, bu Moocaani jibogo miyaano iicanoco ijibeguehicaneri icano. Miïro ifico gaijutimo, bu guijeveque iguihiutimo icano.

12 Jaaneri niquejefaño iicamo imo imo icahi, bu amihai tahi paryi mihicamo icano. Jaanoti idaasucani mihicaji amihai jiinijehalliri, bu muuaiñofaño mihicamo icano. Miïro oono iji tahigo sihidi isifiratooboro niitehi gueenene iicajitino agaajaaboro.

13 Jaabo idragonco agañiunoma iicaabo oono gaifico eseemevaugoco bucasiubo.

14 Jaanegui diigoco cimimi mogaae jjecuucico acimo jiinimobadi iicaaboti tehesino igaquui sicaihigovi diiguedi iimibachuhigovi. Tahi diigoco machuco ihaciqui mificabaci, bu saficaba, bu sificabatifeenedi icano ticovovi.

15 Jaago dojicuti ijinimobadi iicaabo iijifañoti ñifaihuco galluui muuaiti ifivotonoro diigoco ibecasuqui.

16 Jaarunofaño jiinije diigoco amusuui, idragon iijifañoti agalluufaihuco aaduneri.

17-18 Jaanoma iicaabo diigojaa sihidi isifiratuuboro fuuhi diigo iyaachimihai aatyuvuudimo sanoodimo Moocaani tajibaco imino omoonimoro, bu Jesucristo jibogoco jeevesutimo iicahicaumoma ihamocasiqui.

13

Iñihicumisi.

¹ Jaadi muuai jiiñigaibaahohallivi ujulleeveubo atyimeuhi ñihicuubo muuaifañoti inuuboco. Jaabo nigainou sahuse juugahuseti miyici icano, bu iniicuno fahuseecidinou icano. Jaano iniicuno iticovocivi ichaahimiganoma icauhi, bu inigainohallivi caatinicinuono Moocaniditi idicuno onono momo icano.

² Jaabo ñihicuubo jicubadi ejeevaubo, tihaiño jeeji tihaiñobadi jeevauhi, bu iiji leon iijibadi jeevauhi icano. Jaaboco idragon imitya, ihaivoji icaga, sihidi bocí iiji icanoco aciuhí.

³ Jaabo ñihicuubo nigaiti sahiti icauno itujaavo diiboco muchuumusujibadi iicauno. Jaaruno diiboco buuhi. Jaaneri paryi jiiñije miyaminaa ajabafituumoro diiboco miyaavuguuhi.

⁴ Jaamoro idragonco cahacisuumo diibo ñihicuuboco mityaco aaciumaño. Jaabadiro bu ñihicuuboco cahacisuumo jilli noomoro: ¿Mijoho fine jaani ñihicuubobadi jeevahi? ¿Mijoho fine diiboma amocasijirahi? noomoro.

⁵ Bu tolliro diibo ñihicuubo Moocaniditi idicunoono ihiimaano jaabicicafutuuhi cuarenta y dosdi nihibava ticovovi tolli imooniqui.

⁶ Jaamaño ticovaubo Moocaniditi imitino ihiimaaboro imomoco idicunoono nuuhi, bu diibo iimihijati, bu niquejefaño paryi iicamoti icano.

⁷ Tolliro bu ajaabiciuboro jilli ifiniciubo Moocanita iicamoma amocasiuboro diitoco iguinionunoco. Bu gaayiciubo mityaco fahigova miyaminaahallivi, bu faacuumivahallivi, fanoohiji miyaminaahallivi, bu faajiiñije miyaminaahallivi icano.

⁸ Jaabo diibo ñihicuuboco cahacisuumo paryi jiiñijehalliri iicamo oono jiiñije ifivuunotiro diito momono Corderobadi iicaabo agaicaaucufutuubo fiivohaamefaño acaatinirautimo.

⁹ Amihai nohojima mihicamo jinooco imino muguubu.

¹⁰ Sitaaco civojafaño asatyomo, bu tolliro civojafaño satyocafeteji. Jaanoti bu niisugari sitaaco agaicaaumo, bu niisugari gaicaucateji. Jilli iicaneguiha Moocanita iicamo imiyaavogomoro ijaabichicaqui.

¹¹ Jaanobuunati sifi ñihicuubo jiiñijefañoti asaanoco atyimeuhi. Jaabo iniicuucí cordero iniicuucí badi jeevauhi. Jaarubo dragonbadi iimaahicauhi.

¹² Jaabo iticonio ñihicuubo mityaco paryi gaayiciuhi, diibo iticonio ñihicuubo imefeenevi. Jaaboro jiiñijeque, bu toojehalliri iicamoco icano tajibaubo iticonio ñihicuubo oono sihidi ejeevauno itujaavo ubuhuuboco icahacisuqui.

¹³ Bu tolliro sihidi ejeevanehejeque, bu niquejefañoti miyaminaa imefeenevi jiiñijehallivi cijigaico iniitusunehejeque icano.

¹⁴ Tonehejeque diibo iticonio ñihicuubo imefeenevi omoonihicaunofenedi jiiñije miyaminaaco bañiubo. Jaaboro diitoco tajibaubo diibo iticonio ñihicuubo niisugari agaviricunoma iicauruubo ubuheeteubo ijico iheetavequi.

¹⁵ Jaadi diibohallivi asaanoo ñihicuuboco mitya acicafutuuhi iticonio ñihicuubo ijico eetavuuboco ijeebico aaciboro ihiimaasuqui. Jaaboco iimotimoco igaisiraicisuqui.

¹⁶ Jaabadiro bu tajibaubo paryi miyaminaaco ihoovoco imiyanaagohuseneti, bu ihimecunoti icano ificuuqui; sihidi ejeevatimoco, bu sihidi ejeevamoco, bu idaasumehejeque, bu sihidi inihibamima iicamehejeque, bu miyaamoco, bu jijovotoco icano.

¹⁷ Jaadi miñhaiñooba ticovono naajejitihi diibo oovotama achahamo. Jaano toono diibo ñihicuubo momo, bu imomo oovo icano.

¹⁸ Jaano jino gaajacoro esuhi. Agaajaabo jino ñihicuubo oovoco gaajaci; jino saafi miyaminaafi oovota. Jaano jino seiscientos sesenta y seis.

14

Ciento Cuarenta y Cuatro Mildimo Amasivano.

¹ Jaanobuunati emeeciubo atyimeuhi Corderobadi iicaaboco Sion cuumibaihalliri julleeciñuboco. Jaaboma iicaumo ciento cuarenta y cuatro mildimo miyaminaa ihimecunoti Corderobadi iicaabo momo, bu Caani momo icano acaatiniciniumo.

² Jaadi guubuuihi niquejefañoti sihidi teehiguiisi uguubuvusunicibadi, bu sisi sefano igiriribanicibadi icano uguubuvusunoco. Jaanou sihidi miyaminaa iharpanoco oojisunicibadi jeevauhi.

³ Jaamo bohono masijico masivahicauhi Moocaani aivoji icaga imegavi, bu igueen-emehejedimo iicaumo imegavi, bu quillahuto imegavi icano. Jaajico mihaiñooba aivo gaajahicautihi idimoro diito ciento cuarenta y cuatro mildimo iicaumo jinije miyaminaafeeneti ataajasucafutuumoro.

⁴ Jaamo diito gaigoomivi ijivuutimo. Jaamaño mihinivatimo iicaumo. Jaamo Corderobadi iicaabo dojicuti feehicahi diibo fahigova ofoohigovi. Jaamo taajasucafutuuhi. Jaanoti Moocaani, bu Corderobadi iicaabo iicamisi gaajacuhi sihidi ataajasucafetejinoco.

⁵ Jaamo Moocaani imegavi mihinivatimo iicaumaño diitofaño bañifira atyimerautihi.

Moocaani Toomominaa Miimsiici, Saafi Idino Ijibogono.

⁶ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi niquejeguiinodi ifinijitino taajasujibogoma icaabo gahafooboco. Jaanoco jinijeminaaco, bu famoovaaco, bu faajiva miyaminaaco, bu faacuumiva miyaminaaco icano ijibeguequi.

⁷ Jaabo sefano nuuhi: Moocaanico mihiguimoro diiboco mihimo. Miro jino tufucu gasecuuhi iimitihalliti jinijeminaaco idaasuno omoonijifucu. Jaaneguiiha niquejeque, bu jinijeque, bu muuaiñooco, bu pisirigañooco icano ifivusuuboco mihimo, nooboro.

⁸ Jaanobuunati bu sifi saauhi jilli nooboro: Acutucuuno, acutucuuno sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi paryi jinijeminaaco ihajevari iguiricavusumaño, nooboro.

⁹ Jaanobuunati niinoobo saauhi sefano jilli nooboro: Oono ñihicuuboco, bu ihijico icano, imomoro ihoovotaco ihusevi, bu ihimecuvu icano ificuusumoco

¹⁰ Moocaani ñihicuno mooniji. Jaamo idaasuno moonicafeteji cijigai azufrema iicaneri Moocaani toomominaa imefeenevi, bu Corderobadi iicaabo imefeenevi icano.

¹¹ Jaano diitoco idaasuno omoonino aimuufai icaji fahijivaro ufucuro finiratino fucuhachuta, cuujehachuta icano jaguisuratino diito ñihicuuboco, bu ihijico icano acahacisumoco, bu imomo oovoco agaayicimoco icano.

¹² Jilli iicaneguiiha Moocaanita iicacuumo, diibo atajibanoco omoonimo, bu Jesuco jeevesutimo iicamo icano jaabicima iicaqui.

¹³ Jaanaa guubuuihi niquejefañoti: Jinooco caatini, noonoro uco unuunoco: Jisumiti imicani icajimo Aivojibo Cristo imiyaavogomo iguijeveme. Jihitollit, noobo Moocaani Gaija: idudicamaajeti jaguisijimo, bu imino omoonihicanoti gaajavechujimo icano.

Basuta Ujusicunoco Mihicinicibadi Moocaani Niinofucu Naniji Iimifimoco Imino Imooniqui, Jaanoti Iimitifimoco Imitino Imooniqui Icano.

¹⁴ Jaadi emeeciubo atyimeuhi aimuufai seseeneque. Jaanohalliri giciniubo saafi miyaminaafi seemenebadi jeevaabo. Jaabo ichaahimiga oroogaco inigaihallivi javuciniuhi, bu meeyuhu sijevahuco gaayiciniuboco.

¹⁵ Jaanaa templojafañoti saafi Moocaani toomominaafi inuuihi. Jaaboro sefano nuuhi oono aimuufaihalliri igiciniuboco: Dimeeyuhuri quiticibo basuta noovataco diicicu tufucu mihicacuuihi. Jino jinije basuta noova tifaicuuihi, nooboro.

¹⁶ Jaaneguiiha aimuufaihalliri igiciniubo imeeyuhuco jinijehallidi iguiiyiciuboro jinije basuta noovataco iciuhi.

17 Jaanobuunati bu sifi Moocaani toomominaafi inuuhi niquejefaño iicaja templojafañoti, tolliro bu ihusefaño sijevahu meeyuhu icahuma.

18 Jaanaaca bu sifi Moocaani toomominaafi Moocaani jeecevobujejaagoti saauhi cijigaihallivi mityama iicaabo. Jaaboro imeeyuhu sijevahuma iicauboco sefano nuuhi: Disijeva meeyuhuri quiticibo diici jiinije baacuco oono icivucuunoco, nooboro.

19 Jaanegui diibo imeeyuhuco jiinjehallidi iguiyicuboro icuhi jiinije baacuco. Jaaboro ajashutiba Moocaani sifira nitibafaño gañuhi imahamicafetequi.

20 Jaanoco cuumiti buhigovi mahamicafutuuhi. Jaano initibafañoti tñjoho ucuuno trescientos kilometrohachuta ifutuuhi fahigovavi, bu ifaicuva ifutuuhi cabalom i ujulleecinimo iijhachuta icano. Miyaminaa tñjoho eneejiruno baacutofaihuviro oovicafutuuhi.

15

Niino Imiti Iicajino.

1 Jaadi bu siino atyimeuhi niquejefaño #fuvusuuno jabafiranoco. Jaanou sahuse juugahuseti miimisiici idino Moocaani toomominaa iticovoocivi niino idaasuno omoonjinoma iicaumo. Jaamo imivusuhi Moocaani sifirataco.

2 Tolliro bu atyimeuhi muuai vidriobadi jeevano cijigaima icano foovono sinaagonovi #fuvusunoco. Jaanojiniri julleleciniumo Moocaani aaciuno iharpanoma johono ñihicuuboco, bu ihijico icano iguinionumoro, bu diibo momo oovotaco agaayicutimo.

3 Jaamo masivahicauhi Moocaani jeecevominaafi Moise masijico, bu Corderobadi iicaabo masijico icano jilli noomoro:

Aivo ajashutino, olli jeevatino paryi #joho edeetavono Aivojibo Moocaani sihidi imityaabo. Jaano diica aivo tiquevehi, bu aivo miyaano icano, #joho jiinije miyaminaa Aivojibo idiicaabo.

4 ¿Mñjoho bu ico, Aivojibo, ñhicugotimo icajirahi? Paryi famooro ico cahacisuji. Miñro #joho idiboro imihinivatibo. Jaamaño fanoojiinije miyaminaa asaamoro ico imeji, aivo #joho imino omoonino aatyimecafotomaño, noomoro.

5 Jaanobuunati emeeçubo atyimeuhi niquejefañoti temploja iimimañoma iicauja afaayacafutuunoco. Tomañovi tajiba guisibabujecico ificuhicaumaño.

6 Jaamaño iimimañoti inuumo diito sahuse juugahuseti miimisiici idimo Moocaani toomominaa Moocaani idaasuno omoonjinoma iticovoocivi iicaumo. Jaamo imichehujе, aricuchehujе, mihinivatichehujefaño jiciniumo. Jaamo oro niivigameeheneri ifeeyijenehallidi siyiyiciniuhi.

7 Jaamoco igueenemehejedimo iicaumoti saafi aciuhі iticovoocivi oro guirihillunoco. Jaanofaño Moocaani fahijivarо iicaabo sifira gahaficininoma.

8 Jaasumiro iimimaño onoomaño aimuufairi gahafuuhі Moocaani sihidi ejeevano, bu mityati icano asaano. Jahigo mñhaiñooba jicafutuujitirahi oono sahuse juugahuseti miimisiici icano iicaumo Moocaani toomominaa iticovoocivi Moocaani idaasuno omoonjinoco asatyumo toonoco omoonumo imivuutinohachuta.

16

Moocaani Sifira Guirihilluno Aamitaditi #jibogono.

1 Jaanaa guubuuhі templojafaño iicano iimimañoti Moocaani toomominaa sahuse juugahuseti miimisiici idino iicaumoco sefano unuunoco: Mofoomoro jiinjehallivi mutucaruto toono sihidi ejeevano Moocaani sifira iguirihillunofaño iicanoco, noonoro.

2 Jaaneguiiha diitoti saafi ticonuhi jiinjehallivi iguirihillufaño iicaunoco utucarubo. Jaaneri paryi miyaminaa oono ñihicuubo oovotaco agaayicumoco, bu ihijico iimumoco icano fiivuno idicuno cinisino sihidi aivonoono.

17

Sihidi Ejeevano Ajevaminaagoco Ahaamino.

¹ Jaanaa tajaago saaubo oono Moocaani toomominaa sifiira guirihillunoma iicaumoti saafi. Jaaboro uco nuuhi: Juu disaa, ico ifusuqui oono sihidi ejeevano ajevaminaago muuaiñohalliri igicinigoco ahaaminoco, nooboro.

² Miïro jiiñjeminaa aivojito diigoma imitino icahicahi. Jaaneri jiiñjehalliri iicamo diigo ajevafaihuri guiriicavehicahi.

³ Jaanobuunati Moocaani Gaija uco ifusuunofañodi Moocaani toomominaafi uco sicaihigovi satyuuhi. Jahigo atyimeuhi gaigooco ñihicuubo tifaibohalliri gicinigoco. Jaabo ñihicuubohalli sihidi caatiniciniuno Moocaaniditi idicuno onooneheje, bu jaabo nigaino sahuse juugahuseti miyici idino, bu fahuseecidino iinicuno icano.

⁴ Jaago diigo diibohalliri igicinigo jiciniuhi tifaiba iicachehuri, bu atyivachehuco icano. Jaago imibaiquimaaiciniuhi orori, bu iminoono guisiyineri, bu perlari icano. Jaago gaayiciniuhi oro guirihilluco idicuneneri, bu ihajeva idicuri icano gatyuuci icahilluco.

⁵ Jaago imecuri caatiniciniuno itihino momo: Sihidi ejeevano Babilonia cuumi ajevaminaa seeji, bu paryi jiiñjehalliri iicamo idicunoono seeji icano, onono.

⁶ Jaadi uujoho gaajaciuhi diigo Moocaanita iicamo tijeheri, bu Jesu miyaabo iicanoco ijibeguehicaumo tijeheri icano imo imo iicagoro guiriicavocinigoco. Jaanoco aatyimeuboro sihidi jabafituuhi.

⁷ Jaaneguiiha Moocaani toomominaafi uco nuuhi: ¿Collhi daabafitehi? Ico uujoho gaajasuji oono itihino diigoco adaatyimene milli eneejirunoco, bu ñihicuubo sahuse juugahuseti miyici idino, bu fahuseeci iinicuno iicaabo diigoco ifiseebeti icano.

⁸ Diibo ñihicuuboco adaatyimeebe johono iicahinibo. Jaaruubo jisumi chahacuhi. Jaaruubo siino ñihicuhojifañoti saajiibo ifinicujihigovi efeejino imegavi. Jaaneri jiiñjehalliri iicamo jiiñje ifiivuunotiro fiivohaamefaño imomono achahamo sihidiro jabafiteji oono ñihicuubo iicahinibo, achahacuubo, siino asaadi.

⁹ Jimañeri onoonoco gaajama iicamo gaajaji: Miïro oono nigaino, sahuse juugahuseti mibacidi idino ifabaino iicanoco eneejiruno: Tobajehalliri diigo igicinibajediti.

¹⁰ Jaayijere bu sahuse juugahuseti miimisiici idino aivojito iicamediti eneejiruno. Jaamoti sahusedimo finicuuhi. Jaanoti saafi jino icahi. Jaanoti saafihiica gasetihi. Jaaruubo agasedi gueenene icajitihhi.

¹¹ Jaabo oono ñihicuubo iicahinibo, achahacuuruubo diitobuunati asaajiibo aivojiboti iicaqui. Jaaboma ochodimo minifetejimo. Jaabo bu diito sahuse juugahuseti miimisiici idino iicaumooboro. Jaadi feejiibo ifinicujihigovi.

¹² Jaanoti bu fahuseecidino iinicunoco adaatyimene fahuseecidimo aivojito iicajimoco onono. Jaamo tajibatihica. Jaarumo sano nihiba oovoti aivoji ijico gaayicijimo sano oono ñihicuuboma.

¹³ Jaamo diito aivojito sabadi ihimaamoro imitya, bu ihaivoji iicanoco oono ñihicuuboco acijimo.

¹⁴ Jaamoro Corderobadi iicaaboma amocasijimo. Jaarumoco Corderobadi iicaabo guinoniji, miïro diibo aivojito Aivojibo, bu tajibaminaa Tajibaminaafi icano iicamaño. Jaaboma iicamoco Moocaani ocoovauboro icuihi. Jaamo diiboco jeevesutimo icahi, nooboro.

¹⁵ Jaadi bu siino uco nuubo: Johono muuaiñoooco ajevaminaago tumuuaijehalliri gicinigoco adatyimemuuaije oono cuumino miyaminaa, bu fanoohiji miyaminaa, bu jiiñjeminaa icano.

¹⁶ Jaabadiro bu oono ñihicuubo nigainohallivi fahuseecidino iinicunoco adaatyimene ajevaminagoco ijihavenere sicaiigoco jeevesujimo, bu tolliro diigo uucunoco uduumoro diigoco cijigaifaño jigasujimo icano.

¹⁷ Miiro Moocaani diito jeeb#faño ficuji diibo iimogobadi diito imooniqui. Jaamaño sabadiro ihiimaamoro ihaivoji iijico ñhichuuboco acijimo Moocaani unuuno imivo-
cafotonohachuta.

¹⁸ Jaanoti bu gaigooco adaatyimene oono sihidi ejeevacuumi jiinije miyaminaa aivojitoco ataj#bahicacuumiti onoono, nooboro.

18

Babilonia Cuumi Ifnijino.

¹ Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi sihidi mityama icaabo niquejefa-
ñaoti iniituunoco. Jaabo seseene jiinijeque achiciuhi iharicuri.

² Jaabo sefano nuuhi: Acutucuuno, acutucuuno sihidi ejeevacuumi Babilonia cuumi
ijim iijanotiro fiivutucuuno, bu fanoohimiti gajjami iijanorucu, bu faaboho jooi aga-
hafomo #dicufimo, bu ij#hechufimo icamo iijanurucu icano.

³ Miiro paryi jiinijeminaa tuucuumi ajevafaño imo imo icahicahi, bu jiinijeminaa
aivojito diigoma ihajevari imitineheje icahicahi, bu jiinije naajeminaa tuucuumi imiti
naajeteque omoonimoro sihidiro nihibamivahicahi icano, nooboro.

⁴ Jaadi siino guubuuhi niquejefañaoti unuunoco: Am#hai tatya mihicamo tuucu-
umiti mihiino tuucuumi imitifañodi mihicadino, bu tuucuumico idaasuno omoonijino
am#haivi ifetedino.

⁵ Miiro tuucuumi imiti ajashutino jiinijeti niquejevi #futucuuhi. Jaaneri Moocaani
diigo imitico esafutucuuhi.

⁶ Jaanegui diigoco mahaci oono saatohoco diigo aacihicabadiro buuna. Bu diigoco ma-
jaadu oono diigo omoonino allinoocivi. Bu oono diigo sitaaco iimitino eheetavehicano
janaanicivi meheetavo diiguedi.

⁷ Sihidiro aivono, idaasuno icano diigoco momooni oono diigo sihidi mitya mitya
icahicagoro, sihidi imitico iimogogoro omoonihicano ticovovi icano. Miiro diigo
ijeeb#fañodi neehicahi: Jino uujoho aivojigobadi icahi, bu uujoho fibaijigo icatimaño
idaasuno icajitih, noogoro.

⁸ Jaamaño safucudiro diigoco idaasuno omoonijino ihallivi gaseji: guijeve, bu idaasu,
bu ajeba, bu cijigairi jigasucafetejigo icano. Miiro jishit#bo Moocaani diigohallivi jilli
neehi.

⁹ Jaaneri jiinijeminaa aivojito diigoma iicahicamo, bu imitico sihidi imeguehicamo
icano ataacasimoro sihidi diigueri idaasuveji diigo ijigano aimuufaico aatyimemere.

¹⁰ Jaamoro diigoco idaasuno omoonino ñhicuti tehesino iicahigoti neejimo: ¡Ay!
Idaasucani diicahi, #joho Babilonia cuumi iguiraacuumi, sihidi edeevacuumi. Dihallivi
sano goovanogayi ico idaasuno omoonino gasehi, noomoro.

¹¹ Bu tolliro jiinije naajeminaa tuucuumico idaasuvomoro taacasiji diito inajeteque
isivanoco m#haiñooba anaajecujitineri.

¹² Jaano diito naajetene: oroneheje, plataneheje, bu oovosino guisiyineheje, per-
laneheje, bu iiminoono gaachehuboogano, sedaboogano, aatyivaneheje, bu tifaihiba
iicaneheje icano, bu tolliro fanoova imohono afacicinoono, bu marfilneheje, bu iimino
imohono, bu bronceneheje, jigaiñoneheje, bu ucuhufono guisibano marmol onone-
heje,

¹³ bu canelaneheje naajete, bu afacicinoono, maaniguiijino, mirraneheje,
facifaihuno, vinofaihuno, d#ribano, bu harinaguiijino, bu ñaavaneheje, bu tolliro
asiminaajeteneheje, ovejami, caballomi, bu carrono, bu miyaminaa j#jovotehejeque
icano.

¹⁴ Jaamoro tuucuumico neejimo: #joho sihidi idimeguehicano chahacuumi, bu
fahij#varo chahacuumi sihidi dibusumije, dihovosineheje icano, noomoro.

¹⁵ Paryi jinehejeque tuucuumico anaajemere sihidi inihibamivahicamo tehesinotiro
iicajimo tuucuumico idaasuno omoonino ñhicuti, ihidaasuri ataamoro neeji:

16 ¡Ay! Idaasucani sihidí ejevacuumi icahi. M̄ro gaigo imichehujefaño, itifaihiba iicachehujefaño, aatyivachehujefaño icano j̄ic̄inigo, bu orori, imino guisiyineri, perlari icano imibachuc̄inigobadi jeevauhi.

17 Jaano ajashutino busumije millí goovanogayí finíhi, noomoro.

Jaabadiro bu paryí c̄ijigaimenene aivojito bu togajeri ñgomo, bu togaje dudicamaajeminaa, bu paryí muuaiñoñaño ududicamaameheje icano tehesinoro julleecamaaji.

18 Jaamoro tuucuumi ijigano aimuufaico aatyimene idaasuri coovadiivejimo: ¿Cuucuumi aivo j̄iicuumi ivibadi iicacuumi chahahi? noomoro

19 inigainohalliví j̄iin̄inoco gavaracuují ñdaasuvomoro, taacasimoro gaibacasiji: ¡Ay! Idaasucani sihidí ejevacuumi icahi. M̄ro tuucuumi busumijeri paryí muuaifaño ic̄ijigaimenenema iicamo sihidí ñih̄ibam̄vahicahi. Jaacuumi millí goovanogayí finíhi, noomoro.

20 Jaarunofaño am̄ihai niquejefaño iicamo tuucuumico mihimoba, bu am̄ihai Moocaani minisuminaa bu mihimoba, bu paryí Moocaani ijico mij̄ibeguehicamo, bu diibota mihicamo icano. M̄ro tuucuumico tollí omoonineri am̄ihaiño jaadaco Moocaani ic̄ihi, nooboro.

21 Jaanaaca Moocaani toomominaafi sihidí jeevaabo guisibatyigabaco gañ̄iyc̄iuihi machuta cahasutaguisibatyigababadi iicabaco. Jaaboro muuaifaño gañ̄iuihi, jillí nooboro: Jillí gañ̄icafetejicuumi baaví sihidí ejevacuumi Babilonia cuumi. Jaacuumi siino ufucuro atyimeracujit̄ihi.

22 Bu ufucuro dij̄ihaiñoñaño arpa, bu siru, m̄riicuno icano guubuvusucujit̄ihi, bu fanoodudicamaajeminaa, bu machutaaco ahasasuno guubuvusucujit̄ihi icano,

23 bu ico achic̄in̄ihicano c̄ijigaimecuno ifuvusucujit̄ihi, bu ufucuro ñv̄i guubuvusucujit̄ino taabava j̄ibaimo masino icano, dinaajeminaa sihidí ejevamo paryí j̄iin̄ije miyaminaaco dihapichuneri abañ̄ihicaumaño.

24 M̄ro tuucuumifaño Moocaani ijico ij̄ibeguehicaumo t̄ijohoco agañ̄iuno atyimecafetehi, bu tollíro Moocaanita iicamo t̄ijoho, bu paryí j̄iin̄ijehalliví agaicaauhicamo t̄ijoho icano, nooboro.

19

1 Jaanobuunati niquejefañoti sefano sihidí miyaminaa unuunoco guubuuhi: ¡Aleluya! Itaajasu, iimi, imitya icano paryí Moocaanino.

2 M̄ro diibo imino miyaanoro emeecībora dugaacufihi. M̄ro sihidí ejevamo ajevaminaago j̄iin̄ijeminaaco ihajevari im̄ih̄in̄in̄igoco, toono jaadaco ac̄icuubo. Ijeecīvominaa t̄ijohoco agañ̄iuno jaadaco ic̄icuubo, noomoro.

3 Jaadi siino sefano nuumo: ¡Aleluya! Diigoco ij̄igasuno aimuufai suufen̄it̄ino aimuují, noomoro.

4 Jaadi bu veinticuatrodim̄o quillahuto iicamo, bu igueenemehejedim̄o iicamo icano j̄iin̄ijehalliví ajavucamaaiumoro Moocaani ihaivoj̄i icagahall̄iri iicaaboco imuumoro neehicauhi: ¡Fine! ¡Aleluya! noomoro.

5 Jaanaaca Moocaani aivoj̄i icagajaagoti unuunoco guubuuhi: Moocaanico mihimo paryí am̄ihai diibo jeecīvominaa, diiboco mihiguimo mequehefimo, bu munumefimo icano, noomoro.

Corderobadi Icaabo J̄ibaimo Icajino.

6 Tollíro guubuuhi sihidí miyaminaa ihiimaabadi iicano, sefano guubuvusuuhi guisino uguubuvusun̄ic̄ibadi iicano, bu sefano sisiim̄i iḡir̄ir̄iban̄ic̄ibadi icano, jillí neehicauhi:

¡Aleluya! Aivoj̄ibo Moocaani sihidí mityama iicaabo ataj̄ibacumaño.

⁷ Masii imono mihicamoro imo imo miicaqui. Jaamoro diiboco macahacisuqui. Miïro jino Corderobadi iicaabo taabava jïbaimo iicajino gasecuuhi, bu mogai iicajigo imibaivucuuhi.

⁸ Jaagoco iimino gaachehu, mihinivatichehu, aricuchehufañõ jïhacucuumo, noonoro. Jaano toono iimichehufañõ ijïhacuno onono Moocaanita iicamo mihinivatimo iicanoco eneejiruno.

⁹ Jaadi uco Moocaani toomominaafi nuuhi: Jinooco bu caatini: Imicani icajimo Corderobadi iicaabo taabava jïbaimojaagovi ucuuhuvamo, nooboro.

Jaadi bu uco siino nuubo: Jino Moocaani iiji aivo miyaano iicano, nooboro.

¹⁰ Jaanegui uujoho diiboguiino memuiuvuuhi diiboco imequi. Jaarunaa uco nuubo: Tolli moonidino uujoho, bu tolliro Moocaani jeevivominaafi ijïhõ idiicabadiro, bu dinahabomi Jesu jïbogoco suufenitimo ijïbeguehicamobadiro icano. Jaanegui Moocaanico diimo, nooboro.

Miïro toono Jesu jïbogoco ijïbogomo Moocaani iimaa jïbogominaa.

Eseene Caballohalliri Iicaabo.

¹¹ Jaadi atyimeuhi niqueje faayicinunoco. Jaanofañoti inuubo sesebe caballo. Jaabohalliri iicaubo momou Abañitatibo, Miyaabo icano. Jaabo imino atajïbahicaaboro miyaano iimitinoco iguiinoniqui minaaco eheetavefiibo.

¹² Jaabo aallino ciijigaiguiihunobadi jeevauhi, bu inigaihallivi sihidì chaahimigano icauhi, bu imomo caatinicinuhi. Jaamomoco idïbõro diibo gaajauhi.

¹³ Bu jaabo tijohori jeesucinicuhufañõ jïcinuhi. Jaabo momou Moocaani Iimaa.

¹⁴ Jaabo dojicuti fuumo niqueje amocasiminaa imichehuje, mihinivatichehuje, sesechehufañõ jicucucunimo. Jaamo bu tolliro seseefimo caballomihalliri icaumo.*

¹⁵ Jaabo iijifañoti sijevaga niisuga inoocinuhi. Togari jïinjeminaco iguiinoniqui. Jaaboro tajïbajiibo jïgaiñohiri iicanicibadi. Jaaboro aamijiibo oono baacufaihuco ihiciqui itihairi iquicunicibadi. Jaaboro diitoco Moocaani imityaabo idaasuno mooniji.

¹⁶ Jaabo idihallivi igaachehuti caatinicinuuno aivojito Aivojïbo, bu tajïbaminaa Aivojïbo icano onoomomo.

¹⁷ Jaadi bu atyimeuhi saafi Moocaani toomominaafi nihibahalliri julleeciniboco. Jaabo sefano coovadiivuhi paryi joomi asimì niquejeguiinodi agahafomoco: Masaa. Jaamoro mihigaivova ajashutino Moocaani machutajaagovi.

¹⁸ Jaamo aivojito uucunoco, amocasiminaa aivojito uucunoco, bu esefafimo uucunoco, bu caballomi uucunoco, bu diitohalliri iicahicamo uucunoco miyaamo uucunoco, bu jïjovoto uucunoco bu unumefimo uucunoco, bu equehefimo uucunoco icano muduuva, nooboro.

¹⁹ Jaadi atyimeuhi iñihicuuboco, bu tolliro jïinjeminanaa aivojito ihamocasiminaama igavuumoro oono eseseene caballohalliri iicaaboma, bu diibo amocasiminaama icano imoonicasiqui asaumoco.

²⁰ Jaadi iñihicuuboco, bu jihovo iimaaminaafico icano sano agaayiciuboro sisïbo. Jaabo diibo jihovo iimaaminaafi iñihicuubo imegavi jabafiranehejeque omoonihicaubo. Tonehejefenedi diibo jihovo iimaaminaafi miyaminaaco bañihicauhi oono iñihicuubo oovotaco agaayicumoco, bu jaamoro diibo ijico iiumumoco icano. Jaamisico gañïubo buheemisico ciijigai jicooba azufrema ijigabafañõ.

²¹ Jaanoti diitisi yoto guijencafutuuhi oono eseseene caballohalliri iicaubo iijifañoti niisuga inoocinugari. Jaamo uucuneri paryi añimì sihidiro tuvauhi.

20

Mil Año Ticovovi Imino Iicajino.

* 19:14 Griego iijiri noono: Jaaboro diitoco iisujiibo Moocaani imityaabo sifira aivofaihuco.

1 Jaanobuunati atyimeuhi Moocaani toomominaafi ihusefaño ñihicuhoji llave, bu jigaiñehityigaba icanoma niquejefañoti niituuboco.

2 Jaaboro dragonco agaayiciuboro tohiri sisihuhi. Jaaboco siicijeo jiinimo, iji, Satanas iicaaboco mil año ticovovi ficuubo.

3 Jaaboro diiboco ñihicuhojifaño agañuboro ihallivi maanihuhi. Jaaboro tuhuga imega igaajataco ficuuhi siino miyaminaaco bañicuutiibo iicaqui mil año ticovovi. Jaadi mil año afatyonobuunati siino sinaayucafetejiibo. Jaaruubo gueenene icajitiibo.

4 Jaanobuunati atyimeuhi sihidi aivoji icagano iicanoco. Jaanohalliri giciniumo itajibaqui mityaco agaayiciumo. Tolliro bu atyimeuhi johono Moocaani iijico Jesucristofañodi iñibeguehicaunohalliti inigañoco iquitiumo jeebinoco. Jaamo diito ñihicuuboco, bu ihijico icano imuutihi. Tolliro bu diibo oovotaco ficusuutimo ihimecuti, bu ihuseti icano. Jaamo ubuheeteumoro Cristoma mil año ticovovi tajibauhi.

5 Jaano toono iticonio buheete icajino. Jaanoti saatocho uchuumucuumo buheeteutihi. Jari toono mil año afatyonobuunati buheetejimo.

6 Imicani icamo Moocanidiro iicamo Jesu buheetebuunati iticonio buheetefañodi iicajimo. Jaamohallivi allivio guiyeve imityama chahaji, diitoco cñijigaifaño agaññijirunoma. Jilliro ivi Moocaani Cristo iicamisi sacerdotemitiro icajimo. Jaamoro diiboma mil año ticovovi tajibajimo.

7 Jaano toono mil año afatyonobuunati Satanas siino sinaayucafeteji ñihicuhojifañoti.

8 Jaadi feejiibo paryi jiinijeminaaco ibañiqui. Jaaboro Magog cuumi, bu Gog cuumi icano iyotoma bañitejiibo. Jaaboro tuucuumici amocasiminaa ajashutimo muuaiño jiinigaivyihaiñobadi iicamoco igaiyicijiibo minaguuiha.

9 Jaadi saajimo jiinijejinibacidi. Jaamoro Moocanita iicacuumico, Moocaani agaijicuumico, Jerusale cuumico cabaacujimo. Jaarumohallivi Moocaani cñijigaico agalluuno paryi diitoco jigasuji.

10 Jaanoti iji diitoco abañuboco gaññiibo cñijigai azufrema ijigano jicoobafaño; oono ñihicuubo, bu jihovo iimaaminaafi icamisico agaññubafaño. Jahigo idaasuno aivono moonicafetejimo fahijivaro cuujehachuta, fucuhachuta icano.

Sihidi Ejevano Eseseene Aivoji Icaga.

11 Jaadi atyimeuhi sihidi jeevano seseene aivoji icagaco, bu togahalliri igiciniuboco icano. Jaabo imefeenetì niqueje, jiinije icano sano finiuhi atyimeratino. Jaamaño diito iicaujirumaño atyimerautihi.

12 Jaadi atyimeuhi paryi iguijevehicaumo unumefimo, bu equhefimo icano sahigo Moocaani imefeenevi jullelleecinimoco. Jaadi faayiciumo aameneque, tolliro bu sihaame fiivohaameque icano. Jaadi uchuumucuumo jaaducafutuuhi omoonihicaunoco toohaamejefaño iicaubadi.

13 Jaasumi iguijeveumo tehinofaño, bu muuaiñoñaño icano buheeteuhi. Jaabadiro bu famoro iguijeveumo jeebino buheeteuhi guijeveminaa iicahicaumañoti. Jaamoco paryi jaaducafutuuhi omoonihicaunehejeque emeeçiboro.

14 Jaadi guiyeve, bu guijeveminaa iicahicaumaño icano gaññicafutuuhi cñijigai jicoobafaño. Jaaba toba cñijigai jicooba allivio guiyeve iicano.

15 Jahigo bu tolliro gaññicafutuumo fiivo aamefaño imomono acaatinirautimo icano.

21

Bohono Niqueje, Bu Bohono Jiinije Icano.

1 Jaanobuunati atyimeuhi bohono niquejeque, bu bohono jiinijeque icano. Miño iticonio niqueje, bu iticonio jiinije icano ifinicuumaña, bu tolliro muuaiño chahacuui icano.

² Uujoho Jua, atyimeuhi iimino cuumi, bohono Jerusale cuumi niquejefañoti Moocaani imefeenetì iniitucuumico. Jaacuumi imino imibachucinñuhi gaigo itajevaqui iimibaiquimaainicibadi.

³ Jaanaaca niquejefañoti sefano unuunoco guubuui: Meeçi, jino Moocaani miyaminaafeeneri jisumi iicacuunoco. Jaabo diitoma icajiibo. Jaanoti diiteji diibo cuumiminaa icano. Jaabo Moocaani diitoma icaji diito Caaniti iicaqui icano.

⁴ Jaamo taafirafaihunoco Moocaani filluji. Jaadi siino guiyeve chahacuuji, bu taafira chahacuuji, bu idaasuhica, bu aivehicano chahacuuji, eedeene achahacujimaño, noonoro.

⁵ Jaanaaca ihaivoji icagahalliri igicinñubo nuuhi: Meeçi, paryi uujoho bonehejeque eetavehi, nooboro.

Jaadi bu nuubo: Caatini, jino aivo miyahiji aivo miyaano iicano, nooboro.

⁶ Jaadi bu uco siino nuubo: Fine, imivocafutucuuno. Uujoho imegaoobo, bu allivioobo icano, oono A, Z icano iicabadi iicaabo. Jaabo uujoho adufirari iicaaboco pisirigai nifaihu fiivoco aacifaihuti isuuji jaadusuratino.

⁷ Bu mityano iicamo paryi toonoco gaayiciji oono caani busumijeque illi agaayicinicibadi. Jaamo Caaniji uujoho. Jaanoti diiteji taseeme icano.

⁸ Jaanoti ñihicuguehicamoco, bu imiyaaveguehicatimoco, bu fanoova imitiminaaco, bu agaicaaufihicamoco, bu gaigoomima imitinoono iicahicamoco, bu apichunoco ihimaahicamoco, bu jihovo caani ijimico ejeecivehicamoco, bu paryi abañifihicamoco icano gañijimo cñijigaima azufre ijigano jicoobafaño. Jino allivio guiyeve iicajino, nooboro.

Bohono Jerusale Cuumi.

⁹ Jaanaaca Moocaani toomominaafi sahuse juugahuseti miimisici idimo niinoono Moocaani sifira guirihillunoma iicaumoti saafi tajaa asaaboro uco nuuhi: Juu disaa ico Corderobadi iicaabo taaba iicagoco ifusuqui, nooboro.

¹⁰ Jaano toono uco Moocaani Gaija ifusuunofaño atyimeuhi Moocaani toomominaafi uco caamovobai guiraabai nijequevi asatyuboro ifusuuhi iimino cuumi sihidì ejeevacuumi, Jerusale cuumi niquejefañoti Moocaani imefeenetì iniitucuumico.

¹¹ Jaacuumi seseene achicinñuhi Moocaani aricuri. Jaano iharicu ifuvusuuhi imino guisiba aricubadi, jasje guisiba aricu imino oonogoonovi ifuvusunicibadi.

¹² Jaacuumihallidi kuhufono guisiri meeguecinuno ajashutino caamovono. Jaanoti icauno fahuseeci motihaiti mihugaaci idino. Jaahugaje ticovovi Moocaani toomominaa saafiisa icauhi, bu jaahugajehallivi Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumici idino iicacuumije momono caatinicinñuhi icano.

¹³ Jaano aamijinaagoocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idino, bu nijequenaagoocuumiti icauno mihugaaci, sahuga idino, bu sanaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idino, bu sinaago gaicujaati mihugaaci, sahuga idino icano.

¹⁴ Jaano tuucuumihallidi fahuseeci motihaiti miibaaci idino guisibaneri eetavocinñuhi. Jaanohallidi imeegueta icauhi. Jaabaajehallivi Corderobadi iicaabo minisuminaa momono caatinicinñuhi.

¹⁵ Jaabo Moocaani toomominaafi uuma ihimaahicaubo oro imeima icaubo tuucuumico iheevequi iguhuganoco, bu imeguetaco icano.

¹⁶ Jaacuumi tehesi sanoodinoruu, bu icarecu, bu icaamovo icano sahachutaruu. Jaacuumico Moocaani toomominaafi ihimeiri uhuuvuuno aciuihi, dos mil doscientos kilometrohachuta. Jaano itehesi, bu caamovi icaamovo, bu icarecu icano samañoviruu icano.

¹⁷ Jaadi bu imeguetaco uhuuvuuno icaamovo aciuihi sesenta y cuatro metrodino miyaminaa oovoniciyomoneri Moocaani toomominaafi uhuuvuuno.

¹⁸ Jaanaa imeegueta jaspe guisibaneri eetavociníuhi. Jaanoti ifaacuumiu boti orori nicuciníuhi. Jaano vidriobadi mihinivatino ifuvusuuhi.

¹⁹ Jaanoti bu imeegueta tano guisibano fanoova iminoono guisibaneri imibachuciníuhi: Iticoniooba jaspe guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba zafiro onono guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba agata onono guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba esmeralda guisibari imibachuciníuhi;

²⁰ Jaano allivíoba onice guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba cornalina guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba crisolito guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba berilo guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba topacio guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba crisoprasa guisibari imibachuciníuhi; jaano allivíoba jacinto guisibari imibachuciníuhi; bu niinooba amatista guisibari imibachuciníuhi icano.

²¹ Jaanoti iguhugano docedino iicano perlanorou. Jaahugaje iticovoocivi sano perlariro eetavociníuhi. Jaanoti tuucuumifeene jíhai sano ororiro eetavociníuhi, imino vidriobadi foovono onoogoonovi ifuvusuuhi.

²² Jaacuumifaño templojaco atyimeutihí Aivojibó Moocaani sihidi imityaabo, bu Corderobadi iicaabo icamisico famañoovavíro tuucuumifaño mejeeciveji.

²³ Jahigo cuujeo nihíba, fucuo nihíba icano chahahi Moocaani inamecuri tuucuumico ahachicinímaño, bu Corderobadi iicaabo tuucuumico aachiciníbo iicamaño icano.

²⁴ Jaacuumi seseefañodi jiiñjeminaa ataajasucafutuumo igueji. Bu jiiñjeminaa aivojito tuucuumijaago imitya, iboci icanoco satyeji.

²⁵ Jaacuumi guhugano foboocirahicajitíhi tahigo fucu achahacujimaño.

²⁶ Jahigo jiiñjeminaa imityaco, ibocico icano satyeji.

²⁷ Jaanoti mihinivanoba tahigo feejitíhi, bu ñdicunoonoco, bu bañífiraco icano omooníhicamo tahí feejitíhi icano. Jaanoti naha idíimoro Corderobadi iicaabohaame fiivohaamefaño imomono acaatinicínimo feeji.

22

¹ Jaadi bu uco ifusuubo muuai imino inífairu fiivoco aacímuaaico. Jaamuuai nífairu jaacuhi cristalbadí icahi. Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivojí icagatí iinoocíníuhi cuumifeenedí.

² Jaacuumi iicaui jíhai imiyají guíraají. Jaají guíraaro tumuuaijinicídíro icají. Jaanojiniví fiivo imohocí icahi fanaagovaacíjiniví. Jaahocí faficabavavíro ifaníhibava ticovoví noova icahi faníhibavavíro. Jaahocí aamene jiiñjeminaaco itaabuqui icano.

³ Bu jahigo afaijacínino chahají. Tuucuumifaño Moocaani, Corderobadi iicaabo iicamisi aivojí icaga icají. Jaamisico ijeecívomínaa imehicají.

⁴ Jaamo bu diiboco faño ihímeque atyímehicají, bu diibo momo ihímecunotí icanoma icajimo icano.

⁵ Jahigo fucu chahají. Jaamaño tuucuumifaño iicamo siino seseequé esucuujitíhi cñjigamecuno seseequé, bu nihíba seseequé icano esucuujitíhi Aivojibó Moocaani diitoco ahachiciníjimaño. Jahigo diito fahíjívaro aivojítotí icají.

Jesucristo Asajino Fíticuuhí.

⁶ Jaadi bu uco siino Moocaani toomomínaafi nuuhi: Jino aivo miyahíjí. Jaanoco aivo mimiyaavogo. Diiboro Aivojibó Moocaani ihíimaamínaaco, Igaijaco aacífiibo itoomomínaafico jino galluuhi ijeecívomínaafico ihíifusuqui goovano iicajinehejeque.

⁷ Uujoho goovajino asaano, noobo Jesu. Imicani icajíbo jiihaamefaño Moocaani jibogo acaatinicínino onoobadi omooníbo, nooboro.

⁸ Jaabo uujoho Jua jinehejeque guubuuhi, atyímeuhi icano. Jaadi diibo Moocaani toomomínaafi tonehejeque uco ifusuuboguíino memuívuuhi diiboco imeequí.

⁹ Jaarunofaño uco nuubo: Tolli moonidino. Miro uujoho Moocaani jeecivominaafi #badiro, bu oono dinahabomi Moocaani iijico ij#beguehicamobadi, bu paryi oono jihaamefaño acaatinicininoco imiyaaveguehicamobadi icano. Jaanegui Moocaanico dihimo, nooboro.

¹⁰ Tolliro bu uco nuubo: Jino Moocaani j#bogo jihaamefaño acaatinicininoco toovono ficuudino. Miro fiiticuujino toneheje iicano.

¹¹ Jaanegui jaafa iimiti#bo iimitico moon#boro icahi. Jaanoti bu #dicuubo jaafa ih#dicuunoco moon#boro icahi. Jaanoti bu iimiibo jaafa iiminoco moon#boro icahi. Jaanoti bu Moocaanidiro iicaabo diiboco jeevesuti#bo iicaqui.

¹² J#hi goovajino asaano, noobo Jesu. Jaabo uujoho si#vaji paryi omoonihicaneheje jaadaco diitoco aaci#qui.

¹³ Jaabo uujoho imegaoobo, bu alliv#oobo icano, bu iticon#oobo, bu nijequeoobo oono A, Z icano iicabadi iicaabo, nooboro.

¹⁴ Imicani icamo imifiuti#moco iimitusucuumo fiivoco aacino imohoti imachuqui, bu iguhugari tuucuumifaño ij#cafetequi icano.

¹⁵ Jaanoti #dicufimo, bu apichuco ihimaahicamo, bu gaigooma imitinoono iicafifimo, bu sitaaco agaicaaufifimo, bu jihovo ij#mico ejeevifimo, bu paryi famooro bañ#firaco iimogomoro omoonifimo icano buhigoro icaji.

¹⁶ Jaabo uujoho Jesu tatyoominaafico galluuhi paryi jinehejeque Moocaani iijanominaaco ij#beguequi. Jaabo uujoho David tyadimihai tanoobo, bu iyaachimihai#oobo icano. Bu tolliro uujoho aaricuubo cuujetavio meecirigaibadi jeevahi, nooboro.

¹⁷ Jilli Moocaani Gaija, bu Corderobadi iicaabo taaba icano neehi: Disaa.

Bu jaanoco muguubumo monoo: Disaa.

Bu adufirari mihicamo, mahadunoco mihimogomo masaamoro mahaduva. Jino ifinijitino fiivoco ticovono mahaciji jaadusuratino.

¹⁸ Jaabadiro bu jihaamefaño acaatinicinino Moocaani iijico paryi uguubuhicamoco jino uujoho neehi: Cajaatyohacho jihaamefaño ononehejeque janaanici ucuubaryuhachiji, bu diitohallivi Moocaani galluujii isifira idasuno omoonijinoco jihaamefaño enehicacuunoco.

¹⁹ Jaabadiro bu saatohe jihaamefaño Moocaani iiji acaatinicininoti samañoooco aga#hachiji, diiboco fiivo imoho noovatati iciti#bocoro imicumifañoti gañ#iji. Jihaamefaño fiivo imohohallidi, bu imicumihallidi icano fone iimaacuuhi.

²⁰ Jinehejeque ij#bogoobo jilli neehi: J#hi goovajino asaano, nooboro.

J#hi. ¡Disaa, Aivoj#bo Jesu!

²¹ Jaafa Mohaivoj#bo Jesucristo paryi am#haico imino moonihi. Fine.